TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY

Số Xuân Mậu Tuất 2018

ISSN 1859 - 4719

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH
MỪNG XUÂN MẬU TUẤT

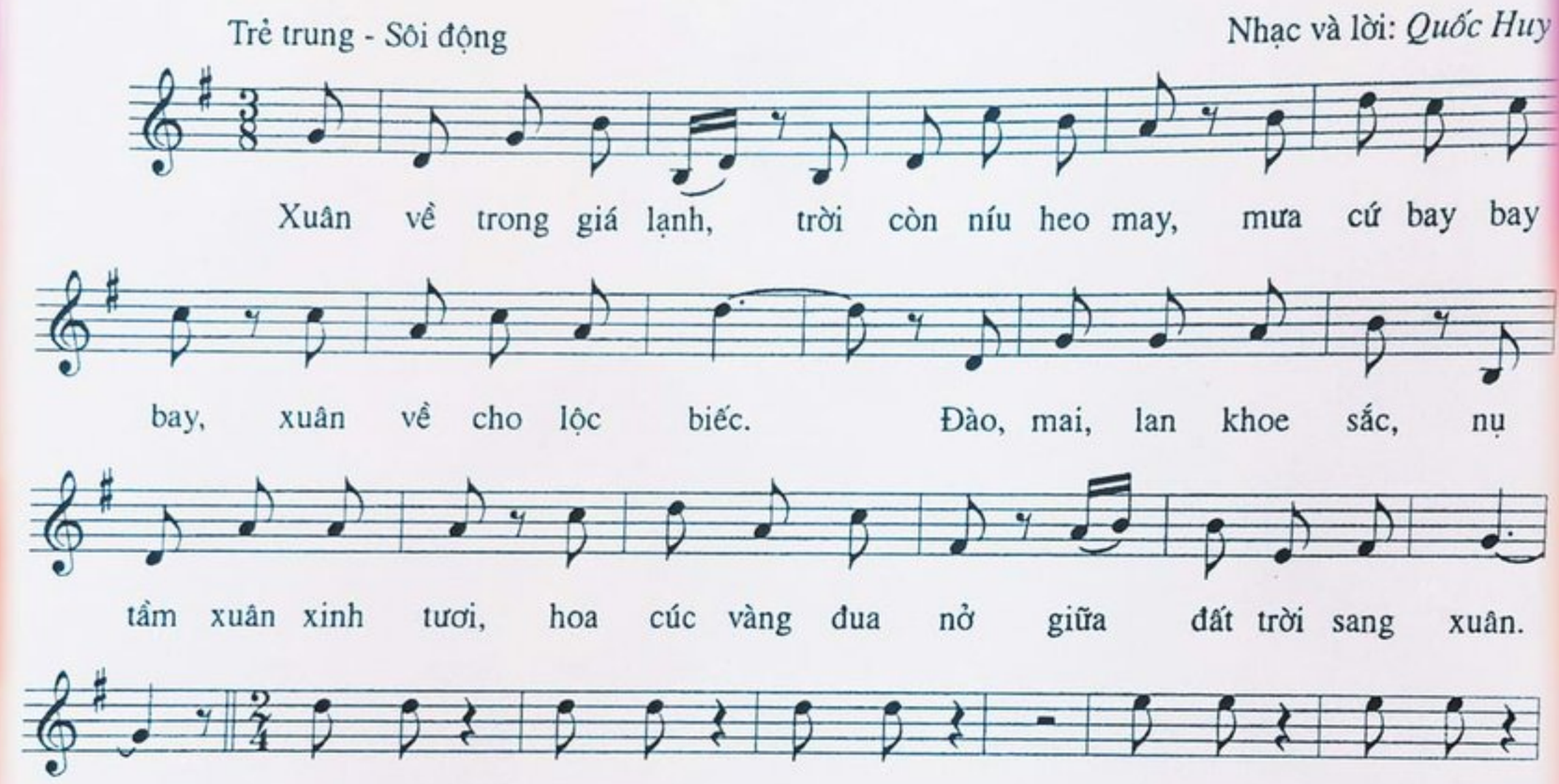
Xuân Mậu Tuất 2018

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

Mùa Xuân

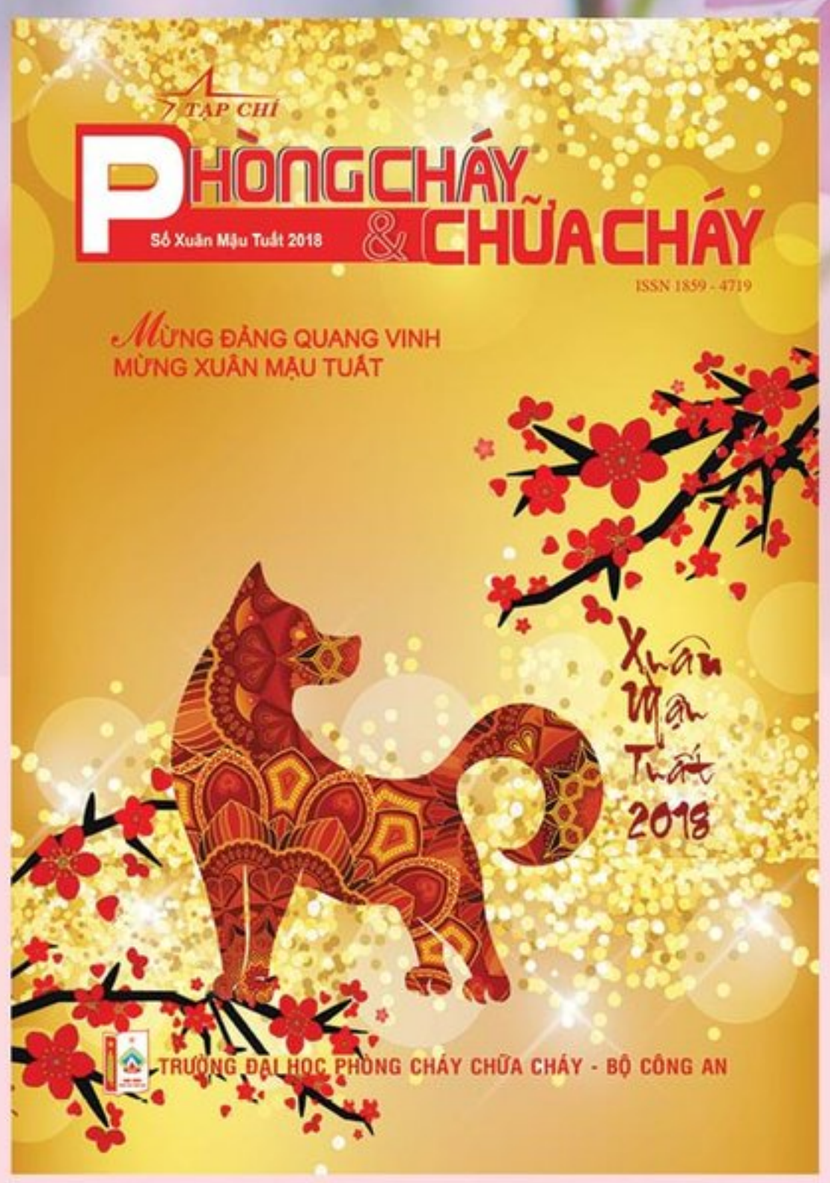
Trẻ trung - Sôi động

Nhạc và lời: *Quốc Huy*

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY
Số Xuân Mậu Tuất 2018

ISSN 1859 - 4719

TỔNG BIÊN TẬP
Thiếu tướng, PGS, TS. ĐỖ NGỌC CẨN

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
Đại tá, PGS, TS. NGÔ VĂN XIÊM
Đại tá, TS. NGUYỄN THÀNH LONG

THƯ KÝ TÒA SOẠN
Đại úy, TS. PHẠM THỊ THOAN

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Thanh Xuân - Hà Nội
ĐT/ Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.edu.vn

THIẾT KẾ
Thượng úy THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in Sao Việt
Địa chỉ: Số 9/40 Ngụy Như Kon Tum
Nhân Chính, Thanh Xuân, Hà Nội

Giấy phép xuất bản số 512/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày 01/4/2008

Ảnh bìa: *Mừng Xuân Mậu Tuất*

TRONG SỐ NÀY

XÃ LUẬN
5. Tạp chí PC&CC: Mãi khắc ghi lời Bác.

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN MẬU TUẤT
6. NGUYỄN ĐÌNH DŨNG: Đảng và mùa Xuân của dân tộc.
7. NGUYỄN THỊ THỌ: 50 năm trước và những vần thơ Xuân dậy sóng...

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM
8. HOÀNG VIỆT: Phỏng vấn Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC.
10. VIỆT HƯƠNG: Phỏng vấn Thiếu tướng, TS. Đoàn Việt Mạnh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH.

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC
11. HỒNG VÂN: "Áo ấm mùa Đông" – hành trình mang yêu thương đến nhân dân vùng lũ.
12. MỘC MIÊN: Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng - Những dấu ấn 2017.
13. BẢO TRUNG: Mùa Xuân sau giông bão.
14. HẢI PHONG: Mùa Xuân về với bản Nùng.
15. LỆ HOA – LỆ TRANG: Lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng – Những năm tháng không quên.
16. VIỆT HƯƠNG: Sắc Xuân trên đất cố Đô.

GẶP GỠ NGÀY XUÂN
17. HẠNH HƯƠNG: Gặp lại chiến sỹ chữa cháy mỏ than Vàng Danh năm xưa.
18. THU PHƯỢNG: Gặp gỡ "Người đẹp tài năng" Hoa hậu Hoàn vũ 2017.

CÔNG TÁC PCCC TRONG DỊP TẾT
20. DUY ANH: Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội - Sẵn sàng bảo vệ bình yên Thủ đô ngàn năm văn hiến.
21.TRUNG ANH: Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai - Đảm bảo an toàn PCCC cho nhân dân vui Tết.
22. HỒNG VÂN: An toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán – Trách nhiệm không chỉ riêng ai.
23. THÁI THUỴ: Đảm bảo an toàn Ga Hà Nội những ngày cuối năm.
24. HƯƠNG GIANG: Hương trầm xứ Huế.
25. BẢO ANH: Khi phố Hội lên đèn.
26. LỆ HOA: Khi người dân đồng lòng chống giặc lửa.

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT
27. NGUYỄN TẤN TUẤN: Chữ Xuân trong thơ Hồ Chí Minh.
28. HẢI BÌNH: "Tình ca mùa Xuân" – lá thư tình vượt thời gian.
29. HUYỀN NGUYỄN: Sóc Bom Bo và huyền thoại tiếng chày bên ánh đuốc.
30. ÁNH HỒNG: Về làng tranh Kim Hoàng ngày Xuân.
31. HẢI BÌNH: Đi về phía mặt trời.
32. TRỊNH LAN: Đi qua mùa lũ.
33. ĐẶNG HOÀNG THÁM: Con đường của trái tim.
34. PHAN THỊ ANH THƯ: Tết muộn.
35. VÂN ANH: Cảnh khuyển tinh binh.

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN
36. TUẤN MINH: Tết xưa trong cung đình.
37. DIỆP CHI: Tết xưa nơi "Kẻ Chợ".
38. HOÀNG VIỆT: Cứu hàng triệu lít xăng trên cảng biển – chiến công mới của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH.
39. PHƯƠNG MAI: Ngày Xuân ghé thăm làng nghề 600 năm tuổi ở Huế.
40. QUANG ANH: Nhạc sỹ Xuân Hồng với những ca khúc viết về mùa Xuân.
41. DIỆP CHI: Hương Tết xa quê.
42. HUYỀN ANH: Kỳ án về những đứa trẻ mất tích trong đám cháy kinh hoàng tại Virginia.
43. TRANG HUYỀN: Những vụ cháy bí ẩn trên thế giới.
44. MAI LAN: Những vụ cháy lớn nhất thế giới năm 2017.

NĂM TUẤT NÓI CHUYỆN CHÓ
45. HẢI PHONG: Phong tục thờ chó đá của người Việt.
46. TRẦN THÁI HỌC: Những chú chó nổi tiếng thế giới.
47. NGUYỄN HOÀNG DUY: Những bộ phim về chú khuyển.

PHONG TỤC ĐÓN TẾT BỐN PHƯƠNG
48. THỤY AN: Phong tục Tết của người Sán Chỉ.

TRANG THƠ

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2018

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2018 và đón Xuân Mậu Tuất, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, chiến sỹ, công nhân viên, học viên; các đồng chí cán bộ hưu trí, thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sỹ Công an nhân dân; các đồng chí Công an xã, bảo vệ dân phố, bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp lời thăm hỏi và lời chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Năm 2017, tình hình thế giới và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp, tác động đến nhiều quốc gia, trong đó có nước ta; song trước sự lãnh đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự đồng tâm, hiệp lực của cả hệ thống chính trị; sự ủng hộ, giúp đỡ to lớn của nhân dân, lực lượng Công an nhân dân đã phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ, có hiệu quả với các cấp, các ngành, nhất là với Quân đội nhân dân, tập trung chỉ đạo, triển khai thực hiện thành công nhiều phương án, kế hoạch công tác lớn; kịp thời đấu tranh, ngăn chặn mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, chủ động tấn công trấn áp các loại tội phạm, phòng chống tệ nạn xã hội; bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu, công trình trọng điểm, các sự kiện chính trị, kinh tế, văn hóa, an ninh, quốc phòng, các hội nghị quốc tế quan trọng của đất nước, đặc biệt là Tuần lễ Cấp cao APEC tại TP Đà Nẵng, không để xảy ra sơ suất nào, góp phần vào thành công của Hội nghị APEC 2017, được Đảng, Nhà nước và nhân dân ghi nhận, bạn bè quốc tế đánh giá cao.

Bước sang năm mới 2018, tình hình quốc tế, trong nước sẽ còn phức tạp, đất nước ta đứng trước thời cơ và thách thức mới. Toàn Đảng, toàn dân tiếp tục phấn đấu thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội mà kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XIV đề ra. Nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự sẽ rất nặng nề, đòi hỏi lực lượng Công an nhân dân phải chủ động, sáng tạo, đổi mới toàn diện các mặt công tác Công an; xác định rõ và tập trung giải quyết có hiệu quả các khâu đột phá, các đề án công tác đã được phê duyệt; tích cực góp phần giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ vững chắc chủ quyền quốc gia và toàn vẹn lãnh thổ; bảo đảm an ninh, trật tự, tạo môi trường hòa bình để xây dựng, phát triển đất nước.

Năm mới, với khí thế thi đua mới, mỗi đơn vị, mỗi cán bộ, chiến sỹ Công an hãy phát huy năng lực của mình; đoàn kết, năng động, sáng tạo, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao; thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 05 CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Nghị quyết Trung ương 4 Khóa XII về "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ", Nghị quyết số 06-NQ/ĐUCA-X11, ngày 26/06/2017 của Đảng ủy Công an Trung ương về chủ trương nghiên cứu, xây dựng Đề án "Kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả"; Cuộc vận động "Xây dựng phong cách người Công an nhân dân bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ" và các hoạt động có ý nghĩa thiết thực kỷ niệm 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh có Sáu điều dạy Công an nhân dân, 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc; quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ công tác Công an năm 2018.

Chúc các đồng chí và gia đình Năm mới dồi dào sức khỏe, hạnh phúc và thành công.

Chào thân ái và quyết thắng!

Thượng tướng Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

MÃI KHẮC GHI LỜI BÁC

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu luôn dành cho lực lượng Công an nhân dân sự quan tâm đặc biệt, chăm lo xây dựng lực lượng Công an nhân dân tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và nhân dân; vì nhân dân phục vụ, là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự.

Cách đây vừa tròn 70 năm, ngày 11/3/1948, Bác Hồ đã có Thư gửi đồng chí Hoàng Mai, Giám đốc Công an khu XII về "Tư cách người Công an cách mệnh", chỉ rõ những phẩm chất đạo đức và tư cách người Công an cách mạng phải có, đó là:

Đối với tự mình, phải cần, kiệm, liêm, chính.
Đối với đồng sự, phải thân ái giúp đỡ.
Đối với Chính phủ, phải tuyệt đối trung thành.
Đối với nhân dân, phải kính trọng, lễ phép.
Đối với công việc, phải tận tụy.
Đối với địch, phải cương quyết, khôn khéo.

Thư của Bác gửi đồng chí Giám đốc Công an khu XII cũng chính là lời huấn thị chung cho toàn lực lượng Công an nhân dân. "Tư cách người Công an cách mệnh" đã trở thành di sản tinh thần thiêng liêng, là kim chỉ nam cho mọi hoạt động của lực lượng Công an nhân dân; là chuẩn mực đạo đức, lối sống, mục tiêu phấn đấu, rèn luyện, phương châm hành động, biện pháp công tác của các thế hệ cán bộ, chiến sỹ Công an; là nguồn gốc, động lực, cội nguồn sức mạnh để lực lượng Công an nhân dân vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Nội dung Sáu điều Bác Hồ dạy là sự khái quát hình mẫu người cán bộ, chiến sỹ Công an nhân dân với những phẩm chất quan trọng: Có lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định, có ý chí tiến công cách mạng, tuyệt đối trung thành với sự nghiệp cách mạng do Đảng và Bác Hồ lựa chọn; sẵn sàng hy sinh để bảo vệ Đảng, bảo vệ thành quả cách mạng, chế độ xã hội chủ nghĩa, sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế; hết lòng vì nhân dân phục vụ, lấy niềm vui và hạnh phúc của nhân dân làm niềm vui, lẽ sống của mình.

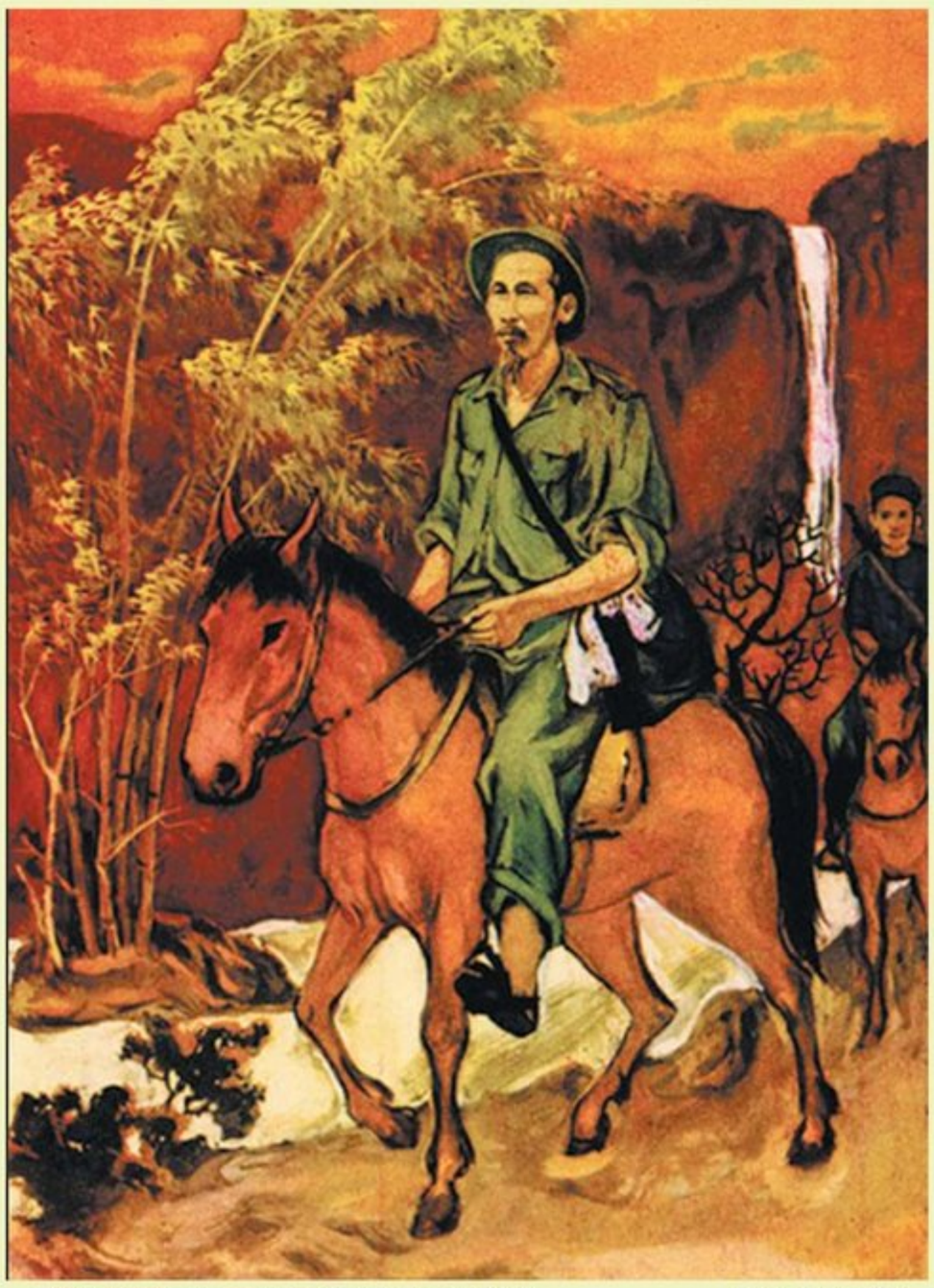
Học tập và thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân đã trở thành phong trào thi đua rộng lớn, liên tục trong 70 năm qua, luôn là nội dung trọng tâm công tác chính trị tư tưởng của lực lượng Công an nhân dân trong các giai đoạn cách mạng và trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, tích cực và chủ động hội nhập quốc tế ngày nay.

Tiếp nối truyền thống vẻ vang của lực lượng CAND nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH luôn khắc ghi 6 điều Bác dạy CAND và 4 điều Bác Hồ dạy lực lượng Cảnh sát PCCC, coi đây là phương châm xử thế và là nguyên tắc thực hiện nhiệm vụ của mỗi cán bộ, chiến sỹ.

Còn nhớ những năm tháng hào hùng cùng cả dân tộc bước vào cuộc kháng chiến chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ ở miền Bắc, lực lượng Cảnh sát PCCC khi ấy còn non trẻ nhưng đã lập nên những chiến công vang dội, được Bác Hồ nhiều lần khen ngợi.

Năm 1965, khi máy bay Mỹ đã đánh trúng Ga Gôi (tỉnh Nam Hà trước đây) làm một đoàn tàu chở thuốc trừ sâu bốc cháy, đơn vị PCCC Nam Hà gồm 3 xe chữa cháy và 18 cán bộ, chiến sỹ đã cứu được 10 toa hàng và một toa chở thuốc trừ sâu. Ba đồng chí Nguyễn Văn Hiếu, Nguyễn Văn Kiểm, Trần Văn Tiến anh dũng hy sinh. Tham gia chữa cháy còn có khoảng 200 người của đơn vị thanh niên xung phong đang làm nhiệm vụ ở đây, 15 người đã bị ngộ độc và hy sinh khi chiến đấu với "giặc lửa".

Tiếp đến, khi máy bay Mỹ đánh phá trận địa tên lửa và pháo phòng không tại Đồng Giao, 10 cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC Ninh Bình đã kiên cường chiến đấu, cắt luồng lửa cháy nhiên liệu xung quanh quả tên lửa, cùng bộ đội di chuyển tên lửa và đạn pháo, bảo vệ an toàn các tên lửa. Phương pháp chữa cháy của Cảnh sát PCCC Ninh Bình đã mở ra chiến thuật về chữa cháy tên lửa.

Bức tranh minh họa trong cuốn "Theo chân Bác". *Họa sỹ Văn Thơ*

Khi không quân Mỹ tập trung đánh phá Hà Nội, một trong những mục tiêu chính của chúng là đánh phá Tổng kho Xăng dầu Đức Giang. Máy bay Mỹ đã ném bom và bắn tên lửa vào các cụm bể chứa xăng dầu, làm vỡ và gây cháy lớn, khói đen bao phủ dày đặc bầu trời. Cục Cảnh sát PCCC đã tập trung cán bộ giỏi và những chuyên gia có kinh nghiệm cùng Phòng Cảnh sát PCCC Hà Nội tổ chức chữa cháy. Huy động 12 xe chữa cháy, 87 cán bộ, chiến sỹ và lực lượng PCCC của các tỉnh lân cận Hà Nội cùng phối hợp. Tổng kho Xăng dầu Đức Giang cũng huy động hàng trăm cán bộ, công nhân viên tham gia chữa cháy. Nhiều chiến sỹ đã dũng cảm lao vào dùng giẻ để nhét vào các lỗ phun ở thành bể xăng dầu bị thủng. Với tinh thần chiến đấu dũng cảm, mưu trí, sáng tạo của cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC Hà Nội và các đơn vị tỉnh bạn, đến sáng hôm sau đám cháy đã bị dập tắt hoàn toàn, cứu được 20 triệu lít xăng dầu là nguồn "máu" quý giá dự trữ phục vụ tiền tuyến lớn miền Nam. Sau trận chiến đấu này, ngày 3/8/1966, Bác Hồ đã có thư khen ngợi trong đó có 4 điều dạy quý báu đối với lực lượng Cảnh sát PCCC.

Chiến công lần thứ 2 của Cảnh sát PCCC Hà Nội là cuộc chiến đấu 12 ngày đêm mùa Đông năm 1972. Tổng thống Mỹ Níc – Xơn từng tuyên bố "Đưa Hà Nội trở về thời kỳ đồ đá", Mỹ đã huy động 1.046 lần máy bay B52; 17 lần máy bay F111; 586 máy bay cường kích các loại đánh phá dữ dội, ác liệt ngày đêm vào Hà Nội, ném và bắn hơn 10.000 tấn bom, tên lửa xuống Thủ đô làm chết 2.289 người. Suốt những ngày địch tập trung đánh phá ác liệt, 100% cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC luôn có mặt ở các vị trí thường trực chiến đấu. Các khu vực trọng điểm địch tập trung đánh phá như: khu kho, nhà máy ở Đông Anh, kho và nhà ga Yên Viên… Nhiều chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã anh dũng hy sinh như: Đỗ Hải Quang, Vũ Hồng Mên, Vũ Đức Mến…

Ở vùng đất Cảng Hải Phòng, cuộc chiến đấu với "giặc lửa" do Đế quốc Mỹ gây ra cũng được các chiến sỹ Cảnh sát PCCC Hải Phòng chiến đấu ngoan cường. Khi tàu Alexăngrin mang quốc tịch Liên Xô có trọng tải 12.000 tấn, chở 2.000 tấn phân đạm đang đậu ở cảng Hải Phòng để giao hàng cho Việt Nam thì bị cháy, đám cháy bốc cao 50m. Phòng Cảnh sát PCCC Công an Hải Phòng đã điều động toàn bộ lực lượng và phương tiện đến cứu chữa. Sau hai tiếng đồng hồ đám cháy đã được dập tắt.

Trong trận chiến đấu này, do thiếu các trang thiết bị phòng độc, với quyết tâm chiến đấu nên 2 đồng chí Nguyễn Đình Thành và Đỗ Quang Thịnh đã hy sinh, 72 đồng chí bị ngộ độc. Còn có biết bao chiến công oanh liệt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC đã ghi dấu ấn trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thời kỳ vẻ vang rất đáng tự hào của dân tộc ta. Họ chính là những tấm gương tiêu biểu cho những thế hệ Cảnh sát PCCC đầu tiên trong việc thực hiện những lời dạy thiêng liêng của Bác.

Đất nước hòa bình, cùng với việc không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt, nắm bắt, ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến của thế giới trong lĩnh vực PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC đã làm tốt chức năng tham mưu, quản lý nhà nước về PCCC, trực tiếp sẵn sàng chiến đấu trên mặt trận chống giặc lửa, bảo vệ công cuộc xây dựng đất nước và bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân. Những cái tên Nguyễn Văn Mót, Nguyễn Văn Bảy, Võ Quang Hà, Trần Văn Bảy, Lê Văn Hà, Phạm Văn Sáu, Phạm Trường Huy khắc trên những tấm bia liệt sỹ (Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh), Nguyễn Thành Thông (Cảnh sát PCCC - Công an tỉnh Tây Ninh)… giờ đây đã trở thành huyền thoại.

Ngày nay, trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, nhiệm vụ công tác PCCC đã và đang đặt ra những khó khăn, thách mới không kém phần cam go, quyết liệt. Không còn những trận mưa bom bão đạn, nhưng mồ hôi và máu của các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH vẫn đổ giữa thời bình. Những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH lại viết tiếp những trang sử hùng tráng của lực lượng, khắc họa nên hình tượng cao đẹp của người chiến sỹ Công an nhân dân làm theo lời Bác. Điển hình là tấm gương của Thượng úy Phạm Phi Long cùng đồng đội (Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh), đã để lại những dấu ấn sâu đậm trong lòng mỗi người dân Việt Nam về tinh thần chiến đấu, hi sinh dũng cảm của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC. Và còn biết bao gương mặt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên khắp mọi miền Tổ quốc đã và đang ngày đêm cống hiến, hy sinh thầm lặng vì sự bình yên của quê hương, đất nước. Họ đã và đang là những minh chứng sinh động cho tinh thần và bản lĩnh của người chiến sỹ Công an nhân dân tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, tận tụy với công việc, sẵn sàng quên mình vì nhân dân, vì sự nghiệp bảo vệ An ninh Tổ quốc trong bất kỳ tình huống nào.

Dưới sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, của Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, sự phối hợp hiệp đồng chặt chẽ của các cấp, các ngành, sự đùm bọc, giúp đỡ của nhân dân, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH ngày nay đã không ngừng lớn mạnh, trưởng thành về mọi mặt, cùng các lực lượng trong Công an nhân dân góp phần đảm bảo an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội và hội nhập quốc tế của đất nước. Dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH luôn khắc ghi lời Bác, giữ trọn lời thề sắt son "Trung với Đảng, Hiếu với Dân", vượt qua mọi khó khăn thử thách với quyết tâm là những "người lính" tiên phong trên mặt trận "chống giặc lửa", viết tiếp truyền thống vẻ vang của lực lượng, sẵn sàng hoàn thành mọi nhiệm vụ, góp phần đem lại sự bình yên cho những mùa Xuân mới./.

TẠP CHÍ PC&CC

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN MẬU TUẤT

ĐẢNG VÀ MÙA XUÂN CỦA DÂN TỘC

NGUYỄN ĐÌNH DŨNG

...Năm nào cũng vậy, khi nắng ấm của mùa Xuân về, cây cối đang độ xanh lá, tươi hoa, thiên nhiên như mỉm cười khoe sắc sau một mùa Đông tích tụ bổng bừng lên một sinh lực mới, một tinh hoa mới để bước vào một năm mới với bao niềm tin và hi vọng... Đồng thời với không khí vui Tết, đón Xuân, dân tộc ta hướng đến kỷ niệm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930), một ngày lịch sử trọng đại mà muôn đời con cháu chúng ta sẽ còn nhớ mãi như là buổi khởi đầu của sự hồi sinh.

Năm nay, trong không khí cả nước vui Tết - đón Xuân Mậu Tuất, Đảng ta - dân tộc ta - nhân dân ta long trọng kỷ niệm 88 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930 - 03/02/2018), trong lòng mỗi chúng ta đều cảm thấy hân hoan mừng thắng lợi, và lắng đọng nghĩ suy về một chiều sâu văn hoá, về con đường của Đảng quang vinh đang mang trong mình cả lương tri, trí tuệ và niềm tin của toàn dân tộc, bởi *"Đảng đã cho ta lẽ sống niềm tin/ Đảng là ngôi sao sáng, sáng nhất trong muôn vì sao"*.

Ngược dòng lịch sử của 88 năm về trước, lịch sử Việt Nam là lịch sử của đêm trường nô lệ. Dân tộc ta, nhân dân ta phải sống trong cảnh cơ hàn, chịu biết bao đau thương và tủi nhục của họa ngoại xâm:

"Thuở nô lệ dân ta mất nước
Cảnh cơ hàn trời đất tối tăm..."

Hướng về tương lai, chúng ta không thể nào quên một buổi sáng mùa Xuân Canh Ngọ (03/02/1930), Đảng ta ra đời, đã mang trong mình một duyên phận, mà như nhà thơ Tố Hữu đã viết:

"Đảng ta sinh ở trên đời
Một hòn máu đỏ, nên người Việt Nam"

Từ đây, cả dân tộc như được hồi sinh, đi theo ánh sáng của Đảng, tìm thấy con đường giải phóng dân tộc, xây dựng cuộc sống mới tự do. Cũng chính từ đây, nhờ sự dẫn dắt tài tình của nhà cách mạng Nguyễn Ái Quốc và đường lối sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đảng và dân càng thêm keo sơn, gắn bó thành khối thống nhất không gì lay chuyển nổi. Dưới ánh hào quang và màu cờ của Đảng, đã dẫn lối cho dân tộc Việt Nam vững bước tiến lên, bởi:

"Đảng ta Mác – Lênin vĩ đại
Lại hồi sinh, trả lại cho ta
Trời cao đất rộng bao la
Bát cơm, tấm áo, hương hoa, hồn người"

Nhờ có Cương lĩnh và đường lối đúng đắn, chỉ mới 15 tuổi, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta làm nên Cách mạng tháng Tám vĩ đại, lật đổ ách thống trị phong kiến - thực dân, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà (02/09/1945), nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á, thế giới biết đến Việt Nam với cái tên Hồ Chí Minh sáng ngời chân lý. Bước sang tuổi 25, nhờ bàn tay kỳ diệu của Đảng, của Bác, quân và dân ta lại lập nên chiến thắng Điện Biên Phủ rực rỡ tên vàng, chấn động khắp năm châu *"Chín năm làm một Điện Biên/ Nên vành hoa đỏ, nên thiên sử vàng"*. Từ đây, miền Bắc hoàn toàn giải phóng, tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội. Thế giới mừng vui khôn xiết, ngợi ca "nước nhỏ đánh thắng đế quốc to".

Các thế lực thù địch, rồi lại thù trong giặc ngoài, nào chúng có chịu khoanh tay để chúng ta bình yên xây dựng đất nước. Lại lần nữa cả miền Nam bão táp phong ba, lũ đế quốc bày ra lắm mưu nhiều kế để chia núi, ngăn sông... hòng phá hoại nền độc lập dân tộc và thống nhất nước nhà. Đế quốc Mỹ - tên sen đầm quốc tế, bất chấp Hiệp định Genève, ngang nhiên xâm lược miền Nam Việt Nam, gây ra bao tội ác tày trời, làm cho nhân loại kinh hoàng: Chúng lập ra chính phủ tay sai Việt Nam Cộng hòa, lê máy chém đi khắp miền Nam để chặt đầu những người yêu nước, tìm mọi cách ly khai "Cộng sản Bắc Việt". Rồi chúng rải nhiều bom đạn, chất độc hoá học trên khắp miền Nam, chém giết, cướp phá đồng bào ta không chút nương tay..., nhằm đưa đất nước ta trở lại "Thời kỳ đồ đá", nhân dân ta trở lại kiếp ngựa trâu. Kiên định với con đường của chủ nghĩa Mác - Lênin, với mục tiêu "Độc lập dân tộc và Chủ nghĩa xã hội", Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng với Đảng Lao động Việt Nam đã lãnh đạo nhân dân cả nước anh dũng đứng lên "Đánh cho Mỹ cút - đánh cho ngụy nhào". Qua hơn 20 năm trời ròng rã "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước", Đảng đã đưa dân rộc ta về trọn với niềm vui trong mùa Xuân toàn thắng (1975), cả nước rợp bóng cờ sao, Bắc - Nam sum họp một nhà, tất cả cùng cất cao tiếng hát *"Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng..."*

Máu đỏ của biết bao liệt sỹ và đồng bào ta đã ngã xuống để làm cho lá cờ cách mạng Việt Nam càng thêm thắm đỏ. Nối bước chiến công và truyền thống của cha anh, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta bước vào thời kỳ đổi mới toàn diện với mục tiêu: "Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh". Từ trên đống đổ nát, hoang tàn với không ít khó khăn, thử thách "Mặc quanh ta sóng gió - dù đâu đó chiều tà", nhưng với lương tri - trí tuệ và niềm tin của người cộng sản, Đảng xác định ta vẫn là ta, một Việt Nam luôn đứng vững trên đôi chân của mình để xốc tới. Nhờ có Đảng tài tình, nhờ niềm tin và chân lý, sức mạnh Việt Nam lại vụt đứng lên sau một thời gian vấp ngã, với nhiều khó khăn, thử thách tưởng chừng không thể vượt qua trước những sai lầm, nóng vội, chủ quan duy ý chí của một thời bao cấp, trì trệ... Trải qua 30 năm lãnh đạo đổi mới đất nước, nhờ ánh sáng của Nghị quyết Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam toàn quốc lần thứ VI (1986) đến Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII (2016), Đảng đã đưa đất nước ta, dân tộc ta từng bước thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, vươn lên tầm cao mới, vững bước tiến vào thế kỷ XXI trên con đường công nghiệp hóa – hiện đại hóa, hội nhập sâu rộng với thế giới bên ngoài, kiên định với định hướng "Độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội", và mục tiêu "Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh", từng bước đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp hiện đại..., để xứng danh:

"Đảng ta là đạo đức, là văn minh
Là thống nhất độc lập, là hòa bình ấm no
Công ơn Đảng thật là to"

Với bấy nhiêu mốc vàng son chói lọi ấy, để có được ngày hôm nay - một Việt Nam ổn định, đổi mới và phát triển, một Việt Nam đang "mở lòng ra đón những tương lai huy hoàng" đủ để chúng ta tự hào, vững tin vào truyền thống và sức mạnh của Đảng trong suốt 88 năm qua, theo đúng như lời khẳng định của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Với tất cả tinh thần khiêm tốn của người cách mạng, chúng ta vẫn có quyền tự hào rằng: Đảng ta thật là vĩ đại! Lịch sử Đảng gắn liền với lịch sử dân tộc với bấy nhiêu năm đấu tranh anh dũng, vẻ vang quả là: Cả một kho lịch sử bằng vàng."

Kỷ niệm ngày lịch sử trọng đại này của dân tộc, trong không khí vui Tết, đón Xuân, mừng năm mới Mậu Tuất, năm bản lề thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, trong lòng của mỗi chúng ta như có tiếng vang của hồn thiêng sông núi vọng về. Từ trong thẳm sâu của truyền thống cha ông, tinh hoa văn hoá của dân tộc, cùng với lương tri, trí tuệ và niềm tin chiến thắng của Đảng, như một ngọn đuốc dẫn đường đã trở thành niềm tin son sắt mà cả dân tộc gửi trao. Sức mạnh ấy, ý chí ấy đang thúc giục chúng ta vững tin bước tiếp trên con đường lớn mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn với tất cả nỗ lực của ý Đảng và lòng dân, nhất định: "Tổ quốc ta sẽ mạnh giàu, đồng bào ta sẽ sung sướng".■

50 NĂM TRƯỚC VÀ NHỮNG VẦN THƠ XUÂN DẬY SÓNG…

NGUYỄN THỊ THỌ

Cách đây tròn 50 năm, Xuân Mậu Thân 1968 - một mùa Xuân của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam; một mùa Xuân đã để lại một dấu mốc son trong lịch sử dân tộc; một mùa Xuân của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy của quân và dân miền Nam thành đồng Tổ quốc. Mùa Xuân đó đã được khắc họa thật rõ nét trong các loại hình nghệ thuật - trong đó có những vần thơ Xuân dậy sóng.

Còn nhớ, vào tháng 12/1967, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã chủ trương mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1968. Trên cơ sở phân tích khách quan, khoa học tình hình so sánh lực lượng giữa ta và địch ở miền Nam, Bộ Chính trị kết luận: *"Diễn biến cơ bản của tình hình là ta đang ở thế thắng, thế chủ động và thuận lợi, địch đang ở thế thua, thế bị động và khó khăn. Tình hình chung cho phép ta có thể chuyển cuộc chiến tranh cách mạng của ta sang một thời kỳ mới, thời kỳ giành thắng lợi quyết định"*. Từ nhận định này, Bộ Chính trị và Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trương mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy đồng loạt trên toàn miền Nam. Hưởng ứng chủ trương đó của Bộ Chính trị và Bác Hồ, cả dân tộc ta vào cuộc; các loại hình văn học nghệ thuật cũng vào cuộc. Bởi thế, mùa Xuân này, những vần thơ Xuân đã được thể hiện phần lớn là những vần thơ Xuân dậy sóng - những vần thơ Xuân đã trực tiếp đóng góp tích cực trong Tổng tấn công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968.

Có thể nói, đây cũng là mùa Xuân mà Bác Hồ kính yêu của chúng ta có nhiều bài thơ Xuân đặc biệt nhất. Trong một bài viết của mình, ông Đàm Chu Văn có nhận định rằng: *"Trên thế giới, có nhiều dân tộc, nhiều quốc gia đem văn chương phục vụ chiến đấu nhưng lấy một bài thơ làm mệnh lệnh chỉ huy chiến đấu cho cả dân tộc thì có lẽ chỉ mới có dân tộc Việt Nam"*. Mùa Xuân này, ta hãy lắng nghe và cảm nhận một bài thơ Xuân như thế của Bác Hồ :

"Xuân này hơn hẳn mấy Xuân qua
Thắng trận, tin vui khắp nước nhà
Nam Bắc thi đua đánh giặc Mỹ
Tiến lên!
Toàn thắng ắt về ta!
(Mừng Xuân 1968 - Hồ Chí Minh)

Giao thừa năm ấy, dứt lời Bác đọc thơ: *"Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta"* là cả miền Nam, quân và dân ta đồng loạt trút bão lửa lên đầu quân xâm lược và bè lũ bán nước. Ôi, thật thần kỳ về một bài thơ Xuân mang mệnh lệnh tiến công! Mùa Xuân ấy, mặc dù Bác đang đi nghỉ dưỡng và chữa bệnh ở nước ngoài, nhưng Bác luôn theo dõi sát sao và động viên kịp thời những chiến công của quân và dân ta. Trị Thiên - Huế mùa Xuân năm ấy đã đồng loạt nổi dậy và tiến công vào 40 mục tiêu của địch ở cả nội và ngoại thành, làm chủ thành phố trong gần một tháng và thành lập chính quyền cách mạng ở nhiều nơi. Trong những chiến công vang dội này, có chiến công huyền thoại của 11 cô gái sông Hương đã anh dũng đánh lui nhiều đợt phản công của địch làm cho kẻ thù bạt vía kinh hồn. Bác nghe tin liền gửi thư khen và tặng 11 cô gái sông Hương bài thơ: *"Dõng dạc tay cầm khẩu súng trường/ Khôn ngoan dàn trận khắp phố phường/ Bác khen các cháu dân quân gái/ Đánh giặc Hoa Kỳ phải nát xương!"*. Chiến công nối tiếp chiến công. Tin thắng trận từ khắp chiến trường miền Nam dồn dập báo về làm xúc động lòng Người. Trong niềm vui chiến thắng ấy, Người đã làm bài thơ "Không đề" để trải nỗi lòng mình: *"Đã lâu không làm bài thơ nào/ Nay lại thử làm xem ra sao/ Lục khắp giấy tờ vần chửa thấy/ Bỗng nghe vần "thắng" vút lên cao!"*. Bài thơ Xuân này nhanh chóng lan xa. Cố nhà thơ Chế Lan Viên đã nói về bài thơ Xuân "độc đáo" này rằng : *Tại một cuộc họp ở Pari vào mùa Xuân 1968, khi nghe Bộ trưởng Hoàng Minh Giám đọc bài thơ tứ tuyệt này, cả hội trường trí thức Pháp đã vỗ tay và đứng dậy. Hàng trăm Việt kiều và chúng tôi lúc ấy ràn rụa nước mắt. Tự hào và sung sướng cho dân tộc ta biết nhường nào…* Vẫn trong không khí của mùa Xuân chiến thắng này, Bác viết tiếp một bài thơ Xuân bằng chữ Hán - Bài "Mậu Thân Xuân tiết" (Tết Mậu Thân), bài thơ được dịch là: *"Tháng tư hoa nở một vườn đầy/ Tía tía, hồng hồng đua sắc tươi/ Chim trắng xuống hồ tìm bắt cá/ Hoàng Oanh vút tận chân trời/ Trên trờ mây đến rồi đi/ Miền Nam thắng trận báo về tin vui"*. Mùa Xuân này, Bác luôn nghĩ đến miền Nam, hướng về miền Nam, tất cả vì miền Nam ruột thịt, nên ngay cả trong những bài thơ "Không đề" viết bằng chữ Hán viết về quyết tâm kiêng rượu, bỏ thuốc của mình, Bác cũng nhắc đến miền Nam yêu thương, và đây là bản dịch:*"Thuốc kiêng, rượu cữ đã ba năm,/ Không bệnh là tiên sướng tuyệt trần./ Mừng thấy miền Nam luôn thắng lớn,/ Một năm là cả bốn mùa Xuân"…*

Bên cạnh những vần thơ Xuân dậy sóng của Bác là những vần thơ Xuân như phấn chấn, như thúc giục, như hòa nhập vào tiếng súng tiến công của quân và dân miền Nam của nhà thơ Tố Hữu. *"Bài ca Xuân 68"* của nhà thơ như tiếng kèn vang dội non sông: *"Anh chị em ơi!/ Hãy giương súng lên cao, chào Xuân 68/ Xuân Việt Nam/ Xuân của lòng dũng cảm…"*. Nhà thơ gọi mùa Xuân này là "Xuân Việt Nam" - Mùa Xuân của một đất nước đang làm nên một sự kiện vang dội và nổi bật nhất trên thế giới lúc bấy giờ, góp phần làm nên bộ mặt và tầm vóc của thời đại. Vẻ đẹp Việt Nam như được tạc vào thế kỷ: *"Hoan hô anh giải phóng quân/ Kính chào anh, con người đẹp nhất!/ Lịch sử hôn anh, chàng trai chân đất/ Sống hiên ngang, bất khuất trên đời/ Như Thạch Sanh của thế kỷ hai mươi/ Một dây ná, một cây chông, cũng tiến công giặc Mỹ/ Không tự ngắm mình, anh chẳng hay đâu hỡi chàng dũng sỹ/ Cả năm châu chân lý đang nhìn theo…"*. Vâng, cả đất nước đang dõi theo các anh, cả thế giới, năm châu bốn bể cũng đang dõi theo các anh, các anh đó, không phải là những chàng dũng sỹ khổng lồ mà chỉ là những chàng trai với những *"chiếc mũ vải mềm dễ thương như một bàn tay nhỏ/ Chẳng làm đau một chiến lá trên cành/ Sáng trên đầu như một mảnh trời xanh/ Mà xông xáo, mà tung hoàng ngang dọc/ Mạnh hơn tất cả đạn bom/ Làm rung chuyển cả lầu Năm Góc"*. Không những thế, trong bài thơ, nhà thơ đã báo hiệu thời khắc quan trọng mở màn của*"Phút giao thừa đang chuyển…"* mà không hề làm "lộ quân cơ" qua mấy dòng kêu gọi: *"Tổ quốc ta! Hai mươi ba năm đau khổ/ Gian nan, bền gan kháng chiến/ Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!/ Hỡi bốn phương và những chiến trường xa/ Xin lắng nghe… Phút giao thừa đang chuyển/ Bác Hồ gọi. Ấy là mùa Xuân đến…"*. Đoạn cuối bài thơ là sự dự cảm và tiên đoán về những cơn bão lửa ở khắp thành thị, nông thôn miền Nam: *"Hoan hô Xuân 68 anh hùng!/ Hãy gầm lên như sấm sét đùng đùng/ Tất cả pháo! Và xông lên, dũng sỹ!/ Như khí phách Trần, Lê. Như oai vũ Quang Trung/ Khắp thành thị nông thôn/ Đánh tan đầu Mỹ, nguỵ!/ Vì Độc lập, Tự do, núi sông hùng vĩ/ Vì thiêng liêng giá trị Con người/ Vì muôn đời hoa lá xanh tươi/ Ta quyết thắng. Giành mùa Xuân đẹp nhất!"*. Mùa Xuân năm 2018 này, đọc lại "Bài ca Xuân 68" của cố nhà thơ Tố Hữu ta càng thấm thía tài thơ và sự dự cảm sáng suốt của người con xứ Huế anh hùng. Một người con xứ Huế khác, một nhà thơ, nhà tư tưởng, nhà văn hóa nổi tiếng cũng đã có một số bài thơ về mùa Xuân không thể nào quên này. Đó chính là nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm. Vâng, trên mảnh đất "Đây thôn Vĩ Dạ" này, trong một lần tình cờ được gặp lại nhà thơ, ông đã kể lại cho chúng tôi nghe về xuất xứ của những bài thơ, như "Đất nước", như "Lời ru trên nương" và cả bài thơ "Đất ngoại ô" nói về cuộc tiến công và nổi dậy ở kinh thành Huế vào mùa Xuân 1968 ấy, rồi ông đọc cho chúng tôi nghe với chất giọng Huế nhẹ nhàng mà rắn rỏi: *"Có bao giờ như buổi sáng Xuân nay/ Chúng ta bay, nghìn độ lửa, ta bay/ Đất đuổi giặc, đất vươn dài bén gót/ Mang Cá tan hoang, Phú Bài vỡ mặt/ Ngoại ô mở rồi trăm lối ta băng băng/ Trái tim hồng lắp đầu súng chống*

tăng/ Ta đã lớn, ơi em, đồng chí/ Dưới mái xưa nhìn theo ta ứa lệ/ Sức trăm năm nay chuyển xuống lòng đường/ Cả ngoại ô làm chiến luỹ sông Hương/ Bắn tàu giặc như lá vàng héo rụng/ Em gái cứu thương, em trai cầm súng/ Mẹ may cờ, em nhỏ đón văn công/ Cửa Uỷ ban rực rỡ cờ hồng.../ Cảm ơn mẹ sinh con trên thành phố ngàn ngày/ Nắng và mưa, mười lăm năm bỡ ngỡ/ Nay con lại chào người dưới một vùng đạn lửa/ Người đẹp vô cùng với khẩu súng trong tay" ("Đất ngoại ô" - Nguyễn Khoa Điềm). Mùa Xuân 1968 này, còn có những văn nghệ sỹ cũng trở thành những chiến sỹ theo sát những đoàn quân điệp điệp trùng trùng. Họ không những góp những vần thơ mà còn góp cả những tiếng súng tiến công. Một trong những nhà thơ đó có nhà thơ Lê Anh Xuân. Nhà thơ đã anh dũng hi sinh ngay trên cửa ngõ Sài Gòn. Trước khi hi sinh, nhà thơ đã để lại "một dáng đứng Việt nam tạc vào thế kỷ": *"Anh gục xuống trên đường băng Tân Sơn Nhất/ Nhưng anh gượng đứng lên tì súng trên xác trực thăng/ Và anh chết trong khi đang đứng bắn/ Máu anh phun theo lửa đạn cầu vồng/ Trông thấy anh, giặc hốt hoảng xin hàng/ Có thằng gục xuống chân anh tránh đạn/ Bởi anh chết rồi nhưng lòng dũng cảm/ Vẫn đứng đàng hoàng nổ súng tấn công"* ("Dáng đứng Việt Nam" - Lê Anh Xuân). Một hình ảnh bình dị nhưng lẫm liệt và cao đẹp lạ thường. Đó là hình ảnh của những giây phút làm nên lịch sử; hình ảnh của những cái chết đã hóa thành bất tử; hình ảnh của người chiến sỹ giải phóng trong chân lý sinh ra … Có phải thế chăng, mà lúc bấy giờ, hình ảnh của anh giải phóng quân đã trở thành hình ảnh của đất nước Việt Nam kiên trung đang đứng lên dám chiến đấu và chiến thắng. Có nơi đâu như ở đất này, trong đánh giặc mà vẫn giờ những vần thơ người xưa ra đọc. Đọc những vần thơ căm thù, những vần thơ lửa cháy thuở đánh Tây mà tiếp lửa cho cuộc chiến chống Mỹ hôm nay. Đó là trường hợp của nhà thơ Hưởng Triều, trong Tổng tấn công vẫn đọc Lục Vân Tiên của cụ Đồ Chiểu: *"Đầu Xuân lớp lớp sóng xô/ Điều binh mấy đợt, phất cờ tấn công/ Sài Gòn trúc chẻ ngói tan/ Ô Qua giặc dữ kinh hoàng ngẩn ngơ!/ Cụ Đồ ơi những vần thơ/ Trăm năm thành đạt giấc mơ anh hùng!"* ("Trong Tổng tấn công đọc Lục Vân Tiên" - Hưởng Triều).

Năm tháng qua đi. Nhưng cuộc Tổng tiến công và nổi dậy của quân và dân miền Nam mùa Xuân 50 năm trước vẫn mãi còn là một mốc son lịch sử. Và những vần thơ Xuân của mùa Xuân năm ấy vẫn tiếp tục dậy sóng và trường tồn cùng với thời gian…■

THIẾU TƯỚNG, PGS, TS. NGUYỄN MẠNH HÀ – HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC CHẶNG ĐƯỜNG MỚI, QUYẾT TÂM MỚI

HOÀNG VIỆT
(Thực hiện)

Năm 2017, Trường Đại học PCCC đã gặt hái được nhiều thành công trong công tác giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học và các mặt hoạt động của nhà trường. Một mùa Xuân mới lại về, đối với thầy và trò Trường Đại học PCCC, mùa Xuân này mang theo cả những thử thách và nhiệm vụ trên một chặng đường mới. Nhân dịp đầu Xuân 2018, Tạp chí PC&CC đã có cuộc gặp gỡ, trao đổi với Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng nhà trường về những thành tựu nổi bật của Trường Đại học PCCC trong năm qua và phương hướng hoạt động của nhà trường đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

PV: *Thưa Thiếu tướng, năm 2017 đi qua đã khép lại nhiều dấu ấn và kết quả nổi bật trong công tác giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học nhà trường. Xin đồng chí cho biết những kết quả và dấu ấn nổi bật của nhà trường trong năm qua?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Năm 2017, tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29 của Ban Chấp hành Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo; Nghị quyết số 17 của Đảng ủy Công an Trung ương và Chỉ thị số 13 của Bộ trưởng Bộ Công an về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong Công an nhân dân; Trường Đại học PCCC đã triển khai thực hiện nhiều biện pháp nhằm chấn chỉnh và tập trung nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo trong nhà trường. Nhà trường đã không ngừng đổi mới nội dung, chương trình đào tạo các hệ học, bậc học; rà soát, bổ sung nội dung chương trình đào tạo cho phù hợp với thực tế; tập trung đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực và hiện đại, tổ chức biên soạn hồ sơ, giáo án theo mẫu mới với nhiều cải tiến để đảm bảo nâng cao chất lượng giảng dạy. Trường đã tổ chức mở các lớp bồi dưỡng, nâng cao về nghiệp vụ, phương pháp giảng dạy cho giáo viên và các lớp tập huấn bồi dưỡng kỹ năng sử dụng máy tính, bảng tương tác thông minh phục vụ cho công tác giảng dạy. Bên cạnh đó, nhà trường đã tiếp tục nâng cao chất lượng công tác giảng dạy theo tình huống nghiệp vụ đối với các Khoa chuyên ngành.

Qua việc triển khai thực hiện quy chế phối hợp với các đơn vị chức năng của Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an và Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai và qua thực tế hoạt động của Đội Chữa cháy và CNCH học tập do giáo viên và học viên đảm nhận, nhà trường còn tổ chức nhiều hội thảo nhằm nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo… Nhiều hoạt động sinh hoạt chuyên môn của giáo viên, học viên đã được nhà trường tổ chức đạt kết quả tốt và công tác tập huấn, giảng dạy; làm tốt công tác khảo thí, đảm bảo chất lượng đào tạo.

Nhà trường đã đặc biệt quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên ngang tầm nhiệm vụ. Hiện nay, đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục của nhà trường có 321 đồng chí, trong đó có 01 Giáo sư, 04 Phó Giáo sư, 12 Nhà giáo Ưu tú, 36 Tiến sỹ, 123 Thạc sỹ và nhiều đồng chí đang học Cao học, Nghiên cứu sinh; về chức danh có 15 Giảng viên chính, 113 Giảng viên. Công tác đào tạo bồi dưỡng giáo viên, nhất là giáo viên trẻ được thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả, đảm bảo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Bên cạnh đó, nhà trường thường xuyên giáo dục nhân cách và có chính bồi dưỡng cho cán bộ, giáo viên được chú trọng. Giáo viên các khoa, bộ môn đã tích cực tham gia các hoạt động nghiệp vụ, đi thực tế, tập trung trau dồi chuyên môn, và tổ chức các sân chơi bổ ích cho sinh viên như: Câu lạc bộ tiếng Anh, Câu lạc bộ Pháp luật, Câu lạc bộ Karatedo, Câu lạc bộ Những người yêu phương tiện kỹ thuật PCCC…

Năm 2017, nhà trường tiếp tục mở rộng quy mô, đa dạng hóa các đối tượng, loại hình đào tạo, bồi dưỡng phục vụ nâng cao trình độ cho cán bộ, chiến sỹ trong ngành và phục vụ nhu cầu xã hội. Trường Đại học PCCC đã tổ chức nhiều khóa, lớp học với nhiều cấp học và nhiều loại hình đào tạo. Đến nay, nhà trường đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Công an giao cho đào tạo đủ các bậc học từ bồi dưỡng, đến đào tạo Trung cấp, Đại học, Thạc sỹ và Tiến sỹ. Về loại hình đào tạo, có đủ các loại hình đào tạo: tập trung, vừa học vừa làm, văn bằng 2, liên thông từ Trung cấp lên Đại học... với số lượng học viên ngày càng tăng...

Công tác tuyển sinh trong năm qua đã được thực hiện theo đúng quy chế, quy định và các văn bản hướng dẫn. Công tác tổ chức thi tuyển, xét tuyển được thực hiện nghiêm túc, không để xảy ra sai sót. Công tác thanh tra, kiểm tra được tăng cường, trong đó tập trung vào việc kiểm tra thực hiện chương trình giảng dạy, quy chế, quy trình lên lớp, hồ sơ, giáo án của giáo viên; kiểm tra các điều kiện đảm bảo công tác

Đồng chí Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC tặng Giấy khen cho các Nhà giáo tiêu biểu của trường năm học 2016 - 2017. *Ảnh: Hồng Vân*

sách động viên khen thưởng đối với đội ngũ giáo viên có thành tích trong công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập bồi dưỡng nâng cao trình độ. Trong năm qua, trường đã cử 30 đồng chí đi đào tạo nâng cao trình độ Nghiên cứu sinh, Cao học, và cử hàng chục đồng chí tham gia các lớp bồi dưỡng trình độ chính trị, bồi dưỡng chức danh và các lớp bồi dưỡng khác.

Trong công tác NCKH, biên soạn giáo trình tài liệu dạy học, Trường đã triển khai thực hiện 05 nhiệm vụ khoa học cấp Bộ, 20 nhiệm vụ cấp Cơ sở, trong đó đã nghiệm thu 06 nhiệm vụ cấp Cơ sở. Trường Đại học PCCC đã triển khai nghiên cứu 29 chuyên đề khoa học, 24 sáng kiến cải tiến của cán bộ giáo viên, 36 đề tài nghiên cứu khoa học sinh viên. Công tác biên soạn giáo trình, tài liệu phục vụ giảng dạy và học tập tiếp tục được quan tâm bổ sung, chỉnh lý, biên soạn mới đảm bảo chất lượng, đúng tiến độ, nhất là đối với hệ đào tạo sau Đại học và các lớp bồi dưỡng kiến thức PCCC&CNCH.

Nhà trường đã làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên. Đã tích cực hưởng ứng các cuộc vận động lớn của Đảng, Nhà nước, các phong trào thi đua do Bộ Công an, Tổng cục Chính trị Công an nhân dân phát động, đặc biệt là cuộc vận động "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh", "Xây dựng phong cách người Công an nhân dân bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ", "Công an nhân dân học tập, thực hiện sáu điều Bác Hồ dạy"... Nội bộ nhà trường đoàn kết, nhất trí, cán bộ, chiến sỹ yên tâm công tác, đời sống cán bộ, giáo viên được nâng lên.

Đối với khối học viên, năm 2017, nhà trường đã tích cực tổ chức cho học viên tham gia nhiều cuộc thi như: Thi Học sinh giỏi; thi Cán bộ phòng cháy tương lai giỏi; Cán bộ lớp giỏi, Hướng dẫn viên du lịch tiềm năng; thi Tìm hiểu về pháp luật... Trong năm qua, nhà trường đã có nhiều học viên tham gia và đạt giải trong các cuộc thi do Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Công an tổ chức như: đã có 09 học viên tham gia kỳ thi Olympic Toán học và đạt 02 giải Nhì, 03 giải Ba; 06 học viên tham gia kỳ thi Olympic Vật lý và đạt giải Nhì toàn đoàn, với 02 giải nhất, 04 giải nhì, 01 giải Khuyến khích cá nhân; 08 học viên tham dự Kỳ thi Vô địch Tin học Văn

phòng thế giới (MOSWC) đạt thành tích 7/8 học viên đạt Chứng chỉ MOS. Trong Hội thi bắn súng, võ thuật thanh niên CAND năm 2017, đội tuyển Nhà trường giành được 5 huy chương Vàng, 3 huy chương Bạc, 12 huy chương Đồng, xếp vị trí Nhì toàn đoàn trên tổng số 23 đoàn tham gia.

Có thể nói, những thành tích đáng kể trên là sự cố gắng, nỗ lực của tập thể Đảng ủy, Ban Giám hiệu cùng toàn thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên nhà trường nhằm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

PV: *Để đạt được những kết quả nổi bật, tạo dấu ấn riêng của Trường Đại học PCCC, thầy và trò nhà trường đã nỗ lực, phấn đấu như thế nào, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Để có những kết quả trên, nhà trường đã làm tốt công tác chính trị tư tưởng; tiếp tục thực hiện có hiệu quả các cuộc vận động do Đảng và Ngành phát động, đặc biệt là Cuộc vận động "Xây dựng phong cách người CAND bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ". Thường xuyên quan tâm, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ, chiến sỹ; kịp thời thăm hỏi, động viên cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh khó khăn, cũng như giải quyết thỏa đáng tâm tư, nguyện vọng chính đáng của cán bộ, chiến sỹ. Nhờ làm tốt công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng cho cán bộ chiến sỹ, đại đa số cán bộ, chiến sỹ nhà trường luôn yên tâm tư tưởng công tác, học tập, rèn luyện, nội bộ đoàn kết, thống nhất về ý chí và hành động, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Đội ngũ cán bộ, giáo viên nhà trường luôn trách nhiệm với công việc, tìm tòi và phát huy sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, tích cực, chủ động trong công tác giảng dạy, trau dồi, bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn.

Trường Đại học PCCC luôn luôn được sự quan tâm, lãnh đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, lãnh đạo Tổng cục Chính trị CAND, sự hợp tác, giúp đỡ của Công an, Cảnh sát PCCC các đơn vị địa phương và của các đơn vị có liên quan.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, cũng phải nói thêm rằng, hiện tại, nhà trường còn một số hạn chế, bất cập: chất lượng, tỷ lệ cán bộ, giáo viên đạt tiêu chuẩn chức danh học hàm, học vị theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Công an còn hạn chế; chưa có nhiều giáo viên đầu đàn và chuyên gia giỏi trên các lĩnh vực chuyên môn nghiệp vụ; năng lực của một số cán bộ còn hạn chế; cơ sở vật chất phục vụ dạy và học còn nhiều bất cập... Đó là những vấn đề tồn tại mà nhà trường sẽ phải tiếp tục khắc phục trong thời gian tới để có được những thành tích cao hơn nữa.

PV: *Thưa Thiếu tướng, vậy trong năm 2018, thầy và trò Trường Đại học PCCC sẽ cần thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm gì?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Quán triệt Nghị quyết số 10 – NQ/ĐUCA ngày 08/1/2018 của Đảng ủy Công an Trung ương về nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội và xây dựng lực lượng Công an nhân dân năm 2018; Chỉ thị số 01/CT-BCA-V11 ngày 08/1/2018 của Bộ Công an về nhiệm vụ công tác năm 2018 và chỉ đạo của Tổng cục Chính trị CAND, Kế hoạch công tác của nhà trường, năm 2018 được xác định là năm có ý nghĩa rất quan trọng. Đây là năm bản lề tiếp tục thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII và Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp trong đó có Đại hội Đảng bộ nhà trường; cũng là năm Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an xác định mục tiêu, phương châm hành động của toàn lực lượng Công an nhân dân là: "Chủ động, đổi mới, kỷ cương, trách nhiệm, hiệu quả". Do đó, Trường Đại học PCCC xác định những nhiệm vụ trọng tâm cơ bản sau:

Một là: Tiếp tục chủ trương mở rộng các đối tượng đào tạo, đa dạng hóa các loại hình đào tạo về nghiệp vụ PCCC cho các đối tượng trong ngành Công an và cho các ngành kinh tế, văn hóa, xã hội đáp ứng yêu cầu đào tạo cho các đơn vị Công an, Cảnh sát PCCC và cho xã hội.

Hai là: Tập trung nâng cao chất lượng đào tạo cho tất cả các bậc học, các loại hình đào tạo. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra giáo dục, công tác khảo thí đảm bảo chất lượng đào tạo.

Ba là: Tiếp tục rà soát nội dung chương trình đào tạo cho phù hợp với thực tế và yêu cầu chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH; nghiên cứu, tổ chức hội thảo mô hình đào tạo nguồn nhân lực cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Tổ chức tuyển sinh đào tạo trình độ Tiến sỹ quản lý nhà nước về PCCC.

Bốn là: Quán triệt và thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả chỉ đạo của Bộ "năm công tác tổ chức, cán bộ"; đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đi đôi với tinh giản biên chế. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng, xây dựng đội ngũ cán bộ, giáo viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Năm là: Tiếp tục quan tâm xây dựng cơ sở vật chất, khai thác có hiệu quả cơ sở vật chất hiện có, đặc biệt là các phòng thí nghiệm, các thiết bị dạy học, giáo trình, tài liệu phục vụ dạy và học. Nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên nhà trường.

PV: *Trước chủ trương thu gọn và tinh giản bộ máy trong lực lượng CAND của Bộ Công an, Trường Đại học PCCC sẽ có những thay đổi như thế nào, thưa đồng chí?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Nghị quyết số 39-NQ/TW của Bộ Chính trị ban hành ngày 17/4/2015 về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đã chỉ rõ: "Tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; thu hút những người có đức, có tài vào hoạt động công vụ trong các cơ quan đảng, nhà nước và tổ chức chính trị - xã hội, đáp ứng được yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; góp phần nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, tiết kiệm, giảm chi thường xuyên, cải cách chính sách tiền lương." Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã họp từ ngày 04 đến ngày 11/10/2017 tại Thủ đô Hà Nội đã thảo luận, thông qua bốn nghị quyết chuyên đề và một số nội dung quan trọng. Trong đó có hai nghị quyết quan trọng có liên quan đến chủ trương tinh gọn tổ chức bộ máy và tinh giảm biên chế đó là: Nghị quyết số 18-NQ/TW "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn hoạt động hiệu lực, hiệu quả". Nghị quyết số 19-NQ/TW" về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập". Thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước, Đảng ủy Công an Trung ương đã ban hành và triển khai thực hiện Nghị quyết số 06 – NQ/ĐUCA, ngày 26/6/2017 về nghiên cứu xây dựng Đề án "Kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực hiệu quả". Tổ chức bộ máy và yêu cầu xây dựng tổ chức bộ máy, biên chế của lực lượng CAND phải đảm bảo được yêu cầu đặt ra là: "Bộ tinh, tỉnh gọn, huyện vững mạnh và xã bám chắc cơ sở." Quá trình nghiên cứu xây dựng Đề án, Ban Chỉ đạo, Tổ biên tập nghiên cứu xây dựng Đề án đã tiến hành tổ chức hội thảo, xin ý kiến nhiều lần. Cấp ủy, thủ trưởng các đơn vị các cấp đã quán triệt và thực hiện nghiêm túc chủ trương của Đảng ủy Công an Trung ương.

Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC trao Giấy khen các tập thể và cá nhân có nhiều thành tích trong hoạt động Công Đoàn. Ảnh: PV

Đối với Trường Đại học PCCC là một trường đặc thù trong hệ thống các học viện, trường CAND. Nhà trường có nhiệm vụ đào tạo Đại học, Sau Đại học và các trình độ thấp hơn trong lĩnh vực PCCC&CNCH, cho lực lượng CAND, cho các ngành và cho xã hội; là trung tâm nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ về PCCC&CNCH bảo vệ tính mạng, tài sản của con người, bảo vệ và phát triển kinh tế, đất nước. Ngoài nhiệm vụ nêu trên, nhà trường còn làm nhiệm vụ đào tạo cán bộ PCCC cho Bộ An ninh nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào và bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC cho Cảnh sát PCCC Vương quốc Campuchia. Hiện tại, trên toàn quốc chỉ duy nhất có Trường Đại học PCCC được giao nhiệm vụ đào tạo và nghiên cứu khoa học về PCCC, ngoài ra không có cơ sở nào khác làm nhiệm vụ này.

Về chuyên môn nghiệp vụ PCCC&CNCH là nghiệp vụ chuyên môn riêng biệt; mục đích, nhiệm vụ PCCC&CNCH là đảm bảo an toàn an sinh cho con người, cho xã hội, góp phần bảo vệ và phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Chuyên môn nghiệp vụ về PCCC&CNCH rất ít liên quan đến các lĩnh vực chuyên môn, nghiệp vụ về an ninh và phòng chống tội phạm...

Thực tế nhiều nước trên thế giới, lực lượng PCCC và cơ sở đào tạo của lực lượng PCCC cũng được xác định là các đơn vị, lực lượng có tính đặc thù riêng, mang tính chất nghề nghiệp và tính xã hội sâu sắc. Và căn cứ vào tình hình phát triển kinh tế, xã hội, yêu cầu tình hình nhiệm vụ mà mỗi nước có thể thành lập ra một hoặc nhiều cơ sở đào tạo, nghiên cứu khoa học về PCCC&CNCH riêng biệt.

Trước yêu cầu "kiện toàn tổ chức bộ máy, tinh giảm biên chế, hoạt động hiệu lực, hiệu quả", Trường Đại học PCCC luôn luôn quán triệt và thực hiện nghiêm túc các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an và các hướng dẫn của Tổng cục Chính trị CAND trên một số nội dung cơ bản sau:

Một là: Thực hiện tốt việc đề xuất sắp xếp kiện toàn tổ chức bộ máy các đơn vị Khoa, Phòng, Bộ môn, Trung tâm, Tạp chí và Dự án trong nhà trường.

Hai là: Sắp xếp, bố trí một số vị trí cán bộ, giáo viên cho phù hợp với tổ chức, biên chế và năng lực trình độ cán bộ nhằm nâng cao hiệu quả công tác.

Ba là: Thực hiện tinh giảm biên chế theo chủ trương của Đảng, Nhà nước, quy định và hướng dẫn của Bộ Công an.

Bốn là: Tổ chức đào tạo, đào tạo lại, nâng cao trình độ cán bộ, giáo viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao, đảm bảo yêu cầu chức danh theo quy định.

Năm là: Báo cáo Bộ Công an tổ chức Hội thảo về đổi mới mô hình đào tạo, cấp đào tạo cho đội ngũ cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên nguyên tắc thực tế cần loại cán bộ nào thì loại cán bộ đó ứng với cấp học và trình độ chuyên môn phù hợp; gắn công tác đào tạo với sử dụng cán bộ hết sức thiết thực; tránh lãng phí trong đào tạo và sử dụng cán bộ.

Đón mùa Xuân 2018, trước một chặng đường mới, thầy và trò Trường Đại học PCCC sẽ quyết tâm xây dựng và phát triển nhà trường, nâng cao chất lượng giáo dục, góp phần tích cực trong công tác đào tạo nguồn nhân lực cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

Xin chân thành cảm ơn đồng chí!■

Ngày 25/6/2015, Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI đã ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC. Chỉ thị số 47-CT/TW có ý nghĩa rất quan trọng, đã đặt ra những yêu cầu cấp thiết mà các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể các cấp cần tập trung thực hiện nhằm bảo đảm an toàn cháy, nổ trong xã hội. Cho đến nay, sau 2 năm đi vào thực hiện Chỉ thị, nhiều kết quả tích cực đã được ghi nhận. Nhân dịp Xuân Mậu Tuất 2018, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trao đổi và trò chuyện với Thiếu tướng, TS. Đoàn Việt Mạnh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về những thành tựu đạt được sau 2 năm thực hiện Chỉ thị 47-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng và những nhiệm vụ cần thực hiện trong thời gian tới.

THIẾU TƯỚNG, TS. ĐOÀN VIỆT MẠNH - CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC&CNCH:

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH SẴN SÀNG TRƯỚC MỌI THỬ THÁCH

VIỆT HƯƠNG
(Thực hiện)

PV: *Thưa Thiếu tướng, năm 2017 đã qua đánh dấu mốc 02 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC. Xin đồng chí cho biết sau 02 năm thực hiện Chỉ thị số 47, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã đạt được những kết quả và chuyển biến tích cực như thế nào?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Những năm gần đây, tình hình kinh tế, xã hội nước ta có những chuyển biến tích cực; quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đô thị hóa diễn ra nhanh chóng. Kéo theo đó, các cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, khu dân cư, hộ gia đình kết hợp sản xuất kinh doanh và phương tiện giao thông cơ giới có yêu cầu đặc biệt về bảo đảm an toàn PCCC tăng cả về số lượng và quy mô... dẫn đến nguy cơ về cháy, nổ, tai nạn, sự cố ngày càng gia tăng. Việc Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW là hoàn toàn kịp thời và phù hợp với tình hình thực tế, nhằm khắc phục, giải quyết những tồn tại, hạn chế trong công tác PCCC&CNCH; nhất là tăng cường được sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp trong việc giải quyết những vấn đề nổi lên trong công tác PCCC. Sau hai năm thực hiện Chỉ thị đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, tích cực.

Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng đối với công tác PCCC&CNCH chuyển biến rõ rệt, nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền từ Trung ương tới các quận, huyện, phường, thị xã. Đây là vấn đề có ý nghĩa tiên quyết, then chốt nhằm thay đổi căn bản diện mạo công tác PCCC&CNCH trong 02 năm qua. Ngay sau khi Chỉ thị được ban hành, 100% các bộ, ngành, địa phương đã tổ chức phổ biến, quán triệt nội dung tới các chi bộ và đảng viên. Sau 02 năm thực hiện Chỉ thị đã có 42 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã phê duyệt và tổ chức thực hiện Đề án Quy hoạch hệ thống cơ sở của lực lượng Cảnh sát PCCC gắn với quy hoạch phát triển kinh tế, xã hội của địa phương. Nhiều giải pháp đầu tư cho công tác PCCC&CNCH được quan tâm và chỉ đạo quyết liệt; mạng lưới các Đội Chữa cháy đang dần được mở rộng, từng bước đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Riêng tại TP Hà Nội, TP Hồ Chí Minh và Bình Dương, Hội đồng nhân dân đã ban hành Nghị quyết xử lý những tồn tại về PCCC đối với các cơ sở đưa vào sử dụng trước khi Luật PCCC năm 2001 ban hành. Đây là vấn đề đã tồn tại trong nhiều năm chưa được giải quyết, mặc dù Luật PCCC (Điều 63a) đã quy định rất cụ thể. Sự vào cuộc quyết liệt của chính quyền địa phương trong việc xử lý vi phạm, nhất là công khai các hành vi vi phạm nghiêm trọng về PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng đã hướng đến mục đích nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở, chủ đầu tư đối với công tác PCCC.

Từ cấp Bộ đến các sở, ban, ngành, địa phương đã có sự vào cuộc trong công tác PCCC. Nhiều quy chế phối hợp trong công tác PCCC được ký kết tạo sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ của các bộ, ngành, địa phương nói chung và của các sở, ban, ngành, Quân đội nhân dân, Ủy ban nhân dân các quận, huyện nói riêng trong triển khai thực hiện công tác PCCC&CNCH. Qua đó, đã tháo gỡ những khó khăn, vấn đề còn chồng chéo trong việc thực hiện quản lý nhà nước về PCCC, tăng cường được trách nhiệm, nghĩa vụ của các cấp, các ngành đối với công tác này. Sự phối hợp chặt chẽ này cũng đã góp phần cải cách thủ tục hành chính trong công tác thẩm duyệt, nghiệm thu về PCCC, công tác xác nhận đủ điều kiện về an ninh trật tự…

Diễn tập PCCC&CNCH tại Bà Rịa – Vũng Tàu. *Ảnh: PV*

Bên cạnh đó, sự tham gia vào cuộc, cùng đồng hành của các cơ quan báo, đài từ Trung ương đến địa phương đã tạo bước chuyển biến mạnh mẽ trong công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về PCCC, như: Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông Tấn xã Việt Nam tăng thời lượng đưa tin, tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật về PCCC&CNCH. Đã có 29 Đài Truyền hình địa phương mở các chuyên trang, chuyên mục riêng về PCCC.

Nhận thức, ý thức tự giác chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC của các cơ quan, đơn vị, tổ chức, hộ gia đình và cá nhân cũng đã được nâng lên rõ rệt. Theo thống kê, trung bình hàng năm lực lượng PCCC tại chỗ cùng với quần chúng nhân dân dập tắt gần 50% tổng số vụ cháy... Phong trào Toàn dân tham gia PCCC được đặt trong tổng thể công tác xây dựng phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, gắn nội dung công tác PCCC vào chương trình xây dựng cơ quan, đơn vị, xã, phường an toàn theo phương châm bốn tại chỗ. Chính quyền các cấp đã chỉ đạo xây dựng, phát triển, nhân rộng 2.040 phong trào, mô hình PCCC, gắn với biểu dương và nhân rộng 3.164 điển hình tiên tiến về PCCC.

Ngoài ra, công tác xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC đã có những bước tiến quan trọng, từng bước hiện đại hóa lực lượng Cảnh sát PCCC nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới góp phần phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Cùng với đó, hình ảnh lực lượng Cảnh sát PCCC trong nhân dân đã được thấu hiểu, đồng cảm, chia sẻ với những khó khăn, nguy hiểm của lực lượng Cảnh sát PCCC.

Đó là những kết quả quan trọng, đáng ghi nhận sau 2 năm thực hiện Chỉ thị, đã góp phần kiềm chế đến mức thấp nhất số vụ và thiệt hại do cháy, nổ gây ra.

PV: *Để có được những kết quả nêu trên, trong quá trình thực hiện Chỉ thị số 47, đã có những thuận lợi và khó khăn gì thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Có thể nói, 2 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW đã nhận được sự lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ của cấp ủy, chính quyền địa phương, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, cơ sở nên việc triển khai phổ biến, quán triệt nội dung Chỉ thị được sâu rộng, bảo đảm đến từng tổ chức cơ sở đảng, cơ quan, đơn vị, đoàn thể, hội viên, cán bộ, đảng viên, công nhân viên chức và người lao động. Sự đồng tình, ủng hộ và cùng tham gia vào cuộc của các bộ, ban, ngành và đông đảo quần chúng nhân dân trong triển khai thực hiện công tác PCCC&CNCH cũng đã thúc đẩy quá trình thực hiện Chỉ thị đạt hiệu quả cao. Ngoài ra, nhận thức của người dân cũng ngày càng được nâng cao, đi cùng đó là sự nâng lên của trình độ tri thức, nhận thức nói chung và nhận thức về công tác PCCC&CNCH nói riêng. Điều đáng mừng là nhân dân ngày càng quan tâm hơn đến công tác PCCC&CNCH. Thông qua công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức của các cơ quan chức năng, ý thức chấp hành, thực hiện pháp luật về PCCC&CNCH của người dân đã có những tiến bộ rõ rệt, từng bước phát huy được sức mạnh của toàn dân trong thực hiện công tác PCCC&CNCH.

(Xem tiếp trang 19)

"ÁO ẤM MÙA ĐÔNG"
hành trình mang yêu thương đến nhân dân vùng lũ

HỒNG VÂN

Một ngày cuối năm 2017, khi mưa phùn và giá lạnh bao trùm lên toàn bộ miền Bắc nước ta, chúng tôi được dịp theo chân đoàn từ thiện chương trình "Áo ấm mùa Đông – Tết yêu thương" của Trường Đại học PCCC đến tặng quà cho các gia đình chính sách, các hộ dân nghèo và các cháu thiếu nhi có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn vượt khó học tập tại 03 xã nghèo thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình.

Khác với thường ngày của mùa Đông lạnh giá, ngay từ khi trời còn chưa sáng tỏ, tại Cơ sở 1 Trường Đại học PCCC – 243 Khuất Duy Tiến, Thanh Xuân, Hà Nội, không khí dường như được hâm nóng bởi sức trẻ của các đoàn viên thanh niên tham gia trong buổi hoạt động từ thiện ủng hộ cho nhân dân vùng bị ảnh hưởng bởi lũ lụt thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. Những tiếng gọi nhau, những đôi tay thoăn thoắt chuyển từng những kiện hàng là áo ấm, chăn bông, ghế nhựa, bảng từ và đồ dùng học tập lên xe. Các đoàn viên, thanh niên cũng không quên cùng nhau dán băng rôn, khẩu hiệu của chương trình để giới thiệu với người dân về mái Trường Đại học PCCC và hành trình thiện nguyện của đoàn. Ánh đèn vàng lấp lánh chiếu qua những cành cây, khe cửa, lên những gương mặt trẻ trung cùng nụ cười rạng rỡ của các đoàn viên dường như đã làm tan đi cái giá lạnh của mùa Đông. Hình ảnh những người chiến sỹ Cảnh sát trẻ, tất bật sắp xếp, vác các bao tải đựng đồ, chuẩn bị cho chuyến hành trình trao yêu thương cho mùa Đông thêm ấm áp tới nhân dân các bản, làng nơi vùng cao còn đang gặp nhiều khó khăn, lam lũ, tuy mệt và đói mà không hề phàn nàn, miệng luôn mỉm cười: "Bao nhiêu đây, đâu có nhọc nhằn gì"... khiến chúng tôi không khỏi xúc động và càng cảm nhận rõ sức trẻ, lòng nhiệt huyết của tuổi thanh xuân đã góp phần tạo nên mùa Xuân ấm áp tình người.

Tháng 9, tháng 10/2017, trên địa bàn các tỉnh miền núi phía Bắc đã phải trải qua trận lũ lụt lịch sử, gây thiệt hại hàng nghìn tỉ đồng và cướp đi sinh mạng của hàng trăm người dân. Huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình là một trong những địa phương chịu hậu quả nặng nề nhất do lũ lụt (đặc biệt là các xã Khoan Dụ, Yên Bồng...), khiến cho nhân dân nơi đây vốn đã nghèo nay lại càng lâm vào hoàn cảnh thiếu thốn, khó khăn. Với mong muốn đem tới cho người dân nghèo và các em nhỏ trong độ tuổi đến trường ở những địa phương này có một mùa Đông ấm áp, đầy đủ hơn; đồng thời giúp nhân dân tăng thêm niềm tin vào Đảng, Nhà nước, vào một cuộc sống tươi đẹp, từ 1/12/2017, Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên phối hợp với Hội Phụ nữ và Công đoàn nhà trường bắt đầu phát động Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông - Tết yêu thương" lần thứ V, năm 2018 để kêu gọi sự quyên góp, ủng hộ từ các tổ chức, cá nhân trong Trường Đại học PCCC.

Trao đổi với chúng tôi, đồng chí Đại úy Vũ Quốc Giáp - Bí thư Đoàn Thanh niên nhà trường chia sẻ: "Tuy chương trình được phát động trong thời gian rất ngắn nhưng đã nhận được sự quan tâm, tạo điều kiện của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và lãnh đạo các đơn vị, sự đồng tình, ủng hộ của tập thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên, học viên toàn trường ngay từ những ngày đầu thực hiện. Kết quả, sau hơn 20 ngày vận động, Ban Tổ chức đã nhận được 120 triệu tiền mặt, 20 thùng quần áo ấm và các trang thiết bị học đường. Số tiền này, chúng tôi đã trích một phần để mua chăn ấm và các vật dụng học tập khác nhằm hỗ trợ cho người dân nghèo và các cháu thiếu nhi, còn lại chúng tôi tặng tiền mặt cho bà con nhân dân, hy vọng sẽ giúp đỡ phần nào để họ vượt qua thời gian khó khăn này".

Ngày 29/12/2017, đoàn từ thiện do đồng chí Đại tá, TS. Lê Quang Bốn – Phó Hiệu trưởng nhà trường làm Trưởng đoàn cùng đại diện Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên, Công đoàn, Hội Phụ nữ nhà trường và các đoàn viên thanh niên tiêu biểu đã đến thăm, tặng quà cho các gia đình chính sách, các hộ gia đình khó khăn và các cháu thiếu nhi tại các 03 xã: Chi Nê, Khoan Dụ, Yên Bồng thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. Vượt qua chặng đường dài hơn 100km, với hai bên đường là rừng, núi và những đoạn đường hẹp, quanh co, xuyên qua cái rét lạnh buốt của mùa Đông, chúng tôi cảm nhận thấy rõ sự hào hứng, phấn khởi của các bạn đoàn viên thanh niên trong đoàn tình nguyện khi mang những bộ quần áo ấm, chăn bông, đồ dùng học tập cho nhân dân địa phương. Bạn Thu Huyền – thành viên trong Ban Chấp hành đoàn trường tâm sự: "Trong chuyến đi tiền trạm cùng đồng chí Bí thư đoàn trường, chúng em được tận mắt chứng kiến cuộc sống nghèo khó của người dân nơi đây trong cái giá lạnh cắt da, cắt thịt của mùa Đông, hình ảnh các em nhỏ mỏng manh trong những tấm áo rách sờn, đôi bàn chân trần tím tái, nứt nẻ co ro trong những đôi dép cũ rách... không khỏi khiến cho mọi người có cảm giác chạnh lòng, xót xa. Với những món quà nhỏ lần này, chúng em hy vọng có thể làm vơi bớt phần nào khó khăn, giúp các em nhỏ, những hộ dân nghèo có thêm điều kiện, nghị lực trên hành trình đến với con chữ, cũng như cải thiện cuộc sống hàng ngày".

Điểm dừng đầu tiên của đoàn từ thiện là trụ sở Công an huyện Lạc Thủy. Tại đây, đoàn đã nhận được sự phối kết hợp và giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo Công an huyện, các đồng chí lãnh đạo Huyện ủy và cán bộ Huyện đoàn trong việc đưa đoàn tới các địa điểm trao quà cho bà con nhân dân địa phương. Trong chuyến hành trình tại 3 xã Chi Nê, Khoan Dụ, Yên Bồng, đoàn công tác nhà trường đã trao tặng 21 suất quà cho các gia đình thương binh, liệt sỹ và 101 hộ nghèo (mỗi suất trị giá 500 nghìn đồng); 140 suất quà cho các cháu học sinh nghèo vượt khó, hiếu học trong các trường Tiểu học, Trung học cơ sở trên địa bàn (mỗi suất 300 nghìn đồng); 215 chăn ấm, 20 thùng quần áo các loại, trao tặng các trường Tiểu học, Trung học cơ sở 10 bảng từ, 200 ghế nhựa; 1000 quyển vở viết và nhiều sách giáo khoa, đồ dùng học tập. Tổng trị giá quà tặng ước tính gần 160 triệu đồng.

Đại diện đoàn từ thiện Trường Đại học PCCC trao tặng quà cho các em thiếu nhi xã Khoan Dụ, huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. *Ảnh: Hồng Vân*

Niềm vui mừng của các em nhỏ vùng lũ khi nhận được những món quà do đoàn từ thiện Trường Đại học PCCC trao tặng. *Ảnh: Hồng Vân*

Ông Nguyễn Văn Thủy – Bí thư Đảng ủy xã Khoan Dụ cho biết: "Khoan Dụ là một trong những xã nghèo của huyện Lạc Thủy, đặc biệt sau đợt lũ lụt vừa qua, đời sống của người dân rất nhiều thiếu thốn. Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông" của đoàn tình nguyện Trường Đại học PCCC có ý nghĩa rất thiết thực, giúp cho nhân dân trong xã giảm bớt khó khăn và có một mùa Đông ấm áp hơn để yên tâm lao động sản xuất". Tiếp nhận 200 chiếc ghế nhựa và 5 bảng từ do đoàn công tác nhà trường trao tặng, đồng chí Quách Văn Tiến – Hiệu trưởng Trường Trung học cơ sở Yên Bồng chia sẻ: "Tôi xin thay mặt thầy và trò 2 trường Tiểu học Yên Bồng và Trung học cơ sở Yên Bồng cám ơn các đồng chí lãnh đạo và tập thể cán bộ, giáo viên, học viên Trường Đại học PCCC đã không quản ngại đường xá xa xôi đến với xã nghèo chúng tôi, quan tâm, ủng hộ, sẻ chia tới các em học sinh vùng cao. Thầy và trò chúng tôi rất cảm động trước tấm lòng của đoàn công tác nhà trường và hy vọng trong thời gian tới, tiếp tục nhận được sự quan tâm, hỗ trợ của các đơn vị để trẻ em nơi đây vơi bớt đi khó khăn, có điều kiện tốt hơn trong sinh hoạt và học tập".

Quả thực, khi được nhận những phần quà do các đồng chí lãnh đạo nhà trường trao tặng, chúng tôi cảm nhận được sự rạng rỡ, niềm hạnh phúc trên khuôn mặt các em nhỏ. Tôi nhớ mãi hình ảnh một em học sinh trên tay cầm gói quà, mân mê mấy quyển vở mới, sau đó lại vội vàng cất vào túi như sợ bị rơi mất, rồi nhìn thấy tôi, em nhoẻn miệng cười tươi rói: "Thế là cháu có vở mới để đi học rồi, lại còn có cả tiền nữa! Cháu sẽ bảo mẹ mua cho 1 chiếc cặp sách mới để đến trường, vì cặp sách của cháu đã bị rách từ lâu lắm rồi!". Vui mừng khi nhận món quà là chiếc chăn mới ấm áp, em Cao Thị Yến, học sinh lớp 5B, Trường Tiểu học Yên Bồng không giấu được niềm vui và xúc động, em chia sẻ: "Nhờ có món quà mà các cô, các chú tặng cho mà cháu có chăn ấm để đắp cho mùa đông lạnh giá này. Nhà cháu đã bị lũ cuốn trôi hết đồ đạc, chả còn gì nữa...". Lau giọt nước mắt, em cho biết thêm: "Cháu cám ơn tình cảm của các cô, các chú đã dành cho chúng cháu, cháu xin hứa sẽ học tập thật tốt để xứng đáng là con ngoan trò giỏi, cháu ngoan Bác Hồ ạ".

Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông" bắt đầu được phát động lần đầu tiên trong Trường Đại học PCCC từ năm 2013, do Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên nhà trường chủ trì. Trong suốt 5 năm thực hiện, chương trình đã đạt được nhiều thành công hơn mong đợi, Ban Tổ chức đã mang hơi ấm đến đông đảo bà con nhân dân và các em nhỏ ở các tỉnh miền núi phía Bắc như: Lai Châu, Hà Giang, Tuyên Quang, Hòa Bình... và ủng hộ nhiều địa phương xảy ra thiên tai, lũ lụt ở các tỉnh miền Trung. Tổng giá trị số quà tặng mà chương trình đã dành cho bà con nhân dân ước tính khoảng 550 triệu đồng. Những món quà với rất nhiều công sức và tâm huyết, tuy giá trị không lớn về vật chất nhưng lại rất thiết thực, kịp thời, mang nhiều ý nghĩa về tinh thần, thể hiện tình cảm, tấm lòng và sự quan tâm sẻ chia chân thành của những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC đối với nhân dân. Chia sẻ về những ngày đầu tổ chức thực hiện chương trình, đồng chí Bí thư Đoàn trường cho biết: "Gây quỹ không phải là việc dễ dàng, nhiều khi chúng tôi đi tuyên truyền, vận động mà chẳng được bao nhiêu, vì lúc đó, mọi người vẫn chưa thật quan tâm đến các hoạt động từ thiện của Đoàn Thanh niên nhà trường. Khi ấy, Ban Chấp hành Đoàn trường cũng thấy lo lắng... Nhưng nhờ có sự động viên kịp thời của các đồng chí lãnh đạo nhà trường, chúng tôi lại có thêm động lực để làm việc và tiếp tục kêu gọi các tổ chức, cá nhân ủng hộ gây quỹ". Không ngại khó, không ngại khổ, giúp đỡ kịp thời nhân dân ở các vùng khó khăn, chính là phương châm mà đoàn viên thanh niên nhà trường xác định khi tham gia chương trình "Áo ấm mùa Đông". Bạn Trung Đức – Bí thư Chi đoàn D32B nhấn mạnh: "Chương trình không chỉ giúp các em nhỏ, người nghèo vùng khó khăn được ấm áp hơn, mà cũng là cơ hội để mỗi bạn trẻ chúng em có thêm những trải nghiệm về cuộc sống, có ý thức hơn về trách nhiệm của mình với cộng đồng. Đây cũng là dịp để các đoàn viên thể hiện tinh thần đoàn kết, lòng nhiệt thành, sức trẻ, tinh thần tương thân tương ái, chung sức vì cộng đồng".

Chia tay bà con nhân dân và các em nhỏ khi chiều Đông dần buông xuống, với bao lưu luyến kẻ ở, người đi đã làm xua tan cái giá lạnh miền sơn cước nơi này. Trong chuyến hành trình mang yêu thương về với yêu thương, Đoàn Từ thiện "Áo ấm mùa Đông – Tết yêu thương năm 2018" của Trường Đại học PCCC không chỉ để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp trong lòng người dân địa phương, mà còn góp phần tô thắm thêm truyền thống gắn bó nghĩa tình quân – dân khi dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất đang đến gần.■

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng bố trí lực lượng trên sông bảo vệ Lễ hội Pháo hoa DIFF 2017.
Ảnh: Việt Thành

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng tham gia diễn tập phòng chống khủng bố bảo vệ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017.
Ảnh: Việt Thành

CẢNH SÁT PC&CC TP ĐÀ NẴNG: NHỮNG DẤU ẤN 2017

MỘC MIÊN

Năm 2017 là một năm mang đậm dấu ấn Đà Nẵng bởi sự thành công tốt đẹp của những sự kiện mang tầm quốc tế do thành phố đăng cai tổ chức. Tháng 11 vừa qua, Đà Nẵng trở thành tâm điểm của cả thế giới trong Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Trước đó là Diễn đàn Đầu tư Đà Nẵng với hơn 1.200 đại biểu tham gia hay Lễ hội Pháo hoa dài nhất và lớn nhất Đông Nam Á thu hút hàng triệu khách du lịch... Để làm nên thành công đó là sự đồng lòng, quyết tâm của cả hệ thống chính trị và nhân dân thành phố, trong đó lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố tự hào góp phần đảm bảo tuyệt đối an ninh, an toàn PCCC&CNCH, chung tay xây dựng Đà Nẵng trở thành một điểm đến an toàn và thân thiện.

Sự kiện đầu tiên trong năm 2017 ghi dấu tinh thần trách nhiệm, sự tập trung cao độ, sự bền bỉ của lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố đó là đảm bảo an toàn PCCC&CNCH tại Lễ hội Pháo hoa Đà Nẵng 2017 (DIFF 2017). Có thể nói, đây không phải là lần đầu tiên những chiến sỹ của Cảnh sát PC&CC Đà thành tham gia bảo vệ một cuộc thi pháo hoa quốc tế, bởi hàng năm, Đà Nẵng đều tổ chức cuộc thi này, nhưng đây có lẽ là lần bảo vệ dài hơi nhất vì thời gian diễn ra Lễ hội Pháo hoa Quốc tế DIFF năm 2017 kéo dài đến tận… 2 tháng (từ ngày 29/4/2017 đến 24/6/2017). Không chỉ có pháo hoa mà hàng chục lễ hội đường phố, ẩm thực cũng tổ chức đồng hành trong suốt 2 tháng đó...

Một khối lượng công việc khổng lồ cần phải chuẩn bị để đảm bảo an toàn cho lễ hội, đặc biệt là an toàn cháy, nổ và CNCH phải được đặt lên hàng đầu.

Ngay từ khi có chỉ đạo của UBND thành phố về việc đảm bảo an ninh, an toàn cho dịp lễ hội, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã sớm có những kế hoạch, công văn đảm bảo an toàn PCCC như: Kế hoạch tăng cường công tác PCCC&CNCH tại các khu, điểm du lịch trên địa bàn thành phố; Kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC&CNCH tại Lễ hội Pháo hoa Quốc tế Đà Nẵng - DIFF 2017, rà soát xây dựng phương án chữa cháy và CNCH. Đơn vị cũng tăng cường tuyên truyền và tổ chức kiểm tra an toàn PCCC đối với các cơ sở lưu trú, đặc biệt là các cơ sở gần địa điểm bắn pháo hoa như: các khách sạn ven sông Hàn, khách sạn lớn, nhà nghỉ và các cơ sở trọng điểm trên địa bàn thành phố, yêu cầu các chủ cơ sở này cam kết thực hiện các giải pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH.

Một trong những vấn đề hết sức quan trọng của công tác đảm bảo an toàn PCCC tại lễ hội chính là bảo vệ một khối lượng rất lớn pháo hoa được tập kết, vận chuyển để phục vụ lễ hội. Một tháng trước khi lễ hội diễn ra, pháo đã được tập kết ở kho chứa pháo đặt tại Đại đội Trinh sát – Bộ Chỉ huy quân sự TP Đà Nẵng, thuộc phường Hòa Khánh Bắc, quận Liên Chiểu, TP Đà Nẵng. Đồng nghĩa với việc 3 tháng liền, 24/24 giờ, một kíp các chiến sỹ Cảnh sát PCCC bảo vệ tại kho pháo luôn ở trong tư thế sẵn sàng chiến đấu. Mọi việc xuất, nhập pháo đều được kiểm soát nghiêm ngặt, mỗi đợt vận chuyển pháo từ điểm tập kết đến bãi bắn đều được xe chữa cháy áp tải để ngăn ngừa mọi sự cố có thể xảy ra. Còn tại khu vực bắn pháo hoa, lực lượng PCCC đã tiến hành khảo sát địa điểm bắn, kiểm tra an toàn PCCC trước một ngày khi pháo được vận chuyển về đây, một kíp xe chữa cháy và các phương tiện chữa cháy phối hợp với bộ phận thường trực tại điểm bắn túc trực cả ngày lẫn đêm. Đồng thời trong suốt quá trình lắp đặt pháo hoa luôn có cán bộ PCCC theo dõi, kiểm tra an toàn.

Trên sông Hàn, phối hợp với bộ đội biên phòng thành phố, Phòng Cảnh sát Giao thông, Cảnh sát PC&CC cũng có phương án điều tiết giao thông, cấm các phương tiện tàu thuyền đi qua lại khu vực nguy hiểm trong thời gian trình diễn pháo hoa và khi có yêu cầu của Ban Tổ chức. Ba xuồng cao tốc có gắn máy bơm được bố trí để đề phòng các tình huống cháy, nổ xảy ra để đảm bảo an toàn trên tuyến sông. Các phương tiện trên sông được yêu cầu được trang bị thêm bình chữa cháy cũng như phải trang bị đầy đủ áo phao để xử lý các tình huống xấu xảy ra.

Ngoài những địa điểm bắn pháo hoa, khu vực nơi diễn ra các sự kiện văn hóa bên lề, các lễ hội… đều được kiểm tra an toàn cháy, nổ, triển khai lực lượng, phương tiện thường trực, sẵn sàng tổ chức chữa cháy cũng như hướng dẫn an toàn, chỉ dẫn lối thoát hiểm cho người dân đảm bảo đáp ứng cao nhất, xử lý nhanh nhất các tình huống cháy, nổ, sự cố CNCH, bảo vệ tuyệt đối an toàn trước, trong, sau khi diễn ra Lễ hội pháo hoa. Trước đó, đơn vị PCCC đã dự kiến tình huống cháy, nổ có thể xảy ra như: cháy do sự cố kỹ thuật trong việc lắp ráp, trình diễn pháo hoa, chập điện tại hệ thống âm thanh khu vực sân khấu, sập đổ sân khấu do không đảm bảo yêu cầu kỹ thuật trong việc lắp ráp, dựng khán đài và đưa ra phương án giải quyết.

Mọi thứ chuẩn bị đã sẵn sàng để cho một lễ hội pháo hoa trọn vẹn và thành công. Đêm pháo đầu tiên với chủ đề "Hòa" có lẽ là đêm căng thẳng nhất đối với những cán bộ, chiến sỹ PCCC vì có quá nhiều đạo cụ biểu diễn có sử dụng lửa trên sân khấu chính. Mỗi khi Ban Tổ chức đốt lửa hoặc bắn pháo sáng, pháo xoay trên sân khấu là các cán bộ, chiến sỹ lại căng mình quan sát, chú ý từng vị trí bảo vệ đề phòng sự cố có thể xảy ra để kịp thời xử lý. Tại khu vực bãi bắn, mỗi người chiến sỹ Cảnh sát PCCC như những hoa tiêu theo dõi các điểm rơi của pháo, chỉ cần một tia pháo rơi trúng người xem hay gặp chất dễ cháy, nổ mà không kịp dập tắt cũng có thể trở thành thảm họa, đã có quá nhiều bài học, nhiều vụ việc tương tự xảy ra trên thế giới - cho nên một phút cũng không thể lơ là. Cứ thế, trong 2 tháng liền, nét mặt căng thẳng, lo âu ấy kéo dài cho đến đêm cuối cùng của lễ hội pháo hoa. 2 tháng, có những đêm mưa tầm tã, có những ngày nắng gắt đến rát thịt, người lính phòng cháy vẫn vững vàng nhiệm vụ, là điểm tựa để người dân thành phố, du khách cảm thấy an lòng, tận hưởng những màn pháo hoa rực rỡ. Lúc đêm trình diễn kết thúc, khi mọi người tất bật từ khu vực trung tâm tản về trên khắp các ngả đường, những người chiến sỹ PC&CC mới thở phào nhẹ nhõm vì đã hoàn thành trọn vẹn nhiệm vụ của mình, thu dọn trở về đơn vị chuẩn bị cho một nhiệm vụ mới.

Ngay sau khi sự kiện Lễ hội Pháo hoa Quốc tế DIFF năm 2017 kết thúc, những chiến sỹ của Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng lại tiếp tục thực hiện nhiệm vụ nặng nề hơn nữa đó là đảm bảo tuyệt đối an ninh, an toàn PCCC&CNCH cho Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Mặc dù Tuần lễ Cấp cao APEC 2017 chỉ diễn ra tại Đà Nẵng có 6 ngày (từ 6/11/2017 - 11/11/2017) nhưng đây là tuần lễ trọng tâm nhất, tập trung tất cả những vị lãnh đạo quan trọng nhất trên toàn trên toàn thế giới, đòi hỏi không được xảy ra bất cứ sai sót nào. Mọi công tác tuyên truyền, kiểm tra an toàn, đào tạo huấn luyện PCCC&CNCH tại các cơ sở trọng điểm của thành phố đều được Cảnh sát PC&CC thành phố tăng cường ngay từ đầu năm 2017. Trong đó, đợt cao điểm là 45 ngày ra quân đảm bảo an toàn PCCC&CNCH bảo vệ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017 (từ ngày 1/10 đến 15/11/2017) với quyết tâm không để xảy ra cháy, nổ gây thiệt hại về người và tài sản trước, trong thời gian diễn ra Tuần lễ Cấp cao tại TP Đà Nẵng, sẵn sàng hoàn thành nhiệm vụ được giao. Đơn vị cũng xây dựng 45 phương án PCCC&CNCH, trong đó tổ chức diễn tập 25/25 phương án tại các địa điểm có diễn ra các hoạt động của sự kiện quan trọng này, cũng như nơi ở của lãnh đạo các nền kinh tế. Đồng thời phối hợp với các đơn vị, lực lượng vũ trang thành phố tham gia luyện tập, diễn tập phòng chống khủng bố, giải cứu con tin trên cả đường phố lẫn trên sông, đảm bảo an ninh, an toàn tại Cảng biển Đà Nẵng, diễn tập sự cố hóa chất, diễn tập khẩn nguy tại sân bay Đà Nẵng... nhằm ngăn chặn làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động, góp phần giữ vững ổn định an ninh chính trị. Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã huy động tổng lực để hướng tới bảo vệ an toàn tuyệt đối cho APEC 2017.

Khi mọi công tác chuẩn bị cho APEC đã sẵn sàng thì cơn bão số 12 ập đến khiến nhiệm vụ của các chiến sỹ Cảnh sát PC&CC lại nặng nề hơn gấp đôi. Trong mưa bão, cán bộ, chiến sỹ lực lượng PC&CC TP Đà Nẵng vừa tham gia ứng trực sẵn sàng chiến đấu tại các mục tiêu phục vụ APEC, vừa tham gia khắc phục hậu quả do bão, lũ gây ra trên địa bàn thành phố. Gần 40 điểm chốt trực trọng điểm được Cảnh sát PC&CC thành phố bố trí trực chiến bảo vệ APEC nhanh chóng ổn định sau mưa bão để sẵn sàng hiệp đồng tác chiến với các đơn vị, lực lượng liên quan trong công tác bảo vệ, chiến đấu. Song song với đó, hàng chục cán bộ, chiến sỹ cùng phương tiện được triển khai khắp các ngả đường để giúp nhân dân chèn chống nhà cửa, tháo dỡ các biển quảng cáo hỏng, dọn dẹp cây xanh; di dời các trụ điện bị gãy đổ, vệ sinh lại tuyến phố làm thông thoáng, đảm bảo tuyến đường giao thông phục vụ APEC được thuận lợi. Đồng thời, đơn vị cũng huy động phương tiện, lực lượng đi cứu trợ người dân trong vùng bị mưa lũ cô lập, đảm bảo an toàn tính mạng và tài sản nhân dân. Có thể nói, khó khăn chồng chất khó khăn nhưng với tinh thần và trách nhiệm cao, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã cố gắng nỗ lực đảm bảo tuyệt đối an toàn PCCC&CNCH Tuần lễ Cấp cao APEC 2017, không để xảy ra các sự cố cháy, nổ tại các khu dân cư, địa điểm tổ chức các cuộc họp hội nghị, tiệc chiêu đãi, tham quan du lịch… trong khuôn khổ Tuần lễ Cấp cao, góp phần tích cực vào thành công chung của năm APEC 2017.

Cùng với Hà Nội và TP Hồ Chí Minh, Đà Nẵng đang trở thành điểm đến của nhiều sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội trong nước và quốc tế. Năm 2017 của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã khép lại với những dấu ấn khẳng định tầm quan trọng của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng trong công tác đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội. Bước sang năm mới 2018, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng sẽ giữ vững niềm tin, tiếp tục duy trì, phát huy những kết quả đạt được, luôn luôn chủ động, khắc phục hạn chế để đảm bảo phục vụ tốt nhất các sự kiện sẽ được diễn ra tại TP Đà Nẵng. Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã sẵn sàng với những nhiệm vụ mới vì mục tiêu bình yên, hạnh phúc của nhân dân.■

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế tr... lực lượng cứu trợ người dân trong mưa lũ.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng giúp dân khắc phục hậu quả ảnh hưởng bão số 12.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng

Mùa Xuân sau giông bão

BÀO TRUNG

Trong những ngày Xuân vui năm mới sắp đến, khi người người nhà nhà cùng dọn dẹp, sắm sửa để chuẩn bị một cái Tết no ấm, thì cũng có những nơi trên dài đất hình chữ S đầy mưa giông nắng lửa này vừa phải trải qua những trận lũ kinh hoàng, sạt lở đất nghiêm trọng... Nhưng trong và sau giông bão, những mầm Xuân của tình người vẫn hé lên, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH đang ngày đêm chung tay, góp sức giúp đỡ đồng bào qua cơn hoạn nạn, đẩy giông bão lùi lại phía sau lưng, hướng tới một mùa Xuân mới.

Lũ quét ở Yên Bái, Sơn La; sạt lở đất ở Hòa Bình và mưa bão dồn dập đã khiến cho năm 2017 trở thành một năm kỷ lục của thiên tai ở Việt Nam. Từ tháng 6 đến 10/2017, khu vực miền núi phía Bắc trải qua 13 đợt lũ, lũ quét, lũ ống gây ra sạt lở đất ở nhiều tỉnh miền núi. Miền Trung từ tháng 6/2017 đến nay xảy ra 8 đợt lũ chạm và vượt giá trị lịch sử. Riêng các sông ở Thanh Hóa và từ Thừa Thiên Huế đến Quảng Ngãi xuất hiện lũ đặc biệt lớn. Năm 2017 còn là năm có số lượng bão nhiều nhất từ trước đến nay với 16 cơn bão và 4 áp thấp hoạt động trên biển Đông trong đó bão số 12 là cơn bão mạnh nhất từ năm 1988 đổ vào Nam Trung Bộ, bão số 10 đổ bộ Hà Tĩnh - Quảng Bình làm 8 người chết, gần 200.000 ngôi nhà tốc mái, hư hỏng, đổ sập… Theo Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng chống thiên tai, bão lũ năm 2017 đã làm 325 người chết, 61 người mất tích, hơn 600 người bị thương. Trên 8.000 ngôi nhà bị đổ sập, hơn 350.000 nhà khác hư hỏng. Hệ thống giao thông, thủy lợi, viễn thông, điện lực... hư hại nặng. Tổng thiệt hại vật chất xấp xỉ 60.000 tỷ đồng (2,6 tỷ USD), nhiều nhất trong 5 năm qua. Những con số trên đã cho thấy sự tàn phá khủng khiếp của mưa bão, lũ lụt trong năm vừa qua. Chung tay, chia sức cùng với nhân dân trong cả nước khắc phục hậu quả trong và sau mưa lũ, lực lượng Cảnh sát PCCC đã mặt ở những nơi nguy hiểm nhất, đồng hành, sát cánh, trở thành điểm tựa vững vàng cho nhân dân.

Trận lũ lịch sử cuối tháng 10/2017 ở Thanh Hóa – địa phương có số hộ nghèo nhất cả nước đã khiến người dân ở đây khó khăn lại chồng chất khó khăn. Những cánh đồng ngập chìm trong biển nước, các tuyến đê xung yếu có nguy cơ sạt lở nghiêm trọng, nhiều xã bị cô lập hoàn toàn... Để hỗ trợ, giúp đỡ người dân, hàng trăm chiến sỹ cùng phương tiện của Cảnh sát PC&CC tỉnh Thanh Hóa đã đi vào những vùng rốn lũ, mang lương thực thuốc men cứu trợ người dân, giúp đỡ người dân di dời, bảo vệ tài sản. Hình ảnh các chiến sỹ PCCC đội mưa, lội nước đến ngang người vẫn tận tụy, ân cần cõng người già, trẻ em đến

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thanh Hóa giúp đỡ người dân vùng lũ. Ảnh: Cao Hường

khu vực an toàn, rồi lại tiếp tục đi cứu lúa, cứu đồ, gia cố nhà cửa, mà không nề hà gian khó khiến nhiều người dân thấy ấm lòng. Khi đê sông Hoạt chảy qua xã Ba Đình (huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa) bị sạt dài, đe dọa đến sự an toàn của nhân dân, hàng chục các chiến sỹ PCCC phối hợp cùng với lực lượng chức năng dầm mình hàng tiếng đồng hồ trong dòng nước siết, nỗ lực vận chuyển cọc tre, đá để khắc phục các điểm lở, gia cố bờ đê. Công việc hộ đê quá cấp bách nên không một chiến sỹ nào dám lơ là, ngơi nghỉ dù sau nhiều giờ ngâm nước lạnh, những ngón tay, ngón chân đã săn hết lại, cả người tím lại vì đói rét, nhọc mệt. Nhiều đồng chí chỉ kịp ăn vội miếng bánh mì, mì tôm, uống vội hộp sữa rồi lại tiếp tục hộ đê. Vừa chạy đua với dòng nước, vừa phải chú ý bảo đảm an toàn, bởi lũ lụt rất bất thường, chỉ cần một chút sơ sểnh là bị dòng nước cuốn trôi. Trắng đêm hộ đê, đến sáng, đoạn đê sạt lở đã được khắc phục, các chiến sỹ và người dân mới thở phào, nhẹ nhõm.

Ở Đà Nẵng, chịu ảnh hưởng từ cơn bão số 12 (tháng 11/2017) khá nặng nề, đặc biệt với tuyến đường ven biển chuẩn bị phục vụ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Đà Nẵng đã huy động tối đa quân số tham gia, vừa giúp dân chèo chống nhà cửa, nhanh chóng khắc phục những thiệt hại sau bão, vừa thực thi nhiệm vụ, đảm bảo an ninh trật tự cho Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Đơn vị đã chủ động khảo sát nắm bắt địa bàn, sử dụng các phương tiện CNCH giúp nhân dân gia cố nhà cửa, di chuyển đồ đạc, khắc phục những thiệt hại do ảnh hưởng của cơn bão số 12... Đồng thời tham gia gia cố lại các công trình bị tốc mái dọc tuyến đường biển Hoàng Sa, quận Sơn Trà; thu gọn các trụ điện bị gãy đổ, đảm bảo an toàn cho người dân và lưu thông thuận tiện cho giao thông. Đối với những vùng ngập lụt ở một số thôn vùng ven sông của huyện Hòa Vang, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã huy động phương tiện canô tăng cường tại Đội Chữa cháy Hòa Vang cùng chính quyền địa phương tổ chức rà soát, nắm tình hình, sẵn sàng hỗ trợ CNCH giúp người dân đang bị thương và bị cô lập tại một số điểm ngập lụt. Những việc làm của các chiến sỹ Cảnh sát PC&CC Đà Nẵng không chỉ được chính quyền địa phương đánh giá cao mà cũng được nhân dân hoan nghênh, ủng hộ.

Mưa lũ năm 2017 đã gây thiệt hại nặng nề về người và tài sản cho tỉnh Yên Bái. Với tinh thần trách nhiệm cao nhất, hết lòng phục vụ nhân dân, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Yên Bái đã phối hợp với các đơn vị chức năng tổ chức tìm kiếm người mất tích, triển khai các biện pháp cấp bách để khắc phục các thiệt hại do thiên tai gây ra, tập trung máy móc, phương tiện, lực lượng để giải phóng đất, đá sạt lở, khai thông các tuyến đường bị ách tắc. 100% cán bộ, chiến sỹ của đơn vị đến các khu vực bị thiệt hại, tổ chức công tác CNCH. Giữa dòng nước xiết dữ dội, các chiến sỹ PCCC vẫn dùng xuồng, phao cứu sinh, thuyền nan... và cả… cõng đưa người già, trẻ nhỏ, phụ nữ và những đối tượng ốm đau, bệnh tật đến nơi tránh trú an toàn. Xe máy, tủ lạnh, máy giặt..., toàn đồ có giá trị và rất dễ hỏng khi ngập nước cũng được anh em khiêng lên tầng cao hoặc đưa lên bè mảng vận chuyển đến nơi an toàn. Tất cả những việc làm ấy khiến cho trong mưa lũ, người dân cũng cảm thấy an ổn hơn, bình tâm hơn.

Hay vụ sạt lở núi khiến 18 người bị đất đá chôn vùi tại bản Khanh, xã Phú Cường, huyện Tân Lạc (Hòa Bình) khiến cho bao người rơi nước mắt. Song, những chiến sỹ PCCC vẫn gạt nước mắt, nước mưa bất chấp hiểm nguy, để đưa những nạn nhân bị vùi sâu dưới lớp đất đá để trở về với gia đình với những hy vọng mong manh. 7 ngày 7 đêm nỗ lực, tranh thủ gặm miếng lương khô và uống ngụm nước lọc, mắt chiến sỹ nào cũng ngầu vì thiếu ngủ, người lấm lem bùn đất nhưng không dám ngơi nghỉ, chỉ mong sao giúp người dân sớm tìm được thân nhân gặp nạn. Nhiều chiến sỹ trong khi đào bới đã bị thụt cả nửa người xuống bùn đất, nghỉ khoảng 15 - 20 phút sau đó lại tiếp tục lao vào cứu nạn. Dù những nạn nhân của vụ sạt lở không còn ai sống sót, nhưng các anh vẫn nỗ lực đến giây phút cuối cùng, với trách nhiệm và lương tâm nghề nghiệp của người lính chữa cháy và CNCH.

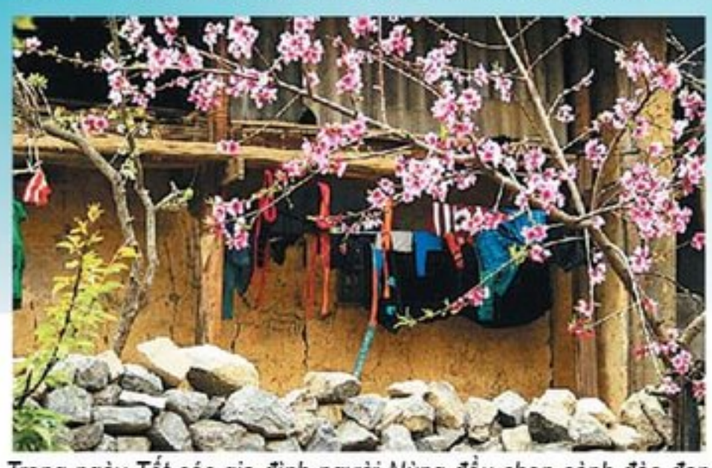
Tỉnh Thừa Thiên - Huế vừa qua cũng liên tiếp phải hứng chịu ảnh hưởng của 2 cơn bão. Thiệt hại do cơn bão số 10 chưa khắc phục xong thì cơn bão số 12 đã kéo đến. Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên – Huế với những việc làm thiết thực, ý nghĩa đã hỗ trợ giúp đỡ nhân dân vượt qua những thời khắc khó khăn. Hàng chục cán bộ, chiến sỹ đã đến với nhân dân ở những địa bàn chịu ảnh hưởng nặng nề của bão tham gia dọn dẹp cây gãy, đổ, tham gia vệ sinh đường phố, cùng nhân dân sửa chữa, gia cố lại hàng chục mái nhà. Nhiều nơi ngập sâu, xe cứu hộ không thể vào được, các anh em chiến sỹ phải đi bộ, lội nước khá xa mới vào tới được hiện trường. Dù vất vả nhưng tinh thần, trách nhiệm cao, các cán bộ, chiến sỹ đều rất cố gắng, nỗ lực hết mình vì nhân dân. Trong thời gian bão lũ, ngoài tham gia giải quyết các vụ việc nghiêm trọng, Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên - Huế cũng đã phối hợp cùng với lực lượng chức năng triển khai lực lượng, phương tiện tiến hành CNCH đưa hàng chục xe bị chết máy ra khỏi vùng trũng, đồng thời đảm bảo an toàn cho các phương tiện tham gia giao thông.

Trong mưa bão, lũ lụt, màu áo của những người lính PCCCC&CNCH đã phủ khắp những điểm nóng nhất trên địa bàn cả nước, giúp đỡ nhân dân khắc phục khó khăn, trở thành chỗ dựa để người dân tin tưởng. Sau mưa lũ, khi người dân lại trở về với cuộc sống, những người lính ấy lại sát cánh cùng nhân dân gom góp những gì còn sót lại, những ngôi nhà tốc mái được lợp, những rạ lúa gặt sớm được đem ra phơi, đồ đạc lại trở về… Đồng thời, với tinh thần "tương thân tương ái", "lá lành đùm lá rách", lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với chính quyền địa phương sở tại tiến hành nhiều hoạt động tình nguyện, quyên góp, thăm hỏi, giúp đỡ cho nhân dân có thiệt hại lớn do mưa bão. Mỗi cán bộ, chiến sỹ tùy vào hoàn cảnh, người thì ủng hộ ngày lương, có người ủng hiện vật… nhưng tất cả đều chung mong muốn giúp đỡ cho đồng bào vượt qua thời điểm khó khăn, ổn định đời sống sản xuất. Đó là tấm lòng của những người chiến sỹ Công an "vì nhân dân phục vụ".■

Mùa Xuân về với bản Nùng

HẢI PHONG

Khi những hạt mưa Xuân lất phất bay, núi non trong nắng sớm chỉ bàng bạc như khói, màu xanh đơn điệu đã được thay thế bằng sắc hoa đào, hoa mận, hoa lê báo hiệu mùa Xuân đã về với đất trời xứ Lạng cũng là lúc đồng bào dân tộc Nùng háo hức trong những bộ quần áo đẹp nhất xuống chợ ngày Xuân, chuẩn bị đón Tết.

Trong ngày Tết các gia đình người Nùng đều chọn cành đào đẹp nhất cắm trên bàn thờ để cầu mong cho những điều tốt đẹp, no đủ.
Ảnh: Internet

Ở tỉnh Lạng Sơn, dân tộc Nùng chiếm tỷ lệ lớn khá đông với nhiều nhóm địa phương, tên gọi thường gắn liền với địa danh nơi di cư hoặc trang phục như: Nùng Cháo, Nùng An, Nùng Phàn Slình, Nùng Cúm Cọt, Nùng Inh, Nùng Hua Lài… Người Nùng Phàn Slình ở huyện Văn Quan có quan niệm Tết gần giống như người Kinh. Không có tục tiễn ông Công, ông Táo lên trời ngày 23 tháng Chạp. Tết của người Nùng được chuẩn bị khá chu đáo và mang bản sắc văn hóa lâu đời. Ngoài bánh chưng được coi là lễ vật không thể thiếu để tiếp khách, còn có bánh cao (bánh khảo) và bánh tro. Đa phần các nhà tự làm lấy để thể hiện được sự khéo léo trong ẩm thực của gia chủ. Bánh được làm trong suốt như mật ong, khi ăn chấm với mật (mật được đun từ đường phên). Đây là món ăn được trẻ em đặc biệt ưa thích.

Trong mâm cỗ Tết của người Nùng nhất định không thiếu được món bánh pẻng phạ (bánh trời) được làm công phu, khẩu sly (bánh bỏng), chè lam (giống bánh dẻo), các loại mứt và bánh rán. Phung xoòng (lạp xưởng) là món ăn có thể để dành ra Giêng. Món này không giống lạp xưởng của người Kinh làm. Phung xoòng có thể to bằng cổ tay, hương vị rất hấp dẫn. Đây là món ăn đặc sản của người Nùng mà chỉ xuất hiện trong dịp Tết.

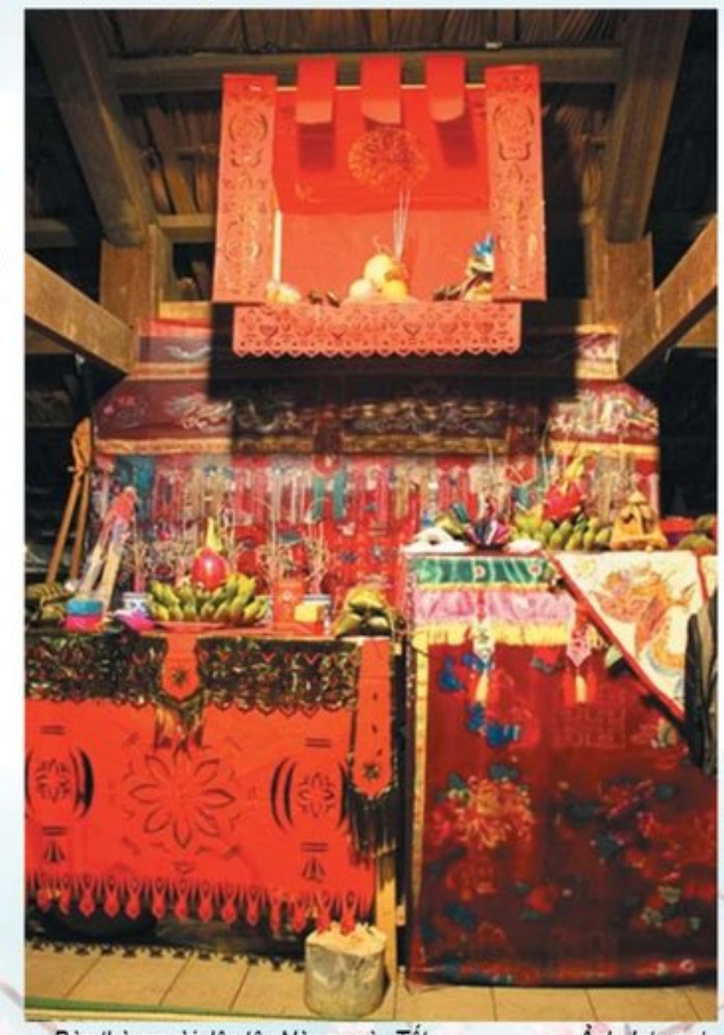

Mâm cơm Tết của người Nùng. *Ảnh: Internet*

Từ chiều 30, người Nùng Phàn Slình quây quần bên mâm cơm với ý nghĩa giải xui và món ăn chính là thịt vịt. Người Nùng coi vịt là loài động vật giải xui tốt nhất. Đúng Giao thừa, nhà nhà đều thắp hương và mở rộng cửa để rước lộc vào nhà. Trên bàn thờ tổ tiên bày bánh chưng, gà thiến, bánh kẹo, thịt lợn, đĩa ngũ quả, hai cây vạn niên. Hương được thắp cạnh bếp, ngoài cửa.

Người Nùng thắp hương không khấn, hương trên bàn thờ phải thắp liên tục để trong nhà lúc nào cũng ấm cúng và xua đuổi tà khí. Đêm 30 và đêm mùng 1 Tết kiêng kị đốt lửa ngoài đường.

Bàn thờ người dân tộc Nùng thiết kế 2 tầng, tầng trên có 1 bát hương bày 5 hoặc 7 cái chén để thờ Nàng Tiên (Mẻ Nàng) chính là thờ Phật bà Quan âm Bồ Tát. Vật phẩm cúng là đồ chay với hoa quả, bánh kẹo và bánh chưng không nhân. Nếu thắp hương chỉ thắp 1 nén. Tầng dưới thờ ông, bà (bát hương cao thờ ông, bát hương thấp thờ bà) với 2 bát hương và 9 cái chén. Vật phẩm lễ tùy tâm gia chủ. Ngoài ra còn có bàn thờ mụ gồm 1 bát hương và 3 cái chén, dành riêng cho thế hệ con, cháu.

Bàn thờ người dân tộc Nùng ngày Tết. *Ảnh: Internet*

Tục lệ dựng cây nêu ngày Tết là một phong tục độc đáo của người Nùng. Họ dựng cây nêu với mục đích để xua đuổi tà ma nhằm đem lại mùa màng bội thu cho năm sau. Trên cây nêu người Nùng thường treo vàng mã, buộc lông gà. Tất cả đều vì mục đích bảo vệ con người, tạo lập hạnh phúc cho con người.

Trước cửa nhà của người Nùng thường hay đặt tượng chó đá. Tết đến, gia chủ thường rửa ráy, lau bụi cho "chó đá". Chó đá được quét vôi trắng, tuyệt đối không để bụi bám lên. Vào tối 30 Tết gia chủ sẽ dán lên lưng con chó đá một tờ giấy màu đỏ kiểu như mặc áo để ngài cùng đón năm mới với gia đình, ước nguyện một năm mới giàu sang, may mắn... Họ quan niệm nếu gia đình nào không chú trọng đến con vật linh thiêng này thì năm đó gia đình ấy sẽ làm ăn xui xẻo. Với tập tục "chó đá" là linh vật trừ tà, đem lại may mắn, tiếng sủa của nó còn khiến những "con ma" phải sợ, thú giữ phải quay đầu bỏ chạy... người Nùng ở Lạng Sơn giữ tập tục thờ "chó đá" từ nhiều đời nay. Ở bản Khòn Thống, cả bản có 273 hộ dân mà đã có tới 90% gia đình thờ chó đá, ngoài ra thôn cũng đã cho đúc một con chó đá to, uy nghiêm trước cửa nhà văn hóa để thờ cúng". Chó đá của người dân nơi đây trung bình nặng khoảng chừng 5 – 7kg cũng có thể to hơn, họ tạc theo tư thế ngồi hoặc đứng. Dáng "chó đá" được ưa thích nhất chính là thế phục mồi hoặc sẵn sàng tấn công. Kiểu như hai chân con chó chống thẳng, mồm và mắt phải nhìn chăm chăm vào một điểm ở phía trước…Việc thờ chó đá không chỉ là tín ngưỡng đa thần mà còn là nét văn hóa thờ "chó đá" độc đáo của người Nùng. Họ không bao giờ ăn thịt chó và luôn coi chó là con vật thiêng liêng nhất đối với tổ tiên dòng họ. Chó đá của nhiều gia đình được truyền từ đời cụ tổ đến nay cũng phải mấy trăm năm. Tết Nguyên đán, ngày rằm mùng Một, người dân đều kính cẩn thắp hương, cúng thức ăn cho "chó đá" đến hết ngày Lễ, Tết mới thôi.

Ngày đầu Xuân, người Nùng có tục xuống vườn cuốc đất trồng ngô, cầu cho một năm mới mưa thuận, gió hòa, mùa màng bội thu, thóc lúa đầy nhà, lợn đầy chuồng, mọi người mạnh khỏe, bình an vô sự. Những chàng rể mới phải lo đi tai (đi Tết bố mẹ vợ) mang theo các lễ vật như: các loại bánh, hoa quả, gà thiến… Có nơi đồ lễ lên tới 120 cái bánh chưng. Có nơi nhất thiết phải có miếng thịt treo, cắt suốt chiều dài con lợn. Chàng rể lâu năm, thủ tục có phần đơn giản hơn, chủ yếu là bánh chưng và thịt lợn. Ngày xưa, từ mùng 1 Tết đến 15 tháng Giêng, thanh thiếu niên trong làng sẽ đến gia đình trưởng bản (hoặc thầy mo) tập đánh trống, chiêng (cọ nào), trẻ con thì tập đi khà kheo, xe đạp. Thông thường người Nùng tiễn gia tiên, hóa vàng chủ yếu ngày mùng 2 chậm nhất là mùng 3 Tết. Công việc quan trọng nhất sau đó là chuẩn bị ăn Tết lại vào Rằm tháng Giêng. Tết này họ ăn rất to, cũng mổ lợn, gói bánh… Và như thế, cả tháng sau Tết, người Nùng chỉ ăn, chơi và đi hội Lùng Tùng. Đàn ông thì uống rượu và chơi tá lả, tam cúc, phỏm, lấy cỏ. Đàn bà đi làm lấy ngày, rồi lại bận túi bụi vào làm các loại bánh. Người Nùng rất tự trọng và mến khách (nhất là khách từ xa đến). Vì thế, bạn đến nhà người dân tộc Nùng, bạn không thể ra khỏi nhà khi chưa uống cạn một vài chén rượu chung vui.

Trò chơi dân gian của người Nùng dịp đầu Xuân. *Ảnh: Internet*

Tết cổ truyền của người Nùng là dịp để mỗi người tự ý thức về sự đổi mới của đất trời, về lẽ tuần hoàn của vạn vật, với tâm thái hân hoan, ước nguyện một năm mới no ấm, an vui. Tất cả đều được lặp lại theo chu kỳ làm nên nhiều tập tục mang đậm bản sắc dân tộc. Nó chứa đựng những đức tính tốt đẹp của người Nùng, luôn muốn được sống thân thiện, yên bình. Phong tục đón Tết của mỗi dân tộc tuy có nét khác nhau nhưng tất cả đều cùng chung một ý nghĩa muốn xa rời cái ác, hướng tới cái thiện, cầu mong cuộc sống tốt đẹp, bình an, làm phong phú thêm bản sắc văn hóa các dân tộc Việt Nam.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC HẢI PHÒNG:

NHỮNG NĂM THÁNG KHÔNG QUÊN

LỆ HOA – LỆ TRANG

Xuân về Tết đến là lúc người ta đù sống trong thực tại nhưng dư âm của những tháng ngày xưa cũ vẫn theo mùi hương trầm phảng phất thoang thoảng trong không khí. Có lẽ vì thế, người Việt có "thói quen" "ôn cố tri tân" vào mỗi dịp Tết đến Xuân về. Tiếp nối truyền thống ấy, chúng tôi lần giở lại những trang lịch sử xưa, nhớ về những năm tháng không quên để tri ân những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC vẫn ngày đêm đương đầu với giặc lửa, bảo vệ bình yên cho Thành phố hoa phượng đỏ Hải Phòng.

Hải Phòng trong ký ức của những người đã sống vào thời kỳ chiến tranh, nhất là trong những năm chống chiến tranh phá hoại miền Bắc bằng hải quân và không quân của Đế quốc Mỹ là một "tọa độ lửa" – mục tiêu trọng điểm bắn phá của giặc Mỹ. Đó cũng là thời điểm lực lượng Cảnh sát PCCC thành phố lập nhiều chiến công đặc biệt xuất sắc, được lịch sử TP Hải Phòng và lịch sử lực lượng Công an nhân dân ghi nhận.

Lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng chữa cháy Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý năm 1966.
Ảnh: Tư liệu

Trước thời điểm ấy, khi vừa mới được thành lập một tháng (1955), lực lượng PCCC Hải Phòng đã lập thành tích xuất sắc khi chữa cháy thành công kho đạn do quân đội quản lý tại Cảng Đoạn Xá. Đây là kho vũ khí, đạn dược quân ta thu hồi được của Pháp. Khi lực lượng PCCC đến nơi, đám cháy đã lan rộng, lưỡi lửa gần kề uy hiếp kho đạn. Đứng trước sự lựa chọn kho đạn có thể nổ bất cứ lúc nào, các chiến sỹ PCCC dưới sự chỉ huy trực tiếp của đồng chí Phạm Kiểm đã bất chất nguy hiểm, lợi dụng địa hình, địa vật kéo vòi rồng tiếp cận gần đám cháy, tập trung phun nước dập tắt ngọn lửa, đồng thời phun nước mát mát khu vực quanh kho. Trong điều kiện chữa một đám cháy có đạn nổ, uy hiếp trực tiếp đến tính mạng, cán bộ, chiến sỹ PCCC đã nêu cao lòng dũng cảm, không ngại hiểm nguy, hy sinh, chữa cháy thắng lợi. Chiến công đầu của lực lượng PCCC đã ghi dấu mạnh mẽ trong lòng nhân dân và được Uỷ ban Hành chính thành phố khen ngợi.

Hải Phòng là thành phố cảng lớn nhất miền Bắc, tiếp nhận phần lớn hàng viện trợ quốc tế và là căn cứ xuất phát của "đường Hồ Chí Minh trên biển", chi viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam. Bởi địa thế trọng yếu đó, Hải Phòng bị máy bay Mỹ điên cuồng bắn phá, quần đảo. Theo đó, lực lượng Cảnh sát PCCC cũng căng mình thực hiện vừa đảm an toàn PCCC các kho xăng dầu, khu vực cảng, tàu thuyền neo đậu, các cơ sở quốc phòng, khu dân cư..., vừa phải ứng phó khi có tình huống cháy, nổ xảy ra, hạn chế thấp nhất thiệt hại do cháy gây ra. Trong giai đoạn 1964 - 1975, lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng đã dập tắt kịp thời hàng nghìn vụ cháy lớn, nhỏ từ cơ sở, đặc biệt các vụ cháy do đế quốc Mỹ ném bom, bắn phá, cứu được nhiều tài sản có giá trị, trong đó các vụ cháy lớn nguy hiểm như: vụ cháy trận địa tên lửa ở xã An Hồng (An Dương), vụ cháy kho đạn Tân Viên (An Lão), Cam Lộ (An Hải)...

Trong ký ức của những người lính chữa cháy, ngày 29/6/1966 là một trong những mốc lịch sử không thể quên của lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng. Ngày hôm đó, máy bay địch như những bóng kền kền đen kịt bầu trời Hải Phòng, chúng tập trung ném bom Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý - đầu mối duy nhất tiếp nhận xăng dầu cung ứng cho miền Bắc. Hàng ngàn tấn bom đạn dội xuống, Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý bốc cháy dữ dội. Lửa khói mịt mù giữa một bầu trời đầy bom đạn, bất chấp nguy hiểm, 50 cán bộ, chiến sỹ, cùng 10 xe chữa cháy vẫn lao vào chặt đứt ngọn lửa, bịt lỗ thủng xăng dầu, sơ tán hàng hóa, sát cánh cùng nhân dân chữa cháy. Áp dụng phương án đã diễn tập, các chiến sỹ phun nước làm mát vỏ các bể xăng dầu chưa bị cháy đề phòng nổ, điều khiển vòi rồng với áp suất nước mạnh chia cắt lửa thành từng đám nhỏ rồi dùng bọt dập tắt các bể đang cháy. Để bịt các lỗ thủng xăng dầu, cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã mưu trí, sáng tạo dùng bơm áp lực phun cắt ngọn lửa khỏi vỏ bể rồi dùng các cọc gỗ và vải được chuẩn bị trước lao vào nhanh chóng bịt các lỗ thủng. Bất chấp "mưa bom, bão đạn" mà máy bay địch dội xuống, hàng nghìn đội viên Dân phòng, tự vệ các tiểu khu Thượng Lý cũng đã đến hỗ trợ vận chuyển thuốc bọt chữa cháy, di chuyển các phuy xăng, dầu ra nơi an toàn, di chuyển vòi rồng, tham gia dập lửa. Sau nhiều giờ liền chiến đấu liên tục, quyết liệt, các đám cháy đã được dập tắt, ngăn không để xăng dầu trôi xuống sông Cấm uy hiếp khu vực Cảng Hải Phòng; hàng nghìn tấn xăng dầu, nhựa đường chứa trong kho đã được bảo vệ chuyển đến nơi an toàn. Đặc biệt trong suốt 7 năm (từ 1966 - 1972), Mỹ đã đánh phá Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý 98 trận với hơn 4 nghìn quả bom các loại, hàng chục trận B52 hủy diệt nhưng lực lượng PCCC cùng với cán bộ, công nhân viên xăng dầu đã kiên cường bám trụ, chiến đấu ngoan cường dũng cảm, bảo đảm liên tục mạch máu xăng dầu cho Tổ quốc.

Nghề chữa cháy ít được vinh quang chọn, nhưng hiểm nguy thì luôn thường trực. Vụ cứu tàu Alexandrin (Quốc tịch Liên Xô cũ) ngày 5/8/1968 là một kỷ niệm xúc động và đau lòng. Với trọng tải 12.000 tấn chở 2000 tấn phân đạm, con tàu Alexandrin bốc cháy vào lúc 3 giờ sáng tại Cảng Hải Phòng sẽ nổ tung, biến 1/3 TP Hải Phòng thành đống gạch vụn và tràn ngập những đám mây khí độc... Không còn sự lựa chọn nào ngoài ra sức chiến đấu, lực lượng Cảnh sát PCCC huy động tổng lực, phương tiện, con người nhanh chóng tiếp cận mục tiêu và dập tắt đám cháy. Hai giờ đồng hồ liên tục chiến đấu, có những chiến sỹ ngất đi vì khói khí độc, khi tỉnh dậy lại tiếp tục xông vào dập lửa. Cuộc chiến cuối cùng cũng đến hồi kết, không có bên thắng cũng chẳng có bên bại bởi lửa đã cướp đi tính mạng của 2 chiến sỹ - đồng chí Nguyễn Đình Thành, đồng chí Đỗ Duyên Thịnh, hàng chục chiến sỹ phải nằm viện vì nhiễm độc nặng... Gương chiến đấu dũng cảm của các chiến sỹ PCCC đã lan tỏa, ảnh hưởng đến quần chúng nhất là lực lượng PCCC bán chuyên trách tạo khí thế thi đua sôi nổi rộng khắp. Năm 1971, trong Hội nghị Tổng kết 10 năm công tác PCCC ở Hải Phòng, các tiểu khu Chùa Hàng, Hồ Nam, Chợ Hàng (Lê Chân), tiểu khu 14,15 (Ngô Quyền), tiểu khu 7, 12 (Hồng Bàng) được thành phố biểu dương, ghi nhận thành tích, là những điển hình tiên tiến để các đơn vị, địa phương học tập, noi theo.

Một trận chiến đấu khác cũng không kém phần cam go là vụ chữa cháy tàu Conrad ngày 19/12/1972. Con tàu này trọng tải trên 1 vạn tấn, chở hàng bách hóa viện trợ cho Việt Nam neo đậu ở Cảng Hải Phòng chờ bốc dỡ thì bị trúng bom và rốc két của máy bay Mỹ làm 2 thủy thủ bạn và 1 công nhân Việt Nam hy sinh, tàu bốc cháy. Mặc dù máy bay địch vẫn gầm rú và tiếp tục đánh phá nhưng các chiến sỹ chữa cháy không hề nao núng điều khiển vòi rồng hướng vào dập tắt những cột lửa đang bốc cao. Sau nhiều giờ hiệp đồng chiến đấu, máy bay Mỹ bị lực lượng phòng không đánh trả quyết liệt, tháo chạy thì cũng là lúc các cột lửa trên tàu Conrad cũng được dập tắt, tàu và hàng được cứu thoát. Tấm gương chiến đấu dũng cảm của các chiến sỹ PCCC đã thể hiện tinh thần quốc tế vô sản cao cả, được các thuỷ thủ Ba Lan vô cùng khâm phục.

Với những thành tích, chiến công đó lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng có quyền tự hào về những đóng góp của mình vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giữ vững an ninh – trật tự thành phố Cảng "Trung dũng – Quyết thắng", được Đảng và Nhà nước tặng thưởng nhiều phần thưởng cao quý, tiêu biểu là năm 1973 được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất, lực lượng Cảnh sát PCCC lại tiếp tục bảo vệ những thành quả của công cuộc phát triển kinh tế, xây dựng đất nước xã hội chủ nghĩa. Không còn chiến tranh nhưng không phải là không còn những hy sinh mất mát đối với lực lượng PCCC vì giặc lửa vẫn luôn đợi thời cơ để có thể vùng lên. Vụ chữa cháy tàu chở lưu huỳnh tại Cảng Hải Phòng năm 1982 khiến biết bao chiến sỹ đã bị ngộ độc lưu huỳnh do thiết bị bảo hộ cho các chiến sỹ còn lạc hậu. Hay những lần cứu tàu đêm, ánh sáng không có, có chiến sỹ đã bị rơi từ boong tàu xuống hầm tàu, bị thương nặng. Còn vô vàn những chiến công của lực lượng chiến sỹ Cảnh sát PCCC đất Cảng mà chúng tôi không thể kể hết ra đây. Nhưng những trang sử vẻ vang của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng vẫn đang tiếp tục được viết tiếp bởi các thế hệ tiếp nối.

Xe đón Cờ đơn vị Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân từ Nhà hát lớn thành phố về đơn vị.
Ảnh: Tư liệu

Trải qua các chặng đường lịch sử của đất nước và thành phố, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng luôn tuyệt đối trung thành với Đảng với Tổ quốc, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, phát huy truyền thống vẻ vang của lực lượng, không ngừng học tập, phấn đấu, rèn luyện đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo đảm an toàn PCCC cho thành phố Cảng thân yêu. ■

Sắc Xuân trên đất cố Đô

VIỆT HƯƠNG

Chuyến bay cuối năm đưa chúng tôi đến Thừa Thiên Huế - vùng đất nổi tiếng của những lăng tẩm, đền đài và một nền văn hóa cung đình đặc sắc. Những ngày cuối năm, Huế đón chúng tôi bằng tiết trời ấm ướt như chính tính cách mộng mơ của vùng đất này. Mùa Xuân đã đặt chân đến nơi đây, trong từng cảnh vật, con đường Huế, trong cái se lạnh ngọt ngào và màn mưa bụi lây phây giăng mắc khắp nơi.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế bảo vệ an toàn cho nhân dân trong đêm bắn pháo hoa.

Ảnh: Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế

Những cán bộ, chiến sỹ PCCC Thừa Thiên Huế đón chúng tôi bằng những cái bắt tay nhiệt thành và nồng hậu. Trong không khí ấm áp thân mật như anh em một nhà, bên tách trà Huế còn nghi ngút khói, nhận được đề nghị của chúng tôi, đồng chí Trần Hoài Nam – Trưởng Phòng Tham mưu Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã giới thiệu với chúng tôi đôi nét về mảnh đất xứ Huế hào hùng và những hoạt động đón Tết của người dân và cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC nơi đây.

Là một mảnh đất với bề dày lịch sử văn hóa lâu đời, Huế gắn liền với nhiều sự kiện lịch sử ý nghĩa của toàn dân tộc. Người Huế truyền thống và nặng nghĩa tình. Tết không chỉ là dịp để tưởng nhớ ông bà, tổ tiên, là nơi sum vầy đoàn tụ các gia đình mà còn là dịp để nhìn lại và bảo tồn những giá trị trong quá khứ. Mùa Xuân năm nay đối với người Huế còn mang nhiều ý nghĩa hơn bởi nó gắn liền với dịp kỷ niệm 50 năm cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968 nổi tiếng. Đã là người Huế, ai ai cũng biết và tự hào về chiến thắng của quân và dân ta trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 lịch sử, đã đưa Huế là thành phố ở miền Nam nước ta giành chủ quyền và cờ giải phóng đã tung bay trên nóc cột cờ Phu Văn Lâu trong suốt 26 ngày đêm; chiến công oanh liệt của quân và dân ta ở Thừa Thiên Huế đã được Đảng và Nhà nước trao tặng "Tiến công, nổi dậy, anh dũng, kiên cường". Do đó, một trong những hoạt động lớn nhất của Tết Nguyên đán năm nay tại Thừa Thiên Huế là hướng đến mốc son lịch sử này.

Với ý nghĩa to lớn đó, để bảo đảm cho các hoạt động kỷ niệm tại Huế diễn ra thành công, tốt đẹp, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Thừa Thiên Huế đã ra văn bản hướng dẫn cụ thể về việc tuyên truyền kỷ niệm 50 năm cuộc tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân Mậu Thân 1968. UBND tỉnh cũng đã ban hành Kế hoạch tổ chức kỷ niệm 50 năm Chiến thắng Xuân Mậu Thân (1968 - 2018), trong đó quan tâm chỉ đạo các lực lượng thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự trong dịp kỷ niệm này. Bám sát chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế, lực lượng Cảnh sát PCCC tỉnh đã ra các văn bản, kế hoạch chỉ đạo triển khai đồng bộ lực lượng, phương tiện, các biện pháp phòng ngừa nhằm đảm bảo an toàn về PCCC, góp phần bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và nhân dân trong dịp Lễ Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán và các lễ hội đầu năm.

Ban Giám đốc Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã ra các văn bản, kế hoạch chỉ đạo lực lượng thực hiện các hoạt động nghiệp vụ bảo vệ trong thời điểm diễn ra các sự kiện chính trị, văn hóa, đối ngoại quan trọng diễn ra trên địa bàn, như: Kế hoạch mở đợt cao điểm tấn công, trấn áp tội phạm, đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các sự kiện chính trị, xã hội quan trọng, phục vụ nhân dân vui Xuân, đón Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 và các lễ hội đầu năm; Kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC dịp Lễ Giáng sinh năm 2017, Tết Dương lịch năm 2018; bảo vệ các điểm lãnh đạo Đảng và nhà nước ở Trung ương, địa phương đến thăm, chúc Tết; bảo vệ các hoạt động văn hóa, văn nghệ, trưng bày, triển lãm nhân kỷ niệm 50 năm chiến thắng Xuân Mậu Thân (1968 - 2018)... Các Phòng ban, đơn vị đã được phân công cụ thể về chức năng, nhiệm vụ và việc thực hiện các hoạt động chuyên môn trong dịp Lễ, Tết.

Nhằm giúp người dân không chỉ có một cái Tết vui, ý nghĩa mà còn an toàn, lực lượng Cảnh sát PC&CC đã thực hiện đồng bộ các biện pháp, để góp phần bảo vệ an ninh trật tự và an toàn cho người dân. Công tác tuyên truyền được đẩy mạnh thực hiện. Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam tại Huế, Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh, Báo Thừa Thiên Huế xây dựng, phát sóng các phóng sự, tin bài phản ánh các hoạt động của lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh, thông tin nhanh về các vụ cháy, nổ xảy ra, cảnh báo về các nguy cơ cháy, phổ biến các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC và biện pháp thoát nạn trên các phương tiện thông tin đại chúng. Trong đó, đặc biệt tập trung xây dựng phóng sự về hiểm họa, nguy cơ cháy trong sản xuất, kinh doanh và sử dụng hàng mã, nhang đèn để cảnh báo cho người dân. Chỉ đạo các Phòng Cảnh sát PCCC địa phương tiếp tục quan tâm tăng cường công tác tuyên truyền, đi sâu về cơ sở, các địa bàn, khu vực tập trung đông người bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, đúng đối tượng, trong đó, đặc biệt tập trung đưa tin, khuyến cáo về các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC trong sử dụng điện, gas, thắp hương thờ cúng, cảnh báo hiểm họa, nguy cơ cháy nổ trong sản xuất, kinh doanh và sử dụng hàng mã, nhang đèn…

Song song với công tác tuyên truyền, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế cũng tăng cường công tác kiểm tra an toàn PCCC. Đơn vị đã xây dựng Kế hoạch kiểm tra PCCC liên ngành tại các nhóm cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ cao, các cơ sở có yếu tố nước ngoài trong dịp Lễ Noel, Tết Dương lịch 2018, và Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018. Tập trung làm tốt việc phúc tra PCCC đối với các cơ sở có nhiều tồn tại, thiếu sót để đánh giá việc thực hiện các kiến nghị của cơ quan PCCC; kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi vi phạm các quy định của pháp luật về PCCC để răn đe giáo dục. Các Phòng Cảnh sát PCCC khu vực thực hiện nghiêm ngặt và gắt gao việc kiểm tra an toàn PCCC các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ cao (siêu thị, chợ, trung tâm thương mại, nhà cao tầng, khu chung cư...), các cơ sở sản xuất hương đèn, hàng mã, các cơ sở sản xuất nằm trong khu dân cư, nhất là các cơ sở vừa là nơi ở vừa là nơi sản xuất, nơi chứa hàng, cơ sở kinh doanh dịch vụ. Quá trình kiểm tra đã làm rõ trách nhiệm PCCC của người đứng đầu cơ quan, tổ chức cơ sở và của chủ hộ gia đình; yêu cầu khắc phục những sơ hở thiếu sót về PCCC, hoàn thiện các phương án chữa cháy, kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC, kế hoạch tuần tra trực gác ngoài giờ hành chính. Các hành vi vi phạm quy định về PCCC cũng đã bị xử lý nghiêm và đã tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động những trường hợp vi phạm quy định về đảm bảo an toàn PCCC. Trong quá trình kiểm tra, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế cũng đã hướng dẫn các cơ sở củng cố phương án chữa cháy, tổ chức lực lượng, phương tiện chữa cháy tại chỗ, các giải pháp thoát nạn, các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC đối với các cơ sở, hộ kinh doanh có lưu trữ hàng hóa phục vụ Tết Nguyên đán...

Với đặc điểm tập trung hàng trăm đền miếu, chùa chiền, Huế được ví như một mảnh đất Phật giáo của nước ta. Đặc trưng này đã khiến Huế trở thành một mảnh đất có nền văn hóa lâu đời, quy tụ hàng ngàn phật tử và là nơi linh thiêng của tín ngưỡng. Nhưng đây cũng là lý do để các phần tử chính trị xấu lợi dụng lôi kéo, xúi giục người dân thực hiện các hoạt động chống phá nhà nước. Các phần tử này thường nhắm đến thực hiện hành vi chống đối tại các sự kiện văn hóa nghệ thuật lớn của tỉnh, hoặc các lễ hội dày đặc tại Huế vào dịp đầu năm. Do đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đã tích cực phối hợp với các lực lượng khác thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh trật tự tại địa phương, không để các phần tử xấu có cơ hội thực hiện hoạt động. Các hoạt động văn hóa nghệ thuật, các sự kiện văn hóa diễn ra ngoài trời và tại cung đình Huế, các tụ điểm bắn pháo hoa, các đoàn lãnh đạo tới thăm và làm việc tại Huế được tập trung chú trọng bảo vệ an toàn. Đơn vị cũng đã tăng cường huấn luyện các phương pháp xử lý các tình huống cháy, nổ và các phương pháp CNCH trên sông; huấn luyện sử dụng các dụng cụ chữa cháy và CNCH chuyên dùng, thao tác bơi, lặn CNCH dưới nước cho cán bộ, chiến sỹ; tổ chức triển khai thực tập phương án chữa cháy, phương án xử lý các tình huống cháy, nổ lớn để sẵn sàng thực hiện khi có sự cố xảy ra; các phương tiện chữa cháy, CNCH thường xuyên được kiểm tra, bảo dưỡng và kịp thời sửa chữa, khắc phục những hư hỏng để đưa vào thường trực sẵn sàng chiến đấu cao nhất. Bên cạnh đó, Cảnh sát PC&CC tỉnh đã đẩy mạnh hơn nữa công tác huấn luyện nghiệp vụ phòng cháy và nghiệp vụ CNCH cho các thành viên Dân phòng PCCC và các đội viên Đội PCCC cơ sở, để lực lượng này có thể ngăn chặn, xử lý tốt các tình huống cháy, nổ, tổ chức CNCH ngay từ ban đầu khi vụ việc mới xảy ra, góp phần làm giảm thiệt hại về người và tài sản do cháy, nổ gây ra.

Khi chúng tôi hỏi rằng, với nhiều nhiệm vụ như vậy, những người lính PCCC Huế sẽ dành thời gian ăn Tết bên gia đình và người thân thế nào. Những anh em cán bộ, chiến sỹ PCCC Huế bật cười trả lời chúng tôi. Với họ, Tết ở đơn vị cũng chính là ở nhà. Đã là người lính PCCC thì việc ăn Tết ở đơn vị cũng là một việc rất bình thường. Dịp Tết đến, những người lính PCCC luôn trực với 2/3 quân số ở đơn vị. Trung tâm 114 ứng trực 24/24 giờ để đảm bảo nhận tin nhanh, chính xác, kịp thời. Trong dịp Tết và mùa lễ hội, những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế luôn thường trực sẵn sàng chiến đấu cả về lực lượng, phương tiện để xử lý kịp thời, hiệu quả các vụ cháy, nổ xảy ra, không để bị động, bất ngờ và sẵn sàng chi viện cho các địa phương khác khi có yêu cầu. Tất cả các hoạt động được thực hiện đều nhằm góp phần đảm bảo an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội, phục vụ nhân dân vui Xuân, đón Tết an toàn. Tết của những người lính PCCC Huế là khi đã hoàn thành nhiệm vụ đêm Giao thừa, họ ngồi quây quần bên nhau, bêm mâm cỗ đơn vị đã chuẩn bị sẵn với những món truyền thống của người Huế: xôi chè, thịt quay, bánh chưng, bánh tét... để đón chào những thời khắc đầu tiên của năm mới. Anh em chiến sỹ cùng chúc nhau những điều bình dị, và quan trọng nhất là luôn hoàn thành nhiệm vụ trong năm mới.

Tới Huế mới thấy rằng, có lẽ, không ở đâu dư âm mùa Xuân lại rõ rệt như ở đây. Bao trùm Huế là mưa Xuân dày đặc. Những người lính PCCC Huế thường đùa với chúng tôi rằng họ được hưởng mưa Xuân quanh năm. Mưa Xuân nhắc người Huế cảm nhận được giây phút thiêng liêng của một năm mới, và nhắc người lính chữa cháy Huế những nhiệm vụ mà họ luôn nỗ lực, cố gắng. Chia tay những người lính PCCC Huế trong màn mưa dịu dàng ở nơi đây, chúng tôi trở về với những kế hoạch và số báo đặc biệt sắp tới. Trong màn mưa xứ Huế, những người lính chữa cháy vẫn đang thầm lặng, miệt mài bảo vệ gìn giữ mảnh đất này... ■

Trong lịch sử của lực lượng Cảnh sát PCCC, vụ chữa cháy 10 ngày đêm Mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh (3/1985) là một trong những trận chiến đấu với giặc lửa gay cấn và hiểm nguy nhất. Thành quả dập tắt vỉa than đang cháy của Mỏ than Vàng Danh là chiến công của hàng trăm cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC. Tại thời điểm đó, một số cán bộ, giáo viên của Trường Đại học PCCC (khi đó là Trường Cao đẳng PCCC) cũng đã được cử đi để kịp thời chi viện, hỗ trợ công tác chữa cháy tại mỏ than. Một trong những thầy giáo đã từng có mặt và tham gia chiến đấu trong vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh nổi tiếng năm xưa là thầy giáo Phạm Điện Biên. Ngày Xuân chúng tôi đã có dịp gặp gỡ với thầy giáo – chiến sỹ chữa cháy Phạm Điện Biên năm nào và nghe ông kể về những ngày tháng hào hùng đó.

Sản xuất tại mỏ than Vàng Danh hôm nay. Ảnh: TL

Gặp lại chiến sỹ chữa cháy MỎ THAN VÀNG DANH, NĂM XƯA

HẠNH HƯƠNG

Đã hơn 30 năm trôi qua nhưng khi kể lại về vụ chữa cháy năm xưa, chúng tôi vẫn cảm nhận được sự nhiệt huyết, tinh thần lạc quan của người lính cụ Hồ chất chứa trong lời kể của ông. Nhớ lại những ngày tháng lịch sử, thầy giáo Phạm Điện Biên cho biết: "Khoảng tháng 3 năm 1985, đêm đó, khi đang trực tại Trường Đại học PCCC (khi đó là Trường Cao đẳng PCCC), chúng tôi nhận được tin mỏ than Vàng Danh xảy ra cháy lớn. Lực lượng Cảnh sát PCCC Quảng Ninh lúc đó còn mỏng, chỉ vài chục người. Vì vậy, Bộ Nội vụ đã điều động một số đơn vị địa phương như: Hà Nội, Hải Phòng, Hà Bắc, Hà Sơn Bình và Trường Cao đẳng PCCC đến để hỗ trợ và chi viện chữa cháy. Tôi khi đó đang là giáo viên Khoa Phòng cháy chữa cháy của nhà trường đã cùng 6 cán bộ và học viên khác của trường được cử đi chi viện chữa cháy mỏ than Quảng Ninh. Là Đội trưởng Đội Chữa cháy của nhà trường nên tôi chịu trách nhiệm phụ trách Đội Chữa cháy hôm đó, cùng với các đồng chí khác và 1 xe chữa cháy nhanh chóng lên đường.

Đồng chí Phạm Điện Biên kể lại vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh. Ảnh: PV

Vụ cháy mỏ than Quảng Ninh xảy ra tại Vỉa số 7 vào lúc 23 giờ 15 phút ngày 3/3/1985. Đây được xem là yết hầu kinh tế của mỏ. Vỉa 7 có chiều dày từ 6 - 9m, trữ lượng 1,44 triệu tấn. Điểm cháy cách cửa lò 520 - 680m, diện tích cháy khoảng 130m^2. Đồng chí Thiếu tướng Hà Ngọc Tiếu - Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Cảnh sát Nhân dân khi đó đã có mặt tại hiện trường chỉ đạo chữa cháy. Đồng chí Lê Thành - Phó Cục trưởng Cục Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy là người trực tiếp chỉ huy vụ chữa cháy này.

Đám cháy khi đó gây ra nhiều tình thế khó khăn cho các cán bộ, chiến sỹ và công tác chữa cháy được thực hiện trong điều kiện đặc biệt phức tạp. Cháy mỏ than nên khí ôxít các bon (CO) tỏa ra nồng nặc và vô cùng độc hại. Điểm lấy nước chữa cháy là một con suối cách chỗ chữa cháy 4km. Trong khi đó, đường vào chỗ chữa cháy là trên đồi, dốc cao, lại có sương mù, đường rất trơn trượt, khó đi và nguy hiểm. Ban đầu, phương án được đưa ra là đánh sập lò, xây tường bịt kín làm ngạt lửa, nhưng sau đó, qua trinh sát và nghiên cứu, phân tích, Ban Chỉ huy chữa cháy đã đưa ra phương án mới là chữa cháy đánh trực tiếp vào mặt lửa. Toàn bộ lực lượng lúc đó đã thống nhất triển khai thực hiện theo phương án này. Theo sự phân công của Ban Chỉ huy, tôi cùng với các đồng chí phụ trách các đơn vị khác lập tức triển khai lực lượng chiến sỹ thành nhiều nhóm như: nhóm trinh sát, nhóm tổ chức thông gió, nhóm triển khai đường vòi dẫn nước tạo các mũi tiến công tới điểm cháy, nhóm đắp đập ngăn nước và chờ nước phục vụ chữa cháy, nhóm thông tin liên lạc, nhóm hậu cần... Vì chữa cháy trong hầm lò, điều kiện vừa tối, ẩm lại nhiều khí độc nên mỗi lính chữa cháy chúng tôi khi thực hiện nhiệm vụ ngoài đi ủng và mặc trang phục thông thường của lính chữa cháy thì mỗi người đều đeo mặt nạ thán khí và có một đèn soi trên đầu như thợ mỏ. Chúng tôi đi sâu vào lòng đất để chữa cháy. Đường hầm mỏ rất dài, được đào như kiểu giao thông hào, chúng tôi đi bộ cũng mất phải mấy tiếng. Có chỗ đường hầm thông thoáng thì chúng tôi đi được, nhưng cũng có chỗ đường hầm bị bít, chúng tôi phải lom khom bò, nhích từng tí một.

Vì chữa cháy trong hầm mỏ, nên không gian hẹp lắm. Mỗi khi vật dụng bị chạm vào cột chống, đất đá lại rơi rào rào xuống người. Các anh em chữa cháy trong tình thế đối mặt nguy hiểm cận kề vì trường hợp hầm sập là hoàn toàn có thể xảy ra. Không khí trong hầm mỏ rất nóng nhưng vẫn ở mức chịu đựng được. Nhưng khổ nhất có lẽ là nhóm tấn công mặt lửa vì phải chịu nhiệt độ nóng rát.

Nước phun vào hầm mỏ khiến than rơi xuống đầy người chúng tôi. Mồ hôi, nước, than trộn vào nhau, cảm giác dấp dính vô cùng khó chịu. Toàn người chúng tôi, ai cũng đen sì, đầy dầu mỡ. Và ngày nào chúng tôi cũng chữa cháy trong cảm giác đó mấy tiếng liền cho đến khi hết ca của mình, có người khác vào thay. Mỗi ngày, chữa cháy xong, tắm rửa phải dùng xà phòng và nước nóng kỳ cọ thật lâu mới hết được cái cảm giác dấp dính mỡ toàn thân như vậy.

Chúng tôi cứ chiến đấu với giặc lửa như vậy trong nhiều ngày. Để nâng cao hiệu quả chữa cháy, các cán bộ của Cục Cảnh sát PCCC cũng đã gấp rút phối hợp với các chuyên gia Liên Xô nghiên cứu và sản xuất được lăng chữa cháy chuyên dụng có thể đóng được vào vỉa than đang cháy để phun nước ngay tại mỏ. Sáng kiến này đã khiến năng suất chữa cháy tăng lên nhiều lần, hỗ trợ rất nhiều cho các cán bộ, chiến sỹ. Chúng tôi làm nhiệm vụ theo ca, người này mệt thì có người khác vào thay, cứ vậy luân phiên nhau. Mọi người đều khẩn trương, trách nhiệm làm nhiệm vụ của mình. Chữa cháy đến trưa hoặc tối thì anh em về đơn vị ăn cơm tập thể do địa phương chuẩn bị sẵn. Buổi tối, các anh em chiến sỹ ngủ luôn trên xe nhưng ai cũng thấy bình thường, không có gì bất tiện cả và sáng hôm sau chúng tôi lại chữa cháy tiếp. Ròng rã gần một tuần thì vụ cháy đã được khống chế gần như hoàn toàn. Nhà trường và các đơn vị chi viện được rút dần, còn lực lượng tỉnh Quảng Ninh thì ở lại tiếp tục thực hiện nốt các công đoạn, hoàn thành nhiệm vụ. Sau khoảng 10 ngày thì vụ cháy mỏ than Vàng Danh chính thức được dập tắt hoàn toàn. Tính ra, chúng tôi đã cứu được một vỉa than có giá trị gần 17 tỷ đồng vào thời giá lúc ấy. Sau khi được chữa cháy, mỏ than Vàng Danh lại tiếp tục sản xuất than ngay sau đó cho đất nước. Đây là thành quả mà anh em chữa cháy ai cũng thấy vui mừng.

Trước tinh thần chiến đấu bền bỉ, gan dạ và nhiệt huyết của lực lượng chữa cháy, và thành tích to lớn đã bảo vệ được một trong những mỏ than trọng yếu của đất nước, nhà trường và các đơn vị tham gia chữa cháy đã được UBND tỉnh Quảng Ninh tặng Bằng khen. Chiến công này được lịch sử, Đảng, Nhà nước và nhân dân đều ghi nhận. Ngoài vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh năm 1985, tôi và đội chữa cháy học tập của nhà trường cũng tham gia, hỗ trợ chữa cháy thêm nhiều vụ cháy khác bảo vệ tài sản cho đất nước... "

Hôm nay, một phần quá khứ vàng son của lịch sử lại được sống lại trong ký ức của người chiến sỹ tâm huyết năm xưa. Điều đáng quý với thế hệ trẻ chúng tôi là vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh và những câu chuyện chiến đấu của thầy giáo Phạm Điện Biên, mỗi câu chuyện đều đã cho chúng tôi thấy phần nào hình ảnh, điều kiện, ý chí hoàn thành nhiệm vụ của những người lính chữa cháy năm xưa và đã phản ánh được những giai đoạn chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC thật đáng tự hào...■

(Ghi theo lời kể của đồng chí Phạm Điện Biên – Nguyên giáo viên Khoa Phòng cháy chữa cháy, Trường Đại học PCCC)

Đêm Chung kết cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ 2017 kết thúc đã để lại nhiều ấn tượng và dấu ấn khó phai. Nhưng với lực lượng PCCC Việt Nam, đêm Chung kết đó còn là niềm tự hào, xúc động khi hình ảnh nữ sinh Đại học PCCC với màn thi đầy ấn tượng – "Vượt giặc lửa" đã chiến thắng và giành được danh hiệu "Người đẹp tài năng". Lần đầu tiên, lực lượng PCCC có một cô gái xinh đẹp, duyên dáng và tài năng lọt vào Chung kết một cuộc thi sắc đẹp uy tín nhất, nhì trong cả nước. Cô gái ấy là Hoàng Hải Thu - học viên khóa DS 7 của Trường Đại học PCCC. Không sang chảnh, kiêu kì, Hải Thu giản dị trong bộ quần áo học viên trò chuyện với chúng tôi khi em vừa hoàn thành một chặng đường dài với kết quả ấn tượng trở về. Trong từng câu chuyện của mình, Thu gây ấn tượng cho người đối diện bởi sự thân thiện, nhiệt thành và hơn cả là những suy nghĩ sống tích cực, trách nhiệm và đầy nhân văn của một thế hệ trẻ.

Gặp gỡ

"NGƯỜI ĐẸP TÀI NĂNG" HOA HẬU HOÀN VŨ 2017

THU PHƯỢNG

Hoàng Hải Thu trong tiết mục thi Tài năng cuộc thi Hoa hậu hoàn vũ Việt Nam 2017. Ảnh: TL.

CÔ NỮ SINH DUYÊN DÁNG, TÀI NĂNG VÀ NHÂN HẬU

Mới gặp Hải Thu lần đầu tiên, hoặc xem Thu trình diễn trên sân khấu, chắc khó ai có thể nghĩ, cô gái có sắc vóc mảnh mai, xinh đẹp ấy lại rất giỏi võ và quyết tâm theo đuổi một ngành nghề mà các bạn nữ chẳng mấy ai dám theo. Sinh ra trong một gia đình "nhà nòi" trong lực lượng, từ bé, Hoàng Hải Thu đã được nuôi dưỡng trong một môi trường khá quy củ và nghiêm khắc. Thu được cha dạy võ cho từ nhỏ. Cũng chính cha là người đã tạo nên niềm đam mê của Thu đối với lực lượng Công an nhân dân. Hải Thu kể, là con gái, nhưng Thu luôn được cha mẹ định hướng giáo dục theo tính cách mạnh mẽ, tự lập. Hồi bé, Thu được bố mẹ cho để tóc ngắn, mặc quần áo nam tính và cũng ít khi chơi những trò chơi con gái như: đồ hàng, búp bê. Thần tượng của em là cha. Thu đã từng nhiều lần được nhìn thấy cha thực hiện nhiệm vụ của của một người chiến sỹ vất vả, hy sinh. Một lần tình cờ, Thu nhìn thấy một vết sẹo lớn trên bụng cha để lại trong khi bắt cướp. Cha Thu đã giấu hai mẹ con, chỉ đến khi cha cởi áo băng bó vết thương thì Thu mới nhìn thấy. Qua những câu chuyện tưởng như rất nhỏ ấy, Hải Thu càng thấy mình có thêm nhiều gắn bó với lực lượng Công an, thấy cảm phục cha, thêm yêu mến và muốn rèn luyện tính cách kiên cường của người chiến sỹ.

Lớn lên, được tìm hiểu thêm qua sách báo, truyền hình, Hải Thu tâm sự, càng thấy ngưỡng mộ hình ảnh người chiến sỹ CAND, đặc biệt là những chiến sỹ Cảnh sát PCCC vì sự dũng cảm và gan dạ của họ. Chính vì thế, Thu quyết tâm thi vào Trường Đại học PCCC để thực hiện ước mơ của mình. Dù may mắn chưa mỉm cười, và còn có nhiều lựa chọn khác, nhưng tất cả những điều đó đều không làm Thu thay đổi quyết định của mình. Thu luôn tự nhủ với bản thân: ý chí và lòng quyết tâm sẽ phá tan mọi rào cản tiến đến thành công !!! Thu thi đến 3 lần vào Trường Đại học PCCC. Sau lần thứ 3, Thu đã trở thành học viên của ngôi trường mình hằng mơ ước.

Không chỉ xinh đẹp và cá tính, Hoàng Hải Thu còn là một học viên năng động và nổi bật của nhà trường. Khi trở thành học viên của Trường Đại học PCCC, Thu luôn nhiệt tình tham gia các hoạt động của trường lớp. Hải Thu có tài dẫn chương trình, hát nhạc trữ tình và rất nghệ thuật trong múa Belly - dance. Thu cũng từng tham gia đội tuyển Dân vũ của nhà trường, tham gia thi Sinh viên thanh lịch, tài năng Trường Đại học PCCC và nhiều hoạt động đoàn thể khác. Trong học tập, suốt 3 năm liền, Hải Thu luôn là học sinh khá giỏi và được học bổng do nhà trường trao tặng. Ngoài ra, Thu còn tham gia thi và giành giải Nhì Olympic Tiếng Anh Trường Đại học PCCC.

Rất bận rộn với học tập và các hoạt động ngoại khóa, nhưng Thu luôn cố gắng sắp xếp thời gian để thực hiện các hoạt động thiện nguyện. Cô học viên đa tài, xinh đẹp của Trường Đại học PCCC còn đã từng là giáo viên dạy võ cho trẻ em lang thang cơ nhỡ của một tổ chức từ thiện Pháp. Thu chia sẻ, trước vấn nạn nhiều vụ bạo hành, lạm dụng tình dục ở trẻ em gây chấn động dư luận trong thời gian vừa qua, những trẻ em lang thang, cơ nhỡ là đối tượng dễ trở thành nạn nhân nhất. Vì thế, Hải Thu luôn muốn làm một điều gì đó thiết thực để giúp đỡ các em nhỏ này. Dự định đó được Thu ấp ủ từ rất lâu. Vốn được học võ Karate từ bé và khi học ở môi trường Đại học lại được học thêm võ Teawondo, Thu hiểu rằng, sự giúp đỡ các em tốt nhất chính là giúp các em có khả năng tự bảo vệ chính mình trước những tình huống xấu. Suy nghĩ là làm, nhờ một người bạn giới thiệu, Thu đã liên kết với tổ chức từ thiện của Pháp dạy học cho những trẻ em lang thang, trẻ em bán hàng rong trên đường phố. Lớp học thu hút rất đông bạn nhỏ tham gia. Tại đây, Thu cho biết các em nhỏ không chỉ được học võ mà còn được ăn uống và học các môn văn hóa. Thu dạy cho các em nhỏ về kỹ thuật, các kỹ năng, động tác tự vệ cơ bản để các em có thể biết được những kiến thức cơ bản để phòng thủ. Thu tâm sự, em rất tâm huyết với lớp học này và coi các em nhỏ như người nhà của mình. Tiếp xúc nhiều với các em nhỏ, thấu hiểu được hoàn cảnh của các em, nên Hải Thu cảm thấy rất đồng cảm và thương các em. Trong lớp học, có thể thấy được tình cảm Thu dành cho các em từ nụ cười thân thiện Thu luôn nở trên môi hay những động tác võ từ đơn giản đến phức tạp mà Thu hướng dẫn cho các em rất tận tình. Đáp lại tình cảm của Thu, các em nhỏ cũng rất thân thiết và quý mến cô giáo xinh đẹp, nhân hậu của mình.

"NGƯỜI ĐẸP TÀI NĂNG" HOA HẬU HOÀN VŨ 2017

Cuộc thi Sinh viên thanh lịch, tài năng Trường Đại học PCCC năm 2016 là khởi đầu cho niềm đam mê của Hoàng Hải Thu đối với các cuộc thi sắc đẹp khác. Thu cho biết, sau cuộc thi này, Thu đã tham gia nhiều cuộc thi khác như: Nữ sinh viên Việt Nam duyên dáng, lọt top Chung kết cuộc thi Người đẹp Kinh Bắc, trở thành Á khôi cuộc thi Hoa khôi người mẫu ảnh 2017. Vừa qua, Thu đã thi đấu và lọt vào top Chung kết cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017. Thu kể. "Khi biết con yêu thích tham gia các cuộc thi sắc đẹp, ban đầu, gia đình em đều không ai ủng hộ. Mẹ giận em luôn. Vì bố mẹ sợ điều đó sẽ ảnh hưởng đến học tập của em và không muốn em vướng phải những phức tạp của lĩnh vực này. Em đã phải thuyết phục bố mẹ rất nhiều và chứng minh bằng chính kết quả học tập của mình. Dần dần bố mẹ cũng hiểu và ủng hộ em, trở thành nguồn động viên, khích lệ lớn với em trong các cuộc thi."

Nói về cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017, ai cũng biết đây là một cuộc thi sắc đẹp uy tín tầm cỡ quốc gia với sự tham dự của hàng nghìn cô gái đẹp trên khắp cả nước. Để lọt vào top 45 người đẹp nhất của cuộc thi, Hoàng Hải Thu đã phải chuẩn bị cho mình khá kỹ lưỡng từ cách đi catwalk, cách tập nói trước đám đông, trau dồi cách ứng xử, rèn luyện sức khoẻ và hình thể... Xuất thân từ một học viên của Trường Đại học PCCC nên Thu mong muốn qua sự thể hiện của mình trong cuộc thi, các bạn trẻ và người dân sẽ hiểu rõ hơn về người chiến sỹ Cảnh sát PCCC và công việc của họ, đồng thời, mang đến một cái nhìn mới mẻ hơn về hình ảnh những nữ chiến sỹ Cảnh sát PCCC vừa trẻ trung, xinh đẹp, nhưng cũng rất mạnh mẽ, dũng cảm đương đầu với giặc lửa. Khác với những cô gái khác chọn cho mình những trang phục váy áo rực rỡ, thướt tha, Thu chọn cho mình trang phục thi là chính bộ quần áo truyền thống của lực lượng PCCC. Nhiều lần tập luyện đổ mồ hôi, trầy xước cơ thể với những động tác khó, nhưng Thu vẫn quyết tâm thực hiện bài thi đến cùng. Phần thi được Thu tập trung công sức, sự sáng tạo và đầy tâm huyết qua ý tưởng nhân văn: những người lính chữa cháy không quản ngại gian nguy, đánh cược cả mạng sống của mình để cứu tính mạng và tài sản cho nhân dân. Hạnh phúc của họ là hoàn thành nhiệm vụ, được giúp đỡ và mang lại bình yên cho đất nước. Những động tác múa được xây dựng lúc thì mềm dẻo thể hiện hình ảnh người lính trong nhịp sống bình yên, lúc lại khỏe khoắn, dứt khoát khi giành giật mạng sống của người dân từ lửa dữ. Nhiều giọt nước mắt đã rơi sau khi xem phần trình diễn gây ấn tượng sâu sắc của Hoàng Hải Thu. Ban Giám khảo của cuộc thi đã đánh giá rất cao phần trình diễn đầy xúc động này. Bà Võ Thị Xuân Trang – Trưởng Ban Giám khảo chia sẻ: "Đây là tiết mục nghệ thuật mà tôi khóc nhiều nhất trong ngày thi hôm nay. Tiết mục đã

Hoàng Hải Thu dạy võ cho trẻ em lang thang. *Ảnh: TL*

Hoàng Hải Thu dạy võ cho trẻ em lang thang. *Ảnh: TL*

Hoàng Hải Thu trong trang phục lực lượng PCCC. *Ảnh: TL*

đưa mọi người từ cảm xúc nhẹ nhàng cho đến cao trào. Tiết mục đã vừa thể hiện được tài năng của em, vừa thể hiện được ý nghĩa nghề nghiệp mà em đã chọn và đang theo học – một nghề nghiệp vô cùng cao quý." Những giọt nước mắt cảm xúc vỡ òa của Ban Giám khảo và người xem chính là minh chứng rõ ràng nhất cho phần thể hiện đã chạm được đến trái tim khán giả của Hoàng Hải Thu. Chính Thu cũng cảm thấy rưng rưng khi đã truyền tải được thông điệp của mình đến mọi người. Không phụ công tập luyện và theo đuổi, trong đêm Chung kết Hoa hậu hoàn vũ 2017, cái tên Hoàng Hải Thu đã được xướng lên cho giải "Người đẹp Tài năng" một cách đầy thuyết phục.

Trong hàng trăm bông hoa đẹp của cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017, có thể nói, Hoàng Hải Thu đã tạo nên một sắc màu độc đáo và nổi bật khó quên với phần thể hiện của mình. Dù chỉ dừng lại ở top 45 với giải phụ "Người đẹp tài năng", nhưng những dự án nhân đạo mà cô bạn trẻ ấp ủ sẽ thực hiện sau cuộc thi về một cái Tết ấm no cho người dân và trẻ em nghèo đã cho chúng tôi thấy một suy nghĩ rất đẹp và đáng quý. Mong rằng những dự định ấy sẽ sớm trở thành hiện thực và Hải Thu sẽ gặt hái được nhiều thành công, trở thành "bông hồng" xinh đẹp của lực lượng Cảnh sát PCCC trong tương lai không xa.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH... *(Tiếp theo trang 10)*

Bên cạnh những thuận lợi trong quá trình thực hiện, cũng có những khó khăn tác động đến hiệu quả của việc triển khai Chỉ thị 47 như: tình hình kinh tế, xã hội phát triển nhanh chóng; tình hình an ninh chính trị tại một số địa bàn còn phức tạp, thêm vào đó, điều kiện thời tiết khắc nghiệt, hanh khô, hạn hán kéo dài, tác động lớn tới tình hình cháy, nổ. Đặc biệt, tỷ lệ ngân sách đầu tư cho công tác PCCC&CNCH còn rất hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu thực tế. Mặc dù có nhiều sự quan tâm nhưng đa số các địa phương còn khó khăn về kinh phí nên chưa đầu tư hoặc có đầu tư cho hoạt động PCCC ở địa phương nhưng không đáng kể. Về phương tiện chữa cháy, nhất là xe chữa cháy chuyên dùng vừa thiếu về số lượng, vừa kém về chất lượng. Bên cạnh đó, nhiều nơi mặc dù đã được bố trí quỹ đất để phát triển mạng lưới các đơn vị Cảnh sát PCCC nhưng còn thiếu kinh phí xây dựng cơ sở hạ tầng, đầu tư doanh trại. Biên chế lực lượng không tăng trong khi số cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC liên tục tăng dẫn đến quá tải trong công việc. Lực lượng PCCC bán chuyên trách ở tổ dân phố và khu dân cư còn nhiều hạn chế, bất cập. Nhiều nơi có lực lượng PCCC tại chỗ nhưng không duy trì hoạt động thường xuyên, thiếu đào tạo, huấn luyện cơ bản nên không phát huy được vai trò PCCC tại chỗ.

PV: *Thưa Thiếu tướng, để tiếp tục phát huy hiệu quả Chỉ thị số 47 trong thời gian tới, đồng thời khắc phục những khó khăn và nâng cao chất lượng công tác PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, năm 2018, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cần tập trung thực hiện những nhiệm vụ gì?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Trong năm 2018, trước tình hình xã hội và những yêu cầu được đặt ra, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ tập trung triển khai những biện pháp và nhiệm vụ trọng tâm nhằm sẵn sàng đương đầu trước mọi thử thách, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Cụ thể:

Một là, sẽ tiếp tục tham mưu cấp ủy, chính quyền đẩy mạnh triển khai có hiệu quả Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư và các văn bản chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác PCCC, qua đó nâng cao nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc từ Trung ương đến cơ sở trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác PCCC&CNCH. Rà soát, bổ sung hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, hệ thống quy chuẩn, tiêu chuẩn về PCCC&CNCH, nhất là xây dựng các quy chuẩn kỹ thuật địa phương về PCCC.

Triển khai có hiệu quả Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18/7/2017 của Chính phủ quy định về công tác cứu nạn, cứu hộ của lực lượng PCCC, sớm tham mưu cho Bộ trưởng Bộ Công an ban hành Thông tư hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 83/2017/NĐ-CP của Chính phủ.

Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đa dạng hóa về hình thức, sâu sắc về nội dung, tăng cường thời lượng phát sóng các chuyên mục về PCCC&CNCH giúp mỗi người dân nâng cao ý thức, kiến thức PCCC&CNCH, tự giác tham gia công tác PCCC&CNCH, giúp đỡ lực lượng Cảnh sát PCCC hoàn thành nhiệm vụ... Tiếp tục duy trì và phát huy hơn nữa hiệu quả của lực lượng Dân phòng, lực lượng PCCC cơ sở và chuyên ngành để lực lượng này thực sự trở thành lực lượng nòng cốt trong công tác PCCC&CNCH tại cơ sở; duy trì, xây dựng và nhân rộng các mô hình hay, điển hình tiên tiến trong phong trào Toàn dân PCCC.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam tham gia chữa cháy bảo vệ tài sản của nhà nước và nhân dân. *Ảnh: PV.*

Ba là, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, điều tra, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm quy định của pháp luật về PCCC, những trường hợp vi phạm nghiêm trọng, có nguy cơ trực tiếp gây ra cháy, nổ, kiên quyết tạm thời đình chỉ, đình chỉ hoạt động, đưa ra khỏi tố, truy tố trước pháp luật những trường hợp vi phạm quy định để xảy ra cháy gây thiệt hại nghiêm trọng. Ưu tiên hoạt động hướng về cơ sở, hướng dẫn cơ sở tổ chức tự kiểm tra an toàn PCCC, kịp thời phát hiện và khắc phục các sơ hở, thiếu sót về an toàn PCCC.

Bốn là, đổi mới công tác nghiên cứu khoa học, tập trung vào những nhiệm vụ khoa học công nghệ có tính ứng dụng trong thực tế và công tác chiến đấu của lực lượng. Mở rộng quan hệ hợp tác song phương và đa phương để tiếp cận khoa học công nghệ, phương tiện trang thiết bị kỹ thuật tiên tiến, tranh thủ sự ủng hộ về nguồn lực kinh phí của các tổ chức Chính phủ và phi Chính phủ vào công tác PCCC&CNCH, nhất là việc nâng cao năng lực, sức chiến đấu cho lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam.

Năm là, kiện toàn cơ cấu tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả. Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ PCCC&CNCH tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, Nhà nước và Nhân dân; có năng lực chuyên môn cao, có nhận thức và tư duy khoa học, có tinh thần trách nhiệm với công việc, nắm vững pháp luật, tinh thông nghiệp vụ, có kiến thức cần thiết về khoa học - công nghệ, ngoại ngữ, sẵn sàng hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, bảo đảm tuyệt đối an toàn về PCCC, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong tình hình mới.

PV: *Xin chân thành cảm ơn Thiếu tướng! Kính chúc Thiếu tướng và gia đình đón một mùa Xuân mới An khang, Thịnh vượng!* ■

CẢNH SÁT PC&CC TP HÀ NỘI:

SẴN SÀNG BẢO VỆ BÌNH YÊN THỦ ĐÔ NGÀN NĂM VĂN HIẾN

DUY ANH

"Hà Nội ơi có từ bao giờ/ Mấy ngàn năm chói chang rạng rỡ/ Hà Nội ơi náo nức bài ca/ Vẫn âm vang trong tâm hồn ta" ... Câu hát thiết tha về Thủ đô Hà Nội ấy chẳng mấy ai không thuộc. Mảnh đất ngàn năm văn hiến Hà Nội đã ở trong tim biết bao người bởi vẻ đẹp và những trang sử hào hùng, chói lọi. Một năm có 4 mùa, nhưng có lẽ, chỉ có mùa Xuân mới khiến Hà Nội có một vẻ đẹp vừa dịu dàng, sâu lắng lại vừa hiện đại, nhộn nhịp đến thế. Mỗi ngày trôi qua, mùa Xuân đang đến thật gần. Giữa những tấp nập, ồn ã chuyển mình của một Hà Nội cuối năm, cùng các lực lượng khác, những người lính PCCC Hà Nội đã sẵn sàng những phương án nghiệp vụ bảo vệ cho mảnh đất Thủ đô giàu truyền thống trước thềm Tết đến, Xuân sang...

Là trung tâm chính trị, văn hóa và kinh tế, xã hội của cả nước, hàng năm, Hà Nội luôn diễn ra nhiều sự kiện chính trị, xã hội quan trọng. Trong những năm qua, công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thủ đô đã luôn được các cấp ủy Đảng, chính quyền quan tâm và các sở, ban, ngành, đoàn thể chỉ đạo thực hiện nghiêm túc. Cảnh sát PC&CC TP đã luôn chủ động bám sát sự chỉ đạo của Bộ Công an, Thành ủy, HĐND và UBND thành phố để triển khai thực hiện hiệu quả các mặt công tác theo đúng tiến độ đề ra, đồng thời phối hợp các lực lượng bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm, các sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội quan trọng, giữ vững an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn Thủ đô. Thời điểm Tết Nguyên đán 2018 đang đến gần, nắm rõ đặc điểm tình hình số lượng vụ cháy, nổ vào mùa hanh khô và dịp cuối năm luôn có chiều hướng gia tăng và diễn biến phức tạp hơn, nên những người lính PCCC Thủ đô càng ý thức và nỗ lực nâng cao trách nhiệm hơn. Hướng đến mục tiêu hạn chế cháy, nổ xảy ra, tích cực bảo vệ nhà nước và nhân dân, giúp toàn dân trên địa bàn Thủ đô đón một cái Tết bình an trọn vẹn, Ban Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã đề ra các kế hoạch, phương án cụ thể và triển khai thực hiện nhằm đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các sự kiện văn hóa, chính trị, ngoại giao quan trọng của Đảng, Nhà nước và thành phố; các lễ hội và các hoạt động dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, trọng tâm là bảo vệ Kỳ họp thứ 4 - Quốc hội khóa XIV và Tuần lễ Cấp cao APEC 2017...

Để hạn chế tình trạng cháy, nổ xảy ra vào dịp Tết Nguyên đán, một trong những biện pháp then chốt lực lượng PC&CC TP Hà Nội chú trọng là đẩy mạnh công tác kiểm tra. Việc kiểm tra an toàn PCCC được thực hiện với nhiều hình thức và biện pháp mạnh, quyết liệt như: duy trì công tác kiểm tra định kỳ đảm bảo theo quy định của pháp luật; kiểm tra đột xuất các cơ sở có nguy cơ phát sinh cháy, nổ; tham mưu UBND các cấp thành lập các đoàn kiểm tra liên ngành với sự tham gia của nhiều cơ quan chức năng để tổ chức kiểm tra, đôn đốc, xử lý các cơ sở có nhiều tồn tại, vi phạm về PCCC; tổ chức kiểm tra hàng tuần đối với các công trình cao tầng có vi phạm về PCCC để kiến nghị, đôn đốc cơ sở thực hiện... Thời điểm cuối năm và dịp Tết Nguyên đán, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội tăng cường công tác kiểm tra, phúc tra đối với các cơ sở trọng điểm, nơi tập trung đông người, các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao... thuộc địa bàn quản lý. Mỗi cán bộ kiểm tra an toàn PCCC thực hiện chỉ tiêu: kiểm tra 100% cơ sở loại I, 50% cơ sở loại II và 30% cơ sở loại III; hướng dẫn 100% cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao; ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC; công tác xử lý vi phạm về PCCC sẽ được tăng cường với nhiều biện pháp triệt để, quyết liệt như: phạt tiền với những lỗi vi phạm có mức tiền phạt cao nhất, lập danh sách cơ sở không đảm bảo an toàn PCCC đăng trên các phương tiện thông tin đại chúng để người dân biết và giám sát; tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động với những cơ sở có nhiều vi phạm, cơ sở không đảm bảo các điều kiện an toàn PCCC để hoạt động. Đơn vị cũng tích cực tổ chức tập huấn, tuyên truyền, hướng dẫn nghiệp vụ PCCC cho cán bộ chủ chốt, lực lượng PCCC cơ sở thuộc địa bàn quản lý và đẩy mạnh công tác điều tra, xử lý về cháy, nổ.

Công tác tuyên truyền về PCCC dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 trên địa bàn Thủ đô tiếp tục được thực hiện hiệu quả với nhiều nội dung, bằng nhiều hình thức khác nhau như: tuyên truyền miệng, in, phát tờ rơi khuyến cáo, cảnh báo về PCCC, băng rôn, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC;... Trong đó đặc biệt chú trọng phát huy vai trò, trách nhiệm của các Sở, ngành, tổ chức chính trị, xã hội, cơ quan thông tin truyền thông trong công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, giáo dục pháp luật về PCCC. Cảnh sát PC&CC thành phố đã chủ động, tích cực phối hợp với Đài Tiếng nói Việt Nam để biên soạn nội dung và tổ chức việc thu âm, in sao đĩa tuyên truyền về PCCC mùa hanh khô, Tết Nguyên đán để phát trên hệ thống loa tại các điểm nút giao thông trên địa bàn thành phố. Đơn vị cũng tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Sở Thông tin và truyền thông và các báo, đài trên địa bàn Thủ đô đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền về PCCC; nêu gương, nhân rộng các mô hình, cá nhân, cơ sở điển hình tiên tiến về PCCC; phê phán các cơ quan, tổ chức, cá nhân vi phạm, chây ì trong việc thực hiện các quy định của pháp luật về PCCC, đồng thời thực hiện các phóng sự chuyên đề về an toàn PCCC tại các chợ, trung tâm thương mại, kho hàng, nhà xưởng,...

Song song với đó, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội tiếp tục tổ chức rà soát, đánh giá, chất lượng, hiệu quả việc củng cố, kiện toàn lực lượng Dân phòng, lực lượng PCCC cơ sở và lực lượng PCCC chuyên ngành; nghiên cứu xây dựng, phát triển mô hình lực lượng PCCC tình nguyện. Để công tác phòng cháy đạt hiệu quả cao, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội chú trọng đẩy mạnh hoạt động của các Đội PCCC cơ sở và lực lượng Dân phòng, tăng cường sự tuần tra canh gác (nhất là vào ban đêm) của lực lượng này trong các ngày Lễ, Tết. Đơn vị cũng tích cực tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC, rà soát, bổ sung và thực tập các phương án xử lý các tình huống cháy, nổ lớn tại các cơ sở trọng điểm; chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, phương tiện tham gia xử lý tình huống cháy, nổ do khủng bố, biểu tình, gây rối, giải tán đám đông để xử lý kịp thời và có hiệu quả các vụ cháy, nổ xảy ra, không để xảy ra bị động, bất ngờ.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội chiến đấu với giặc lửa bảo vệ tài sản cho nhân dân.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội.

Dịp cuối năm và Tết Nguyên đán là thời điểm TP Hà Nội có nhiều các sự kiện văn hóa nghệ thuật, lễ hội, các đoàn khách Quốc tế, các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, thành phố đến thăm, làm việc, chúc Tết các cơ quan, đơn vị và nhân dân Thủ đô, vì vậy, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã chủ động xây dựng các công văn, thông báo và triển khai kế hoạch, phương án bố trí lực lượng, phương tiện, tổ chức cho các cán bộ, chiến sỹ tích cực tập luyện nghiệp vụ chữa cháy để tham gia bảo vệ tuyệt đối an toàn PCCC các Hội nghị, sự kiện, các điểm bắn pháo hoa đêm Giao thừa, lễ hội... diễn ra trong các ngày Lễ lớn và dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018. Đơn vị cũng quan tâm làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, thường xuyên động viên các cán bộ, chiến sỹ tham gia thực hiện nhiệm vụ đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các kỳ cuộc, các ngày Lễ, Tết diễn ra trong các tháng cuối năm 2017, Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 để các đồng chí hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Đối với các địa bàn trên TP Hà Nội, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã chỉ đạo các Phòng Cảnh sát PC&CC các quận, huyện tăng cường công tác tuyên truyền, phát động phong trào Toàn dân tham gia PCCC, đồng thời sẽ tích cực phối hợp với các cơ quan thông tin truyền thông, Đài Truyền thanh các quận, huyện, thị xã, phường, xã, thị trấn phát sóng các tin, bài về các hoạt động PCCC, tuyên truyền, hướng dẫn công tác PCCC. Bên cạnh đó, các Phòng Cảnh sát PC&CC quận, huyện TP Hà Nội sẽ đẩy mạnh phối hợp với các đơn vị chức năng thuộc UBND các huyện có rừng để tập huấn, tuyên truyền về công tác PCCC rừng cho các chủ rừng; hướng dẫn các chủ rừng tổ chức tuần tra, canh gác bảo vệ rừng tập trung những trọng điểm hay xảy ra cháy rừng nhất là trong mùa khô.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội sẽ tiếp tục đẩy mạnh thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ quan, tổ chức, cơ sở thuộc địa bàn quản lý; tham mưu, đề xuất UBND quận, huyện, thị xã thành lập các đoàn kiểm tra (mời các đồng chí lãnh đạo UBND quận, huyện, thị xã, các phòng, ban chức năng...). Các cán bộ, chiến sỹ thuộc các Phòng địa phương sẽ được tích cực đẩy mạnh công tác học tập, tập luyện nghiệp vụ chữa cháy và CNCH và đảm bảo công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu trong mọi tình huống.

Bên cạnh các hoạt động nghiệp vụ, dịp Tết Dương lịch và Tết Nguyên đán cũng là dịp những người lính PCCC Thủ đô thực hiện các hoạt động thiện nguyện, thể hiện sự chia sẻ, giúp đỡ với những hoàn cảnh khó khăn. Những người lính PCCC Hà Nội cho biết, đây là những hoạt động thường niên hàng năm của đơn vị. Năm nay, dịp Tết Mậu Tuất 2018, tiếp tục phát huy truyền thống tương thân tương ái "Thương người như thể thương thân", Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ và các tổ chức chính trị quần chúng của Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội cũng dự kiến sẽ tặng gần 50 suất quà cho các cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, tổ chức chương trình "Áo ấm mùa Đông" tặng quà cho người dân vùng cao... Ngoài ra, đơn vị cũng xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động cho cán bộ, chiến sỹ đón Tết tại đơn vị, tổ chức các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao đón Giao thừa, mừng Đảng, mừng Xuân … đảm bảo không khí vui tươi, lành mạnh, thiết thực, hiệu quả.

Bảo vệ bình yên Thủ đô Hà Nội là nhiệm vụ cao quý mà Đảng, Nhà nước và toàn dân đã tin tưởng giao phó cho lực lượng CAND nói chung, Cảnh sát PC&CC Thủ đô nói riêng. Luôn ý thức được trách nhiệm và sự tin yêu đó, những năm qua, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã luôn cố gắng phấn đấu, hoàn thành nhiệm vụ được giao. Trải qua biết bao thời gian, mùa Xuân hôm nay, lực lượng Cảnh sát PCCC Thủ đô vẫn đang tiếp tục nỗ lực rèn luyện nghiệp vụ, trau dồi tác phong, xây dựng lực lượng tinh nhuệ để sẵn sàng đương đầu cùng giặc lửa, giữ gìn an ninh trật tự xã hội và tài sản, người dân Thủ đô, góp công xây dựng và bảo vệ mảnh đất Hà Nội ngàn năm văn hiến như bảo vệ trái tim thương yêu của chính mình.■

CẢNH SÁT PC&CC TỈNH ĐỒNG NAI:

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC CHO NHÂN DÂN VUI TẾT

TRUNG ANH

Những ngày giáp Tết, trên khắp những nẻo đường của TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai sắc hoa ngập tràn. Trong không khí náo nức đón chờ một mùa Xuân mới, có những người lính PCCC&CNCH vẫn ngày đêm túc trực bên chiếc xe màu lửa, sẵn sàng mọi phương tiện, lực lượng để bảo vệ bình yên cho nhân dân an tâm vui Tết.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai kiểm tra an toàn PCCC tại các cơ sở. *Ảnh: Đức Hiệp*

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai diễn tập chữa cháy xăng dầu. *Ảnh: Đức Hiệp*

Những ngày cuối cùng của năm Đinh Dậu, chào đón năm mới Mậu Tuất rơi vào giữa mùa khô ở miền Nam, thời điểm dễ phát sinh nhiều vụ cháy nhất trong năm. Xác định tầm quan trọng của công tác PCCC&CNCH trong dịp Tết Nguyên đán, ngay sau khi có các văn bản chỉ đạo của Bộ Công an, Tỉnh ủy, UBND tỉnh về tăng cường các biện pháp PCCC&CNCH, góp phần đảm bảo an ninh trật tự trước, trong và sau Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai đã nắm bắt tình hình, xây dựng kế hoạch và triển khai thực hiện đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, triển khai đợt cao điểm phòng chống cháy, nổ, nhất là tại khu dân cư, trung tâm thương mại, khu vui chơi giải trí… để đảm bảo an toàn PCCC dịp cuối năm.

Để nâng cao ý thức của người dân trong công tác đảm bảo an toàn PCCC trong dịp Tết, Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai đã chỉ đạo các đơn vị nghiệp vụ và các Phòng Cảnh sát PC&CC khu vực chủ động phối hợp với các ngành, đoàn thể và các cơ quan báo, đài trong và ngoài tỉnh tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt những kiến thức pháp luật về PCCC; các kiến thức cơ bản về PCCC&CNCH đến cán bộ, đảng viên, người lao động và nhân dân, nhằm nâng cao nhận thức và ý thức trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong việc chấp hành các quy định của nhà nước đối với công tác PCCC. Trong đó, nội dung tuyên truyền cần tập trung vào hướng dẫn các biện pháp, kỹ năng chữa cháy, thoát nạn khi xảy ra sự cố, tai nạn; cảnh báo các nguy cơ mất an toàn về cháy, nổ nhất là trong sử dụng điện, các thiết bị sinh nhiệt, sử dụng khí gas đun nấu, hàn cắt sửa chữa trong quá trình sửa chữa nhà cửa, cơi nới; các vật liệu dễ cháy như: hóa chất, xăng dầu, việc đốt nhang, đèn, thờ cúng vào các ngày Lễ, Tết...

Song song với công tác tuyên truyền, Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai cũng tăng cường kiểm tra, phúc tra các cơ sở trọng điểm, nguy hiểm về cháy, nổ, đặc biệt là các chợ, trung tâm thương mại, siêu thị - nơi tập trung lượng hàng hóa và lưu lượng người tham gia giao thương lớn trong dịp cuối năm. Bên cạnh đó, những chung cư cao tầng, cơ sở sản xuất, chế biến, kinh doanh gỗ, gas, khí hóa lỏng, các địa điểm, nơi tổ chức lễ hội, sự kiện và các khu vui chơi tập trung đông người cũng được đơn vị thắt chặt kiểm tra. Qua đó, những thiết sót, sơ hở trong công tác PCCC của từng cơ sở được phát hiện, những tồn tại, vi phạm được yêu cầu khắc phục ngay nhằm hạn chế thấp nhất các nguy cơ cháy lan, cháy lớn có thể xảy ra; đồng thời kiên quyết xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm an toàn về PCCC hoặc không chấp hành các yêu cầu, kiến nghị của cơ quan có thẩm quyền. Lực lượng Cảnh sát PCCC cũng hướng dẫn chủ các cơ sở, doanh nghiệp thường xuyên tự kiểm tra việc thực hiện các quy định về PCCC và bố trí lực lượng tuần tra, canh gác nhất là vào các ngày nghỉ lễ, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, để chủ động phát hiện và xử lý kịp thời khi có sự cố cháy, nổ xảy ra.

Để tăng cường công tác PCCC tại các cơ sở, các đơn vị như: Trung tâm Nghiên cứu ứng dụng và đào tạo, huấn luyện PCCC, CNCH, Phòng Cảnh sát PC&CC số 1, 2, 3, 4, 5, 6 và Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Trên sông phối hợp với các cơ quan, doanh nghiệp tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nhằm nâng cao trình độ, nghiệp vụ cho lực lượng PCCC cơ sở, lực lượng PCCC Dân phòng, tổ chức phổ biến, quán triệt, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH đảm bảo đủ khả năng thực hiện nhiệm vụ PCCC&CNCH tại chỗ. Các chủ doanh nghiệp cũng cần đầu tư kinh phí trang bị phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng theo đúng quy định tại Thông tư số 65/2013/TT-BCA ngày 26/11/2013 và Thông tư số 56/2014/TT-BCA ngày 12/11/2014 của Bộ Công an. Các Phòng khu vực hướng dẫn người đứng đầu cơ sở tổ chức thực tập phương án chữa cháy, CNCH theo quy định. Đồng thời, tăng cường kiểm tra, hướng dẫn các cơ quan, doanh nghiệp trong việc tổ chức lực lượng, phương tiện thường trực tại chỗ, nhất là vào các ngày nghỉ, lễ, Tết và ban đêm để ngăn chặn, xử lý kịp thời các vụ cháy, nổ ngay từ khi mới phát sinh.

Bên cạnh đó, trong quá trình thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, các đội nghiệp vụ có trách nhiệm nắm tình hình liên quan đến an ninh trật tự, nếu phát hiện có dấu hiệu hoạt động phá hoại, kích động bạo loạn, gây rối an ninh trật tự của các thế lực thù địch hoặc nếu phát hiện các tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm pháp luật về hình sự, kinh tế, ma túy và tệ nạn xã hội phải kịp thời trao đổi, cung cấp thông tin và phối hợp với lực lượng Công an, Quân sự có biện pháp đấu tranh, ngăn chặn. Cảnh sát PC&CC tỉnh phối hợp các ngành chức năng tiến hành kiểm tra, ngăn chặn việc sản xuất, mua bán, vận chuyển, sử dụng trái phép các loại pháo, góp phần không để xảy ra đốt pháo nổ trong dịp Tết Nguyên đán. Đơn vị cũng chủ động có phương án xử lý các tình huống cháy, nổ và CNCH có sự tham gia của nhiều lực lượng; đồng thời, có kế hoạch huy động lực lượng, phương tiện của các ngành, doanh nghiệp để kịp thời xử lý khi có xảy ra cháy lớn ở các khu công nghiệp, khu dân cư... Đặc biệt, Cảnh sát PC&CC tỉnh sẽ chủ động phối hợp với Công an các đơn vị, địa phương xây dựng phương án đảm bảo an ninh trật tự, PCCC, bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm về chính trị - kinh tế - xã hội, nơi lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các đoàn khách quốc tế đến thăm và làm việc tại Đồng Nai, các địa điểm tổ chức bắn pháo hoa trong dịp Tết Nguyên đán.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai tiếp tục tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, động viên cán bộ, chiến sỹ nêu cao tinh thần trách nhiệm, tận tụy với công việc, khắc phục khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Công tác quản lý cán bộ, chiến sỹ nhất là chiến sỹ phục vụ có thời hạn trong các ngày nghỉ Lễ, Tết Nguyên đán được tăng cường; nghiêm cấm cán bộ, chiến sỹ sử dụng rượu, bia trong ca trực và khi tham gia giao thông; chấn chỉnh việc thực hiện lễ tiết, tác phong, văn hóa ứng xử và quy trình công tác nhằm phòng ngừa, ngăn chặn không để cán bộ, chiến sỹ vi phạm kỷ luật. Tại các đơn vị địa phương duy trì công tác trực chỉ huy, trực ban và trực chiến theo quy định để tiếp nhận và xử lý kịp thời, nhanh chóng tin báo cháy, nổ, CNCH, đảm bảo cho người dân an tâm vui Tết Mậu Tuất. Cán bộ, chiến sỹ ứng trực 24/24 giờ thường xuyên kiểm tra các phương tiện chữa cháy, CNCH nhằm xử lý chủ động, kịp thời, hiệu quả mọi tình huống, các vụ cháy, nổ và tai nạn, sự cố xảy ra, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại về người và tài sản.

Mùa Xuân đã về trên khắp các nẻo đường quê hương, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai cũng đang chạy đua với thời gian, quyết tâm thực hiện những kế hoạch, giải pháp để góp phần đảm bảo an toàn cho người dân vui Xuân đón Tết. Thiết nghĩ, cùng với tinh thần chủ động, sẵn sàng của người chiến sỹ PCCC Đồng Nai, mỗi người dân hãy cao tinh thần trách nhiệm, tự nguyện tự giác thực hiện tốt công tác PCCC để có một cái Tết ý nghĩa và an toàn.■

AN TOÀN PCCC DỊP TẾT NGUYÊN ĐÁN TRÁCH NHIỆM KHÔNG CHỈ RIÊNG AI

HỒNG VÂN

Tết Nguyên đán là thời gian cao điểm của các hoạt động giao thương, buôn bán, các cơ sở sản xuất, kinh doanh, chợ, trung tâm thương mại… tập trung khối lượng hàng hóa lớn để phục vụ thị trường Tết. Đồng thời, đây cũng là thời điểm diễn ra nhiều hoạt động chuẩn bị đón các lễ hội, người dân thường đốt một lượng lớn vàng mã để phục vụ các hoạt động cúng lễ. Chính bởi vậy, vấn đề cháy, nổ thường diễn biến hết sức phức tạp trong giai đoạn này.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tổ chức tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện các quy định đảm bảo an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán. *Ảnh: Tư liệu*

Theo thống kê mới nhất của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH cho thấy, trong năm 2017, cả nước đã xảy ra 4.095 vụ cháy, nổ, làm 107 người chết, 227 người bị thương; ước tính thiệt hại về tài sản khoảng 2.125 tỷ đồng. Chỉ tính riêng trong tháng 12, thời điểm giáp Tết Mậu Tuất, đã xảy ra 287 vụ cháy, nổ trên địa bàn cả nước. Trong đó, nổi lên tình trạng nhiều vụ cháy, nổ xảy ra tại nhà dân, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh, cơ sở sản xuất, kinh doanh nhỏ lẻ nằm trong khu dân cư. Điển hình các vụ cháy, nổ đã xảy ra thời điểm cận Tết Nguyên đán như: ngày 24/12/2017, vụ hỏa hoạn xảy ra tại một công ty sản xuất bánh kẹo ở thị xã Bỉm Sơn (Thanh Hóa) khiến nhà xưởng bị cháy hoàn toàn, 3 người bị mắc kẹt trong đám cháy; hơn 40 kiốt hàng hóa bị thiêu rụi do cháy lớn tại chợ thị trấn Anh Sơn (huyện Anh Sơn, Nghệ An) ngày 21/12/2017; cháy 12 căn nhà gây thiệt hại gần 2 tỷ đồng ở TP Long Xuyên (An Giang); vụ cháy kinh hoàng khiến 5 người trong gia đình thương vong tại căn nhà trong hẻm 161D Lạc Long Quân (phường 3, quận 11, TP Hồ Chí Minh). Hay mới đây nhất là vụ nổ tại một kho phế liệu tư nhân thuộc tỉnh Bắc Ninh ngày 3/1/2018, khiến 2 người tử vong, 9 người bị thương và nhiều nhà dân bị hư hỏng… Rõ ràng, những con số thống kê trên, cho chúng ta thấy một thực trạng đáng báo động về việc chấp hành các quy định đảm bảo an toàn PCCC trong các hộ gia đình, các cơ quan, tổ chức, các cơ sở, doanh nghiệp còn quá lỏng lẻo.

Sở dĩ những vụ cháy, nổ xảy ra nhiều vào thời gian cận Tết là do trong giai đoạn này diễn ra nhiều hoạt động giao thương, buôn bán. Tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh, chợ, trung tâm thương mại… tập trung khối lượng hàng hóa rất lớn để phục vụ thị trường Tết. Đồng thời, đây cũng là thời điểm diễn ra nhiều hoạt động chuẩn bị đón các lễ hội, tế lễ cùng tập tục đốt vàng mã và thắp hương thờ cúng gia tiên ngày Tết của người dân… Những đặc điểm trên cộng với yếu tố thời tiết hanh khô gây nên rất nhiều nguy cơ tiềm ẩn về cháy, nổ, chỉ cần một sơ suất nhỏ cũng có thể trở thành cơ hội để "giặc lửa" tấn công, để lại những hậu quả khôn lường.

Nhằm đảm bảo cho nhân dân đón một cái Tết an toàn và bình yên, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tăng cường thực hiện các biện pháp tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia phòng chống cháy, nổ; đồng thời huy động lực lượng tổ chức ứng trực, sẵn sàng chiến đấu, đảm bảo an toàn PCCC cho nhân dân đón Tết. Tuy nhiên, để công tác PCCC thật sự đạt hiệu quả thì không chỉ do sự cố gắng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH mà còn cần có sự hợp tác tích cực của toàn xã hội, của mỗi chính quyền địa phương, của chính những người đứng đầu các cơ sở, tổ chức và từng cá nhân trong các hộ gia đình. Đặc biệt là trách nhiệm tổ chức, duy trì công tác PCCC của người đứng đầu cơ sở và lực lượng PCCC tại chỗ.

Văn bản quy phạm pháp luật về PCCC đã quy định rõ trách nhiệm PCCC là của toàn dân. Trong Khoản 1 Điều 5 Luật PCCC và Khoản 2 Điều 1 Luật Sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật PCCC đã quy định rõ về trách nhiệm, nhiệm vụ của người đứng đầu các cơ quan, tổ chức, các chủ hộ gia đình và từng cá nhân trong việc bảo đảm an toàn PCCC tại cơ quan, tổ chức và hộ gia đình. Nhưng thực tế hiện nay, nhận thức và ý thức chấp hành quy định PCCC trong toàn xã hội vẫn còn nhiều bất cập. Một bộ phận người dân vẫn chưa nhận thức đúng đắn, nếu không muốn nói là thờ ơ, bàng quan, thiếu hiểu biết về những kỹ năng cơ bản trong công tác đảm bảo an toàn PCCC. Họ cho rằng đây là trách nhiệm, nhiệm vụ của riêng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Thực trạng này dẫn đến sự lơ là, chủ quan, bất cẩn trong sinh hoạt, sản xuất, kinh doanh như: sử dụng hệ thống điện chưa bảo đảm an toàn, vi phạm các quy định an toàn trong hàn cắt; sắp xếp vật dụng, hàng hóa gần nguồn lửa, nguồn nhiệt. Thậm chí còn tồn chứa, buôn bán trái phép các chất nguy hiểm về cháy, nổ như: hóa chất, xăng dầu... Theo điều tra của cơ quan chức năng, có tới 45 - 50% số vụ hỏa hoạn xảy ra, có nguyên nhân là do sự thiếu hiểu biết và ý thức kém của người dân trong công tác phòng ngừa. Ví dụ, trong vụ cháy khiến một chiến sỹ Cảnh sát PCCC hy sinh tại quận Bình Tân, TP Hồ Chí Minh cơ quan điều tra đã thực nghiệm lại hiện trường theo lời khai nhân viên bảo vệ kho chứa hàng xác định nguyên nhân gây cháy phát sinh từ việc đốt nhang muỗi cạnh vật dụng dễ cháy dẫn đến bùng cháy ra toàn bộ căn nhà. Hay trong vụ nổ kho phế liệu ngày 3/1/2018 tại Bắc Ninh vừa qua, nguyên nhân là do hộ gia đình thu mua phế liệu đã tàng trữ vật liệu nổ trái phép và thiếu hiểu biết trong sử dụng, bảo quản vật liệu nổ nên đã gây ra hậu quả đau lòng.

Việc thực hiện về an toàn PCCC của các hộ dân cư thì như vậy, còn đối với các đơn vị, tổ chức, cơ sở sản xuất, kinh doanh nằm trong diện quản lý nhà nước về an toàn PCCC thì còn phức tạp hơn. Một số người đứng đầu cơ sở, đơn vị, doanh nghiệp chưa nhận thức hết trách nhiệm của mình trong công tác PCCC nên chưa chấp hành đầy đủ các quy định của pháp luật về PCCC, thiếu quan tâm đến việc tổ chức công tác PCCC, còn tồn tại nhiều vi phạm, thiếu sót dẫn đến nguy cơ cháy, nổ. Tại nhiều đơn vị, cơ sở doanh nghiệp không đảm bảo các điều kiện an toàn PCCC; hầu hết thiếu sự quan tâm đến việc quy hoạch, đầu tư mua sắm, trang bị phương tiện PCCC. Tình trạng cơ sở tận dụng triệt để mặt bằng cho việc sản xuất, kinh doanh, bất chấp những quy định về an toàn PCCC rất phổ biến. Các cơ sở này thường cho nhiều đơn vị thuê để làm nơi sản xuất, trữ chứa hàng hoá... với khối lượng lớn, vượt quá tải trọng thiết kế, không đảm bảo khoảng cách an toàn PCCC; nhiều đơn vị tự ý thay đổi công năng sử dụng của công trình nhưng không báo cho cơ quan chức năng làm nguy cơ cháy tăng cao dẫn đến cháy lớn, thiêu huỷ nhiều hàng hoá, tài sản...

Lực lượng PCCC tại chỗ của nhiều cơ sở chưa được đào tạo, huấn luyện và cấp giấy chứng nhận huấn luyện về nghiệp vụ PCCC đầy đủ; không xây dựng, thực tập phương án chữa cháy tại chỗ nên nhiều vụ cháy xảy ra, lực lượng tại chỗ không phát hiện được, xử lý rất lúng túng, không đủ khả năng khống chế đám cháy. Theo quy định của Luật PCCC đối với cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ, trong một năm, lực lượng Cảnh sát PCCC chỉ được kiểm tra 4 lần và trước khi kiểm tra phải thông báo cho cơ sở trước 3 ngày, việc này dẫn đến tình trạng đối phó của cơ sở đối với cơ quan quản lý nhà nước về PCCC, sau đó tình trạng vi phạm lại tiếp diễn mà Cảnh sát PCCC không thể hàng ngày có mặt để kiểm tra được, xử lý được.

Bên cạnh đó, một số cấp ủy, chính quyền địa phương và ngành chức năng cũng vẫn còn thờ ơ, chưa thực hiện hết trách nhiệm. Ở nhiều nơi, chính quyền địa phương cho rằng việc đảm bảo an toàn PCCC đơn thuần là nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát PCCC nên chưa thực sự quan tâm đúng mức để cùng phối hợp với các đơn vị Cảnh sát PCCC trong việc chỉ đạo triển khai công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật về PCCC, chưa huy động được đông đảo tầng lớp nhân dân tích cực tham gia. Ngoài ra, lực lượng PCCC chuyên nghiệp mới chỉ thực hiện việc tuyên truyền tại các cơ sở trọng điểm, các cơ quan, doanh nghiệp, lực lượng Dân phòng, dân quân tự vệ tại các xã, phường. Sau đó lực lượng này sẽ tiếp tục tiến hành tuyên truyền, phổ biến kiến thức về PCCC đến các hộ dân, còn việc thực hiện như thế nào, và hiệu quả đến đâu thì lại không thể xác định được.

Có thể nói, để làm tốt công tác an toàn PCCC phục vụ nhu cầu phát triển công nghiệp hóa, hiện đại hóa của đất nước và để việc cháy, nổ không còn là vấn đề nhức nhối, nan giải của xã hội thì điều quan trọng nhất là cần có sự quan tâm, vào cuộc hơn nữa của tất cả các cấp, các ngành, các địa phương, tổ chức doanh nghiệp và toàn thể nhân dân. Các đơn vị Cảnh sát PCCC cần tổ chức xây dựng hiệu quả phong trào Toàn dân tham gia PCCC để nâng cao ý thức của toàn xã hội trong công tác PCCC. Không chỉ đẩy mạnh công tác tuyên truyền, cảnh báo nguy cơ cháy, nổ; hướng dẫn kiến thức, kỹ năng phòng ngừa, thoát nạn khi có cháy, nổ xảy ra thông qua sinh hoạt tổ dân phố, tuyên truyền qua hệ thống loa truyền thanh, phát tờ rơi... mà còn đưa việc tuyên truyền giáo dục kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH vào chương trình học tập hoạt động ngoại khóa trong nhà trường và các cơ sở giáo dục từ bậc Tiểu học đến các trường Đại học. Đồng thời, tổ chức bồi dưỡng, đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Dân phòng để đội ngũ này có đủ năng lực xử lý kịp thời khi có sự cố cháy, nổ xảy ra.

Đối với các cấp ủy, chính quyền địa phương cần nghiên cứu, tìm hiểu để nắm rõ nhiệm vụ và trách nhiệm của mình đối với công tác PCCC. Đẩy mạnh, đổi mới các phương pháp, cách thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức và pháp luật để thu hút sự quan tâm của người dân, giúp họ hiểu rõ về quyền lợi và trách nhiệm của mình trong công tác PCCC&CNCH. Tổ chức thành lập và vận động quần chúng nhân dân tham gia Đội Dân phòng và xây dựng các phương án chữa cháy tại các khu dân cư; tổ chức cho Đội Dân phòng tham gia thực tập giải quyết các tình huống giả định cháy; xây dựng cơ chế phối hợp với các lực lượng (Cảnh sát PCCC, Công an, điện lực, cấp nước, y tế...) để phục vụ công tác chữa cháy hiệu quả.

Đối với người đứng đầu cơ sở hay các chủ hộ gia đình cần thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện công tác PCCC tại gia đình, đơn vị, doanh nghiệp mình; đảm bảo hiệu quả công tác tự kiểm tra an toàn PCCC tại cơ sở. Giáo dục ý thức, kiến thức, kỹ năng về PCCC cho cán bộ, công nhân viên, người lao động trong đơn vị, doanh nghiệp và những người thân trong gia đình. Chú trọng tổ chức đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ công tác PCCC cho lực lượng PCCC tại chỗ của đơn vị mình để nâng cao hiệu quả chữa cháy ban đầu. Mỗi cá nhân cần tự nêu cao ý thức chủ động phòng ngừa cháy, nổ, chấp hành nghiêm quy định về PCCC, tìm hiểu pháp luật, kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH và tính năng, tác dụng của các thiết bị chữa cháy để xử lý tốt khi có tình huống, sự cố đáng tiếc xảy ra.

PCCC không phải là việc của riêng ai, mà đó là trách nhiệm chung của toàn xã hội, bởi an toàn PCCC liên quan mật thiết đến tính mạng, tài sản của tất cả mọi người. Vì thế, cùng với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, mỗi người dân, mỗi chính quyền địa phương, mỗi cơ quan, đoàn thể nên tích cực tham gia phong trào toàn dân PCCC, coi đó là một trong những nhiệm vụ quan trọng của bản thân. Có như vậy, công tác đảm bảo an toàn PCCC trong dịp Tết Nguyên đán nói riêng và đảm bảo an toàn PCCC nói chung mới đạt được hiệu quả; tai nạn cháy, nổ mới từng bước được đẩy lùi, góp phần xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng bình yên, giàu mạnh.■

Ga Hà Nội trước đây còn có tên gọi khác là Ga Hàng Cỏ. Có lẽ với mỗi người dân Thủ đô, Ga Hà Nội đã trở thành một địa điểm vô cùng gần gũi, quen thuộc, cũng như Bưu điện Hà Nội, Bách hoá Tràng Tiền… Thời gian qua đi, bộ mặt của Ga cũng ngày một thay đổi, khang trang hơn, đẹp đẽ hơn. Tuy nhiên, theo đánh giá của lãnh đạo Ga Hà Nội, trên địa bàn tình hình an ninh trật tự, an toàn cháy, nổ vẫn còn nhiều tiềm ẩn phức tạp, đặc biệt là vào mỗi dịp cuối năm, Tết Nguyên đán.

ĐẢM BẢO AN TOÀN GA HÀ NỘI NHỮNG NGÀY CUỐI NĂM

THÁI THỤY

Cảnh sát PC&CC số 2 phối hợp với lực lượng chữa cháy tại chỗ Ga Hà Nội kiểm tra phương tiện PCCC tại nhà chờ đợt cao điểm giáp Tết Nguyên đán. Ảnh: PV

Cùng với các đồng chí Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội kiểm tra địa bàn cuối năm, nhóm phóng viên chúng tôi có dịp được làm việc tại Ga Hà Nội. Đây là nhà ga liên vận quốc tế - ga hành khách lớn nhất của Đường sắt Việt Nam, đồng thời là một đầu mối giao thông vận tải quan trọng của Thủ đô Hà Nội. Theo ông Hà Quốc Hùng – Trưởng Ga Hà Nội, hiện mỗi ngày bình quân có khoảng 9.000 - 10.000 lượt hành khách đi, về Ga trong một ngày đêm. Trong những ngày Tết Nguyên đán sắp tới, lượng khách có thể tăng lên gấp đôi so với ngày thường. Ngoài số lượng lớn hành khách đi tàu, người đón tiễn, còn có số lượng lớn những cửu vạn, hàng rong, xe ôm, taxi hoạt động… tại địa bàn Ga không khác gì một xã hội thu nhỏ, đặc biệt diện tích Ga rất lớn, giáp với 4 quận Hoàn Kiếm, Đống Đa, Hai Bà Trưng và Ba Đình. Chính vì vậy, việc đảm bảo an toàn, an ninh trật tự, an toàn cháy, nổ đặc biệt là dịp gần Tết Nguyên đán được Ban Lãnh đạo Chi cục Đường sắt miền Bắc và Ga Hà Nội đặc biệt quan tâm.

Trước mắt chúng tôi là hình ảnh đoàn tàu đang về Ga. Lượng hành khách tương đối lớn, mọi người hối hả lên, xuống. Tuy nhiên, không hề thấy bóng dáng các phe vé, những bà bán hàng rong, xe ôm tranh giành khách như chúng tôi tưởng tượng. Chia sẻ về điều này, ông Hùng – Trưởng Ga Hà Nội cho biết: hiện nay, với mục đích gia tăng thêm các dịch vụ tiện ích, nâng cao chất lượng phục vụ hành khách, đảm bảo trật tự, an toàn nhà ga, bắt đầu từ ngày 15/12/2017, Ga Hà Nội đã triển khai cổng soát vé tự động 6 làn với 10 cổng soát vé tự động. Việc tổ chức kiểm soát ra vào tại các ga nhằm đảm bảo an ninh trật tự, tạo môi trường văn minh, thân thiện tại các khu ga, kiểm soát chặt chẽ hàng hóa và hạn chế các đối tượng xấu, buôn bán hàng rong vào ga lên tàu, đảm bảo trật tự an toàn, an ninh trên tàu, dưới ga; đặc biệt là tăng cường đảm bảo an ninh trật tự, an toàn hành khách trong dịp Tết Mậu Tuất 2018.

Ngoài ra, ông Hùng cũng hồ hởi chia sẻ với chúng tôi về hệ thống PCCC mới được lắp đặt trong năm 2017: Nắm bắt được nguy cơ tiềm ẩn gây cháy, nổ cao, trong năm 2017, Ga Hà Nội đã trang bị hệ thống chữa cháy tại chỗ, hệ thống bể nước chữa cháy, hệ thống bơm và hệ thống báo cháy tự động và được Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội nghiệm thu, đưa vào sử dụng. Ngoài ra, nhằm đảo bảo an toàn PCCC, Ban Lãnh đạo Chi cục Đường sắt miền Bắc và lãnh đạo Ga Hà Nội đã yêu cầu tất cả các đơn vị nằm trong Ga ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC. Trên các khoang tàu đều phải trang bị hệ thống bình bột, bình CO_2 và các tiêu lệnh về PCCC. Bên cạnh đó, ngoài các bến chờ, bãi gửi xe, trong sân ga đều được treo các biển cảnh báo nguy hiểm cháy, nổ, tiêu lệnh chữa cháy, bảng chỉ dẫn thoát hiểm để nhắc nhở người dân luôn tuân thủ quy định an toàn. Đồng thời, tại cửa Ga và bến chờ đều được treo các pano, khẩu hiệu: "Gọi 114 không mất tiền"; "An toàn về phòng chống cháy, nổ…".

Ga cũng thường xuyên phát các cảnh bảo tuyên truyền an ninh trật tự, lồng ghép vào đó là nội dung đảm bảo an toàn PCCC, phát tờ rơi về PCCC nhằm nâng cao hơn nữa ý thức của người dân.

Vào những dịp cuối năm, gần giáp Tết Nguyên đán, tình hình an ninh trật tự tại Ga hết sức phức tạp, lượng hàng hoá vận chuyển vào trong các kho, bãi trong Ga lớn, người dân mang nhiều hành lý lên tàu khó kiểm soát,… dẫn đến nguy cơ tiềm ẩn cháy, nổ cao. Nắm bắt được điều đó, Ban Giám đốc Chi cục Đường sắt miền Bắc và lãnh đạo Ga đặc biệt chú trọng vào việc xây dựng Đội Chữa cháy cơ sở hết sức bài bản, chuyên nghiệp. Đội PCCC cơ sở của Ga có 33 cán bộ gồm lực lượng bảo vệ tại ga và các cán bộ làm công tác khác. Tất cả thành viên trong đội đều được huấn luyện chứng chỉ về PCCC có nhiệm vụ tuyên truyền, huấn luyện cho toàn thể cán bộ, công nhân viên về đảm bảo an toàn lao động, phòng chống cháy nổ, kiểm tra, giám sát hoạt động PCCC của các đơn vị trên địa bàn Ga, tham mưu cho Ban Lãnh đạo Ga về quy định, quy chế về an toàn cháy, nổ phù hợp với thực tế. Đặc biệt, vào những ngày cao điểm như dịp cuối năm, Tết Nguyên đán…, Đội PCCC cơ sở luôn thường trực, 8 người/tổ, kiểm tra 24/24 nhằm nắm bắt tình hình an ninh trật tự, PCCC báo cáo kịp thời Ban Lãnh đạo Ga.

Ngoài ra, nhằm đảm bảo công tác PCCC dịp giáp Tết, Ban Lãnh đạo Ga cũng thường xuyên tổ chức kiểm tra định kỳ các phương tiện PCCC, các doanh nghiệp vận tải đóng trên địa bàn Ga. Hiện nay, Ga được trang bị hơn 100 bình chữa cháy các loại, 2 máy bơm chữa cháy, hệ thống chữa cháy vách tường tại khu vực nhà chờ, sân ga… Đặc biệt, nhằm nâng cao khả năng ứng trực, Ga còn thường xuyên tổ chức diễn tập với Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội nâng cao hơn nữa ý thức của cán bộ, công nhân viên nhà Ga.

Để nâng cao hiệu quả và đảm bảo an toàn, an ninh trật tự, Ga Hà Nội cũng thường xuyên phối hợp với các các cơ quan chức năng trên địa bàn Ga như: Đồn Công an, lực lượng C67, Phòng Cảnh sát PC&CC số 2… tăng cường kiểm tra, phát hiện các đối tượng chuyên chở chất gây cháy, nổ, phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại, kiểm soát trọng tải phương tiện ra vào ga, đảm bảo an toàn, an ninh trật tự và phòng chống cháy, nổ trên địa bàn Ga Hà Nội.

Trao đổi với đồng chí Thượng sỹ Nguyễn Văn Long – cán bộ phụ trách địa bàn Ga Hà Nội, Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội cho biết: "Vào mỗi dịp Lễ, Tết, việc đảm bảo an toàn PCCC Ga Hà Nội luôn được Phòng hết sức chú ý và đánh giá là một trong những địa bàn trọng điểm, nguy cơ cháy, nổ cao vì vậy ngoài việc thường xuyên phối hợp với Ban Lãnh đạo Ga Hà Nội tăng cường công tác kiểm tra, Phòng cũng đã lên các phương án xử lý trong trường hợp có sự cố cháy, nổ xảy ra".

Với tất cả sự nỗ lực của toàn thể cán bộ, công nhân viên, cùng với các biện pháp phòng ngừa tích cực trong công tác đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC, Ban Lãnh đạo Ga Hà Nội luôn mong muốn được phục vụ tốt nhất cho người dân, là cầu nối để những con người xa quê hương trở về nhà, đón một cái Tết sum vầy, bình an.■

Hương trầm xứ Huế

HƯƠNG GIANG

Theo lời giới thiệu của những người đồng đội ở Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế, chúng tôi tìm đến ngôi làng được mệnh danh là "ngôi làng ngát hương" nằm dưới chân đồi Vọng Cảnh, đường vào lăng Vua Tự Đức vào một ngày tiết Xuân, mưa phùn lất phất. Vừa đến đầu làng, chúng tôi đã lạc giữa man mác mùi hương - cái mùi hương nồng ấm, an yên quen thuộc của ngày Tết khiến ta có cảm giác nao nao nhớ đến khoảnh khắc sum họp gia đình bên mâm cơm tất niên, cùng nhau hướng về ông bà tổ tiên cầu mong một năm mới bình an, hạnh phúc.

Cán bộ Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế hướng dẫn sử dụng bình chữa cháy tại cơ sở sản xuất hương trầm. *Ảnh: PV*

Ông Hồ Ngọc Diệm – chủ cơ sở sản xuất hương trầm Kỳ Nam Anh trò chuyện với Đoàn Công tác về cách thức làm hương trầm. *Ảnh: Lệ Hoa*

Thủy Xuân – ngôi làng làm hương trầm nổi tiếng xứ Huế nằm nép mình dưới những tàng cây xanh mướt mang một vẻ đẹp dịu dàng như dòng nước mùa Xuân chảy trong lòng mảnh đất Thần Kinh. Không biết chính xác nghề làm hương của làng khởi phát từ năm nào nhưng theo các cụ cao niên ở đây, nghề làm hương đã có từ thời chúa Nguyễn, gắn liền với truyền thuyết nén hương của thần linh trao cho chúa Nguyễn Hoàng để tìm đất định đô mà bao thế hệ người Huế vẫn còn truyền tụng cho nhau nghe. Rồi người nối người, nhà nối nhà ở Thủy Xuân theo nghề làm hương. Làm hương trở thành máu thịt, ăn sâu vào tâm khảm của từng những đứa trẻ mới chập chững lớn lên cho đến những cụ già tóc trắng bạc phơ, vẫn hàng ngày ngồi bên bàn hương se nên từng "sợi nối tâm linh" với cái tâm và niềm say mê trân quý.

Hương trầm Thủy Xuân từ xưa đã nổi tiếng khắp trong và ngoài nước bởi hương thơm đậm mà không gắt, ấm mà không nồng, đem lại cho con người cảm giác thoát tục, an nhiên. Để tìm hiểu về quy trình làm ra mùi hương "đặc biệt" ấy, chúng tôi tìm gặp ông Hồ Ngọc Diệm – chủ cơ sở sản xuất hương trầm Kỳ Nam Anh - cơ sở lớn nhất trong vùng và cũng là người có gần 30 năm kinh nghiệm trong nghề sản xuất hương trầm. Ông Diệm cho biết: "Người Huế vốn chau chuốt, cầu kỳ cho nên mỗi nén hương là cả một sự kỳ công…" Phần lõi hương làm từ ruột tre chẻ nhỏ, được phơi kỹ qua nắng, qua mưa, qua sương nhiều ngày để tre thật khô và giòn. Có như vậy, khi đốt lên, cây hương mới cháy đều, cháy đến tận chân hương, và tàn thì uốn cong mà không gãy ngang. Sau khi lõi hương được phơi khô, người thợ sẽ hòa một lượng bột màu thích hợp với nước nóng và nhúng lõi hương qua vài lần để tạo màu cho chân hương. Nước càng nóng thì chân hương càng tươi sắc và bền màu. Trong công đoạn này, người thợ cũng chú ý loại bỏ những chân hương có dấu hiệu ẩm mốc, sau đó đem phơi khô lại lần nữa. Ngày trước, Thủy Xuân chủ yếu làm chân hương màu đỏ sẫm truyền thống nhưng gần chục năm trở lại đây, để phục vụ nhu cầu phát triển du lịch, người thợ đã tìm cách phối thành nhiều màu để nhuộm chân hương. Từng bó lõi hương với đủ loại màu sắc từ xanh, đỏ, tím, vàng… dưới sự sắp đặt khéo léo, tài tình của người thợ thủ công, dựa vào nhau rồi bung nở như những đóa hoa rực rỡ đã níu chân không biết bao du khách, để họ phải dừng bước, không kìm lòng được mà lưu giữ lại cho mình những hình ảnh ấn tượng về miền đất của hương thơm và sắc màu…

Để cho ra một mẻ hương tốt, khâu tuyển chọn nguyên liệu là cực kỳ quan trọng. Ông Diệm cho hay, sở dĩ cơ sở sản xuất hương trầm của ông nức tiếng gần xa cũng bởi mỗi que hương đều được làm từ trầm tự nhiên nguyên chất 100% không pha tạp bất kỳ loại hóa chất nào. Cây trầm được ông tuyển chọn từ những vùng trồng trầm trong nước như: Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Bình, Bình Phước… Sau khi được lấy về, trầm được phân loại, chặt chẻ phơi khô, rồi xay mịn thành bột. Để tạo chất kết dính, ông không sử dụng chất phụ gia công nghiệp mà dùng vỏ cây bì lời - một loại cây được lấy chủ yếu từ vùng rừng núi phía Tây Quảng Trị hoặc từ Quảng Ngãi, trộn vào bột trầm theo tỷ lệ nhất định. Tùy vào chất lượng của mỗi loại trầm cùng với bí quyết "thử mùi" trong quá trình xay trầm, trộn bột, nhồi bột của người thợ để cho ra những dòng hương với chất lượng, giá thành khác nhau. Cũng chia sẻ về cách thức làm hương, cô Loan - một người thợ đã có thâm niên gần 20 năm với nghề làm hương cho biết: "Mỗi hộ gia đình ở Thủy Xuân đều lưu giữ cho mình một phương pháp làm hương gia truyền riêng. Bên cạnh hương trầm, còn làm rất nhiều loại hương làm từ các nguyên liệu khác như: hoa bưởi, quế, xả và hàng chục vị thuốc Bắc. Tất cả các nguyên liệu trên, được xay thành bột thật mịn rồi tùy công thức mà pha trộn theo những tỉ lệ khác nhau để tạo nên mùi hương đặc trưng và khác biệt cho các mẻ hương".

Sau khi các thành phần được đem nhào với nước sao cho hỗn hợp bột đạt độ "dẻo quánh" là bắt đầu đến công đoạn se hương. Trên bàn hương, người thợ dùng một chiếc bay gỗ đưa tay thoăn thoắt lấy hỗn hợp bột hương lăn quanh lõi hương sao cho thật chặt, thật mịn. Từng que hương trầm dần được hình thành từ công đoạn ấy. Theo kinh nghiệm của những người thợ lâu năm ở đây, khâu se hương là một trong những công đoạn khó nhất trong quy trình làm hương và quyết định đến tính thẩm mỹ của sản phẩm. Khi se hương phải lăn thật nhẹ và chắc tay để cho bột bám đều vào que hương. Hương se xong sẽ được người dân đưa đi phơi nắng. Nghề làm hương xưa chỉ trông vào những ngày trời thương nắng thật to để có thể đem hương ra phơi, nắng càng to, hương càng đượm và giữ được hương thơm lâu. Mà Huế thì ngày mưa nhiều hơn ngày nắng… nên ta mới thấm thía sự vất vả của người làm hương…, mới thấy đằng sau những que hương thoạt nhìn đơn giản đó là sự hòa trộn tài tình giữa hương thơm của đất trời cùng bao tâm ý của người nghệ nhân…

Trước kia, làng hương hầu hết làm thủ công, trung bình mỗi người thợ làm được khoảng 2000 - 3000 que hương một ngày nhưng hiện nay nhiều cơ sở làm hương đầu tư máy móc hỗ trợ nên hiệu quả sản xuất cao hơn khá nhiều. Như cơ sở của ông Diệm có khoảng 30 công nhân thường xuyên, với móc máy hiện đại được đầu tư từ khâu xay trầm, nhào trộn cho đến làm ra thành phẩm, mỗi ngày có thể sử dụng đến 200kg bột trầm, tức là sản xuất được 30 vạn cây hương. Đồng thời, hiện nay các cơ sở sản xuất lớn như nhà ông Diệm cũng đã đầu tư lò sấy nên không còn phụ thuộc nhiều vào thời tiết. Công việc làm hương vì thế bớt đi phần vất vả. Còn đối với các hộ sản xuất nhỏ, lẻ như nhà chị Loan thì lưu giữ cách làm hương thủ công song song cách làm hương bằng máy, vừa để gìn giữ nghệ thuật làm hương truyền thống, vừa thu hút khách du lịch vì họ khá thích cách làm hương độc đáo của làng. Đặc biệt, khi du lịch phát triển, làng hương Thủy Xuân lại nằm ngay cửa ngõ đến hai địa điểm thăm quan là đồi Vọng Cảnh và lăng Tự Đức nên du khách đều dừng chân ghé lại làng hương. Người làng Thủy Xuân cũng nhanh nhạy với việc thu hút khách du lịch bằng chính nghề truyền thống của làng mình. Họ dùng sự chân chất, thật thà cùng giọng nói ngọt ngào xứ Huế để giới thiệu với du khách vẻ đẹp quê hương, kể câu chuyện về nén hương và cho du khách tận hưởng cảm giác thú vị khi tự tay làm ra những que hương trầm thơm ngát.

Mấy năm nay, cùng với sự phát triển của kinh tế làng nghề, làng làm hương Thủy Xuân cũng bắt đầu quan tâm đến công tác bảo đảm an toàn PCCC, đặc biệt là những ngày giáp Tết, khi trong làng sản xuất và tồn chưa một lượng lớn hương để phục vụ nhu cầu của người dân trong dịp Tết Nguyên Đán. Ông Hồ Ngọc Diệm cho hay: "Sản xuất hương tiềm ẩn nguy cơ cháy lớn nên tôi cũng rất quan tâm đến công tác PCCC. Được sự hướng dẫn tận tình của các anh cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC số 1 – Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế, cơ sở của tôi đã trang bị một số phương tiện PCCC tại chỗ để có thể khắc phục ngay khi sự cố xảy ra, hạn chế tối đa thiệt hại. Bên cạnh đó, tôi cũng thường xuyên nhắc nhở các công nhân trong quá trình tham gia sản xuất tại cơ sở phải có ý thức bảo đảm an toàn PCCC, cho mọi người đi tập huấn về PCCC và chủ động bố trí các kho nguyên liệu, kho thành phẩm ở nhiều vị trí, xây dựng những đường cách ly để đảm bảo chống cháy lan." Hiện nay, làng nghề Thủy Xuân có gần 60 hộ sản xuất hương. Ngoài những cơ sở kinh doanh lớn như cơ sở của ông Diệm đã có ý thức hơn trong công tác phòng cháy thì những hộ kinh doanh nhỏ, lẻ gần như không quan tâm đến, trong khi các cơ sở trên vừa là nơi sản xuất, kinh doanh đồng thời lại là không gian sinh hoạt của gia đình nên tiềm ẩn rất nhiều nguy cơ cháy lớn. "Trong đợt kiểm tra các cơ sở sản xuất, kinh doanh hương trầm vừa qua, chúng tôi đã phát hiện công tác PCCC tại làng hương Thủy Xuân còn nhiều thiếu sót, tồn tại trong việc trang bị phương tiện PCCC tại chỗ cũng như bố trí sắp xếp hàng hóa lấn chiếm các đường, lối thoát nạn…, việc bảo đảm an toàn cháy, nổ cho làng nghề làm hương truyền thống này cũng đang là nỗi niềm trăn trở của những người làm công tác đảm bảo an toàn PCCC ở Huế. Chỉ mong bà con nhận thức được tầm quan trọng của công tác phòng cháy để bảo vệ chính tài sản và tính mạng của mình đồng thời cũng là để gìn giữ nghề truyền thống của cha ông." - đồng chí Lê Khắc Đăng Ánh - Phó Đội trưởng Đội Hướng dẫn kiểm tra Phòng Cảnh sát PC&CC số 1, Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế tâm sự.

Trời vẫn mưa lất phất, cái rét dường như sâu hơn làm mùi hương trầm càng nồng đượm, vướng vít níu chân chúng tôi ở miền đất này. Mùi hương trầm thiêng liêng ấy như gắn những tâm hồn hiện hữu với cõi tâm linh của đất trời để mỗi khi nén hương được thắp lên, chúng ta tỏ lòng biết ơn sâu sắc ông bà tiên tổ, lòng thánh kính đối với Phật, Thánh, Mẫu muôn nơi. Đó cũng là lý do khiến cho nghề làm hương cổ truyền Thủy Xuân trải qua biết bao thăng trầm vẫn bền bỉ tồn tại và phát triển cho đến ngày hôm nay. Mong rằng những người con Thủy Xuân sẽ biết trân trọng, gìn giữ nghề làm ra "chiếc cầu nối tâm linh" đó được để mỗi khi đến Huế, chúng ta không thể quên được nét "tinh tấn" tỏa ra từ hương trầm nơi đây.■

Khi phố Hội lên đèn

Đèn lồng Hội An. Ảnh: Lệ Hoa

BẢO ANH

Như một cơ duyên dù chưa bao giờ hẹn ngày trở lại, những ngày giáp Tết, một lần nữa chúng tôi được trở về phố cổ Hội An. Hội An vẫn thế, vẫn mang nét duyên thầm e ấp của một thiếu nữ truyền thống trong tà áo dài thướt tha khiến bao người say đắm. Vẻ đẹp ấy càng sâu lắng, quyến rũ hơn khi phố Hội lên đèn...

Nếu đến Hội An vào ban ngày, những mái ngói rêu xanh phủ màu thời gian, màu vàng ánh lên của những căn nhà cổ đã tồn tại qua nhiều thế kỷ, những nụ cười, những ánh mắt, lời mời chào ngọt ngào của những người bán hàng rong… tất cả khiến cho chúng ta lạc bước vào vòng xoay của thời gian mà quên lối về, thì khi màn đêm buông xuống, phố Hội như được khoác lên mình một tấm áo mới, lung linh, huyền ảo, lãng mạn bởi hàng ngàn chiếc đèn lồng giăng kín khắp các ngả đường phố cổ. Những chiếc đèn lồng có ở khắp nơi, trong tầm mắt bạn, trên đầu, dưới chân, bên phải, bên trái, đằng trước, đằng sau… với đủ loại hình dạng và màu sắc. Đèn hình tròn, lục giác, bát giác, hình trụ, hình nón, hình trái bí, củ tỏi, hình bánh ú…; đèn vải lụa, đèn vẽ hình, thư pháp, đèn mây, tre, gỗ…. Từng đoạn phố cổ cũng đổi màu theo ánh sáng đèn của đèn - vàng, đỏ, trắng, hồng, xanh, tím - những ánh sáng hoàn toàn khác nhau, không chỉ do màu sắc, mà còn do những chất liệu khác nhau của vải làm đèn và hình dáng của đèn.

Đèn lồng Hội An đã nổi tiếng trên khắp thế giới. Theo các cụ cao niên trong nghề ở Hội An kể lại, đèn lồng Hội An xuất hiện vào cuối thế kỷ XVI khi những người Trung Hoa, Nhật Bản đến đây buôn bán, định cư. Họ treo đèn lồng trước nhà như một sự hoài vọng về cố hương. "Ông tổ" nghề làm đèn lồng có tên là Xã Đường, chuyên làm đầu lân, lồng đèn trong những đêm hội hay trong các cuộc đấu xảo, thi đèn kéo quân. Sau này ông được tôn vinh làm ông tổ của nghề làm lồng đèn, được thờ cúng trong các gia đình làm lồng đèn cho tới ngày nay.

Với việc phố cổ Hội An được công nhận di sản thế giới (1999), nghề làm đèn lồng sau thời gian mai một đã được hồi sinh và thăng hoa. Tiếp thu kỹ thuật từ những chiếc đèn xưa, người Hội An đã không ngừng cải tiến, mày mò sáng tạo để những chiếc đèn lồng về sau càng đa dạng về mẫu mã và phong phú về chất liệu…

Nhìn chiếc đèn lồng trông đơn sơ, mộc mạc được làm nên bởi hai nguyên liệu giản dị là tre và vải bọc, không ai biết hết sự được sự kỳ công, từ khâu thiết kế hình dáng đến chọn nguyên liệu, màu sắc và cả kỹ thuật lắp ghép để làm nên chiếc một đèn lồng xinh xắn là cả một quá trình đòi hỏi sự tỷ mẩn, khéo léo của người làm nghề… Người thợ làm đèn lồng phải có lòng yêu nghề và sự say mê sáng tạo mới có thể gửi cả tâm tình vào công việc, thổi hồn vào từng sản phẩm, biến mỗi chiếc đèn lồng thành một tác phẩm nghệ thuật thực sự. Tre làm lồng đèn phải là tre già còn tươi, đem nấu kỹ rồi ngâm với nước muối 10 ngày để chống mối, mọt. Tiếp đến, người thợ sẽ chẻ ra rồi cưa cắt thành từng khúc tuỳ theo quy cách của từng loại đèn rồi đem tre phơi khô, chẻ rồi vót thành từng nan mỏng tùy theo yêu cầu của mỗi loại đèn. Vải bọc phải là vải xoa hoặc lụa tơ tằm, có độ dai dẻ khi căng không bị rách. Quy trình làm đèn lồng gồm hai công đoạn chính: làm khung tre và bọc vải. Trước tiên nan được gắn vào hai vòng gỗ ở hai đầu để định hình khung và được kết nối bởi những sợi dây dù, tiếp đến người thợ phải chỉnh sửa để có một khung đèn cân xứng. Vải được cắt trước thành nhiều mảnh theo kích thước của đèn, người thợ sẽ bôi keo lên các nan khung rồi dán vải lên khung đèn. Việc căng vải đòi hỏi người thợ thủ công phải có kỹ thuật và khéo léo để căng thẳng góc ở những đoạn cong. Sau khi dán xong vải, người thợ sẽ dùng kéo cắt tỉa những phần dư thừa. Tùy theo màu sắc của vải mà đèn sẽ có những ánh sáng khác nhau, từ màu đỏ may mắn, màu gấm huyết dụ kiêu sa đến sắc xanh dịu ngọt, màu vàng tươi vui… Tiếp đến khung đèn sẽ được vẽ hay trang trí trước khi gắn chuôi vào để hoàn thành sản phẩm. Theo các nghệ nhân đèn lồng, phải mất 4 ngày từ khi vót nan cho đến khi dán xong lồng đèn cộng với 3 công vẽ, trang trí thì mới hoàn thiện. Bằng sự lao động cần cù và tư duy sáng tạo, nhiều nghệ nhân tâm huyết với nghề ở Hội An đã nghiên cứu và sản xuất những loại lồng đèn có thể xếp nhỏ, gọn khi mang đi xa và vận dụng nhiều nguyên liệu mới, thân thiện để đan kết, bọc đèn, làm cho đèn lồng phố Hội ngày càng đa dạng và bắt mắt hơn.

Ngoài những chiếc đèn lồng đủ hình dáng, màu sắc, kích cỡ, ta còn có thể bắt gặp ở bất cứ đâu tại phố Hội, các gia đình sinh sống lâu đời ở nơi đây vẫn còn lưu những chiếc đèn lồng có tuổi đời hơn trăm năm, được chế tác từ gỗ quý, chạm trổ cầu kỳ và trên mỗi tấm kính là một tác phẩm hội họa thực sự. Chúng được trân quý và gìn giữ như bảo vật gia truyền, và chỉ đưa ra sử dụng vào những đêm lễ hội hoa đăng đặc biệt. Theo thống kê, hiện nay, Hội An có 43 hộ cá thể kinh doanh sản xuất đèn lồng với hơn 170 lao động, mỗi năm sản xuất khoảng 150.000 sản phẩm đèn lồng với doanh thu hơn 4 tỷ đồng. Để tạo điều kiện và khuyến khích sự sáng tạo, chế tác sản phẩm thủ công truyền thống này, chính quyền địa phương đã có cơ chế thoáng, hỗ trợ cho vay ưu đãi, mở các lớp đào tạo nâng cao tay nghề, xúc tiến quảng bá, mở rộng thương hiệu cả trong và ngoài nước… Đặc biệt, bởi đây là một mặt hàng dễ cháy, nổ nên các cấp chính quyền Hội An cũng đặc biệt quan tâm đến công tác PCCC không chỉ ở nơi sản xuất mà ở trên toàn địa bàn phố cổ. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Nam thường xuyên thông qua các hình thức tuyên truyền như phát hành tờ rơi, chiếu hình ảnh, clip, tổ chức tư vấn và thực hành chữa cháy, qua đó hướng dẫn trực tiếp cho nhân dân các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC trong sử dụng điện, gas, thắp hương thờ cúng và bảo quản hàng hóa, vật tư dễ cháy và cách xử lý khi có cháy xảy ra. Bên cạnh đó, từ đầu năm 2017, trên địa bàn Hội An đã xảy ra một số vụ cháy, đặc biệt là các vụ cháy xảy ra trong khu phố cổ, không chỉ gây thiệt hại về tài sản mà còn ảnh hưởng đến công tác quản lý, bảo tồn di tích và an ninh kinh tế du lịch. Vì thế Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Nam cho biết: Lực lượng Cảnh sát PCCC Quảng Nam đang từng bước củng cố, hoàn thiện các giải pháp để tổ chức quản lý tốt hơn về công tác PCCC gắn với việc PCCC từ trong gia đình, hộ sản xuất kinh doanh. Tuy nhiên, mỗi người dân Hội An phải có trách nhiệm và ý thức cùng với Ban Bảo vệ dân phố, khối phố, UBND phường duy trì các điều kiện an toàn PCCC; phối hợp các hộ gia đình, lực lượng PCCC tại chỗ để chữa cháy khi có cháy xảy ra, góp phần bảo tồn và gìn giữ Hội An.

Trong không gian mùi hương trầm đặc trưng, những cây nêu phất phơ dải lụa đỏ báo hiệu Tết đã về trước những sân chùa, sân đình phố cổ, những hiên nhà phố cũng tươi thắm sắc xuân với những chậu hoa mai vàng, hoa mãn đình hồng, hoa cúc đại đóa..., và những chiếc đèn lồng tròn đỏ được treo lên trước cửa nhà cầu mong một năm mới bình an, hạnh phúc. Có ai đó đã từng nói rằng lồng đền Hội An là một phần linh hồn của phố cổ, thắp đèn lồng là thắp nên một niềm hy vọng mới. Khoảnh khắc ấy, mọi ồn ào, xô bồ của cuộc sống ngoài kia như trôi vào quên lãng, không gian tĩnh lặng và sự bình yên, ấm áp lan tỏa. Tết đã gõ cửa từng nhà dân phố Hội.■

KHI NGƯỜI DÂN ĐỒNG LÒNG CHỐNG GIẶC LỬA

LỆ HOA

Tự phá dỡ, giải tỏa tạo khoảng cách an toàn phòng cháy, làm đường cho xe chữa cháy tiếp cận khu dân cư dễ dàng, đóng góp kinh phí mua sắm trang thiết bị, dụng cụ chữa cháy… đó là những gì mà người dân ở TP Đà Nẵng góp sức, chung tay với lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố để cuộc chiến với giặc lửa không còn là một cuộc chiến đơn độc.

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng tổ chức tuyên truyền, thực tập phương án chữa cháy, CNCH tại cụm dân cư số 4 thuộc quận Thanh Khê, TP Đà Nẵng. Ảnh: Tư liệu

Cán bộ Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng hướng dẫn người dân sử dụng bình chữa cháy xách tay. Ảnh: Lệ Hoa

"Dễ mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong", câu nói đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định sức mạnh to lớn của nhân dân trong mọi hoàn cảnh và đối với công tác PCCC, câu nói đó lại càng có ý nghĩa vô cùng to lớn. Đà Nẵng là địa bàn có tình hình cháy, nổ khá phức tạp, từ đầu năm 2017 đến nay, Cảnh sát PC&CC thành phố nhận được 306 tin báo cháy nhưng có một con số đáng chú ý hơn là trong đó có 121 sự cố cháy đã được nhân dân và lực lượng PCCC tại chỗ phát hiện và chủ động tổ chức dập tắt kịp thời. Bên cạnh đó, rất nhiều vụ cháy trên địa bàn thành phố lực lượng Cảnh sát PC&CC được nhân dân phối hợp, hỗ trợ. Điều đó cho thấy, người dân đã vào cuộc trong cuộc chiến với giặc lửa, phong trào "Toàn dân PCCC" ở Đà Nẵng thực sự đã đi vào cuộc sống.

Có được sự chuyển biến tích cực đó là kết quả của quá trình Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng chủ động phối hợp chặt chẽ với các cấp chính quyền địa phương, đặc biệt là Ủy ban Mặt trận Tổ quốc thành phố, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ đẩy mạnh phong trào Toàn dân PCCC bằng cách xây dựng và nhân rộng nhiều mô hình PCCC điển hình như: "Cụm dân cư an toàn về PCCC", mô hình "Chợ kiểu mẫu về PCCC", "Khu chung cư an toàn PCCC", "Học kỳ PCCC", "Một ngày làm lính chữa cháy"… Đặc biệt, mô hình "Cụm dân cư an toàn PCCC" ở Đà Nẵng phát triển vô cùng mạnh mẽ. Cả thành phố có 829 cụm tại 56 xã, phường thì 100% các cụm dân cư đều đạt tiêu chí an toàn PCCC. Tỷ lệ hộ dân trên toàn thành phố tự trang bị bình chữa cháy đạt trên 86%, trong đó riêng quận Thanh Khê, số hộ trang bị bình chữa cháy đạt 100%.

Chúng tôi theo chân những cán bộ địa bàn của Phòng Cảnh sát PC&CC số 2 – Thanh Khê, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng qua những con hẻm nhỏ ngoằn nghèo để tìm đến Cụm dân cư số 2 trong 20 cụm dân cư của phường Vĩnh Trung, quận Thanh Khê. Không khó để có thể nhận ra, với những con hẻm nhỏ sâu hun hút này thì khó có xe chữa cháy nào có thể đi vào được, nếu như có cháy xảy ra. Vì vậy, tự phòng cháy là cách hiệu quả nhất để người dân bảo vệ an toàn cho tài sản và tính mạng của mình. Cô Nguyễn Thị Mười – Cụm trưởng Cụm dân cư số 2 cho biết: "Cụm số 2 bao gồm 3 tổ dân phố là Tổ 31, 32, 33 với 185 hộ dân sinh sống. Để có thể đạt tỷ lệ 100% các hộ dân đều trang bị bình chữa cháy xách tay, chúng tôi đã tổ chức lồng ghép tuyên truyền PCCC vào các buổi họp của đoàn, hội, các buổi sơ kết, tổng kết, hàng quý của tổ dân phố để người dân hiểu hơn về sự nguy hiểm của cháy, nổ và việc trang bị bình chữa cháy tại nhà là điều vô cùng cần thiết. Sau đó, chúng tôi vận động mỗi hộ gia đình tự trang bị bình chữa cháy để không chỉ bảo vệ gia đình mình mà còn hỗ trợ làng xóm, cộng đồng khi có sự cố xảy ra. Đa phần nhân dân trong cụm đều rất ủng hộ chủ trương trên." Tuy nhiên, nhận được sự đồng thuận của toàn thể nhân dân không phải là điều đơn giản. Để làm được điều đó, cô Mười cùng với các cán bộ Cảnh sát PCCC phải đến từng hộ dân, nắm bắt hoàn cảnh của mỗi hộ gia đình. Hộ nào có điều kiện kinh tế khá giả thì vận động mua, lập danh sách. Hộ nào thuộc diện hộ nghèo, khó khăn, hộ cận nghèo thì vận động, kêu gọi mạnh thường quân hỗ trợ hoặc Cụm tự đầu tư kinh phí hỗ trợ mua bình trang bị bình chữa cháy cho hộ đó. Chính vì vậy, 100% các hộ trong cụm số 2 đều đã có bình chữa cháy trong nhà. Trang bị thiết bị rồi, cán bộ Cảnh sát PCCC cùng Đội Dân phòng lại xuống hướng dẫn sử dụng bình, tổ chức những buổi diễn tập nhỏ nên trong các hộ dân ở đây ai cũng biết sử dụng. Mà cũng nhờ vậy, 2 vụ cháy - một vụ cháy nhà dân, một vụ cháy trụ điện vừa xảy ra tại Tổ 31 thuộc cụm đều được người dân đem bình chữa cháy trong nhà nhanh chóng dập tắt, ngăn chặn được hậu quả nghiêm trọng.

Đại tá Võ Văn Sỹ - Trưởng Phòng Cảnh sát PC&CC số 2 cho biết, vai trò của người dân, lực lượng tại chỗ là hết sức quan trọng trong chữa cháy. Vì vậy từ rất sớm, đơn vị đã tham mưu cho UBND quận Thanh Khê đưa công tác xây dựng "Cụm dân cư an toàn PCCC" trở thành 1 trong 3 nhiệm vụ trọng tâm của quận bởi quận vẫn còn nhiều khu dân cư cũ nằm sâu trong kiệt, hẻm nhỏ; nhiều nhà ống, nhà hộp mặt phố vừa sản xuất kinh doanh, làm kho chứa hàng, và là nơi sinh sống nên nguy cơ cháy, nổ cao. Đến nay, trên địa bàn quận đã xây dựng 223 "Cụm dân cư an toàn PCCC" đồng thời tuyên truyền vận động được 100% hộ dân trang bị bình chữa cháy xách tay với 36.169 bình. Qua đó, lực lượng chữa cháy tại chỗ cùng nhân dân địa phương đã tham gia chữa cháy trên 60% vụ cháy xảy ra trước khi lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp đến nhờ đó, không để xảy ra cháy lan, cháy lớn.

Không chỉ ở quận Thanh Khê, các ngành, địa phương trên địa bàn quận Cẩm Lệ cũng đặc biệt quan tâm đến công tác PCCC tại cơ sở. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam quận và các hội, đoàn thể tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, đảng viên, hội, đoàn viên và nhân dân trên địa bàn. Mặt trận quận phối hợp với các ngành liên quan và địa phương đẩy mạnh thực hiện mô hình "Cụm dân cư an toàn về PCCC", "Khu chung cư an toàn về PCCC" gắn với phong trào "Toàn dân tham gia PCCC". Mặt trận các cấp đã đưa hoạt động PCCC thành một tiêu chí trong việc xây dựng, đăng ký, bình xét tổ dân phố, hộ gia đình văn hóa hằng năm. Đến nay, toàn quận có 163 cụm dân cư và khu dân cư đạt tiêu chí an toàn PCCC, 85% khu chung cư, hộ gia đình trang bị bình chữa cháy xách tay. Phòng Cảnh sát PCCC số 5 – quận Cẩm Lệ đã chủ động phối hợp với các cấp, các ngành, địa phương tổ chức 10 lớp huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Dân phòng, có 351 đội viên tham dự. Phòng cũng đã tổ chức gần 450 buổi tuyên truyền miệng về PCCC thu hút hơn 60.000 lượt người tham gia.

Có thể nói ở Đà Nẵng trong thời gian qua, phong trào quần chúng tham gia công tác PCCC ngày càng phát triển, phát huy được tính xung kích trong việc thực hiện công tác PCCC. Các mô hình như: "Chợ kiểu mẫu về PCCC", "Cụm cơ quan, đơn vị an toàn về PCCC", "Cụm doanh nghiệp an toàn về PCCC", "Chung cư an toàn PCCC", "Cụm cơ quan liên kết đảm bảo ANTT và PCCC tại khu vực giáp ranh"… có nội dung, tiêu chí chặt chẽ, phù hợp vừa mang tính thực tiễn, hướng đến các giá trị lợi ích của cộng đồng. Quá trình triển khai đã có nhiều những sáng kiến, cách làm hay trong PCCC ở các khu dân cư, cơ quan, đơn vị như: mô hình "5 trong 1", "3 trong 1" tức là 5 – 3 hộ gia đình mua bình chữa cháy lần lượt, xoay vòng từng hộ một; thu gom ve chai trong khu dân cư bán tạo nguồn kinh phí mua bình chữa cháy cho người nghèo…, do vậy đã thu hút được sự quan tâm của các cấp ủy đảng, chính quyền và đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia, tạo nên hiệu ứng mạnh mẽ trong phong trào Toàn dân PCCC ở thành phố.

Đại tá Lê Ngọc Hai – Phó Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng cho biết: "Đối với TP Đà Nẵng là một thành phố lớn, chúng tôi luôn xác định công tác PCCC muốn thực hiện có hiệu quả thì phải có sự tham gia tích cực của nhân dân, người lao động, người đứng đầu cơ sở của cả hệ thống chính trị. Chính vì vậy, chúng tôi luôn đặt vấn đề phải tập trung xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH phát triển sâu rộng trên địa bàn thành phố. Để làm được việc này, đơn vị phải tích cực tham mưu cho Thành ủy, UBND thành phố triển khai các chủ trương, nghị quyết của Chính phủ, Bộ Công an về đảm bảo công tác an toàn PCCC&CNCH; đồng thời phối hợp với ngành, đoàn thể thành phố, UBND các quận - huyện trong việc hướng dẫn tuyên truyền vận động và xây dựng phong trào Toàn dân PCCC ở các quận huyện, phường xã và các cơ quan đơn vị. Đến nay, phong trào Toàn dân PCCC ở TP Đà Nẵng đã có chuyển biến rõ rệt. Với sự phát triển mạnh mẽ của thành phố như hiện nay, nguy cơ cháy, nổ sẽ còn gia tăng, vì vậy, mỗi người dân hãy là một chiến sỹ trên mặt trận phòng chống "giặc lửa", luôn chủ động tự phòng, nhanh chóng và kịp thời. Chính sự tự giác tham gia hăng hái, nhiệt tình và đầy ý thức trách nhiệm của các đoàn thể quần chúng nhân dân sẽ góp phần rất lớn trong công tác PCCC."

Một mùa Xuân mới lại đến với thành phố bên bờ sông Hàn, chúng tôi mong rằng, với sự vào cuộc tích cực của các cấp, ngành, đoàn thể, tổ chức xã hội, những mô hình hay, cách làm mới về PCCC ở Đà Nẵng sẽ tiếp tục phát triển sâu rộng, mang lại hiệu quả thiết thực, thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân đồng hành cùng lực lượng PCCC trong trận tuyến chống giặc lửa.■

Bác Hồ với chiến sỹ miền Nam (màu nước -1971). *Họa sĩ Lê Duy Ứng*

Chữ Xuân trong thơ Hồ Chí Minh

NGUYỄN TÁN TUẤN

Chữ Xuân có nghĩa gốc (nghĩa đen) là mùa Xuân. Nhưng từ ý nghĩa ấy, chữ Xuân còn được dùng với nghĩa rộng và nghĩa bóng. Đọc thơ danh nhân Hồ Chí Minh sẽ thấy Bác đã sáng tạo, biến hóa tài tình trong cách dùng từ Xuân để thể hiện ý tứ bài thơ. Những bài thơ chúc Tết của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sáng tác trong quá trình hoạt động cách mạng, từ Xuân được Người dùng để chỉ thời gian rất hay trong bài thơ sau đây:

Xuân này kháng chiến đã năm Xuân
Nhiều Xuân kháng chiến càng gần thành công.
(Bài thơ chúc Tết năm Tân Mão 1951)

Ngày xưa, các thi hào nước ta thường dùng Thu, Đông để chỉ một năm, chẳng hạn câu thơ của thi hào Nguyễn Du trong Truyện Kiều: "Ba thu dồn lại, một ngày dài ghê". Trong bài thơ Xuân của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu nói trên có từ "năm Xuân" ám chỉ thời gian kháng chiến chống giặc ngoại xâm đã 5 năm. Rất sáng tạo và phù hợp với không khí của một mùa Xuân vừa đến. Trong nhiều bài thơ sáng tác thời kháng chiến chống thực dân Pháp, lãnh tụ Hồ Chí Minh đã dùng từ Xuân để chỉ tuổi của nước và tuổi của Đảng Cộng sản Việt Nam:

Mừng nhà nước ta mười lăm Xuân xanh!
Mừng Đảng chúng ta đã ba mươi tuổi trẻ!
(Thơ mừng năm mới – 1960)

Từ "Xuân" kết hợp với "xanh" để thành "Xuân xanh" chỉ tuổi trẻ. Câu trên "mười lăm Xuân xanh", câu "dưới ba mươi tuổi trẻ" làm cho ý thơ khỏe khoắn, phơi phới niềm tin, cảm hứng thơ Xuân in rõ dấu ấn thời gian. Trong thơ nói về tuổi già, từ Xuân được Bác Hồ dùng như một tính từ đối lập với già và trẻ:

Sáu mươi tuổi còn Xuân chán,
So với ông Bành vẫn còn thiếu niên.

Rõ ràng tác giả câu thơ nói trên có một tâm hồn rất trẻ trung và lạc quan như hai câu thơ của nhà thơ Tố Hữu đã viết: *Không gì vui bằng mắt Bác Hồ cười - Quên tuổi già tươi mãi tuổi đôi mươi*. Ngay từ khi sắp từ giã cuộc sống thì sự trẻ trung yêu đời ấy vẫn thấm đẫm trong tờ Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Khi người ta đã "ngoài 70 Xuân..." (ý nói là Người đã ngoài 70 tuổi nhưng cách viết ấy vẫn thể hiện sự điềm tĩnh và trẻ trung). Từ Xuân còn được Chủ tịch Hồ Chí Minh dùng để nói lên niềm vui chiến thắng. Trong bài thơ cuối cùng của mình, niềm vui ấy vẫn tưng bừng sắc Xuân:

Mừng thấy miền Nam luôn thắng lớn,
Một năm là cả 4 mùa Xuân.

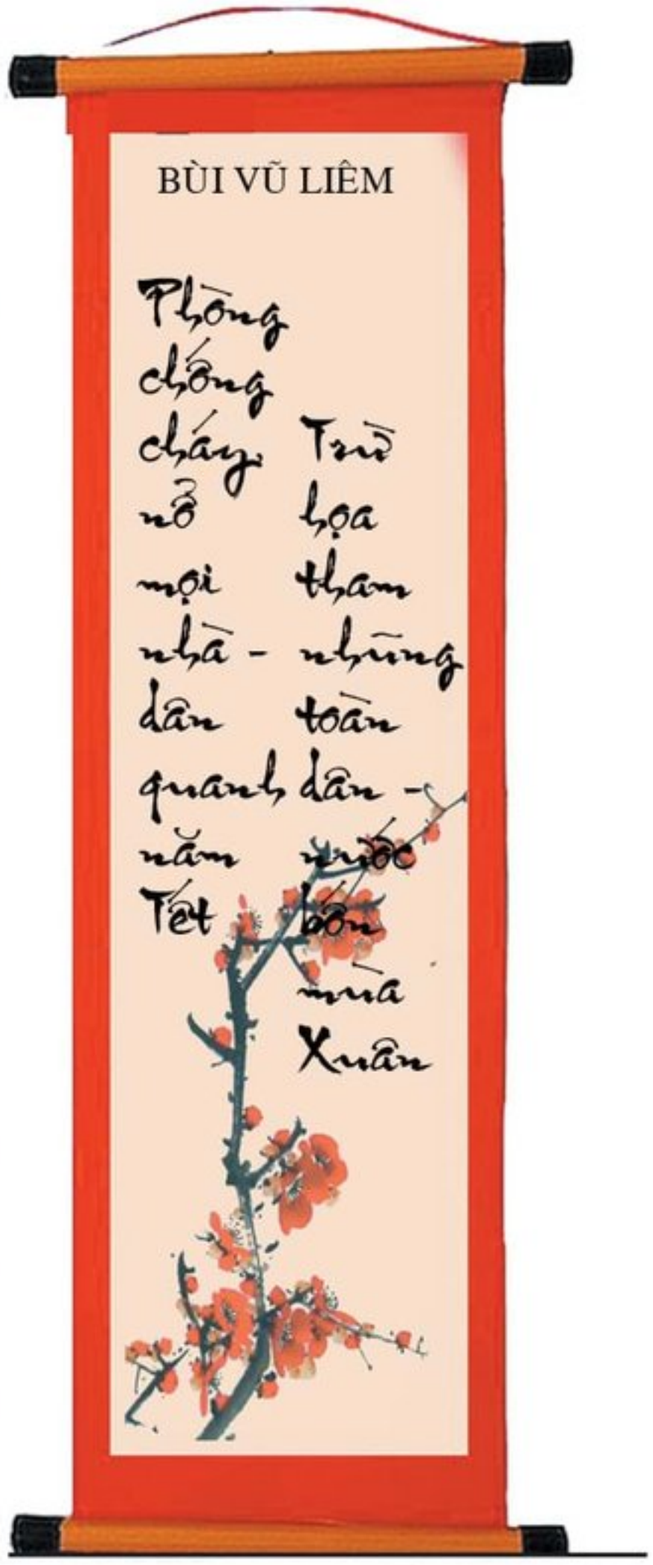
Trong nguyên văn: "Một năm cả 4 mùa đều là Xuân" - có nghĩa là cả 4 mùa đều tràn đầy niềm vui và chiến thắng.

Những từ Xuân trong thơ Xuân của lãnh tụ Hồ Chí Minh sử dụng quả thật tài tình và biến hóa. Nhưng sáng tạo nhất, hàm chứa nhiều ý nghĩa phong phú nhất, phải nói đến từ Xuân trong hai câu thơ Tết trồng cây Bác viết vào mùa Xuân năm 1965:

Mùa Xuân là Tết trồng cây,
Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân.

Xuân ở đây trở thành một tính từ, bao hàm nhiều nghĩa: sự xanh tươi, sự trẻ trung, sự trù phú, tràn trề sức sống... Hai câu thơ đã nói lên mùa Xuân đất nước trong môi trường xanh của Tết trồng cây. Từ "Xuân" ở trong thơ Bác mở ra một viễn cảnh đẹp như chính cõi lòng của Người đang tràn ngập niềm tin vào đất nước Việt Nam mãi mãi trường tồn…■

"Tình ca mùa Xuân" – lá thư tình vượt thời gian

HÀI BÌNH

Tình yêu và người lính là đề tài hấp dẫn của thi ca. Có rất nhiều bài thơ, bài hát đã ra đời và đi cùng năm tháng. Trong số đó không thể không nhắc đến bài hát "Tình ca mùa Xuân" của cố nhạc sỹ Trần Hoàn. Bốn mươi năm đi qua kể từ khi "Tình ca mùa Xuân" đến với thính giả cả nước, ca khúc không chỉ được đón nhận nồng nhiệt ngay từ lúc mới ra đời mà cho đến hôm nay chất thơ trong cảm xúc, sự lãng mạn trong chủ đề đã khiến cho bài hát luôn sống trong lòng người yêu nhạc. Nét riêng đó dường như đã mang cho ca khúc một diện mạo riêng giữa muôn vàn bài hát được phổ nhạc từ thơ ra đời trong kháng chiến chống Mỹ.

"Tình ca mùa Xuân" được nhạc sỹ Trần Hoàn phổ nhạc từ bài thơ cùng tên của nhà thơ Nguyễn Loan vào năm 1978. Những nốt nhạc kỳ diệu khiến không ít đôi lứa nhìn thấy mình và thấy cả niềm tin yêu với người yêu dấu. Với tôi, một người không sống trong không khí huy hoàng ấy, lại thấy chân - thiện - mỹ tràn ngập cả cuộc đời, khi chỉ mới vài ba phút nghe nhạc phẩm "Tình ca mùa Xuân". Càng nghe càng cảm nhận rõ, sự thành công của bài hát không chỉ bắt nguồn từ tài năng âm nhạc Trần Hoàn mà còn được tạo nên từ chính bài thơ giàu chất nhạc của nhà thơ Nguyễn Loan. Nhạc và thơ hòa quyện tạo thành sức sống lâu bền cho ca khúc. Ngày Xuân nghe lại ca khúc ta vẫn cảm nhận được nét trong trẻo, đầy sức sống của nhạc phẩm đã khiến lòng người thấy tràn ngập tin yêu; thấy đâu đâu cũng hân hoan, chứa chan niềm tươi mới, mến thương. "Em ơi em! Mùa Xuân đã về trên cành lá..."

Thể thơ 5 chữ đơn giản với cách ngắt chữ 2/3, 3/2 - "Em ơi em/mùa Xuân/ đã về/trên cành lá/ Tiếng chim kêu/ngọt quá/ Cho trời/ xanh xanh thẳm"... trong bài thơ lại phù hợp cách ngắt nhịp 3/2, 2/3 ở cung la thứ và la trưởng trong nhạc. Điều vô tình này đã được nhạc sỹ Trần Hoàn chọn làm phương tiện phổ nhạc cho "Tình ca mùa Xuân". Và sinh ra vốn đã vậy, la thứ là cung thể hiện hiệu quả nhất nỗi buồn so với các cung khác. Nên khi nhập vào thơ khiến bao hình ảnh tươi mới, xinh đẹp của "tiếng chim kêu", "trời xanh", "mùi hương thơm", "làn môi", "nụ hôn đầu"... không thể che giấu đằng sau là nỗi nhớ thương, mong mỏi sớm gặp lại người yêu của bao chàng trai, cô gái. Tình yêu khiến con người trở nên nhạy cảm và căng mở mọi giác quan, tình yêu đi từ bản thể đã vượt ra ngoài, lan tỏa vào đất trời, thiên nhiên và vũ trụ. Trong sự reo ca của tâm hồn đang yêu, cuộc sống qua cái nhìn của họ cũng trở nên tha thiết và đầy năng lượng, sức sống. Cung la trưởng, vốn phù hợp cho "tuyên ngôn tình yêu" được hòa âm ở phần hai bài thơ lại giúp nỗi mong mỏi ấy trở thành niềm hân hoan, khi họ luôn tin rằng người yêu sẽ quay về. Để không một hình ảnh buồn, không một lời than trách, không một tiếng thề nguyền trong thơ nhưng bằng hai cung la thứ và la trưởng, nhạc sỹ tài hoa Trần Hoàn đã giúp đôi lứa cảm nhận được tâm tư, tình cảm sâu đậm trong ấy.

Bên cạnh đó, thanh huyền, sắc, nặng và thanh bằng... cũng tạo nên chất nhạc trong bài thơ với độ cao thấp, ngắt nghỉ cố định. Bắt đầu câu đầu tiên là tiếng gọi người yêu tha thiết, trìu mến với ba chữ không dấu (thanh bằng) đầy sức lan tỏa của chàng trai - "Em ơi em". Để khi nghe tiếng gọi dịu nhẹ, mến thương này, cô gái cũng yên lòng cảm nhận có điều gì đó nguyên sơ, trọn vẹn đang bắt đầu. Và chúng ta như lắng lại khi nhà thơ Nguyễn Loan gọi đó là "mùa Xuân". "Mùa Xuân" nối tiếp ngay sau tiếng gọi thể hiện đầy đủ nhất niềm tin mà đôi lứa dành cho sức sống mãnh liệt của tình yêu. Và sau đó, việc nhà thơ Nguyễn Loan sử dụng nhiều thanh trắc ở chữ cuối như: "lá", "quá", "thẳm"... nhấn sâu cho tác phẩm, giúp cô gái hiểu niềm tin yêu dành cho nhau là vững bền, là bất biến. Việc sử dụng nhiều từ láy "xanh xanh", "sinh sôi", "xinh xắn", "hối hả"... không chỉ khẳng định sự nguyên sơ trong tình yêu mà còn nâng cánh tình yêu trở thành lý tưởng để chàng trai chắc tay súng nơi biên giới và cô gái "vững vàng bàn tay" xây dựng quê hương ở hậu phương. Qua từng âm thanh, hình ảnh của "Tình ca mùa Xuân", ta nghe cuộc sống dậy lên muôn màu tươi mới. Và khi cất lên tiếng hát, ta nghe đâu đó tình cảm thương mến, mang chút riêng tư của người chiến sỹ trên mặt trận văn hóa - Nguyên Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin Trần Hoàn với người vợ đã bao mùa Xuân xa cách. Mọi người thường nói tình yêu với Huế, với dải đất miền Trung, với âm nhạc và với người vợ nơi hậu phương đã giúp nhạc sỹ Trần Hoàn thăng hoa trong những bài thơ về mùa Xuân, về Huế. Và với tôi, "Tình ca mùa Xuân" tràn đầy sức sống khi mùa Xuân đất nước được sinh sôi từ tình yêu đôi lứa, từ ngôn ngữ thơ chuẩn xác của nhà thơ Nguyễn Loan và nốt nhạc tài hoa của nhạc sỹ Trần Hoàn.

Sự sâu lắng, mượt mà, đậm đà của tình yêu lứa đôi được ươm mầm từ tình yêu quê hương đất nước và nảy nở trong lao động, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bài hát đã lay động lòng người, gieo vào tâm hồn của mỗi người niềm lạc quan, yêu đời phơi phới vẫy gọi tương lai và cho thấy giá trị đích thực của tình yêu trong sáng mới đẹp làm sao. Bốn mươi năm kể từ khi ca khúc ra đời, đến hôm nay thính giả vẫn cảm nhận được sức sống và tình yêu khi nhạc sỹ Trần Hoàn đã để lại cho đời một trong những hạt ngọc sáng lấp lánh, một chân lý vĩnh cửu không thể bị phôi pha bởi thời gian.■

TRẦN HOÀN

Tình ca mùa Xuân

Em ơi em mùa Xuân đã về trên cành lá
Tiếng chim kêu ngọt quá cho trời xanh xanh thẳm
Mùi hương nào rất quen nghe như làn môi ấm
Nghe đâu từ sâu thẳm đất cựa mình sinh sôi.

Trong ánh mắt em cười có màu xanh khoai sắn
Trong bàn tay xinh xắn có hình dòng kênh xanh
Mùa Xuân về em ơi, cơn mưa đầu mát lạ
Mùa Xuân về anh ơi, nắng mới đã bay về.

Và chúng mình yêu nhau bắt đầu từ độ ấy
Em đi vào xưởng máy khi trời còn hơi sương
Và anh lại ra đi vui như ngày hội
Mùa Xuân biên giới súng anh gác trời xa.

Nghe không em mùa Xuân về cùng tin chiến thắng
Xóm vui trong mùa nắng như gọi đồng chín vàng
Ngày anh đi cách xa quên sao được nỗi nhớ
Thương nhau dù cách trở vẫn trọn lời tin nhau.

Trên chiến tuyến diệt thù có bàn tay anh chắc
Nơi hậu phương xa lắc vững vàng bàn tay em
Mùa Xuân rồi đi qua cơn mưa hè hối hả
Tình ta càng thêm sâu như những chiếc hôn đầu.

Sóc Bom Bo và huyền thoại tiếng chày bên ánh đuốc

HUYÊN NGUYỄN

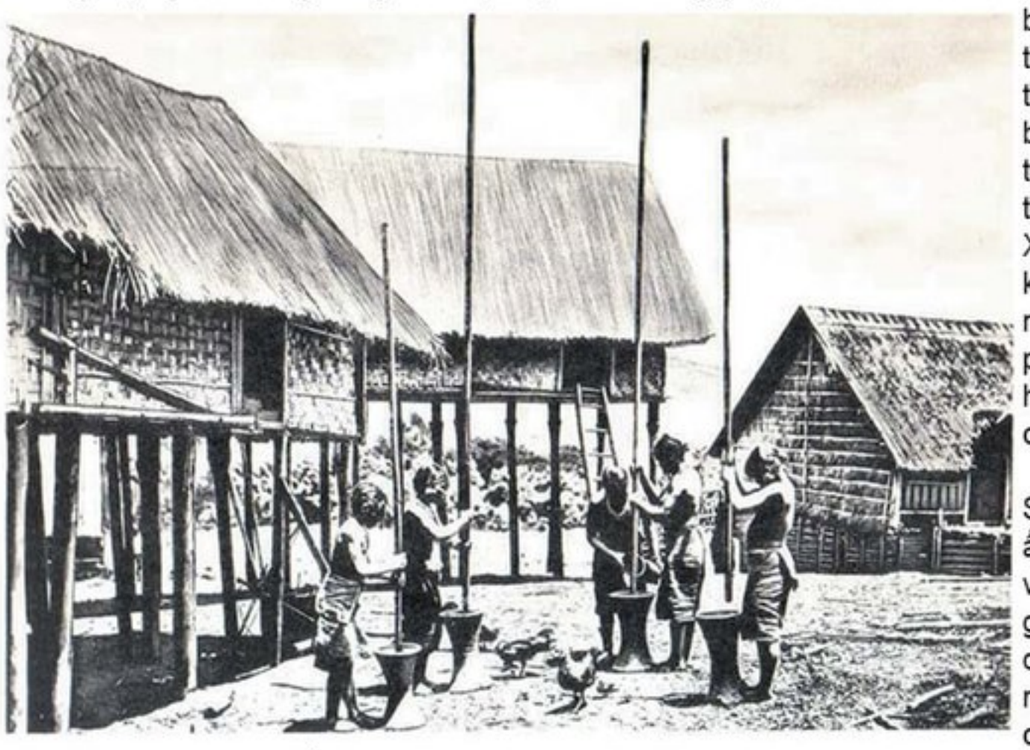
Tiếng chày khua "cắc cùm cum, cắc cum cum cùm cum" dưới ánh đuốc lồ ô bập bùng trong đêm chiến khu đã trở thành nguồn cảm xúc cho nhạc sỹ Xuân Hồng sáng tác nên ca khúc nổi tiếng "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" vào năm 1965, khi ông được Khu ủy biệt phái tăng cường ra mặt trận. Với giai điệu mô phỏng âm thanh nhịp chày khua và nhịp điệu giã gạo hết sức độc đáo, bài hát đã tạo nên một sức hấp dẫn đặc biệt, hào hùng như huyền thoại đẹp của người dân tộc S'tiêng giàu lòng yêu nước: "*Đuốc gần tàn nhịp chày thêm rắn rỏi/ Bóng trăng lên vừa khỏi đỉnh đồi cây/ Người chưa ngơi đã sẵn có người thay/ Cối gạo vơi đi và rồi gạo lại đầy...*".

Nhạc sỹ Xuân Hồng, người nhạc sỹ cách mạng đã để lại cho đời nhiều tác phẩm âm nhạc nổi tiếng của dòng nhạc đỏ đã thai nghén bài hát này trong rất nhiều năm, và đây cũng là một trong những bài hát mà ông tâm đắc nhất. Khi bài hát "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" được dựng cấp tốc và phát trên Đài Phát thanh Giải phóng, ngay lập tức đã vượt không gian và cả thời gian, trở thành một bản hùng ca thôi thúc quân dân khắp nơi đánh giặc... Từ tiếng chày giã gạo vui tươi ngày Tết, cho đến tiếng chày khua vang trong khói lửa chiến tranh… nhạc sỹ Xuân Hồng đã để lại cho chúng ta một huyền thoại về tiếng chày bên ánh đuốc còn vang mãi.

Âm thanh của nhịp chày giã gạo ngày Tết đã đi vào tiềm thức của nhạc sỹ Xuân Hồng từ khi ông còn rất nhỏ. Tiếng giã ấy vừa mang tính biểu tượng của việc sản xuất mà cũng mang thêm cả tập tính văn hóa. Những đêm trăng vằng vặc, tiếng chày giã gạo "cụp cum" đã in vào hồn ông như một kỷ niệm đẹp nhất thời trai trẻ, và ký ức đẹp ấy ông đã mang theo trong cuộc chiến trường kỳ từ thời Pháp sang đến kháng chiến chống Mỹ.

Trước khi bài hát chính thức ra đời vào năm 1966 thì gần 10 năm trước đó ông đã thai nghén những ý tưởng. Đã có lần ông ghi nhạc, đặt lời xong nhưng nghe "không thích" lại cất đi và sau đó quên bẵng vì "nét nhạc phác thảo ấy quá dở". Trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp, lúc công tác ở Huyện đoàn Thanh niên Cứu quốc, ông thường xuyên đi vào quần chúng thanh niên để vận động phong trào. Lúc bấy giờ nhạc sỹ đã có một ít vốn liếng âm nhạc, có cả một tủ bài hát, có cây đàn trên vai để làm phương tiện tập hợp thanh niên. Các cuộc vận động tiếp tế cho bộ đội, những đêm trăng sáng trong vùng tự do ở nông thôn, tiếng chày giã gạo "cụp cum" đã gợi lại những kỷ niệm, những ước mơ thầm kín, niềm thương nhớ mông lung và ông bắt đầu có ý định sáng tác một bài hát về "Tiếng chày giã gạo". Nhưng rồi cuộc kháng chiến chống Pháp đi qua, điều ông mơ ước vẫn chưa thực hiện được. Những năm tháng tiếp theo đó, ông ở lại hoạt động bí mật ở miền Nam, vì hoàn cảnh công tác với phương châm hoạt động bí mật, nên ông lại càng không có điều kiện để hoàn thành những ấp ủ bấy lâu của mình. Rồi cuộc kháng chiến chống Mỹ lại bắt đầu, ông được điều động về lực lượng vũ trang, phải làm nhiều công việc khác nhau và hầu như không dính dáng đến âm nhạc nên niềm mơ ước ngày nào vẫn cứ trôi đi, tưởng chừng như đã trôi vào quên lãng. Cho đến ngày ông được điều động về làm Trưởng đoàn Văn công Quân Giải phóng Miền Nam thì ước mơ của ông lại bắt đầu nhem nhóm trở lại.

Nhưng trong điều kiện chiến tranh, những ước mơ giản dị của đời thường cũng trở nên khó khăn hơn khi thực hiện. Trong những năm hoạt động nghệ thuật, hoài bão viết về "Tiếng chày giã gạo" luôn được ấp ủ nhưng nhạc sỹ Xuân Hồng không thể tìm lại được hình

ảnh đêm trăng giã gạo đầy thơ mộng ngày xưa bởi cuộc kháng chiến chống Mỹ vô cùng ác liệt, bom loạt, pháo bầy có thể trút xuống bất cứ lúc nào. Khi ấy, nhạc sỹ Xuân Hồng đã nghĩ rằng tất cả chỉ còn là mơ ước và những kỉ niệm thì cứ lùi mãi xa thêm. "Có đôi khi tôi muốn viết bằng những hồi ức của mình cộng với sự tưởng tượng thêm nhưng không tài nào làm được…", đó là những lời giãi bày của ông viết trong cuốn hồi ký của mình.

Nhưng rồi dịp may đã đến khi ông được tham gia chiến dịch Đồng Xoài (6/1965) với tư cách là nhạc sỹ đi thâm nhập thực tế. Trong chiến dịch này, một cánh quân chủ lực của ta phải bí mật hành quân lên hướng mở ra chiến dịch. Vì phải giữ yếu tố bí mật, bất ngờ nên đơn vị phải cắt rừng mà đi, không được nhập lương thực ở các trạm quân lương có nhiều đơn vị khác lui tới. Ban Chỉ huy được lệnh hành quân đến điểm X để nhận gạo. Nơi đó chính là Sóc Bom Bo (nay là ấp I của xã Bom Bo, huyện Bù Đăng, Bình Phước). Sóc Bom Bo lúc đó có chưa tới một trăm gia đình người dân tộc S'tiêng, nhân dân một lòng theo cách mạng, họ hoàn toàn sống tự lực cánh sinh, tự làm nương rẫy, trồng lúa trồng khoai lấy lương thực. Những năm mất mùa, họ hoàn toàn ăn củ khoai rừng để sống. Không có muối, họ đốt cỏ tranh lấy tro ăn thay muối. Không có dầu đèn, họ chỉ thắp sáng bằng đuốc lồ ô. Họ sẵn sàng ăn củ rừng để nhường gạo cho cách mạng, họ ăn lạt, ăn tro để dành muối cho bộ đội. Đàn ông mặc khố, con gái ở trần, đời sống vật chất họ nghèo khổ đến tột cùng nhưng lòng yêu nước của họ thì tuyệt vời, không đo đếm được. Tập quán của người S'tiêng là giã gạo ngày nào ăn ngày nấy và giã gạo là công việc của phụ nữ. Lúc ấy, giữa lúc ngày mùa, lúa trên nương đang chín rộ, ngày ngày máy bay do thám của giặc quần đảo phát hiện những đám lúa nào vàng thì chúng ném bom napalm thiêu hủy để triệt nguồn sống của người dân, người dân nơi đây đã nhiều năm sống chung với mùa đói. Nhưng khi nhận được chủ trương của Đảng cần gấp mấy tấn gạo tiếp tế cho bộ đội đi đánh giặc thì già làng Điểu Đếch, cùng với Điểu Tơi, Điểu Lên và những người cốt cán đã quyết định đưa ra khẩu hiệu "Toàn dân Sóc Bom Bo giã gạo", không phân biệt trẻ, già, trai, gái, phá bỏ một tập quán ngàn đời của người dân tộc S'tiêng là chỉ ăn ngày nào giã gạo ngày đó và giã gạo là việc của phụ nữ. Tất cả người dân trong làng đã tập hợp lại để chung tay giã gạo phục vụ cách mạng. Và giữa lúc phải giành lấy miếng ăn mà kẻ thù chực cướp, lại vừa phải tăng năng suất để kịp cho tiếp tế, người dân Sóc Bom Bo đã phải "giã gạo ban đêm vì ngày bận làm mùa". Thế là đêm đêm, ánh đuốc lồ ô bập bùng thắp sáng, tiếng chày giã gạo thâu đêm đã vẽ nên bức tranh hùng tráng tuyệt vời, như trong thần thoại... Nhạc sỹ Xuân Hồng đã từng kể lại rằng "Tôi như người đang xem một phòng triển lãm sống hay đọc một truyện cổ tích ngàn xưa".

Đêm giã gạo trên Sóc Bom Bo năm ấy chẳng hề giống với cảnh đêm trăng giã gạo năm nào ở quê ông ngày xưa, nhưng giữa khung cảnh thiên nhiên hùng vĩ và sự lao động hăng say ấy đã khơi dậy trong tim nhạc sỹ Xuân Hồng những ký ức đẹp đẽ, nguồn cảm hứng từ lâu đã nguội giờ lại bập bùng cháy lên trong tâm hồn ông. Âm hưởng của những tiếng chày năm nào hòa quyện vào nhịp điệu của tiếng chày hôm nay đã làm trỗi dậy trong ông nguồn cảm hứng, khơi dòng cho giai điệu, tiết tấu của bài "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" được chính thức ra đời. Và cũng từ đó, Sóc Bom Bo gần như đã trở thành quê hương thứ hai của nhạc sỹ Xuân Hồng. Sau giải phóng, ông thường xuyên về thăm lại Bom Bo, người dân ở đây xem ông như anh em, như một người dân S'tiêng Bom Bo, có lần ông về thăm làng còn được người dân đến rước bằng voi. Ngày ông mất (14/5/1996), rất đông đồng bào ở Bom Bo đã lặn lội về TP Hồ Chí Minh để viếng ông.

Bom Bo bây giờ không còn tiếng chày khuya, đã vắng hẳn "*Khúc nhạc đêm nay dùng nhịp đệm bằng chày*" mà thay bằng cơ giới hóa và nhà ngói bê tông cùng chợ thị đã sầm uất lên nhiều, nhưng "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" thì vẫn mãi ở đó, đâu đó vẫn vang vọng tiếng chày theo nhạc điệu như thể mỗi lần có dịp *"Về đường này thăm sóc Bom Bo/ Lại nghe tiếng chày nhịp nhàng trên sóc Bom Bo…"*■

Một trong bốn thú chơi tao nhã của người xưa mỗi dịp Tết đến, Xuân về đó là: "Nhất chữ, nhì tranh, tam sành, tứ mộc". Và tranh dân gian đã trở thành một nét văn hoá đặc sắc của người dân Việt Nam, là nơi lưu giữ những giá trị tâm linh sâu sắc. Cùng với tranh Đông Hồ, Hàng Trống, tranh Kim Hoàng – tranh Đỏ đã có lịch sử hàng trăm năm. Tuy nhiên dòng tranh này đã bị cho là thất truyền hơn 100 năm kể từ sau trận lũ lịch sử xảy ra tại Hà Nội năm 1915. Đầu Xuân, chúng tôi có dịp ghé qua làng Kim Hoàng, nơi được coi là quê hương của dòng tranh nức tiếng một thời này.

Về làng tranh Kim Hoàng ngày Xuân

ÁNH HỒNG

Bức ảnh Thần Kê tranh Kim Hoàng. Ảnh: TL

Làng Kim Hoàng nay thuộc xã Vân Canh, huyện Hoài Đức, Hà Nội. Tuy nhiên, khi hỏi người dân tại đây, ký ức về dòng tranh nổi tiếng một thời này chỉ còn là những hồi ức xưa cũ qua lời kể của những cụ cao niên. Gặp ông Nguyễn Thế Nhuận - nguyên Trưởng Ban Quản lý di tích Đình Kim Hoàng nay đã ngoài 92 tuổi chia sẻ: "Sau trận lũ năm 1915, nghệ nhân làm tranh làng Kim Hoàng ngày một thưa thớt. Cuộc sống khó khăn khiến thú chơi tranh của người dân dần mai một. Trước kia, cứ mỗi dịp độ gần Tết, cả làng đều rực một màu đỏ của giấy nhuộm. Chính vì vậy, tranh Kim Hoàng còn được người dân biết đến với tên gọi: Tranh Đỏ".

Theo sách Đồ họa cổ Việt Nam, dòng tranh dân gian Kim Hoàng được hình thành vào nửa sau thế kỷ XVIII. Dân làng Kim Hoàng xưa chủ yếu là những người di cư từ Thanh Hóa ra Bắc năm 1701, gồm hai làng Kim Bảng và Hoàng Bảng hợp nhất lại. Nhận thấy tranh Đông Hồ, Hàng Trống chỉ đủ cung ứng cho địa bàn Hà Nội, Bắc Giang, Bắc Ninh, Hải Dương..., cũng như không thực sự thích ứng với nông dân cả về thẩm mỹ lẫn túi tiền, người làng Kim Hoàng đã quyết tâm tạo ra dòng tranh mới có sự kết hợp kỹ - mỹ thuật từ hai dòng tranh trên. Sử liệu cũng ghi đi đầu trong việc tổ chức in và vẽ tranh là hai dòng họ Nguyễn Sỹ và Nguyễn Thế. Để chuẩn bị bán cho Tết, từ giữa tháng 11 Âm lịch trở đi làng bắt đầu công việc làm tranh. Việc làm tranh với người xưa là rất thiêng liêng và cẩn trọng nên đầu tiên phải cúng tổ nghề, sau đó ván in do trưởng phường giao cho dân làng in, in xong nộp lại cho trưởng phường. Thế kỷ XIX, tranh Kim Hoàng phát triển rất mạnh.

Tranh Kim Hoàng không sử dụng giấy điệp như tranh Đông Hồ hay giấy dó như tranh Hàng Trống mà in trên nền giấy đỏ, giấy hồng điều, hoặc giấy vàng tàu nên còn được gọi là tranh Đỏ. Màu đỏ là màu của Tết, do đó người ta mua về treo cho may mắn, bình an. Ở tranh Kim Hoàng, các nghệ nhân chỉ sử dụng một bản khắc để in nét đen lên giấy rồi dựa vào đó mà tự do chấm phá màu sắc theo cảm xúc riêng của mỗi người. Vì thế, mỗi bức tranh có một sự phóng khoáng và diện mạo riêng, dù cùng được in ra từ một bản khắc. Đây là điểm được ưa chuộng nhất ở tranh Kim Hoàng.

Ông Nhuận cũng cho biết: "Tranh của làng Kim Hoàng có thể sử dụng để thờ cúng, chúc tụng, gần giống với hai dòng tranh dân gian đã rất nổi tiếng là Đông Hồ và Hàng Trống. Nhưng tranh Kim Hoàng lại kế thừa được những ưu điểm của hai dòng tranh trên...". Ưu điểm đó, nằm ở khía cạnh tranh Kim Hoàng có nét khắc thanh mảnh, tỉ mỉ hơn tranh Đông Hồ, trong khi màu sắc lại tươi sáng hơn so với tranh Hàng Trống. Đề tài trong tranh Kim Hoàng cũng tương đồng như ở tranh Đông Hồ và tranh Hàng Trống. Đó là những hình ảnh khắc họa cuộc sống mộc mạc, đơn sơ quen thuộc của cư dân vùng Đồng bằng Bắc Bộ. Nhưng tranh Kim Hoàng còn có thêm đặc điểm mà hai dòng tranh Đông Hồ và Hàng Trống không có, đó là những câu thơ chữ Hán được viết theo lối chữ thảo in ở góc của mỗi bức tranh. Đây là những nét độc đáo, đặc sắc giúp tạo nên giá trị riêng cho dòng tranh dân gian Kim Hoàng.

Tuy nhiên, sau trận lụt năm 1915, khi làng mạc từ thị trấn Phùng (huyện Đan Phượng) đến khu vực quận Cầu Giấy bị ngập trắng bởi trận lụt lịch sử. Nhiều ván in tranh của làng bị cuốn trôi. Đến năm 1945 thì tranh hoàn toàn không còn được sản xuất nữa.

Theo lời giới thiệu của ông Nhuận, chúng tôi tiếp tục tìm đến nhà nghệ nhân trẻ Đào Đình Trung, người đang góp công hồi sinh lại dòng tranh Kim Hoàng. Trước mắt chúng tôi là những bức thần kê (tranh gà), các cặp lợn no tròn trên nền giấy đỏ. Tay thoăn thoắt pha mực, phết màu, in tranh, nghệ nhân trẻ Đào Đình Trung vừa tỉ mỉ giới thiệu với khách từng công đoạn làm tranh đỏ Kim Hoàng.

Anh cho biết, tranh được làm phục vụ nhu cầu của khách mùa Tết năm nay không chỉ có các màu truyền thống với sắc đỏ, vàng mà các họa sỹ còn phối các khối màu lạ đi để hấp dẫn người chơi tranh. Mới chính thức "chào sân" tháng giáp Tết nhưng người mua tranh khá đông. Công việc còn mới, ít người làm nên rất bận rộn. Một người phải kiêm tất cả các công đoạn, từ quét màu trên giấy, đem phơi đến pha màu, in tranh. Hôm chúng tôi đến, thời tiết chuyển nồm ẩm, giấy in mềm nên người làm tranh nhàn hơn, chỉ việc in lên giấy đã cho những tạo hình ưng ý. Nếu gặp ngày hanh khô, làm tranh vất vả hơn vì giấy cứng khô, co vào, khó trùng khớp với khuôn in, nên thường phải làm bản nét, sau đó pha màu vẽ lên.

Nghệ nhân Đào Đình Chung đang phục dựng lại một bức tranh Kim Hoàng. Ảnh: TL

Những bức chưa ưng ý, chưa in chữ được bán với giá 60.000 đồng/cặp. Tùy theo chất lượng của từng sản phẩm, tranh được bán với giá dao động từ 100.000 đồng đến 200.000 đồng/ cặp khổ nhỏ. Mỗi ngày làm thành phẩm khoảng 50 cặp tranh gà, lợn nhưng đều bán hết veo.

Anh cũng chia sẻ: với sự góp sức của PGS, TS. Nguyễn Thị Thu Hoà – Giám đốc Bảo tàng Gốm sứ Hà Nội cùng các nghệ nhân cao tuổi trong làng, dòng tranh Kim Hoàng đang từng ngày hồi sinh. Để có được những mẫu tranh như hôm nay là công sức không nhỏ của biết bao con người. Vì có ít nhất hơn 70 năm ngắt quãng, tranh Kim Hoàng gần như "bị hóa thạch" nên chỉ riêng việc xác định màu tranh đã mất mấy tháng trời. Chuẩn màu tranh lấy theo sách về tranh dân gian của một nhà sưu tập, nghiên cứu người Pháp thì chỉ có 2 màu là màu vàng yến và đỏ hiên. Nhiều tư liệu cổ, tư liệu ảnh về tranh dân gian lại chỉ ra rằng còn có màu đỏ xác pháo và màu đỏ điều. Đây cũng là những gam màu rất phù hợp với tranh Tết.

Việc phục chế bản khắc cũng đòi hỏi nhiều kỳ công. Để có bản khắc tranh gà như hiện tại, dù rằng chưa thực sự ưng ý nhưng những người làm dự án đã phải nhờ đến gần 30 người, trong đó có cả các nghệ nhân lâu năm của tranh Hàng Trống, tranh Đông Hồ. Làm tranh lại đòi hỏi rất nhiều tiểu xảo. Hiện nay, dự án đã khôi phục được khoảng 20 mẫu tranh, chiếm khoảng 5% mẫu tranh Kim Hoàng truyền thống. Nhưng, các thành viên của dự án cũng quan niệm, hồi sinh tranh Kim Hoàng thì không thể chỉ đánh giá trên góc độ mỹ thuật dù rằng mỹ thuật rất quan trọng. Muốn làng nghề phát triển thì phải có nghệ nhân và nghệ nhân phải sống được bằng nghề. Mà như thế tranh phải bán được và tranh càng phải đẹp phải thì mới được thị trường đón nhận.

Điều đáng mừng là tranh mới khôi phục lại ít mẫu nhưng đang trong giai đoạn làm không kịp bán. Có thể có nhiều lý do, trong đó, yếu tố lạ trong mùa tranh Tết là một trong những lý do khiến người ta tìm mua. Nhưng về lâu dài, nếu chỉ lạ thôi thì tranh không thể đáp ứng được nhu cầu của người chơi tranh hiện đại. Thế nên, anh cùng những người trong dự án đang ấp ủ khá nhiều dự định đặc biệt để hồi sinh dòng tranh này. Ít nhất, 10 mẫu tranh Truyện Kiều sẽ được phục hồi và khoảng 20 mẫu sáng tác mới theo nội dung Truyện Kiều sẽ được sản xuất thành từng bộ, có minh họa thêm bằng chữ Nôm...

Chia tay nghệ nhân Đào Đình Chung, chúng tôi trở về. Được tận mắt chứng kiến một dòng tranh cổ hồi sinh thực sự đã gây ấn mạnh cho những người trẻ chúng tôi. Hy vọng một ngày nào đó, hình ảnh những bức tranh Kim Hoàng – Tranh Đỏ sẽ lại ngập tràn trong Tết Xuân.■

Đi về phía mặt trời

Truyện ngắn của **HẢI BÌNH**

Sáng thứ Bảy hôm ấy trời thật đẹp. Sau đợt rét kéo dài kèm theo những đợt mưa phùn dai dẳng ẩm ướt và khó chịu, bỗng nhiên Hà Nội có được một ngày nắng ấm và khô ráo bất ngờ, dù trước đó người ta dự báo không khí lạnh từ phía Bắc đang tràn xuống. Có thể vì thế mà phố xá như nhộn nhịp hẳn lên. Nhiều người đã thay những chiếc áo ấm xẫm màu bằng những bộ cánh nhẹ sặc sỡ hơn.

Một người đàn bà lam lũ dắt theo cậu con trai nhỏ đi trên vỉa hè. Nó còi cọc và nhỏ xíu. Nhìn nó, người ta có thể đoán nó mười tuổi hoặc cũng có khi 50 tuổi. Thực ra nó mới lên chín, với đôi mắt sáng của đứa bé đói ăn và lớp da nhăn xám của cụ già ốm yếu. Hơn thế, đôi chân khẳng khiu của nó phải gánh cái bướu khá to trên lưng. Thành ra khi đi, dẫu cố đứng thẳng, nó vẫn khiến ta nghĩ tới hình ảnh một cụ già lưng còng. Chỉ thiếu chiếc gậy chống.

Bị chiếc bướu lớn ấy đè lên người quá lâu, thời gian gần đây nó cảm thấy có cái gì đau nhói trong ngực, đến mức bà mẹ khốn khổ của nó phải đưa con đến bệnh viện. Bố nó chết từ lâu và hai mẹ con xưa nay sinh sống nhờ vào bãi rác thành phố.

Mùa hanh khô năm nay kéo dài nên nguy cơ hỏa hoạn tại các khu vực bãi rác, phế liệu càng tăng cao. Lực lượng chức năng nhiều lần tuyên truyền, kiểm tra, xử phạt các cơ sở tập trung phế liệu vi phạm quy định về phòng cháy chữa cháy. Lực lượng PCCC ứng trực tại nơi đốt rác để xử lý kịp thời khi ngọn lửa vượt ngoài tầm kiểm soát. Nhiều bãi rác đã được xóa sổ để đảm bảo an toàn cho các khu dân cư và môi trường sống.

Trung tâm thành phố không có bãi rác nên cả hai mẹ con phải sống nhờ những bát cháo từ thiện do mấy người hảo tâm mang đến vào buổi sáng. Buổi tối họ ăn cháo ở một bệnh viện khác cách đấy không xa. Trưa thì nhịn.

Ở bệnh viện, do không có thẻ bảo hiểm, một phần vì quá tải bệnh nhân nên một tuần sau nó mới được khám. Mà việc này cũng hoàn toàn ngẫu nhiên, đơn giản là nó gặp may. Số là hôm ấy ngẫu nhiên ông giám đốc bệnh viện đi ngang, hỏi chuyện mẹ con nó. Vốn người tốt, ông cho nó nhập viện mà không cần tiền hay bất kỳ giấy tờ gì. Hơn thế, ông còn tự mình khám bệnh cho nó.

Ông khám rất lâu, sử dụng đủ các loại máy móc hiện đại. Cuối cùng ông nói:

"Phải mổ".

Nhưng liền sau đấy, ông nhíu mày bảo mẹ nó:

"Có điều cháu yếu quá. Gầy quá. Chị cố gắng cho cháu ăn thật nhiều chóng béo, tôi sẽ mổ".

Mẹ nó thì rơm rớm nước mắt.

Tất nhiên ông giám đốc cũng như những người tốt bụng và có tài khác, ông không quá lựa lời khi nói. Hơn thế, ông có tính hay quên. Ông quên câu chuyện vừa mới làm ông cảm động, rằng họ phải sống bằng những bát cháo từ thiện, thế thì họ lấy đâu ra tiền bồi dưỡng cho nó chóng béo để ông mổ?

Việc chữa bệnh có vẻ diễn biến thuận lợi. Chỉ còn một vấn đề nhỏ là làm sao béo lên. Một tí thôi cũng được. Không béo là không mổ. Mà không mổ thì đau lắm, có thể chết.

Ngay hôm ấy, bà mẹ khốn khổ bắt đầu quay lại với công việc đi nhặt ve chai. Bãi rác ven thành phố là nơi kiếm kế sinh nhai của nhiều người ngoại tỉnh. Khi cả thành phố còn im lìm, chìm trong giấc ngủ, bà mẹ đã lọ mọ, lê đôi chân đi qua mọi ngóc ngách, cửa hàng, những thùng rác để bới tìm phế liệu. Bà ra chợ đêm nhặt từng chiếc túi nilon, bìa carton, thùng xốp, lon bia. Khi đã nhặt hết rác trong chợ, bà trở về hẻm dẫn vào xóm ngụ cư để giặt túi nilon, phơi khô rồi gom lại bán. Những ngày nắng, nhiều người cũng đi nhặt nên bà thu gom không được nhiều. Ngày mưa lầy lội như hôm nay ít người đi, thì bà còn kiếm được nhiều phế liệu. Trời càng mưa thì càng phải đi…

Từ đó bà mẹ chỉ ăn mỗi bữa nửa bát cháo. Nửa kia nhường cho con. Bà còn luôn tay xoa bóp người nó, hy vọng làm thế da thịt nó sẽ giãn ra, tức là béo hơn, hay trông có vẻ béo hơn. Còn thằng bé thì hăm hở nuốt hết các loại thuốc bệnh viện phát cho theo lệnh của ông giám đốc, như thể chúng là những chất béo bổ nó đang cần. Cũng từ đó hai mẹ con luôn nhìn những người béo với con mắt thèm thuồng.

Bà mẹ vẫn cần mẫn len lỏi trong các khu rác thải hòng

mong kiếm được chút gì trang trải tiền viện phí và tẩm bổ cho con. Mấy ngày nay, trời rét như cắt và khô hanh. Không một giọt mưa khiến cây cối và đường phố càng bụi bặm và vàng vọ. Những người bán quán tụ tập với nhau thành từng nhóm, đốt cành cây khô, rít điếu thuốc mong sao trụ được ngoài trời để kiếm kế sinh nhai. Kẻ nào đó trong cơn thèm thuốc đã châm điếu thuốc hút, rồi vô tình búng vào đống rác. Lửa âm ỉ cháy… Người ta vẫn cặm cụi nhặt rác. Không một ai hay biết gì.

Sáng nay, ông giám đốc bệnh viện lại đến. Ông nhìn thằng bé, lắc đầu:

"Cháu cố gắng ăn nhiều vào nhé!"

Thằng bé lễ phép đáp:

"Dạ, vâng ạ".

Buổi tối thì thằng bé lẻn ra đường bán vé số, vì ban ngày nó phải nằm trên giường bệnh như mọi bệnh nhân khác. Một ông già làm nghề này nhường cho nó nửa tập vé mình có, bảo bán được bao nhiêu sẽ chi hoa hồng bấy nhiêu. Một cách kiếm tiền lý tưởng không cần vốn.

Nó đang đứng co ro dưới ánh sáng vàng vọt của ngọn đèn đường trên con phố nhỏ cạnh bệnh viện. Không biết đây đã là đêm thứ mấy trong nỗ lực bền bỉ của nó nhằm béo thêm một chút.

Đêm nay trời trở lạnh, hình như sắp mưa. Nó đứng bất động với tập vé trăng trắng trên cánh tay đang chìa ra phía trước. Không thấy nó mời khách mua. Cũng có thể nó mời nhưng giọng yếu quá nên không nghe thấy.

Chưa đến mười giờ và phố vẫn đông. Hết người này đến người khác đi qua, nhưng không một ai chú ý đến nó. Toàn những người béo tốt. Nhìn họ, nó chợt nảy một ý nghĩ thật buồn cười, rằng giá có bà tiên nào đó hóa phép cắt một cân thịt của họ, đắp lên người nó thì tốt biết bao. Không, có lẽ phải hai, ba hay dăm cân mới đủ.

Tại bãi rác, lửa vẫn âm ỉ cháy. Gió rét và mạnh thốc vào khiến lửa bắt đầu bốc lên, dữ dội. Sức nóng và thời gian đủ để lửa mang trong mình sức mạnh phá hủy. Cả một bãi rác thải rộng 3ha với cơ man nào là đồ nhựa, túi ni lông, đồ da… làm mồi cho lửa. Lửa khét lẹt. Khói đen bốc lên như một cái cột giữa hư không. Người ta đã phát hiện ra hỏa hoạn…

Chuông điện thoại của phòng trực 114 réo liên hồi. Thành phố về khuya, cái rét căm căm cùng không khí lạnh khiến đường phố vắng hơn thường lệ. Nhận được lệnh chỉ huy, chiếc xe chữa cháy lao nhanh trên đường đến khu rác thải đang hỏa hoạn.

Cả một khu rác lửa cháy ngùn ngụt và có cả tiếng nổ. Khu vực này chứa nhiều vật liệu dễ cháy kết hợp với gió lớn cùng thời tiết hanh khô nên ngọn lửa lan nhanh. Mùi hôi của đủ các loại rác bị cháy bốc lên khiến cho không khí đen kịt và đặc quánh sự ô nhiễm và độc hại.

Đoàn xe chữa cháy phóng như bay trong đêm tối, sự hối hả và gấp rút khi những cuộn dây, đường ống nước được vận hành. Tiếng bước chân vội vã, tiếng chỉ huy chữa cháy và những bóng áo xanh lẫn vào trong đêm đen, thoắt ẩn thoát hiện sau những lưỡi lửa đang bùng lên dữ dội. Công tác chữa cháy và chống cháy lan được triển khai. Một mặt nước được phun vào dập tắt và khống chế biển lửa nơi bãi rác; mặt khác phải bảo đảm an toàn tính mạng cho những hộ dân sống trong dãy nhà tạm đang bị đe dọa vì lửa đã bắt đầu bén sang.

Đêm nhá nhem, người chỉ huy tầm tuổi trung niên nhanh chóng cho triển khai hút nước và kiến thiết đường vòi để tiếp nước vào họng chờ từ dãy nhà tạm. Triển khai xong đường vòi, các chiến sỹ phun nước làm mát chống cháy lan cho các dãy nhà lán kế cận. Lửa đang bốc lên ngùn ngụt, đeo bình dưỡng khí, một chàng Trung úy trẻ cùng đồng đội tiến vào dãy nhà trọ và lần lượt đưa người dân nằm trong nhà bị ngạt khói ra ngoài, tiến hành sơ, cấp cứu.

Khói đen và mùi rác cháy vẫn bao đặc lấy không khí. Ở sau một khung cửa sổ, tiếng người lớn, tiếng trẻ con khóc. Trong hoảng loạn, và sợ hãi, họ khóc mếu, la hét, và dắt díu nhau chạy. Có những người sợ quá, đứng chôn chân một chỗ, nhất quyết ko dám nắm lấy tay một chiến sỹ Cảnh sát để kéo vượt lên khỏi ngọn lửa sát bên. Cuối cùng, anh phải nhảy xuống và bế bà cụ đó lên, nhảy qua cái tủ vải đang bùng cháy và đổ xuống chắn ngang lối. Một chiến sỹ đã dùng kìm phá khóa, giật tung cửa sắt, bò vào giữa đám lửa đang cuồn cuộn. Lao nhanh về phía một cậu bé, ôm chặt nó vào lòng để trấn an. Sau đó, ôm cậu bé lên tay, anh cố gắng che mình bảo vệ cậu khỏi lửa và trao cho đồng đội đang chờ phía dưới. Các tiểu đội nhanh chóng tỏa vào các gian phòng và các phòng thông nhau, tìm kiếm trong các góc khuất những người bị mắc kẹt. Nhiều gia đình vẫn đang hoảng sợ, có người bị ngạt khói. Tiếng kêu cứu, tiếng khóc và tiếng lửa cháy đan xen tạo nên một cảnh tượng ám ảnh.

Hình như vẫn còn tiếng người kêu cứu ở dãy nhà trong cùng, nơi lửa bắt đầu bốc lên như điên cuồng trong gió. Một chiến sỹ mặt lấm lem đầy khói dưới sự chi viện của đồng đội đã phá mái nhà, nhảy vào một căn phòng khuất sau góc. Một người đàn bà bị bất tỉnh vì có một tấm tôn đè vào chân. Trong mù mịt khói đen vây bủa, người ta thấy người lính hất tung tấm tôn lên và bế thốc cái thân thể bé nhỏ đó trao cho đồng đội. Vừa lúc đó, cả tấm mái nơi phòng trọ ụp xuống. Không may người lính ra sau nên anh đã bị bỏng khá nặng ở cánh tay và cả một mảng lưng… Những người đồng đội lao nhanh về phía anh để ứng cứu. Những chiếc cáng và xe cứu thương bắt đầu lăn bánh đưa những nạn nhân thẳng đến viện.

Trời về khuya, mưa bắt đầu rơi và rét càng đậm nhưng sức nóng của lửa, sự gấp gáp trong từng hơi thở và những bước chân khiến cho cái rét dường như biến mất. Khu nhà tạm này do xóm lao động nghèo lập nên, chỉ giành cho những người bán ve chai và nhặt rác ở trọ. Nó xuống cấp và hư hại nhiều. Trận cháy hôm nay khiến nó muốn sập xuống. Đội Chữa cháy đã cứu và đưa được gần hết số người trong các nhà trọ ra ngoài.

Trên con đường đến bệnh viện. Thằng bé co ro đứng nơi góc đường. Nó lạnh. Lại đói nữa. Phải về thôi. Nhưng hôm nay chưa bán được vé nào. Chờ chút nữa, biết đâu ai đấy sẽ mua, có thể mua một lúc cả tập. Thế là nó cứ nán lại, nán lại mãi… Đợi cái bóng dáng lam lũ quen thuộc của mẹ nó cất bước về bên nó sau một ngày đi nhặt ve chai… Nhưng khuya thế này còn ai mua nữa.

Đường phố thưa người dần, cái xe chữa cháy màu đỏ ban nãy chạy qua con đường bệnh viện giờ đã trở về. Tiếng còi xe cứu thương kêu không dứt cho đến khi rẽ vào trong viện, người ta gấp rút khiêng những chiếc cáng thẳng vào phòng cấp cứu. Nó tự hỏi "không biết có phải cái xe lúc trước", không biết cháy ở đâu nhỉ? Thằng bé buồn bã rời chỗ đứng quay về viện.

(Xem tiếp trang 33)

Đi qua mùa lũ

Truyện ngắn của **TRỊNH LAN**

Mưa xối xả, gió rít từng hồi, đập vào những thân cây quật ngã rồi lại văng lên ào ào. Mấy ngày hôm nay, tivi liên tục đưa tin cơn bão số 13 đang tiến vào Biển Đông. Điện đã bật sáng trở lại. Phía màn hình ti vi đang thông báo diễn biến mới nhất của thời tiết. "Theo Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn Trung ương, cơn bão số 13 có tên quốc tế là Nepan. Dự báo trong 24 giờ tới, bão di chuyển theo hướng Đông Đông Bắc, mỗi giờ đi được khoảng 40km và có khả năng mạnh thêm. Hồi 14 giờ ngày..., vị trí tâm bão ở vào khoảng khoảng 19,9 độ Vĩ Bắc; 112,2 độ Kinh Đông, cách đảo Hải Nam (Trung Quốc) khoảng 120km về phía Đông. Sức gió mạnh nhất ở vùng gần tâm bão mạnh cấp 12 (tức là từ 75 đến 90km/giờ), giật cấp 14 - 15...".

Đồng hồ trên tường thong thả gõ đến tiếng thứ mười. Mưa ngoài trời mỗi lúc mỗi nặng hạt hơn. Tháng 12. Cái rét căm căm của mùa Đông giá lạnh khiến An phải xoa xoa đôi bàn tay liên tục. Ngoài trời tối đen như mực, gió rít ào ào, xoạc qua mấy tàu chuối nghe rợn người. Con đường nhỏ từ bản Láp vào trạm y tế giờ không một bóng người. Trạm y tế trong bản nhỏ vẫn đứng im lìm trên đồi Min, gió mưa thét gào dữ dội. Trong lòng thấp thỏm không yên, An vội khoác tấm áo mưa đi xem xét một vòng quanh trạm. Năm nay, gió quất mạnh hơn bình thường, một thân cùi dùng để chèn cửa yếu quá bị gãy khiến hai cánh cửa sổ bị thổi bật ra va đập liên tục vào tường. An vội vàng chạy lại giữ cửa. Nhưng gió quật mạnh quá khiến đôi tay cô mỏi nhừ mà vẫn chưa buộc lại được. Tiếng gió, tiếng mưa cứ quất chan chát vào cửa phòng, từng vạt cỏ, cành cây bị thổi rạp xuống tận mặt đất, giập nát như thể bị cả đàn trâu dữ lồng qua. Trước đó, cô và mấy người trong bản đã xem xét cửa nả, buộc chặt mọi thứ có nguy cơ bị thổi bay, cả cột cờ cũng tháo xuống đem vào trong nhà. Tình hình gió mưa thế này, lòng cô vẫn như lửa đốt không biết trạm y tế có được an toàn không. Nghĩ vậy, An bèn đội chiếc áo mưa và băng mình trong gió lốc kiểm tra các phòng. Đúng như linh tính của cô, gió giật quá mạnh nên dây buộc cửa chính và hai cửa sổ đã bị đứt, cánh bung ra đập chan chát vào tường. Cô vội giữ cửa và tìm cách buộc lại. Nhưng gió đập mạnh quá, chưa kể mưa gió quất vào làm cô mờ cả mắt.

Sắp tròn ba năm kể từ ngày đầu cô đặt chân về nơi đồi núi này. Tốt nghiệp trường y, cô được bệnh viện phân công đi thực tế cộng đồng 3 năm trên miền núi. Hết năm nay là cô được trở về Hà Nội. Ngày đầu mới đến, nghĩ tới cô rất sợ, một mình ở lại cái trạm heo hút không một bóng người khiến cô chỉ mong sao nhanh chóng hết thời gian thực tế để về xuôi. Mỗi đêm, tiếng thú rừng gào tìm bạn làm cô run lên bần bật. Một cô gái mới hai mươi sáu tuổi, một mình trên cái trạm trống hơ trống hoác này, thế mà, bây giờ cô cũng dần quen.

Cắt khỏi dòng suy nghĩ của cô, tiếng anh Sú trong bản gọi cô.

- Bác sỹ ơi! nhanh lên, vợ tôi sắp sinh rồi! Cô xuống cứu vợ tôi với!

- Chết! Sao anh không đưa chị lên trạm? Trên này mới có đủ dụng cụ cần thiết chứ?

- Cô dở hơi à? Mưa lũ thế này, đi để lũ cuốn à?

Chạy vội vào trong xách túi cứu thương và đèn pin rồi theo anh Sú xuống bản. Con đường từ trạm xuống bản đất đỏ nhão nhoét, trơn tuột, An phải ấn chặt năm đầu ngón chân xuống đất rồi men theo ven đường lần từng bước chân đi. Vừa đi, vừa nghe anh Sú kể chuyện. Lũ từ thượng nguồn chảy về từng dòng đục ngầu, cành cùi, khúc gỗ theo chiều nước trôi về nhiều lắm, thấy thế lũ trẻ hò nhau đi vớt cùi. Rõ khổ, trời rét mướt, mưa gió thế này! Cô lại chợt nhớ đến Phong - anh chàng cứu nạn cứu hộ của cô. Cô quen anh trong một buổi tuyên truyền, tập huấn ứng cứu trước mùa mưa bão được tổ chức tại bản Láp những tường bà con hiểu được phần nào về mức độ nguy hiểm của sạt lở, lốc xoáy và bão lũ. Phong là lính cứu nạn cứu hộ (CNCH) về tuyên truyền với dân bản cách phòng cháy chữa cháy, cách hà hơi thổi ngạt khi có người bị đuối nước, cách cứu hộ, cứu nạn trong mùa mưa lũ,... Phong có khuôn mặt búng ra sữa, mỗi khi cười để lộ hàm răng trắng bóng nhưng cũng rất nghiêm nghị khi hướng dẫn cho bà con cách phòng cháy chữa cháy (PCCC). Dáng người cao lớn, vạm vỡ khiến anh toát lên vẻ điềm tĩnh, chững trạc. Ngày đó, An cũng tham gia lớp tập huấn với tư cách hướng dẫn viên về y tế. Lúc đó, Phong còn trêu An khiến An xấu hổ.

- Cô giáo ơi! Cho em hỏi cách ép tim ngoài lồng ngực như thế nào?

Vậy là hai người quen nhau trong lần đó. Lâu dần, An yêu anh lúc nào không hay, một lần, An hỏi Phong:

- Anh mạng gì?

- Mạng Thủy.

An làm như sành chuyện bói toán.

- Người nào mạng Thủy làm nghề thủy lợi, cấp thoát nước, buôn bán bia rượu, nước ngọt là tốt nhất. Hợp với nghề làm lính chữa cháy. Đàn ông mạng Thủy làm lính chữa cháy là chuẩn nhất! Tới đâu lửa nghe hơi cũng tắt ngấm.

- Thế mỗi năm anh dập bao nhiêu đám cháy?

- Em đoán thử xem.

- Năm... mười... mười lăm... hai mươi đám cháy...

- Gì mà nhiều thế? Bộ anh là bà la sát à? Hay em ngày nào cũng muốn thấy chiếc xe màu đỏ, vừa chạy vừa thét như con lợn chọc tiết? Nghề này càng thất nghiệp càng tốt mà em! Nói vậy chứ, ngày nào anh cũng có việc, kiểm tra công tác PCCC mọi cơ sở sản xuất, những chỗ đông người; tuyên truyền và hướng dẫn người dân cách PCCC&CNCH mùa lũ,...

Cô thấy trên tivi thường chiếu cảnh dân phòng cầm cái chăn chạy lại trùm lên thùng xăng đang cháy. Cũng có khi hiện đại hơn một tí là nhiều thanh niên cầm chiếc vòi dài chạy thật nhanh dải ra, nối nhiều đoạn vào nhau. Cầm lăng điều khiển phun nước vào đám cháy giả...

Mỗi lần anh đến thăm cô, anh lại thường kể cho cô chuyện nghề lính chữa cháy của anh. Có lần, lũ quét bị sạt lở đất tại khu vực bản Khanh, làm sạt lở đất đặc biệt nghiêm trọng. Từ trên đỉnh thác Khanh, hàng nghìn mét khối đất đá ập xuống, vượt qua lòng suối vùi lấp nhiều căn nhà. Đến tối ngày hôm sau, lực lượng tìm kiếm đã tìm được 12 nạn nhân xấu số. Anh ngồi đó, hai bàn tay với những ngón dài rám nắng đặt trên đầu gối, cặp mắt không chớp, treo lơ lửng, ánh nhìn vô định, từ khóe mi mấy giọt lệ lớn rơi xuống. Đó là lần đầu tiên cô nhìn thấy một người con trai khóc. Rồi một lần nghe anh kể trong niềm vui sướng hân hoan, ánh mắt anh rạng ngời, anh đã cứu được hai mẹ con trượt chân rơi xuống con suối lớn. Nhưng cũng có lần anh làm cô đứng tim, đó là lần đi chữa cháy rừng phòng hộ. Lần ấy là một vụ cháy rừng lớn nhất, lâu nhất trong lịch sử mà anh từng gặp, khoảng 50ha rừng bị thiệt hại. Nguyên nhân do bà con đi làm nương, đốt rẫy dẫn đến cháy rừng. Hôm đó, gió đánh tạt lửa, bén lên những tán cây đã khép tán với nhau. Cộng với thời tiết khô hanh kéo dài mấy ngày trước khiến đám cháy càng thêm mở rộng. Lần đó, anh cùng đồng đội vật lộn mất hơn ngày trời, lửa mới dập tắt. Buổi chữa cháy hôm đó, hơn 10 cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy đã bị ngất, phải đi cấp cứu. Nghe được tin, cô không liên lạc được với anh khiến cô lo lắng, bồn chồn không thôi. Từ lần đó, cô biết mức độ nguy hiểm trong cái nghề của anh, cô lại càng thương anh hơn.

****

Trời tối đen như mực. Hít một hơi. Phong nhảy tùm xuống dòng nước lạnh như băng. Anh bơi ra giữa dòng túm lấy cổ hai đứa, rồi đẩy vào bờ. Nước lạnh xuyên thủng lớp áo qua lồng ngực, buốt thấu tận xương. Răng va vào nhau run lập cập. Vừa đẩy được hai đứa trẻ vào bờ, anh ngoảnh lại vẫn còn con Mùa và thằng Mếch nữa. Tay chúng đang chới với giữa dòng. Anh nhanh chóng bơi tiếp trở lại. Trên bờ tiếng người kêu cứu, đèn pin rọi đi rọi lại trên dòng suối. Hôm nay con suối bỗng chảy siết lạ thường. Dường như nó muốn ăn tươi nuốt sống mọi thứ. Lũ tràn về ào ạt. Vừa bơi anh vừa tránh những khúc gỗ từ trên thượng nguồn đổ về. Đưa tay kéo được một đứa còn con Mùa không biết trôi đâu. Đèn pin rọi lập lòe cả mặt suối. Tiếng người hô hoán. Không chừng, con Mùa bị chìm mất rồi. Phong đẩy thằng Mếch vào bờ. Nó bị sặc nước. Đỡ nó lên bờ thì đúng lúc An tới kịp làm hô hấp cho nó. Không kịp nói câu gì, Phong lại nhào xuống nước, lần này chắc anh phải lặn để tìm xem nó chìm vào chỗ nào. 5 phút trôi qua. Không một tiếng động. Đèn pin vẫn rọi sáng loáng một góc. 5 phút nữa sắp trôi qua. Trên bờ ai cũng nín thở, lo lắng. Mọi người bất lực trong im lặng. Chỉ có bố mẹ con Mùa vừa kêu tên con vừa khóc. Cánh tay từ dưới dòng nước vẫy lên mặt nước, là Phong đang ôm con Mùa. Mọi người nhanh chóng đưa hai người lên bờ trước khi anh ngất đi.

****

Trong bệnh viện, Phong thấy An đang chấp chới giữa dòng. Anh bơi mãi, bơi mãi. Cái bóng hình thoắt ẩn thoắt hiện đằng xa, người con gái với mái tóc đen óng, dài đến dị thường. Gió rít mạnh, tai anh ù đi, nước quật tới tấp vào khuôn ngực trần của anh khiến anh đau rát. Phong đưa tay mong níu cô lại, gió quật anh nhào xuống. Bàng hoàng, Phong nhìn cô tan đi, màn khói trắng mơ hồ bao phủ, gió vẫn thổi đều đều, gió không hong khô giọt nước mắt nặng trịch nơi khóe mắt.

- Anh Phong, anh sao thế?

Phong sực tỉnh, thấy lồng ngực nhẹ nhõm hẳn đi, nhịp thở cũng nhẹ hơn, không còn nặng nề và gấp gáp như giấc mơ ban nãy. An áp tay lên vầng trán nhễ nhại mồ hôi, cười tươi tắn:

- Anh hạ sốt rồi.

Phong nhìn An, gượng tươi nét mặt để nụ cười cô không hụt hẫng. Cô ghì siết, đan những ngón thon dài vào bàn tay anh. Phong thấy tim mình thót lên, vội xua tay:

- Em về nghỉ đi, cám ơn em, anh đỡ nhiều rồi.

Bữa đó, anh không dám gọi điện về nhà hay kể chuyện này cho bố anh nghe. Cứ mỗi lần bão về lũ đến là bố anh lại não lòng, khuôn mặt khắc khổ, rưng rưng giọt nước mắt. Ban đầu, anh nhất quyết thi vào Cảnh sát PCCC&CNCH, ông đã ngăn cấm mà chẳng được. Ông biết cái nghề này là nghề nguy hiểm, ai lại nhảy vào lửa để mà chết toi? Ra trường, Phong được phân công về quê công tác. Cũng may, quê anh ở vùng thượng nguồn nên ít khi xảy ra cháy nên phần nào bố anh cũng an tâm. Thế mà đùng một cái, tới đợt bão lũ, anh được tăng cường đi tuyên truyền mùa bão lũ cho nhân dân trên bản Láp. Từ nhà ông lên đấy, phải mất mấy chục cây số, mà đường rừng, ngoằn nghèo, uốn lượn chứ có dễ đi như dưới xuôi đâu. Bố anh lo lắng kể cũng phải, từ ngày thằng Vũ - anh trai Phong mất nên ông mới sợ đến vậy. Ngày đó, hai anh em Vũ – Phong đi nhặt củi ở con suối lớn. Củi từ trên thượng nguồn đổ về nhiều lắm! Hôm đấy, Vũ tiếc rẻ nên cố với, cuối cùng bị lũ cuốn đi mất. Từ đó, Phong không dám ra con suối đó nữa. Phong khóc nhiều lắm, anh dằn vặt mình ghê ghớm, tại anh rủ anh Vũ đi vớt củi nên mới xảy ra cơ sự này.

****

Những tia nắng hanh hao yếu dần, rồi tắt hẳn. Trời chiều buông xuống cũng là lúc từng cơn gió lạnh thấm buốt vào da thịt. Cơn bão đi qua. Phong đã cứu được bốn cháu nhỏ khỏi dòng nước lũ còn cô đỡ đẻ cho một sản phụ và một thiên thần nhỏ đã chào đời. Anh được cấp trên khen ngợi. Cái giá lạnh của mùa Đông đang được xua tan. Xuân đang về trên khắp đất trời, trên những bản làng, những mái nhà sàn, trên cánh hoa mơ, hoa mận nở trắng rừng. Cái Tết đang đến thật gần, mùa Xuân của núi rừng đang về thật chậm trên những nụ mầm vừa mở, trong những lặng thầm, gian khó của dân bản. Từ đâu đó, trong không gian, mùi hương bình dị của núi rừng dâng lên cứ luẩn quẩn, níu kéo bước chân về xuôi của An. Cô cảm thấy yêu mảnh đất này cũng như tình yêu hạnh phúc của cô và Phong. Và một mùa Xuân tươi mới đang tràn ngập trên mảnh đất xứ núi này.■

Con đường của trái tim

Truyện ngắn của **ĐẶNG HOÀNG THÁM**

Vào một buổi sáng gần cuối năm, người ta thấy có một chiếc xe du lịch đời mới, bóng lộn, mang biển số rất đẹp, đỗ trước sân một cơ quan chức năng của tỉnh C. Nếu cộng các số lại với nhau sẽ được chín nút!

Người đàn ông phương phi, mập mạp, đeo kính gọng vàng, mắt hơi híp đi cùng một cô thư ký xinh đẹp, mang cặp táp bước vào cơ quan

- Xin lỗi! Cho tôi được gặp ông Tùng ở Phòng Thẩm duyệt thiết kế. Tôi có giấy mời làm việc do ông ấy ký!

- Xin mời ông và cô lên lầu. Người bảo vệ mời khách sau khi đã xem qua giấy.

Phó Trưởng phòng Văn Tùng có dáng người cao ráo, khuôn mặt sáng, đôi chân mày hơi rậm, cặp mắt điềm đạm. Anh có vẻ đang chờ ai đó, nét mặt không được vui.

- Xin lỗi! Chào ông! Tôi… có giấy mời làm việc. Người đàn ông đeo kính gọng vàng cố làm ra vẻ bình thản.

- Chào ông! Tôi là Văn Tùng - Phó Trưởng phòng… Xin lỗi! Ông là Trần Bích - Giám đốc Công ty Xây dựng 9999? Văn Tùng liếc nhìn tờ giấy mời mà anh vừa nhận được từ cô thư ký. Chúng ta có thể bắt đầu làm việc với nhau được chứ ông giám đốc?

- Vâng! Thưa ông! Trần Bích có vẻ tự tin

- Hôm nay, chúng tôi mời ông đến đây với yêu cầu ông xuất trình hồ sơ thiết kế thi công và bản vẽ gốc của công trình xây dựng khu chung cư cao tầng Lạc Viên!

- Thưa ông! Có vấn đề gì ạ? Trần Bích vờ ngạc nhiên.

- Công ty ông đã có sai phạm trong thi công xây dựng công trình này! Cụ thể là toàn bộ các cầu thang thoát hiểm hoàn toàn không có hệ thống tăng áp và một số thiết kế không tuân thủ theo quy định PCCC. Do đó, chúng tôi không thể nghiệm thu phần này theo quy định chung.

- Thưa ông! Chúng tôi biết có sai sót… nên mới đến đây để gặp ông...

- Ông muốn trình bày gì cứ nói?

Trần Bích nhỏ giọng:

- Ông Tùng!… Tôi muốn thương lượng, giàn xếp với ông!

- Việc gì? Vấn đề gì? Văn Tùng nhíu mày.

Trần Bích ngó quanh quất, mắt anh ta ánh lên vẻ gian giảo:

- Ông… và các bạn ông hãy… cho qua vụ này đi! Cứ bảo là nghiệm thu tốt. Mấy ông làm thinh thì đâu ai biết! Tôi sẽ chi "thù lao" đậm cho mấy ông! Các ông chia nhau bồi dưỡng! Tôi sẽ chuyển vào tài khoản riêng của ông 200 "chai" (triệu) nếu như ông đồng ý giúp tôi.

- Trần Bích! Ông còn gì để nói nữa không? Ông khéo quyền biến lắm! Nếu tôi không lầm, trước đây, ông đã từng là một cán bộ có năng lực. Phải chi ông đem cái tâm, cái tài mình phục vụ cho dân, cho nước thì hay biết mấy! Đằng này…

Trần Bích khẩn khoản:

- Ông Tùng!…Ông hãy giúp tôi. Tôi không quên ơn ông đâu! Chúng tôi cần bàn giao công trình đúng thời hạn! Nên tôi đích thân đến ông để nhờ ông giúp.

- Tôi không thể bán rẻ sinh mạng hàng trăm người!... Nếu có sự cố cháy, nổ xảy ra!

Trần Bích uể oải đứng lên, anh ta đã mất hết phong cách của một vị giám đốc nổi tiếng là quyền biến và có nhiều phù phép .

Văn Tùng và Trần Bích bắt tay nhau lạnh ngắt.

***

Chiều buông xuống bệnh viện chầm chậm. Thỉnh thoảng có những cơn gió thổi ào ạt, làm những chiếc lá me bay tứ tán. Nắng vàng và nhẹ…

- Con nó thế nào rồi em? Tùng đặt tay lên lưng vợ.

- Em thấy nó không khá hơn mấy hôm trước! Trúc thút thít. Mấy ngày nay, cô chăm sóc bé Thảo, quên cả cơm nước, người ốm ra. Tùng nhìn con, lòng anh xót xa vô hạn. Mấy hôm trước nó còn tung tăng đùa giỡn với bạn bè mà hôm nay héo rủ như chiếc lá úa. Bé Thảo thiêm thiếp ngủ, khuôn mặt nó xanh xao…

Tùng lên văn phòng khoa, bác sỹ Tạo đang ngồi cặm cụi với những xấp hồ sơ bệnh án dầy cộm. Hai người là bạn nhau.

- Anh Tạo! Chỗ bạn bè anh cứ thẳng thắn, bệnh tình bé Thảo như thế nào, anh cứ nói, tôi biết mà lo…

Tạo trầm ngâm:

- Chúng tôi rất quan tâm đến bé Thảo. Mấy ngày nay, bằng nhiều kỹ thuật chẩn đoán, xét nghiệm hiện đại… Chúng tôi có kết luận!

- Kết luận sao? Anh nói mau đi! Tùng nóng ruột như thiêu.

- Cháu có vấn đề nghiêm trọng về thận… về lâu, về dài phải thay thận thôi!

Tùng nghe choáng váng, lùng bùng lỗ tai:

- Anh nói sao? Phải thay thận?…

- Vâng đúng vậy! Về mặt chuyên môn nó như thế!

Tùng ôm đầu, khổ sở:

- Trời ơi! Thận đâu mà thay? Nó đâu phải dễ kiếm như cá mắm ngoài chợ!… Còn cách nào không anh Tạo?

Tạo lắc đầu:

- Ở các nước tiên tiến, người ta có thể

mua những bộ phận nội tạng của con người ở những ngân hàng dự trữ đặc biệt… Nhưng đắt lắm. Một quả thận không dưới chục ngàn đô Mỹ! Và không phải lúc nào cũng có… Theo tôi, anh có ba cửa để hy vọng. Một là đưa cháu ra nước ngoài, hai là có ai bị tai nạn tử vong mà trước đó có nguyện vọng hiến xác cho y học, ba là cha mẹ hoặc anh chị em san sẻ cho cháu một quả thận của mình… Nhưng ba chuyện ấy hình như vượt quá khả năng thực sự của chúng ta!

Tùng trở về kể câu chuyện giữa anh với Tạo cho Trúc nghe. Trúc ôm chồng khóc rấm rức: "Làm sao mình cứu bé Thảo được anh? Nó có gì chắc em chết mất!". Tùng vuốt tóc Trúc, anh mím môi: "Thôi đừng khóc nữa! Để anh tính". Tùng sực nhớ chuyện của Trần Bích hồi sáng: "Hay là… hay là mình thoả thuận với bọn Trần Bích? Mình sẽ có một số tiền tương đối, vay thêm người thân một mớ nữa để đưa con ra nước ngoài chữa bệnh? Anh Toàn - Trưởng phòng đã đi học dài ngày. Mình trực tiếp thụ lý vụ này! Có thể đây là cơ hội nghiệt ngã đưa đẩy chăng?". Bỗng Tùng hình dung đến những bức tường đen nhẻm, cháy xém với những vật dụng bị nóng chảy biến hình, dị dạng do sức nóng của lửa! - "Không chừng có nhiều đứa như bé Thảo đang vui đùa, không chừng có những gia đình đang yên ấm bên mâm cơm… Không! Mình thoả thuận với Trần Bích, mình "cho qua" vụ này… Có thể một ngày nào đó mình sẽ thành kẻ sát nhân không hơn, không kém !" .

***

"Ca đại phẫu ghép thận cho một bé gái Việt Nam 13 tuổi đã thành công mỹ mãn. Các phương tiện thông tin, nghe nhìn và báo chí trong, ngoài nước không ngớt đưa tin về sự kiện y học quan trọng này. Người cho thận là cha ruột của đứa bé. Anh là một cán bộ làm việc ở ngành Cảnh sát PCCC, có nhiều thành tích. Ê – kíp thực hiện ca mổ này là các bác sỹ Việt Nam được sự giúp đỡ và cộng tác của chuyên gia người Nhật - nữ Giáo sư Kominata, các tổ chức của Nhật cũng đã hỗ trợ những phương tiện hiện đại và cần thiết cho bệnh viện. Sự thành công của ca mổ cho phép người ta hy vọng ở tương lai kỹ thuật lắp ghép tạng ở nước ta! Sức khoẻ của bé Lê Vũ Phương Thảo và cha em là Lê Vũ Văn Tùng rất tốt, nếu không muốn nói là bình thường"…

Sáng nay, các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị Tùng, sau khi nghe đài và đọc tin trên báo, ai nấy đều vui mừng, xúc động. Một số chị đã không cầm được nước mắt…

- Chúng ta quyên tiền để giúp đỡ gia đình đồng chí Tùng, và mua hoa tặng Giáo sư Kominata cùng các bác sỹ của chúng ta!

- Hoan nghênh đề xuất của thủ trưởng!

Sau khi đồng chí trưởng đơn vị của Tùng tặng hoa cho các bác sỹ trực tiếp tham gia ca mổ, tiếng vỗ tay như pháo. Các phóng viên báo đài bấm máy liên tục. Đến lượt Trúc tặng hoa. Cô ôm hôn Giáo sư Kominata:

- Cảm ơn Giáo sư… Cảm ơn chị đã cứu con tôi!

- Đó là tình hữu nghị Việt - Nhật. Đó là trách nhiệm của những người thầy thuốc chúng tôi…

- Chồng và con tôi về sau có ảnh hưởng gì không? Thưa Giáo sư! Trúc hỏi thêm.

- Tôi đã phẫu thuật lắp ghép tạng cho nhiều người như cha con cháu Thảo. Họ vẫn sống bình thường và làm việc tốt… Và dĩ nhiên là với một trái tim lành lặn! - Kominata cười. Chị trông hãy còn trẻ và đẹp như những bông hoa anh đào tươi thắm của xứ Phù Tang!

…Thời hội nhập, nhiều công trình dân sinh được xây dựng hoành tráng, hiện đại. Nhưng người ta luôn phải đối mặt với những thách thức, cám dỗ của cuộc sống. Bọn Trần Bích và bộ sậu của anh ta sau khi bị cảnh cáo, cuối cùng buộc phải thực hiện thi công lắp đặt hệ thống tăng áp ở những cầu thang thoát hiểm và thay đổi một số cấu trúc xây dựng sai chuẩn, cho dù chi phí khá tốn kém, mất đi một phần lãi lớn sau khi không thể mua chuộc được những cán bộ của cơ quan PCCC Thành phố C. Đây là một điều có hiệu quả tích cực, có thể tránh được những hiểm họa tiềm ẩn khôn lường cho khu nhà cao tầng có cái tên nghe khá mỹ miều - chung cư Lạc Viên! Bởi mọi sự cố đều có thể xảy ra!■

Đi về phía mặt trời

(Tiếp theo trang 31)

Sáng sớm ngày hôm sau, một loạt các báo đài đưa tin: Cháy lớn ở khu bãi rác X của thành phố. Sau hơn 3 giờ đồng hồ chữa cháy, ngọn lửa đã được dập tắt. Hai Cảnh sát chữa cháy và 4 người dân đang được chăm sóc tại bệnh viện… Nguyên nhân đang được lực lượng chức năng điều tra…

Một người đàn ông trung niên có đôi mắt hiền lành nhưng cương nghị khoác trên mình bộ quân phục chữa cháy bước vào phòng bệnh nhân. Anh hỏi tên và được mọi người chỉ cho cậu bé con đang ngồi nơi góc giường. Thằng bé mắt đỏ hoe khi nghe anh thông báo về mẹ nó. Đặt đôi bàn tay lên đôi vai gầy đang rung lên của đứa bé, anh nói:

- Con trai, dũng cảm lên! Mẹ con không sao cả. Chỉ bị thương một chút ở chân thôi. Mẹ con nằm ở dãy nhà bên kia. Các bác sỹ đang chăm sóc.

Bàn tay thô ráp, ấm áp của người lính biết bao lần đối mặt với hiểm nguy sinh tử nắm lấy cái bàn tay gầy guộc xanh xao của thằng bé, anh nhìn vào mắt nó và nói: "Hãy vững tin nhé!"

Nắng ban mai yếu ớt, hoe vàng. Gió thổi nhẹ làm những cành cây cao khẽ xao động như đang rùng mình muốn rũ sạch cái ẩm và những giọt nước nhỏ còn sót lại. Các điểm rửa xe tấp nập người vào ra. Trên ghế đá công viên các cụ già ngồi sưởi nắng hoặc chơi cờ. Trẻ con nô đùa bên các thảm hoa trên vỉa hè những đường phố rộng mới mở. Có cảm giác như cả thành phố chợt bừng tỉnh sau giấc ngủ chập chờn suốt mùa Đông ảm đạm. Những tia nắng ấm đầu Xuân làm mọi người bỗng thấy ngỡ ngàng.

Một tuần sau, bà mẹ bình phục hẳn. Chứng kiến hoàn cảnh của 2 mẹ con, Đội Chữa cháy đã đứng ra nộp viện phí cho ca mổ và bố trí cho mẹ nó công việc nấu ăn cho đội sau khi bác cấp dưỡng già xin về quê bế cháu. Ca mổ của thằng bé đã được thành công. Cái lưng giờ đã thẳng, và không còn bị co thắt mỗi khi thở nữa. Dáng đứng thẳng khiến cho nó trở nên cao ráo, rắn rỏi hơn. Cuộc đời dường như đã sang một trang mới.

Ngày ngày, mặt trời mọc và lặn ở hai đầu thành phố. Những chuyến xe màu lửa vẫn cứ đi về phía mặt trời.

Nơi người ta chạy đi nhưng các anh thì chạy lại. Còn đó những cuộc đời, những sinh mạng, những tiếng kêu cứu, chờ những người lính chữa cháy đến mang lại sự bình yên.■

BÙI KHẮC KHUYÊN

Đinh Mận
Dận Tuất
qua, tới,
mừng chúc
Đảng quân
sáng, mạnh,
dân nước
trung giàu,
cải kinh
tổ tế
thành tăng
công trưởng
bừng tỏa
sắc hương
Tết Xuân

ĐẶNG HOÀNG THÁM

Chuyên Rèn
cần luyện
học tư
tập, duy,
làm tiếp
theo thu
tư đường
tưởng, lối,
đạo kiên
đức, định
phong lập
cách trường
Bác cách
Hồ mạng
vĩ muôn
đại năm

Truyện ngắn của **PHAN THỊ ANH THƯ**

Mâm cơm trên bàn lạnh tanh. Ngọc ngồi rấm rức quay mặt vào vách tường thỉnh thoảng lấy tay lau những giọt nước mắt đang lăn dài xuống má. Thằng Công thấy vậy trốn biệt trong buồng. Nó hiểu, rất hiểu mẹ nó đang giận ba nó vì mấy ngày Tết không có ở nhà để đưa gia đình về thăm nội, ngoại. Năm nào cũng vậy hễ Tết tới là ba nó luôn bận bịu với công việc cơ quan.

- Anh không biết thương vợ con, làm Công an Hình sự rồi được gì? Mình cũng có ông bà tổ tiên chớ. Mấy năm nay nhà này có biết Tết là gì đâu. Ngọc tấm tức.

- Em thông cảm. Nhiệm vụ mà, chớ anh cũng hiểu mẹ con em buồn, nhưng… nhưng mà…

- Nhưng cái gì? Anh định đem mấy cái câu giải thích cũ xì ra nói chớ gì? Nào là vui Xuân không quên nhiệm vụ, nào là vì nước quên thân vì dân phục vụ. Tui chán nghe rồi. Nhà người ta đón giao thừa vui vẻ rồi cùng nhau về quê thăm viếng ông bà, còn nhà này… Trời ơi! Ngó xuống mà coi. Ngọc thét lên.

Hưng lặng lẽ đến bên cửa sổ nhìn xuống thành phố đang tấp nập người xe đi lại. Tết đã đi qua nhưng tiếng kèn xe inh ỏi, tiếng nhạc xập xình, tiếng nẹt bô gầm rú của những tay đua xe lạng lách, tiếng xe cứu thương hú còi liên tục rồi chạy băng băng vào các bệnh viện vẫn còn đây. Thỉnh thoảng có tiếng còi khẩn trương của xe Cảnh sát 113, xe chữa cháy. Dòng người nép sát vào trong lề nhường đường. Thành phố này đang đón Xuân dù đã muộn nhưng vẫn còn nhộn nhịp dưới rừng cờ hoa rực rỡ, đủ loại màu sắc của nhiều loài hoa trên khắp nẻo đường. Có mấy ai nghĩ đến những người Công an Hình sự thầm lặng như Hưng và bao nhiêu đồng đội khác, vừa vất vả, vừa nguy hiểm có khi đánh đổi cả tính mạng và xương máu của mình giành lấy sự bình yên cho người khác, để cái thiện đẩy lùi cái ác. Bao nhiêu năm làm Công an Hình sự cũng là ngần ấy thời gian anh không đón Tết cùng vợ con mình trong đêm giao thừa để rong ruổi trên đường phố làm nhiệm vụ. Khi mùa Xuân như đã qua đi cũng là lúc Hưng mới có thời gian quay về với mái ấm của mình. Vẫn cái điệp khúc quen thuộc: phân trần, hài hước, chọc phá, xin lỗi vợ con rồi đưa cả nhà về quê ăn Tết muộn màng, để lại nghe những lời trách móc mỉa mai, nặng nhẹ của bà con chòm xóm. Biết làm sao được.

Nhiều lần Ngọc nói với chồng :

- Hay anh xin chuyển ngành khác đi. Nghề này nguy hiểm quá, em lo lắm, lỡ có gì… Nói đến đó Ngọc nín bặt.

Hưng hiểu vợ mình đang nghĩ gì. Hưng có lo chớ, cũng phải nghĩ đến hạnh phúc riêng tư, đó là chuyện bình thường. Nhiều bạn bè anh đã hy sinh hay mang thương tật suốt đời khi đang làm nhiệm vụ. Bao lần tiễn đưa đồng đội về thế giới bên kia anh cũng đã cay đắng thốt lên: thật đau xót và khâm phục trước những cái chết giữa thời bình để bảo vệ công lý. Cái ác vẫn còn quanh quẩn đâu đây ngày càng nhiều hơn, tinh vi hơn, tàn độc hơn. Mới Tết năm trước đây Hưng cùng Hoàng truy bắt bốn tên cướp hung hãn có vũ khí. Cùng đường chúng nã súng làm Hoàng bị thương nặng nhưng vẫn cố sức nắm chặt tên cướp rồi hy sinh trên đường chuyển viện. Hưng đau nhói trong lòng, chỉ hai tuần nữa thôi là nó cưới vợ. Ba mươi lăm tuổi chớ có còn trẻ trung gì đâu. Nó thường nói khi bị bạn bè trêu chọc là đẹp trai nhưng không biết "dê dai", không luyện tập "mặt chay" nên "ế độ". Tháng trước cả đơn vị bất ngờ khi được nó báo "hung tin": nó sắp cưới vợ ở dưới quê, nghe nói là cô giáo trường cấp hai. Nó còn năn nỉ Hưng làm rể phụ cho nó. Hưng đồng ý với điều kiện phải chung chi một chầu nhậu không say không về. Vậy mà… nó có kịp làm điều ấy đâu. Nó ra đi ngay trong ngày đầu năm. Nghĩ đến người đã khuất Hưng không tài nào rời bỏ nghề nghiệp của mình và có lẽ anh sẽ đeo mang nó suốt cả cuộc đời.

- Ba ơi! Chừng nào mình về nội hả ba? Tiếng thằng An cắt ngang dòng suy nghĩ của Hưng.

- Trưa nay con ơi. Thông cảm nghe con. Ba bận hoài, làm hai mẹ con giận hoài. Về nội chuyến này ba với con tha hồ tắm sông, câu cá, thả diều nhé. Hưng trả lời khe khẽ rồi bước tới xoa đầu con mình với tâm trạng của người có lỗi. Trên chiếc bàn nhỏ, một nhánh hoa hồng tươi tắn đã có sẵn trong bình. Phía dưới là tờ giấy trắng có ghi mấy dòng chữ: Thấy ghét, đi hoài. Chữ của Ngọc.

Hưng tiến đến bên vợ rồi vuốt tóc Ngọc ôn tồn nói:

- Trăm ngàn lần xin lỗi "sếp". Bây giờ hai mẹ con muốn phạt gì thì thằng Hưng này chịu hết. Cam kết thực hiện đúng hợp đồng, đúng thời gian. Không đề nghị sửa đổi nghị quyết làm "ô sin". Phương pháp tác chiến nhanh, gọn, hiệu quả. Hưng cười khà khà chọt lét Ngọc rồi đứng nghiêm chào.

- Tui hổng cần. Ngọc vừa trả lời vừa lau nước mắt.

Giận thì nói vậy chớ Ngọc rất hiểu và thương chồng. Thương từ lúc cả hai còn học chung ở Trường Đại học Công an. Ai chớ nói đến Hưng "khùng" thì cả trường không còn xa lạ. Đang là sinh viên mà Hưng nổi danh với chuyện bắt cướp trên đường phố như cơm bữa. Báo, đài tìm tới phỏng vấn Hưng trốn mất với lời nhắn: chuyện nhỏ như con thỏ có gì mà lùm xùm vậy. Tui mà xuất hiện trên báo, trên truyền hình thì kể như phá sản. Hẹn gặp lại. Có lần đang đạp xe đòn dông chở Ngọc đi chơi Tết, Hưng thắng xe bỏ Ngọc rớt xuống mặt đường xây xát hai chân để chạy bộ đuổi theo bắt được một tên cướp hung hăng định tẩu thoát trong hẻm sâu. Cái giá phải trả là anh bị nó chém hai nhát vào tay phải khâu vá đến cả chục mũi. Vậy mà Hưng cứ tươi cười ra vẻ hớn hở mới lạ. Biệt danh "Hưng khùng" bắt cướp có từ hồi ấy.

- Mẹ ơi! Đừng giận ba nữa. Ba bận công tác chớ bộ. Thằng Công xen vô làm Ngọc lẫn Hưng trở về thực tại.

- Hoan hô con trai. Câu nói này hay nhất trong năm đó nghe. Ba sẽ tặng con một món quà vô cùng đặc biệt. Hưng cười rất tươi.

- Lần nầy tui bỏ qua nhưng phải viết bản tự kiểm điểm không được tái phạm. Đồng chí rõ chưa? Ngọc hóm hỉnh.

- Rõ. Xin tuân lệnh đồng chí "bà xã". Tưởng gì chớ một trăm bảng tự kiểm anh cũng viết chớ nói chi một bảng em ơi.

Thằng Công ngồi trước xe honda hớn hở, ríu rít líu lo nói chuyện, chắc nó phấn khởi lắm khi mẹ nó hết giận, nó sắp tới quê nội, quê ngoại, sắp được đi câu, thả diều, bắt ba khía như mọi năm. Phía sau xe, Ngọc thấy thương chồng nhiều quá, ai đời tối ngày tất bật chuyện cơ quan, về nhà lại bị Ngọc nặng nhẹ chì chiết đủ điều. Vậy mà Hưng vẫn chịu đựng, vẫn cười khì khì. Hưng thật vô duyên, thật "khùng" nhưng rất đáng yêu.

Đường về quê hôm nay vẫn đẹp. Mùa Xuân vẫn còn đây trên khắp nẻo đường. Có lẽ mùa xuân đang cố kéo dài thời gian ở lại để đón Tết cùng một gia đình bé nhỏ đang ngập tràn hạnh phúc.■

Cảnh khuyển tinh binh

Truyện ngắn của **VÂN ANH**

Tiếng những chú cảnh khuyển tập luyện trên thao trường nhộn nhịp, tất bật làm sao. Hình như chúng cũng cảm nhận mùa Xuân đang về với vạn vật muôn hoa nên "chú lính" nào cũng nhanh nhẹn, làm duyên rất lạ.

- Tất cả vào hàng nghiêm chỉnh. Một hàng ngang tập hợp. Tiếng Thiếu tá Long, Tổ trưởng Tổ Huấn luyện hô lớn thật dõng dạc.

Hai mươi chú "cảnh khuyển" nhanh chóng được "thầy" huấn luyện di chuyển vào đội ngũ trong tư thế chỉnh tề như những người lính chiến sắp sửa hành quân.

- Hôm nay, con Key tập rất tốt, các "con" còn lại hoàn thành bài tập, con Sing leo qua chướng ngại vật chậm 2 giây, con Bel tấn công "tội phạm" chưa quyết liệt cần rút kinh nghiệm. Giải tán!

Nói xong, Long tiến dần đến "bệnh xá" cảnh khuyển nằm khuất phía sau trung tâm huấn luyện. Nói "bệnh xá" cho nó "oai" chớ kỳ thực đây là những cái chuồng rất tinh tươm, sạch đẹp để các chú cảnh khuyển "dưỡng thương".

Trong chuồng, con Gô - ben đang nằm thiêm thiếp dưới bàn tay ve vuốt âu yếm của "thầy" nó - Thiếu úy Nam. Đôi mắt nó thật buồn như hối tiếc vì không được ra sân tập luyện với "đồng đội", không được đón Xuân thật vui vẻ, hạnh phúc. Nó đang bệnh. Thỉnh thoảng nó lại đưa mắt nhìn sang phía Nam như cố phân bua, giải thích đừng trách hờn nó. Nó có muốn vậy đâu.

- Gô - ben sao rồi Nam ? Có đỡ phần nào không? Long hỏi khẽ.

- Dạ, cũng đỡ sốt rồi. Bị nhiễm siêu vi là vậy. Cũng may là mình phát hiện kịp thời. Nam trả lời từ tốn.

- Vậy hả? Ổn rồi. Vài hôm là có chuyên án giành cho đồng chí và con Gô - ben đây. Chuẩn bị tư thế sẵn sàng chiến đấu nghe. Có khi đánh án ngay Tết nên... nên...

- Nên sao ạ ?

- Nên... nên có khi lại không được đón Tết ở nhà với vợ con... cái nghề của mình là vậy đó. Biết sao bây giờ.

- Có gì đâu anh. Chuyện này đã quen rồi. Vợ con hồi đầu cằn nhằn, cưỡi nhừi riết rồi quen. Ăn thua mình năn nỉ có trình độ là huề cả làng. Nam cười khà khà.

Bất giác Nam nhìn sang khoảng sân rộng đối diện "bệnh xá", gần hai mươi chú cảnh khuyển dũng mãnh đang đi tới, đi lui coi bộ sốt ruột lắm. Cũng là chuyện thường thôi. Chúng đã quen mùi thao trường huấn luyện, quen những trận đánh truy bắt bọn tội phạm cướp của giết người, bọn buôn bán ma túy, hàng lậu, hàng cấm trong mọi thời tiết, thời gian, địa hình đơn giản lẫn phức tạp, có khi nguy hiểm đến sinh mạng của chúng khi bọn tội phạm quyết liệt chống trả lực lượng truy bắt.

Mới năm rồi đây chớ có xa xôi gì đâu, cả đơn vị lặng người chua xót đau đớn tiễn đưa chú cảnh khuyển dày dạn chiến công "Hẹc - lây" khi nó anh dũng hy sinh trong trận phá án mua bán ma túy tại biên giới.

Cũng thời khắc giao thừa này năm đó, cả Ban Chuyên án của Công an tỉnh với hai mươi thành viên được lệnh truy bắt bọn tội phạm ma túy vượt biên mang theo mấy mươi bánh hê - rô - in. Thời gian như trôi chậm đi thật lạ. Những đôi mắt sáng rực trong đêm trừ tịch. Những chú cảnh khuyển nằm "im re" dưới những tàng đá lớn. Tiếng động cơ lớn dần, lớn dần rồi tắt dần. Những bóng đen xuất hiện và lớn dần từ phía đường biên. Trên vai chúng là những chiếc ba lô to phồng. Tiếng lên đạn từ những khẩu súng vang lên phát ra những âm thanh khô khốc. Quan sát thật lâu không thấy động tĩnh gì, cả bọn bắt đầu tiến sâu vào biên giới Việt Nam. Một trăm... tám mươi mét, năm mươi mét...

- Đứng lại! Giơ tay lên! Bỏ súng xuống! Các anh đã bị bao vây! Tiếng Trưng tá Tâm quát lớn.

- Đùng!... đùng!... đùng! Tiếng súng bắn ra từ bọn tội phạm vang lên quyết liệt. Chúng bỏ chạy tán loạn về phía biên giới sau khi ném nhiều trái lựu đạn về phía Ban Chuyên án làm hai chiến sỹ bị thương. Tiếng súng im bặt. Năm tên tội phạm bỏ xác tại trận. Nhiều bóng đen còn lại ẩn khuất ở phía bìa rừng và các hốc đá. Ngay lập tức các chú cảnh khuyển xông ra làm nhiệm vụ lùng sục từng khe núi, lùm cây, bờ suối. Hai tên tội phạm bị các chú cảnh khuyển lôi ra từ hốc núi trước sự tấn công dũng mãnh đầy nghiệp vụ.

- Đùng. Đùng. Hai phát đạn khô khốc vang lên. Tiếng con "Hẹc - lây" rống lên đau đớn vì trúng đạn. Trung úy Thời nhanh chóng tiếp cận mục tiêu và ném một trái lựu đạn vào khe núi. Một tiếng nổ vang trời rung chuyển hang đá. Tên tội phạm đã bị tiêu diệt. Nhưng chú cảnh khuyển "Hẹc - lây" đã hy sinh. Bọn chúng bỏ lại sáu cái xác chết, 50 bánh hê - rô - in, hai chiếc xe du lịch tại đường biên giới.

Ngày đó, cả đơn vị huấn luyện cảnh khuyển buồn thiu, không ai nói với nhau một lời. Buồn nhất là Trung úy Thời. Bởi anh là người đã từng trực tiếp huấn luyện, nuôi dưỡng, "buồn vui" với con "Hẹc - lây" hơn mười năm qua, đã từng cùng nó tham gia phá hàng chục vụ án nghiêm trọng, phức tạp, nguy hiểm mà có lúc cả đơn vị tưởng chừng "bó tay". Vậy mà... nó đã ra đi. Đi xa bằng những viên đạn cay nghiệt của bọn tội phạm hung tợn. Mỗi lần đi ngang qua cái chuồng quen thuộc của Hẹc - lây, Thời len lén chấm nước mắt rồi buồn bã bước đi với đôi chân nặng trĩu.

Với Nam, người đã vốn gắn bó với cái nghề "đặc biệt" này cũng đã sáu năm trời. Hồi mới được phân công về đơn vị "lạ lùng" này, anh cũng đã trằn trọc suy nghĩ mông lung. Nam giấu bặt với bạn bè, người thân, gia đình và cả vợ con mình về cái chuyện "huấn luyện" chó nghiệp vụ. Ai đời tốt nghiệp Đại học chính quy như Nam lại đi huấn luyện "cảnh khuyển". Mỗi ngày chỉ việc huấn luyện, lăn lộn với chúng ở các địa hình, các tình huống. Rồi chưa kể lúc chúng bị ốm đau, anh còn phải vỗ về, chăm sóc chỉnh chu như những đứa con của chính mình. Đâu đã vậy, những người "thầy" đặc biệt như anh phải tham gia khá nhiều trận đánh lớn, trong đó các chú "cảnh khuyển" luôn là những chiến sỹ đi đầu nhạy bén, nhanh nhẹn, tinh khôn, hiệu quả. Khổ nhất là những đêm giao thừa, thời khắc mà bọn tội phạm tập trung gây án thì những người chiến sỹ như Nam và các chú cảnh khuyển luôn trung tư thế sẵn sàng lên đường làm nhiệm vụ.

Nam nhớ năm đầu tiên xa nhà đêm giao thừa vì tham gia đánh án ma túy, khẩn trương đến nỗi anh đã bỏ quên chiếc điện thoại di động ở lại nhà. Vậy là bao nhiêu tin nhắn của cấp trên vào máy anh đã bị người bạn đời phát hiện. Sau lần đó anh về nhà đúng sáng mồng Ba Tết với tâm trạng bồn chồn lo lắng.

- Anh về đó hả? Mẹ con em lo lắng quá trời! Mô phật! Nhung, vợ Nam nói với vẻ vui mừng.

- Ờ! Anh mới về! Mà... mà....

- Em biết hết rồi. Ai như anh, gấp gáp vì đến nỗi quên đầu, quên đuôi, mà nhờ quên điện thoại nên em mới biết việc làm hiện tại của anh. Huấn luyện cảnh khuyển có gì đâu mà xấu, mà ngại. Em coi truyền hình thấy công việc này khó khăn và nguy hiểm lắm. Càng nghĩ càng thương anh nhiều.

- Trời đất, tui có nằm mơ không trời! Hoan hô "bà xã"! Nam nói như reo lên.

- Thôi anh thay đồ tắm rửa đi rồi ăn cơm. Mấy ngày nay thằng Tú nó "méc" tội của anh hoài.

- Nó méc sao?

- Nó nói anh hổng thương nó, bỏ nó đi hoài. Tết nhứt tới mà bỏ nhà đi biền biệt. Giao thừa coi bắn pháo "bông" một mình nó khóc hoài rồi ngủ một "lèo" tới sáng mồng Một.

- Tội nghiệp con tui. Thôi chiều nay ba chở hai mẹ con đi chơi nghe, rồi "lì xì" nhiều cho con. Nam nựng nịu và năn nỉ thằng Tú. Một lúc sao hết giận nó cười khì khì nhe ra mấy cái răng sún thiệt dễ thương.

Đêm nay, đêm Giao thừa thứ sáu Nam lại vắng mặt tại nhà. Nhưng anh không còn cô đơn, không còn nghe những lời giận hờn của Nhung và thằng Tú nữa. Thay vào đó là những lời động viên âu yếm thương yêu. Nam nhìn con Gô - ben nay đã khỏe mạnh với vóc dáng oai hùng, dũng mãnh đi tới đi lui có vẻ bồn chồn chờ giờ xuất kích.

- Gô - ben! Nằm im đó! Chờ lệnh mới lên đường. Lần này nguy hiểm và khó khăn lắm nghe. Nhớ cẩn thận. Nam vừa nói vừa xoa xoa lên đầu chú cảnh khuyển tâm sự nhỏ to như hai người bạn thân trước giờ xung trận.

Con Gô - ben dường như hiểu ý của Nam nên gương đôi mắt sáng rực nhìn anh kèm theo những tiếng kêu hậm hực vì sốt ruột rồi dùng hai chân trước chồm chồm lên vai Nam.

Chiếc xe "đặc chủng" xuất phát đúng 0 giờ. Đường thành phố sáng rực ánh đèn hoa hòa lẫn những điệu nhạc rộn ràng phát ra từ các cửa hàng, quán ăn, nhà hàng. Dòng người và xe chật kín phố phường. Phía sau xe, các chú cảnh khuyển Gô - ben, Bel, Key đang háo hức đón chờ trận đánh sắp diễn ra. Phía trước xe những chiến sỹ "đặc nhiệm" đang lăm lăm những khẩu súng lạnh tanh với những đôi mắt thép sẵn sàng xung trận.

Vậy là một đêm Giao thừa xa nhà nữa lại đi qua.

Mùa Xuân và Tết đang về...!■

Tết xưa trong cung đình

TUẤN MINH

Trong văn hóa Việt Nam, Tết Nguyên đán là ngày lễ đặc biệt quan trọng đối với mỗi gia đình, với mỗi người dân đất Việt. Tết không chỉ là dịp để người người, nhà nhà sum vầy, đoàn tụ bên nhau mà còn mang những ý nghĩa thiêng liêng trong tâm thức, văn hóa Việt. Người dân Việt đón Tết rất trang trọng, Tết nơi cung đình lại càng là một biểu hiện của sự xa hoa, quyền lực và những nghi thức, lễ tiết, chuẩn mực riêng. Trải qua hàng trăm năm lịch sử, cùng với sự tan rã của hình thức chính trị phong kiến, Tết nơi cung đình giờ chỉ còn là những hoài niệm trong tâm thức người xưa và trên những trang sách cũ, nhưng vẫn là những nét đẹp bản sắc độc đáo cần được bảo tồn.

Lễ Tết trong cung đình được tổ chức rất trọng thể và được chuẩn bị cả tháng trước dịp lễ bởi đây là một dịp lễ lớn và quan trọng nhất trong năm. Có thể nói, dù cầu kỳ và trang trọng, nhưng về hình thức, Tết nơi cung đình luôn được chia thành hai phần chính gồm phần lễ và phần hội. Trong đó, phần lễ rất được coi trọng với nhiều nghi thức khá phức tạp.

Các nghi thức lễ có thể kể đến là lễ Ban Sóc (lễ phát lịch cho quan lại) được bắt đầu ngay từ tháng Chạp, lễ Nghinh Xuân (lễ đón ngày lập Xuân), lễ Phất thức (lễ dùng nước thơm lau chùi ấn tỷ và kinh sách), lễ Cáp hưởng (mời các vị tiên về ăn Tết), lễ Thướng tiêu (dựng cây nêu)...

Theo thông lệ, cứ đến tối Ba mươi Tết, tất cả tam cung, lục viện trong cung đình đều sẽ tắt hết lửa từ bếp và đèn nến. Chỉ có một nơi duy nhất được phép có lửa chính là bếp lửa ở điện Càn Thành (nơi vua ở) lúc đó sẽ sáng rực. Ngọn lửa này sẽ được duy trì để chia cho mọi người vào sáng mùng Một Tết. Đúng sáng mùng Một, các vương phi, theo thứ bậc sẽ ôm lò sưởi theo thứ tự đến điện Càn Thành xin vua ban lửa đầu năm. Đây là một phong tục được duy trì lâu đời vì người ta quan niệm rằng, nhận được lửa từ vua ban ngày đầu năm thì cả năm sẽ được may mắn, no đủ và ấm áp.

Vào ngày mùng Một, rất nhiều nghi thức đón Tết sẽ được diễn ra. Mở đầu và quan trọng nhất là lễ thượng triều của nhà vua được diễn ra ở điện Thái Hòa. Ngay từ canh năm (khoảng 3 - 5 giờ sáng), sẽ có người đánh trống ở điện Thái Hòa. Nhiều cờ xí rợp trời sẽ được trang trí ở các sân điện, trong đó, nổi bật nhất là cờ vàng hình rồng – biểu tượng của vương triều đại lễ sẽ được trang trọng kéo lên ở Kỳ Đài. Đến giờ làm lễ, vua ngự ở điện Càn Thành sẽ mặc hoàng bào, đội mũ cửu long, cầm hốt Trấn Khuê lên kiệu để đi vào điện Thái Hòa, tiến hành lễ mừng tết đầu năm. Từ Ngọ Môn, chiêng trống và nhạc mừng nổi lên đón chào vua. Lễ Khánh hạ (mừng tuổi vua) bắt đầu. Từ Ngọ Môn, chiêng trống gióng lên rộn rã đón chào vua. Chín phát súng thần công được nổ lên vang rền. Vua thất đai ngọc lên ngự ngai vàng. Các quan văn võ triều thần hai bên, lễ phục đại triều chỉnh tề, quỳ xuống trước sân chầu, lạy 5 lạy. Các quan cùng dâng những tờ hạ biểu (lời chúc phúc) tới vua và đồng thanh hô vang vạn tuế. Thượng thư lúc đó sẽ đọc chỉ dụ năm mới của vua, ban yến tiệc và quà cho các thứ bậc. Sau lễ, theo lệ các quan ai về nhà nấy còn vua lên kiệu về lại điện Cần Chánh. Lúc này các quan thái giám, bộ lễ đưa các hoàng đệ, hoàng tử nhỏ tuổi đến mừng vua 5 lạy. Sau đó vua ban yến tiệc đầu năm cho các hoàng tử, hoàng thân và các quan từ ngũ phẩm (quan văn), tứ phẩm (quan võ) trở lên tại điện Cần Chánh hoặc nhà Tả Vu, Hữu Vu.

Ngày mùng Hai Tết, vua lại ban yến tiệc tiếp cho các quan từ ngũ phẩm trở xuống, quan trấn, quan tổng. Sau yến tiệc, vua thưởng tiền bạc cho các hoàng tử mỗi người 20 lạng bạc. Các hoàng thân, các quan, tùy theo chức tước được thưởng từ 1 - 12 lạng bạc, rồi cùng nhau đi xem hát bội ở nhà hát Duyệt Thị Đường.

Nói về yến tiệc trong cung đình, nhất là vào dịp Tết Nguyên đán, luôn là một nghệ thuật ẩm thực vô cùng phong phú và đặc sắc. Mỗi cuộc yến tiệc luôn có nhiều sơn hào hải vị: yến sào, nem công, chả phụng, môi đười ươi, thịt chân voi... Theo các tài liệu để lại thì thực đơn trong mâm cỗ đại yến hạng nhất gồm 27 món thức ăn, 15 loại bánh, 12 loại mứt, 23 loại trái cây, xôi 2 loại, chè 1 loại. Nguyên vật liệu ẩm thực được cung cấp từ 3 nguồn trong cả nước. Món ăn gồm nhiều loại từ thủy hải sản (yến sào, vây cá, bào ngư, hải sâm, cá khoai, tôm, cua…), cầm thú (gân hươu, thịt gà, dê, lợn, ngựa…), lương thực, chè, hoa quả, các loại bánh kẹo, mứt... Những món ngự thiện như nem công được xem như thần hộ mạng của các bậc đế vương bởi có công dụng giải độc tố. Món chả phượng cũng được chế biến rất cầu kỳ. Bàn tiệc không thể thiếu món gân nai, chè yến, chè hạt sen, môi đười ươi, bàn tay gấu, đệm chân voi… Đặc biệt phải kể đến nhóm món ăn cao cấp, quý hiếm là bát trân gồm yến sào, hải sâm, bào ngư, hào xi, lộc cân, cửu khổng, tê bì, hùng chưởng...

Các món ăn trong yến tiệc của nhà vua không chỉ cầu kỳ trong việc lựa chọn nguyên vật liệu, chế biến với kỹ thuật tài tình, độc đáo mà còn phải được sắp xếp nghệ thuật, đẹp mắt. Bàn tiệc của vua và các quan phải luôn đủ sắc màu và dư vị, đan xen hòa quyện. Sau yến tiệc, mỗi người được biếu một gói quà mang về cho con cháu.

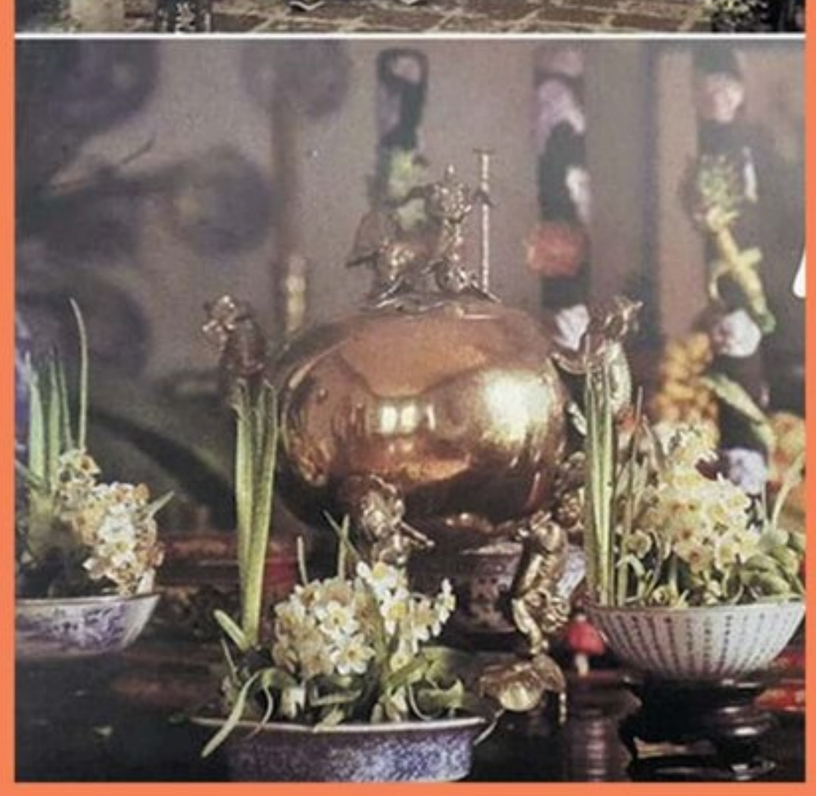
Dù cầu kỳ và linh đình đến mấy, nhưng yến tiệc nơi cung đình cũng chỉ diễn ra trong 2 ngày. Sau yến tiệc là tổ chức các trò chơi như trò chơi đầu hồ, họa ngự thi, đánh thơ, đánh cờ người... Chơi đầu hồ là ném thẻ vào miệng hẹp của một cái bầu không đáy gọi là bình đầu hồ. Người ta ném chiếc thẻ bằng gỗ chuốt mỏng (12 chiếc thẻ tượng trưng 12 tháng), ai có nhiều thẻ rơi vào miệng hồ là thắng trận. Họa ngự thi là một trò chơi nổi tiếng yêu cầu người chơi phải có tài thơ phú xuất chúng. Vua chọn 4 quan văn, gần giao thừa giao cho mỗi ông một bài thơ của vua, để quan làm thơ họa ngay trên giấy hoa tiên ngay bên hương án vua ngồi. Sau đó cận thần đọc to từng bài thơ lên cho văn võ bá quan nghe, rồi vua phán bài thơ nào hay, người đó được thưởng. Đánh thơ lại là một trò chơi khác mà người ta chọn những câu thơ để đánh sau đó bớt đi một vài chữ, ghi vào thẻ, người đánh bắt được thẻ nào thì điền các chữ thiếu vào sao cho đúng. Ai đúng được nhiều câu thơ thì được thưởng. Phần lớn các trò chơi được tổ chức không chỉ để giải trí, mang tính chất tạo không khí vui vẻ ngày Tết mà còn là dịp để phô diễn tài năng và có ý nghĩa để lấy lộc đầu năm.

Sau ngày mùng Ba Tết, triều đình tổ chức lễ Tịch điền. Lễ Tịch điền được tổ chức trên phần ruộng của triều đình. Trong lễ này, vua mặc áo chẽn, đầu bịt khăn đường cân, mang hia, tay cầm roi, tay cầm chiếc cày do hai con bò phủ lụa vàng kéo. Vua sẽ xuống ruộng cày 3 đường mở đầu cho vụ mùa của năm mới. Sau vua là các quan, các hoàng tử... thay nhau cày mỗi người 3 đường cày, để cầu mong mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt. Lễ Tịch điền là một trong những nghi lễ quan trọng đầu năm vì nước ta là một nước nông nghiệp. Lễ Tịch điền có ý nghĩa cầu cho thần dân trăm họ làm ăn sung túc.

Ngoài các lễ nghi và trò chơi trên, trong 7 ngày Tết, trong hoàng cung còn tổ chức các lễ rước thần nông; lễ vua, hoàng hậu du Xuân. Ngoài ra, vua còn đi vi hành chúc Tết thần dân ở kinh đô.

Ngày mồng Bảy, triều đình làm lễ Khai hạ (hạ cây nêu), quan viên các nha, bộ làm lễ khai ấn, bỏ niêm phong, tượng trưng cho việc bắt đầu một năm làm việc mới. Ngày mồng Tám triều đình làm lễ Cáp hưởng đầu năm tại các miếu và đưa tiễn linh hồn tiên đế các về chốn cũ sau kỳ hưởng Tết. Cuộc lễ lớn không kém là lễ Kỳ đạo (lễ tế cờ), thường tổ chức sau ngày 11 Tết. Lễ này là lễ cuối cùng cho chuỗi lễ vào dịp Tết Nguyên đán của cung đình Việt. Tuy nhiên, nếu tính mốc chấm dứt Tết thì vẫn là phải vào khoảng thời gian sau lễ Nguyên tiêu vào ngày Rằm tháng Giêng.

Nhìn chung, Tết nơi cung đình xưa mang những nét đẹp văn hóa đặc sắc và những nghi lễ trang trọng, đặc biệt thể hiện bản chất dân tộc đặc trưng của đất nước Việt Nam. Văn hóa lễ Tết nơi cung đình đã làm phong phú thêm bản sắc và tâm hồn Việt, là một nét đẹp không thể thiếu được từ xưa cho đến nay...■

Tục chúc Tết của người Việt xưa. *Ảnh: Sưu tầm*

Tết xưa nơi "Kẻ chợ"

DIỆP CHI

Từ xa xưa trong tâm thức của mỗi người con đất Việt, Tết Nguyên đán được coi là dịp lễ hội quan trọng nhất của một năm. Dù có bận rộn, vất vả đến mấy thì cứ Tết đến, người dân cũng tạm gác công việc lại để trở về cùng đoàn tụ bên gia đình, cùng nhau sắm sửa chuẩn bị đón một năm mới tốt lành. Đặc biệt đối với các thế hệ người Việt của kinh thành Thăng Long xưa thì Tết lại càng có ý nghĩa sâu sắc với nhiều phong tục cổ truyền đặc sắc.

Cái tên "Kẻ Chợ" được coi là một tên gọi dân gian của người xưa về kinh thành Thăng Long (Hà Nội) – nơi vốn được coi là chốn thành thị sầm uất, tấp nập bậc nhất nước Việt cổ bởi các hoạt động giao thương, buôn bán. Cuộc sống của người dân đất Kẻ Chợ xưa chủ yếu phụ thuộc vào việc buôn bán, kinh doanh, nên họ thường quan niệm rằng, một năm ăn nên làm ra hay thất bại, vui hay buồn, may mắn hay xúi quẩy phụ thuộc rất nhiều vào những ngày Tết Nguyên đán. Bởi vậy, người Kẻ Chợ xưa rất coi trọng các nghi thức, tục lệ đón Tết để mong có một năm mới làm ăn suôn sẻ, buôn may bán đắt.

Từ trước Tết hàng tháng, các thành viên trong mỗi gia đình đã rục rịch chuẩn bị mua bán sắm Tết, người mua tranh mua pháo, người mua vàng mã, mứt kẹo bánh trái... Cách Tết một vài hôm, nhà nào cũng gói bánh chưng, mua thực phẩm ăn Tết, dọn dẹp nhà cửa, bao sái ban thờ tổ tiên. Người ta còn treo câu đối đỏ, tranh Tết để trang trí cho không gian nhà mình. Sau ngày 23 tháng Chạp, các gia đình ở đất Kẻ Chợ xưa bắt đầu cho dựng cây Nêu với cành đa lá dứa, khánh đất nung, vàng mã được buộc trên đầu cây Nêu để trừ ma quỷ và cầu may mắn. Người ta còn rắc vôi bột quanh nhà và lấy vôi vẽ hình cái cung cũng để trừ ma quỷ quấy phá vì quan niệm xưa cho rằng sau ngày ông Táo chầu trời sẽ không còn ai bảo hộ đất cát trong nhà cho đến ngày 30 Tết.

Vào thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới, người Kẻ Chợ xưa cho bày hương án ra giữa sân để cúng giao thừa, trống đánh, pháo đốt ầm ầm đón chào năm mới đến. Phong tục của dân gian tin rằng mỗi năm có một ông Hành Khiển, coi việc nhân gian, khi hết năm thì thần nọ bàn giao công việc cho thần kia, nên phải cúng tế để tiễn đưa ông cũ và đón ông mới. Những phút ấy, các gia đình đưa xôi gà, bánh trái, hoa quả, toàn đồ ăn nguội ra ngoài trời cúng, với lòng thành tiễn đưa người nhà trời đã cai quản mình năm cũ và đón người nhà trời mới xuống làm nhiệm vụ cai quản hạ giới năm tới. Sau khi cúng giao thừa xong, các gia chủ cũng khấn Thổ Công, tức là vị thần cai quản trong nhà để cầu xin vị thần này bảo vệ cho nhà cửa tránh khỏi tà ma quấy phá.

Đến sáng mồng Một Tết, các gia đình làm cỗ cúng Gia Tiên và cúng Thổ Công, Táo Quân... người xưa quan niệm cỗ bàn to nhỏ thế nào cũng được, nhưng làm sao cũng phải có bánh chưng, cá kho, giò, chả, dưa hành… mới ra mâm cỗ ngày Tết. Cúng Gia Tiên xong thì con cháu ra mừng tuổi ông bà cha mẹ, lạy hai lạy. Ông bà cha mẹ mừng cho con cháu mỗi đứa một vài xu hoặc một vài hào, gọi là tiền mừng tuổi. Nhiều nhà nhờ một người phúc hậu dễ tính, hoặc hợp tuổi với chủ nhà sáng sớm mồng một Tết đến xông đất, để cho cả năm được bán đắt, buôn may.

Cũng trong ngày đầu năm mới, người Kẻ Chợ xưa thường thực hiện phong tục "xuất hành" – là lần đầu đi ra khỏi nhà trong năm với mong muốn tìm sự may mắn cho bản thân và gia đình. Trước khi "xuất hành", người xưa phải chọn ngày Hoàng đạo, giờ Hoàng đạo và các phương hướng tốt để mong gặp được các quý thần, tài thần, hỉ thần... Địa điểm đến của tục "xuất hành" thường là các đền, chùa bởi khi lễ bái trước trời Phật, thánh thần, đặc biệt trong dịp đầu năm, con người sẽ có cảm giác thanh thản tâm linh. Sau khi lễ bái, người xưa còn có tục bẻ lấy một cành lộc để mang về nhà lấy may, lấy phước. Cành lộc có thể là một cành đa nhỏ hay cành đề, cành si... những loại cây quanh năm tươi tốt và nảy lộc. Tục hái lộc ở các nơi đền, chùa ngụ ý xin hưởng chút lộc của Thần, Phật ban cho nhân năm mới.

Ngày mồng Hai Tết thường được chọn là ngày bắt đầu các công việc trọng đại trong năm, hay người ta còn gọi là ngày Khai Xuân. Người làm quan thì chọn ngày này để khai ấn, học trò thì chọn ngày khai bút, nhà nào buôn bán thì chọn ngày này để mở cửa hàng, người làm nông nghiệp thì chọn ngày làm lễ động thổ… Trăm công nghìn việc được coi là bắt đầu từ ngày khai Xuân này.

Suốt trong mấy ngày Tết, người xưa đều thực hiện phong tục chúc Tết người thân, họ hàng, bạn bè, làng xóm… Đây cũng là một nét văn hóa đẹp được lưu giữ lại cho đến các thế hệ người dân Việt Nam hiện nay. Anh em, họ hàng, người quen đến chúc Tết nhà nhau, việc trước tiên là vái lạy trước ban thờ gia tiên của chủ nhà, sau đó chúc mừng cho nhau những câu: thăng quan, tiến tước, sinh năm đẻ bảy, vạn sự như ý, buôn bán phát tài… và họ cùng nhau ngồi uống chén rượu sen, rượu cúc, hoặc chén nước chè, cùng ăn bánh mứt, ô mai, hạt dưa… Khi khách đến chúc Tết cũng thường chuẩn bị một ít tiền để mừng tuổi cho con chủ nhà và chủ nhà cũng đáp lễ, mừng tuổi cho con nhỏ của khách đi theo. Tiền mừng tuổi thường được để trong phong bao có màu đỏ gọi là "hồng bao". Xuất phát từ điển tích xưa trong "hồng bao" có 8 đồng tiền (nghĩa là Bát Tiên hoá thân) được đặt dưới gối đứa trẻ để xua đuổi quỷ đến quấy nhiễu.

Sau ngày mồng Ba Tết thì có thể bắt đầu làm lễ hóa vàng tùy vào mỗi gia đình. Nếu ngày đó xấu hoặc trùng ngày tuổi của chủ nhà thì sẽ hóa trước hay sau đó một ngày, nhiều nhà để đến mồng Bảy mới tiến hành hóa vàng để cúng tiễn ông bà ông vải tổ tiên về nơi âm giới. Trong bữa cơm của ngày lễ hóa vàng, con cháu tề tựu đông đủ, ăn uống vui vầy với nhau để kết thúc mấy ngày Tết.

Tuy nhiên, với người dân đất Kẻ Chợ xưa, thì không khí Tết không chỉ dừng lại ở mấy ngày Tết Nguyên đán, mà kéo dài suốt trong tháng Giêng. Bởi theo quan niệm xưa "Tháng Giêng là tháng ăn chơi" nên trong quãng thời gian này, già trẻ trai gái, kẻ chợ nhà quê, quần điều áo thắm, người thì đi lễ bái chùa chiền, người thì chọn du ngoạn ngắm cảnh, chỗ thì thi hoa đăng, chỗ thì hội hè hát xướng. Một số người nhàn rỗi thì tụ lại đánh bài bạc. Ngoài ngã ba ngã bảy, đám thì quay đất, đám thì lúc lắc thò lò, đó gọi là cách thường Xuân.

Tết là phong tục được truyền từ đời này sang đời khác với những nét đặc trưng phong phú, đa dạng. Trải qua hàng nghìn năm tồn tại, các tập tục đón Tết của người dân Việt Nam cũng có nhiều sự thay đổi để phù hợp theo lối sống xã hội trong từng thời đại. Tuy nhiên, dù đối với người Kẻ Chợ xưa hay người Hà Nội ngày nay, thì Tết vẫn luôn mang một ý nghĩa to lớn, có vai trò không thể thiếu trong đời sống văn hóa tinh thần của mỗi con người, góp phần phong phú thêm phong tục tập quán của vùng đất "ngàn năm văn hiến".■

Các gia đình đều làm cỗ cúng Gia Tiên và Thổ Công vào sáng mồng Một Tết. *Ảnh: TL*

CỨU HÀNG TRIỆU LÍT XĂNG TRÊN CẢNG BIỂN CHIẾN CÔNG MỚI CỦA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH

HOÀNG VIỆT

Ngày 21/9/2017, trong lúc di chuyển đến cầu cảng K99 thuộc quận Hải An, TP Hải Phòng, con tàu Hải An số 16 bất ngờ phát nổ tại buồng bơm. Khi đó, trên tàu đang chở gần 4000m³ xăng A92. Theo nhận định của các chuyên gia trong nước và nước ngoài, đây là một sự cố vô cùng nguy hiểm vì nếu không được ngăn chặn kịp thời, việc tràn xăng dầu xảy ra sẽ gây ô nhiễm nghiêm trọng môi trường nước và đặc biệt, nếu gặp phải tia lửa, thì con tàu sẽ trở thành một quả bom lớn và toàn bộ các cầu cảng, cùng các công trình thuộc khu vực Đình Vũ, Hải Phòng sẽ bị phá huỷ, thiệt hại không thể ước tính hết. Với sự mưu trí, dũng cảm, các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã tiếp cận và giải quyết vụ việc thành công, bảo vệ bình yên vùng cảng biển Hải Phòng, gìn giữ tài sản của nhân dân và nhà nước. Đây không chỉ là thành quả của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng nói riêng, mà còn là chiến công mới của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam nói chung.

Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng họp khẩn bàn phương án giải cứu tàu Hải An. Ảnh: TL

Các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng thực hiện các thao tác kỹ thuật xử lý sự cố tàu Hải An. Ảnh: TL.

HIỂM HỌA ẨN CHỨA TỪ MỘT VỤ NỔ

Tàu Hải An 16 là tàu được cấp phép vận chuyển xăng dầu trên tuyến sông phía Bắc, đơn vị cấp phép là Cảnh sát PCCC tỉnh Thái Bình. Tàu có tải trọng 5.000 tấn thuộc Công ty Trách nhiệm hữu hạn Đầu tư và dịch vụ Hoàng Phát (Hải Phòng). Vào thời điểm xảy ra sự việc, tàu Hải An lấy hàng từ Kho Lọc dầu Dung Quất để trả hàng tại Kho cảng K99. Trong quá trình đang trả hàng, khi tàu chuyển tải được khoảng 300m³ xăng thì xảy ra sự cố nổ buồng bơm. Thượng tá Nguyễn Minh Khương – Phó Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng, là một trong những người chỉ huy trực tiếp các hoạt động xử lý sự cố cho biết: "Vụ nổ tàu Hải An 16 vào khoảng 12 giờ 10 phút ngày 21/9/2017 đã khiến 3 người bị thương. Khi sự việc xảy ra, đám cháy trên tàu đã được dập tắt bằng lực lượng và phương tiện tại chỗ. Sau khi đám cháy đã được dập tắt, chủ tàu và chủ Cảng kho K99 mới thông báo cho lực lượng Cảnh sát PCCC vào lúc khoảng 12 giờ 30 phút. Tuy nhiên điều đáng nói là vụ nổ đã làm thủng đáy tàu. Và do là một tàu chở xăng, nên dù đám cháy đã được dập tắt nhưng lượng xăng dầu còn lại vẫn ẩn chứa nguy cơ cháy, nổ cao. Nhận được tin báo từ phía chủ tàu và chủ cảng, Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã triệu tập toàn bộ lãnh đạo chủ chốt của đơn vị, thành lập Ban Chỉ huy xử lý vụ việc và yêu cầu thực hiện hoạt động chữa cháy và CNCH trên sông. Ngay lập tức, đơn vị đã nhanh chóng điều động lực lượng và các phương tiện gồm: 01 xe chữa cháy, 01 tàu chữa cháy, 02 cano đến hiện trường để phối hợp giải quyết sự việc."

Theo các cán bộ, chiến sỹ trực tiếp làm nhiệm vụ lúc đó, khi tiếp cận tàu ở ngay bậc thang đầu tiên của hầm máy, lực lượng Cảnh sát PCCC đã nhận thấy mùi xăng dầu bốc lên nồng nặc. Sự cố xảy ra làm thủng đáy tàu, hệ thống ống thông sông chưa đóng, hệ thống đường ống công nghệ dẫn từ buồng bơm đến các hầm chứa hang (xăng A92) của tàu bị hỏng dẫn đến một lượng lớn xăng A92 dầu trào ngược trở lại buồng bơm và hầm máy. Vì thủng đáy tàu sau sự cố nổ và ống thông sông chưa đóng nên nước từ ngoài sông tràn vào tàu, tràn vào buồng máy ở trong buồng bơm, gây ngập từ tầng đáy lên đến tầng 2 của tàu. Tại thời điểm các trinh sát tiếp cận hiện trường để nắm tình hình đã đo và xác định được lớp xăng trên bề mặt nước trong hầm máy và buồng bơm xấp xỉ 80cm. Tàu có xu hướng nghiêng và mũi tàu chở hàng vồng lên, buồng máy bắt đầu chìm xuống. Nguy cơ chìm tàu là rất dễ xảy ra nếu không xử lý kịp. Đồng thời các trinh sát cũng phát hiện có 6 ắc quy cỡ lớn vẫn đang hoạt động, trong đó có 2 ắc quy phía dưới đã bị ngập nước, 4 ắc quy bên trên vẫn chưa bị ngập. Nước ngập đến các bình ắc quy có thể dẫn đến phóng tia lửa điện gây nổ. Thêm vào đó, hơi xăng dầu lan khắp tàu và khu vực xung quanh nên chỉ cần sự vô ý để một tia lửa xảy ra là cả con tàu sẽ phát nổ, tràn xăng ra ngoài gây nên một thảm họa lớn hiếm gặp trong lịch sử Việt Nam cũng như trên thế giới.

NHIỆM VỤ NGUY HIỂM LÚC NỬA ĐÊM

Nhận rõ tính chất nghiêm trọng và phức tạp của vụ việc, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Hải Phòng đã cùng Công an TP Hải Phòng và các lực lượng khác phối hợp xử lý dưới sự chỉ đạo của lãnh đạo Uỷ ban nhân dân TP Hải Phòng. Trong đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đóng vai trò chủ đạo trong việc giải quyết hậu quả vụ nổ và phối hợp xử lý đưa toàn bộ lượng xăng A92 còn lại trên tàu vào kho chứa, ngăn ngừa nguy cơ phát nổ gây tràn xăng ra cầu cảng và phá huỷ cầu cảng cũng như các công trình xung quanh.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC Hải Phòng đã phối hợp với Cảng vụ Hàng hải lập tức yêu cầu lai dắt tàu Hải An 16 ra neo đậu giữa sông Bạch Đằng nhằm hạn chế ảnh hưởng và thiệt hại khi có sự cố nổ tiếp theo, đồng thời chuẩn bị các phương án để xử lý sự cố và lượng xăng còn lại trong hầm máy và các hầm chứa hàng của tàu. Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã triển khai phun nước làm mát hầm hàng, cabin và khu vực xung quanh thực hiện nhiệm vụ hút nước ra khỏi tàu Hải An 16, ngăn chặn nguy cơ xuất hiện các tia lửa gây cháy, nổ.

Ban Chỉ huy tại hiện trường đề ra các phương án và xác định, một mặt cần thực hiện ngay hoạt động rút nước lẫn xăng A92 trong hầm máy và buồng bơm để tránh nguy cơ tàu nước ngập đến vị trí các ắc quy làm phát sinh tia lửa gây nổ tàu và cũng hạn chế nguy cơ tàu bị chìm. Đồng thời, chuẩn bị các điều kiện để hút xăng A92 ra khỏi các hầm hàng của tàu. Mặt khác phải tính toán chi tiết phương án xử lý các ắc quy để ngăn chặn nguy cơ phát nổ.

Bước hút nước ra khỏi tàu gặp nhiều khó khăn trong việc huy động các tàu khác hỗ trợ do các tàu đều lo sợ nguy hiểm. Chỉ đến 13 giờ 15 phút ngày 23/9/2017 mới có tàu Hải Hà 18 đồng ý tiếp cận và hút nước lẫn xăng trong hầm máy của tàu Hải An. Quá trình hút nước diễn ra liên tục, tuy nhiên do chiều cao hút lớn nên tốc độ hút nước lẫn xăng ra khỏi tàu Hải An 16 diễn ra rất chậm, chỉ đảm bảo duy trì mức nước trong buồng máy và hầm bơm không tiếp tục tăng lên đến vị trí các ắc quy. Trong quá trình này Ban Chỉ huy tác chiến tiếp tục tính toán các giải pháp tiếp cận và xử lý an toàn đối với 4 ắc quy trên tàu. Sau khi bàn bạc và đưa ra phương án tối ưu, Ban Chỉ huy tại hiện trường của lực lượng Cảnh sát PCCC thống nhất, bước rút nước lẫn xăng trong hầm máy sẽ phải liên tục thực hiện còn thao tác xử lý các ắc quy sẽ được thực hiện vào sáng hôm sau để hạn chế tính chất rủi ro, nguy hiểm, nâng cao khả năng an toàn cho cán bộ, chiến sỹ.

Tuy nhiên, trong quá trình hút nước lẫn xăng trong hầm máy và buồng bơm của tàu Hải An 16, đến 23 giờ ngày 23/9/2017, máy bơm của tàu Hải Hà 18 bị sự cố, không thể hút nước được. Lúc này, dưới ảnh hưởng của thủy triều dâng cao, nước tiếp tục tràn vào buồng máy, buồng bơm tàu Hải An, có nguy cơ ngập đến các bình ắc quy, nếu không được xử lý kịp thời, thảm họa nổ sẽ xảy ra. Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã họp khẩn và thống nhất phương án dù đêm tối đã muộn vẫn phải xử lý ngay các ắc quy trên tàu để loại trừ nguy cơ phát nổ.

Trước đó, khi họp bàn phương án xử lý an toàn bình ắc quy, vấn đề làm thế nào để xử lý được các cực ắc quy không bị phóng tia lửa điện khi bị ngập đã được đưa ra tính toán và cân nhắc. Một trong số các phương án đưa ra là cử người xuống tìm cách dùng kìm thật sắc cắt các đầu dây nối các ắc quy rồi bê ắc quy lên trên. Tuy nhiên, các ắc quy quá to, gần 70kg mà xăng dầu chảy trơn trượt, nếu bị rơi ắc quy sẽ dễ dàng tạo ma sát, sinh tia lửa sẽ dẫn đến nổ. Vì vậy phương án này không khả thi. Phương án thứ hai đã được Ban Chỉ huy thống nhất đó là, các chiến sỹ phải trực tiếp xuống buồng bơm và thực hiện thao tác bịt kín các cực ắc quy lại ngay tại vị trí bằng các dụng cụ, thiết bị chuyên dụng.

Một tổ gồm 4 đồng chí trong đó có 3 chiến sỹ thuộc lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng cùng 01 thợ máy của tàu đã được cử xuống tàu làm nhiệm vụ. Trước khi tiến hành các hoạt động, đơn vị đã quán triệt tinh thần và các điều kiện an toàn cho cán bộ, chiến sỹ ở trạng thái cao nhất. Trước khi thực hiện, các đồng chí phải bỏ áo có khuy sắt và điện thoại trên bờ, chỉ sử dụng mặt nạ, găng tay và các phương tiện an toàn khác để xuống làm nhiệm vụ. Hơn 12 giờ đêm, các chiến sỹ đã xuống đến tàu, tiếp cận các ắc quy và tiến hành cuốn băng dính điện bịt kín các cực của ắc quy rồi đắp mỡ bò bao phủ lên các cực này. Đến 0 giờ 50 phút ngày 24/9/2017 nhiệm vụ được hoàn thành trong sự khẩn trương và chính xác của tổ thực hiện. Lúc này, khi đã xử lý xong nếu nước có ngập toàn bộ các ắc quy thì sự cố phát sinh tia lửa gây nổ cũng không thể xảy ra.

Sau khi đã hoàn thành việc xử lý triệt để nguy cơ phát sinh tia lửa từ các bình ắc quy, Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã cho tàu chữa cháy triển khai các lăng phun bọt chữa cháy vào buồng máy, buồng bơm che phủ toàn bộ bề mặt, nhằm hạn chế xăng bốc hơi, giảm nguy cơ cháy, nổ. Tiếp đó, từ ngày 24/9/2017 đến ngày 02/10/2017, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Hải Phòng liên tục sử dụng các phương tiện chữa cháy để phun nước, phun bọt nhằm hỗ trợ chuyển tải xăng từ các hầm hàng vào kho K99 và hút nước...

(Xem tiếp trang 40)

NGÀY XUÂN GHÉ THĂM LÀNG NGHỀ 600 NĂM TUỔI Ở HUẾ

Một số sản phẩm thủ công làng Bao La. *Ảnh: PV*

PHƯƠNG MAI

Từ lâu, Huế được nhiều người biết đến như một vùng đất giàu giá trị truyền thống với những nét đẹp văn hóa mà "chẳng nơi nào có được". Đến Huế, sẽ là thiếu sót nếu không tìm hiểu về những làng nghề truyền thống ở mảnh đất này. Một trong những làng nghề lớn và nổi tiếng nhất ở Huế phải kể đến là làng đan lát Bao La. Ngôi làng chìm trong màu xanh của những rặng tre ngà sẽ là một trong những điểm đến thú vị ngày Xuân bởi các sản phẩm gia dụng và thủ công mỹ nghệ tinh xảo, khéo léo được làm từ đôi tay và khối óc của người dân nơi đây.

Chiếc xe của những cán bộ PCCC địa phương bon bon trên con đường rải nhựa đưa chúng tôi đến làng nghề đan lát Bao La nổi tiếng ở Huế. Ngôi làng truyền thống lâu đời nức danh xứ Huế này đã được viết cả trong những câu ca:

"Thúng mủng Bao La đem ra đựng bột,
Chiếu Bình Định tốt lắm ai ơi
Tạm tiền mua lấy vài đôi
Dành khi hiếu sự trải côi giường Lào"

Nằm cách Thành phố Huế hơn 15km, làng đan lát Bao La những ngày Xuân tấp nập bởi những chuyến xe chở hàng và những đoàn khách tới thăm, tìm hiểu về làng nghề. Chúng tôi phải chờ khá lâu mới gặp được những nghệ nhân làm nghề của làng bởi Hợp tác xã của làng đang họp phổ biến những kỹ thuật mới và những quy định, tiến độ làm nghề. Tiếp chúng tôi, ông Võ Văn Dinh - Giám đốc Hợp tác xã làng Bao La cho biết: Làng Bao La đã có từ rất lâu đời. Không ai biết được chính xác tuổi của làng Bao La là bao nhiêu, chỉ biết rằng, ngay từ khi quá trình khai canh lập ấp của người Việt diễn ra, thì làng nghề Bao La đã được định hình từ khi đó. Năm 1491, trong bản đồ Hồng Đức (Lê Thánh Tông) đã xác định địa lí làng Bao La thuộc huyện Đan Điền "Tổng Phú Ốc". Từ đó đến nay, trải qua biết bao biến cố thăng trầm và thay đổi, làng Bao La vẫn còn đó, tồn tại bền vững là một làng nông nghiệp với nghề truyền thống đan lát của mình. Xưa kia, Bao La là nơi cung cấp chủ yếu các sản phẩm gia dụng đan bằng tre của người dân Thừa Thiên Huế. Nhưng từ khi sản phẩm nhựa ồ ạt tấn công thị trường, làng nghề đã bị thu hẹp quy mô hơn. Để thích ứng với tình hình, làng nghề đã thành lập Hợp tác xã vào năm 2007 để nâng cao chuyên môn và chất lượng sản phẩm, đồng thời có nhiều đổi mới trong sản xuất đáp ứng nhu cầu của người dân, và cho đến nay, làng nghề vẫn ổn định và phát triển, cung cấp lượng lớn sản phẩm không chỉ tại Thừa Thiên Huế mà còn mở rộng ra cả các nước xung quanh và là một trong những làng nghề nổi tiếng của xứ Huế hiện nay."

Cụ Nguyễn Thị Thơm - một người già trong làng cho hay: trước đây cả làng Bao La đều làm nghề đan lát. Nghề đan lát đồ gia dụng đã trở thành nguồn thu nhập chính của nhiều hộ dân trong làng. Tuy nhiên, hiện nay, nhiều hộ đã không còn làm nghề này nữa. Được biết, hiện nay cả làng có khoảng 300 hộ, trong đó có gần 200 hộ vẫn theo nghề đan lát, 82 hộ đã vào Hợp tác xã.

Thăm Hợp tác xã Bao La, có thể thấy rõ không khí khẩn trương của các xã viên đang gấp rút hoàn thành các mặt hàng gia dụng và thủ công mỹ nghệ phục vụ nhu cầu người dân những ngày cận Tết. Với tổ chức sản theo dạng dây chuyền, phân chia theo tổ để kèm cặp nhau làm, hai tổ dành cho phụ nữ và hai tổ dành cho đàn ông, mỗi người một công đoạn khác nhau, những đôi bàn tay khéo léo của các xã viên đang thoăn thoắt đan, lận những sản phẩm vô cùng đẹp mắt. Chỉ từ những sợi tre, nhựa thô sơ, những chiếc lồng đèn trang trí cầu kỳ với đủ các hoa văn, họa tiết, những bộ khay mứt Tết, những chiếc giỏ, túi xách tinh xảo được ra đời từ những đôi bàn tay tài hoa ấy. Tuy nhiên, theo nghệ nhân Thái Phi Hùng (86 tuổi) – người từng có hơn 70 năm trong nghề thì không khí sản xuất ở Bao La quanh năm đều có sự khẩn trương và nhịp nhàng như vậy. Điểm khác biệt là dịp cuối năm, các đơn đặt hàng sản phẩm Tết như đèn lồng, đồ trang trí, khay mứt Tết... nhiều hơn hẳn. Trò chuyện với nghệ nhân Thái Phi Hùng, chúng tôi được nghệ nhân giới thiệu thêm nhiều điều thú vị về nghề truyền thống của làng. Nguyên vật liệu được sử dụng chính để tạo nên các sản phẩm ở làng Bao La là tre – một loại cây phổ biến của người Việt. Loại tre mà người dân làng Bao La dùng có tên gọi là lồ ô, có thân thẳng, gióng dài và có những tính năng đặc biệt thích hợp cho việc đan lát. Có thể nói, chọn nguyên liệu là một công đoạn quan trọng cho việc làm ra một sản phẩm. Cây lồ ô được chọn phải có độ tuổi từ một đến một năm rưỡi mới có đủ tính chất cần có để làm thành sản phẩm. Mỗi sản phẩm được ra đời phải qua nhiều khâu như: cưa, chẻ tre thành nan, vót nẹp, đan, lận, kẹp, nứt, xông khói. Bên cạnh nguyên vật liệu là tre, hiện nay người dân cũng còn sử dụng nguyên vật liệu mây, nhựa để đan các sản phẩm. Các sản phẩm được tạo ra, giá cả tùy thuộc vào độ tinh xảo, khéo léo. Đối với những sản phẩm lớn, tốn lâu công, nhiều thời gian như: bàn, ghế... giá cả giao động từ vài triệu đồng đến cả chục triệu đồng.

Một số sản phẩm thủ công của Bao La. *Ảnh: PV.*

Ông Võ Văn Dinh phấn khởi chia sẻ với chúng tôi: Ở Bao La có 6 xóm, mỗi xóm chuyên sản xuất một mặt hàng đồ gia dụng khác nhau. Còn hợp tác xã thì bao tiêu và tập trung sản xuất các sản phẩm thủ công mỹ nghệ cao cấp. Trước sự cạnh tranh thị trường, các cấp chính quyền địa phương đã tổ chức cho người dân các lớp tập huấn chuyển giao kỹ thuật đan lát các sản phẩm mới, đồng thời phổ biến các cách thức sản xuất, sử dụng nguyên vật liệu mới đáp ứng nhu cầu thị trường. Người dân làng Bao La cũng nỗ lực tiếp cận kỹ thuật mới, để làm cho làng nghề tiếp tục phát triển. Hiện nay, với tay nghề và kỹ thuật của các xã viên, Hợp tác xã đã phát triển sản phẩm với hơn 500 mẫu khác nhau, trên 10 nhóm loại. Các mặt hàng Bao La được xuất khẩu đi khắp các tỉnh trong cả nước và sang các nước lân cận, đồng thời luôn được đánh giá cao ở các triển lãm, hội chợ, festival.

Là lĩnh vực sản xuất các mặt hàng có nguyên vật liệu dễ cháy, nổ nên công tác PCCC tại làng Bao La luôn được quan tâm và chú trọng. UBND xã Quảng Điền đã luôn quán triệt tinh thần chấp hành PCCC đến các hộ dân trong xã và đặc biệt là các hộ dân làm nghề truyền thống của làng Bao La. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH số 4 – Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã phối hợp UBND xã tích cực tuyên truyền về kiến thức PCCC trên các loa phóng thanh trong xã. Vào các thời điểm mùa hanh khô và cuối năm, khi lượng hàng hóa nhiều, công tác tuyên truyền PCCC càng được đẩy mạnh và tăng cường hơn. Các cán bộ trong thôn, xóm và làng Bao La luôn tích cực nhắc nhở việc cẩn trọng khi sử dụng lửa trần, và sử dụng điện tới từng hộ gia đình để đề phòng cháy nổ xảy ra. Trong các lớp tập huấn kỹ thuật mới, bên cạnh những kiến thức về sản xuất, người dân cũng được phổ biến, nâng cao ý thức về an toàn PCCC. Đối với các hộ sản xuất trong Hợp tác xã, công tác PCCC càng được chú ý và đề cao hơn. Ông Võ Văn Dinh – Giám đốc Hợp tác xã cho biết: "Xem trên ti vi có nhiều vụ cháy xảy ra ở các cơ sở sản xuất khiến người dân sạt nghiệp nên chúng tôi đều ý thức được tính chất quan trọng của công tác PCCC. Tại mỗi lần họp tập trung phổ biến tới các xã viên, chúng tôi đều phổ biến đến từng người ý thức về an toàn trong sản xuất. Các xã viên đều được nhắc nhở nguyên tắc sử dụng máy móc, cụ thể: khi sử dụng xong, hết giờ làm việc phải ngắt ngay cầu dao. Các lò sấy điện khi vận hành luôn có người trực canh và thường xuyên kiểm tra. Người dân cũng được nhắc nhở thường xuyên không được chủ quan, lơ là và phải luôn cảnh giác với cháy, nổ xảy ra." Ngoài ra, lực lượng Cảnh sát PCCC địa phương cũng phối hợp với UBND xã thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc đảm bảo an toàn trong sản xuất. Đã phối hợp với chính quyền địa phương tổ chức bồi dưỡng, nâng cao kiến thức cho người dân về pháp luật, kỹ năng phòng cháy và cách sử dụng các thiết bị chữa cháy tại chỗ để người dân chủ động ứng phó khi có cháy, nổ xảy ra.

Nhờ những biện pháp tích cực trên, ý thức của người dân Bao La nói riêng và của xã Quảng Điền nói chung về công tác PCCC đã được nâng cao hơn. Trong 5 năm qua, tại Bao La chưa hề xảy ra một vụ cháy, nổ lớn nào. Hy vọng trong thời gian tới, cùng với sự cập nhật những kiến thức kỹ thuật, công nghệ mới và ý thức chấp hành an toàn PCCC, làng Bao La sẽ tiếp tục gìn giữ và phát triển nghề truyền thống lâu đời của mình, đảm bảo an toàn trong sản xuất và kinh doanh, mang đến những sản phẩm tinh xảo, đẹp mắt cho người dân trên khắp cả nước và quốc tế. ■

Nhạc sỹ Xuân Hồng với những ca khúc viết về mùa Xuân

QUANG ANH

Mỗi khi mùa Xuân đến, nguồn cảm hứng lại càng dào dạt trong tâm hồn người nghệ sỹ trước khung cảnh đất trời trẻ lại, với hương Xuân làm ngây ngất lòng người. Thế nhưng không phải ai cũng giống ai, vì cảm hứng mỗi người mỗi khác, tùy theo tâm trạng của từng người trong từng khoảnh khắc thời gian. Với Xuân Hồng, mùa Xuân là một chủ đề được nhạc sỹ hào hứng viết lên bằng những giai điệu, thanh âm, ca từ mượt mà sâu lắng. Tiếng hát lời ca về mùa Xuân thật nồng nàn, thắm đượm, mang lại cho công chúng món ăn tinh thần sảng khoái qua mọi thời gian và không gian, qua mọi giới hạn và ngăn cách.

Từ xưa tới nay, mùa Xuân vẫn luôn là nguồn cảm hứng bất tận trong thi ca. Bởi mùa Xuân là mùa của hoa thơm, trái ngọt, mùa của tình yêu lứa đôi, của tuổi trẻ và dường như cả sự bắt đầu. Nhưng mỗi người lại có những cách tiếp cận mùa Xuân khác nhau. Nếu như mùa Xuân của nhạc sỹ Trần Chung nhẹ nhàng, tinh khôi như tiếng gọi êm đềm, tha thiết của người yêu trong nhạc phẩm Mùa Xuân đến rồi đó, với Ngọc Khuê, mùa Xuân của sự sống ấy lại được cảm nhận theo một góc khác, thì với mùa Xuân của cố nhạc sỹ Xuân Hồng chất chứa sự hứng khởi tràn đầy, thăng hoa trời đất thiên nhiên giao hòa. Đó là sự tươi mới, ấm áp của tình yêu, giai điệu, ca từ rộn rã với nhiều cung bậc rất đỗi riêng tư. Sau Hiệp định Genève, Xuân Hồng không tập kết ra Bắc mà tình nguyện ở lại miền Nam, vừa làm giao liên vừa sáng tác ca khúc. Mặc dù không được đào tạo âm nhạc một cách chính quy như cách nói của chúng ta ngày nay, nhưng với tài năng âm nhạc bẩm sinh lại được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Tây Ninh - một căn cứ cách mạng và là tỉnh vốn có truyền thống âm nhạc dân tộc, cùng với đức tính ham hiểu biết, tìm tòi, sáng tạo... Xuân Hồng đã để lại cho nền âm nhạc nước nhà nhiều tác phẩm có giá trị nghệ thuật cao. Đáng chú ý là nhiều tác phẩm của ông được ra đời trong khói lửa chiến tranh, đã thắp lên ngọn lửa hy vọng trong hàng triệu con tim yêu chuộng hòa bình trong nước cũng như ngoài nước. Tiêu biểu là những tác phẩm: *Bài ca may áo, Xuân chiến khu, Mùa Xuân bên cửa sổ, Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh, Tiếng chày trên sóc Bom Bo, Bức ảnh mùa Xuân, Khúc Xuân, Gương mặt mùa Xuân...*

Viết về mùa Xuân, có lẽ Xuân Hồng là nhạc sỹ có nhiều thành công nhất và tác phẩm của ông cũng được nhiều thế hệ mến mộ. Với ba bài hát về mùa Xuân, ra đời trong ba không gian, thời gian khác nhau, bối cảnh khác nhau nhưng toát lên một điểm chung rất nổi bật đó là, tính chất lãng mạn hòa nhập vào tinh thần lạc quan cách mạng. Qua các tác phẩm của ông, ta thấy, dù bất cứ hoàn cảnh nào thì mùa Xuân vẫn mang đầy đủ ý nghĩa nguyên sơ của nó. Vì mùa Xuân là biểu tượng của sự sinh tồn, là niềm tin, tình yêu và sức mạnh của con người trong mọi thời đại. Mùa Xuân cũng chính là sự khởi đầu của vạn vật.

Khi chính quyền Mỹ - Diệm lê máy chém khắp miền Nam, gieo bao đau thương cho đồng bào ta từ thành thị đến nông thôn. Trong bối cảnh thương đau ấy, tưởng chừng như không có một mầm sống nào có thể mọc lên được thì từ chiến khu miền Đông Nam Bộ, mùa Xuân năm 1963, Xuân Hồng đã cho ra đời bài hát *"Xuân chiến khu"*. Âm hưởng của bài hát vang lên một cách vui tươi, rộn ràng, lạc quan và lắng đọng. Sự vui tươi, rộn ràng của chim muông, hoa lá, cỏ cây hòa cùng tinh thần vui tươi, lạc quan và lắng đọng của người chiến sĩ và đồng bào miền Nam khi *"mùa Xuân về trong chiến khu"*. Đó là sự thể hiện mối quan hệ không tách rời nhau giữa thiên nhiên và con người trong bất cứ hoàn cảnh nào, dù thời bình hay thời đạn lửa mà Xuân Hồng muốn gửi gắm vào trong *"Xuân chiến khu"*. Toàn bộ bài hát là sự kết hợp tài tình giữa nhạc điệu và lời ca, hoặc nói cách khác, nhạc và lời trong *"Xuân chiến khu"* đã được tác giả tạo thành một chỉnh thể thống nhất không tách rời nhau. Về mặt này có lẽ Xuân Hồng là một nhạc sỹ tiêu biểu. Bài hát với những tiết tấu đơn giản. Chất liệu âm nhạc mang đậm bản sắc dân tộc, vừa phản ánh chân thật cuộc sống gian lao mà anh dũng của chiến sỹ giải phóng và nhân dân miền Nam, vừa gửi gắm niềm tin vào một mùa Xuân chiến thắng. Chính niềm lạc quan, tin tưởng đó đã góp phần động viên hàng vạn trái tim nhiệt huyết miền Bắc lên đường tòng quân giệt thù, để rồi, cùng quân dân cả nước làm nên Đại thắng mùa Xuân năm 1975 vang dội núi sông, chấn động địa cầu!

Và như một cuộc hẹn hò lịch sử, trong niềm hân hoan Đại thắng mùa Xuân năm 1975, Xuân Hồng nhanh chóng cho ra đời bài hát *"Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh"* đầy ấn tượng. Đó không chỉ là ý nghĩa lịch sử trọng đại của cuộc cách mạng giải phóng dân tộc của nhân dân ta, mà còn là ý nghĩa nghệ thuật được tỏa sáng trong từng lời ca, giai điệu của bài hát! Vẫn thủ pháp quen thuộc, giai điệu và ca từ của bài hát phát triển tự nhiên, giàu hình ảnh, trong sáng, trẻ trung, mạch lạc và mang tính khái quát lớn. Với hai đoạn nhạc vuông vắn, chân phương, tính chất âm nhạc được thể hiện ở tốc độ nhanh vui - sôi nổi - hồ hởi, tác giả đã dẫn dắt người thưởng thức, đi từ cái khái quát đến cái cụ thể, rồi từ cái cụ thể nhân lên thành cái khái quát, rất riêng và rất chung. Cái khái quát chính là mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh, là mảnh đất thiêng liêng của tổ quốc Việt Nam. Hình như tác giả đang bay lên giữa trời cao để ngắm nhìn mùa Xuân, sau đó, viết nên giai điệu *"Mùa Xuân này về trên quê ta/ Khắp đất trời biển rộng bao la/ Cây xanh tươi hoa lá trổ hoa/ Chào mùa Xuân về với mọi nhà"*... Xuân Hồng không hề sao chép mùa Xuân mà chỉ mô tả mùa Xuân đất trời gắn liền với vài địa danh cụ thể: *"Nước thêm trong dòng sông Bến Nghé, chợ thêm đông chợ vui Bến Thành"*. Hầu như tác giả cũng chỉ chép lại nỗi niềm cảm xúc của mình khi được chiêm ngưỡng mùa Xuân trong niềm vui đại thắng, nhưng đó cũng chính là niềm vui, niềm tin và niềm kiêu hãnh của cả dân tộc Việt Nam sau bao năm sống trong khói lửa chiến tranh, chia cắt. Mọi mạch nguồn cảm xúc của Xuân Hồng đều được dồn nén cả vào đó, tạo cho bài hát có một tình cảm đặc biệt, vừa gần gũi thân thương vừa lắng đọng hồn người.

Sau *"Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh"* được 10 năm, tức là năm 1985, xuất phát cảm hứng từ một bài thơ *"Bên cửa sổ"* của nhà thơ Song Hảo, nhạc sỹ Xuân Hồng lại viết lên bản tình khúc chan chứa tình đời *"Mùa Xuân bên cửa sổ"*. Giai điệu được thể hiện ở tốc độ chậm, nhẹ nhàng duyên dáng. Đặc biệt, tác giả đã tỏ ra khéo léo khi sử dụng âm hình một nốt đen kết hợp với một chùm 3 với các thủ pháp hỏi đáp, mô tiến - chuyển dịch độ cao và các nốt biến âm bất thường..., tạo cho giai điệu của bài hát mềm mại, uyển chuyển, sâu lắng nhưng không kém phần cháy bỏng. Đó chính là ngôn ngữ của tình yêu. Tình yêu đôi lứa thật đáng nâng niu và trân trọng. *"Cao cao bên cửa sổ có hai người hôn nhau"*. Nếu chỉ phát hiện ra hai người hôn nhau bên cửa sổ không thôi thì không có gì phải ngạc nhiên và cũng không có gì mới lạ. Song ở đây, các tác giả đã đồng cảm và nhẹ nhàng "khuyên" *"đường phố ơi hãy yên lặng..., chim ơi đừng bay nhé, hoa ơi hãy tỏa hương, cây ơi lay thật khẽ cho đôi bạn trẻ đón Xuân về"*... thì tình cảm ấy, nụ hôn ấy như được nhân lên gấp bội.

Kết thúc một năm cũ, mở ra một năm mới với bao điều hy vọng cùng nhiều nỗi niềm trăn trở suy ngẫm cho tương lai. Sự phong phú ấy đã được thể hiện rõ qua âm hưởng của những nét nhạc và lời ca, chan chứa tình Xuân, tình người. Thế là mùa Xuân không hẹn lại về, những bài hát về mùa Xuân của nhạc sỹ Xuân Hồng sẽ mãi là "bài ca đi cùng năm tháng".■

CỨU HÀNG TRIỆU LÍT XĂNG TRÊN CẢNG BIỂN... *(Tiếp theo trang 38)*

lẫn xăng trong buồng máy. Một số chủ tàu và các phương tiện khác đã được huy động tham gia, hỗ trợ chuyển tải xăng từ các hầm hàng tàu Hải An 16 vào kho K99 và hút nước lẫn xăng trong các buồng máy, buồng bơm...

Trong quá trình xử lý sự cố tàu Hải An 16, Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã liên tục báo cáo tình hình với lãnh đạo Cục Cảnh sát PCCC&CNCH. Trước tình hình xảy ra, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã họp khẩn và theo sát vụ việc. Sau 11 ngày liên tục hút nước và xăng, lượng nước lẫn xăng đã được rút tối đa, tuy nhiên ở các đường ống vẫn còn dư gần 100 nghìn lít xăng do các điểm máy hút không thể tiếp cận được. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã chỉ đạo Cảnh sát PC&CC Hải Phòng phối hợp với Công ty Xử lý sự cố hóa chất Sông Lam, sử dụng hóa chất đặc biệt bơm trực tiếp vào các khoang máy nhằm trung hoà và khóa các phân tử xăng. Trong 5 ngày, toàn bộ hơi xăng dầu đã bị trung hòa. Khả năng gây cháy, nổ đã bị loại trừ hoàn toàn, con tàu được đưa về xưởng sửa chữa, kết thúc chuỗi nhiệm vụ đầy nguy hiểm và thách thức đối với lực lượng Cảnh sát PCCC.

SỰ MƯU TRÍ, DŨNG CẢM VÀ CHIẾN CÔNG MỚI CỦA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC VIỆT NAM

Sau hơn 1 tháng tiếp nhận và giải quyết vụ việc, lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam, đặc biệt là Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã hoàn thành nhiệm vụ đầy khó khăn một cách xuất sắc. Hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC cùng các phương tiện, máy móc và các chuyên gia đã được huy động để thực hiện nhiệm vụ. Thượng tá Nguyễn Minh Khương - người trực tiếp chỉ đạo và thực hiện vụ việc cho biết: Trong các lực lượng có mặt giải quyết, lực lượng Cảnh sát PCCC là đơn vị có nghiệp vụ cao nhất có khả năng xử lý hậu quả và ngăn ngừa tối đa nguy cơ có thể gây sự cố nổ liên hoàn tiếp theo. Vì vậy, mặc dù nguy hiểm đe dọa tính mạng, nhưng chúng tôi xác định, phải dốc hết sức, phát huy trí tuệ tập thể, bản lĩnh nghề nghiệp và trách nhiệm để hoàn thành nhiệm vụ này.

Việc xử lý thành công rủi ro cháy, nổ từ tàu Hải An 16 một cách bài bản và khoa học của lực lượng Cảnh sát PCCC đã nhận được nhiều đánh giá cao của các chuyên gia trong và ngoài nước. Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã nhiệt liệt biểu dương sự cố gắng, nỗ lực và tinh thần chiến đấu trách nhiệm của các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC khi tham gia giải quyết sự việc. Lực lượng Cảnh sát PCCC cũng nhận được nhiều lời cảm ơn và sự cảm kích từ phía chủ tàu Hải An 16 và các tàu khác trong khu vực cảng khi đã ngăn chặn nguy cơ phát nổ của cảng biển Hải Phòng.

Qua vụ nổ tàu Hải An ngày 21/9/2017, tính chất an toàn của các tàu hoán cải được đưa vào sử dụng với mục đích khác lại được đưa ra cảnh báo một lần nữa. Quá trình xử lý vụ nổ đã để lại bài học cần nâng cao sự phối hợp giữa các lực lượng hơn. Việc ngăn chặn thảm họa cháy, nổ tàu và cảng Hải Phòng cũng đưa ra nhiều kinh nghiệm cho lực lượng Cảnh sát PCCC về công tác chiến đấu và khả năng phản ứng nhanh, giải quyết sự cố. Có thể nói, chính sự mưu trí, dũng cảm, trách nhiệm của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng nói riêng và lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam nói chung đã làm nên thành công trong việc ngăn chặn rủi ro cháy, nổ tàu Hải An 16 và khu vực cảng biển Hải Phòng, ghi thêm chiến công mới của lực lượng PCCC Việt Nam trong thời kỳ bảo vệ xã hội chủ nghĩa.■

HƯƠNG TẾT XA QUÊ

DIỆP CHI

Học viên trực Tết tại Đội Chữa cháy và CNCH học tập Trường Đại học PCCC tham gia tập luyện, đảm bảo sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ khi có yêu cầu. *Ảnh: PV*

Học viên Đại học PCCC tham gia trực Tết tại trường. *Ảnh: PV*

Một mùa Xuân mới lại về trên đất nước đang từng ngày phát triển đổi mới. Trong không khí hối hả, tất bật của những ngày cuối năm, ai ai cũng mong muốn nhanh chóng kết thúc công việc của mình để được trở về nhà, về quê hương, đoàn tụ với những người thân yêu trong gia đình để đón Tết. Thế nhưng, đối với những học viên Trường Đại học PCCC thì không phải năm nào các em cũng được về nhà sum họp với gia đình trong thời khắc thiêng liêng của đêm Giao thừa, thậm chí phải chấp nhận xa nhà trong cả dịp nghỉ Tết cổ truyền.

Như hầu hết các nhà trường trong lực lượng vũ trang, hàng năm, Trường Đại học PCCC đều đảm bảo quân số học viên làm nhiệm vụ trực Tết theo đúng quy định. Đây được coi là một trong những nhiệm vụ quan trọng mà mỗi học viên đang học tập trong trường phải thực hiện nghiêm túc. Trong dịp Tết, các khóa học viên đều có một nhiệm vụ riêng của mình như: đối với học viên năm thứ hai, các em sẽ làm nhiệm vụ trực bảo vệ nhà trường trong dịp Tết; đối với học viên năm thứ ba các em được phân công trực cháy tại Đội Chữa cháy học tập, luôn thường trực sẵn sàng để hỗ trợ các đơn vị chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH khi có yêu cầu.

Anh Đức – học viên D32 là môt trong những học viên được nhận nhiệm vụ trực Tết năm Mậu Tuất 2018. Nhiệm vụ chính của em và các bạn khóa D32 trong các ca trực là đảm bảo vệ sinh sạch sẽ và an toàn tuyệt đối cho cơ sở vật chất của nhà trường trong thời gian nghỉ Tết. Anh Đức cho biết đây là lần đầu tiên em ở lại trường trực Tết, cũng là lần đầu tiên em đón Tết xa nhà. Chàng học viên năm thứ 2 chia sẻ: "Mặc dù rất muốn về bên gia đình đón Tết nhưng em cũng lại thích được biết cảm giác trực Tết xa nhà. Theo thông lệ của trường, những bạn quê xa hay có hoàn cảnh khó khăn thì được tạo điều kiện cho về bên gia đình đón Tết. Quê em ở miền Nam nên cũng được ưu tiên về nhà đón Tết nhưng em nghĩ được ở trường trực Tết vừa là niềm vinh dự vừa là trách nhiệm của bản thân các học viên Công an nên em đã xin ở lại trường nhận nhiệm vụ trực Tết. Hơn nữa đây cũng là cơ hội để em có thêm những trải nghiệm mới lạ và làm giàu kỉ niệm về thời sinh viên của mình".

Kể về kỷ niệm trực Tết ở trường năm ngoái, Văn Thành – học viên khóa D31 vẫn còn cảm giác bồi hồi: "Lần đầu ăn Tết xa nhà, em đã nghĩ chắc sẽ buồn lắm! Chúng em đứa nào cũng nhớ gia đình, người thân, nhớ cảm giác đón Tết quen thuộc ở quê hương. Thế nhưng, bố mẹ chúng em luôn gọi điện hỏi han và động viên chúng em cố gắng hoàn thành nhiệm vụ thật tốt. Còn ở trường, chúng em cũng có rất nhiều hoạt động ý nghĩa trong dịp Tết: cùng nhau trang trí ký túc xá để đón năm mới; buổi chiều 30 Tết, chúng em được quây quần bên mâm cơm tất niên cùng bạn bè, thầy cô; buổi tối cùng nhau xem bắn pháo hoa tại sân kí túc xá, lại được các thầy trong Ban Giám hiệu và các thầy chủ nhiệm lì xì đầu năm mới. Những ngày sau đó, ngoài thời gian trực, các thầy còn tổ chức cho chúng em đá bóng và chơi thể thao… Cứ như vậy những ngày trực Tết qua đi rất nhanh. Chính những điều này đã giúp chúng em phần nào quên đi nỗi nhớ nhà".

Trực bảo vệ ở trường là vậy, là nhiệm vụ ban đầu giúp các học viên làm quen với công việc đặc thù của ngành. Còn đối với những học viên năm thứ 3 thì có cả nhiệm vụ thường trực chiến đấu, mà người ta vẫn nói nôm na là trực chữa cháy tại Đội Chữa cháy và CNCH học tập của nhà trường. Các chiến sỹ Cảnh sát PCCC tương lai được phân công ra thành các nhóm trực luân phiên trong dịp Tết. Trong ca trực của mình, Đội Chữa cháy và CNCH học tập phải luôn đảm bảo quân số và trang thiết bị phương tiện phục vụ chữa cháy, để khi nhận được hiệu lệnh đi chi viện chữa cháy giúp các Đội Chữa cháy chuyên nghiệp sẽ sẵn sàng xuất quân một cách nhanh chóng nhất. Quốc Tuấn, chàng học viên 20 tuổi vẫn nhớ mãi cái lạnh tê buốt và nỗi cô đơn khi nhận nhiệm vụ trực bộ đàm trong đêm Giao thừa ở Đội Chữa cháy học tập: "Ngoài đường, dòng người tấp nập nô nức ngược xuôi xem bắn pháo hoa, còn ở trong đội thì mọi người vẫn mặc sẵn bộ trang phục đi chữa cháy và lúc nào cũng trong tư thế sẵn sàng chiến đấu. Khung giờ từ 0 – 6 giờ sáng là khoảng thời gian em hơi ngại, vì phải chống chọi với cơn buồn ngủ trong thời tiết buốt lạnh và mưa như dịp Tết năm ngoái. Tuy nhiên, khi kết thúc ca trực, em lại thấy thật vui khi mình hoàn thành nhiệm vụ và không có sự cố nào xảy ra trong thời khắc Giao thừa. Mỗi lần đi trực em đều thấy tự hào, tự hào về con đường bản thân chọn, tự hào vì nhiệm vụ mình đang làm".

Xa mái ấm gia đình nhưng những chiến sỹ Cảnh sát tương lai luôn có được tình yêu của mái ấm thứ hai, đó chính là sự ấm áp, nghĩa tình nơi đồng chí, đồng đội, nơi bạn bè, thầy cô và đặc biệt là sự quan tâm của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Những ngày trực Tết ở trường đã giúp cho mỗi người học viên trưởng thành hơn, rèn luyện bản lĩnh của người chiến sỹ Cảnh sát nhân dân và biết trân trọng hơn những phút giây khi được ở bên gia đình và người thân. Giây phút Giao thừa, thầy và trò quây quần bên nhau chuyện trò, kể cho nhau nghe về kỷ niệm của những lần đón Tết trước ở quê nhà… dường như càng làm gắn kết thêm tình đồng chí đồng đội. Có những bạn học viên mà thường ngày chỉ quen nhau sơ sơ, thậm chí chưa từng trò chuyện thì nay cùng chung một ca trực Tết ở trường, cùng sum vầy đón Giao thừa bên nhau lại thấy gần gũi hơn, cùng bên nhau như anh em chung một mái nhà trong không khí hồ hởi của mùa Xuân đang về. Những phút giây ấy đã khiến mọi người xích lại gần nhau hơn, giúp xua tan đi sự cô quạnh của nỗi nhớ quê hương, cùng nhau gác lại những tình cảm riêng tư để phấn đấu vì mục tiêu chung, để mỗi học viên có thêm động lực phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ của mình.

Không khí Xuân đang hiện hữu ở khắp mọi nơi, trên những khuôn mặt, ánh mắt, nụ cười và cả hành động lẫn việc làm của mỗi người Chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH tương lai. Khi đứng trong hàng ngũ của lực lượng vũ trang, các em sẽ còn trải qua nhiều cái Tết xa nhà nữa, không chỉ vậy, các em còn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thử thách trong công việc. Nhưng cùng với lòng nhiệt huyết của tuổi trẻ, tình yêu với ngành, trách nhiệm với Đảng, Nhà nước và nhân dân, chắc chắn mỗi học viên Trường Đại học PCCC sẽ luôn tiếp tục cố gắng, phấn đấu, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được phân công, để xứng đáng với hình ảnh người chiến sỹ Công an nhân dân "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ".■

KỲ ÁN VỀ NHỮNG ĐỨA TRẺ MẤT TÍCH TRONG ĐÁM CHÁY KINH HOÀNG TẠI VIRGINIA

HUYỀN ANH

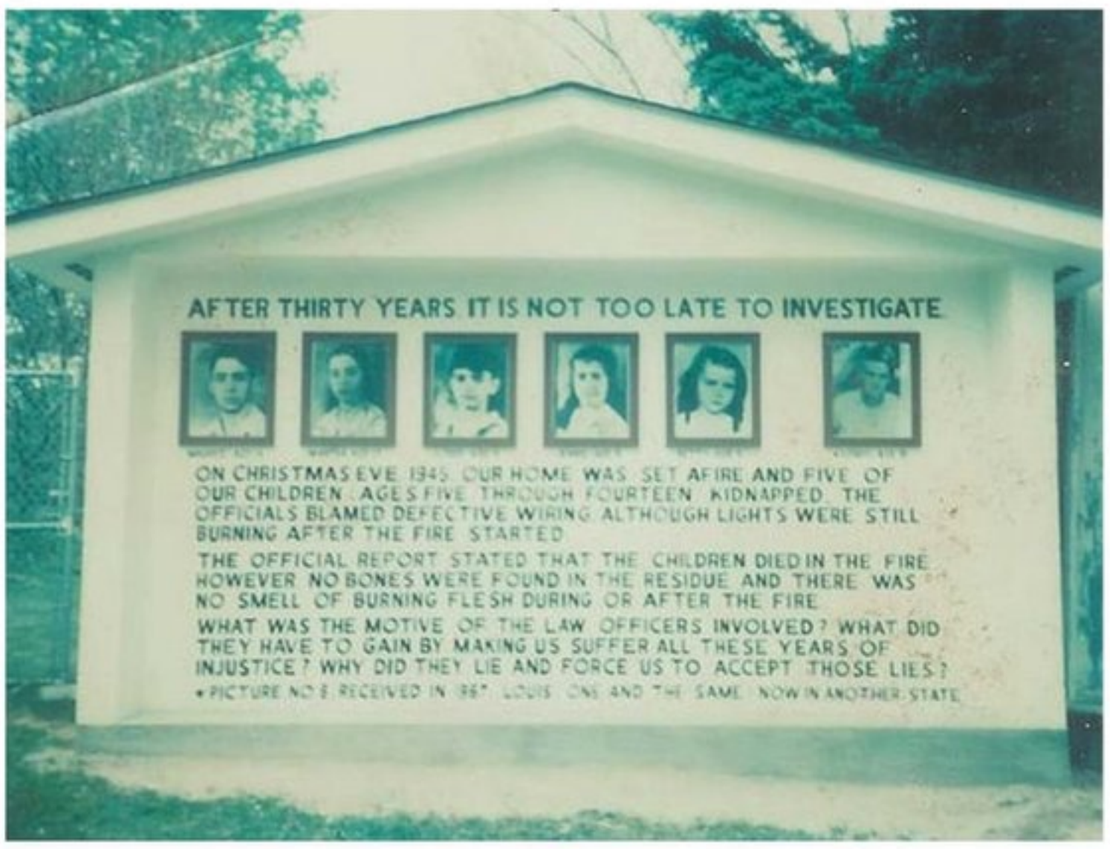
Fayetteville là một thị trấn nhỏ, nằm ở phía Tây Bang Virginia (Mỹ) chỉ có duy nhất một con đường chính không quá dài. Ở nơi này, tin đồn luôn luôn có một vị trí quan trọng hơn các bằng chứng trong nhiều vụ việc. Và đây chính là nơi bắt đầu câu chuyện ly kỳ về một vụ mất tích bí ẩn của những đứa trẻ nhà George Sodder cách đây hơn 40 năm.

Đám cháy định mệnh

Vào đêm trước lễ Giáng sinh năm 1945, trong lúc cặp vợ chồng George và Jennie Sodders cùng những đứa con của họ đang ngon giấc trên giường thì một vụ hỏa hoạn khủng khiếp đã xảy ra vào lúc 1 giờ sáng. George, Jennie cùng 4 đứa con may mắn thoát được khỏi căn nhà đang bị bao trùm bởi lửa dữ. Tuy nhiên, họ đã không bao giờ còn được nhìn thấy 5 đứa con thân yêu còn lại nữa.

Trong vụ cháy này, có nhiều uẩn khúc trong quá trình điều tra, nhưng mọi manh mối trong việc truy tìm đều đi vào ngõ cụt. Những chi tiết như: chiếc thang xếp dự phòng bỗng dưng biến mất một cách bí ẩn, xe tải lúc ứng cứu đã không hoạt động dù ngày trước đó nó vẫn còn chạy tốt, việc Sở Chữa cháy địa phương chỉ cách nơi xảy ra hỏa hoạn khoảng 4km nhưng không một ai trong đội tới ứng cứu, cho đến sự mất tích không để lại dấu vết của những đứa trẻ còn lại… đã khiến cho vụ án trở nên ly kỳ và gây xôn xao toàn Bang Virginia trong một thời gian dài.

Sau thảm họa kinh hoàng, George và Jeannie cho rằng 5 đứa con còn lại của họ đã chết cháy. Đội trưởng Đội Chữa cháy Morris cũng cho rằng ngọn lửa đủ nóng để thiêu đốt hoàn toàn những đứa trẻ. Cơ quan Cảnh sát đã lật tung đống đổ nát để tìm ra nguyên nhân của vụ hỏa hoạn, và kết luận là do hệ thống điện bị chập. Ngay trước thềm năm mới, văn phòng của cơ quan điều tra đã ban hành 5 tờ giấy chứng tử cho 5 đứa trẻ xấu số này, nguyên nhân một cách chung chung là "tử vong do cháy hoặc ngạt thở". Nhưng việc tìm kiếm của cơ quan điều tra đã cho kết quả là không tồn tại dấu vết của hài cốt trong đám tro tàn. Do vậy, gia đình Sodder vẫn tin rằng 5 đứa con của họ vẫn còn sống.

Sau vụ hỏa hoạn, nhà Sodder bắt đầu xâu chuỗi một loạt những sự kiện lạ kì dẫn tới thảm họa kinh hoàng này. Vài tháng trước, có một người lạ mặt xuất hiện tại nhà của họ và ngỏ ý muốn sử dụng dịch vụ vận tải của George. Người này vòng ra phía sau căn nhà, chỉ vào hai hộp cầu chì và nói: "Sẽ xảy ra đám cháy kinh hoàng vào một ngày nào đó". George thấy điều này khá lạ lùng, đặc biệt là từ khi công ty điện lực địa phương mới tới kiểm tra hệ thống dây điện và cho biết chúng vẫn an toàn. Cùng thời điểm đó, một người đàn ông khác cũng tới thuyết phục anh mua bảo hiểm cho cả gia đình và đã vô cùng tức giận khi George từ chối mua. Ông ta buông lời cảnh báo: "Căn nhà chết tiệt của cậu sẽ tan thành mây khói và những đứa trẻ sẽ bị lửa thiêu". Những đứa con lớn của Sodder khi này cũng nhớ lại một chi tiết khá đặc biệt: chỉ ngay trước lễ Giáng sinh, chúng thấy có một người đàn ông đậu xe bên đường cao tốc số 21, chăm chú theo dõi những đứa trẻ khi chúng đang từ trường học ra về.

Khoảng 12 giờ 30 phút đêm giáng sinh, sau khi những đứa trẻ đã mở các món quà và cả gia đình đã ngon giấc trong chăn ấm, tiếng chuông chói tai của chiếc điện thoại bàn bỗng dưng phá tan sự tĩnh lặng của đêm tối. Jennie vội thức giấc để trả lời điện thoại. Đầu dây bên kia có tiếng của một người phụ nữ lạ yêu cầu được nói chuyện với một người có cái tên xa lạ. Jennie trả lời rằng họ đã gọi nhầm số và gác máy. Khi trở lại giường, Jennie nhận ra tất cả đèn ở tầng dưới vẫn chưa được tắt, rèm cửa thì mở toang, cửa trước cũng chưa được khóa. Cô tắt đèn, khóa cửa, kéo rèm và trở lại phòng ngủ. Một tiếng đồng hồ sau, cô bị đánh thức bởi tiếng nổ lớn trên mái nhà, rồi kế đó là những tiếng động nối tiếp nhau cùng đám khói đang phủ kín phòng ngủ của cô. Đó chính là giây phút thảm hoạ bắt đầu ập xuống gia đình cô.

Jennie không thể hiểu nổi tại sao năm đứa con thân yêu của cô bị thiêu cháy trong lửa mà không để lại xương, thịt hay bất cứ một dấu vết cháy đen nào khác. Cô đã tự mình tiến hành thí nghiệm đốt xương động vật bao gồm xương gà, khớp bò và xương lợn để xem cách mà ngọn lửa thiêu hủy chúng. Sau mỗi lần làm thí nghiệm, cái mà Jennie nhận lại được là đống xương vẫn còn hình thù nhưng đã bị cháy đen. Theo Jennie, những dấu vết còn lại của các thiết bị gia dụng được tìm thấy, dù bị cháy nhưng vẫn còn có thể nhận dạng. Còn theo một nhân viên ở bộ phận hỏa táng của nhà tang lễ, xương người vẫn còn có thể tồn tại sau khi thi thể người đó được thiêu trong vòng 2 tiếng đồng hồ, ở nhiệt độ 2000^{0}C. Trong khi đó, nhà của họ chỉ bị phá hủy hoàn toàn trong vòng 45 phút.

Hàng loạt những chi tiết kì lạ đã đưa vụ án tiến triển tới các minh chứng mới. Một người đàn ông sửa điện thoại cho biết, đường dây của họ đã bị cắt chứ không bị đốt cháy. Thêm nữa, theo nhà chức trách thì ngọn lửa xuất hiện là kết quả của việc đường dây điện bị lỗi. Tuy nhiên, nếu đúng là như vậy thì có thể giải thích như thế nào về việc đèn ở các phòng tầng dưới vẫn sáng như Jennie đã thấy đêm đó? Một nhân chứng tuyên bố ông có nhìn thấy một người đàn ông lảng vảng quanh hiện trường vụ cháy, tìm cách tháo gỡ động cơ ô tô. Đây có thể được coi là lí do mà chiếc xe tải của George không khởi động. Và đỉnh điểm của sự việc này là lần gia đình George ghé về thăm địa điểm gắn với những kí ức kinh hoàng này, đứa con của họ Sylvia đã nhặt được một vật thể bằng cao su, mà sự thật khủng khiếp đó lại chính là xác một quả bom napan "quả dứa" (napalm "pineapple bomb"), loại thường được sử dụng trong các cuộc chiến tranh.

Hành trình giải mã bí ẩn

Không tin năm đứa con mình bị chết cháy, hai thế hệ của gia đình Sodders đã dùng hàng trăm phương cách để giải mã những bí ẩn trong vụ hỏa hoạn.

Vào năm 1947, George và Jennie đã gửi một lá thư trình bày chi tiết vụ việc này tới Cục Điều tra Liên bang Mỹ (FBI) và sau đó, nhận được hồi âm từ ngài J. Edgar Hoover: "Dù rất muốn thụ lí vụ việc này, cơ quan của chúng tôi lại không có thẩm quyền điều tra". Nhân viên của Hoover cho biết họ sẽ có sự hỗ trợ điều tra nếu nhận được lời cho phép từ chính quyền địa phương, nhưng Sở Cảnh sát và Sở Chữa cháy Fayetteville đã từ chối lời đề nghị này. Kế đó, gia đình Sodders tìm gặp một thám tử tư có tên CC Tinsley. Vị thám tử này đã khám phá ra rằng nhân viên bán bảo hiểm đã từng đe dọa gia đình Sodders là một thành viên trong ban hội thẩm của các điều tra viên được cho là có liên quan tới vụ hỏa hoạn.

Vào tháng 8 năm 1949, gia đình Sodders quyết định "lật tung" hiện trường vụ cháy lên một lần nữa để điều tra lại. Nhưng sau đó, cơ quan điều tra tuyên bố rằng việc tìm kiếm của họ là "vô vọng" và tạm ngừng việc điều tra. Không nản lòng, George và Jennie đã dựng lên tấm bảng thông báo kể trên nằm bên tuyến đường 16 cùng với các tờ rơi, trong đó cho biết sẽ trao tặng số tiền lên tới 5.000USD cho ai cung cấp thông tin giúp họ tìm lại được con cái mình. Mức thưởng này sau đó tăng lên đến 10.000USD.

Vào năm 1968, hơn 20 năm sau vụ hỏa hoạn kinh hoàng, Jennie nhận được một phong bì chứa thư được gửi riêng cho cô. Phong bì đóng dấu bưu điện ở Kentucky nhưng không có địa chỉ người gửi. Trong phong bì có duy nhất bức ảnh một chàng trai tầm 20 tuổi. Mặt sau tấm ảnh có dòng chữ viết tay nắn nót "Louis Sodder. Tôi yêu anh trai Frankie. Ilil Boys. A90132 hoặc 35". Cô và người chồng George không thể phủ nhận sự giống nhau giữa chàng trai trong bức ảnh nhận được với Louis, cậu con trai chỉ mới 9 tuổi vào thời điểm xảy ra vụ cháy. Tất cả đều tương đồng một cách hoàn hảo - cả hai đều có mái tóc xoăn, mắt màu nâu sẫm, mũi thẳng, đến đường cong của lông mày cũng không hề khác nhau một chút nào. Tràn trề hy vọng, họ lại thuê một thám tử tư tới Kentucky để điều tra nhưng không hề nhận lại được bất cứ tin tức nào từ phía người này.

Đáp án còn bỏ ngỏ

George qua đời vào năm 1968. Còn Jennie, bà cho dựng một hàng rào khá kiên cố xung quanh căn nhà mình đang ở và dần thu hẹp bản thân với thế giới bên ngoài. Kể từ khi xảy ra vụ cháy, Jennie chỉ mặc đồ đen, được coi như là dấu hiệu cho sự tưởng niệm tới những đứa con mất tích của bà, và tiếp tục giữ nguyên thói quen này cho đến khi bà qua đời vào năm 1989. Con cái và những người cháu của George và Jennie tiếp tục thực hiện việc điều tra và đi theo những giả định của riêng họ là: Doanh nghiệp vận tải than của người cha George Sodders thời bấy giờ luôn phải chịu sức ép từ các thế lực mafia ở địa phương, rất có thể băng nhóm này đã tống tiền George hay cố chiêu mộ ông vào tổ chức nhưng ông từ chối, và để trả thù, chúng đã bắt cóc những đứa trẻ trong gia đình. Những đứa trẻ có thể đã bị bắt giữ bởi một kẻ mà họ biết rất rõ, kẻ đã đột nhập vào căn nhà thông qua cánh cửa trước, thông báo cho chúng về đám cháy và ngỏ ý muốn đưa chúng tới một nơi an toàn. Sau đêm đó, có thể chúng không còn sống sót. Hoặc ngược lại, nếu như trong suốt mấy thập kỉ đó, những đứa trẻ mất tích đang lưu lạc ở một nơi nào đó trên đất nước Mỹ, chúng không thể liên lạc với gia đình chỉ bởi vì "kẻ bắt cóc bí ẩn" kia đã đe doạ đến mạng sống của chính họ hoặc đến những người còn sống sót trong gia đình.

Đến hiện tại, đứa con ít tuổi nhất còn sống sót của nhà Sodders, là Sylvia cũng đã 69 tuổi. Người phụ nữ này chưa bao giờ tin rằng năm người anh chị em của mình đã thiệt mạng trong đám cháy năm xưa. Khi có thời gian rảnh, bà vẫn thường ghé thăm các trang web điều tra tội phạm và tham gia thảo luận cùng với những thành viên còn quan tâm đến bí ẩn xung quanh gia đình bà. Đêm xảy ra vụ việc, Sylvia chỉ mới 2 tuổi nhưng những kí ức của bà vẫn rõ mồn một, tưởng chừng như vụ cháy chỉ mới xảy ra ngày hôm qua. Bà không khi nào quên được hình ảnh người cha quá cố George với cánh tay chảy máu ròng ròng đứng giữa căn nhà đang bốc cháy dữ dội, cố hết sức mình để cứu những đứa con đang bị kẹt trong căn nhà, cùng những tiếng la hét thất thanh trong vô vọng.■

NHỮNG VỤ CHÁY BÍ ẨN TRÊN THẾ GIỚI

Những vụ cháy xung quanh bức tranh "Cậu bé khóc"

"Cậu bé khóc" (The Crying Boy) là một bức chân dung được vẽ bởi họa sĩ Bruno Amadio. Trong thập niên 80 của thế kỉ XX, bức tranh này đã được sao chép và bày bán tràn ngập khắp nơi trên thế giới, riêng tại Vương quốc Anh đã có thể bán được 50.000 bức. Lúc bấy giờ, đây là một trong những bức tranh được nhiều người Anh mua nhất.

Câu chuyện bí ẩn về lời nguyền của bức tranh "Cậu bé khóc" bắt đầu xuất hiện từ tháng 9/1985, khi tờ The Sun – trang tin tức nổi tiếng ở Anh đưa tin về hàng loạt các vụ cháy bí ẩn lan rộng tại Anh. Điều đặc biệt là những nơi xảy ra hỏa hoạn đều có treo bức "Cậu bé khóc" ở trong nhà.

Theo lời kể của các lính chữa cháy cùng các nạn nhân, trong tất cả các vụ cháy, mọi vật dụng trong nhà đều bị thiêu rụi, duy chỉ có các bản sao bức tranh "Cậu bé khóc" vẫn còn nguyên vẹn. Cô Dora Mann (Surrey, Anh) – một nhân chứng nổi tiếng, cho biết cô đã mua bức chân dung "Cậu bé khóc" về treo trong phòng tranh của mình. Tuy nhiên, 6 tháng sau, một vụ hỏa hoạn đã xảy ra. Thậm chí, cô và chị dâu cũng suýt thiệt mạng trong một vụ cháy đó. Tất cả mọi thứ đều chỉ còn là một đống đổ nát, thứ duy nhất còn sót lại nguyên vẹn là bức tranh "cậu bé khóc". Sau khi hàng loạt vụ hỏa hoạn xảy ra, những người sở hữu bức tranh đều hoang mang, lo sợ. Trước tình hình đó, hàng nghìn bản sao "Cậu bé khóc" bị tiêu hủy dưới sự giám sát của Cục Chữa cháy. Mặc dù vậy, nhiều bản sao khác của bức tranh vẫn còn tồn tại và tin tức về các vụ cháy vẫn tiếp tục xuất hiện. Những câu chuyện liên quan đến "Cậu bé khóc" càng được lan truyền rộng rãi và nhiều người cho rằng có một lời nguyền luôn đeo bám bức tranh đó.

Tuy nhiên, Steve Punt, một nhà văn và diễn viên hài người Anh đã đứng ra điều tra các lời nguyền của "Cậu bé khóc" trong một chương trình của đài phát thanh BBC. Trong chương trình, Punt nghiên cứu lịch sử của bức tranh, đồng thời cũng công bố các thí nghiệm được tiến hành lên các bản sao. Trong thí nghiệm, nhiều bản sao cũ của bức tranh đã được đem đốt và các nhà khoa học phát hiện phần lớn các bản in chỉ có viền khung tranh bị bắt lửa và cháy sém một góc còn bức tranh vẫn nguyên vẹn. Kết quả kiểm tra cho thấy nguyên nhân giúp "Cậu bé khóc" luôn "sống" trong mỗi vụ hỏa hoạn là nó được vẽ bằng chất liệu khó bắt lửa, không bị phá hủy bởi nhiệt và khói. Nhân viên chữa cháy Mick Riley cũng khẳng định nguyên nhân của các vụ hỏa hoạn thời gian đó phần lớn là do chập điện hoặc do vật dễ bắt lửa vô tình bị cháy. Không có bất kì lời nguyền bí ẩn hay câu chuyện ma quỷ nào ở đây.

Vụ cháy Meireki và lời nguyền Kimono

Vụ cháy lớn Meireki còn nổi tiếng với tên vụ cháy Furisode (tên của một bộ Kimono dành cho các cô gái độc thân trong các ngày lễ). một câu chuyện kỳ lạ và nổi tiếng vì vụ cháy thiêu rụi tới 3/4 kinh thành Edo (tên cũ của thủ đô Tokyo của Nhật ngày nay) mà nguyên nhân của nó bắt nguồn từ một bộ Kimono bí ẩn.

Đám cháy kéo dài trong 3 ngày, ước tính có tới 100 ngàn người đã bỏ mạng vì nó, 60 - 70% kinh thành bị thiêu rụi, san bằng 300 đền đài, 500 cung điện, 9.000 cửa hàng, 61 cây cầu. Trận cháy này thiệt hại lớn tới mức có thể so sánh với Đại thảm họa động đất Kantô 1923 và vụ ném bom nguyên tử của Mỹ năm 1945 lên 2 thành phố lớn của Nhật trong thế chiến thứ 2.

Đám cháy thế kỷ này gắn liền với bộ Kimono được cho là bị nguyền, trước đó đã khiến cho 3 thiếu nữ qua đời. Chủ nhân đầu tiên và cũng chính là người may nó là Okiku sống ở Ueno, cô mặc nó lần đầu trong lễ thưởng hoa ở một ngôi chùa, không may cô lại đem lòng yêu một tiểu tăng ở đó. Mối tình không nên bắt đầu này khiến cô nhớ nhung mà sinh tâm bệnh, rồi qua đời vào ngày 16 tháng 1 năm Minh Lịch đầu tiên. Mẹ cô sau đó bán nó lại cho một cửa hiệu Kimono ở Hongo. Chủ nhân tiếp theo của nó là Ohana, điều kỳ lạ đến rùng mình chính là cô cũng bị bệnh và qua đời một năm sau đó đúng cái ngày mà chủ nhân cũ đã mất, tức cũng vào ngày 16 tháng 1, là năm Minh Lịch thứ 2. Sự việc trùng hợp này không ai để ý thấy cho đến khi chủ nhân thứ 3 của nó là Otatsu, con gái chủ tiệm cầm đồ ở Azabu cũng qua đời vì đổ bệnh và cũng trùng ngày chết của 2 cố chủ trước (ngày 16 tháng 1 năm Minh Lịch thứ 3). Người ta xem nó như là điềm xấu cho chủ nhân mặc nó và sau đó một thầy tu quyết định đem tiêu huỷ bộ Kimono bị nguyền rủa này. Vị thầy tu vì muốn cứu những chủ nhân sẽ mặc nó sau này đã quyết định đốt cháy bộ Kimono, nhưng không ngờ rằng đó lại là hành động sai lầm khiến cho hàng trăm ngàn người mất mạng sau đó. Khi bộ Kimono đang bốc cháy dữ dội thì một cơn gió lớn bất ngờ xuất hiện và cuốn chiếc áo lên cao, do ngôi chùa làm bằng gỗ nên đã nhanh chóng bắt lửa và đám cháy vượt khỏi tầm kiểm soát. Ngọn lửa bùng lên dữ dội như gào thét và nuốt trọn tất cả trong cơn giận dữ. Kinh thành Edo bị nhấn chìm trong biển lửa trong phút chốc.

Nguyên nhân khiến cho những vụ cháy tại đây thường rất mãnh liệt và sức tàn phá nhanh khủng khiếp là do thói quen sinh hoạt và lối sống của người dân. Nhà cửa ở đây được xây bằng gỗ, với mật độ dân số cao khiến cho tốc độ cháy lan rất nhanh. Mặt khác, khí hậu lạnh giá vào mùa đông khiến cho thói quen sử dụng than và củi để sưởi ấm khiến nguy cơ cháy luôn rình rập. Và vụ cháy Meireki vẫn được người dân Tokyo nhắc lại cho tới tận ngày nay vì mức độ tàn phá của đám cháy quá lớn.

Edo hay Tokyo ngày nay.

Bí ẩn vụ án người đàn ông chết cháy trong phòng kín

Cách đây vài năm, Cảnh sát Mỹ nhận được tin báo của người dân về việc phát hiện người đàn ông 53 tuổi chết cháy trong phòng kín. Khi tới nơi, Cảnh sát phải phá cửa ngôi nhà mà nạn nhân thường làm việc một mình. Bên trong hiện trường, Cảnh sát phát hiện xác của nạn nhân bị cháy đen nằm giữa nhà, khoảng 70% cơ thể bị bỏng cấp độ một, hai và ba. Ngoài ra, họ còn phát hiện thấy giày bên trái của nạn nhân có một lỗ nhỏ bị cháy rất nặng và một vết trầy ở ngón cái tay phải. Điều kỳ lạ là trong phòng không có khói, không có dấu vết của lửa cũng như dấu hiệu bị chập điện nhưng lại có mùi lạ giống mùi cháy.

Có vẻ như đây là một vụ án trong phòng kín đầy bí ẩn mà chúng ta vẫn thường biết đến trong bộ truyện trinh thám. Ban đầu, Cảnh sát đưa ra giả thuyết, nạn nhân bị giết và đốt xác ở một nơi khác rồi bị di chuyển tới căn phòng này để tạo hiện trường giả. Nhưng sau đó, giả thuyết này bị bác bỏ bởi không có dấu vết cho thấy có xô xát, căn phòng bị khóa kín từ bên trong và không có lối vào hoặc ra nào khác.

Tuy nhiên, một bài báo đăng trên Tạp chí Pháp y và bệnh lý học Mỹ tháng 3/2017 đã góp phần giải mã cái chết bí ẩn của người đàn ông trong phòng kín này. Theo các chuyên gia pháp y, nạn nhân không bị giết mà bị sét đánh trúng dù đang ở trong phòng kín. Thủ phạm có thể là dầm thép trong tường vươn ra ngoài. Khi sét đánh trúng dầm thép, dòng điện chạy từ dưới lên trên tạo ra tia lửa điện. Nạn nhân bị sét đánh vào chân trái khi ở gần các đồ vật kim loại như giá cưa. Dòng điện chạy từ đó chạy qua tim đã giết chết nạn nhân rồi phóng ra ngoài qua ngón cái của bàn tay phải. Và kết quả khám nghiệm tử thi, không tìm thấy bỏ hóng trong phổi của ông, đặc trưng của người chết do ngạt khói, nồng độ khí carbon monoxit (CO) trong máu của nạn nhân cũng ở mức thấp, chỉ 3,9% cũng củng cố cho giả thuyết này.

Hiện tượng tự bốc cháy tại làng Sicily, nước Ý

Hơn 10 năm qua, cư dân sống tại ngôi làng Sicily thuộc Caronia, Italia đã hết sức lo lắng, hoảng sợ khi phải đối mặt với hàng trăm vụ hỏa hoạn không rõ nguyên nhân liên tiếp xảy ra. Điển hình là các vụ tự bốc cháy của đệm, giường, xe hơi

và các thiết bị như tủ lạnh, điện thoại di động mặc dù chúng đã được tắt nguồn. Những sự việc này đã thu hút sự chú ý của các nhà địa chất, vật lý và các nhà nghiên cứu núi lửa trong nhiều năm qua. Tuy nhiên cho đến nay vẫn chưa ai có thể đưa ra một lời giải thích khoa học, chính xác.

Sự việc bắt đầu xảy ra vào tháng Giêng năm 2004 khi hàng loạt thiết bị bao gồm xoong nồi và máy hút bụi ở vài ngôi nhà trong làng bắt đầu bị lửa thiêu. Quà cưới, đồ nội thất, thậm chí cả một đường ống nước cũng bị lửa hỏi thăm. Ban đầu người ta cho rằng nguyên nhân là các vụ chập điện và công ty điện lực địa phương đã cố gắng cắt đứt nguồn cấp năng lượng đến ngôi làng, nhưng tình hình vẫn không được cải thiện. Dân làng đã được sơ tán. Chính quyền mở một cuộc điều tra nhưng các chuyên gia, nhà chức trách đã không đưa ra được kết luận cuối cùng. Ngay cả khi có sự xuất hiện của các nhà nghiên cứu núi lửa từ Viện Vật lý Địa cầu và một đội ngũ các chuyên gia đến từ Hải quân Ý thì sự việc cũng không được giải quyết. Điều này đã làm cho dân làng thực sự sợ hãi, thậm chí một vài người còn gọi điện thoại cho linh mục để tiến hành các thủ tục trừ tà. Vài tháng sau đó mọi việc yên bình trở lại, dân làng dần trở về nhà. Các vụ cháy không rõ nguyên nhân vẫn xảy ra thường xuyên, tuy nhiên những người dân làng đã dần học được cách sống chung với chúng.

Năm 2007, một tờ báo của Italia đã công bố một bản báo cáo tạm thời bị rò rỉ từ Cục Bảo vệ dân sự, kết luận rằng lời giải thích hợp lý duy nhất cho những hiện tượng lạ này là các đám cháy được tạo ra bởi một điện từ trường có năng lượng rất lớn nằm trong khoảng từ 12 – 15GW, một sức mạnh mà thời điểm đó con người chưa tạo ra được. Một năm sau đó, người ta không tiến hành điều tra thêm về vụ việc này, và họ chỉ kết luận rằng các hiện tượng này là do một bức xạ điện từ bí ẩn nào đó gây ra. Và cho tới bây giờ, câu trả lời cho những hiện tượng trên vẫn là một bí mật chưa thể giải đáp.

TRANG HUYỀN

(Sưu tầm và tổng hợp)

NHỮNG VỤ CHÁY LỚN NHẤT THẾ GIỚI NĂM 2017

Cháy chung cư 24 tầng ở London

Vụ cháy xảy ra vào rạng sáng ngày 14/6/2017, tại tòa nhà Grenfell ở Lancaster, London. Đây là tòa nhà dân cư được xây dựng vào thập niên 1970. Các nhân chứng cho biết, ngọn lửa bắt đầu bùng lên từ khoảng tầng 2 hoặc tầng 4 của tòa nhà và chỉ trong vòng 15 phút đã bao trùm toàn bộ tòa nhà 24 tầng. Tính đến cuối ngày 14/6/2017, số người thiệt mạng trong vụ hỏa hoạn chung cư Grenfell đã tăng lên 12 người. Ngoài ra, hơn 74 người bị thương được điều trị trong các bệnh viện, trong đó 18 người trong tình trạng nguy kịch. Các lính chữa cháy kỳ cựu cho biết gần 30 năm qua, tại London chưa hề có vụ hỏa hoạn nào giống như vậy. Các chuyên gia kiến trúc cho rằng, đám cháy ở Grenfell lan nhanh bất thường có thể là do vật liệu chống nước phủ ngoài tòa nhà.

Cháy rừng ở Bồ Đào Nha

Đêm 17-18/6/2017, một loạt các vụ cháy rừng đã bùng phát ở miền trung Bồ Đào Nha. Trong hai ngày này, số vụ cháy ghi nhận được là 156 vụ. Các đám cháy bắt đầu tại khu tự quản Pedrogao Grande và sau đó lan rộng đáng kể. Trước đó, một đợt nóng dữ dội đã diễn ra, nhiều vùng Bồ Đào Nha trải qua nền nhiệt độ trên 40°C. Những cơn dông khô trước đó cũng có thể là nguyên nhân dẫn đến các đám cháy rừng liên tiếp như vậy.

Theo thống kê, có ít nhất 61 người đã thiệt mạng, đây là thiệt hại lớn nhất về người do cháy rừng trong lịch sử Bồ Đào Nha. Hơn 54 người bị thương (trong đó có 8 nhân viên chữa cháy), 2 nhân viên chữa cháy khác cũng bị báo cáo mất tích. Sự thương vong lớn nhất diễn ra trên một con đường nông thôn ở Pedrogao Grande, nơi có 47 người chết khi một đám cháy rừng tràn qua khu vực này; 11 người khác đã chết ở Nodeirinho, gần đường cao tốc IC8; hàng chục cộng đồng nhỏ bị ảnh hưởng nghiêm trọng.Thủ tướng Antonio Costa của Bồ Đào Nha gọi thảm hoạ này là "bi kịch lớn nhất trong những năm gần đây về cháy rừng". Hơn 1700 lính chữa cháy đã được triển khai để thực hiện nhiệm vụ. Pháp và Tây Ban Nha đã điều 5 máy bay chữa cháy rừng. Ngày 18/6/2017, Liên minh Châu Âu phải triển khai các nỗ lực cứu trợ quốc tế.

Cháy xưởng sản xuất bánh kẹo ở Hoài Đức, Việt Nam

Khoảng 10 giờ 30 phút ngày 29/7/2017, một vụ cháy đã xảy ra tại xưởng sản xuất bánh kẹo nằm ven quốc lộ 32 đoạn thuộc xã Đức Thượng, huyện Hoài Đức, Hà Nội, Việt Nam. Do chất cháy bên trong nhà xưởng bao gồm nhiều hộp xốp, các tông nên chỉ trong thời gian ngắn ngọn lửa đã bao trùm toàn bộ nhà xưởng. Ngoài ra, với đặc điểm kiến trúc nhà ống, khung thép mái tôn, không có cửa thoát hiểm, nên khi các cấu kiện sụp đổ dưới tác động nhiệt của đám cháy đã chặn mất đường thoát của các công nhân phía bên trong. Đám cháy đã khiến 8 người tử vong và nhiều người bị thương. Đây là vụ cháy gây ra thiệt hại lớn về người, để lại nhiều bài học về công tác PCCC. Nguyên nhân của vụ cháy được xác định do hàn xì trong quá trình sửa chữa, cải tạo xưởng.

Cháy lớn nhấn chìm 40 tầng tháp Dubai trong biển lửa

Vào khoảng 1 giờ (theo giờ địa phương) ngày 4/8/2017, một vụ cháy lớn đã xảy ra tại một trong những tòa nhà chung cư cao nhất Dubai. Một phía của hơn 40 tầng của tòa nhà 86 tầng Torch Tower bốc cháy dữ dội. Vào khoảng 3 giờ 30 phút, cơ quan Phòng vệ dân sự Dubai thông báo các lính chữa cháy đã kiểm soát được ngọn lửa và không có báo cáo nào về thương vong. Đây là lần thứ 2 trong 2 năm tòa tháp cao hơn 335m này phát cháy. Tòa tháp nằm trong khu vực Marina nổi tiếng này từng gặp hỏa hoạn vào tháng 2/2015 nhưng khi đó cũng không có thương vong nghiêm trọng nào được ghi nhận.

Cháy kinh hoàng tại chợ Nga

Đài RT (Nga) đưa tin chiều ngày 8/10/2017 (theo giờ địa phương), một vụ cháy đã xảy ra tại một khu chợ bán vật liệu xây dựng nổi tiếng có tên Sindika nằm ở Tây Bắc ngoại ô Thủ đô Mátxcơva. Được biết Chợ Sindika nằm trên một khu đất có diện tích 130.000m^2 với hơn 1200 cửa hàng.

Các cột khói đen kịt được thấy bốc lên từ hiện trường vụ cháy. Vụ cháy đã thiêu đốt một khu vực rộng khoảng 55000m^2 của khu Chợ Sindika. Đám cháy kéo dài tới tận tối cùng ngày. Các cơ quan của Bộ Tình trạng các tình huống khẩn cấp Nga thông báo khoảng 3000 người đã được sơ tán khỏi hiện trường. Ít nhất 1 người bị thương trong vụ hỏa hoạn và đã được đưa tới bệnh viện.Các nhân chứng cho biết họ nghe tiếng nổ lớn trong vụ hỏa hoạn. Theo hãng thông tấn TASS, một số xe hơi ở tầng hầm của khu chợ đã phát nổ. Một khu vực rộng lớn ở Tây Bắc Mátxcơva đã bị ảnh hưởng sau vụ hỏa hoạn. Khói đen ngợp trời bao phủ nhiều tòa chung cư gần hiện trường. Ba trực thăng đã được triển khai tới hiện trường để phun khoảng 230 tấn nước dập tắt đám cháy. Các nhân viên cũng được điều động tham gia công tác cứu hộ. Hiện nguyên nhân vụ hỏa hoạn đang được nhà chức trách Nga điều tra.

Cháy lớn nhất tại Hàn Quốc trong 10 năm qua

Ngày 21/12/2017, tại Hàn Quốc đã xảy ra một vụ cháy tại tầng 8 của trung tâm thể hình tại thành phố Jecheon. Theo các trang tin tức lớn của Hàn Quốc, ít nhất 50 trường hợp thương vong đã được xác định rõ danh tính. Chính quyền thành phố Jecheon cho biết, ngọn lửa bốc lên từ một chiếc xe trong tầng hầm của tòa nhà. Theo thống kê hiện tại, có 29 người tử vong và 29 người khác bị thương nặng vì ngạt khói. Gần 50 chiếc xe chữa cháy và 60 lính chữa cháy cùng 2 chiếc trực thăng được Chính phủ Hàn Quốc điều động kịp thời đến hiện trường. Dù ngọn lửa đã được dập tắt một phần nhưng công tác cứu hộ gặp rất nhiều khó khăn, vì khói đen dày đặc và khí ga nồng nặc lan ra khắp tòa nhà. Theo các nhà chức trách, con số thương vong sẽ còn tăng lên trong quá trình tìm kiếm. Có thể nói, đây là vụ cháy lớn nhất tại Hàn Quốc trong 10 năm trở lại đây, sau vụ hỏa hoạn tại nhà kho Thành phố Icheon khiến 40 người thiệt mạng. Vụ cháy nghiêm trọng đến mức khiến Ban Tổ chức Đại hội Thể thao thế giới (Olympic mùa Đông 2018), được diễn ra tại Pyeongchang phải hoãn lại sự kiện rước đuốc qua Jecheon ngày 22/12/2017.

MAI LAN
(Sưu tầm và tổng hợp)

PHONG TỤC THỜ CHÓ ĐÁ CỦA NGƯỜI VIỆT

Trong phong tục, tín ngưỡng dân gian việc thờ cúng giữ một vai trò quan trọng trong đời sống tâm linh của người dân. Trong các tín ngưỡng dân gian ấy, phải kể đến tín ngưỡng thờ động vật, mà cụ thể là tục thờ chó đá. Trong tâm thức của người Việt, những con chó bình thường thì chỉ coi giữ được phần dương, còn muốn canh giữ phần âm thì phải "nuôi" chó đá.

Chó đá canh trước Phủ Quận công Nguyễn Ngọc Trì, Hát Môn, Phúc Thọ, Hà Nội. Ảnh: Internet

Chó đá ở làng Địch Vĩ (Phương Đình, Đan Phượng) được đặt trên bệ thờ lớn ở cạnh đình. Ảnh: Internet

Từ xưa, những gia đình giàu có thường đặt chó đá trước cửa để canh giữ nhà và thể hiện sự quyền uy, phú quý của gia chủ, thuật phong thủy chôn chó đá để thay đổi dương cơ, âm phần, tránh được những hiểm họa do thế đất xấu gây ra. Trong khi dân gian quan niệm chôn chó đá để xua đuổi tà ma. Có thể thấy rằng, tín ngưỡng thờ chó đá đã có từ rất lâu và cho đến nay vẫn còn được gìn giữ trong văn hóa của người Việt. Rất khó để chứng minh sự linh ứng của tín ngưỡng này, nhưng cùng với niềm tin, con người sẽ thoải mái, an tâm và cảm thấy cuộc sống tốt đẹp hơn. Và đây cũng chính là giá trị đích thực của tín ngưỡng thờ chó đá trong tâm thức người Việt.

Trong quan niệm của người Việt xưa, chó là con vật trung thành và mang lại nhiều may mắn. Tục thờ chó được biểu hiện dưới nhiều hình thức. Người Việt thường chôn chó đá trước cổng như một linh vật với ý nghĩa cầu phúc, trừ tà hoặc đặt chó đá trên bệ thờ và coi như một bậc thần linh. Chó đá trong nhà thường nhỏ, mang dáng vẻ hiền lành, không to lớn như chó đá ở đình, đền, phủ. Trong khi nhiều công sở, di tích đền chùa sử dụng linh vật ngoại lai như sư tử, voi để gác cửa thì ở nhiều địa phương người dân vẫn giữ tục chôn chó đá trước cửa, thậm chí thờ và kính cẩn gọi là cụ Thạch, Thần cẩu, quan lớn Hoàng Thạch.

Thôn Thượng, xã Viên Nội, huyện Ứng Hòa, TP Hà Nội, nằm sát con đường lớn trải nhựa, ngay lối vào làng đã thấy cặp chó đá sừng sững hai bên, hướng nhìn thẳng ra đường. Nhìn cặp chó đá rất oai phong và hùng dũng khiến dân làng và khách thập phương tin vào sự linh thiêng và câu chuyện về những tên trộm, toán cướp có ý định vào làng "làm một mẻ" khi nhìn thấy hai "ông khuyển" trong đêm tối mà giật mình kinh hãi từ bỏ ý định ra về. Theo lời cụ từ chuyên hương khói đình làng Thượng cho hay: "Tôi được các cụ kể lại bởi cặp chó đá trấn giữ đầu làng có từ rất lâu rồi, khoảng trên 300 năm. Chúng được các cụ chọn xem ngày tốt và tạc bằng đá xanh nguyên khối với những đường nét hoa văn rất cầu kỳ và công phu từ những phần nhỏ nhất như: đuôi, tai, mắt... Cặp chó đá có chiều cao gần 1m, khối lượng mỗi con nặng khoảng 3 tạ do một người trong làng cung tiến mang tận từ Thanh Hóa ra. Theo thời gian và mưa nắng bào mòn, cặp chó đá đã phần nào bị hư hại và những nét văn hoa chỉ còn lại mờ mờ. Từ lâu, dân làng tôi đã coi đây như một linh vật có giá trị văn hóa độc đáo của làng, như một phần không thể thiếu trong đời sống sinh hoạt. Có người am hiểu về văn hóa cho rằng, những đường nét khắc trên cặp chó đá này thuộc kiến trúc, điêu khắc từ thời Lê".

Sự thật không phải ngẫu nhiên dân làng chuyển cặp chó đá ra đầu làng mà liên quan đến một sự kiện. Vào khoảng năm 1946, Chính phủ cách mạng lâm thời có sơ tán một kho hàng bí mật về cất giữ tại làng. Không biết bằng cách nào một toán trộm biết có hàng gì đó quý hiếm đang cất giữ trong làng đã lên kế hoạch cướp kho. Ngày chúng kéo ô tô về làng với đầy đủ trang bị vũ khí, trong khi đó lực lượng bảo vệ kho vừa yếu, lại thiếu nên đã đánh kẻng báo cho cả làng cùng bảo vệ kho. Tiếng kẻng vang lên, dân làng nhanh chóng cầm vũ khí, quốc xẻng bao vây toán cướp hòng không cho chúng chạy thoát. Một lực lượng khác được huy động khiêng cặp chó đá đặt trước và sau ô tô bọn chúng và bố trí nhiều chướng ngại vật khác nhằm cản lối. Đánh đuổi bọn cướp thành công, dân làng họp bàn và thống nhất rằng, vị trí cổng làng cần phải có vật gì trấn giữ nên quyết định đặt cặp chó đá yên vị từ đó đến nay. Ngày nay, nhiều cao niên trong làng vẫn nhớ ngày giặc Pháp kéo về càn quét, đốt phá làng, có một tên lính Pháp nhìn thấy cặp chó đá do sợ hãi đã giương súng bắn vào phần đầu con bên trái dẫn đến bị biến dạng. Cặp chó đá được người cung tiến đặt ngay tại cổng đình làng, nằm ở ngoài đê. Sau này khi đình được chuyển vào trong làng cho tiện việc trông nom và hương khói, cặp chó đá vì thế cũng được chuyển vào theo. Qua thời gian, dân làng quyết định không đặt cặp chó đá ở cổng đình nữa mà đặt ở ngay đầu làng với mong muốn chúng sẽ trấn giữ, bảo vệ dân làng và ước vọng về sự yên bình và thịnh vượng.

Phủ thờ Quận công Nguyễn Ngọc Trì ở làng Hát Môn, xã Hát Môn, Phúc Thọ, Hà Nội có 4 con chó đá, 2 con nghê đá, toàn bộ bằng đá xanh nguyên phiến. 4 con chó đá đặt trước và sau phủ gọi là thạch cẩu, hai chân trước đứng, chân sau như sắp nhổm lên sủa. Trước tượng chó đá có bát hương để thờ. Ông Nguyễn Ngọc Toàn, con cháu họ Nguyễn Ngọc, cũng là người trông coi không biết những con chó đá này có từ bao giờ, chỉ biết thạch cẩu ngồi đây có ý nghĩa để canh gác cho phủ, giống như những con chó bình thường khác canh nhà cho người dân. "Chó đá có từ khi dựng phủ này vào thế kỷ 18, dòng họ Nguyễn Ngọc bao đời nay đều thờ cúng cẩn thận", ông Toàn cho hay.

Dân làng Địch Vĩ, xã Phương Đình, Đan Phượng, Hà Nội thờ chó đá như một vị thần và gọi là "quan lớn Hoàng Thạch". Con chó đá cao 1,4m, đầu hướng về phía núi Ba Vì, dưới chân còn có một đàn chó nhỏ. Quan lớn Hoàng Thạch ngự ở giữa làng, bên cạnh đình và chùa Địch Vĩ. Trước đây, người dân thờ chó đá ở mô đất thấp. Sau này, họ xây bệ thờ và rước ngài lên, không xây cổng, tường bao quanh để ngày lễ, đầu tháng, ai cũng có thể thắp hương cầu bình yên, may mắn. Những người cao tuổi nhất trong làng cũng không biết con chó ở đó từ bao giờ. Chỉ biết trong tâm thức của người Địch Vĩ bao đời, con chó đá này chính là vị thần che chở, mang đến bình yên cho cả làng. Có tiếng chó sủa thì ma quỷ không dám bén mảng tới nhà. Nuôi chó cũng chính là để đánh động cho người làng biết mỗi khi có giặc giã, trộm cướp. Chó đá đặt trong đình làng Phù Trung, Thượng Mỗ, Đan Phượng, Hà Nội lại được người dân gọi là thần cẩu hay hoàng thạch cẩu. Chó đá được đặt lên bệ thờ ở bên phải, vừa để trông coi đình, vừa được thờ cúng như một vị thần. Làng Phù Trung hình thành từ vài trăm năm nay, con chó đá trước được thờ ở gò đất đầu làng. Sau này gò bị phá, các cụ cao niên rước chó đá về đặt trong đình. Mỗi khi làng có việc, các chủ tế xướng tên vị thành hoàng làng rồi sau đó là xướng đến thần cẩu. Nhiều đời nay, vị thần cẩu này cùng với các vị thành hoàng làng được dân thờ cúng cẩn thận, không dám lơ là.

Hình thức thờ chó đá khá phổ biến ở nông thôn, các vùng quanh Hà Nội như: Hà Tây (cũ), Bắc Ninh, Bắc Giang, Hưng Yên... Sau năm 1954, ở mé Nam ngã tư Trung Hiền (phố Đại La tiếp giáp với Minh Khai, Hà Nội ngày nay) có con chó đá khá lớn trấn giữ nên nơi đây còn được gọi là cửa ô Chó Đá. Qua thời gian, chó đá không còn và tên cửa ô này chỉ tồn tại trong tâm trí rất ít người sống gần đó. Ở mỗi vùng, hình thức thờ chó đá cũng khác nhau. Người Tày, Nùng một số nơi ở Lạng Sơn có tục chọn ngày tốt để đặt con chó đá trước cửa trông nhà và trừ tà ma. Với người Dao, hình ảnh con chó được biểu hiện trên trang phục. Người Pa Cô trong tộc người Cơ Tu còn kiêng giết thịt, coi con chó như vật tổ truyền. Ngày nay, người Việt một số nơi không chôn chó đá ở trước cửa nhưng vẫn mua chó gốm về để bày trong nhà, vừa xua đuổi tà ma, vừa làm vật trang trí.

Nhiều tài liệu lịch sử cũng ghi chép việc thờ cúng chó đá. Cuốn Lịch triều Hiến chương loại chí, Phan Huy Chú viết "Nghi môn ở điện Lam Kinh có hai con chó đá rất thiêng" ở phần Dư địa chí ghi chép về trấn Thanh Hoa. Trong cuốn Việt Nam Văn hóa sử cương, học giả Đào Duy Anh từng nhắc: "Xưa kia, cửa ngõ thường không làm đúng chính giữa nhà và sân để cho người ngoài đừng nhìn thẳng vào trung tâm nhà. Người ta cũng thường kiêng không để cho có con đường đâm thẳng vào nhà, hay là có đền chùa ở trước nhà. Nếu bất đắc dĩ không tránh được những điều kỵ ấy thì người ta chôn ở trước nhà một con chó đá hay là treo một cái gương ở trên cửa chính để yểm tà khí". Giáo sư Ngô Đức Thịnh - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và bảo tồn văn hoá tín ngưỡng Việt Nam, Ủy viên Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia, cho biết tục thờ chó đá đã có từ lâu. Thời Vua Lý Công Uẩn đã cho dân lập đền thờ Cẩu Nhi ở hồ Trúc Bạch, Tây Hồ, Hà Nội là phong tục đẹp trong tín ngưỡng của người Việt, nên được gìn giữ và mở rộng. Chó canh cửa là điều hợp với thực tế cuộc sống, cũng là biểu tượng của điềm lành. Người xưa quan niệm chó đến nhà là tốt nên nhiều nơi thờ cúng không chỉ trước đây mà còn ở giai đoạn cận, hiện đại.

Một mùa Xuân nữa đang về, trong cái không khí bàng làng của mưa bụi, của nhộn nhịp ngày Xuân từ nơi đình làng đến nơi phố thị, hình ảnh những chú chó đá vẫn luôn còn đó, ngộ nghĩnh đáng yêu hay oai phong, trầm mặc, vẫn luôn song hành với tâm thức của mỗi người dân đất Việt lưu giữ cái phong vị, cổ truyền trong bản sắc Việt Nam./.

HẢI PHONG
(Sưu tầm và tổng hợp)

NĂM TUẤT NÓI CHUYỆN CHÓ

Những chú chó nổi tiếng thế giới

Chú chó khoa học Laika (Nga)

Laika là một con chó của Nga (sinh khoảng năm 1954 - mất ngày 3/11/1957), thuộc giống cái, có sức khỏe cực tốt. Đây là sinh vật đầu tiên được đưa lên vũ trụ, bay vòng quanh trái đất và cũng là động vật đầu tiên hy sinh trên quỹ đạo.

Laika đã trải qua khóa huấn luyện khắc nghiệt với hai chú chó khác và đã được chọn đưa lên tàu Sputnik 2 bay lên quỹ

đạo vào ngày 3/11/1957. Con tàu Sputnik 2 đã không được thiết kế cơ cấu chống cháy và hạ cánh để thu hồi về trái đất, vì thế Laika đã được dự tính trước sẽ chết trên chuyến bay. Laika qua đời vài giờ sau khi tàu vũ trụ rời bệ phóng. Tuy nhiên, nhờ thử nghiệm này đã chứng minh là con người có thể tồn tại được trên quỹ đạo và chịu đựng được tình trạng không trọng lượng. Nó đã mở đường cho những chuyến bay của con người vào không gian sau này.

Cái chết của Laika đã mở đường cho sự sống trên vũ trụ của "cặp vợ chồng" chó Belka và Strelka. Chó đực Strelka và chó cái Belka được cơ quan hàng không vũ trụ Liên Xô phóng lên không gian ngày 19/8/1960 bởi tên lửa đẩy R-7 mang vệ tinh Sputnik 5. Ngày 20/8/1960, Sputnik-5 hạ cánh nhẹ nhàng bằng dù trên thảo nguyên gần Baikonur (Kazakhstan). Cả Strelka và Belka đều khỏe mạnh, an toàn, cũng nổi tiếng không kém vì Laika khi được quay phim tài liệu, phim hoạt hình, lên tem, giao lưu với học sinh… Vài tháng sau đó, Belka và Strelka đã sinh được 6 con chó con khỏe mạnh. Lãnh tụ Liên Xô Nikita Sergeyevich Khrushchyov đã chọn một con đẹp nhất là Pushinka gửi tặng Caroline Kennedy, con gái của Tổng thống Mỹ John F. Kennedy.

Vào ngày 11/04/2008, một tượng đài tưởng niệm Laika đã được khánh thành tại Viện Y học quân sự ở Thủ đô Moscow, nơi đã chuẩn bị cho chuyến bay của Laika. Tượng đài mô phỏng Laika đứng trên một bệ phóng tên lửa.

Chú chó nghệ sĩ Uggie (Mỹ)

Uggie thuộc nòi Jack Russell, từng tham gia rất nhiều bộ phim như *What's up scarlett*, *Wassup rockers* (2005), *Mr. Fix It* (2006)… nhưng được yêu mến và nổi tiếng qua phim *The artist* (đoạt 5 giải Oscar lần thứ 84, cũng như giải BAFTA, César, Cannes).

Trước khi nổi tiếng, Uggie đã trải qua hai đời chủ, phải sống những tháng ngày buồn tủi trong trại trú ẩn dành cho động vật. Sau đó, Uggie được Omar Von Muller cứu thoát, rồi nổi lên như một ngôi sao trong những chú chó tại trại huấn luyện ở Los Angeles vì đáng yêu và khả năng diễn xuất. Uggie có năng khiếu điện ảnh bẩm sinh nên ở phần thử vai các phim vừa nêu, đã làm tốt những trò như: giả chết, trượt ván, buồn, diễn xiếc. Sự dễ thương và thông minh đã giúp Uggie chinh phục nhà làm phim. Với sự thể hiện xuất sắc trong bộ phim The artist, Uggie đã được trao giải Palm Dog tại Liên hoan phim Cannes 2011 và giải Vòng cổ vàng (Golden Collar – dành cho những chú chó xuất sắc nhất trong phim) được trao lần đầu vào năm 2011 ở Los Angeles. Ngày 25/6/2012, chú chó Uggie đã được lưu dấu chân trước nhà hát Grauman nổi tiếng ở Hollywood. Đây là lần đầu tiên có một "diễn viên bốn chân" nhận được vinh dự này. Tháng 10/2012, Uggie đã "ra mắt" cuốn tự truyện đặc biệt với tên gọi *Uggie: My Story* với sự trợ giúp của nhà văn Anh Wendy Holden. Đông đảo người hâm mộ đã xếp hàng hàng giờ để được gặp Uggie "ký" tặng sách. Vào tháng 8/2015, Uggie đã qua đời ở tuổi 13 ở nhà riêng tại Los Angeles, Mỹ.

Được biết, trước Uggie, chú chó mang tên Rin Tin Tin (Rinty) sống thập niên 1920 nổi tiếng không kém gì, khi đã cứu sống hãng Warner Bros bằng nhiều bộ phim ăn khách. Rin Tin Tin vinh dự là con thú đầu tiên được gắn ngôi sao trên Đại lộ Danh vọng Hollywood.

Chú chó quốc dân Hachiko (Nhật Bản)

Hachiko (tên thân mật là Hachi) là một chú chó giống Akita sinh ngày 10/11/1923 tại TP Odate, tỉnh Akita và chết ngày 8/3/1935 tại quận Shibuya, Thủ đô Tokyo, Nhật Bản. Hachiko nổi tiếng khắp Nhật Bản và truyền đi toàn thế giới do trung thành với chủ ngay cả sau khi người chủ đã chết nhiều năm.

Năm 1924, Giáo sư Hidesaburo Ueno thuộc Khoa Nông nghiệp Trường Đại học Tokyo đã mua Hachi. Mỗi buổi sáng, Hachiko theo tiễn chủ tới tận nhà ga Shibuya nơi ông chủ đi tới nơi làm việc và chờ đón ông tại đó đến khi ông trở về vào cuối ngày. Cho đến một ngày định mệnh vào tháng 5/1925, khi Ueno bị nhồi máu đột ngột và chết ngay tại nơi làm việc. Những ngày sau đó, Hachi vẫn tới nhà ga để chờ đón ông chủ. Tổng cộng, Hachi đã chờ chủ mình mất 9 năm 9 tháng và 15 ngày cho đến khi qua đời. Xác Hachiko đã được nhồi bông và bảo quản tại Bảo tàng quốc gia về Thiên nhiên và Khoa học Nhật Bản thuộc quận Ueno, Tokyo.

Pho tượng đồng Hachiko đầu tiên - tác phẩm của nhà điêu khắc nổi tiếng Nhật Bản Ando Teru - được dựng vào tháng 4/1934 tại nhà ga ở Shibuya nhưng sau đó bị dỡ đi vì lý do chiến tranh. Tháng 8/1948, pho tượng thay thế mới ra mắt và đặt ở vị trí cũ, lần này do nhà điêu khắc Ando Takeshi (con trai của Ando Teru) thực hiện. Ngày nay, pho tượng này đặt ở cửa Bắc ga Shibuya, người dân quen gọi là "cửa Hachiko" - một trong năm cửa chính của nhà ga.

Năm 1994, Đài Phát thanh CBN Nhật Bản đã cho phát một bản ghi âm cũ tiếng sủa của Hachiko. Năm 2004, Hachiko trở thành nhân vật trong một cuốn truyện ăn khách dành cho thiếu nhi tại Nhật Bản. Năm 2009, hãng Stage 6 của Mỹ đã sản xuất một bộ phim phỏng theo phim về Hachiko của Nhật Bản năm 1987, mang tên *Hachi: A Dog's Tale./.*

TRẦN THÁI HỌC

(Sưu tầm và tổng hợp)

Những bộ phim về chú khuyển

Phim White Fang - Nanh Trắng.

Phim Call of the wild - Tiếng gọi nơi hoang dã.

Phim Amores perros - Những mảnh tình khốn nạn.

Danh sách phim dưới đây phác họa bức tranh đa chiều về cuộc sống đời thường của những chú chó với nhiều cung bậc cảm xúc. Đọng lại sau những câu chuyện là thông điệp yêu thương, tôn vinh về lòng trung thành của con vật bốn chân này.

White Fang - Nanh Trắng (1991)

Phim của đạo diễn người Mỹ Randal Kleiser, được chuyển thể từ tiểu thuyết cùng tên của nhà văn người Mỹ Jack London. Nanh Trắng kể về cuộc hành trình của một con chó sói lai chó nhà tên là Nanh Trắng, sống trong vùng Yukon của Canada trong thời kỳ đổ xô đi tìm vàng Klondike cuối thế kỷ 19. *Nanh Trắng* là một phiên bản đảo ngược của *Tiếng gọi nơi hoang dã*. Trong *Tiếng gọi nơi hoang dã*, nhân vật chính là chú chó tên Buck nguyên thuỷ là một con chó kéo xe đã bị bản năng hoang dã biến thành một chú chó sói. Còn Nanh Trắng đã được thuần hóa bằng lòng yêu thương của con người. Cả hai tác phẩm đều miêu tả sự khắc nghiệt, tàn bạo trong tự nhiên cũng như thái độ độc ác, cay nghiệt của con người, và các ảnh hưởng của nó đối với sự thay đổi bản chất của nhân vật chính là các chú chó, và thái độ phản ứng của các chú chó đối với sự tàn độc hoặc tình yêu thương từ chủ nhân là con người - những cá thể mà Nanh Trắng xem như là "các vị thần" với quyền lực và uy thế to lớn.

Call of the wild - Tiếng gọi nơi hoang dã (2009)

Phim của đạo diễn người Mỹ Richard Gabai, cũng được chuyển thể từ tiểu thuyết cùng tên của nhà văn người Mỹ Jack London. Cốt truyện kể về một con chó tên là Buck đã được thuần hóa, cưng chiều. Nhưng một loạt các sự kiện xảy ra khi Buck bị bắt khỏi trang trại để trở thành chó kéo xe ở khu vực Alaska lạnh giá, trong giai đoạn mọi người đổ xô đi tìm vàng thế kỷ 19, thiên nhiên nguyên thủy đã đánh thức bản năng của Buck. Buck trở lại cuộc sống hoang dã. Buck trở về rừng, và sống chung với lũ sói.

Amores perros - Những mảnh tình khốn nạn (2000)

Amores Perros là tác phẩm đầu tay của đạo diễn người Mexico Alejandro González Iñárritu. Tựa đề của phim là một lối chơi chữ. Trong đó, Amores là "tình yêu" còn "perros" vừa có nghĩa là "chó", vừa có nghĩa là "khốn khổ". Phim có 3 chương, kể về 3 mảnh đời đến từ những tầng lớp khác nhau trong lòng Thành phố Mexico. Một tay nuôi chó chiến có tình cảm sai trái với chị dâu. Một cô người mẫu được mệnh danh là đẹp nhất Nam Mỹ qua lại lén lút với người đàn ông đã có gia đình. Một lão sát thủ già sống cùng đàn chó trong khu ổ chuột chuyên đi giết thuê cho những kẻ phản bội.

Cả 3 câu chuyện đều có sự góp mặt của loài chó. Ở câu chuyện đầu tiên, chó là phương tiện để gã thanh niên kiếm tiền rủ chị dâu chạy trốn. Câu chuyện thứ 2, chó là người bạn duy nhất để cô người mẫu đối diện với nỗi cô đơn sau khi gặp tai nạn liệt 2 bàn chân. Câu chuyện thứ 3, việc chứng kiến một con chó chiến cắn chết đồng loại là tác nhân giúp lão sát thủ già thức tỉnh và quay lại con đường hướng thiện. Loài chó trong phim được đạo diễn sử dụng như một phép ẩn dụ cho sự bội tín của con người trong xã hội hiện đại, nơi đồng tiền và những khát khao bản năng làm lu mờ đi giá trị của lòng trung thành.

Barking dogs never bite - Chó sủa là chó không cắn (2000)

Đây phim hài đen (black comedy) của đạo diễn người Hàn Quốc Bong Joon Ho. Nội dung bộ phim xung quanh một người chồng trẻ mới ra trường đang phải điêu đứng tìm cách đút lót cho trưởng khoa để được ở lại làm giảng viên. Chật vật chuyện việc làm chưa đủ, người vợ ở nhà đang mang thai hay càm ràm lại càng khiến anh càng thêm khổ sở. Đang trong cơn bĩ cực, tiếng chó sủa trong khu chung cư tối tàn càng khiến anh phát điên. Không thể chịu nổi, anh chàng tự biến mình thành kẻ trộm chó. Từ đó biết bao nhiêu chuyện dở khóc dở cười xảy ra.

Ngoài những tràng cười ra nước mắt, bộ phim của đạo diễn phim Snowpierce còn đem đến cho khán giả những trăn trở về tầng lớp dưới của cuộc sống thị dân trong xã hội Hàn Quốc đương thời, nơi nạn đút lót, "bôi trơn" và tư tưởng trọng vật chất lên ngôi.

Hachi: a dog's tale – Chú chó trung thành (2009)

Phim Barking dogs never bite - Chó sủa là chó không cắn.

Phim của đạo diễn người Thụy Điển Lasse Hallström, được làm lại từ phim của Nhật Bản *Hachiko Monogatari* vào năm 1987. Câu chuyện kể về Hachiko – một chú chó Akita giống đực được một Giáo sư Đại học tên là Parker Wilson đem về nuôi lúc vừa tròn 2 tháng tuổi. Akita là một giống chó hiếm và Giáo sư rất tự hào về nó.

Hàng ngày, Giáo sư Parker phải đến trạm Bedridge đón xe lửa đến giảng đường để dạy học. Buổi sáng, Hachiko tháp tùng Giáo sư và đón ông ở trạm xe vào buổi chiều lúc tan trường. Cho đến một ngày, Giáo sư Parker bị một cơn nhồi máu cơ tim và đột ngột ra đi tại nơi làm việc. Hachiko nhanh chân chạy đến trạm xe lửa, quẩy đuôi chờ chủ bước ra nhưng không thấy ông đâu. Ngày qua ngày, Hachiko vẫn đến trạm xe đều đặn để chờ chủ quay về dù trời mưa gió hay bão tuyết. Nó chỉ từ bỏ khi trút hơi thở cuối cùng của mình trên sân ga lạnh lẽo.

Hoshi mamoru inu - Chú chó gác sao (2011)

Phim Hachi: a dog's tale – Chú chó trung thành.

Phim của đạo diễn người Nhật Bản Tokiyuki Takimoto, được chuyển thể từ truyện tranh cùng tên của họa sỹ Murakami Takashi. Phim mở đầu bằng sự việc người dân phát hiện xác một người đàn ông trung niên trong một chiếc xe đổ ở khu cắm trại ở Hokkaido. Bên cạnh ông ấy còn có xác của một chú chó thuộc giống Akita. Pháp y khẳng định chú chó chết sau người đàn ông kia khoảng 6 tháng. Vì không có bất cứ giấy tờ tùy thân hay vật dụng gì để xác định danh tính nên sự việc sẽ nhanh chóng bị đóng hồ sơ.

Một nhân viên hành chính tên Kyosuke Okutsu quyết định lên đường để tìm ra danh tính người đàn ông này và mai táng đàng hoàng. Lần theo tờ hoá đơn còn sót lại bên trong xe, Kyosuke đi tìm sự thật. Trong suốt chuyến đi, anh bắt đầu nhớ lại những ký ức đã qua ngày thơ bé, trong đó có chú chó hay ngắm sao tên Happy./.

Phim Hoshi mamoru inu - Chú chó gác sao.

NGUYỄN HOÀNG DUY
(Sưu tầm và tổng hợp)

Phong tục Tết của người Sán Chỉ

Thầy mo viết sớ chuẩn bị làm lễ xua đuổi ma quỷ, vận hạn năm cũ để cầu mong đón một năm mới ấm no, mùa màng bội thu.
Ảnh: TL

Năm nào cũng vậy, đồng bào Sán Chỉ ở vùng cao huyện Bảo Lạc thuộc tỉnh Cao Bằng lại đón Xuân theo tập tục truyền thống tổ tiên từ nhiều đời nay. Bắt đầu từ 25 tháng Chạp, khắp làng trên, xóm dưới, đồng bào dân tộc bắt tay vào mổ lợn, gà, làm bánh chưng...

Dân tộc Sán Chỉ sống rải rác ở các tỉnh vùng Đông Bắc Việt Nam bao gồm các tỉnh Cao Bằng, Lạng Sơn, Quảng Ninh, Tuyên Quang, Thái Nguyên. Vốn là cư dân nông nghiệp, lại sống định canh, định cư theo từng bản làng và có tổ chức khá chặt chẽ nên dân tộc Sán Chỉ có tính cộng đồng cao. Đặc biệt, cộng đồng người Sán Chỉ ở xã Nam Cao, huyện Bảo Lâm, tỉnh Cao Bằng đến nay còn giữ gìn, bảo tồn được nhiều nét văn hóa truyền thống của dân tộc mình về công trình kiến trúc nhà ở, trang phục, ẩm thực, lễ hội và kho tàng dân ca, dân vũ... phong phú, độc đáo, mang đậm bản sắc dân tộc. Và Tết Nguyên đán được người Sán Chỉ coi trọng nhất trong năm, là dịp mọi người nghỉ ngơi, chuẩn bị cho một vụ mùa mới.

Những ngày cuối năm, mọi người đều tất bật với công việc chuẩn bị đón Tết. Người Sán Chỉ chuẩn bị đón tết khá công phu. Bắt đầu từ 25 tháng Chạp, nhà nào cũng cử người đi lên rừng hái lá về gói bánh chưng, bánh chưng phải gói vuông, đẹp thì mới được bày lên bàn thờ tổ tiên, bánh không chỉ để ăn trong những ngày Tết mà còn làm quà đi Lễ, Tết họ hàng nội ngoại. Một loại bánh nữa được ưa chuộng là bánh gai, bánh làm bằng bột gạo nếp trộn với lá gai và mật mía rồi cho vào cối giã nhuyễn, gói bằng lá chuối khô, bên trong là nhân đỗ xanh sau đó cho vào chõ xôi tới chín, bó 5 chiếc thành một cầu bánh để lên bàn thờ thắp hương, số còn lại để ăn dần trong những ngày Tết. Cùng với các loại bánh làm bằng gạo nếp, người Sán Chỉ còn làm bún, món ăn phổ biến trong các dịp lễ, Tết. Người Sán Chỉ có một điều đặc biệt, từ 25 tháng Chạp, vào mỗi buổi tối trước khi đi ngủ, chủ nhà thắp một nén hương thơm lên bàn thờ mời tổ tiên về ăn Tết cùng con cháu

Theo quan niệm của người Sán Chỉ, giấy đỏ biểu trưng cho niềm vui, sự tốt lành, sung túc, mùa màng bội thu, đồng thời còn mang ý nghĩa tâm linh là xua đuổi ma quỷ, thú dữ, sâu bọ. Dán giấy đỏ lên những nơi quan trọng với họ chính là bắt đầu cho một năm mới ấm no, hạnh phúc, an khang thịnh vượng. Bởi thế, khoảng 28, 29 tháng Chạp, tất cả dụng cụ thuộc về gia đình, từ cái cuốc, cái xẻng, con dao, cái cày, cái bừa, cây cối quanh nhà, chuồng trại chăn nuôi... đều được dán giấy đỏ để các đồ vật này cũng được "nghỉ Tết" như con người. Các vị trí như cổng ngõ, cửa ra vào, bàn thờ tổ tiên, cối xay, cối giã gạo, cây lưu niên trong vườn cũng được dán giấy đỏ. Toàn bộ ngôi nhà vườn tược bỗng nhiên nhuộm sắc đỏ rực rỡ trong những ngày Tết.

Điệu hát Sọong Co của người Sán Chỉ trong ngày Tết. *Ảnh: TL*

Ngày 30 Tết là ngày quan trọng và đặc biệt nhất trong năm, mọi công việc chuẩn bị cuối cùng được thực hiện rất khẩn trương, bàn thờ tổ tiên được lau chùi sạch sẽ, giấy đỏ được dán lên cổng, các cửa ra vào, bàn thờ tổ tiên, cối xay, cối giã gạo... Buổi chiều, các thành viên trong gia đình đều tất bật chuẩn bị cho mâm cơm cúng tổ tiên và bữa cơm tất niên. Mâm cơm dâng lên tổ tiên của người Sán Chỉ có thịt lợn, xôi 7 màu, bánh chưng còn nguyên chưa bóc lá, đặc biệt thịt gà dâng lên tổ tiên phải là gà trống, không quá già, không quá non, khỏe mạnh, lông óng mượt thì mới thiêng, tổ tiên mới phù hộ. Các thành viên trong gia đình quây quần sum họp bên nhau nói chuyện về những việc đã qua ở năm cũ và cùng nhau ngân nga bài hát "Slạn nin cọ" (bài hát chúc mừng năm mới của người Sán Chỉ) chờ đến giây phút giao thừa.

Giao thừa là đêm nhộn nhịp nhất, trong nhà từ già trẻ, gái trai đều thức, quây quần bên bếp lửa hồng với nồi bánh nghi ngút khói cùng ôn lại chuyện cũ. Người Sán Chỉ rất coi trọng việc thờ cúng tổ tiên và mâm cơm ngày Tết. Ai nấy trong gia đình đều tất bật chuẩn bị cho bữa cơm đoàn tụ. Đêm Giao thừa, chủ nhà lấy giấy đỏ và vàng cắt hình con cá.

Sáng mùng một Tết, Già làng cùng các bậc cao niên trong làng làm mâm cỗ thịnh soạn để cúng lễ Thành hoàng tại đình làng, gọi là lễ "Cầu Dềnh". Già làng đại diện cho làng khấn Thổ công và xin âm dương cho cả làng được vạn sự tốt lành, mùa màng tốt tươi, mưa thuận gió hòa, còn các gia đình thì cúng tổ tiên tại nhà mình, mời tổ tiên ăn cỗ mừng năm mới và xin tổ tiên phù hộ cho con cháu, cho dòng tộc được hưởng sự tốt lành. Tại các nhà, các thành viên trong gia đình (kể cả trẻ con) ai cũng phải mang theo 2 con cá bằng giấy đến cây tre được cắm trước nhà, họ treo 1 con vào cây tre, còn con kia họ bẻ 1 nhánh tre xuyên qua, cắm vào bờ tường nhà. Sau khi hoàn thành nghi lễ thắp hương cúng tổ tiên và cầu phúc, gia đình quây quần bên mâm cơm Tết, vừa ăn uống, vừa chúc tụng nhau một năm mới đủ đầy, ấm no bằng những chén rượu ngô cay nồng. Họ nói những câu chuyện về cuộc sống và những nét văn hoá cổ xưa của dân tộc, người lớn tuổi chúc cho các thành viên trong gia đình mạnh khoẻ, con cháu mau lớn không bị bệnh tật.

Sau khi cúng gia tiên, cả nhà quây quần bên mâm cỗ, con cháu mừng tuổi cho ông bà, trẻ nhỏ, sau đó chủ nhà và các con trai lớn đi chúc Tết các gia đình trong thôn, bản, còn các bà, các chị ở nhà làm cơm đón khách. Phải đến ngày mồng 2 trở đi thì các bà, các chị mới được đi chúc Tết xóm làng. Sáng mồng 2 các cặp vợ chồng sẽ về chúc Tết bên nhà ngoại, ngày mồng 3 cũng là lúc người Sán Chỉ cùng nhau tổ chức hội Xuân.

Với người Sán Chỉ, Hội Xuân là dịp để mọi người quây quần bên nhau. Ngoài những trò chơi dân gian như kéo co, đẩy gậy, đánh quay, đánh cừ, ném còn thì tục lệ hát Sọong Co không thể thiếu trong những ngày này. Họ hát giao duyên, các bản hát đối với nhau, hát nhóm nam nữ, nội dung của các bài hát đề cập đến nhiều lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội: từ tình yêu đôi lứa, tình yêu thiên nhiên, tình yêu quê hương đất nước, tình yêu lao động. Người Sán Chỉ có ý thức cố kết cộng đồng cao nhưng lại rất phóng khoáng trong những ngày Tết, đã có khách đến nhà dù lạ hay thân quen, chủ nhà đều nồng nhiệt chào đón, chuẩn bị mâm cơm đầy đặn, cùng nhau chúc rượu và có thể ngồi hát đối đáp với nhau từ đêm hôm trước sang ngày hôm sau. Ai cũng có thể gửi lời chúc phúc năm mới cho nhau bằng những làn điệu, khúc ca đã được lưu giữ từ ngàn đời của dân tộc Sán Chỉ. Một nét văn hoá rất riêng, tình cảm nồng đượm, mến khách của người Sán Chỉ.

Người Sán Chỉ còn có một tục lệ khai Xuân rất độc đáo, đó là tục lệ "trồng ngô", họ chọn ngày Dần để đi khai Xuân, tất cả các nhà trong xóm bản sẽ tập trung giúp một nhà trồng ngô vào buổi sáng, đến đầu buổi chiều chủ nhà sẽ mời tất cả mọi người bữa ăn đầu năm, họ ăn uống, múa hát đến tận đêm mới về, sáng hôm sau họ lại đi giúp một nhà khác trong bản.

Với người Sán Chỉ, từ xưa đến nay, Tết Nguyên đán không chỉ là dịp ăn ngon, mặc đẹp mà ngày Tết còn để gắn kết các thành viên trong mỗi gia đình, dòng tộc và cả cộng đồng làng xã, mọi người sẽ gần nhau hơn qua mâm cơm ngày Tết, qua lời chúc tụng vui vẻ và qua câu hát Sình ca. Đó cũng là món ăn tinh thần không thể thiếu của người Sán Chỉ trong mỗi độ Tết đến Xuân về./.

THỤY AN
(Sưu tầm)

Trang thơ

LÊ ĐỨC HỒNG

Xuân về thắm mãi

Tám tám mùa Xuân đậm nghĩa tình
Công lao to lớn, Đảng quang vinh
Rạng danh bốn bể ngời đạo đức
Sức sống muôn nhà sáng văn minh...
Yêu nước, xả thân giành độc lập
Thương dân, quyết chí giữ hòa bình!
Bài ca dâng Đảng còn vang vọng
Xuân về thắm mãi, dạ đinh ninh...

DUY HIẾU

Xuân với người lính phòng cháy

Xuân này anh trực không về được
Lòng nhớ Xuân sang phút giao thừa
Ngoài kia bọn trẻ từng đôi bước
Anh ước chi về với bạn xưa.

Cuối năm đào nở khoe sắc thắm
Phố xá rộn ràng màu áo Xuân
Anh tìm trong những vầng mây ấm
Một chút xuân về với ái ân.

Lính phòng cháy ngày đêm trực chiến
Chén rượu nồng rót lúc sang canh
Xuân đã đến nồng nàn lưu luyến
Mấy nụ hồng em để chờ anh.

Cứ mỗi độ Xuân về lại nhớ
Xuân cận kề trên những làn môi
Chắc giờ này lòng em hớn hở
Nguyện suốt đời yêu mãi anh thôi.

Em xinh tươi trong màu áo mới
Có nhớ anh phiên trực đầu Xuân
Nơi quê hương đang vào mùa cưới
Sao thấy lòng nỗi nhớ trào dâng.

Lính phòng cháy xa nhà đón Tết
Vẫn thương về em gái phương xa
Tổ quốc gọi em ơi! Trên hết
Bởi mùa Xuân là cả đời ta !

ĐẶNG TRUNG THÀNH

Cái Tết ngày xưa

Tìm về cái Tết ngày xưa
Thuở thời ba vá miếng vùa ngô nghê
Lâng lâng hương Tết đê mê
Phả vào thôn xóm, làng quê dịu dàng
Triền đê hoa dại rộn ràng
Nhà ai mai, cúc... nhịp nhàng khoe bông
Én chao, bướm lượn rợp đồng
Trẻ con trong xóm rộn lòng vui Xuân
Khắp thôn mở hội tưng bừng
Múa lân, gánh hát hòa cùng pháo vang
Theo mẹ đi chợ cuối làng
Thân quen nhưng vẫn ngỡ ngàng lạ thay
Người người cười bán luôn tay
Gian hàng bày biện ở ngay cổng đình
Thứ gì cũng đẹp cũng xinh
Như tranh đa sắc lung linh ban chiều
Đêm nghe bà kể Truyện Kiều
Nhẹ nhàng xoa dịu những điều trầm luân
Nhà nghèo ăn Tết vẫn Xuân
Dăm đòn bánh tét thỏi bùng khát khao
Nồi thịt kho ngọt biết bao
Có mồ hôi mẹ, công lao cha hiền
Đầu Xuân vứt mọi ưu phiền
Khoác lên áo mới nắng Giêng trong ngần
Lũ bạn í ới ngoài sân
Chợt lòng bồi hồi tần ngần khá lâu
Tóc cha đã chớm bạc đầu
Áo mẹ cũ kĩ dãi dầu sờn vai
Con mang Xuân đến tương lai
Mẹ cha ngồi lại tháng ngày đa đoan.

TRẦN TÂM

Hội Làng

Dăm năm về nơi bến cũ
Cầu cong như mảnh trăng liềm
Bến đò thôi không đợi khách
Sóng cũ vỗ nền nghiêng nghiêng

Hội làng rải khắp tháng Giêng
Hương ngát đình chùa miếu mạo
Người ta cầu lộc cầu tài
Mình anh cầu người cho áo (*)

Chợ quê vẫn dần lúa gạo
Lao xao hàng hóa thị thành
Thưa thoáng vài làn khói bếp
Hình như mưa chẳng còn xanh

Hình như em đứng bên anh
Tóc quên phả hương bồ kết
Hình như sả hóa cỏ rồi
Lá già lả bên vại nước

Anh theo hội làng đi khắp
Trống chèo đấu vật ngày xưa
Có biết bao nhiêu cái mới
Lấn cái chi còn trong mơ.

(*) Yêu nhau cởi áo cho nhau...(ca dao).

Trang thơ

LÊ ĐỨC ĐỒNG

Tự hào thay...

Mừng Đảng quang vinh tròn 88 tuổi!

Mừng Đảng xuân này tám tám Xuân
Bừng sáng quê hương đẹp bội phần
Vườn hoa Độc lập thơm tình Nước
Đại lộ Hòa bình đẹp ý Dân!
Bài ca đón Tết đang hòa điệu
Khúc nhạc mừng Xuân đã hiệp vần...
Tám mươi tám tuổi ngời sức sống
Tự hào thay, Đảng giữa mùa Xuân!

NHỮ MAI HỒNG

Tháng Giêng

Tháng Giêng xanh mát cỏ gà
Nhú mầm tấp tểnh đòi ra hội làng
Mưa Xuân sạch lối đường quang
Để em đi chợ mở hàng chợ phiên

Xuân tươi má lúm đồng tiền
Lòng anh rung động một miền chia xa
Ngày Xuân trở lại quê nhà
Thời gian dội hết sóng xa, sóng gần./.

ĐẶNG HOÀNG THÁM

Đón Tết, mừng Xuân, gia đình hạnh phúc lộc an khang đất nước hòa bình vui phấn khởi

ĐẶNG TRUNG THÀNH

Tết về...

Tết về mẹ gói bánh chưng
Mùi nhân thịt, đỗ thơm lừng quẩn quanh
Đôi tay chai sạm thoắt nhanh
Lá dong xếp khối xanh xanh chặt đều

Khói bay lơ lửng trong chiều
Có mồ hôi mẹ ấp iu tấm lòng
Tết về mẹ trải từng nong
Phơi hành, phơi kiệu, bánh phồng, mứt thơm

Mặt trời bỏng rát rạ rơm
Có người phụ nữ lom khom thăm chừng
Món ngon trong những ngày Xuân
Dù là dân dã nhưng bừng cao sang

Tết về mẹ lại đảm đang
Cắm hoa, treo liễn, khang trang trong nhà
Bức tranh Hàng Trống mượt mà
Theo bàn tay mẹ vẽ ra đất trời

Gian phòng chỉ bé nhỏ thôi
Chóa trong tia nắng sáng ngời Xuân xanh!

BÙI KHẮC KHUYÊN

Phòng chống cháy nổ tốt ít cháy, nổ Tết an khang Cứu nạn, cứu hộ giỏi giảm thương vong Xuân thịnh vượng

TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY

Số Xuân Mậu Tuất 2018

ISSN 1859 - 4719

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH
MỪNG XUÂN MẬU TUẤT

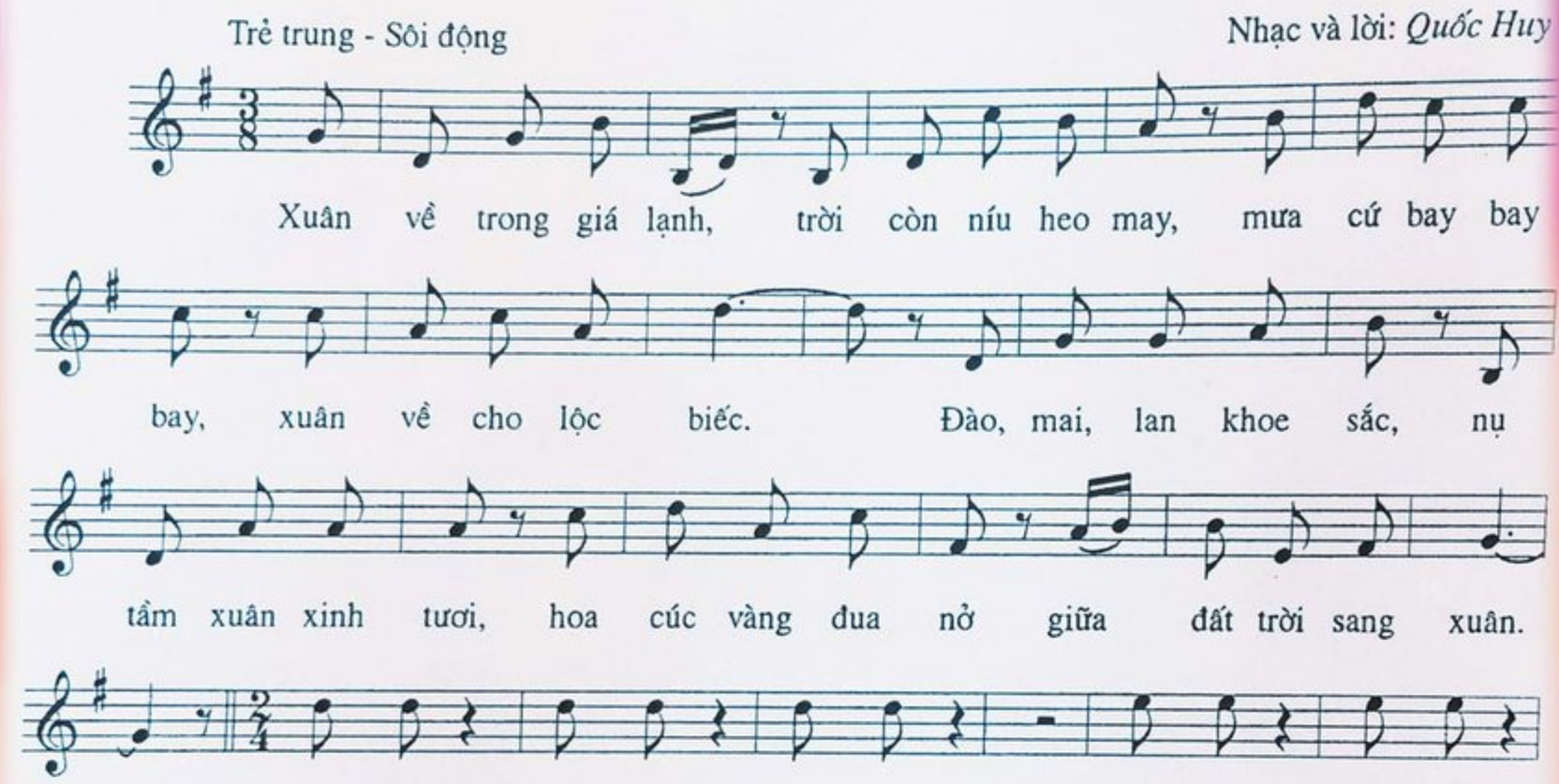
Xuân Mậu Tuất 2018

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

Mùa Xuân

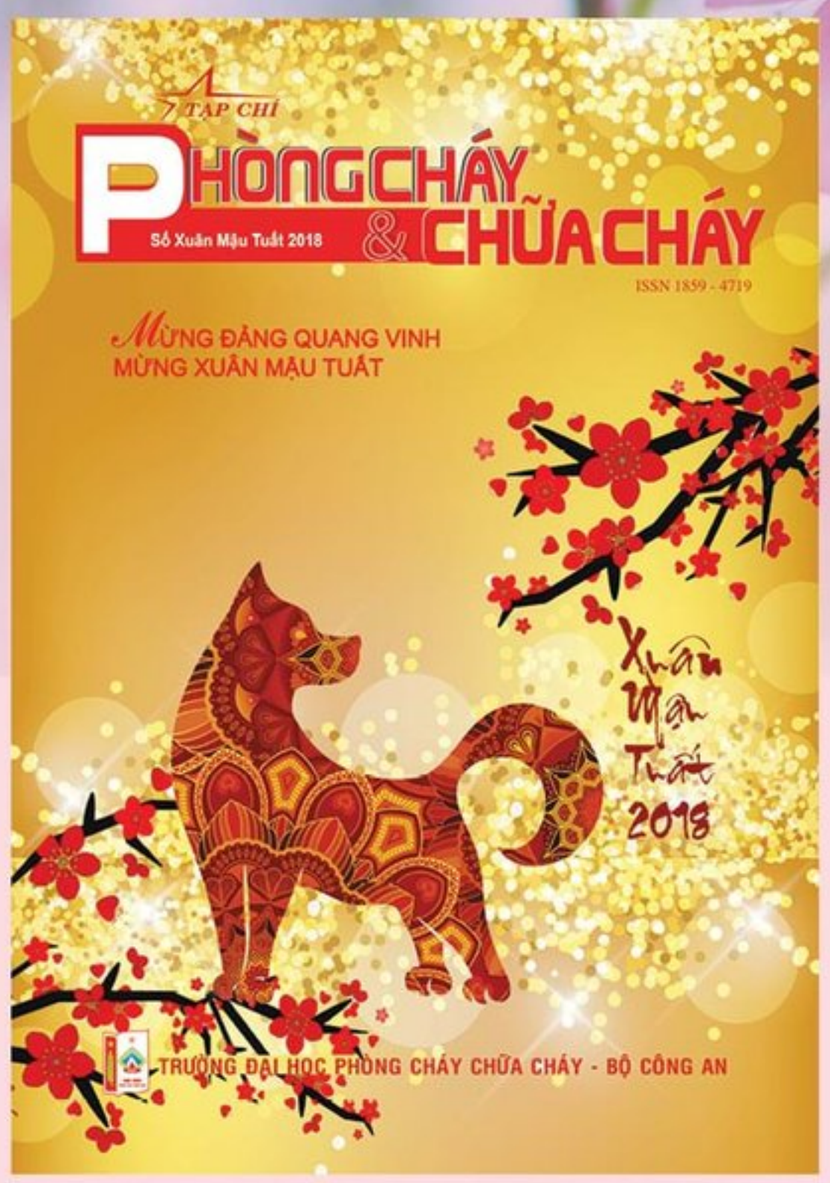
Trẻ trung - Sôi động

Nhạc và lời: *Quốc Huy*

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY
Số Xuân Mậu Tuất 2018

ISSN 1859 - 4719

TỔNG BIÊN TẬP
Thiếu tướng, PGS, TS. ĐỖ NGỌC CẨN

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
Đại tá, PGS, TS. NGÔ VĂN XIÊM
Đại tá, TS. NGUYỄN THÀNH LONG

THƯ KÝ TÒA SOẠN
Đại úy, TS. PHẠM THỊ THOAN

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Thanh Xuân - Hà Nội
ĐT/ Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.edu.vn

THIẾT KẾ
Thượng úy THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in Sao Việt
Địa chỉ: Số 9/40 Ngụy Như Kon Tum
Nhân Chính, Thanh Xuân, Hà Nội

Giấy phép xuất bản số 512/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày 01/4/2008

Ảnh bìa: *Mừng Xuân Mậu Tuất*

TRONG SỐ NÀY

XÃ LUẬN
5. Tạp chí PC&CC: Mãi khắc ghi lời Bác.

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN MẬU TUẤT
6. NGUYỄN ĐÌNH DŨNG: Đảng và mùa Xuân của dân tộc.
7. NGUYỄN THỊ THỌ: 50 năm trước và những vần thơ Xuân dậy sóng...

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM
8. HOÀNG VIỆT: Phỏng vấn Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà – Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC.
10. VIỆT HƯƠNG: Phỏng vấn Thiếu tướng, TS. Đoàn Việt Mạnh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH.

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC
11. HỒNG VÂN: "Áo ấm mùa Đông" – hành trình mang yêu thương đến nhân dân vùng lũ.
12. MỘC MIÊN: Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng - Những dấu ấn 2017.
13. BẢO TRUNG: Mùa Xuân sau giông bão.
14. HẢI PHONG: Mùa Xuân về với bản Nùng.
15. LỆ HOA – LỆ TRANG: Lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng – Những năm tháng không quên.
16. VIỆT HƯƠNG: Sắc Xuân trên đất cố Đô.

GẶP GỠ NGÀY XUÂN
17. HẠNH HƯƠNG: Gặp lại chiến sỹ chữa cháy mỏ than Vàng Danh năm xưa.
18. THU PHƯỢNG: Gặp gỡ "Người đẹp tài năng" Hoa hậu Hoàn vũ 2017.

CÔNG TÁC PCCC TRONG DỊP TẾT
20. DUY ANH: Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội - Sẵn sàng bảo vệ bình yên Thủ đô ngàn năm văn hiến.
21.TRUNG ANH: Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai - Đảm bảo an toàn PCCC cho nhân dân vui Tết.
22. HỒNG VÂN: An toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán – Trách nhiệm không chỉ riêng ai.
23. THÁI THUỴ: Đảm bảo an toàn Ga Hà Nội những ngày cuối năm.
24. HƯƠNG GIANG: Hương trầm xứ Huế.
25. BẢO ANH: Khi phố Hội lên đèn.
26. LỆ HOA: Khi người dân đồng lòng chống giặc lửa.

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT
27. NGUYỄN TẤN TUẤN: Chữ Xuân trong thơ Hồ Chí Minh.
28. HẢI BÌNH: "Tình ca mùa Xuân" – lá thư tình vượt thời gian.
29. HUYỀN NGUYỄN: Sóc Bom Bo và huyền thoại tiếng chày bên ánh đuốc.
30. ÁNH HỒNG: Về làng tranh Kim Hoàng ngày Xuân.
31. HẢI BÌNH: Đi về phía mặt trời.
32. TRỊNH LAN: Đi qua mùa lũ.
33. ĐẶNG HOÀNG THÁM: Con đường của trái tim.
34. PHAN THỊ ANH THƯ: Tết muộn.
35. VÂN ANH: Cảnh khuyển tinh binh.

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN
36. TUẤN MINH: Tết xưa trong cung đình.
37. DIỆP CHI: Tết xưa nơi "Kẻ Chợ".
38. HOÀNG VIỆT: Cứu hàng triệu lít xăng trên cảng biển – chiến công mới của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH.
39. PHƯƠNG MAI: Ngày Xuân ghé thăm làng nghề 600 năm tuổi ở Huế.
40. QUANG ANH: Nhạc sỹ Xuân Hồng với những ca khúc viết về mùa Xuân.
41. DIỆP CHI: Hương Tết xa quê.
42. HUYỀN ANH: Kỳ án về những đứa trẻ mất tích trong đám cháy kinh hoàng tại Virginia.
43. TRANG HUYỀN: Những vụ cháy bí ẩn trên thế giới.
44. MAI LAN: Những vụ cháy lớn nhất thế giới năm 2017.

NĂM TUẤT NÓI CHUYỆN CHÓ
45. HẢI PHONG: Phong tục thờ chó đá của người Việt.
46. TRẦN THÁI HỌC: Những chú chó nổi tiếng thế giới.
47. NGUYỄN HOÀNG DUY: Những bộ phim về chú khuyển.

PHONG TỤC ĐÓN TẾT BỐN PHƯƠNG
48. THỤY AN: Phong tục Tết của người Sán Chỉ.

TRANG THƠ

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2018

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2018 và đón Xuân Mậu Tuất, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, chiến sỹ, công nhân viên, học viên; các đồng chí cán bộ hưu trí, thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sỹ Công an nhân dân; các đồng chí Công an xã, bảo vệ dân phố, bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp lời thăm hỏi và lời chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Năm 2017, tình hình thế giới và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp, tác động đến nhiều quốc gia, trong đó có nước ta; song trước sự lãnh đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự đồng tâm, hiệp lực của cả hệ thống chính trị; sự ủng hộ, giúp đỡ to lớn của nhân dân, lực lượng Công an nhân dân đã phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ, có hiệu quả với các cấp, các ngành, nhất là với Quân đội nhân dân, tập trung chỉ đạo, triển khai thực hiện thành công nhiều phương án, kế hoạch công tác lớn; kịp thời đấu tranh, ngăn chặn mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, chủ động tấn công trấn áp các loại tội phạm, phòng chống tệ nạn xã hội; bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu, công trình trọng điểm, các sự kiện chính trị, kinh tế, văn hóa, an ninh, quốc phòng, các hội nghị quốc tế quan trọng của đất nước, đặc biệt là Tuần lễ Cấp cao APEC tại TP Đà Nẵng, không để xảy ra sơ suất nào, góp phần vào thành công của Hội nghị APEC 2017, được Đảng, Nhà nước và nhân dân ghi nhận, bạn bè quốc tế đánh giá cao.

Bước sang năm mới 2018, tình hình quốc tế, trong nước sẽ còn phức tạp, đất nước ta đứng trước thời cơ và thách thức mới. Toàn Đảng, toàn dân tiếp tục phấn đấu thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội mà kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XIV đề ra. Nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự sẽ rất nặng nề, đòi hỏi lực lượng Công an nhân dân phải chủ động, sáng tạo, đổi mới toàn diện các mặt công tác Công an; xác định rõ và tập trung giải quyết có hiệu quả các khâu đột phá, các đề án công tác đã được phê duyệt; tích cực góp phần giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ vững chắc chủ quyền quốc gia và toàn vẹn lãnh thổ; bảo đảm an ninh, trật tự, tạo môi trường hòa bình để xây dựng, phát triển đất nước.

Năm mới, với khí thế thi đua mới, mỗi đơn vị, mỗi cán bộ, chiến sỹ Công an hãy phát huy năng lực của mình; đoàn kết, năng động, sáng tạo, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao; thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 05 CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Nghị quyết Trung ương 4 Khóa XII về "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ", Nghị quyết số 06-NQ/ĐUCA-X11, ngày 26/06/2017 của Đảng ủy Công an Trung ương về chủ trương nghiên cứu, xây dựng Đề án "Kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả"; Cuộc vận động "Xây dựng phong cách người Công an nhân dân bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ" và các hoạt động có ý nghĩa thiết thực kỷ niệm 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh có Sáu điều dạy Công an nhân dân, 70 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi thi đua ái quốc; quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ công tác Công an năm 2018.

Chúc các đồng chí và gia đình Năm mới dồi dào sức khỏe, hạnh phúc và thành công.

Chào thân ái và quyết thắng!

Thượng tướng Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

MÃI KHẮC GHI LỜI BÁC

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu luôn dành cho lực lượng Công an nhân dân sự quan tâm đặc biệt, chăm lo xây dựng lực lượng Công an nhân dân tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và nhân dân; vì nhân dân phục vụ, là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự.

Cách đây vừa tròn 70 năm, ngày 11/3/1948, Bác Hồ đã có Thư gửi đồng chí Hoàng Mai, Giám đốc Công an khu XII về "Tư cách người Công an cách mệnh", chỉ rõ những phẩm chất đạo đức và tư cách người Công an cách mạng phải có, đó là:

Đối với tự mình, phải cần, kiệm, liêm, chính.
Đối với đồng sự, phải thân ái giúp đỡ.
Đối với Chính phủ, phải tuyệt đối trung thành.
Đối với nhân dân, phải kính trọng, lễ phép.
Đối với công việc, phải tận tụy.
Đối với địch, phải cương quyết, khôn khéo.

Thư của Bác gửi đồng chí Giám đốc Công an khu XII cũng chính là lời huấn thị chung cho toàn lực lượng Công an nhân dân. "Tư cách người Công an cách mệnh" đã trở thành di sản tinh thần thiêng liêng, là kim chỉ nam cho mọi hoạt động của lực lượng Công an nhân dân; là chuẩn mực đạo đức, lối sống, mục tiêu phấn đấu, rèn luyện, phương châm hành động, biện pháp công tác của các thế hệ cán bộ, chiến sỹ Công an; là nguồn gốc, động lực, cội nguồn sức mạnh để lực lượng Công an nhân dân vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Nội dung Sáu điều Bác Hồ dạy là sự khái quát hình mẫu người cán bộ, chiến sỹ Công an nhân dân với những phẩm chất quan trọng: Có lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định, có ý chí tiến công cách mạng, tuyệt đối trung thành với sự nghiệp cách mạng do Đảng và Bác Hồ lựa chọn; sẵn sàng hy sinh để bảo vệ Đảng, bảo vệ thành quả cách mạng, chế độ xã hội chủ nghĩa, sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế; hết lòng vì nhân dân phục vụ, lấy niềm vui và hạnh phúc của nhân dân làm niềm vui, lẽ sống của mình.

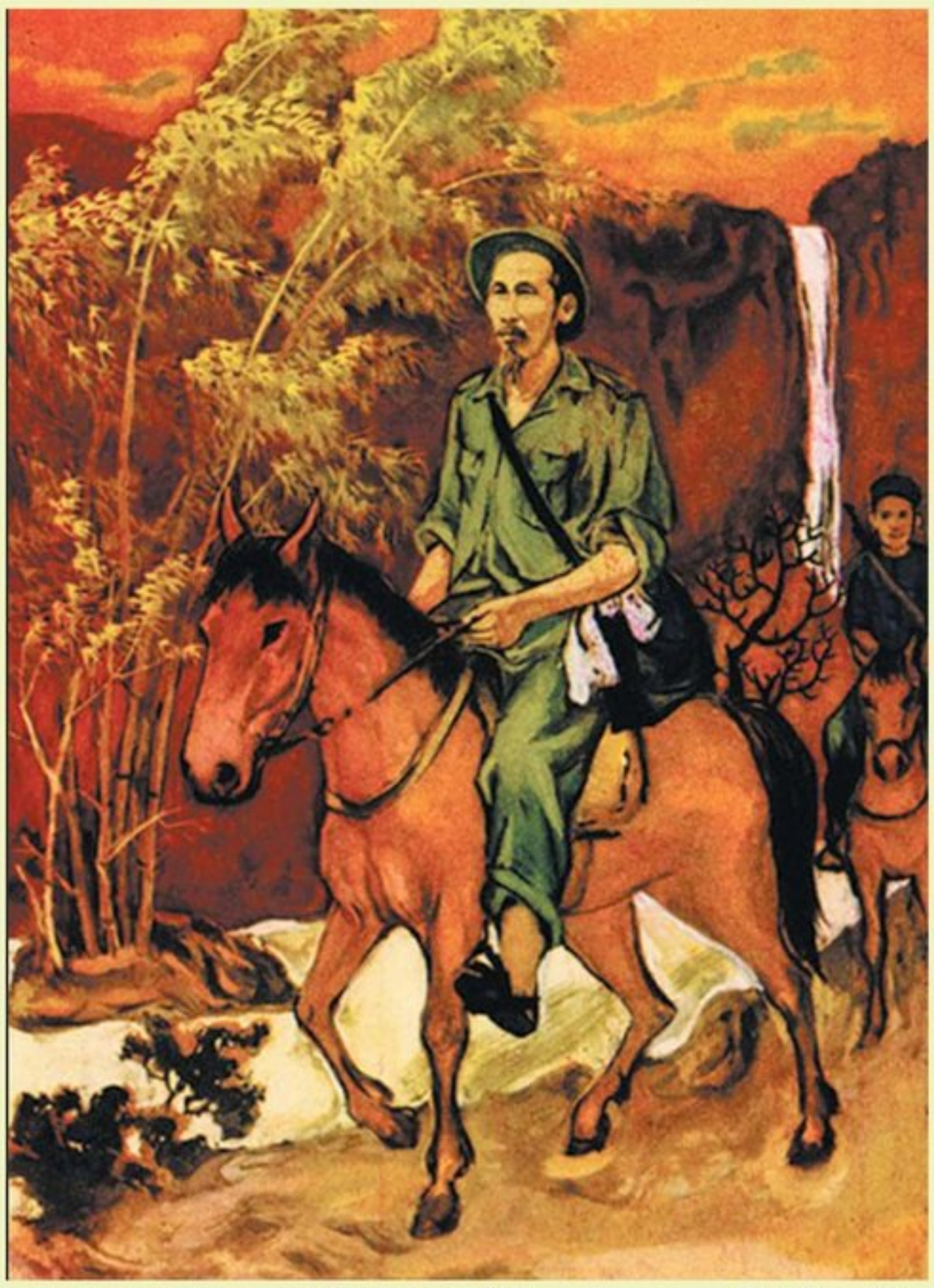
Học tập và thực hiện Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân đã trở thành phong trào thi đua rộng lớn, liên tục trong 70 năm qua, luôn là nội dung trọng tâm công tác chính trị tư tưởng của lực lượng Công an nhân dân trong các giai đoạn cách mạng và trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, tích cực và chủ động hội nhập quốc tế ngày nay.

Tiếp nối truyền thống vẻ vang của lực lượng CAND nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH luôn khắc ghi 6 điều Bác dạy CAND và 4 điều Bác Hồ dạy lực lượng Cảnh sát PCCC, coi đây là phương châm xử thế và là nguyên tắc thực hiện nhiệm vụ của mỗi cán bộ, chiến sỹ.

Còn nhớ những năm tháng hào hùng cùng cả dân tộc bước vào cuộc kháng chiến chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ ở miền Bắc, lực lượng Cảnh sát PCCC khi ấy còn non trẻ nhưng đã lập nên những chiến công vang dội, được Bác Hồ nhiều lần khen ngợi.

Năm 1965, khi máy bay Mỹ đã đánh trúng Ga Gôi (tỉnh Nam Hà trước đây) làm một đoàn tàu chở thuốc trừ sâu bốc cháy, đơn vị PCCC Nam Hà gồm 3 xe chữa cháy và 18 cán bộ, chiến sỹ đã cứu được 10 toa hàng và một toa chở thuốc trừ sâu. Ba đồng chí Nguyễn Văn Hiếu, Nguyễn Văn Kiểm, Trần Văn Tiến anh dũng hy sinh. Tham gia chữa cháy còn có khoảng 200 người của đơn vị thanh niên xung phong đang làm nhiệm vụ ở đây, 15 người đã bị ngộ độc và hy sinh khi chiến đấu với "giặc lửa".

Tiếp đến, khi máy bay Mỹ đánh phá trận địa tên lửa và pháo phòng không tại Đồng Giao, 10 cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC Ninh Bình đã kiên cường chiến đấu, cắt luồng lửa cháy nhiên liệu xung quanh quả tên lửa, cùng bộ đội di chuyển tên lửa và đạn pháo, bảo vệ an toàn các tên lửa. Phương pháp chữa cháy của Cảnh sát PCCC Ninh Bình đã mở ra chiến thuật về chữa cháy tên lửa.

Bức tranh minh họa trong cuốn "Theo chân Bác". *Họa sỹ Văn Thơ*

Khi không quân Mỹ tập trung đánh phá Hà Nội, một trong những mục tiêu chính của chúng là đánh phá Tổng kho Xăng dầu Đức Giang. Máy bay Mỹ đã ném bom và bắn tên lửa vào các cụm bể chứa xăng dầu, làm vỡ và gây cháy lớn, khói đen bao phủ dày đặc bầu trời. Cục Cảnh sát PCCC đã tập trung cán bộ giỏi và những chuyên gia có kinh nghiệm cùng Phòng Cảnh sát PCCC Hà Nội tổ chức chữa cháy. Huy động 12 xe chữa cháy, 87 cán bộ, chiến sỹ và lực lượng PCCC của các tỉnh lân cận Hà Nội cùng phối hợp. Tổng kho Xăng dầu Đức Giang cũng huy động hàng trăm cán bộ, công nhân viên tham gia chữa cháy. Nhiều chiến sỹ đã dũng cảm lao vào dùng giẻ để nhét vào các lỗ phun ở thành bể xăng dầu bị thủng. Với tinh thần chiến đấu dũng cảm, mưu trí, sáng tạo của cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC Hà Nội và các đơn vị tỉnh bạn, đến sáng hôm sau đám cháy đã bị dập tắt hoàn toàn, cứu được 20 triệu lít xăng dầu là nguồn "máu" quý giá dự trữ phục vụ tiền tuyến lớn miền Nam. Sau trận chiến đấu này, ngày 3/8/1966, Bác Hồ đã có thư khen ngợi trong đó có 4 điều dạy quý báu đối với lực lượng Cảnh sát PCCC.

Chiến công lần thứ 2 của Cảnh sát PCCC Hà Nội là cuộc chiến đấu 12 ngày đêm mùa Đông năm 1972. Tổng thống Mỹ Níc – Xơn từng tuyên bố "Đưa Hà Nội trở về thời kỳ đồ đá", Mỹ đã huy động 1.046 lần máy bay B52; 17 lần máy bay F111; 586 máy bay cường kích các loại đánh phá dữ dội, ác liệt ngày đêm vào Hà Nội, ném và bắn hơn 10.000 tấn bom, tên lửa xuống Thủ đô làm chết 2.289 người. Suốt những ngày địch tập trung đánh phá ác liệt, 100% cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC luôn có mặt ở các vị trí thường trực chiến đấu. Các khu vực trọng điểm địch tập trung đánh phá như: khu kho, nhà máy ở Đông Anh, kho và nhà ga Yên Viên… Nhiều chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã anh dũng hy sinh như: Đỗ Hải Quang, Vũ Hồng Mên, Vũ Đức Mến…

Ở vùng đất Cảng Hải Phòng, cuộc chiến đấu với "giặc lửa" do Đế quốc Mỹ gây ra cũng được các chiến sỹ Cảnh sát PCCC Hải Phòng chiến đấu ngoan cường. Khi tàu Alexăngrin mang quốc tịch Liên Xô có trọng tải 12.000 tấn, chở 2.000 tấn phân đạm đang đậu ở cảng Hải Phòng để giao hàng cho Việt Nam thì bị cháy, đám cháy bốc cao 50m. Phòng Cảnh sát PCCC Công an Hải Phòng đã điều động toàn bộ lực lượng và phương tiện đến cứu chữa. Sau hai tiếng đồng hồ đám cháy đã được dập tắt.

Trong trận chiến đấu này, do thiếu các trang thiết bị phòng độc, với quyết tâm chiến đấu nên 2 đồng chí Nguyễn Đình Thành và Đỗ Quang Thịnh đã hy sinh, 72 đồng chí bị ngộ độc. Còn có biết bao chiến công oanh liệt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC đã ghi dấu ấn trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thời kỳ vẻ vang rất đáng tự hào của dân tộc ta. Họ chính là những tấm gương tiêu biểu cho những thế hệ Cảnh sát PCCC đầu tiên trong việc thực hiện những lời dạy thiêng liêng của Bác.

Đất nước hòa bình, cùng với việc không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt, nắm bắt, ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến của thế giới trong lĩnh vực PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC đã làm tốt chức năng tham mưu, quản lý nhà nước về PCCC, trực tiếp sẵn sàng chiến đấu trên mặt trận chống giặc lửa, bảo vệ công cuộc xây dựng đất nước và bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân. Những cái tên Nguyễn Văn Mót, Nguyễn Văn Bảy, Võ Quang Hà, Trần Văn Bảy, Lê Văn Hà, Phạm Văn Sáu, Phạm Trường Huy khắc trên những tấm bia liệt sỹ (Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh), Nguyễn Thành Thông (Cảnh sát PCCC - Công an tỉnh Tây Ninh)… giờ đây đã trở thành huyền thoại.

Ngày nay, trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, nhiệm vụ công tác PCCC đã và đang đặt ra những khó khăn, thách mới không kém phần cam go, quyết liệt. Không còn những trận mưa bom bão đạn, nhưng mồ hôi và máu của các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH vẫn đổ giữa thời bình. Những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH lại viết tiếp những trang sử hùng tráng của lực lượng, khắc họa nên hình tượng cao đẹp của người chiến sỹ Công an nhân dân làm theo lời Bác. Điển hình là tấm gương của Thượng úy Phạm Phi Long cùng đồng đội (Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh), đã để lại những dấu ấn sâu đậm trong lòng mỗi người dân Việt Nam về tinh thần chiến đấu, hi sinh dũng cảm của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC. Và còn biết bao gương mặt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên khắp mọi miền Tổ quốc đã và đang ngày đêm cống hiến, hy sinh thầm lặng vì sự bình yên của quê hương, đất nước. Họ đã và đang là những minh chứng sinh động cho tinh thần và bản lĩnh của người chiến sỹ Công an nhân dân tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, tận tụy với công việc, sẵn sàng quên mình vì nhân dân, vì sự nghiệp bảo vệ An ninh Tổ quốc trong bất kỳ tình huống nào.

Dưới sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, của Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, sự phối hợp hiệp đồng chặt chẽ của các cấp, các ngành, sự đùm bọc, giúp đỡ của nhân dân, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH ngày nay đã không ngừng lớn mạnh, trưởng thành về mọi mặt, cùng các lực lượng trong Công an nhân dân góp phần đảm bảo an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội và hội nhập quốc tế của đất nước. Dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH luôn khắc ghi lời Bác, giữ trọn lời thề sắt son "Trung với Đảng, Hiếu với Dân", vượt qua mọi khó khăn thử thách với quyết tâm là những "người lính" tiên phong trên mặt trận "chống giặc lửa", viết tiếp truyền thống vẻ vang của lực lượng, sẵn sàng hoàn thành mọi nhiệm vụ, góp phần đem lại sự bình yên cho những mùa Xuân mới./.

TẠP CHÍ PC&CC

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN MẬU TUẤT

ĐẢNG VÀ MÙA XUÂN CỦA DÂN TỘC

NGUYỄN ĐÌNH DŨNG

...Năm nào cũng vậy, khi nắng ấm của mùa Xuân về, cây cối đang độ xanh lá, tươi hoa, thiên nhiên như mỉm cười khoe sắc sau một mùa Đông tích tụ bổng bừng lên một sinh lực mới, một tinh hoa mới để bước vào một năm mới với bao niềm tin và hi vọng... Đồng thời với không khí vui Tết, đón Xuân, dân tộc ta hướng đến kỷ niệm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930), một ngày lịch sử trọng đại mà muôn đời con cháu chúng ta sẽ còn nhớ mãi như là buổi khởi đầu của sự hồi sinh.

Năm nay, trong không khí cả nước vui Tết - đón Xuân Mậu Tuất, Đảng ta - dân tộc ta - nhân dân ta long trọng kỷ niệm 88 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930 - 03/02/2018), trong lòng mỗi chúng ta đều cảm thấy hân hoan mừng thắng lợi, và lắng đọng nghĩ suy về một chiều sâu văn hoá, về con đường của Đảng quang vinh đang mang trong mình cả lương tri, trí tuệ và niềm tin của toàn dân tộc, bởi *"Đảng đã cho ta lẽ sống niềm tin/ Đảng là ngôi sao sáng, sáng nhất trong muôn vì sao"*.

Ngược dòng lịch sử của 88 năm về trước, lịch sử Việt Nam là lịch sử của đêm trường nô lệ. Dân tộc ta, nhân dân ta phải sống trong cảnh cơ hàn, chịu biết bao đau thương và tủi nhục của họa ngoại xâm:

"Thuở nô lệ dân ta mất nước
Cảnh cơ hàn trời đất tối tăm..."

Hướng về tương lai, chúng ta không thể nào quên một buổi sáng mùa Xuân Canh Ngọ (03/02/1930), Đảng ta ra đời, đã mang trong mình một duyên phận, mà như nhà thơ Tố Hữu đã viết:

"Đảng ta sinh ở trên đời
Một hòn máu đỏ, nên người Việt Nam"

Từ đây, cả dân tộc như được hồi sinh, đi theo ánh sáng của Đảng, tìm thấy con đường giải phóng dân tộc, xây dựng cuộc sống mới tự do. Cũng chính từ đây, nhờ sự dẫn dắt tài tình của nhà cách mạng Nguyễn Ái Quốc và đường lối sáng suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam, Đảng và dân càng thêm keo sơn, gắn bó thành khối thống nhất không gì lay chuyển nổi. Dưới ánh hào quang và màu cờ của Đảng, đã dẫn lối cho dân tộc Việt Nam vững bước tiến lên, bởi:

"Đảng ta Mác – Lênin vĩ đại
Lại hồi sinh, trả lại cho ta
Trời cao đất rộng bao la
Bát cơm, tấm áo, hương hoa, hồn người"

Nhờ có Cương lĩnh và đường lối đúng đắn, chỉ mới 15 tuổi, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta làm nên Cách mạng tháng Tám vĩ đại, lật đổ ách thống trị phong kiến - thực dân, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà (02/09/1945), nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á, thế giới biết đến Việt Nam với cái tên Hồ Chí Minh sáng ngời chân lý. Bước sang tuổi 25, nhờ bàn tay kỳ diệu của Đảng, của Bác, quân và dân ta lại lập nên chiến thắng Điện Biên Phủ rực rỡ tên vàng, chấn động khắp năm châu *"Chín năm làm một Điện Biên/ Nên vành hoa đỏ, nên thiên sử vàng"*. Từ đây, miền Bắc hoàn toàn giải phóng, tiến lên xây dựng chủ nghĩa xã hội. Thế giới mừng vui khôn xiết, ngợi ca "nước nhỏ đánh thắng đế quốc to".

Các thế lực thù địch, rồi lại thù trong giặc ngoài, nào chúng có chịu khoanh tay để chúng ta bình yên xây dựng đất nước. Lại lần nữa cả miền Nam bão táp phong ba, lũ đế quốc bày ra lắm mưu nhiều kế để chia núi, ngăn sông... hòng phá hoại nền độc lập dân tộc và thống nhất nước nhà. Đế quốc Mỹ - tên sen đầm quốc tế, bất chấp Hiệp định Genève, ngang nhiên xâm lược miền Nam Việt Nam, gây ra bao tội ác tày trời, làm cho nhân loại kinh hoàng: Chúng lập ra chính phủ tay sai Việt Nam Cộng hòa, lê máy chém đi khắp miền Nam để chặt đầu những người yêu nước, tìm mọi cách ly khai "Cộng sản Bắc Việt". Rồi chúng rải nhiều bom đạn, chất độc hoá học trên khắp miền Nam, chém giết, cướp phá đồng bào ta không chút nương tay..., nhằm đưa đất nước ta trở lại "Thời kỳ đồ đá", nhân dân ta trở lại kiếp ngựa trâu. Kiên định với con đường của chủ nghĩa Mác - Lênin, với mục tiêu "Độc lập dân tộc và Chủ nghĩa xã hội", Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng với Đảng Lao động Việt Nam đã lãnh đạo nhân dân cả nước anh dũng đứng lên "Đánh cho Mỹ cút - đánh cho ngụy nhào". Qua hơn 20 năm trời ròng rã "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước", Đảng đã đưa dân rộc ta về trọn với niềm vui trong mùa Xuân toàn thắng (1975), cả nước rợp bóng cờ sao, Bắc - Nam sum họp một nhà, tất cả cùng cất cao tiếng hát *"Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng..."*

Máu đỏ của biết bao liệt sỹ và đồng bào ta đã ngã xuống để làm cho lá cờ cách mạng Việt Nam càng thêm thắm đỏ. Nối bước chiến công và truyền thống của cha anh, Đảng đã lãnh đạo nhân dân ta bước vào thời kỳ đổi mới toàn diện với mục tiêu: "Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh". Từ trên đống đổ nát, hoang tàn với không ít khó khăn, thử thách "Mặc quanh ta sóng gió - dù đâu đó chiều tà", nhưng với lương tri - trí tuệ và niềm tin của người cộng sản, Đảng xác định ta vẫn là ta, một Việt Nam luôn đứng vững trên đôi chân của mình để xốc tới. Nhờ có Đảng tài tình, nhờ niềm tin và chân lý, sức mạnh Việt Nam lại vụt đứng lên sau một thời gian vấp ngã, với nhiều khó khăn, thử thách tưởng chừng không thể vượt qua trước những sai lầm, nóng vội, chủ quan duy ý chí của một thời bao cấp, trì trệ... Trải qua 30 năm lãnh đạo đổi mới đất nước, nhờ ánh sáng của Nghị quyết Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam toàn quốc lần thứ VI (1986) đến Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII (2016), Đảng đã đưa đất nước ta, dân tộc ta từng bước thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, vươn lên tầm cao mới, vững bước tiến vào thế kỷ XXI trên con đường công nghiệp hóa – hiện đại hóa, hội nhập sâu rộng với thế giới bên ngoài, kiên định với định hướng "Độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội", và mục tiêu "Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh", từng bước đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp hiện đại..., để xứng danh:

"Đảng ta là đạo đức, là văn minh
Là thống nhất độc lập, là hòa bình ấm no
Công ơn Đảng thật là to"

Với bấy nhiêu mốc vàng son chói lọi ấy, để có được ngày hôm nay - một Việt Nam ổn định, đổi mới và phát triển, một Việt Nam đang "mở lòng ra đón những tương lai huy hoàng" đủ để chúng ta tự hào, vững tin vào truyền thống và sức mạnh của Đảng trong suốt 88 năm qua, theo đúng như lời khẳng định của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Với tất cả tinh thần khiêm tốn của người cách mạng, chúng ta vẫn có quyền tự hào rằng: Đảng ta thật là vĩ đại! Lịch sử Đảng gắn liền với lịch sử dân tộc với bấy nhiêu năm đấu tranh anh dũng, vẻ vang quả là: Cả một kho lịch sử bằng vàng."

Kỷ niệm ngày lịch sử trọng đại này của dân tộc, trong không khí vui Tết, đón Xuân, mừng năm mới Mậu Tuất, năm bản lề thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng, trong lòng của mỗi chúng ta như có tiếng vang của hồn thiêng sông núi vọng về. Từ trong thẳm sâu của truyền thống cha ông, tinh hoa văn hoá của dân tộc, cùng với lương tri, trí tuệ và niềm tin chiến thắng của Đảng, như một ngọn đuốc dẫn đường đã trở thành niềm tin son sắt mà cả dân tộc gửi trao. Sức mạnh ấy, ý chí ấy đang thúc giục chúng ta vững tin bước tiếp trên con đường lớn mà Đảng và Bác Hồ đã lựa chọn với tất cả nỗ lực của ý Đảng và lòng dân, nhất định: "Tổ quốc ta sẽ mạnh giàu, đồng bào ta sẽ sung sướng".■

50 NĂM TRƯỚC VÀ NHỮNG VẦN THƠ XUÂN DẬY SÓNG…

NGUYỄN THỊ THỌ

Cách đây tròn 50 năm, Xuân Mậu Thân 1968 - một mùa Xuân của chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam; một mùa Xuân đã để lại một dấu mốc son trong lịch sử dân tộc; một mùa Xuân của cuộc Tổng tiến công và nổi dậy của quân và dân miền Nam thành đồng Tổ quốc. Mùa Xuân đó đã được khắc họa thật rõ nét trong các loại hình nghệ thuật - trong đó có những vần thơ Xuân dậy sóng.

Còn nhớ, vào tháng 12/1967, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã chủ trương mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân năm 1968. Trên cơ sở phân tích khách quan, khoa học tình hình so sánh lực lượng giữa ta và địch ở miền Nam, Bộ Chính trị kết luận: *"Diễn biến cơ bản của tình hình là ta đang ở thế thắng, thế chủ động và thuận lợi, địch đang ở thế thua, thế bị động và khó khăn. Tình hình chung cho phép ta có thể chuyển cuộc chiến tranh cách mạng của ta sang một thời kỳ mới, thời kỳ giành thắng lợi quyết định"*. Từ nhận định này, Bộ Chính trị và Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trương mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy đồng loạt trên toàn miền Nam. Hưởng ứng chủ trương đó của Bộ Chính trị và Bác Hồ, cả dân tộc ta vào cuộc; các loại hình văn học nghệ thuật cũng vào cuộc. Bởi thế, mùa Xuân này, những vần thơ Xuân đã được thể hiện phần lớn là những vần thơ Xuân dậy sóng - những vần thơ Xuân đã trực tiếp đóng góp tích cực trong Tổng tấn công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968.

Có thể nói, đây cũng là mùa Xuân mà Bác Hồ kính yêu của chúng ta có nhiều bài thơ Xuân đặc biệt nhất. Trong một bài viết của mình, ông Đàm Chu Văn có nhận định rằng: *"Trên thế giới, có nhiều dân tộc, nhiều quốc gia đem văn chương phục vụ chiến đấu nhưng lấy một bài thơ làm mệnh lệnh chỉ huy chiến đấu cho cả dân tộc thì có lẽ chỉ mới có dân tộc Việt Nam"*. Mùa Xuân này, ta hãy lắng nghe và cảm nhận một bài thơ Xuân như thế của Bác Hồ :

"Xuân này hơn hẳn mấy Xuân qua
Thắng trận, tin vui khắp nước nhà
Nam Bắc thi đua đánh giặc Mỹ
Tiến lên!
Toàn thắng ắt về ta!
(Mừng Xuân 1968 - Hồ Chí Minh)

Giao thừa năm ấy, dứt lời Bác đọc thơ: *"Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta"* là cả miền Nam, quân và dân ta đồng loạt trút bão lửa lên đầu quân xâm lược và bè lũ bán nước. Ôi, thật thần kỳ về một bài thơ Xuân mang mệnh lệnh tiến công! Mùa Xuân ấy, mặc dù Bác đang đi nghỉ dưỡng và chữa bệnh ở nước ngoài, nhưng Bác luôn theo dõi sát sao và động viên kịp thời những chiến công của quân và dân ta. Trị Thiên - Huế mùa Xuân năm ấy đã đồng loạt nổi dậy và tiến công vào 40 mục tiêu của địch ở cả nội và ngoại thành, làm chủ thành phố trong gần một tháng và thành lập chính quyền cách mạng ở nhiều nơi. Trong những chiến công vang dội này, có chiến công huyền thoại của 11 cô gái sông Hương đã anh dũng đánh lui nhiều đợt phản công của địch làm cho kẻ thù bạt vía kinh hồn. Bác nghe tin liền gửi thư khen và tặng 11 cô gái sông Hương bài thơ: *"Dõng dạc tay cầm khẩu súng trường/ Khôn ngoan dàn trận khắp phố phường/ Bác khen các cháu dân quân gái/ Đánh giặc Hoa Kỳ phải nát xương!"*. Chiến công nối tiếp chiến công. Tin thắng trận từ khắp chiến trường miền Nam dồn dập báo về làm xúc động lòng Người. Trong niềm vui chiến thắng ấy, Người đã làm bài thơ "Không đề" để trải nỗi lòng mình: *"Đã lâu không làm bài thơ nào/ Nay lại thử làm xem ra sao/ Lục khắp giấy tờ vần chửa thấy/ Bỗng nghe vần "thắng" vút lên cao!"*. Bài thơ Xuân này nhanh chóng lan xa. Cố nhà thơ Chế Lan Viên đã nói về bài thơ Xuân "độc đáo" này rằng : *Tại một cuộc họp ở Pari vào mùa Xuân 1968, khi nghe Bộ trưởng Hoàng Minh Giám đọc bài thơ tứ tuyệt này, cả hội trường trí thức Pháp đã vỗ tay và đứng dậy. Hàng trăm Việt kiều và chúng tôi lúc ấy ràn rụa nước mắt. Tự hào và sung sướng cho dân tộc ta biết nhường nào…* Vẫn trong không khí của mùa Xuân chiến thắng này, Bác viết tiếp một bài thơ Xuân bằng chữ Hán - Bài "Mậu Thân Xuân tiết" (Tết Mậu Thân), bài thơ được dịch là: *"Tháng tư hoa nở một vườn đầy/ Tía tía, hồng hồng đua sắc tươi/ Chim trắng xuống hồ tìm bắt cá/ Hoàng Oanh vút tận chân trời/ Trên trờ mây đến rồi đi/ Miền Nam thắng trận báo về tin vui"*. Mùa Xuân này, Bác luôn nghĩ đến miền Nam, hướng về miền Nam, tất cả vì miền Nam ruột thịt, nên ngay cả trong những bài thơ "Không đề" viết bằng chữ Hán viết về quyết tâm kiêng rượu, bỏ thuốc của mình, Bác cũng nhắc đến miền Nam yêu thương, và đây là bản dịch:*"Thuốc kiêng, rượu cữ đã ba năm,/ Không bệnh là tiên sướng tuyệt trần./ Mừng thấy miền Nam luôn thắng lớn,/ Một năm là cả bốn mùa Xuân"…*

Bên cạnh những vần thơ Xuân dậy sóng của Bác là những vần thơ Xuân như phấn chấn, như thúc giục, như hòa nhập vào tiếng súng tiến công của quân và dân miền Nam của nhà thơ Tố Hữu. *"Bài ca Xuân 68"* của nhà thơ như tiếng kèn vang dội non sông: *"Anh chị em ơi!/ Hãy giương súng lên cao, chào Xuân 68/ Xuân Việt Nam/ Xuân của lòng dũng cảm…"*. Nhà thơ gọi mùa Xuân này là "Xuân Việt Nam" - Mùa Xuân của một đất nước đang làm nên một sự kiện vang dội và nổi bật nhất trên thế giới lúc bấy giờ, góp phần làm nên bộ mặt và tầm vóc của thời đại. Vẻ đẹp Việt Nam như được tạc vào thế kỷ: *"Hoan hô anh giải phóng quân/ Kính chào anh, con người đẹp nhất!/ Lịch sử hôn anh, chàng trai chân đất/ Sống hiên ngang, bất khuất trên đời/ Như Thạch Sanh của thế kỷ hai mươi/ Một dây ná, một cây chông, cũng tiến công giặc Mỹ/ Không tự ngắm mình, anh chẳng hay đâu hỡi chàng dũng sỹ/ Cả năm châu chân lý đang nhìn theo…"*. Vâng, cả đất nước đang dõi theo các anh, cả thế giới, năm châu bốn bể cũng đang dõi theo các anh, các anh đó, không phải là những chàng dũng sỹ khổng lồ mà chỉ là những chàng trai với những *"chiếc mũ vải mềm dễ thương như một bàn tay nhỏ/ Chẳng làm đau một chiến lá trên cành/ Sáng trên đầu như một mảnh trời xanh/ Mà xông xáo, mà tung hoàng ngang dọc/ Mạnh hơn tất cả đạn bom/ Làm rung chuyển cả lầu Năm Góc"*. Không những thế, trong bài thơ, nhà thơ đã báo hiệu thời khắc quan trọng mở màn của*"Phút giao thừa đang chuyển…"* mà không hề làm "lộ quân cơ" qua mấy dòng kêu gọi: *"Tổ quốc ta! Hai mươi ba năm đau khổ/ Gian nan, bền gan kháng chiến/ Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!/ Hỡi bốn phương và những chiến trường xa/ Xin lắng nghe… Phút giao thừa đang chuyển/ Bác Hồ gọi. Ấy là mùa Xuân đến…"*. Đoạn cuối bài thơ là sự dự cảm và tiên đoán về những cơn bão lửa ở khắp thành thị, nông thôn miền Nam: *"Hoan hô Xuân 68 anh hùng!/ Hãy gầm lên như sấm sét đùng đùng/ Tất cả pháo! Và xông lên, dũng sỹ!/ Như khí phách Trần, Lê. Như oai vũ Quang Trung/ Khắp thành thị nông thôn/ Đánh tan đầu Mỹ, nguỵ!/ Vì Độc lập, Tự do, núi sông hùng vĩ/ Vì thiêng liêng giá trị Con người/ Vì muôn đời hoa lá xanh tươi/ Ta quyết thắng. Giành mùa Xuân đẹp nhất!"*. Mùa Xuân năm 2018 này, đọc lại "Bài ca Xuân 68" của cố nhà thơ Tố Hữu ta càng thấm thía tài thơ và sự dự cảm sáng suốt của người con xứ Huế anh hùng. Một người con xứ Huế khác, một nhà thơ, nhà tư tưởng, nhà văn hóa nổi tiếng cũng đã có một số bài thơ về mùa Xuân không thể nào quên này. Đó chính là nhà thơ Nguyễn Khoa Điềm. Vâng, trên mảnh đất "Đây thôn Vĩ Dạ" này, trong một lần tình cờ được gặp lại nhà thơ, ông đã kể lại cho chúng tôi nghe về xuất xứ của những bài thơ, như "Đất nước", như "Lời ru trên nương" và cả bài thơ "Đất ngoại ô" nói về cuộc tiến công và nổi dậy ở kinh thành Huế vào mùa Xuân 1968 ấy, rồi ông đọc cho chúng tôi nghe với chất giọng Huế nhẹ nhàng mà rắn rỏi: *"Có bao giờ như buổi sáng Xuân nay/ Chúng ta bay, nghìn độ lửa, ta bay/ Đất đuổi giặc, đất vươn dài bén gót/ Mang Cá tan hoang, Phú Bài vỡ mặt/ Ngoại ô mở rồi trăm lối ta băng băng/ Trái tim hồng lắp đầu súng chống*

tăng/ Ta đã lớn, ơi em, đồng chí/ Dưới mái xưa nhìn theo ta ứa lệ/ Sức trăm năm nay chuyển xuống lòng đường/ Cả ngoại ô làm chiến luỹ sông Hương/ Bắn tàu giặc như lá vàng héo rụng/ Em gái cứu thương, em trai cầm súng/ Mẹ may cờ, em nhỏ đón văn công/ Cửa Uỷ ban rực rỡ cờ hồng.../ Cảm ơn mẹ sinh con trên thành phố ngàn ngày/ Nắng và mưa, mười lăm năm bỡ ngỡ/ Nay con lại chào người dưới một vùng đạn lửa/ Người đẹp vô cùng với khẩu súng trong tay" ("Đất ngoại ô" - Nguyễn Khoa Điềm). Mùa Xuân 1968 này, còn có những văn nghệ sỹ cũng trở thành những chiến sỹ theo sát những đoàn quân điệp điệp trùng trùng. Họ không những góp những vần thơ mà còn góp cả những tiếng súng tiến công. Một trong những nhà thơ đó có nhà thơ Lê Anh Xuân. Nhà thơ đã anh dũng hi sinh ngay trên cửa ngõ Sài Gòn. Trước khi hi sinh, nhà thơ đã để lại "một dáng đứng Việt nam tạc vào thế kỷ": *"Anh gục xuống trên đường băng Tân Sơn Nhất/ Nhưng anh gượng đứng lên tì súng trên xác trực thăng/ Và anh chết trong khi đang đứng bắn/ Máu anh phun theo lửa đạn cầu vồng/ Trông thấy anh, giặc hốt hoảng xin hàng/ Có thằng gục xuống chân anh tránh đạn/ Bởi anh chết rồi nhưng lòng dũng cảm/ Vẫn đứng đàng hoàng nổ súng tấn công"* ("Dáng đứng Việt Nam" - Lê Anh Xuân). Một hình ảnh bình dị nhưng lẫm liệt và cao đẹp lạ thường. Đó là hình ảnh của những giây phút làm nên lịch sử; hình ảnh của những cái chết đã hóa thành bất tử; hình ảnh của người chiến sỹ giải phóng trong chân lý sinh ra … Có phải thế chăng, mà lúc bấy giờ, hình ảnh của anh giải phóng quân đã trở thành hình ảnh của đất nước Việt Nam kiên trung đang đứng lên dám chiến đấu và chiến thắng. Có nơi đâu như ở đất này, trong đánh giặc mà vẫn giờ những vần thơ người xưa ra đọc. Đọc những vần thơ căm thù, những vần thơ lửa cháy thuở đánh Tây mà tiếp lửa cho cuộc chiến chống Mỹ hôm nay. Đó là trường hợp của nhà thơ Hưởng Triều, trong Tổng tấn công vẫn đọc Lục Vân Tiên của cụ Đồ Chiểu: *"Đầu Xuân lớp lớp sóng xô/ Điều binh mấy đợt, phất cờ tấn công/ Sài Gòn trúc chẻ ngói tan/ Ô Qua giặc dữ kinh hoàng ngẩn ngơ!/ Cụ Đồ ơi những vần thơ/ Trăm năm thành đạt giấc mơ anh hùng!"* ("Trong Tổng tấn công đọc Lục Vân Tiên" - Hưởng Triều).

Năm tháng qua đi. Nhưng cuộc Tổng tiến công và nổi dậy của quân và dân miền Nam mùa Xuân 50 năm trước vẫn mãi còn là một mốc son lịch sử. Và những vần thơ Xuân của mùa Xuân năm ấy vẫn tiếp tục dậy sóng và trường tồn cùng với thời gian…■

THIẾU TƯỚNG, PGS, TS. NGUYỄN MẠNH HÀ – HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC CHẶNG ĐƯỜNG MỚI, QUYẾT TÂM MỚI

HOÀNG VIỆT
(Thực hiện)

Năm 2017, Trường Đại học PCCC đã gặt hái được nhiều thành công trong công tác giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học và các mặt hoạt động của nhà trường. Một mùa Xuân mới lại về, đối với thầy và trò Trường Đại học PCCC, mùa Xuân này mang theo cả những thử thách và nhiệm vụ trên một chặng đường mới. Nhân dịp đầu Xuân 2018, Tạp chí PC&CC đã có cuộc gặp gỡ, trao đổi với Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng nhà trường về những thành tựu nổi bật của Trường Đại học PCCC trong năm qua và phương hướng hoạt động của nhà trường đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

PV: *Thưa Thiếu tướng, năm 2017 đi qua đã khép lại nhiều dấu ấn và kết quả nổi bật trong công tác giáo dục, đào tạo và nghiên cứu khoa học nhà trường. Xin đồng chí cho biết những kết quả và dấu ấn nổi bật của nhà trường trong năm qua?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Năm 2017, tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29 của Ban Chấp hành Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo; Nghị quyết số 17 của Đảng ủy Công an Trung ương và Chỉ thị số 13 của Bộ trưởng Bộ Công an về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong Công an nhân dân; Trường Đại học PCCC đã triển khai thực hiện nhiều biện pháp nhằm chấn chỉnh và tập trung nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo trong nhà trường. Nhà trường đã không ngừng đổi mới nội dung, chương trình đào tạo các hệ học, bậc học; rà soát, bổ sung nội dung chương trình đào tạo cho phù hợp với thực tế; tập trung đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực và hiện đại, tổ chức biên soạn hồ sơ, giáo án theo mẫu mới với nhiều cải tiến để đảm bảo nâng cao chất lượng giảng dạy. Trường đã tổ chức mở các lớp bồi dưỡng, nâng cao về nghiệp vụ, phương pháp giảng dạy cho giáo viên và các lớp tập huấn bồi dưỡng kỹ năng sử dụng máy tính, bảng tương tác thông minh phục vụ cho công tác giảng dạy. Bên cạnh đó, nhà trường đã tiếp tục nâng cao chất lượng công tác giảng dạy theo tình huống nghiệp vụ đối với các Khoa chuyên ngành.

Qua việc triển khai thực hiện quy chế phối hợp với các đơn vị chức năng của Cảnh sát PC&CC TP Hồ Chí Minh, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an và Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai và qua thực tế hoạt động của Đội Chữa cháy và CNCH học tập do giáo viên và học viên đảm nhận, nhà trường còn tổ chức nhiều hội thảo nhằm nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo… Nhiều hoạt động sinh hoạt chuyên môn của giáo viên, học viên đã được nhà trường tổ chức đạt kết quả tốt và công tác tập huấn, giảng dạy; làm tốt công tác khảo thí, đảm bảo chất lượng đào tạo.

Nhà trường đã đặc biệt quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên ngang tầm nhiệm vụ. Hiện nay, đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục của nhà trường có 321 đồng chí, trong đó có 01 Giáo sư, 04 Phó Giáo sư, 12 Nhà giáo Ưu tú, 36 Tiến sỹ, 123 Thạc sỹ và nhiều đồng chí đang học Cao học, Nghiên cứu sinh; về chức danh có 15 Giảng viên chính, 113 Giảng viên. Công tác đào tạo bồi dưỡng giáo viên, nhất là giáo viên trẻ được thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả, đảm bảo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Bên cạnh đó, nhà trường thường xuyên giáo dục nhân cách và có chính bồi dưỡng cho cán bộ, giáo viên được chú trọng. Giáo viên các khoa, bộ môn đã tích cực tham gia các hoạt động nghiệp vụ, đi thực tế, tập trung trau dồi chuyên môn, và tổ chức các sân chơi bổ ích cho sinh viên như: Câu lạc bộ tiếng Anh, Câu lạc bộ Pháp luật, Câu lạc bộ Karatedo, Câu lạc bộ Những người yêu phương tiện kỹ thuật PCCC…

Năm 2017, nhà trường tiếp tục mở rộng quy mô, đa dạng hóa các đối tượng, loại hình đào tạo, bồi dưỡng phục vụ nâng cao trình độ cho cán bộ, chiến sỹ trong ngành và phục vụ nhu cầu xã hội. Trường Đại học PCCC đã tổ chức nhiều khóa, lớp học với nhiều cấp học và nhiều loại hình đào tạo. Đến nay, nhà trường đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Công an giao cho đào tạo đủ các bậc học từ bồi dưỡng, đến đào tạo Trung cấp, Đại học, Thạc sỹ và Tiến sỹ. Về loại hình đào tạo, có đủ các loại hình đào tạo: tập trung, vừa học vừa làm, văn bằng 2, liên thông từ Trung cấp lên Đại học... với số lượng học viên ngày càng tăng...

Công tác tuyển sinh trong năm qua đã được thực hiện theo đúng quy chế, quy định và các văn bản hướng dẫn. Công tác tổ chức thi tuyển, xét tuyển được thực hiện nghiêm túc, không để xảy ra sai sót. Công tác thanh tra, kiểm tra được tăng cường, trong đó tập trung vào việc kiểm tra thực hiện chương trình giảng dạy, quy chế, quy trình lên lớp, hồ sơ, giáo án của giáo viên; kiểm tra các điều kiện đảm bảo công tác

Đồng chí Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC tặng Giấy khen cho các Nhà giáo tiêu biểu của trường năm học 2016 - 2017. *Ảnh: Hồng Vân*

sách động viên khen thưởng đối với đội ngũ giáo viên có thành tích trong công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học, học tập bồi dưỡng nâng cao trình độ. Trong năm qua, trường đã cử 30 đồng chí đi đào tạo nâng cao trình độ Nghiên cứu sinh, Cao học, và cử hàng chục đồng chí tham gia các lớp bồi dưỡng trình độ chính trị, bồi dưỡng chức danh và các lớp bồi dưỡng khác.

Trong công tác NCKH, biên soạn giáo trình tài liệu dạy học, Trường đã triển khai thực hiện 05 nhiệm vụ khoa học cấp Bộ, 20 nhiệm vụ cấp Cơ sở, trong đó đã nghiệm thu 06 nhiệm vụ cấp Cơ sở. Trường Đại học PCCC đã triển khai nghiên cứu 29 chuyên đề khoa học, 24 sáng kiến cải tiến của cán bộ giáo viên, 36 đề tài nghiên cứu khoa học sinh viên. Công tác biên soạn giáo trình, tài liệu phục vụ giảng dạy và học tập tiếp tục được quan tâm bổ sung, chỉnh lý, biên soạn mới đảm bảo chất lượng, đúng tiến độ, nhất là đối với hệ đào tạo sau Đại học và các lớp bồi dưỡng kiến thức PCCC&CNCH.

Nhà trường đã làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên. Đã tích cực hưởng ứng các cuộc vận động lớn của Đảng, Nhà nước, các phong trào thi đua do Bộ Công an, Tổng cục Chính trị Công an nhân dân phát động, đặc biệt là cuộc vận động "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh", "Xây dựng phong cách người Công an nhân dân bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ", "Công an nhân dân học tập, thực hiện sáu điều Bác Hồ dạy"... Nội bộ nhà trường đoàn kết, nhất trí, cán bộ, chiến sỹ yên tâm công tác, đời sống cán bộ, giáo viên được nâng lên.

Đối với khối học viên, năm 2017, nhà trường đã tích cực tổ chức cho học viên tham gia nhiều cuộc thi như: Thi Học sinh giỏi; thi Cán bộ phòng cháy tương lai giỏi; Cán bộ lớp giỏi, Hướng dẫn viên du lịch tiềm năng; thi Tìm hiểu về pháp luật... Trong năm qua, nhà trường đã có nhiều học viên tham gia và đạt giải trong các cuộc thi do Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Công an tổ chức như: đã có 09 học viên tham gia kỳ thi Olympic Toán học và đạt 02 giải Nhì, 03 giải Ba; 06 học viên tham gia kỳ thi Olympic Vật lý và đạt giải Nhì toàn đoàn, với 02 giải nhất, 04 giải nhì, 01 giải Khuyến khích cá nhân; 08 học viên tham dự Kỳ thi Vô địch Tin học Văn

phòng thế giới (MOSWC) đạt thành tích 7/8 học viên đạt Chứng chỉ MOS. Trong Hội thi bắn súng, võ thuật thanh niên CAND năm 2017, đội tuyển Nhà trường giành được 5 huy chương Vàng, 3 huy chương Bạc, 12 huy chương Đồng, xếp vị trí Nhì toàn đoàn trên tổng số 23 đoàn tham gia.

Có thể nói, những thành tích đáng kể trên là sự cố gắng, nỗ lực của tập thể Đảng ủy, Ban Giám hiệu cùng toàn thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên nhà trường nhằm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

PV: *Để đạt được những kết quả nổi bật, tạo dấu ấn riêng của Trường Đại học PCCC, thầy và trò nhà trường đã nỗ lực, phấn đấu như thế nào, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Để có những kết quả trên, nhà trường đã làm tốt công tác chính trị tư tưởng; tiếp tục thực hiện có hiệu quả các cuộc vận động do Đảng và Ngành phát động, đặc biệt là Cuộc vận động "Xây dựng phong cách người CAND bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ". Thường xuyên quan tâm, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ, chiến sỹ; kịp thời thăm hỏi, động viên cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh khó khăn, cũng như giải quyết thỏa đáng tâm tư, nguyện vọng chính đáng của cán bộ, chiến sỹ. Nhờ làm tốt công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng cho cán bộ chiến sỹ, đại đa số cán bộ, chiến sỹ nhà trường luôn yên tâm tư tưởng công tác, học tập, rèn luyện, nội bộ đoàn kết, thống nhất về ý chí và hành động, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Đội ngũ cán bộ, giáo viên nhà trường luôn trách nhiệm với công việc, tìm tòi và phát huy sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, tích cực, chủ động trong công tác giảng dạy, trau dồi, bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn.

Trường Đại học PCCC luôn luôn được sự quan tâm, lãnh đạo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an, lãnh đạo Tổng cục Chính trị CAND, sự hợp tác, giúp đỡ của Công an, Cảnh sát PCCC các đơn vị địa phương và của các đơn vị có liên quan.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, cũng phải nói thêm rằng, hiện tại, nhà trường còn một số hạn chế, bất cập: chất lượng, tỷ lệ cán bộ, giáo viên đạt tiêu chuẩn chức danh học hàm, học vị theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Công an còn hạn chế; chưa có nhiều giáo viên đầu đàn và chuyên gia giỏi trên các lĩnh vực chuyên môn nghiệp vụ; năng lực của một số cán bộ còn hạn chế; cơ sở vật chất phục vụ dạy và học còn nhiều bất cập... Đó là những vấn đề tồn tại mà nhà trường sẽ phải tiếp tục khắc phục trong thời gian tới để có được những thành tích cao hơn nữa.

PV: *Thưa Thiếu tướng, vậy trong năm 2018, thầy và trò Trường Đại học PCCC sẽ cần thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm gì?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Quán triệt Nghị quyết số 10 – NQ/ĐUCA ngày 08/1/2018 của Đảng ủy Công an Trung ương về nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội và xây dựng lực lượng Công an nhân dân năm 2018; Chỉ thị số 01/CT-BCA-V11 ngày 08/1/2018 của Bộ Công an về nhiệm vụ công tác năm 2018 và chỉ đạo của Tổng cục Chính trị CAND, Kế hoạch công tác của nhà trường, năm 2018 được xác định là năm có ý nghĩa rất quan trọng. Đây là năm bản lề tiếp tục thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII và Nghị quyết Đại hội Đảng các cấp trong đó có Đại hội Đảng bộ nhà trường; cũng là năm Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an xác định mục tiêu, phương châm hành động của toàn lực lượng Công an nhân dân là: "Chủ động, đổi mới, kỷ cương, trách nhiệm, hiệu quả". Do đó, Trường Đại học PCCC xác định những nhiệm vụ trọng tâm cơ bản sau:

Một là: Tiếp tục chủ trương mở rộng các đối tượng đào tạo, đa dạng hóa các loại hình đào tạo về nghiệp vụ PCCC cho các đối tượng trong ngành Công an và cho các ngành kinh tế, văn hóa, xã hội đáp ứng yêu cầu đào tạo cho các đơn vị Công an, Cảnh sát PCCC và cho xã hội.

Hai là: Tập trung nâng cao chất lượng đào tạo cho tất cả các bậc học, các loại hình đào tạo. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra giáo dục, công tác khảo thí đảm bảo chất lượng đào tạo.

Ba là: Tiếp tục rà soát nội dung chương trình đào tạo cho phù hợp với thực tế và yêu cầu chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH; nghiên cứu, tổ chức hội thảo mô hình đào tạo nguồn nhân lực cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Tổ chức tuyển sinh đào tạo trình độ Tiến sỹ quản lý nhà nước về PCCC.

Bốn là: Quán triệt và thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả chỉ đạo của Bộ "năm công tác tổ chức, cán bộ"; đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, đi đôi với tinh giản biên chế. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng, xây dựng đội ngũ cán bộ, giáo viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Năm là: Tiếp tục quan tâm xây dựng cơ sở vật chất, khai thác có hiệu quả cơ sở vật chất hiện có, đặc biệt là các phòng thí nghiệm, các thiết bị dạy học, giáo trình, tài liệu phục vụ dạy và học. Nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ, giáo viên, công nhân viên và học viên nhà trường.

PV: *Trước chủ trương thu gọn và tinh giản bộ máy trong lực lượng CAND của Bộ Công an, Trường Đại học PCCC sẽ có những thay đổi như thế nào, thưa đồng chí?*

Thiếu tướng Nguyễn Mạnh Hà: Nghị quyết số 39-NQ/TW của Bộ Chính trị ban hành ngày 17/4/2015 về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức đã chỉ rõ: "Tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức; thu hút những người có đức, có tài vào hoạt động công vụ trong các cơ quan đảng, nhà nước và tổ chức chính trị - xã hội, đáp ứng được yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; góp phần nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, tiết kiệm, giảm chi thường xuyên, cải cách chính sách tiền lương." Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã họp từ ngày 04 đến ngày 11/10/2017 tại Thủ đô Hà Nội đã thảo luận, thông qua bốn nghị quyết chuyên đề và một số nội dung quan trọng. Trong đó có hai nghị quyết quan trọng có liên quan đến chủ trương tinh gọn tổ chức bộ máy và tinh giảm biên chế đó là: Nghị quyết số 18-NQ/TW "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn hoạt động hiệu lực, hiệu quả". Nghị quyết số 19-NQ/TW" về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập". Thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước, Đảng ủy Công an Trung ương đã ban hành và triển khai thực hiện Nghị quyết số 06 – NQ/ĐUCA, ngày 26/6/2017 về nghiên cứu xây dựng Đề án "Kiện toàn tổ chức bộ máy Bộ Công an tinh gọn, hoạt động hiệu lực hiệu quả". Tổ chức bộ máy và yêu cầu xây dựng tổ chức bộ máy, biên chế của lực lượng CAND phải đảm bảo được yêu cầu đặt ra là: "Bộ tinh, tỉnh gọn, huyện vững mạnh và xã bám chắc cơ sở." Quá trình nghiên cứu xây dựng Đề án, Ban Chỉ đạo, Tổ biên tập nghiên cứu xây dựng Đề án đã tiến hành tổ chức hội thảo, xin ý kiến nhiều lần. Cấp ủy, thủ trưởng các đơn vị các cấp đã quán triệt và thực hiện nghiêm túc chủ trương của Đảng ủy Công an Trung ương.

Thiếu tướng, PGS, TS. Nguyễn Mạnh Hà - Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC trao Giấy khen các tập thể và cá nhân có nhiều thành tích trong hoạt động Công Đoàn. Ảnh: PV

Đối với Trường Đại học PCCC là một trường đặc thù trong hệ thống các học viện, trường CAND. Nhà trường có nhiệm vụ đào tạo Đại học, Sau Đại học và các trình độ thấp hơn trong lĩnh vực PCCC&CNCH, cho lực lượng CAND, cho các ngành và cho xã hội; là trung tâm nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ về PCCC&CNCH bảo vệ tính mạng, tài sản của con người, bảo vệ và phát triển kinh tế, đất nước. Ngoài nhiệm vụ nêu trên, nhà trường còn làm nhiệm vụ đào tạo cán bộ PCCC cho Bộ An ninh nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào và bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC cho Cảnh sát PCCC Vương quốc Campuchia. Hiện tại, trên toàn quốc chỉ duy nhất có Trường Đại học PCCC được giao nhiệm vụ đào tạo và nghiên cứu khoa học về PCCC, ngoài ra không có cơ sở nào khác làm nhiệm vụ này.

Về chuyên môn nghiệp vụ PCCC&CNCH là nghiệp vụ chuyên môn riêng biệt; mục đích, nhiệm vụ PCCC&CNCH là đảm bảo an toàn an sinh cho con người, cho xã hội, góp phần bảo vệ và phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Chuyên môn nghiệp vụ về PCCC&CNCH rất ít liên quan đến các lĩnh vực chuyên môn, nghiệp vụ về an ninh và phòng chống tội phạm...

Thực tế nhiều nước trên thế giới, lực lượng PCCC và cơ sở đào tạo của lực lượng PCCC cũng được xác định là các đơn vị, lực lượng có tính đặc thù riêng, mang tính chất nghề nghiệp và tính xã hội sâu sắc. Và căn cứ vào tình hình phát triển kinh tế, xã hội, yêu cầu tình hình nhiệm vụ mà mỗi nước có thể thành lập ra một hoặc nhiều cơ sở đào tạo, nghiên cứu khoa học về PCCC&CNCH riêng biệt.

Trước yêu cầu "kiện toàn tổ chức bộ máy, tinh giảm biên chế, hoạt động hiệu lực, hiệu quả", Trường Đại học PCCC luôn luôn quán triệt và thực hiện nghiêm túc các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an và các hướng dẫn của Tổng cục Chính trị CAND trên một số nội dung cơ bản sau:

Một là: Thực hiện tốt việc đề xuất sắp xếp kiện toàn tổ chức bộ máy các đơn vị Khoa, Phòng, Bộ môn, Trung tâm, Tạp chí và Dự án trong nhà trường.

Hai là: Sắp xếp, bố trí một số vị trí cán bộ, giáo viên cho phù hợp với tổ chức, biên chế và năng lực trình độ cán bộ nhằm nâng cao hiệu quả công tác.

Ba là: Thực hiện tinh giảm biên chế theo chủ trương của Đảng, Nhà nước, quy định và hướng dẫn của Bộ Công an.

Bốn là: Tổ chức đào tạo, đào tạo lại, nâng cao trình độ cán bộ, giáo viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao, đảm bảo yêu cầu chức danh theo quy định.

Năm là: Báo cáo Bộ Công an tổ chức Hội thảo về đổi mới mô hình đào tạo, cấp đào tạo cho đội ngũ cán bộ, chiến sỹ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên nguyên tắc thực tế cần loại cán bộ nào thì loại cán bộ đó ứng với cấp học và trình độ chuyên môn phù hợp; gắn công tác đào tạo với sử dụng cán bộ hết sức thiết thực; tránh lãng phí trong đào tạo và sử dụng cán bộ.

Đón mùa Xuân 2018, trước một chặng đường mới, thầy và trò Trường Đại học PCCC sẽ quyết tâm xây dựng và phát triển nhà trường, nâng cao chất lượng giáo dục, góp phần tích cực trong công tác đào tạo nguồn nhân lực cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, thực hiện tốt nhiệm vụ được giao.

Xin chân thành cảm ơn đồng chí!■

Ngày 25/6/2015, Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI đã ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC. Chỉ thị số 47-CT/TW có ý nghĩa rất quan trọng, đã đặt ra những yêu cầu cấp thiết mà các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể các cấp cần tập trung thực hiện nhằm bảo đảm an toàn cháy, nổ trong xã hội. Cho đến nay, sau 2 năm đi vào thực hiện Chỉ thị, nhiều kết quả tích cực đã được ghi nhận. Nhân dịp Xuân Mậu Tuất 2018, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trao đổi và trò chuyện với Thiếu tướng, TS. Đoàn Việt Mạnh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về những thành tựu đạt được sau 2 năm thực hiện Chỉ thị 47-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng và những nhiệm vụ cần thực hiện trong thời gian tới.

THIẾU TƯỚNG, TS. ĐOÀN VIỆT MẠNH - CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC&CNCH:

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH SẴN SÀNG TRƯỚC MỌI THỬ THÁCH

VIỆT HƯƠNG
(Thực hiện)

PV: *Thưa Thiếu tướng, năm 2017 đã qua đánh dấu mốc 02 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC. Xin đồng chí cho biết sau 02 năm thực hiện Chỉ thị số 47, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã đạt được những kết quả và chuyển biến tích cực như thế nào?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Những năm gần đây, tình hình kinh tế, xã hội nước ta có những chuyển biến tích cực; quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đô thị hóa diễn ra nhanh chóng. Kéo theo đó, các cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, khu dân cư, hộ gia đình kết hợp sản xuất kinh doanh và phương tiện giao thông cơ giới có yêu cầu đặc biệt về bảo đảm an toàn PCCC tăng cả về số lượng và quy mô... dẫn đến nguy cơ về cháy, nổ, tai nạn, sự cố ngày càng gia tăng. Việc Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 47-CT/TW là hoàn toàn kịp thời và phù hợp với tình hình thực tế, nhằm khắc phục, giải quyết những tồn tại, hạn chế trong công tác PCCC&CNCH; nhất là tăng cường được sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp trong việc giải quyết những vấn đề nổi lên trong công tác PCCC. Sau hai năm thực hiện Chỉ thị đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, tích cực.

Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng đối với công tác PCCC&CNCH chuyển biến rõ rệt, nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền từ Trung ương tới các quận, huyện, phường, thị xã. Đây là vấn đề có ý nghĩa tiên quyết, then chốt nhằm thay đổi căn bản diện mạo công tác PCCC&CNCH trong 02 năm qua. Ngay sau khi Chỉ thị được ban hành, 100% các bộ, ngành, địa phương đã tổ chức phổ biến, quán triệt nội dung tới các chi bộ và đảng viên. Sau 02 năm thực hiện Chỉ thị đã có 42 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã phê duyệt và tổ chức thực hiện Đề án Quy hoạch hệ thống cơ sở của lực lượng Cảnh sát PCCC gắn với quy hoạch phát triển kinh tế, xã hội của địa phương. Nhiều giải pháp đầu tư cho công tác PCCC&CNCH được quan tâm và chỉ đạo quyết liệt; mạng lưới các Đội Chữa cháy đang dần được mở rộng, từng bước đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Riêng tại TP Hà Nội, TP Hồ Chí Minh và Bình Dương, Hội đồng nhân dân đã ban hành Nghị quyết xử lý những tồn tại về PCCC đối với các cơ sở đưa vào sử dụng trước khi Luật PCCC năm 2001 ban hành. Đây là vấn đề đã tồn tại trong nhiều năm chưa được giải quyết, mặc dù Luật PCCC (Điều 63a) đã quy định rất cụ thể. Sự vào cuộc quyết liệt của chính quyền địa phương trong việc xử lý vi phạm, nhất là công khai các hành vi vi phạm nghiêm trọng về PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng đã hướng đến mục đích nâng cao nhận thức, trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở, chủ đầu tư đối với công tác PCCC.

Từ cấp Bộ đến các sở, ban, ngành, địa phương đã có sự vào cuộc trong công tác PCCC. Nhiều quy chế phối hợp trong công tác PCCC được ký kết tạo sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ của các bộ, ngành, địa phương nói chung và của các sở, ban, ngành, Quân đội nhân dân, Ủy ban nhân dân các quận, huyện nói riêng trong triển khai thực hiện công tác PCCC&CNCH. Qua đó, đã tháo gỡ những khó khăn, vấn đề còn chồng chéo trong việc thực hiện quản lý nhà nước về PCCC, tăng cường được trách nhiệm, nghĩa vụ của các cấp, các ngành đối với công tác này. Sự phối hợp chặt chẽ này cũng đã góp phần cải cách thủ tục hành chính trong công tác thẩm duyệt, nghiệm thu về PCCC, công tác xác nhận đủ điều kiện về an ninh trật tự…

Diễn tập PCCC&CNCH tại Bà Rịa – Vũng Tàu. *Ảnh: PV*

Bên cạnh đó, sự tham gia vào cuộc, cùng đồng hành của các cơ quan báo, đài từ Trung ương đến địa phương đã tạo bước chuyển biến mạnh mẽ trong công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về PCCC, như: Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông Tấn xã Việt Nam tăng thời lượng đưa tin, tuyên truyền, phổ biến kiến thức, pháp luật về PCCC&CNCH. Đã có 29 Đài Truyền hình địa phương mở các chuyên trang, chuyên mục riêng về PCCC.

Nhận thức, ý thức tự giác chấp hành các quy định của pháp luật về PCCC của các cơ quan, đơn vị, tổ chức, hộ gia đình và cá nhân cũng đã được nâng lên rõ rệt. Theo thống kê, trung bình hàng năm lực lượng PCCC tại chỗ cùng với quần chúng nhân dân dập tắt gần 50% tổng số vụ cháy... Phong trào Toàn dân tham gia PCCC được đặt trong tổng thể công tác xây dựng phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, gắn nội dung công tác PCCC vào chương trình xây dựng cơ quan, đơn vị, xã, phường an toàn theo phương châm bốn tại chỗ. Chính quyền các cấp đã chỉ đạo xây dựng, phát triển, nhân rộng 2.040 phong trào, mô hình PCCC, gắn với biểu dương và nhân rộng 3.164 điển hình tiên tiến về PCCC.

Ngoài ra, công tác xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC đã có những bước tiến quan trọng, từng bước hiện đại hóa lực lượng Cảnh sát PCCC nhằm đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới góp phần phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Cùng với đó, hình ảnh lực lượng Cảnh sát PCCC trong nhân dân đã được thấu hiểu, đồng cảm, chia sẻ với những khó khăn, nguy hiểm của lực lượng Cảnh sát PCCC.

Đó là những kết quả quan trọng, đáng ghi nhận sau 2 năm thực hiện Chỉ thị, đã góp phần kiềm chế đến mức thấp nhất số vụ và thiệt hại do cháy, nổ gây ra.

PV: *Để có được những kết quả nêu trên, trong quá trình thực hiện Chỉ thị số 47, đã có những thuận lợi và khó khăn gì thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Có thể nói, 2 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW đã nhận được sự lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ của cấp ủy, chính quyền địa phương, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, cơ sở nên việc triển khai phổ biến, quán triệt nội dung Chỉ thị được sâu rộng, bảo đảm đến từng tổ chức cơ sở đảng, cơ quan, đơn vị, đoàn thể, hội viên, cán bộ, đảng viên, công nhân viên chức và người lao động. Sự đồng tình, ủng hộ và cùng tham gia vào cuộc của các bộ, ban, ngành và đông đảo quần chúng nhân dân trong triển khai thực hiện công tác PCCC&CNCH cũng đã thúc đẩy quá trình thực hiện Chỉ thị đạt hiệu quả cao. Ngoài ra, nhận thức của người dân cũng ngày càng được nâng cao, đi cùng đó là sự nâng lên của trình độ tri thức, nhận thức nói chung và nhận thức về công tác PCCC&CNCH nói riêng. Điều đáng mừng là nhân dân ngày càng quan tâm hơn đến công tác PCCC&CNCH. Thông qua công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức của các cơ quan chức năng, ý thức chấp hành, thực hiện pháp luật về PCCC&CNCH của người dân đã có những tiến bộ rõ rệt, từng bước phát huy được sức mạnh của toàn dân trong thực hiện công tác PCCC&CNCH.

(Xem tiếp trang 19)

"ÁO ẤM MÙA ĐÔNG"
hành trình mang yêu thương đến nhân dân vùng lũ

HỒNG VÂN

Một ngày cuối năm 2017, khi mưa phùn và giá lạnh bao trùm lên toàn bộ miền Bắc nước ta, chúng tôi được dịp theo chân đoàn từ thiện chương trình "Áo ấm mùa Đông – Tết yêu thương" của Trường Đại học PCCC đến tặng quà cho các gia đình chính sách, các hộ dân nghèo và các cháu thiếu nhi có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn vượt khó học tập tại 03 xã nghèo thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình.

Khác với thường ngày của mùa Đông lạnh giá, ngay từ khi trời còn chưa sáng tỏ, tại Cơ sở 1 Trường Đại học PCCC – 243 Khuất Duy Tiến, Thanh Xuân, Hà Nội, không khí dường như được hâm nóng bởi sức trẻ của các đoàn viên thanh niên tham gia trong buổi hoạt động từ thiện ủng hộ cho nhân dân vùng bị ảnh hưởng bởi lũ lụt thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. Những tiếng gọi nhau, những đôi tay thoăn thoắt chuyển từng những kiện hàng là áo ấm, chăn bông, ghế nhựa, bảng từ và đồ dùng học tập lên xe. Các đoàn viên, thanh niên cũng không quên cùng nhau dán băng rôn, khẩu hiệu của chương trình để giới thiệu với người dân về mái Trường Đại học PCCC và hành trình thiện nguyện của đoàn. Ánh đèn vàng lấp lánh chiếu qua những cành cây, khe cửa, lên những gương mặt trẻ trung cùng nụ cười rạng rỡ của các đoàn viên dường như đã làm tan đi cái giá lạnh của mùa Đông. Hình ảnh những người chiến sỹ Cảnh sát trẻ, tất bật sắp xếp, vác các bao tải đựng đồ, chuẩn bị cho chuyến hành trình trao yêu thương cho mùa Đông thêm ấm áp tới nhân dân các bản, làng nơi vùng cao còn đang gặp nhiều khó khăn, lam lũ, tuy mệt và đói mà không hề phàn nàn, miệng luôn mỉm cười: "Bao nhiêu đây, đâu có nhọc nhằn gì"... khiến chúng tôi không khỏi xúc động và càng cảm nhận rõ sức trẻ, lòng nhiệt huyết của tuổi thanh xuân đã góp phần tạo nên mùa Xuân ấm áp tình người.

Tháng 9, tháng 10/2017, trên địa bàn các tỉnh miền núi phía Bắc đã phải trải qua trận lũ lụt lịch sử, gây thiệt hại hàng nghìn tỉ đồng và cướp đi sinh mạng của hàng trăm người dân. Huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình là một trong những địa phương chịu hậu quả nặng nề nhất do lũ lụt (đặc biệt là các xã Khoan Dụ, Yên Bồng...), khiến cho nhân dân nơi đây vốn đã nghèo nay lại càng lâm vào hoàn cảnh thiếu thốn, khó khăn. Với mong muốn đem tới cho người dân nghèo và các em nhỏ trong độ tuổi đến trường ở những địa phương này có một mùa Đông ấm áp, đầy đủ hơn; đồng thời giúp nhân dân tăng thêm niềm tin vào Đảng, Nhà nước, vào một cuộc sống tươi đẹp, từ 1/12/2017, Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên phối hợp với Hội Phụ nữ và Công đoàn nhà trường bắt đầu phát động Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông - Tết yêu thương" lần thứ V, năm 2018 để kêu gọi sự quyên góp, ủng hộ từ các tổ chức, cá nhân trong Trường Đại học PCCC.

Trao đổi với chúng tôi, đồng chí Đại úy Vũ Quốc Giáp - Bí thư Đoàn Thanh niên nhà trường chia sẻ: "Tuy chương trình được phát động trong thời gian rất ngắn nhưng đã nhận được sự quan tâm, tạo điều kiện của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và lãnh đạo các đơn vị, sự đồng tình, ủng hộ của tập thể cán bộ, giáo viên, công nhân viên, học viên toàn trường ngay từ những ngày đầu thực hiện. Kết quả, sau hơn 20 ngày vận động, Ban Tổ chức đã nhận được 120 triệu tiền mặt, 20 thùng quần áo ấm và các trang thiết bị học đường. Số tiền này, chúng tôi đã trích một phần để mua chăn ấm và các vật dụng học tập khác nhằm hỗ trợ cho người dân nghèo và các cháu thiếu nhi, còn lại chúng tôi tặng tiền mặt cho bà con nhân dân, hy vọng sẽ giúp đỡ phần nào để họ vượt qua thời gian khó khăn này".

Ngày 29/12/2017, đoàn từ thiện do đồng chí Đại tá, TS. Lê Quang Bốn – Phó Hiệu trưởng nhà trường làm Trưởng đoàn cùng đại diện Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên, Công đoàn, Hội Phụ nữ nhà trường và các đoàn viên thanh niên tiêu biểu đã đến thăm, tặng quà cho các gia đình chính sách, các hộ gia đình khó khăn và các cháu thiếu nhi tại các 03 xã: Chi Nê, Khoan Dụ, Yên Bồng thuộc huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. Vượt qua chặng đường dài hơn 100km, với hai bên đường là rừng, núi và những đoạn đường hẹp, quanh co, xuyên qua cái rét lạnh buốt của mùa Đông, chúng tôi cảm nhận thấy rõ sự hào hứng, phấn khởi của các bạn đoàn viên thanh niên trong đoàn tình nguyện khi mang những bộ quần áo ấm, chăn bông, đồ dùng học tập cho nhân dân địa phương. Bạn Thu Huyền – thành viên trong Ban Chấp hành đoàn trường tâm sự: "Trong chuyến đi tiền trạm cùng đồng chí Bí thư đoàn trường, chúng em được tận mắt chứng kiến cuộc sống nghèo khó của người dân nơi đây trong cái giá lạnh cắt da, cắt thịt của mùa Đông, hình ảnh các em nhỏ mỏng manh trong những tấm áo rách sờn, đôi bàn chân trần tím tái, nứt nẻ co ro trong những đôi dép cũ rách... không khỏi khiến cho mọi người có cảm giác chạnh lòng, xót xa. Với những món quà nhỏ lần này, chúng em hy vọng có thể làm vơi bớt phần nào khó khăn, giúp các em nhỏ, những hộ dân nghèo có thêm điều kiện, nghị lực trên hành trình đến với con chữ, cũng như cải thiện cuộc sống hàng ngày".

Điểm dừng đầu tiên của đoàn từ thiện là trụ sở Công an huyện Lạc Thủy. Tại đây, đoàn đã nhận được sự phối kết hợp và giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo Công an huyện, các đồng chí lãnh đạo Huyện ủy và cán bộ Huyện đoàn trong việc đưa đoàn tới các địa điểm trao quà cho bà con nhân dân địa phương. Trong chuyến hành trình tại 3 xã Chi Nê, Khoan Dụ, Yên Bồng, đoàn công tác nhà trường đã trao tặng 21 suất quà cho các gia đình thương binh, liệt sỹ và 101 hộ nghèo (mỗi suất trị giá 500 nghìn đồng); 140 suất quà cho các cháu học sinh nghèo vượt khó, hiếu học trong các trường Tiểu học, Trung học cơ sở trên địa bàn (mỗi suất 300 nghìn đồng); 215 chăn ấm, 20 thùng quần áo các loại, trao tặng các trường Tiểu học, Trung học cơ sở 10 bảng từ, 200 ghế nhựa; 1000 quyển vở viết và nhiều sách giáo khoa, đồ dùng học tập. Tổng trị giá quà tặng ước tính gần 160 triệu đồng.

Đại diện đoàn từ thiện Trường Đại học PCCC trao tặng quà cho các em thiếu nhi xã Khoan Dụ, huyện Lạc Thủy, tỉnh Hòa Bình. *Ảnh: Hồng Vân*

Niềm vui mừng của các em nhỏ vùng lũ khi nhận được những món quà do đoàn từ thiện Trường Đại học PCCC trao tặng. *Ảnh: Hồng Vân*

Ông Nguyễn Văn Thủy – Bí thư Đảng ủy xã Khoan Dụ cho biết: "Khoan Dụ là một trong những xã nghèo của huyện Lạc Thủy, đặc biệt sau đợt lũ lụt vừa qua, đời sống của người dân rất nhiều thiếu thốn. Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông" của đoàn tình nguyện Trường Đại học PCCC có ý nghĩa rất thiết thực, giúp cho nhân dân trong xã giảm bớt khó khăn và có một mùa Đông ấm áp hơn để yên tâm lao động sản xuất". Tiếp nhận 200 chiếc ghế nhựa và 5 bảng từ do đoàn công tác nhà trường trao tặng, đồng chí Quách Văn Tiến – Hiệu trưởng Trường Trung học cơ sở Yên Bồng chia sẻ: "Tôi xin thay mặt thầy và trò 2 trường Tiểu học Yên Bồng và Trung học cơ sở Yên Bồng cám ơn các đồng chí lãnh đạo và tập thể cán bộ, giáo viên, học viên Trường Đại học PCCC đã không quản ngại đường xá xa xôi đến với xã nghèo chúng tôi, quan tâm, ủng hộ, sẻ chia tới các em học sinh vùng cao. Thầy và trò chúng tôi rất cảm động trước tấm lòng của đoàn công tác nhà trường và hy vọng trong thời gian tới, tiếp tục nhận được sự quan tâm, hỗ trợ của các đơn vị để trẻ em nơi đây vơi bớt đi khó khăn, có điều kiện tốt hơn trong sinh hoạt và học tập".

Quả thực, khi được nhận những phần quà do các đồng chí lãnh đạo nhà trường trao tặng, chúng tôi cảm nhận được sự rạng rỡ, niềm hạnh phúc trên khuôn mặt các em nhỏ. Tôi nhớ mãi hình ảnh một em học sinh trên tay cầm gói quà, mân mê mấy quyển vở mới, sau đó lại vội vàng cất vào túi như sợ bị rơi mất, rồi nhìn thấy tôi, em nhoẻn miệng cười tươi rói: "Thế là cháu có vở mới để đi học rồi, lại còn có cả tiền nữa! Cháu sẽ bảo mẹ mua cho 1 chiếc cặp sách mới để đến trường, vì cặp sách của cháu đã bị rách từ lâu lắm rồi!". Vui mừng khi nhận món quà là chiếc chăn mới ấm áp, em Cao Thị Yến, học sinh lớp 5B, Trường Tiểu học Yên Bồng không giấu được niềm vui và xúc động, em chia sẻ: "Nhờ có món quà mà các cô, các chú tặng cho mà cháu có chăn ấm để đắp cho mùa đông lạnh giá này. Nhà cháu đã bị lũ cuốn trôi hết đồ đạc, chả còn gì nữa...". Lau giọt nước mắt, em cho biết thêm: "Cháu cám ơn tình cảm của các cô, các chú đã dành cho chúng cháu, cháu xin hứa sẽ học tập thật tốt để xứng đáng là con ngoan trò giỏi, cháu ngoan Bác Hồ ạ".

Chương trình từ thiện "Áo ấm mùa Đông" bắt đầu được phát động lần đầu tiên trong Trường Đại học PCCC từ năm 2013, do Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên nhà trường chủ trì. Trong suốt 5 năm thực hiện, chương trình đã đạt được nhiều thành công hơn mong đợi, Ban Tổ chức đã mang hơi ấm đến đông đảo bà con nhân dân và các em nhỏ ở các tỉnh miền núi phía Bắc như: Lai Châu, Hà Giang, Tuyên Quang, Hòa Bình... và ủng hộ nhiều địa phương xảy ra thiên tai, lũ lụt ở các tỉnh miền Trung. Tổng giá trị số quà tặng mà chương trình đã dành cho bà con nhân dân ước tính khoảng 550 triệu đồng. Những món quà với rất nhiều công sức và tâm huyết, tuy giá trị không lớn về vật chất nhưng lại rất thiết thực, kịp thời, mang nhiều ý nghĩa về tinh thần, thể hiện tình cảm, tấm lòng và sự quan tâm sẻ chia chân thành của những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC đối với nhân dân. Chia sẻ về những ngày đầu tổ chức thực hiện chương trình, đồng chí Bí thư Đoàn trường cho biết: "Gây quỹ không phải là việc dễ dàng, nhiều khi chúng tôi đi tuyên truyền, vận động mà chẳng được bao nhiêu, vì lúc đó, mọi người vẫn chưa thật quan tâm đến các hoạt động từ thiện của Đoàn Thanh niên nhà trường. Khi ấy, Ban Chấp hành Đoàn trường cũng thấy lo lắng... Nhưng nhờ có sự động viên kịp thời của các đồng chí lãnh đạo nhà trường, chúng tôi lại có thêm động lực để làm việc và tiếp tục kêu gọi các tổ chức, cá nhân ủng hộ gây quỹ". Không ngại khó, không ngại khổ, giúp đỡ kịp thời nhân dân ở các vùng khó khăn, chính là phương châm mà đoàn viên thanh niên nhà trường xác định khi tham gia chương trình "Áo ấm mùa Đông". Bạn Trung Đức – Bí thư Chi đoàn D32B nhấn mạnh: "Chương trình không chỉ giúp các em nhỏ, người nghèo vùng khó khăn được ấm áp hơn, mà cũng là cơ hội để mỗi bạn trẻ chúng em có thêm những trải nghiệm về cuộc sống, có ý thức hơn về trách nhiệm của mình với cộng đồng. Đây cũng là dịp để các đoàn viên thể hiện tinh thần đoàn kết, lòng nhiệt thành, sức trẻ, tinh thần tương thân tương ái, chung sức vì cộng đồng".

Chia tay bà con nhân dân và các em nhỏ khi chiều Đông dần buông xuống, với bao lưu luyến kẻ ở, người đi đã làm xua tan cái giá lạnh miền sơn cước nơi này. Trong chuyến hành trình mang yêu thương về với yêu thương, Đoàn Từ thiện "Áo ấm mùa Đông – Tết yêu thương năm 2018" của Trường Đại học PCCC không chỉ để lại nhiều ấn tượng tốt đẹp trong lòng người dân địa phương, mà còn góp phần tô thắm thêm truyền thống gắn bó nghĩa tình quân – dân khi dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất đang đến gần.■

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng bố trí lực lượng trên sông bảo vệ Lễ hội Pháo hoa DIFF 2017.
Ảnh: Việt Thành

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng tham gia diễn tập phòng chống khủng bố bảo vệ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017.
Ảnh: Việt Thành

CẢNH SÁT PC&CC TP ĐÀ NẴNG: NHỮNG DẤU ẤN 2017

MỘC MIÊN

Năm 2017 là một năm mang đậm dấu ấn Đà Nẵng bởi sự thành công tốt đẹp của những sự kiện mang tầm quốc tế do thành phố đăng cai tổ chức. Tháng 11 vừa qua, Đà Nẵng trở thành tâm điểm của cả thế giới trong Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Trước đó là Diễn đàn Đầu tư Đà Nẵng với hơn 1.200 đại biểu tham gia hay Lễ hội Pháo hoa dài nhất và lớn nhất Đông Nam Á thu hút hàng triệu khách du lịch... Để làm nên thành công đó là sự đồng lòng, quyết tâm của cả hệ thống chính trị và nhân dân thành phố, trong đó lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố tự hào góp phần đảm bảo tuyệt đối an ninh, an toàn PCCC&CNCH, chung tay xây dựng Đà Nẵng trở thành một điểm đến an toàn và thân thiện.

Sự kiện đầu tiên trong năm 2017 ghi dấu tinh thần trách nhiệm, sự tập trung cao độ, sự bền bỉ của lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố đó là đảm bảo an toàn PCCC&CNCH tại Lễ hội Pháo hoa Đà Nẵng 2017 (DIFF 2017). Có thể nói, đây không phải là lần đầu tiên những chiến sỹ của Cảnh sát PC&CC Đà thành tham gia bảo vệ một cuộc thi pháo hoa quốc tế, bởi hàng năm, Đà Nẵng đều tổ chức cuộc thi này, nhưng đây có lẽ là lần bảo vệ dài hơi nhất vì thời gian diễn ra Lễ hội Pháo hoa Quốc tế DIFF năm 2017 kéo dài đến tận… 2 tháng (từ ngày 29/4/2017 đến 24/6/2017). Không chỉ có pháo hoa mà hàng chục lễ hội đường phố, ẩm thực cũng tổ chức đồng hành trong suốt 2 tháng đó...

Một khối lượng công việc khổng lồ cần phải chuẩn bị để đảm bảo an toàn cho lễ hội, đặc biệt là an toàn cháy, nổ và CNCH phải được đặt lên hàng đầu.

Ngay từ khi có chỉ đạo của UBND thành phố về việc đảm bảo an ninh, an toàn cho dịp lễ hội, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã sớm có những kế hoạch, công văn đảm bảo an toàn PCCC như: Kế hoạch tăng cường công tác PCCC&CNCH tại các khu, điểm du lịch trên địa bàn thành phố; Kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC&CNCH tại Lễ hội Pháo hoa Quốc tế Đà Nẵng - DIFF 2017, rà soát xây dựng phương án chữa cháy và CNCH. Đơn vị cũng tăng cường tuyên truyền và tổ chức kiểm tra an toàn PCCC đối với các cơ sở lưu trú, đặc biệt là các cơ sở gần địa điểm bắn pháo hoa như: các khách sạn ven sông Hàn, khách sạn lớn, nhà nghỉ và các cơ sở trọng điểm trên địa bàn thành phố, yêu cầu các chủ cơ sở này cam kết thực hiện các giải pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH.

Một trong những vấn đề hết sức quan trọng của công tác đảm bảo an toàn PCCC tại lễ hội chính là bảo vệ một khối lượng rất lớn pháo hoa được tập kết, vận chuyển để phục vụ lễ hội. Một tháng trước khi lễ hội diễn ra, pháo đã được tập kết ở kho chứa pháo đặt tại Đại đội Trinh sát – Bộ Chỉ huy quân sự TP Đà Nẵng, thuộc phường Hòa Khánh Bắc, quận Liên Chiểu, TP Đà Nẵng. Đồng nghĩa với việc 3 tháng liền, 24/24 giờ, một kíp các chiến sỹ Cảnh sát PCCC bảo vệ tại kho pháo luôn ở trong tư thế sẵn sàng chiến đấu. Mọi việc xuất, nhập pháo đều được kiểm soát nghiêm ngặt, mỗi đợt vận chuyển pháo từ điểm tập kết đến bãi bắn đều được xe chữa cháy áp tải để ngăn ngừa mọi sự cố có thể xảy ra. Còn tại khu vực bắn pháo hoa, lực lượng PCCC đã tiến hành khảo sát địa điểm bắn, kiểm tra an toàn PCCC trước một ngày khi pháo được vận chuyển về đây, một kíp xe chữa cháy và các phương tiện chữa cháy phối hợp với bộ phận thường trực tại điểm bắn túc trực cả ngày lẫn đêm. Đồng thời trong suốt quá trình lắp đặt pháo hoa luôn có cán bộ PCCC theo dõi, kiểm tra an toàn.

Trên sông Hàn, phối hợp với bộ đội biên phòng thành phố, Phòng Cảnh sát Giao thông, Cảnh sát PC&CC cũng có phương án điều tiết giao thông, cấm các phương tiện tàu thuyền đi qua lại khu vực nguy hiểm trong thời gian trình diễn pháo hoa và khi có yêu cầu của Ban Tổ chức. Ba xuồng cao tốc có gắn máy bơm được bố trí để đề phòng các tình huống cháy, nổ xảy ra để đảm bảo an toàn trên tuyến sông. Các phương tiện trên sông được yêu cầu được trang bị thêm bình chữa cháy cũng như phải trang bị đầy đủ áo phao để xử lý các tình huống xấu xảy ra.

Ngoài những địa điểm bắn pháo hoa, khu vực nơi diễn ra các sự kiện văn hóa bên lề, các lễ hội… đều được kiểm tra an toàn cháy, nổ, triển khai lực lượng, phương tiện thường trực, sẵn sàng tổ chức chữa cháy cũng như hướng dẫn an toàn, chỉ dẫn lối thoát hiểm cho người dân đảm bảo đáp ứng cao nhất, xử lý nhanh nhất các tình huống cháy, nổ, sự cố CNCH, bảo vệ tuyệt đối an toàn trước, trong, sau khi diễn ra Lễ hội pháo hoa. Trước đó, đơn vị PCCC đã dự kiến tình huống cháy, nổ có thể xảy ra như: cháy do sự cố kỹ thuật trong việc lắp ráp, trình diễn pháo hoa, chập điện tại hệ thống âm thanh khu vực sân khấu, sập đổ sân khấu do không đảm bảo yêu cầu kỹ thuật trong việc lắp ráp, dựng khán đài và đưa ra phương án giải quyết.

Mọi thứ chuẩn bị đã sẵn sàng để cho một lễ hội pháo hoa trọn vẹn và thành công. Đêm pháo đầu tiên với chủ đề "Hòa" có lẽ là đêm căng thẳng nhất đối với những cán bộ, chiến sỹ PCCC vì có quá nhiều đạo cụ biểu diễn có sử dụng lửa trên sân khấu chính. Mỗi khi Ban Tổ chức đốt lửa hoặc bắn pháo sáng, pháo xoay trên sân khấu là các cán bộ, chiến sỹ lại căng mình quan sát, chú ý từng vị trí bảo vệ đề phòng sự cố có thể xảy ra để kịp thời xử lý. Tại khu vực bãi bắn, mỗi người chiến sỹ Cảnh sát PCCC như những hoa tiêu theo dõi các điểm rơi của pháo, chỉ cần một tia pháo rơi trúng người xem hay gặp chất dễ cháy, nổ mà không kịp dập tắt cũng có thể trở thành thảm họa, đã có quá nhiều bài học, nhiều vụ việc tương tự xảy ra trên thế giới - cho nên một phút cũng không thể lơ là. Cứ thế, trong 2 tháng liền, nét mặt căng thẳng, lo âu ấy kéo dài cho đến đêm cuối cùng của lễ hội pháo hoa. 2 tháng, có những đêm mưa tầm tã, có những ngày nắng gắt đến rát thịt, người lính phòng cháy vẫn vững vàng nhiệm vụ, là điểm tựa để người dân thành phố, du khách cảm thấy an lòng, tận hưởng những màn pháo hoa rực rỡ. Lúc đêm trình diễn kết thúc, khi mọi người tất bật từ khu vực trung tâm tản về trên khắp các ngả đường, những người chiến sỹ PC&CC mới thở phào nhẹ nhõm vì đã hoàn thành trọn vẹn nhiệm vụ của mình, thu dọn trở về đơn vị chuẩn bị cho một nhiệm vụ mới.

Ngay sau khi sự kiện Lễ hội Pháo hoa Quốc tế DIFF năm 2017 kết thúc, những chiến sỹ của Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng lại tiếp tục thực hiện nhiệm vụ nặng nề hơn nữa đó là đảm bảo tuyệt đối an ninh, an toàn PCCC&CNCH cho Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Mặc dù Tuần lễ Cấp cao APEC 2017 chỉ diễn ra tại Đà Nẵng có 6 ngày (từ 6/11/2017 - 11/11/2017) nhưng đây là tuần lễ trọng tâm nhất, tập trung tất cả những vị lãnh đạo quan trọng nhất trên toàn trên toàn thế giới, đòi hỏi không được xảy ra bất cứ sai sót nào. Mọi công tác tuyên truyền, kiểm tra an toàn, đào tạo huấn luyện PCCC&CNCH tại các cơ sở trọng điểm của thành phố đều được Cảnh sát PC&CC thành phố tăng cường ngay từ đầu năm 2017. Trong đó, đợt cao điểm là 45 ngày ra quân đảm bảo an toàn PCCC&CNCH bảo vệ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017 (từ ngày 1/10 đến 15/11/2017) với quyết tâm không để xảy ra cháy, nổ gây thiệt hại về người và tài sản trước, trong thời gian diễn ra Tuần lễ Cấp cao tại TP Đà Nẵng, sẵn sàng hoàn thành nhiệm vụ được giao. Đơn vị cũng xây dựng 45 phương án PCCC&CNCH, trong đó tổ chức diễn tập 25/25 phương án tại các địa điểm có diễn ra các hoạt động của sự kiện quan trọng này, cũng như nơi ở của lãnh đạo các nền kinh tế. Đồng thời phối hợp với các đơn vị, lực lượng vũ trang thành phố tham gia luyện tập, diễn tập phòng chống khủng bố, giải cứu con tin trên cả đường phố lẫn trên sông, đảm bảo an ninh, an toàn tại Cảng biển Đà Nẵng, diễn tập sự cố hóa chất, diễn tập khẩn nguy tại sân bay Đà Nẵng... nhằm ngăn chặn làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động, góp phần giữ vững ổn định an ninh chính trị. Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã huy động tổng lực để hướng tới bảo vệ an toàn tuyệt đối cho APEC 2017.

Khi mọi công tác chuẩn bị cho APEC đã sẵn sàng thì cơn bão số 12 ập đến khiến nhiệm vụ của các chiến sỹ Cảnh sát PC&CC lại nặng nề hơn gấp đôi. Trong mưa bão, cán bộ, chiến sỹ lực lượng PC&CC TP Đà Nẵng vừa tham gia ứng trực sẵn sàng chiến đấu tại các mục tiêu phục vụ APEC, vừa tham gia khắc phục hậu quả do bão, lũ gây ra trên địa bàn thành phố. Gần 40 điểm chốt trực trọng điểm được Cảnh sát PC&CC thành phố bố trí trực chiến bảo vệ APEC nhanh chóng ổn định sau mưa bão để sẵn sàng hiệp đồng tác chiến với các đơn vị, lực lượng liên quan trong công tác bảo vệ, chiến đấu. Song song với đó, hàng chục cán bộ, chiến sỹ cùng phương tiện được triển khai khắp các ngả đường để giúp nhân dân chèn chống nhà cửa, tháo dỡ các biển quảng cáo hỏng, dọn dẹp cây xanh; di dời các trụ điện bị gãy đổ, vệ sinh lại tuyến phố làm thông thoáng, đảm bảo tuyến đường giao thông phục vụ APEC được thuận lợi. Đồng thời, đơn vị cũng huy động phương tiện, lực lượng đi cứu trợ người dân trong vùng bị mưa lũ cô lập, đảm bảo an toàn tính mạng và tài sản nhân dân. Có thể nói, khó khăn chồng chất khó khăn nhưng với tinh thần và trách nhiệm cao, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã cố gắng nỗ lực đảm bảo tuyệt đối an toàn PCCC&CNCH Tuần lễ Cấp cao APEC 2017, không để xảy ra các sự cố cháy, nổ tại các khu dân cư, địa điểm tổ chức các cuộc họp hội nghị, tiệc chiêu đãi, tham quan du lịch… trong khuôn khổ Tuần lễ Cấp cao, góp phần tích cực vào thành công chung của năm APEC 2017.

Cùng với Hà Nội và TP Hồ Chí Minh, Đà Nẵng đang trở thành điểm đến của nhiều sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội trong nước và quốc tế. Năm 2017 của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã khép lại với những dấu ấn khẳng định tầm quan trọng của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng trong công tác đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội. Bước sang năm mới 2018, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng sẽ giữ vững niềm tin, tiếp tục duy trì, phát huy những kết quả đạt được, luôn luôn chủ động, khắc phục hạn chế để đảm bảo phục vụ tốt nhất các sự kiện sẽ được diễn ra tại TP Đà Nẵng. Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã sẵn sàng với những nhiệm vụ mới vì mục tiêu bình yên, hạnh phúc của nhân dân.■

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế tr... lực lượng cứu trợ người dân trong mưa lũ.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng giúp dân khắc phục hậu quả ảnh hưởng bão số 12.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng

Mùa Xuân sau giông bão

BÀO TRUNG

Trong những ngày Xuân vui năm mới sắp đến, khi người người nhà nhà cùng dọn dẹp, sắm sửa để chuẩn bị một cái Tết no ấm, thì cũng có những nơi trên dài đất hình chữ S đầy mưa giông nắng lửa này vừa phải trải qua những trận lũ kinh hoàng, sạt lở đất nghiêm trọng... Nhưng trong và sau giông bão, những mầm Xuân của tình người vẫn hé lên, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH đang ngày đêm chung tay, góp sức giúp đỡ đồng bào qua cơn hoạn nạn, đẩy giông bão lùi lại phía sau lưng, hướng tới một mùa Xuân mới.

Lũ quét ở Yên Bái, Sơn La; sạt lở đất ở Hòa Bình và mưa bão dồn dập đã khiến cho năm 2017 trở thành một năm kỷ lục của thiên tai ở Việt Nam. Từ tháng 6 đến 10/2017, khu vực miền núi phía Bắc trải qua 13 đợt lũ, lũ quét, lũ ống gây ra sạt lở đất ở nhiều tỉnh miền núi. Miền Trung từ tháng 6/2017 đến nay xảy ra 8 đợt lũ chạm và vượt giá trị lịch sử. Riêng các sông ở Thanh Hóa và từ Thừa Thiên Huế đến Quảng Ngãi xuất hiện lũ đặc biệt lớn. Năm 2017 còn là năm có số lượng bão nhiều nhất từ trước đến nay với 16 cơn bão và 4 áp thấp hoạt động trên biển Đông trong đó bão số 12 là cơn bão mạnh nhất từ năm 1988 đổ vào Nam Trung Bộ, bão số 10 đổ bộ Hà Tĩnh - Quảng Bình làm 8 người chết, gần 200.000 ngôi nhà tốc mái, hư hỏng, đổ sập… Theo Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng chống thiên tai, bão lũ năm 2017 đã làm 325 người chết, 61 người mất tích, hơn 600 người bị thương. Trên 8.000 ngôi nhà bị đổ sập, hơn 350.000 nhà khác hư hỏng. Hệ thống giao thông, thủy lợi, viễn thông, điện lực... hư hại nặng. Tổng thiệt hại vật chất xấp xỉ 60.000 tỷ đồng (2,6 tỷ USD), nhiều nhất trong 5 năm qua. Những con số trên đã cho thấy sự tàn phá khủng khiếp của mưa bão, lũ lụt trong năm vừa qua. Chung tay, chia sức cùng với nhân dân trong cả nước khắc phục hậu quả trong và sau mưa lũ, lực lượng Cảnh sát PCCC đã mặt ở những nơi nguy hiểm nhất, đồng hành, sát cánh, trở thành điểm tựa vững vàng cho nhân dân.

Trận lũ lịch sử cuối tháng 10/2017 ở Thanh Hóa – địa phương có số hộ nghèo nhất cả nước đã khiến người dân ở đây khó khăn lại chồng chất khó khăn. Những cánh đồng ngập chìm trong biển nước, các tuyến đê xung yếu có nguy cơ sạt lở nghiêm trọng, nhiều xã bị cô lập hoàn toàn... Để hỗ trợ, giúp đỡ người dân, hàng trăm chiến sỹ cùng phương tiện của Cảnh sát PC&CC tỉnh Thanh Hóa đã đi vào những vùng rốn lũ, mang lương thực thuốc men cứu trợ người dân, giúp đỡ người dân di dời, bảo vệ tài sản. Hình ảnh các chiến sỹ PCCC đội mưa, lội nước đến ngang người vẫn tận tụy, ân cần cõng người già, trẻ em đến

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thanh Hóa giúp đỡ người dân vùng lũ. Ảnh: Cao Hường

khu vực an toàn, rồi lại tiếp tục đi cứu lúa, cứu đồ, gia cố nhà cửa, mà không nề hà gian khó khiến nhiều người dân thấy ấm lòng. Khi đê sông Hoạt chảy qua xã Ba Đình (huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa) bị sạt dài, đe dọa đến sự an toàn của nhân dân, hàng chục các chiến sỹ PCCC phối hợp cùng với lực lượng chức năng dầm mình hàng tiếng đồng hồ trong dòng nước siết, nỗ lực vận chuyển cọc tre, đá để khắc phục các điểm lở, gia cố bờ đê. Công việc hộ đê quá cấp bách nên không một chiến sỹ nào dám lơ là, ngơi nghỉ dù sau nhiều giờ ngâm nước lạnh, những ngón tay, ngón chân đã săn hết lại, cả người tím lại vì đói rét, nhọc mệt. Nhiều đồng chí chỉ kịp ăn vội miếng bánh mì, mì tôm, uống vội hộp sữa rồi lại tiếp tục hộ đê. Vừa chạy đua với dòng nước, vừa phải chú ý bảo đảm an toàn, bởi lũ lụt rất bất thường, chỉ cần một chút sơ sểnh là bị dòng nước cuốn trôi. Trắng đêm hộ đê, đến sáng, đoạn đê sạt lở đã được khắc phục, các chiến sỹ và người dân mới thở phào, nhẹ nhõm.

Ở Đà Nẵng, chịu ảnh hưởng từ cơn bão số 12 (tháng 11/2017) khá nặng nề, đặc biệt với tuyến đường ven biển chuẩn bị phục vụ Tuần lễ Cấp cao APEC 2017, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Đà Nẵng đã huy động tối đa quân số tham gia, vừa giúp dân chèo chống nhà cửa, nhanh chóng khắc phục những thiệt hại sau bão, vừa thực thi nhiệm vụ, đảm bảo an ninh trật tự cho Tuần lễ Cấp cao APEC 2017. Đơn vị đã chủ động khảo sát nắm bắt địa bàn, sử dụng các phương tiện CNCH giúp nhân dân gia cố nhà cửa, di chuyển đồ đạc, khắc phục những thiệt hại do ảnh hưởng của cơn bão số 12... Đồng thời tham gia gia cố lại các công trình bị tốc mái dọc tuyến đường biển Hoàng Sa, quận Sơn Trà; thu gọn các trụ điện bị gãy đổ, đảm bảo an toàn cho người dân và lưu thông thuận tiện cho giao thông. Đối với những vùng ngập lụt ở một số thôn vùng ven sông của huyện Hòa Vang, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng đã huy động phương tiện canô tăng cường tại Đội Chữa cháy Hòa Vang cùng chính quyền địa phương tổ chức rà soát, nắm tình hình, sẵn sàng hỗ trợ CNCH giúp người dân đang bị thương và bị cô lập tại một số điểm ngập lụt. Những việc làm của các chiến sỹ Cảnh sát PC&CC Đà Nẵng không chỉ được chính quyền địa phương đánh giá cao mà cũng được nhân dân hoan nghênh, ủng hộ.

Mưa lũ năm 2017 đã gây thiệt hại nặng nề về người và tài sản cho tỉnh Yên Bái. Với tinh thần trách nhiệm cao nhất, hết lòng phục vụ nhân dân, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Yên Bái đã phối hợp với các đơn vị chức năng tổ chức tìm kiếm người mất tích, triển khai các biện pháp cấp bách để khắc phục các thiệt hại do thiên tai gây ra, tập trung máy móc, phương tiện, lực lượng để giải phóng đất, đá sạt lở, khai thông các tuyến đường bị ách tắc. 100% cán bộ, chiến sỹ của đơn vị đến các khu vực bị thiệt hại, tổ chức công tác CNCH. Giữa dòng nước xiết dữ dội, các chiến sỹ PCCC vẫn dùng xuồng, phao cứu sinh, thuyền nan... và cả… cõng đưa người già, trẻ nhỏ, phụ nữ và những đối tượng ốm đau, bệnh tật đến nơi tránh trú an toàn. Xe máy, tủ lạnh, máy giặt..., toàn đồ có giá trị và rất dễ hỏng khi ngập nước cũng được anh em khiêng lên tầng cao hoặc đưa lên bè mảng vận chuyển đến nơi an toàn. Tất cả những việc làm ấy khiến cho trong mưa lũ, người dân cũng cảm thấy an ổn hơn, bình tâm hơn.

Hay vụ sạt lở núi khiến 18 người bị đất đá chôn vùi tại bản Khanh, xã Phú Cường, huyện Tân Lạc (Hòa Bình) khiến cho bao người rơi nước mắt. Song, những chiến sỹ PCCC vẫn gạt nước mắt, nước mưa bất chấp hiểm nguy, để đưa những nạn nhân bị vùi sâu dưới lớp đất đá để trở về với gia đình với những hy vọng mong manh. 7 ngày 7 đêm nỗ lực, tranh thủ gặm miếng lương khô và uống ngụm nước lọc, mắt chiến sỹ nào cũng ngầu vì thiếu ngủ, người lấm lem bùn đất nhưng không dám ngơi nghỉ, chỉ mong sao giúp người dân sớm tìm được thân nhân gặp nạn. Nhiều chiến sỹ trong khi đào bới đã bị thụt cả nửa người xuống bùn đất, nghỉ khoảng 15 - 20 phút sau đó lại tiếp tục lao vào cứu nạn. Dù những nạn nhân của vụ sạt lở không còn ai sống sót, nhưng các anh vẫn nỗ lực đến giây phút cuối cùng, với trách nhiệm và lương tâm nghề nghiệp của người lính chữa cháy và CNCH.

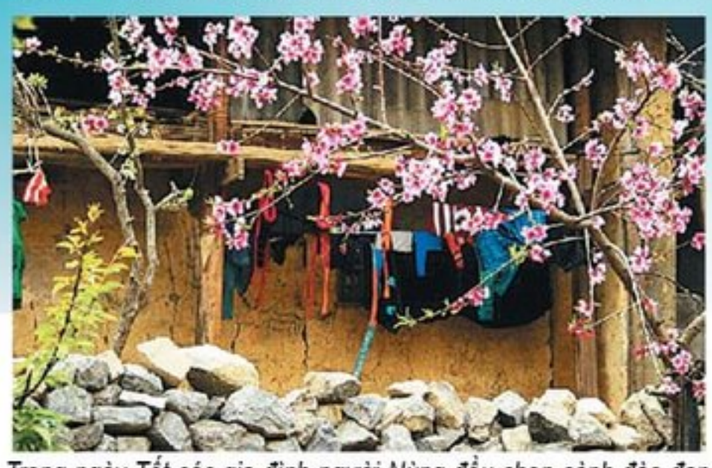
Tỉnh Thừa Thiên - Huế vừa qua cũng liên tiếp phải hứng chịu ảnh hưởng của 2 cơn bão. Thiệt hại do cơn bão số 10 chưa khắc phục xong thì cơn bão số 12 đã kéo đến. Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên – Huế với những việc làm thiết thực, ý nghĩa đã hỗ trợ giúp đỡ nhân dân vượt qua những thời khắc khó khăn. Hàng chục cán bộ, chiến sỹ đã đến với nhân dân ở những địa bàn chịu ảnh hưởng nặng nề của bão tham gia dọn dẹp cây gãy, đổ, tham gia vệ sinh đường phố, cùng nhân dân sửa chữa, gia cố lại hàng chục mái nhà. Nhiều nơi ngập sâu, xe cứu hộ không thể vào được, các anh em chiến sỹ phải đi bộ, lội nước khá xa mới vào tới được hiện trường. Dù vất vả nhưng tinh thần, trách nhiệm cao, các cán bộ, chiến sỹ đều rất cố gắng, nỗ lực hết mình vì nhân dân. Trong thời gian bão lũ, ngoài tham gia giải quyết các vụ việc nghiêm trọng, Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên - Huế cũng đã phối hợp cùng với lực lượng chức năng triển khai lực lượng, phương tiện tiến hành CNCH đưa hàng chục xe bị chết máy ra khỏi vùng trũng, đồng thời đảm bảo an toàn cho các phương tiện tham gia giao thông.

Trong mưa bão, lũ lụt, màu áo của những người lính PCCCC&CNCH đã phủ khắp những điểm nóng nhất trên địa bàn cả nước, giúp đỡ nhân dân khắc phục khó khăn, trở thành chỗ dựa để người dân tin tưởng. Sau mưa lũ, khi người dân lại trở về với cuộc sống, những người lính ấy lại sát cánh cùng nhân dân gom góp những gì còn sót lại, những ngôi nhà tốc mái được lợp, những rạ lúa gặt sớm được đem ra phơi, đồ đạc lại trở về… Đồng thời, với tinh thần "tương thân tương ái", "lá lành đùm lá rách", lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã phối hợp với chính quyền địa phương sở tại tiến hành nhiều hoạt động tình nguyện, quyên góp, thăm hỏi, giúp đỡ cho nhân dân có thiệt hại lớn do mưa bão. Mỗi cán bộ, chiến sỹ tùy vào hoàn cảnh, người thì ủng hộ ngày lương, có người ủng hiện vật… nhưng tất cả đều chung mong muốn giúp đỡ cho đồng bào vượt qua thời điểm khó khăn, ổn định đời sống sản xuất. Đó là tấm lòng của những người chiến sỹ Công an "vì nhân dân phục vụ".■

Mùa Xuân về với bản Nùng

HẢI PHONG

Khi những hạt mưa Xuân lất phất bay, núi non trong nắng sớm chỉ bàng bạc như khói, màu xanh đơn điệu đã được thay thế bằng sắc hoa đào, hoa mận, hoa lê báo hiệu mùa Xuân đã về với đất trời xứ Lạng cũng là lúc đồng bào dân tộc Nùng háo hức trong những bộ quần áo đẹp nhất xuống chợ ngày Xuân, chuẩn bị đón Tết.

Trong ngày Tết các gia đình người Nùng đều chọn cành đào đẹp nhất cắm trên bàn thờ để cầu mong cho những điều tốt đẹp, no đủ.
Ảnh: Internet

Ở tỉnh Lạng Sơn, dân tộc Nùng chiếm tỷ lệ lớn khá đông với nhiều nhóm địa phương, tên gọi thường gắn liền với địa danh nơi di cư hoặc trang phục như: Nùng Cháo, Nùng An, Nùng Phàn Slình, Nùng Cúm Cọt, Nùng Inh, Nùng Hua Lài… Người Nùng Phàn Slình ở huyện Văn Quan có quan niệm Tết gần giống như người Kinh. Không có tục tiễn ông Công, ông Táo lên trời ngày 23 tháng Chạp. Tết của người Nùng được chuẩn bị khá chu đáo và mang bản sắc văn hóa lâu đời. Ngoài bánh chưng được coi là lễ vật không thể thiếu để tiếp khách, còn có bánh cao (bánh khảo) và bánh tro. Đa phần các nhà tự làm lấy để thể hiện được sự khéo léo trong ẩm thực của gia chủ. Bánh được làm trong suốt như mật ong, khi ăn chấm với mật (mật được đun từ đường phên). Đây là món ăn được trẻ em đặc biệt ưa thích.

Trong mâm cỗ Tết của người Nùng nhất định không thiếu được món bánh pẻng phạ (bánh trời) được làm công phu, khẩu sly (bánh bỏng), chè lam (giống bánh dẻo), các loại mứt và bánh rán. Phung xoòng (lạp xưởng) là món ăn có thể để dành ra Giêng. Món này không giống lạp xưởng của người Kinh làm. Phung xoòng có thể to bằng cổ tay, hương vị rất hấp dẫn. Đây là món ăn đặc sản của người Nùng mà chỉ xuất hiện trong dịp Tết.

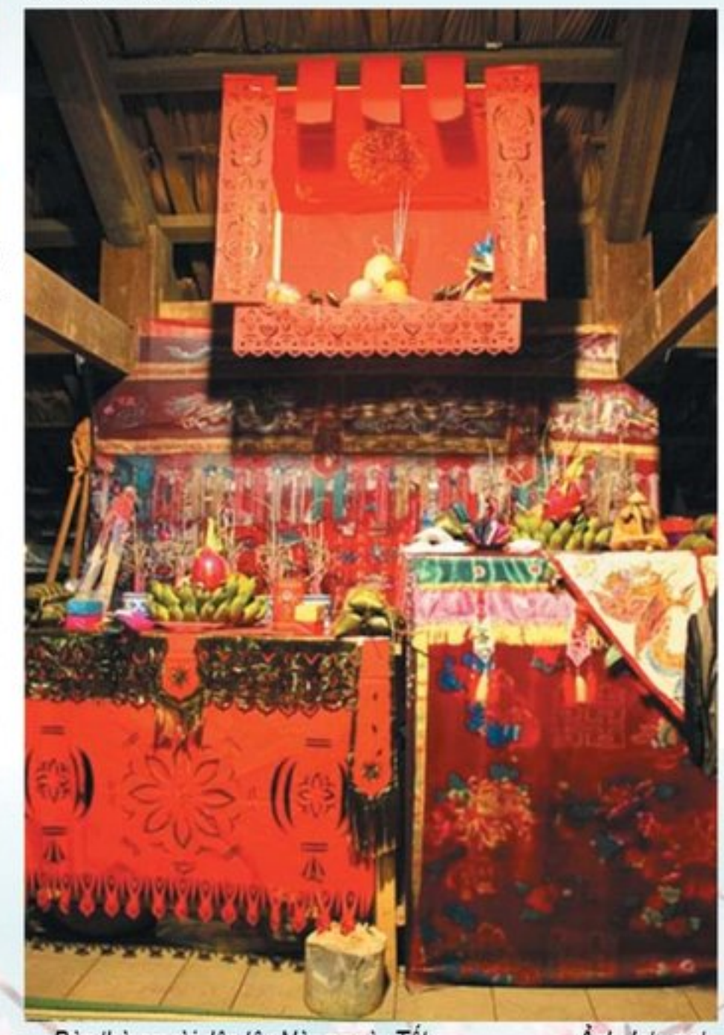

Mâm cơm Tết của người Nùng. *Ảnh: Internet*

Từ chiều 30, người Nùng Phàn Slình quây quần bên mâm cơm với ý nghĩa giải xui và món ăn chính là thịt vịt. Người Nùng coi vịt là loài động vật giải xui tốt nhất. Đúng Giao thừa, nhà nhà đều thắp hương và mở rộng cửa để rước lộc vào nhà. Trên bàn thờ tổ tiên bày bánh chưng, gà thiến, bánh kẹo, thịt lợn, đĩa ngũ quả, hai cây vạn niên. Hương được thắp cạnh bếp, ngoài cửa.

Người Nùng thắp hương không khấn, hương trên bàn thờ phải thắp liên tục để trong nhà lúc nào cũng ấm cúng và xua đuổi tà khí. Đêm 30 và đêm mùng 1 Tết kiêng kị đốt lửa ngoài đường.

Bàn thờ người dân tộc Nùng thiết kế 2 tầng, tầng trên có 1 bát hương bày 5 hoặc 7 cái chén để thờ Nàng Tiên (Mẻ Nàng) chính là thờ Phật bà Quan âm Bồ Tát. Vật phẩm cúng là đồ chay với hoa quả, bánh kẹo và bánh chưng không nhân. Nếu thắp hương chỉ thắp 1 nén. Tầng dưới thờ ông, bà (bát hương cao thờ ông, bát hương thấp thờ bà) với 2 bát hương và 9 cái chén. Vật phẩm lễ tùy tâm gia chủ. Ngoài ra còn có bàn thờ mụ gồm 1 bát hương và 3 cái chén, dành riêng cho thế hệ con, cháu.

Bàn thờ người dân tộc Nùng ngày Tết. *Ảnh: Internet*

Tục lệ dựng cây nêu ngày Tết là một phong tục độc đáo của người Nùng. Họ dựng cây nêu với mục đích để xua đuổi tà ma nhằm đem lại mùa màng bội thu cho năm sau. Trên cây nêu người Nùng thường treo vàng mã, buộc lông gà. Tất cả đều vì mục đích bảo vệ con người, tạo lập hạnh phúc cho con người.

Trước cửa nhà của người Nùng thường hay đặt tượng chó đá. Tết đến, gia chủ thường rửa ráy, lau bụi cho "chó đá". Chó đá được quét vôi trắng, tuyệt đối không để bụi bám lên. Vào tối 30 Tết gia chủ sẽ dán lên lưng con chó đá một tờ giấy màu đỏ kiểu như mặc áo để ngài cùng đón năm mới với gia đình, ước nguyện một năm mới giàu sang, may mắn... Họ quan niệm nếu gia đình nào không chú trọng đến con vật linh thiêng này thì năm đó gia đình ấy sẽ làm ăn xui xẻo. Với tập tục "chó đá" là linh vật trừ tà, đem lại may mắn, tiếng sủa của nó còn khiến những "con ma" phải sợ, thú giữ phải quay đầu bỏ chạy... người Nùng ở Lạng Sơn giữ tập tục thờ "chó đá" từ nhiều đời nay. Ở bản Khòn Thống, cả bản có 273 hộ dân mà đã có tới 90% gia đình thờ chó đá, ngoài ra thôn cũng đã cho đúc một con chó đá to, uy nghiêm trước cửa nhà văn hóa để thờ cúng". Chó đá của người dân nơi đây trung bình nặng khoảng chừng 5 – 7kg cũng có thể to hơn, họ tạc theo tư thế ngồi hoặc đứng. Dáng "chó đá" được ưa thích nhất chính là thế phục mồi hoặc sẵn sàng tấn công. Kiểu như hai chân con chó chống thẳng, mồm và mắt phải nhìn chăm chăm vào một điểm ở phía trước…Việc thờ chó đá không chỉ là tín ngưỡng đa thần mà còn là nét văn hóa thờ "chó đá" độc đáo của người Nùng. Họ không bao giờ ăn thịt chó và luôn coi chó là con vật thiêng liêng nhất đối với tổ tiên dòng họ. Chó đá của nhiều gia đình được truyền từ đời cụ tổ đến nay cũng phải mấy trăm năm. Tết Nguyên đán, ngày rằm mùng Một, người dân đều kính cẩn thắp hương, cúng thức ăn cho "chó đá" đến hết ngày Lễ, Tết mới thôi.

Ngày đầu Xuân, người Nùng có tục xuống vườn cuốc đất trồng ngô, cầu cho một năm mới mưa thuận, gió hòa, mùa màng bội thu, thóc lúa đầy nhà, lợn đầy chuồng, mọi người mạnh khỏe, bình an vô sự. Những chàng rể mới phải lo đi tai (đi Tết bố mẹ vợ) mang theo các lễ vật như: các loại bánh, hoa quả, gà thiến… Có nơi đồ lễ lên tới 120 cái bánh chưng. Có nơi nhất thiết phải có miếng thịt treo, cắt suốt chiều dài con lợn. Chàng rể lâu năm, thủ tục có phần đơn giản hơn, chủ yếu là bánh chưng và thịt lợn. Ngày xưa, từ mùng 1 Tết đến 15 tháng Giêng, thanh thiếu niên trong làng sẽ đến gia đình trưởng bản (hoặc thầy mo) tập đánh trống, chiêng (cọ nào), trẻ con thì tập đi khà kheo, xe đạp. Thông thường người Nùng tiễn gia tiên, hóa vàng chủ yếu ngày mùng 2 chậm nhất là mùng 3 Tết. Công việc quan trọng nhất sau đó là chuẩn bị ăn Tết lại vào Rằm tháng Giêng. Tết này họ ăn rất to, cũng mổ lợn, gói bánh… Và như thế, cả tháng sau Tết, người Nùng chỉ ăn, chơi và đi hội Lùng Tùng. Đàn ông thì uống rượu và chơi tá lả, tam cúc, phỏm, lấy cỏ. Đàn bà đi làm lấy ngày, rồi lại bận túi bụi vào làm các loại bánh. Người Nùng rất tự trọng và mến khách (nhất là khách từ xa đến). Vì thế, bạn đến nhà người dân tộc Nùng, bạn không thể ra khỏi nhà khi chưa uống cạn một vài chén rượu chung vui.

Trò chơi dân gian của người Nùng dịp đầu Xuân. *Ảnh: Internet*

Tết cổ truyền của người Nùng là dịp để mỗi người tự ý thức về sự đổi mới của đất trời, về lẽ tuần hoàn của vạn vật, với tâm thái hân hoan, ước nguyện một năm mới no ấm, an vui. Tất cả đều được lặp lại theo chu kỳ làm nên nhiều tập tục mang đậm bản sắc dân tộc. Nó chứa đựng những đức tính tốt đẹp của người Nùng, luôn muốn được sống thân thiện, yên bình. Phong tục đón Tết của mỗi dân tộc tuy có nét khác nhau nhưng tất cả đều cùng chung một ý nghĩa muốn xa rời cái ác, hướng tới cái thiện, cầu mong cuộc sống tốt đẹp, bình an, làm phong phú thêm bản sắc văn hóa các dân tộc Việt Nam.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC HẢI PHÒNG:

NHỮNG NĂM THÁNG KHÔNG QUÊN

LỆ HOA – LỆ TRANG

Xuân về Tết đến là lúc người ta đù sống trong thực tại nhưng dư âm của những tháng ngày xưa cũ vẫn theo mùi hương trầm phảng phất thoang thoảng trong không khí. Có lẽ vì thế, người Việt có "thói quen" "ôn cố tri tân" vào mỗi dịp Tết đến Xuân về. Tiếp nối truyền thống ấy, chúng tôi lần giở lại những trang lịch sử xưa, nhớ về những năm tháng không quên để tri ân những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC vẫn ngày đêm đương đầu với giặc lửa, bảo vệ bình yên cho Thành phố hoa phượng đỏ Hải Phòng.

Hải Phòng trong ký ức của những người đã sống vào thời kỳ chiến tranh, nhất là trong những năm chống chiến tranh phá hoại miền Bắc bằng hải quân và không quân của Đế quốc Mỹ là một "tọa độ lửa" – mục tiêu trọng điểm bắn phá của giặc Mỹ. Đó cũng là thời điểm lực lượng Cảnh sát PCCC thành phố lập nhiều chiến công đặc biệt xuất sắc, được lịch sử TP Hải Phòng và lịch sử lực lượng Công an nhân dân ghi nhận.

Lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng chữa cháy Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý năm 1966.
Ảnh: Tư liệu

Trước thời điểm ấy, khi vừa mới được thành lập một tháng (1955), lực lượng PCCC Hải Phòng đã lập thành tích xuất sắc khi chữa cháy thành công kho đạn do quân đội quản lý tại Cảng Đoạn Xá. Đây là kho vũ khí, đạn dược quân ta thu hồi được của Pháp. Khi lực lượng PCCC đến nơi, đám cháy đã lan rộng, lưỡi lửa gần kề uy hiếp kho đạn. Đứng trước sự lựa chọn kho đạn có thể nổ bất cứ lúc nào, các chiến sỹ PCCC dưới sự chỉ huy trực tiếp của đồng chí Phạm Kiểm đã bất chất nguy hiểm, lợi dụng địa hình, địa vật kéo vòi rồng tiếp cận gần đám cháy, tập trung phun nước dập tắt ngọn lửa, đồng thời phun nước mát mát khu vực quanh kho. Trong điều kiện chữa một đám cháy có đạn nổ, uy hiếp trực tiếp đến tính mạng, cán bộ, chiến sỹ PCCC đã nêu cao lòng dũng cảm, không ngại hiểm nguy, hy sinh, chữa cháy thắng lợi. Chiến công đầu của lực lượng PCCC đã ghi dấu mạnh mẽ trong lòng nhân dân và được Uỷ ban Hành chính thành phố khen ngợi.

Hải Phòng là thành phố cảng lớn nhất miền Bắc, tiếp nhận phần lớn hàng viện trợ quốc tế và là căn cứ xuất phát của "đường Hồ Chí Minh trên biển", chi viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam. Bởi địa thế trọng yếu đó, Hải Phòng bị máy bay Mỹ điên cuồng bắn phá, quần đảo. Theo đó, lực lượng Cảnh sát PCCC cũng căng mình thực hiện vừa đảm an toàn PCCC các kho xăng dầu, khu vực cảng, tàu thuyền neo đậu, các cơ sở quốc phòng, khu dân cư..., vừa phải ứng phó khi có tình huống cháy, nổ xảy ra, hạn chế thấp nhất thiệt hại do cháy gây ra. Trong giai đoạn 1964 - 1975, lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng đã dập tắt kịp thời hàng nghìn vụ cháy lớn, nhỏ từ cơ sở, đặc biệt các vụ cháy do đế quốc Mỹ ném bom, bắn phá, cứu được nhiều tài sản có giá trị, trong đó các vụ cháy lớn nguy hiểm như: vụ cháy trận địa tên lửa ở xã An Hồng (An Dương), vụ cháy kho đạn Tân Viên (An Lão), Cam Lộ (An Hải)...

Trong ký ức của những người lính chữa cháy, ngày 29/6/1966 là một trong những mốc lịch sử không thể quên của lực lượng Cảnh sát PCCC Hải Phòng. Ngày hôm đó, máy bay địch như những bóng kền kền đen kịt bầu trời Hải Phòng, chúng tập trung ném bom Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý - đầu mối duy nhất tiếp nhận xăng dầu cung ứng cho miền Bắc. Hàng ngàn tấn bom đạn dội xuống, Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý bốc cháy dữ dội. Lửa khói mịt mù giữa một bầu trời đầy bom đạn, bất chấp nguy hiểm, 50 cán bộ, chiến sỹ, cùng 10 xe chữa cháy vẫn lao vào chặt đứt ngọn lửa, bịt lỗ thủng xăng dầu, sơ tán hàng hóa, sát cánh cùng nhân dân chữa cháy. Áp dụng phương án đã diễn tập, các chiến sỹ phun nước làm mát vỏ các bể xăng dầu chưa bị cháy đề phòng nổ, điều khiển vòi rồng với áp suất nước mạnh chia cắt lửa thành từng đám nhỏ rồi dùng bọt dập tắt các bể đang cháy. Để bịt các lỗ thủng xăng dầu, cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã mưu trí, sáng tạo dùng bơm áp lực phun cắt ngọn lửa khỏi vỏ bể rồi dùng các cọc gỗ và vải được chuẩn bị trước lao vào nhanh chóng bịt các lỗ thủng. Bất chấp "mưa bom, bão đạn" mà máy bay địch dội xuống, hàng nghìn đội viên Dân phòng, tự vệ các tiểu khu Thượng Lý cũng đã đến hỗ trợ vận chuyển thuốc bọt chữa cháy, di chuyển các phuy xăng, dầu ra nơi an toàn, di chuyển vòi rồng, tham gia dập lửa. Sau nhiều giờ liền chiến đấu liên tục, quyết liệt, các đám cháy đã được dập tắt, ngăn không để xăng dầu trôi xuống sông Cấm uy hiếp khu vực Cảng Hải Phòng; hàng nghìn tấn xăng dầu, nhựa đường chứa trong kho đã được bảo vệ chuyển đến nơi an toàn. Đặc biệt trong suốt 7 năm (từ 1966 - 1972), Mỹ đã đánh phá Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý 98 trận với hơn 4 nghìn quả bom các loại, hàng chục trận B52 hủy diệt nhưng lực lượng PCCC cùng với cán bộ, công nhân viên xăng dầu đã kiên cường bám trụ, chiến đấu ngoan cường dũng cảm, bảo đảm liên tục mạch máu xăng dầu cho Tổ quốc.

Nghề chữa cháy ít được vinh quang chọn, nhưng hiểm nguy thì luôn thường trực. Vụ cứu tàu Alexandrin (Quốc tịch Liên Xô cũ) ngày 5/8/1968 là một kỷ niệm xúc động và đau lòng. Với trọng tải 12.000 tấn chở 2000 tấn phân đạm, con tàu Alexandrin bốc cháy vào lúc 3 giờ sáng tại Cảng Hải Phòng sẽ nổ tung, biến 1/3 TP Hải Phòng thành đống gạch vụn và tràn ngập những đám mây khí độc... Không còn sự lựa chọn nào ngoài ra sức chiến đấu, lực lượng Cảnh sát PCCC huy động tổng lực, phương tiện, con người nhanh chóng tiếp cận mục tiêu và dập tắt đám cháy. Hai giờ đồng hồ liên tục chiến đấu, có những chiến sỹ ngất đi vì khói khí độc, khi tỉnh dậy lại tiếp tục xông vào dập lửa. Cuộc chiến cuối cùng cũng đến hồi kết, không có bên thắng cũng chẳng có bên bại bởi lửa đã cướp đi tính mạng của 2 chiến sỹ - đồng chí Nguyễn Đình Thành, đồng chí Đỗ Duyên Thịnh, hàng chục chiến sỹ phải nằm viện vì nhiễm độc nặng... Gương chiến đấu dũng cảm của các chiến sỹ PCCC đã lan tỏa, ảnh hưởng đến quần chúng nhất là lực lượng PCCC bán chuyên trách tạo khí thế thi đua sôi nổi rộng khắp. Năm 1971, trong Hội nghị Tổng kết 10 năm công tác PCCC ở Hải Phòng, các tiểu khu Chùa Hàng, Hồ Nam, Chợ Hàng (Lê Chân), tiểu khu 14,15 (Ngô Quyền), tiểu khu 7, 12 (Hồng Bàng) được thành phố biểu dương, ghi nhận thành tích, là những điển hình tiên tiến để các đơn vị, địa phương học tập, noi theo.

Một trận chiến đấu khác cũng không kém phần cam go là vụ chữa cháy tàu Conrad ngày 19/12/1972. Con tàu này trọng tải trên 1 vạn tấn, chở hàng bách hóa viện trợ cho Việt Nam neo đậu ở Cảng Hải Phòng chờ bốc dỡ thì bị trúng bom và rốc két của máy bay Mỹ làm 2 thủy thủ bạn và 1 công nhân Việt Nam hy sinh, tàu bốc cháy. Mặc dù máy bay địch vẫn gầm rú và tiếp tục đánh phá nhưng các chiến sỹ chữa cháy không hề nao núng điều khiển vòi rồng hướng vào dập tắt những cột lửa đang bốc cao. Sau nhiều giờ hiệp đồng chiến đấu, máy bay Mỹ bị lực lượng phòng không đánh trả quyết liệt, tháo chạy thì cũng là lúc các cột lửa trên tàu Conrad cũng được dập tắt, tàu và hàng được cứu thoát. Tấm gương chiến đấu dũng cảm của các chiến sỹ PCCC đã thể hiện tinh thần quốc tế vô sản cao cả, được các thuỷ thủ Ba Lan vô cùng khâm phục.

Với những thành tích, chiến công đó lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng có quyền tự hào về những đóng góp của mình vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giữ vững an ninh – trật tự thành phố Cảng "Trung dũng – Quyết thắng", được Đảng và Nhà nước tặng thưởng nhiều phần thưởng cao quý, tiêu biểu là năm 1973 được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân.

Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất, lực lượng Cảnh sát PCCC lại tiếp tục bảo vệ những thành quả của công cuộc phát triển kinh tế, xây dựng đất nước xã hội chủ nghĩa. Không còn chiến tranh nhưng không phải là không còn những hy sinh mất mát đối với lực lượng PCCC vì giặc lửa vẫn luôn đợi thời cơ để có thể vùng lên. Vụ chữa cháy tàu chở lưu huỳnh tại Cảng Hải Phòng năm 1982 khiến biết bao chiến sỹ đã bị ngộ độc lưu huỳnh do thiết bị bảo hộ cho các chiến sỹ còn lạc hậu. Hay những lần cứu tàu đêm, ánh sáng không có, có chiến sỹ đã bị rơi từ boong tàu xuống hầm tàu, bị thương nặng. Còn vô vàn những chiến công của lực lượng chiến sỹ Cảnh sát PCCC đất Cảng mà chúng tôi không thể kể hết ra đây. Nhưng những trang sử vẻ vang của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng vẫn đang tiếp tục được viết tiếp bởi các thế hệ tiếp nối.

Xe đón Cờ đơn vị Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân từ Nhà hát lớn thành phố về đơn vị.
Ảnh: Tư liệu

Trải qua các chặng đường lịch sử của đất nước và thành phố, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng luôn tuyệt đối trung thành với Đảng với Tổ quốc, hết lòng hết sức phục vụ nhân dân, phát huy truyền thống vẻ vang của lực lượng, không ngừng học tập, phấn đấu, rèn luyện đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo đảm an toàn PCCC cho thành phố Cảng thân yêu. ■

Sắc Xuân trên đất cố Đô

VIỆT HƯƠNG

Chuyến bay cuối năm đưa chúng tôi đến Thừa Thiên Huế - vùng đất nổi tiếng của những lăng tẩm, đền đài và một nền văn hóa cung đình đặc sắc. Những ngày cuối năm, Huế đón chúng tôi bằng tiết trời ấm ướt như chính tính cách mộng mơ của vùng đất này. Mùa Xuân đã đặt chân đến nơi đây, trong từng cảnh vật, con đường Huế, trong cái se lạnh ngọt ngào và màn mưa bụi lây phây giăng mắc khắp nơi.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế bảo vệ an toàn cho nhân dân trong đêm bắn pháo hoa.

Ảnh: Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế

Những cán bộ, chiến sỹ PCCC Thừa Thiên Huế đón chúng tôi bằng những cái bắt tay nhiệt thành và nồng hậu. Trong không khí ấm áp thân mật như anh em một nhà, bên tách trà Huế còn nghi ngút khói, nhận được đề nghị của chúng tôi, đồng chí Trần Hoài Nam – Trưởng Phòng Tham mưu Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã giới thiệu với chúng tôi đôi nét về mảnh đất xứ Huế hào hùng và những hoạt động đón Tết của người dân và cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC nơi đây.

Là một mảnh đất với bề dày lịch sử văn hóa lâu đời, Huế gắn liền với nhiều sự kiện lịch sử ý nghĩa của toàn dân tộc. Người Huế truyền thống và nặng nghĩa tình. Tết không chỉ là dịp để tưởng nhớ ông bà, tổ tiên, là nơi sum vầy đoàn tụ các gia đình mà còn là dịp để nhìn lại và bảo tồn những giá trị trong quá khứ. Mùa Xuân năm nay đối với người Huế còn mang nhiều ý nghĩa hơn bởi nó gắn liền với dịp kỷ niệm 50 năm cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân Mậu Thân 1968 nổi tiếng. Đã là người Huế, ai ai cũng biết và tự hào về chiến thắng của quân và dân ta trong cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Tết Mậu Thân 1968 lịch sử, đã đưa Huế là thành phố ở miền Nam nước ta giành chủ quyền và cờ giải phóng đã tung bay trên nóc cột cờ Phu Văn Lâu trong suốt 26 ngày đêm; chiến công oanh liệt của quân và dân ta ở Thừa Thiên Huế đã được Đảng và Nhà nước trao tặng "Tiến công, nổi dậy, anh dũng, kiên cường". Do đó, một trong những hoạt động lớn nhất của Tết Nguyên đán năm nay tại Thừa Thiên Huế là hướng đến mốc son lịch sử này.

Với ý nghĩa to lớn đó, để bảo đảm cho các hoạt động kỷ niệm tại Huế diễn ra thành công, tốt đẹp, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Thừa Thiên Huế đã ra văn bản hướng dẫn cụ thể về việc tuyên truyền kỷ niệm 50 năm cuộc tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân Mậu Thân 1968. UBND tỉnh cũng đã ban hành Kế hoạch tổ chức kỷ niệm 50 năm Chiến thắng Xuân Mậu Thân (1968 - 2018), trong đó quan tâm chỉ đạo các lực lượng thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự trong dịp kỷ niệm này. Bám sát chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế, lực lượng Cảnh sát PCCC tỉnh đã ra các văn bản, kế hoạch chỉ đạo triển khai đồng bộ lực lượng, phương tiện, các biện pháp phòng ngừa nhằm đảm bảo an toàn về PCCC, góp phần bảo vệ tính mạng, tài sản của Nhà nước và nhân dân trong dịp Lễ Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán và các lễ hội đầu năm.

Ban Giám đốc Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã ra các văn bản, kế hoạch chỉ đạo lực lượng thực hiện các hoạt động nghiệp vụ bảo vệ trong thời điểm diễn ra các sự kiện chính trị, văn hóa, đối ngoại quan trọng diễn ra trên địa bàn, như: Kế hoạch mở đợt cao điểm tấn công, trấn áp tội phạm, đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các sự kiện chính trị, xã hội quan trọng, phục vụ nhân dân vui Xuân, đón Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 và các lễ hội đầu năm; Kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC dịp Lễ Giáng sinh năm 2017, Tết Dương lịch năm 2018; bảo vệ các điểm lãnh đạo Đảng và nhà nước ở Trung ương, địa phương đến thăm, chúc Tết; bảo vệ các hoạt động văn hóa, văn nghệ, trưng bày, triển lãm nhân kỷ niệm 50 năm chiến thắng Xuân Mậu Thân (1968 - 2018)... Các Phòng ban, đơn vị đã được phân công cụ thể về chức năng, nhiệm vụ và việc thực hiện các hoạt động chuyên môn trong dịp Lễ, Tết.

Nhằm giúp người dân không chỉ có một cái Tết vui, ý nghĩa mà còn an toàn, lực lượng Cảnh sát PC&CC đã thực hiện đồng bộ các biện pháp, để góp phần bảo vệ an ninh trật tự và an toàn cho người dân. Công tác tuyên truyền được đẩy mạnh thực hiện. Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam tại Huế, Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh, Báo Thừa Thiên Huế xây dựng, phát sóng các phóng sự, tin bài phản ánh các hoạt động của lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh, thông tin nhanh về các vụ cháy, nổ xảy ra, cảnh báo về các nguy cơ cháy, phổ biến các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC và biện pháp thoát nạn trên các phương tiện thông tin đại chúng. Trong đó, đặc biệt tập trung xây dựng phóng sự về hiểm họa, nguy cơ cháy trong sản xuất, kinh doanh và sử dụng hàng mã, nhang đèn để cảnh báo cho người dân. Chỉ đạo các Phòng Cảnh sát PCCC địa phương tiếp tục quan tâm tăng cường công tác tuyên truyền, đi sâu về cơ sở, các địa bàn, khu vực tập trung đông người bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, đúng đối tượng, trong đó, đặc biệt tập trung đưa tin, khuyến cáo về các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC trong sử dụng điện, gas, thắp hương thờ cúng, cảnh báo hiểm họa, nguy cơ cháy nổ trong sản xuất, kinh doanh và sử dụng hàng mã, nhang đèn…

Song song với công tác tuyên truyền, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế cũng tăng cường công tác kiểm tra an toàn PCCC. Đơn vị đã xây dựng Kế hoạch kiểm tra PCCC liên ngành tại các nhóm cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ cao, các cơ sở có yếu tố nước ngoài trong dịp Lễ Noel, Tết Dương lịch 2018, và Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018. Tập trung làm tốt việc phúc tra PCCC đối với các cơ sở có nhiều tồn tại, thiếu sót để đánh giá việc thực hiện các kiến nghị của cơ quan PCCC; kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi vi phạm các quy định của pháp luật về PCCC để răn đe giáo dục. Các Phòng Cảnh sát PCCC khu vực thực hiện nghiêm ngặt và gắt gao việc kiểm tra an toàn PCCC các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ cao (siêu thị, chợ, trung tâm thương mại, nhà cao tầng, khu chung cư...), các cơ sở sản xuất hương đèn, hàng mã, các cơ sở sản xuất nằm trong khu dân cư, nhất là các cơ sở vừa là nơi ở vừa là nơi sản xuất, nơi chứa hàng, cơ sở kinh doanh dịch vụ. Quá trình kiểm tra đã làm rõ trách nhiệm PCCC của người đứng đầu cơ quan, tổ chức cơ sở và của chủ hộ gia đình; yêu cầu khắc phục những sơ hở thiếu sót về PCCC, hoàn thiện các phương án chữa cháy, kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC, kế hoạch tuần tra trực gác ngoài giờ hành chính. Các hành vi vi phạm quy định về PCCC cũng đã bị xử lý nghiêm và đã tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động những trường hợp vi phạm quy định về đảm bảo an toàn PCCC. Trong quá trình kiểm tra, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế cũng đã hướng dẫn các cơ sở củng cố phương án chữa cháy, tổ chức lực lượng, phương tiện chữa cháy tại chỗ, các giải pháp thoát nạn, các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC đối với các cơ sở, hộ kinh doanh có lưu trữ hàng hóa phục vụ Tết Nguyên đán...

Với đặc điểm tập trung hàng trăm đền miếu, chùa chiền, Huế được ví như một mảnh đất Phật giáo của nước ta. Đặc trưng này đã khiến Huế trở thành một mảnh đất có nền văn hóa lâu đời, quy tụ hàng ngàn phật tử và là nơi linh thiêng của tín ngưỡng. Nhưng đây cũng là lý do để các phần tử chính trị xấu lợi dụng lôi kéo, xúi giục người dân thực hiện các hoạt động chống phá nhà nước. Các phần tử này thường nhắm đến thực hiện hành vi chống đối tại các sự kiện văn hóa nghệ thuật lớn của tỉnh, hoặc các lễ hội dày đặc tại Huế vào dịp đầu năm. Do đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đã tích cực phối hợp với các lực lượng khác thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh trật tự tại địa phương, không để các phần tử xấu có cơ hội thực hiện hoạt động. Các hoạt động văn hóa nghệ thuật, các sự kiện văn hóa diễn ra ngoài trời và tại cung đình Huế, các tụ điểm bắn pháo hoa, các đoàn lãnh đạo tới thăm và làm việc tại Huế được tập trung chú trọng bảo vệ an toàn. Đơn vị cũng đã tăng cường huấn luyện các phương pháp xử lý các tình huống cháy, nổ và các phương pháp CNCH trên sông; huấn luyện sử dụng các dụng cụ chữa cháy và CNCH chuyên dùng, thao tác bơi, lặn CNCH dưới nước cho cán bộ, chiến sỹ; tổ chức triển khai thực tập phương án chữa cháy, phương án xử lý các tình huống cháy, nổ lớn để sẵn sàng thực hiện khi có sự cố xảy ra; các phương tiện chữa cháy, CNCH thường xuyên được kiểm tra, bảo dưỡng và kịp thời sửa chữa, khắc phục những hư hỏng để đưa vào thường trực sẵn sàng chiến đấu cao nhất. Bên cạnh đó, Cảnh sát PC&CC tỉnh đã đẩy mạnh hơn nữa công tác huấn luyện nghiệp vụ phòng cháy và nghiệp vụ CNCH cho các thành viên Dân phòng PCCC và các đội viên Đội PCCC cơ sở, để lực lượng này có thể ngăn chặn, xử lý tốt các tình huống cháy, nổ, tổ chức CNCH ngay từ ban đầu khi vụ việc mới xảy ra, góp phần làm giảm thiệt hại về người và tài sản do cháy, nổ gây ra.

Khi chúng tôi hỏi rằng, với nhiều nhiệm vụ như vậy, những người lính PCCC Huế sẽ dành thời gian ăn Tết bên gia đình và người thân thế nào. Những anh em cán bộ, chiến sỹ PCCC Huế bật cười trả lời chúng tôi. Với họ, Tết ở đơn vị cũng chính là ở nhà. Đã là người lính PCCC thì việc ăn Tết ở đơn vị cũng là một việc rất bình thường. Dịp Tết đến, những người lính PCCC luôn trực với 2/3 quân số ở đơn vị. Trung tâm 114 ứng trực 24/24 giờ để đảm bảo nhận tin nhanh, chính xác, kịp thời. Trong dịp Tết và mùa lễ hội, những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế luôn thường trực sẵn sàng chiến đấu cả về lực lượng, phương tiện để xử lý kịp thời, hiệu quả các vụ cháy, nổ xảy ra, không để bị động, bất ngờ và sẵn sàng chi viện cho các địa phương khác khi có yêu cầu. Tất cả các hoạt động được thực hiện đều nhằm góp phần đảm bảo an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội, phục vụ nhân dân vui Xuân, đón Tết an toàn. Tết của những người lính PCCC Huế là khi đã hoàn thành nhiệm vụ đêm Giao thừa, họ ngồi quây quần bên nhau, bêm mâm cỗ đơn vị đã chuẩn bị sẵn với những món truyền thống của người Huế: xôi chè, thịt quay, bánh chưng, bánh tét... để đón chào những thời khắc đầu tiên của năm mới. Anh em chiến sỹ cùng chúc nhau những điều bình dị, và quan trọng nhất là luôn hoàn thành nhiệm vụ trong năm mới.

Tới Huế mới thấy rằng, có lẽ, không ở đâu dư âm mùa Xuân lại rõ rệt như ở đây. Bao trùm Huế là mưa Xuân dày đặc. Những người lính PCCC Huế thường đùa với chúng tôi rằng họ được hưởng mưa Xuân quanh năm. Mưa Xuân nhắc người Huế cảm nhận được giây phút thiêng liêng của một năm mới, và nhắc người lính chữa cháy Huế những nhiệm vụ mà họ luôn nỗ lực, cố gắng. Chia tay những người lính PCCC Huế trong màn mưa dịu dàng ở nơi đây, chúng tôi trở về với những kế hoạch và số báo đặc biệt sắp tới. Trong màn mưa xứ Huế, những người lính chữa cháy vẫn đang thầm lặng, miệt mài bảo vệ gìn giữ mảnh đất này... ■

Trong lịch sử của lực lượng Cảnh sát PCCC, vụ chữa cháy 10 ngày đêm Mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh (3/1985) là một trong những trận chiến đấu với giặc lửa gay cấn và hiểm nguy nhất. Thành quả dập tắt vỉa than đang cháy của Mỏ than Vàng Danh là chiến công của hàng trăm cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC. Tại thời điểm đó, một số cán bộ, giáo viên của Trường Đại học PCCC (khi đó là Trường Cao đẳng PCCC) cũng đã được cử đi để kịp thời chi viện, hỗ trợ công tác chữa cháy tại mỏ than. Một trong những thầy giáo đã từng có mặt và tham gia chiến đấu trong vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh nổi tiếng năm xưa là thầy giáo Phạm Điện Biên. Ngày Xuân chúng tôi đã có dịp gặp gỡ với thầy giáo – chiến sỹ chữa cháy Phạm Điện Biên năm nào và nghe ông kể về những ngày tháng hào hùng đó.

Sản xuất tại mỏ than Vàng Danh hôm nay. Ảnh: TL

Gặp lại chiến sỹ chữa cháy MỎ THAN VÀNG DANH, NĂM XƯA

HẠNH HƯƠNG

Đã hơn 30 năm trôi qua nhưng khi kể lại về vụ chữa cháy năm xưa, chúng tôi vẫn cảm nhận được sự nhiệt huyết, tinh thần lạc quan của người lính cụ Hồ chất chứa trong lời kể của ông. Nhớ lại những ngày tháng lịch sử, thầy giáo Phạm Điện Biên cho biết: "Khoảng tháng 3 năm 1985, đêm đó, khi đang trực tại Trường Đại học PCCC (khi đó là Trường Cao đẳng PCCC), chúng tôi nhận được tin mỏ than Vàng Danh xảy ra cháy lớn. Lực lượng Cảnh sát PCCC Quảng Ninh lúc đó còn mỏng, chỉ vài chục người. Vì vậy, Bộ Nội vụ đã điều động một số đơn vị địa phương như: Hà Nội, Hải Phòng, Hà Bắc, Hà Sơn Bình và Trường Cao đẳng PCCC đến để hỗ trợ và chi viện chữa cháy. Tôi khi đó đang là giáo viên Khoa Phòng cháy chữa cháy của nhà trường đã cùng 6 cán bộ và học viên khác của trường được cử đi chi viện chữa cháy mỏ than Quảng Ninh. Là Đội trưởng Đội Chữa cháy của nhà trường nên tôi chịu trách nhiệm phụ trách Đội Chữa cháy hôm đó, cùng với các đồng chí khác và 1 xe chữa cháy nhanh chóng lên đường.

Đồng chí Phạm Điện Biên kể lại vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh. Ảnh: PV

Vụ cháy mỏ than Quảng Ninh xảy ra tại Vỉa số 7 vào lúc 23 giờ 15 phút ngày 3/3/1985. Đây được xem là yết hầu kinh tế của mỏ. Vỉa 7 có chiều dày từ 6 - 9m, trữ lượng 1,44 triệu tấn. Điểm cháy cách cửa lò 520 - 680m, diện tích cháy khoảng 130m^2. Đồng chí Thiếu tướng Hà Ngọc Tiếu - Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Cảnh sát Nhân dân khi đó đã có mặt tại hiện trường chỉ đạo chữa cháy. Đồng chí Lê Thành - Phó Cục trưởng Cục Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy là người trực tiếp chỉ huy vụ chữa cháy này.

Đám cháy khi đó gây ra nhiều tình thế khó khăn cho các cán bộ, chiến sỹ và công tác chữa cháy được thực hiện trong điều kiện đặc biệt phức tạp. Cháy mỏ than nên khí ôxít các bon (CO) tỏa ra nồng nặc và vô cùng độc hại. Điểm lấy nước chữa cháy là một con suối cách chỗ chữa cháy 4km. Trong khi đó, đường vào chỗ chữa cháy là trên đồi, dốc cao, lại có sương mù, đường rất trơn trượt, khó đi và nguy hiểm. Ban đầu, phương án được đưa ra là đánh sập lò, xây tường bịt kín làm ngạt lửa, nhưng sau đó, qua trinh sát và nghiên cứu, phân tích, Ban Chỉ huy chữa cháy đã đưa ra phương án mới là chữa cháy đánh trực tiếp vào mặt lửa. Toàn bộ lực lượng lúc đó đã thống nhất triển khai thực hiện theo phương án này. Theo sự phân công của Ban Chỉ huy, tôi cùng với các đồng chí phụ trách các đơn vị khác lập tức triển khai lực lượng chiến sỹ thành nhiều nhóm như: nhóm trinh sát, nhóm tổ chức thông gió, nhóm triển khai đường vòi dẫn nước tạo các mũi tiến công tới điểm cháy, nhóm đắp đập ngăn nước và chờ nước phục vụ chữa cháy, nhóm thông tin liên lạc, nhóm hậu cần... Vì chữa cháy trong hầm lò, điều kiện vừa tối, ẩm lại nhiều khí độc nên mỗi lính chữa cháy chúng tôi khi thực hiện nhiệm vụ ngoài đi ủng và mặc trang phục thông thường của lính chữa cháy thì mỗi người đều đeo mặt nạ thán khí và có một đèn soi trên đầu như thợ mỏ. Chúng tôi đi sâu vào lòng đất để chữa cháy. Đường hầm mỏ rất dài, được đào như kiểu giao thông hào, chúng tôi đi bộ cũng mất phải mấy tiếng. Có chỗ đường hầm thông thoáng thì chúng tôi đi được, nhưng cũng có chỗ đường hầm bị bít, chúng tôi phải lom khom bò, nhích từng tí một.

Vì chữa cháy trong hầm mỏ, nên không gian hẹp lắm. Mỗi khi vật dụng bị chạm vào cột chống, đất đá lại rơi rào rào xuống người. Các anh em chữa cháy trong tình thế đối mặt nguy hiểm cận kề vì trường hợp hầm sập là hoàn toàn có thể xảy ra. Không khí trong hầm mỏ rất nóng nhưng vẫn ở mức chịu đựng được. Nhưng khổ nhất có lẽ là nhóm tấn công mặt lửa vì phải chịu nhiệt độ nóng rát.

Nước phun vào hầm mỏ khiến than rơi xuống đầy người chúng tôi. Mồ hôi, nước, than trộn vào nhau, cảm giác dấp dính vô cùng khó chịu. Toàn người chúng tôi, ai cũng đen sì, đầy dầu mỡ. Và ngày nào chúng tôi cũng chữa cháy trong cảm giác đó mấy tiếng liền cho đến khi hết ca của mình, có người khác vào thay. Mỗi ngày, chữa cháy xong, tắm rửa phải dùng xà phòng và nước nóng kỳ cọ thật lâu mới hết được cái cảm giác dấp dính mỡ toàn thân như vậy.

Chúng tôi cứ chiến đấu với giặc lửa như vậy trong nhiều ngày. Để nâng cao hiệu quả chữa cháy, các cán bộ của Cục Cảnh sát PCCC cũng đã gấp rút phối hợp với các chuyên gia Liên Xô nghiên cứu và sản xuất được lăng chữa cháy chuyên dụng có thể đóng được vào vỉa than đang cháy để phun nước ngay tại mỏ. Sáng kiến này đã khiến năng suất chữa cháy tăng lên nhiều lần, hỗ trợ rất nhiều cho các cán bộ, chiến sỹ. Chúng tôi làm nhiệm vụ theo ca, người này mệt thì có người khác vào thay, cứ vậy luân phiên nhau. Mọi người đều khẩn trương, trách nhiệm làm nhiệm vụ của mình. Chữa cháy đến trưa hoặc tối thì anh em về đơn vị ăn cơm tập thể do địa phương chuẩn bị sẵn. Buổi tối, các anh em chiến sỹ ngủ luôn trên xe nhưng ai cũng thấy bình thường, không có gì bất tiện cả và sáng hôm sau chúng tôi lại chữa cháy tiếp. Ròng rã gần một tuần thì vụ cháy đã được khống chế gần như hoàn toàn. Nhà trường và các đơn vị chi viện được rút dần, còn lực lượng tỉnh Quảng Ninh thì ở lại tiếp tục thực hiện nốt các công đoạn, hoàn thành nhiệm vụ. Sau khoảng 10 ngày thì vụ cháy mỏ than Vàng Danh chính thức được dập tắt hoàn toàn. Tính ra, chúng tôi đã cứu được một vỉa than có giá trị gần 17 tỷ đồng vào thời giá lúc ấy. Sau khi được chữa cháy, mỏ than Vàng Danh lại tiếp tục sản xuất than ngay sau đó cho đất nước. Đây là thành quả mà anh em chữa cháy ai cũng thấy vui mừng.

Trước tinh thần chiến đấu bền bỉ, gan dạ và nhiệt huyết của lực lượng chữa cháy, và thành tích to lớn đã bảo vệ được một trong những mỏ than trọng yếu của đất nước, nhà trường và các đơn vị tham gia chữa cháy đã được UBND tỉnh Quảng Ninh tặng Bằng khen. Chiến công này được lịch sử, Đảng, Nhà nước và nhân dân đều ghi nhận. Ngoài vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh năm 1985, tôi và đội chữa cháy học tập của nhà trường cũng tham gia, hỗ trợ chữa cháy thêm nhiều vụ cháy khác bảo vệ tài sản cho đất nước... "

Hôm nay, một phần quá khứ vàng son của lịch sử lại được sống lại trong ký ức của người chiến sỹ tâm huyết năm xưa. Điều đáng quý với thế hệ trẻ chúng tôi là vụ chữa cháy mỏ than Vàng Danh, Quảng Ninh và những câu chuyện chiến đấu của thầy giáo Phạm Điện Biên, mỗi câu chuyện đều đã cho chúng tôi thấy phần nào hình ảnh, điều kiện, ý chí hoàn thành nhiệm vụ của những người lính chữa cháy năm xưa và đã phản ánh được những giai đoạn chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC thật đáng tự hào...■

(Ghi theo lời kể của đồng chí Phạm Điện Biên – Nguyên giáo viên Khoa Phòng cháy chữa cháy, Trường Đại học PCCC)

Đêm Chung kết cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ 2017 kết thúc đã để lại nhiều ấn tượng và dấu ấn khó phai. Nhưng với lực lượng PCCC Việt Nam, đêm Chung kết đó còn là niềm tự hào, xúc động khi hình ảnh nữ sinh Đại học PCCC với màn thi đầy ấn tượng – "Vượt giặc lửa" đã chiến thắng và giành được danh hiệu "Người đẹp tài năng". Lần đầu tiên, lực lượng PCCC có một cô gái xinh đẹp, duyên dáng và tài năng lọt vào Chung kết một cuộc thi sắc đẹp uy tín nhất, nhì trong cả nước. Cô gái ấy là Hoàng Hải Thu - học viên khóa DS 7 của Trường Đại học PCCC. Không sang chảnh, kiêu kì, Hải Thu giản dị trong bộ quần áo học viên trò chuyện với chúng tôi khi em vừa hoàn thành một chặng đường dài với kết quả ấn tượng trở về. Trong từng câu chuyện của mình, Thu gây ấn tượng cho người đối diện bởi sự thân thiện, nhiệt thành và hơn cả là những suy nghĩ sống tích cực, trách nhiệm và đầy nhân văn của một thế hệ trẻ.

Gặp gỡ

"NGƯỜI ĐẸP TÀI NĂNG" HOA HẬU HOÀN VŨ 2017

THU PHƯỢNG

Hoàng Hải Thu trong tiết mục thi Tài năng cuộc thi Hoa hậu hoàn vũ Việt Nam 2017. Ảnh: TL.

CÔ NỮ SINH DUYÊN DÁNG, TÀI NĂNG VÀ NHÂN HẬU

Mới gặp Hải Thu lần đầu tiên, hoặc xem Thu trình diễn trên sân khấu, chắc khó ai có thể nghĩ, cô gái có sắc vóc mảnh mai, xinh đẹp ấy lại rất giỏi võ và quyết tâm theo đuổi một ngành nghề mà các bạn nữ chẳng mấy ai dám theo. Sinh ra trong một gia đình "nhà nòi" trong lực lượng, từ bé, Hoàng Hải Thu đã được nuôi dưỡng trong một môi trường khá quy củ và nghiêm khắc. Thu được cha dạy võ cho từ nhỏ. Cũng chính cha là người đã tạo nên niềm đam mê của Thu đối với lực lượng Công an nhân dân. Hải Thu kể, là con gái, nhưng Thu luôn được cha mẹ định hướng giáo dục theo tính cách mạnh mẽ, tự lập. Hồi bé, Thu được bố mẹ cho để tóc ngắn, mặc quần áo nam tính và cũng ít khi chơi những trò chơi con gái như: đồ hàng, búp bê. Thần tượng của em là cha. Thu đã từng nhiều lần được nhìn thấy cha thực hiện nhiệm vụ của của một người chiến sỹ vất vả, hy sinh. Một lần tình cờ, Thu nhìn thấy một vết sẹo lớn trên bụng cha để lại trong khi bắt cướp. Cha Thu đã giấu hai mẹ con, chỉ đến khi cha cởi áo băng bó vết thương thì Thu mới nhìn thấy. Qua những câu chuyện tưởng như rất nhỏ ấy, Hải Thu càng thấy mình có thêm nhiều gắn bó với lực lượng Công an, thấy cảm phục cha, thêm yêu mến và muốn rèn luyện tính cách kiên cường của người chiến sỹ.

Lớn lên, được tìm hiểu thêm qua sách báo, truyền hình, Hải Thu tâm sự, càng thấy ngưỡng mộ hình ảnh người chiến sỹ CAND, đặc biệt là những chiến sỹ Cảnh sát PCCC vì sự dũng cảm và gan dạ của họ. Chính vì thế, Thu quyết tâm thi vào Trường Đại học PCCC để thực hiện ước mơ của mình. Dù may mắn chưa mỉm cười, và còn có nhiều lựa chọn khác, nhưng tất cả những điều đó đều không làm Thu thay đổi quyết định của mình. Thu luôn tự nhủ với bản thân: ý chí và lòng quyết tâm sẽ phá tan mọi rào cản tiến đến thành công !!! Thu thi đến 3 lần vào Trường Đại học PCCC. Sau lần thứ 3, Thu đã trở thành học viên của ngôi trường mình hằng mơ ước.

Không chỉ xinh đẹp và cá tính, Hoàng Hải Thu còn là một học viên năng động và nổi bật của nhà trường. Khi trở thành học viên của Trường Đại học PCCC, Thu luôn nhiệt tình tham gia các hoạt động của trường lớp. Hải Thu có tài dẫn chương trình, hát nhạc trữ tình và rất nghệ thuật trong múa Belly - dance. Thu cũng từng tham gia đội tuyển Dân vũ của nhà trường, tham gia thi Sinh viên thanh lịch, tài năng Trường Đại học PCCC và nhiều hoạt động đoàn thể khác. Trong học tập, suốt 3 năm liền, Hải Thu luôn là học sinh khá giỏi và được học bổng do nhà trường trao tặng. Ngoài ra, Thu còn tham gia thi và giành giải Nhì Olympic Tiếng Anh Trường Đại học PCCC.

Rất bận rộn với học tập và các hoạt động ngoại khóa, nhưng Thu luôn cố gắng sắp xếp thời gian để thực hiện các hoạt động thiện nguyện. Cô học viên đa tài, xinh đẹp của Trường Đại học PCCC còn đã từng là giáo viên dạy võ cho trẻ em lang thang cơ nhỡ của một tổ chức từ thiện Pháp. Thu chia sẻ, trước vấn nạn nhiều vụ bạo hành, lạm dụng tình dục ở trẻ em gây chấn động dư luận trong thời gian vừa qua, những trẻ em lang thang, cơ nhỡ là đối tượng dễ trở thành nạn nhân nhất. Vì thế, Hải Thu luôn muốn làm một điều gì đó thiết thực để giúp đỡ các em nhỏ này. Dự định đó được Thu ấp ủ từ rất lâu. Vốn được học võ Karate từ bé và khi học ở môi trường Đại học lại được học thêm võ Teawondo, Thu hiểu rằng, sự giúp đỡ các em tốt nhất chính là giúp các em có khả năng tự bảo vệ chính mình trước những tình huống xấu. Suy nghĩ là làm, nhờ một người bạn giới thiệu, Thu đã liên kết với tổ chức từ thiện của Pháp dạy học cho những trẻ em lang thang, trẻ em bán hàng rong trên đường phố. Lớp học thu hút rất đông bạn nhỏ tham gia. Tại đây, Thu cho biết các em nhỏ không chỉ được học võ mà còn được ăn uống và học các môn văn hóa. Thu dạy cho các em nhỏ về kỹ thuật, các kỹ năng, động tác tự vệ cơ bản để các em có thể biết được những kiến thức cơ bản để phòng thủ. Thu tâm sự, em rất tâm huyết với lớp học này và coi các em nhỏ như người nhà của mình. Tiếp xúc nhiều với các em nhỏ, thấu hiểu được hoàn cảnh của các em, nên Hải Thu cảm thấy rất đồng cảm và thương các em. Trong lớp học, có thể thấy được tình cảm Thu dành cho các em từ nụ cười thân thiện Thu luôn nở trên môi hay những động tác võ từ đơn giản đến phức tạp mà Thu hướng dẫn cho các em rất tận tình. Đáp lại tình cảm của Thu, các em nhỏ cũng rất thân thiết và quý mến cô giáo xinh đẹp, nhân hậu của mình.

"NGƯỜI ĐẸP TÀI NĂNG" HOA HẬU HOÀN VŨ 2017

Cuộc thi Sinh viên thanh lịch, tài năng Trường Đại học PCCC năm 2016 là khởi đầu cho niềm đam mê của Hoàng Hải Thu đối với các cuộc thi sắc đẹp khác. Thu cho biết, sau cuộc thi này, Thu đã tham gia nhiều cuộc thi khác như: Nữ sinh viên Việt Nam duyên dáng, lọt top Chung kết cuộc thi Người đẹp Kinh Bắc, trở thành Á khôi cuộc thi Hoa khôi người mẫu ảnh 2017. Vừa qua, Thu đã thi đấu và lọt vào top Chung kết cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017. Thu kể. "Khi biết con yêu thích tham gia các cuộc thi sắc đẹp, ban đầu, gia đình em đều không ai ủng hộ. Mẹ giận em luôn. Vì bố mẹ sợ điều đó sẽ ảnh hưởng đến học tập của em và không muốn em vướng phải những phức tạp của lĩnh vực này. Em đã phải thuyết phục bố mẹ rất nhiều và chứng minh bằng chính kết quả học tập của mình. Dần dần bố mẹ cũng hiểu và ủng hộ em, trở thành nguồn động viên, khích lệ lớn với em trong các cuộc thi."

Nói về cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017, ai cũng biết đây là một cuộc thi sắc đẹp uy tín tầm cỡ quốc gia với sự tham dự của hàng nghìn cô gái đẹp trên khắp cả nước. Để lọt vào top 45 người đẹp nhất của cuộc thi, Hoàng Hải Thu đã phải chuẩn bị cho mình khá kỹ lưỡng từ cách đi catwalk, cách tập nói trước đám đông, trau dồi cách ứng xử, rèn luyện sức khoẻ và hình thể... Xuất thân từ một học viên của Trường Đại học PCCC nên Thu mong muốn qua sự thể hiện của mình trong cuộc thi, các bạn trẻ và người dân sẽ hiểu rõ hơn về người chiến sỹ Cảnh sát PCCC và công việc của họ, đồng thời, mang đến một cái nhìn mới mẻ hơn về hình ảnh những nữ chiến sỹ Cảnh sát PCCC vừa trẻ trung, xinh đẹp, nhưng cũng rất mạnh mẽ, dũng cảm đương đầu với giặc lửa. Khác với những cô gái khác chọn cho mình những trang phục váy áo rực rỡ, thướt tha, Thu chọn cho mình trang phục thi là chính bộ quần áo truyền thống của lực lượng PCCC. Nhiều lần tập luyện đổ mồ hôi, trầy xước cơ thể với những động tác khó, nhưng Thu vẫn quyết tâm thực hiện bài thi đến cùng. Phần thi được Thu tập trung công sức, sự sáng tạo và đầy tâm huyết qua ý tưởng nhân văn: những người lính chữa cháy không quản ngại gian nguy, đánh cược cả mạng sống của mình để cứu tính mạng và tài sản cho nhân dân. Hạnh phúc của họ là hoàn thành nhiệm vụ, được giúp đỡ và mang lại bình yên cho đất nước. Những động tác múa được xây dựng lúc thì mềm dẻo thể hiện hình ảnh người lính trong nhịp sống bình yên, lúc lại khỏe khoắn, dứt khoát khi giành giật mạng sống của người dân từ lửa dữ. Nhiều giọt nước mắt đã rơi sau khi xem phần trình diễn gây ấn tượng sâu sắc của Hoàng Hải Thu. Ban Giám khảo của cuộc thi đã đánh giá rất cao phần trình diễn đầy xúc động này. Bà Võ Thị Xuân Trang – Trưởng Ban Giám khảo chia sẻ: "Đây là tiết mục nghệ thuật mà tôi khóc nhiều nhất trong ngày thi hôm nay. Tiết mục đã

Hoàng Hải Thu dạy võ cho trẻ em lang thang. *Ảnh: TL*

Hoàng Hải Thu dạy võ cho trẻ em lang thang. *Ảnh: TL*

Hoàng Hải Thu trong trang phục lực lượng PCCC. *Ảnh: TL*

đưa mọi người từ cảm xúc nhẹ nhàng cho đến cao trào. Tiết mục đã vừa thể hiện được tài năng của em, vừa thể hiện được ý nghĩa nghề nghiệp mà em đã chọn và đang theo học – một nghề nghiệp vô cùng cao quý." Những giọt nước mắt cảm xúc vỡ òa của Ban Giám khảo và người xem chính là minh chứng rõ ràng nhất cho phần thể hiện đã chạm được đến trái tim khán giả của Hoàng Hải Thu. Chính Thu cũng cảm thấy rưng rưng khi đã truyền tải được thông điệp của mình đến mọi người. Không phụ công tập luyện và theo đuổi, trong đêm Chung kết Hoa hậu hoàn vũ 2017, cái tên Hoàng Hải Thu đã được xướng lên cho giải "Người đẹp Tài năng" một cách đầy thuyết phục.

Trong hàng trăm bông hoa đẹp của cuộc thi Hoa hậu Hoàn vũ Việt Nam 2017, có thể nói, Hoàng Hải Thu đã tạo nên một sắc màu độc đáo và nổi bật khó quên với phần thể hiện của mình. Dù chỉ dừng lại ở top 45 với giải phụ "Người đẹp tài năng", nhưng những dự án nhân đạo mà cô bạn trẻ ấp ủ sẽ thực hiện sau cuộc thi về một cái Tết ấm no cho người dân và trẻ em nghèo đã cho chúng tôi thấy một suy nghĩ rất đẹp và đáng quý. Mong rằng những dự định ấy sẽ sớm trở thành hiện thực và Hải Thu sẽ gặt hái được nhiều thành công, trở thành "bông hồng" xinh đẹp của lực lượng Cảnh sát PCCC trong tương lai không xa.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH... *(Tiếp theo trang 10)*

Bên cạnh những thuận lợi trong quá trình thực hiện, cũng có những khó khăn tác động đến hiệu quả của việc triển khai Chỉ thị 47 như: tình hình kinh tế, xã hội phát triển nhanh chóng; tình hình an ninh chính trị tại một số địa bàn còn phức tạp, thêm vào đó, điều kiện thời tiết khắc nghiệt, hanh khô, hạn hán kéo dài, tác động lớn tới tình hình cháy, nổ. Đặc biệt, tỷ lệ ngân sách đầu tư cho công tác PCCC&CNCH còn rất hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu thực tế. Mặc dù có nhiều sự quan tâm nhưng đa số các địa phương còn khó khăn về kinh phí nên chưa đầu tư hoặc có đầu tư cho hoạt động PCCC ở địa phương nhưng không đáng kể. Về phương tiện chữa cháy, nhất là xe chữa cháy chuyên dùng vừa thiếu về số lượng, vừa kém về chất lượng. Bên cạnh đó, nhiều nơi mặc dù đã được bố trí quỹ đất để phát triển mạng lưới các đơn vị Cảnh sát PCCC nhưng còn thiếu kinh phí xây dựng cơ sở hạ tầng, đầu tư doanh trại. Biên chế lực lượng không tăng trong khi số cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC liên tục tăng dẫn đến quá tải trong công việc. Lực lượng PCCC bán chuyên trách ở tổ dân phố và khu dân cư còn nhiều hạn chế, bất cập. Nhiều nơi có lực lượng PCCC tại chỗ nhưng không duy trì hoạt động thường xuyên, thiếu đào tạo, huấn luyện cơ bản nên không phát huy được vai trò PCCC tại chỗ.

PV: *Thưa Thiếu tướng, để tiếp tục phát huy hiệu quả Chỉ thị số 47 trong thời gian tới, đồng thời khắc phục những khó khăn và nâng cao chất lượng công tác PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, năm 2018, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cần tập trung thực hiện những nhiệm vụ gì?*

Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh: Trong năm 2018, trước tình hình xã hội và những yêu cầu được đặt ra, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ tập trung triển khai những biện pháp và nhiệm vụ trọng tâm nhằm sẵn sàng đương đầu trước mọi thử thách, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Cụ thể:

Một là, sẽ tiếp tục tham mưu cấp ủy, chính quyền đẩy mạnh triển khai có hiệu quả Chỉ thị số 47-CT/TW của Ban Bí thư và các văn bản chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác PCCC, qua đó nâng cao nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc từ Trung ương đến cơ sở trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác PCCC&CNCH. Rà soát, bổ sung hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, hệ thống quy chuẩn, tiêu chuẩn về PCCC&CNCH, nhất là xây dựng các quy chuẩn kỹ thuật địa phương về PCCC.

Triển khai có hiệu quả Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18/7/2017 của Chính phủ quy định về công tác cứu nạn, cứu hộ của lực lượng PCCC, sớm tham mưu cho Bộ trưởng Bộ Công an ban hành Thông tư hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 83/2017/NĐ-CP của Chính phủ.

Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đa dạng hóa về hình thức, sâu sắc về nội dung, tăng cường thời lượng phát sóng các chuyên mục về PCCC&CNCH giúp mỗi người dân nâng cao ý thức, kiến thức PCCC&CNCH, tự giác tham gia công tác PCCC&CNCH, giúp đỡ lực lượng Cảnh sát PCCC hoàn thành nhiệm vụ... Tiếp tục duy trì và phát huy hơn nữa hiệu quả của lực lượng Dân phòng, lực lượng PCCC cơ sở và chuyên ngành để lực lượng này thực sự trở thành lực lượng nòng cốt trong công tác PCCC&CNCH tại cơ sở; duy trì, xây dựng và nhân rộng các mô hình hay, điển hình tiên tiến trong phong trào Toàn dân PCCC.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam tham gia chữa cháy bảo vệ tài sản của nhà nước và nhân dân. *Ảnh: PV.*

Ba là, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, điều tra, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm quy định của pháp luật về PCCC, những trường hợp vi phạm nghiêm trọng, có nguy cơ trực tiếp gây ra cháy, nổ, kiên quyết tạm thời đình chỉ, đình chỉ hoạt động, đưa ra khỏi tố, truy tố trước pháp luật những trường hợp vi phạm quy định để xảy ra cháy gây thiệt hại nghiêm trọng. Ưu tiên hoạt động hướng về cơ sở, hướng dẫn cơ sở tổ chức tự kiểm tra an toàn PCCC, kịp thời phát hiện và khắc phục các sơ hở, thiếu sót về an toàn PCCC.

Bốn là, đổi mới công tác nghiên cứu khoa học, tập trung vào những nhiệm vụ khoa học công nghệ có tính ứng dụng trong thực tế và công tác chiến đấu của lực lượng. Mở rộng quan hệ hợp tác song phương và đa phương để tiếp cận khoa học công nghệ, phương tiện trang thiết bị kỹ thuật tiên tiến, tranh thủ sự ủng hộ về nguồn lực kinh phí của các tổ chức Chính phủ và phi Chính phủ vào công tác PCCC&CNCH, nhất là việc nâng cao năng lực, sức chiến đấu cho lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam.

Năm là, kiện toàn cơ cấu tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả. Tăng cường công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ PCCC&CNCH tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, Nhà nước và Nhân dân; có năng lực chuyên môn cao, có nhận thức và tư duy khoa học, có tinh thần trách nhiệm với công việc, nắm vững pháp luật, tinh thông nghiệp vụ, có kiến thức cần thiết về khoa học - công nghệ, ngoại ngữ, sẵn sàng hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, bảo đảm tuyệt đối an toàn về PCCC, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong tình hình mới.

PV: *Xin chân thành cảm ơn Thiếu tướng! Kính chúc Thiếu tướng và gia đình đón một mùa Xuân mới An khang, Thịnh vượng!* ■

CẢNH SÁT PC&CC TP HÀ NỘI:

SẴN SÀNG BẢO VỆ BÌNH YÊN THỦ ĐÔ NGÀN NĂM VĂN HIẾN

DUY ANH

"Hà Nội ơi có từ bao giờ/ Mấy ngàn năm chói chang rạng rỡ/ Hà Nội ơi náo nức bài ca/ Vẫn âm vang trong tâm hồn ta" ... Câu hát thiết tha về Thủ đô Hà Nội ấy chẳng mấy ai không thuộc. Mảnh đất ngàn năm văn hiến Hà Nội đã ở trong tim biết bao người bởi vẻ đẹp và những trang sử hào hùng, chói lọi. Một năm có 4 mùa, nhưng có lẽ, chỉ có mùa Xuân mới khiến Hà Nội có một vẻ đẹp vừa dịu dàng, sâu lắng lại vừa hiện đại, nhộn nhịp đến thế. Mỗi ngày trôi qua, mùa Xuân đang đến thật gần. Giữa những tấp nập, ồn ã chuyển mình của một Hà Nội cuối năm, cùng các lực lượng khác, những người lính PCCC Hà Nội đã sẵn sàng những phương án nghiệp vụ bảo vệ cho mảnh đất Thủ đô giàu truyền thống trước thềm Tết đến, Xuân sang...

Là trung tâm chính trị, văn hóa và kinh tế, xã hội của cả nước, hàng năm, Hà Nội luôn diễn ra nhiều sự kiện chính trị, xã hội quan trọng. Trong những năm qua, công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thủ đô đã luôn được các cấp ủy Đảng, chính quyền quan tâm và các sở, ban, ngành, đoàn thể chỉ đạo thực hiện nghiêm túc. Cảnh sát PC&CC TP đã luôn chủ động bám sát sự chỉ đạo của Bộ Công an, Thành ủy, HĐND và UBND thành phố để triển khai thực hiện hiệu quả các mặt công tác theo đúng tiến độ đề ra, đồng thời phối hợp các lực lượng bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm, các sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội quan trọng, giữ vững an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội trên địa bàn Thủ đô. Thời điểm Tết Nguyên đán 2018 đang đến gần, nắm rõ đặc điểm tình hình số lượng vụ cháy, nổ vào mùa hanh khô và dịp cuối năm luôn có chiều hướng gia tăng và diễn biến phức tạp hơn, nên những người lính PCCC Thủ đô càng ý thức và nỗ lực nâng cao trách nhiệm hơn. Hướng đến mục tiêu hạn chế cháy, nổ xảy ra, tích cực bảo vệ nhà nước và nhân dân, giúp toàn dân trên địa bàn Thủ đô đón một cái Tết bình an trọn vẹn, Ban Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã đề ra các kế hoạch, phương án cụ thể và triển khai thực hiện nhằm đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các sự kiện văn hóa, chính trị, ngoại giao quan trọng của Đảng, Nhà nước và thành phố; các lễ hội và các hoạt động dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, trọng tâm là bảo vệ Kỳ họp thứ 4 - Quốc hội khóa XIV và Tuần lễ Cấp cao APEC 2017...

Để hạn chế tình trạng cháy, nổ xảy ra vào dịp Tết Nguyên đán, một trong những biện pháp then chốt lực lượng PC&CC TP Hà Nội chú trọng là đẩy mạnh công tác kiểm tra. Việc kiểm tra an toàn PCCC được thực hiện với nhiều hình thức và biện pháp mạnh, quyết liệt như: duy trì công tác kiểm tra định kỳ đảm bảo theo quy định của pháp luật; kiểm tra đột xuất các cơ sở có nguy cơ phát sinh cháy, nổ; tham mưu UBND các cấp thành lập các đoàn kiểm tra liên ngành với sự tham gia của nhiều cơ quan chức năng để tổ chức kiểm tra, đôn đốc, xử lý các cơ sở có nhiều tồn tại, vi phạm về PCCC; tổ chức kiểm tra hàng tuần đối với các công trình cao tầng có vi phạm về PCCC để kiến nghị, đôn đốc cơ sở thực hiện... Thời điểm cuối năm và dịp Tết Nguyên đán, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội tăng cường công tác kiểm tra, phúc tra đối với các cơ sở trọng điểm, nơi tập trung đông người, các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao... thuộc địa bàn quản lý. Mỗi cán bộ kiểm tra an toàn PCCC thực hiện chỉ tiêu: kiểm tra 100% cơ sở loại I, 50% cơ sở loại II và 30% cơ sở loại III; hướng dẫn 100% cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao; ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC; công tác xử lý vi phạm về PCCC sẽ được tăng cường với nhiều biện pháp triệt để, quyết liệt như: phạt tiền với những lỗi vi phạm có mức tiền phạt cao nhất, lập danh sách cơ sở không đảm bảo an toàn PCCC đăng trên các phương tiện thông tin đại chúng để người dân biết và giám sát; tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động với những cơ sở có nhiều vi phạm, cơ sở không đảm bảo các điều kiện an toàn PCCC để hoạt động. Đơn vị cũng tích cực tổ chức tập huấn, tuyên truyền, hướng dẫn nghiệp vụ PCCC cho cán bộ chủ chốt, lực lượng PCCC cơ sở thuộc địa bàn quản lý và đẩy mạnh công tác điều tra, xử lý về cháy, nổ.

Công tác tuyên truyền về PCCC dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 trên địa bàn Thủ đô tiếp tục được thực hiện hiệu quả với nhiều nội dung, bằng nhiều hình thức khác nhau như: tuyên truyền miệng, in, phát tờ rơi khuyến cáo, cảnh báo về PCCC, băng rôn, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC;... Trong đó đặc biệt chú trọng phát huy vai trò, trách nhiệm của các Sở, ngành, tổ chức chính trị, xã hội, cơ quan thông tin truyền thông trong công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, giáo dục pháp luật về PCCC. Cảnh sát PC&CC thành phố đã chủ động, tích cực phối hợp với Đài Tiếng nói Việt Nam để biên soạn nội dung và tổ chức việc thu âm, in sao đĩa tuyên truyền về PCCC mùa hanh khô, Tết Nguyên đán để phát trên hệ thống loa tại các điểm nút giao thông trên địa bàn thành phố. Đơn vị cũng tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Sở Thông tin và truyền thông và các báo, đài trên địa bàn Thủ đô đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền về PCCC; nêu gương, nhân rộng các mô hình, cá nhân, cơ sở điển hình tiên tiến về PCCC; phê phán các cơ quan, tổ chức, cá nhân vi phạm, chây ì trong việc thực hiện các quy định của pháp luật về PCCC, đồng thời thực hiện các phóng sự chuyên đề về an toàn PCCC tại các chợ, trung tâm thương mại, kho hàng, nhà xưởng,...

Song song với đó, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội tiếp tục tổ chức rà soát, đánh giá, chất lượng, hiệu quả việc củng cố, kiện toàn lực lượng Dân phòng, lực lượng PCCC cơ sở và lực lượng PCCC chuyên ngành; nghiên cứu xây dựng, phát triển mô hình lực lượng PCCC tình nguyện. Để công tác phòng cháy đạt hiệu quả cao, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội chú trọng đẩy mạnh hoạt động của các Đội PCCC cơ sở và lực lượng Dân phòng, tăng cường sự tuần tra canh gác (nhất là vào ban đêm) của lực lượng này trong các ngày Lễ, Tết. Đơn vị cũng tích cực tổ chức huấn luyện nghiệp vụ PCCC, rà soát, bổ sung và thực tập các phương án xử lý các tình huống cháy, nổ lớn tại các cơ sở trọng điểm; chuẩn bị sẵn sàng lực lượng, phương tiện tham gia xử lý tình huống cháy, nổ do khủng bố, biểu tình, gây rối, giải tán đám đông để xử lý kịp thời và có hiệu quả các vụ cháy, nổ xảy ra, không để xảy ra bị động, bất ngờ.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội chiến đấu với giặc lửa bảo vệ tài sản cho nhân dân.
Ảnh: Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội.

Dịp cuối năm và Tết Nguyên đán là thời điểm TP Hà Nội có nhiều các sự kiện văn hóa nghệ thuật, lễ hội, các đoàn khách Quốc tế, các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, thành phố đến thăm, làm việc, chúc Tết các cơ quan, đơn vị và nhân dân Thủ đô, vì vậy, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã chủ động xây dựng các công văn, thông báo và triển khai kế hoạch, phương án bố trí lực lượng, phương tiện, tổ chức cho các cán bộ, chiến sỹ tích cực tập luyện nghiệp vụ chữa cháy để tham gia bảo vệ tuyệt đối an toàn PCCC các Hội nghị, sự kiện, các điểm bắn pháo hoa đêm Giao thừa, lễ hội... diễn ra trong các ngày Lễ lớn và dịp Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018. Đơn vị cũng quan tâm làm tốt công tác giáo dục chính trị tư tưởng, thường xuyên động viên các cán bộ, chiến sỹ tham gia thực hiện nhiệm vụ đảm bảo an toàn PCCC bảo vệ các kỳ cuộc, các ngày Lễ, Tết diễn ra trong các tháng cuối năm 2017, Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018 để các đồng chí hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Đối với các địa bàn trên TP Hà Nội, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã chỉ đạo các Phòng Cảnh sát PC&CC các quận, huyện tăng cường công tác tuyên truyền, phát động phong trào Toàn dân tham gia PCCC, đồng thời sẽ tích cực phối hợp với các cơ quan thông tin truyền thông, Đài Truyền thanh các quận, huyện, thị xã, phường, xã, thị trấn phát sóng các tin, bài về các hoạt động PCCC, tuyên truyền, hướng dẫn công tác PCCC. Bên cạnh đó, các Phòng Cảnh sát PC&CC quận, huyện TP Hà Nội sẽ đẩy mạnh phối hợp với các đơn vị chức năng thuộc UBND các huyện có rừng để tập huấn, tuyên truyền về công tác PCCC rừng cho các chủ rừng; hướng dẫn các chủ rừng tổ chức tuần tra, canh gác bảo vệ rừng tập trung những trọng điểm hay xảy ra cháy rừng nhất là trong mùa khô.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội sẽ tiếp tục đẩy mạnh thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ quan, tổ chức, cơ sở thuộc địa bàn quản lý; tham mưu, đề xuất UBND quận, huyện, thị xã thành lập các đoàn kiểm tra (mời các đồng chí lãnh đạo UBND quận, huyện, thị xã, các phòng, ban chức năng...). Các cán bộ, chiến sỹ thuộc các Phòng địa phương sẽ được tích cực đẩy mạnh công tác học tập, tập luyện nghiệp vụ chữa cháy và CNCH và đảm bảo công tác thường trực sẵn sàng chiến đấu trong mọi tình huống.

Bên cạnh các hoạt động nghiệp vụ, dịp Tết Dương lịch và Tết Nguyên đán cũng là dịp những người lính PCCC Thủ đô thực hiện các hoạt động thiện nguyện, thể hiện sự chia sẻ, giúp đỡ với những hoàn cảnh khó khăn. Những người lính PCCC Hà Nội cho biết, đây là những hoạt động thường niên hàng năm của đơn vị. Năm nay, dịp Tết Mậu Tuất 2018, tiếp tục phát huy truyền thống tương thân tương ái "Thương người như thể thương thân", Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ và các tổ chức chính trị quần chúng của Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội cũng dự kiến sẽ tặng gần 50 suất quà cho các cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, tổ chức chương trình "Áo ấm mùa Đông" tặng quà cho người dân vùng cao... Ngoài ra, đơn vị cũng xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động cho cán bộ, chiến sỹ đón Tết tại đơn vị, tổ chức các hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao đón Giao thừa, mừng Đảng, mừng Xuân … đảm bảo không khí vui tươi, lành mạnh, thiết thực, hiệu quả.

Bảo vệ bình yên Thủ đô Hà Nội là nhiệm vụ cao quý mà Đảng, Nhà nước và toàn dân đã tin tưởng giao phó cho lực lượng CAND nói chung, Cảnh sát PC&CC Thủ đô nói riêng. Luôn ý thức được trách nhiệm và sự tin yêu đó, những năm qua, lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội đã luôn cố gắng phấn đấu, hoàn thành nhiệm vụ được giao. Trải qua biết bao thời gian, mùa Xuân hôm nay, lực lượng Cảnh sát PCCC Thủ đô vẫn đang tiếp tục nỗ lực rèn luyện nghiệp vụ, trau dồi tác phong, xây dựng lực lượng tinh nhuệ để sẵn sàng đương đầu cùng giặc lửa, giữ gìn an ninh trật tự xã hội và tài sản, người dân Thủ đô, góp công xây dựng và bảo vệ mảnh đất Hà Nội ngàn năm văn hiến như bảo vệ trái tim thương yêu của chính mình.■

CẢNH SÁT PC&CC TỈNH ĐỒNG NAI:

ĐẢM BẢO AN TOÀN PCCC CHO NHÂN DÂN VUI TẾT

TRUNG ANH

Những ngày giáp Tết, trên khắp những nẻo đường của TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai sắc hoa ngập tràn. Trong không khí náo nức đón chờ một mùa Xuân mới, có những người lính PCCC&CNCH vẫn ngày đêm túc trực bên chiếc xe màu lửa, sẵn sàng mọi phương tiện, lực lượng để bảo vệ bình yên cho nhân dân an tâm vui Tết.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai kiểm tra an toàn PCCC tại các cơ sở. *Ảnh: Đức Hiệp*

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai diễn tập chữa cháy xăng dầu. *Ảnh: Đức Hiệp*

Những ngày cuối cùng của năm Đinh Dậu, chào đón năm mới Mậu Tuất rơi vào giữa mùa khô ở miền Nam, thời điểm dễ phát sinh nhiều vụ cháy nhất trong năm. Xác định tầm quan trọng của công tác PCCC&CNCH trong dịp Tết Nguyên đán, ngay sau khi có các văn bản chỉ đạo của Bộ Công an, Tỉnh ủy, UBND tỉnh về tăng cường các biện pháp PCCC&CNCH, góp phần đảm bảo an ninh trật tự trước, trong và sau Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai đã nắm bắt tình hình, xây dựng kế hoạch và triển khai thực hiện đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, triển khai đợt cao điểm phòng chống cháy, nổ, nhất là tại khu dân cư, trung tâm thương mại, khu vui chơi giải trí… để đảm bảo an toàn PCCC dịp cuối năm.

Để nâng cao ý thức của người dân trong công tác đảm bảo an toàn PCCC trong dịp Tết, Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai đã chỉ đạo các đơn vị nghiệp vụ và các Phòng Cảnh sát PC&CC khu vực chủ động phối hợp với các ngành, đoàn thể và các cơ quan báo, đài trong và ngoài tỉnh tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt những kiến thức pháp luật về PCCC; các kiến thức cơ bản về PCCC&CNCH đến cán bộ, đảng viên, người lao động và nhân dân, nhằm nâng cao nhận thức và ý thức trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong việc chấp hành các quy định của nhà nước đối với công tác PCCC. Trong đó, nội dung tuyên truyền cần tập trung vào hướng dẫn các biện pháp, kỹ năng chữa cháy, thoát nạn khi xảy ra sự cố, tai nạn; cảnh báo các nguy cơ mất an toàn về cháy, nổ nhất là trong sử dụng điện, các thiết bị sinh nhiệt, sử dụng khí gas đun nấu, hàn cắt sửa chữa trong quá trình sửa chữa nhà cửa, cơi nới; các vật liệu dễ cháy như: hóa chất, xăng dầu, việc đốt nhang, đèn, thờ cúng vào các ngày Lễ, Tết...

Song song với công tác tuyên truyền, Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai cũng tăng cường kiểm tra, phúc tra các cơ sở trọng điểm, nguy hiểm về cháy, nổ, đặc biệt là các chợ, trung tâm thương mại, siêu thị - nơi tập trung lượng hàng hóa và lưu lượng người tham gia giao thương lớn trong dịp cuối năm. Bên cạnh đó, những chung cư cao tầng, cơ sở sản xuất, chế biến, kinh doanh gỗ, gas, khí hóa lỏng, các địa điểm, nơi tổ chức lễ hội, sự kiện và các khu vui chơi tập trung đông người cũng được đơn vị thắt chặt kiểm tra. Qua đó, những thiết sót, sơ hở trong công tác PCCC của từng cơ sở được phát hiện, những tồn tại, vi phạm được yêu cầu khắc phục ngay nhằm hạn chế thấp nhất các nguy cơ cháy lan, cháy lớn có thể xảy ra; đồng thời kiên quyết xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm an toàn về PCCC hoặc không chấp hành các yêu cầu, kiến nghị của cơ quan có thẩm quyền. Lực lượng Cảnh sát PCCC cũng hướng dẫn chủ các cơ sở, doanh nghiệp thường xuyên tự kiểm tra việc thực hiện các quy định về PCCC và bố trí lực lượng tuần tra, canh gác nhất là vào các ngày nghỉ lễ, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, để chủ động phát hiện và xử lý kịp thời khi có sự cố cháy, nổ xảy ra.

Để tăng cường công tác PCCC tại các cơ sở, các đơn vị như: Trung tâm Nghiên cứu ứng dụng và đào tạo, huấn luyện PCCC, CNCH, Phòng Cảnh sát PC&CC số 1, 2, 3, 4, 5, 6 và Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Trên sông phối hợp với các cơ quan, doanh nghiệp tổ chức huấn luyện, bồi dưỡng nhằm nâng cao trình độ, nghiệp vụ cho lực lượng PCCC cơ sở, lực lượng PCCC Dân phòng, tổ chức phổ biến, quán triệt, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH đảm bảo đủ khả năng thực hiện nhiệm vụ PCCC&CNCH tại chỗ. Các chủ doanh nghiệp cũng cần đầu tư kinh phí trang bị phương tiện, thiết bị PCCC&CNCH đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng theo đúng quy định tại Thông tư số 65/2013/TT-BCA ngày 26/11/2013 và Thông tư số 56/2014/TT-BCA ngày 12/11/2014 của Bộ Công an. Các Phòng khu vực hướng dẫn người đứng đầu cơ sở tổ chức thực tập phương án chữa cháy, CNCH theo quy định. Đồng thời, tăng cường kiểm tra, hướng dẫn các cơ quan, doanh nghiệp trong việc tổ chức lực lượng, phương tiện thường trực tại chỗ, nhất là vào các ngày nghỉ, lễ, Tết và ban đêm để ngăn chặn, xử lý kịp thời các vụ cháy, nổ ngay từ khi mới phát sinh.

Bên cạnh đó, trong quá trình thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, các đội nghiệp vụ có trách nhiệm nắm tình hình liên quan đến an ninh trật tự, nếu phát hiện có dấu hiệu hoạt động phá hoại, kích động bạo loạn, gây rối an ninh trật tự của các thế lực thù địch hoặc nếu phát hiện các tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm pháp luật về hình sự, kinh tế, ma túy và tệ nạn xã hội phải kịp thời trao đổi, cung cấp thông tin và phối hợp với lực lượng Công an, Quân sự có biện pháp đấu tranh, ngăn chặn. Cảnh sát PC&CC tỉnh phối hợp các ngành chức năng tiến hành kiểm tra, ngăn chặn việc sản xuất, mua bán, vận chuyển, sử dụng trái phép các loại pháo, góp phần không để xảy ra đốt pháo nổ trong dịp Tết Nguyên đán. Đơn vị cũng chủ động có phương án xử lý các tình huống cháy, nổ và CNCH có sự tham gia của nhiều lực lượng; đồng thời, có kế hoạch huy động lực lượng, phương tiện của các ngành, doanh nghiệp để kịp thời xử lý khi có xảy ra cháy lớn ở các khu công nghiệp, khu dân cư... Đặc biệt, Cảnh sát PC&CC tỉnh sẽ chủ động phối hợp với Công an các đơn vị, địa phương xây dựng phương án đảm bảo an ninh trật tự, PCCC, bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm về chính trị - kinh tế - xã hội, nơi lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các đoàn khách quốc tế đến thăm và làm việc tại Đồng Nai, các địa điểm tổ chức bắn pháo hoa trong dịp Tết Nguyên đán.

Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai tiếp tục tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, động viên cán bộ, chiến sỹ nêu cao tinh thần trách nhiệm, tận tụy với công việc, khắc phục khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Công tác quản lý cán bộ, chiến sỹ nhất là chiến sỹ phục vụ có thời hạn trong các ngày nghỉ Lễ, Tết Nguyên đán được tăng cường; nghiêm cấm cán bộ, chiến sỹ sử dụng rượu, bia trong ca trực và khi tham gia giao thông; chấn chỉnh việc thực hiện lễ tiết, tác phong, văn hóa ứng xử và quy trình công tác nhằm phòng ngừa, ngăn chặn không để cán bộ, chiến sỹ vi phạm kỷ luật. Tại các đơn vị địa phương duy trì công tác trực chỉ huy, trực ban và trực chiến theo quy định để tiếp nhận và xử lý kịp thời, nhanh chóng tin báo cháy, nổ, CNCH, đảm bảo cho người dân an tâm vui Tết Mậu Tuất. Cán bộ, chiến sỹ ứng trực 24/24 giờ thường xuyên kiểm tra các phương tiện chữa cháy, CNCH nhằm xử lý chủ động, kịp thời, hiệu quả mọi tình huống, các vụ cháy, nổ và tai nạn, sự cố xảy ra, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại về người và tài sản.

Mùa Xuân đã về trên khắp các nẻo đường quê hương, lực lượng Cảnh sát PC&CC tỉnh Đồng Nai cũng đang chạy đua với thời gian, quyết tâm thực hiện những kế hoạch, giải pháp để góp phần đảm bảo an toàn cho người dân vui Xuân đón Tết. Thiết nghĩ, cùng với tinh thần chủ động, sẵn sàng của người chiến sỹ PCCC Đồng Nai, mỗi người dân hãy cao tinh thần trách nhiệm, tự nguyện tự giác thực hiện tốt công tác PCCC để có một cái Tết ý nghĩa và an toàn.■

AN TOÀN PCCC DỊP TẾT NGUYÊN ĐÁN TRÁCH NHIỆM KHÔNG CHỈ RIÊNG AI

HỒNG VÂN

Tết Nguyên đán là thời gian cao điểm của các hoạt động giao thương, buôn bán, các cơ sở sản xuất, kinh doanh, chợ, trung tâm thương mại… tập trung khối lượng hàng hóa lớn để phục vụ thị trường Tết. Đồng thời, đây cũng là thời điểm diễn ra nhiều hoạt động chuẩn bị đón các lễ hội, người dân thường đốt một lượng lớn vàng mã để phục vụ các hoạt động cúng lễ. Chính bởi vậy, vấn đề cháy, nổ thường diễn biến hết sức phức tạp trong giai đoạn này.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tổ chức tuyên truyền, hướng dẫn người dân thực hiện các quy định đảm bảo an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán. *Ảnh: Tư liệu*

Theo thống kê mới nhất của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH cho thấy, trong năm 2017, cả nước đã xảy ra 4.095 vụ cháy, nổ, làm 107 người chết, 227 người bị thương; ước tính thiệt hại về tài sản khoảng 2.125 tỷ đồng. Chỉ tính riêng trong tháng 12, thời điểm giáp Tết Mậu Tuất, đã xảy ra 287 vụ cháy, nổ trên địa bàn cả nước. Trong đó, nổi lên tình trạng nhiều vụ cháy, nổ xảy ra tại nhà dân, nhà ở kết hợp sản xuất, kinh doanh, cơ sở sản xuất, kinh doanh nhỏ lẻ nằm trong khu dân cư. Điển hình các vụ cháy, nổ đã xảy ra thời điểm cận Tết Nguyên đán như: ngày 24/12/2017, vụ hỏa hoạn xảy ra tại một công ty sản xuất bánh kẹo ở thị xã Bỉm Sơn (Thanh Hóa) khiến nhà xưởng bị cháy hoàn toàn, 3 người bị mắc kẹt trong đám cháy; hơn 40 kiốt hàng hóa bị thiêu rụi do cháy lớn tại chợ thị trấn Anh Sơn (huyện Anh Sơn, Nghệ An) ngày 21/12/2017; cháy 12 căn nhà gây thiệt hại gần 2 tỷ đồng ở TP Long Xuyên (An Giang); vụ cháy kinh hoàng khiến 5 người trong gia đình thương vong tại căn nhà trong hẻm 161D Lạc Long Quân (phường 3, quận 11, TP Hồ Chí Minh). Hay mới đây nhất là vụ nổ tại một kho phế liệu tư nhân thuộc tỉnh Bắc Ninh ngày 3/1/2018, khiến 2 người tử vong, 9 người bị thương và nhiều nhà dân bị hư hỏng… Rõ ràng, những con số thống kê trên, cho chúng ta thấy một thực trạng đáng báo động về việc chấp hành các quy định đảm bảo an toàn PCCC trong các hộ gia đình, các cơ quan, tổ chức, các cơ sở, doanh nghiệp còn quá lỏng lẻo.

Sở dĩ những vụ cháy, nổ xảy ra nhiều vào thời gian cận Tết là do trong giai đoạn này diễn ra nhiều hoạt động giao thương, buôn bán. Tại các cơ sở sản xuất, kinh doanh, chợ, trung tâm thương mại… tập trung khối lượng hàng hóa rất lớn để phục vụ thị trường Tết. Đồng thời, đây cũng là thời điểm diễn ra nhiều hoạt động chuẩn bị đón các lễ hội, tế lễ cùng tập tục đốt vàng mã và thắp hương thờ cúng gia tiên ngày Tết của người dân… Những đặc điểm trên cộng với yếu tố thời tiết hanh khô gây nên rất nhiều nguy cơ tiềm ẩn về cháy, nổ, chỉ cần một sơ suất nhỏ cũng có thể trở thành cơ hội để "giặc lửa" tấn công, để lại những hậu quả khôn lường.

Nhằm đảm bảo cho nhân dân đón một cái Tết an toàn và bình yên, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tăng cường thực hiện các biện pháp tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia phòng chống cháy, nổ; đồng thời huy động lực lượng tổ chức ứng trực, sẵn sàng chiến đấu, đảm bảo an toàn PCCC cho nhân dân đón Tết. Tuy nhiên, để công tác PCCC thật sự đạt hiệu quả thì không chỉ do sự cố gắng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH mà còn cần có sự hợp tác tích cực của toàn xã hội, của mỗi chính quyền địa phương, của chính những người đứng đầu các cơ sở, tổ chức và từng cá nhân trong các hộ gia đình. Đặc biệt là trách nhiệm tổ chức, duy trì công tác PCCC của người đứng đầu cơ sở và lực lượng PCCC tại chỗ.

Văn bản quy phạm pháp luật về PCCC đã quy định rõ trách nhiệm PCCC là của toàn dân. Trong Khoản 1 Điều 5 Luật PCCC và Khoản 2 Điều 1 Luật Sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật PCCC đã quy định rõ về trách nhiệm, nhiệm vụ của người đứng đầu các cơ quan, tổ chức, các chủ hộ gia đình và từng cá nhân trong việc bảo đảm an toàn PCCC tại cơ quan, tổ chức và hộ gia đình. Nhưng thực tế hiện nay, nhận thức và ý thức chấp hành quy định PCCC trong toàn xã hội vẫn còn nhiều bất cập. Một bộ phận người dân vẫn chưa nhận thức đúng đắn, nếu không muốn nói là thờ ơ, bàng quan, thiếu hiểu biết về những kỹ năng cơ bản trong công tác đảm bảo an toàn PCCC. Họ cho rằng đây là trách nhiệm, nhiệm vụ của riêng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Thực trạng này dẫn đến sự lơ là, chủ quan, bất cẩn trong sinh hoạt, sản xuất, kinh doanh như: sử dụng hệ thống điện chưa bảo đảm an toàn, vi phạm các quy định an toàn trong hàn cắt; sắp xếp vật dụng, hàng hóa gần nguồn lửa, nguồn nhiệt. Thậm chí còn tồn chứa, buôn bán trái phép các chất nguy hiểm về cháy, nổ như: hóa chất, xăng dầu... Theo điều tra của cơ quan chức năng, có tới 45 - 50% số vụ hỏa hoạn xảy ra, có nguyên nhân là do sự thiếu hiểu biết và ý thức kém của người dân trong công tác phòng ngừa. Ví dụ, trong vụ cháy khiến một chiến sỹ Cảnh sát PCCC hy sinh tại quận Bình Tân, TP Hồ Chí Minh cơ quan điều tra đã thực nghiệm lại hiện trường theo lời khai nhân viên bảo vệ kho chứa hàng xác định nguyên nhân gây cháy phát sinh từ việc đốt nhang muỗi cạnh vật dụng dễ cháy dẫn đến bùng cháy ra toàn bộ căn nhà. Hay trong vụ nổ kho phế liệu ngày 3/1/2018 tại Bắc Ninh vừa qua, nguyên nhân là do hộ gia đình thu mua phế liệu đã tàng trữ vật liệu nổ trái phép và thiếu hiểu biết trong sử dụng, bảo quản vật liệu nổ nên đã gây ra hậu quả đau lòng.

Việc thực hiện về an toàn PCCC của các hộ dân cư thì như vậy, còn đối với các đơn vị, tổ chức, cơ sở sản xuất, kinh doanh nằm trong diện quản lý nhà nước về an toàn PCCC thì còn phức tạp hơn. Một số người đứng đầu cơ sở, đơn vị, doanh nghiệp chưa nhận thức hết trách nhiệm của mình trong công tác PCCC nên chưa chấp hành đầy đủ các quy định của pháp luật về PCCC, thiếu quan tâm đến việc tổ chức công tác PCCC, còn tồn tại nhiều vi phạm, thiếu sót dẫn đến nguy cơ cháy, nổ. Tại nhiều đơn vị, cơ sở doanh nghiệp không đảm bảo các điều kiện an toàn PCCC; hầu hết thiếu sự quan tâm đến việc quy hoạch, đầu tư mua sắm, trang bị phương tiện PCCC. Tình trạng cơ sở tận dụng triệt để mặt bằng cho việc sản xuất, kinh doanh, bất chấp những quy định về an toàn PCCC rất phổ biến. Các cơ sở này thường cho nhiều đơn vị thuê để làm nơi sản xuất, trữ chứa hàng hoá... với khối lượng lớn, vượt quá tải trọng thiết kế, không đảm bảo khoảng cách an toàn PCCC; nhiều đơn vị tự ý thay đổi công năng sử dụng của công trình nhưng không báo cho cơ quan chức năng làm nguy cơ cháy tăng cao dẫn đến cháy lớn, thiêu huỷ nhiều hàng hoá, tài sản...

Lực lượng PCCC tại chỗ của nhiều cơ sở chưa được đào tạo, huấn luyện và cấp giấy chứng nhận huấn luyện về nghiệp vụ PCCC đầy đủ; không xây dựng, thực tập phương án chữa cháy tại chỗ nên nhiều vụ cháy xảy ra, lực lượng tại chỗ không phát hiện được, xử lý rất lúng túng, không đủ khả năng khống chế đám cháy. Theo quy định của Luật PCCC đối với cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ, trong một năm, lực lượng Cảnh sát PCCC chỉ được kiểm tra 4 lần và trước khi kiểm tra phải thông báo cho cơ sở trước 3 ngày, việc này dẫn đến tình trạng đối phó của cơ sở đối với cơ quan quản lý nhà nước về PCCC, sau đó tình trạng vi phạm lại tiếp diễn mà Cảnh sát PCCC không thể hàng ngày có mặt để kiểm tra được, xử lý được.

Bên cạnh đó, một số cấp ủy, chính quyền địa phương và ngành chức năng cũng vẫn còn thờ ơ, chưa thực hiện hết trách nhiệm. Ở nhiều nơi, chính quyền địa phương cho rằng việc đảm bảo an toàn PCCC đơn thuần là nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát PCCC nên chưa thực sự quan tâm đúng mức để cùng phối hợp với các đơn vị Cảnh sát PCCC trong việc chỉ đạo triển khai công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật về PCCC, chưa huy động được đông đảo tầng lớp nhân dân tích cực tham gia. Ngoài ra, lực lượng PCCC chuyên nghiệp mới chỉ thực hiện việc tuyên truyền tại các cơ sở trọng điểm, các cơ quan, doanh nghiệp, lực lượng Dân phòng, dân quân tự vệ tại các xã, phường. Sau đó lực lượng này sẽ tiếp tục tiến hành tuyên truyền, phổ biến kiến thức về PCCC đến các hộ dân, còn việc thực hiện như thế nào, và hiệu quả đến đâu thì lại không thể xác định được.

Có thể nói, để làm tốt công tác an toàn PCCC phục vụ nhu cầu phát triển công nghiệp hóa, hiện đại hóa của đất nước và để việc cháy, nổ không còn là vấn đề nhức nhối, nan giải của xã hội thì điều quan trọng nhất là cần có sự quan tâm, vào cuộc hơn nữa của tất cả các cấp, các ngành, các địa phương, tổ chức doanh nghiệp và toàn thể nhân dân. Các đơn vị Cảnh sát PCCC cần tổ chức xây dựng hiệu quả phong trào Toàn dân tham gia PCCC để nâng cao ý thức của toàn xã hội trong công tác PCCC. Không chỉ đẩy mạnh công tác tuyên truyền, cảnh báo nguy cơ cháy, nổ; hướng dẫn kiến thức, kỹ năng phòng ngừa, thoát nạn khi có cháy, nổ xảy ra thông qua sinh hoạt tổ dân phố, tuyên truyền qua hệ thống loa truyền thanh, phát tờ rơi... mà còn đưa việc tuyên truyền giáo dục kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH vào chương trình học tập hoạt động ngoại khóa trong nhà trường và các cơ sở giáo dục từ bậc Tiểu học đến các trường Đại học. Đồng thời, tổ chức bồi dưỡng, đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Dân phòng để đội ngũ này có đủ năng lực xử lý kịp thời khi có sự cố cháy, nổ xảy ra.

Đối với các cấp ủy, chính quyền địa phương cần nghiên cứu, tìm hiểu để nắm rõ nhiệm vụ và trách nhiệm của mình đối với công tác PCCC. Đẩy mạnh, đổi mới các phương pháp, cách thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức và pháp luật để thu hút sự quan tâm của người dân, giúp họ hiểu rõ về quyền lợi và trách nhiệm của mình trong công tác PCCC&CNCH. Tổ chức thành lập và vận động quần chúng nhân dân tham gia Đội Dân phòng và xây dựng các phương án chữa cháy tại các khu dân cư; tổ chức cho Đội Dân phòng tham gia thực tập giải quyết các tình huống giả định cháy; xây dựng cơ chế phối hợp với các lực lượng (Cảnh sát PCCC, Công an, điện lực, cấp nước, y tế...) để phục vụ công tác chữa cháy hiệu quả.

Đối với người đứng đầu cơ sở hay các chủ hộ gia đình cần thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện công tác PCCC tại gia đình, đơn vị, doanh nghiệp mình; đảm bảo hiệu quả công tác tự kiểm tra an toàn PCCC tại cơ sở. Giáo dục ý thức, kiến thức, kỹ năng về PCCC cho cán bộ, công nhân viên, người lao động trong đơn vị, doanh nghiệp và những người thân trong gia đình. Chú trọng tổ chức đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ công tác PCCC cho lực lượng PCCC tại chỗ của đơn vị mình để nâng cao hiệu quả chữa cháy ban đầu. Mỗi cá nhân cần tự nêu cao ý thức chủ động phòng ngừa cháy, nổ, chấp hành nghiêm quy định về PCCC, tìm hiểu pháp luật, kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH và tính năng, tác dụng của các thiết bị chữa cháy để xử lý tốt khi có tình huống, sự cố đáng tiếc xảy ra.

PCCC không phải là việc của riêng ai, mà đó là trách nhiệm chung của toàn xã hội, bởi an toàn PCCC liên quan mật thiết đến tính mạng, tài sản của tất cả mọi người. Vì thế, cùng với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, mỗi người dân, mỗi chính quyền địa phương, mỗi cơ quan, đoàn thể nên tích cực tham gia phong trào toàn dân PCCC, coi đó là một trong những nhiệm vụ quan trọng của bản thân. Có như vậy, công tác đảm bảo an toàn PCCC trong dịp Tết Nguyên đán nói riêng và đảm bảo an toàn PCCC nói chung mới đạt được hiệu quả; tai nạn cháy, nổ mới từng bước được đẩy lùi, góp phần xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng bình yên, giàu mạnh.■

Ga Hà Nội trước đây còn có tên gọi khác là Ga Hàng Cỏ. Có lẽ với mỗi người dân Thủ đô, Ga Hà Nội đã trở thành một địa điểm vô cùng gần gũi, quen thuộc, cũng như Bưu điện Hà Nội, Bách hoá Tràng Tiền… Thời gian qua đi, bộ mặt của Ga cũng ngày một thay đổi, khang trang hơn, đẹp đẽ hơn. Tuy nhiên, theo đánh giá của lãnh đạo Ga Hà Nội, trên địa bàn tình hình an ninh trật tự, an toàn cháy, nổ vẫn còn nhiều tiềm ẩn phức tạp, đặc biệt là vào mỗi dịp cuối năm, Tết Nguyên đán.

ĐẢM BẢO AN TOÀN GA HÀ NỘI NHỮNG NGÀY CUỐI NĂM

THÁI THỤY

Cảnh sát PC&CC số 2 phối hợp với lực lượng chữa cháy tại chỗ Ga Hà Nội kiểm tra phương tiện PCCC tại nhà chờ đợt cao điểm giáp Tết Nguyên đán. Ảnh: PV

Cùng với các đồng chí Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội kiểm tra địa bàn cuối năm, nhóm phóng viên chúng tôi có dịp được làm việc tại Ga Hà Nội. Đây là nhà ga liên vận quốc tế - ga hành khách lớn nhất của Đường sắt Việt Nam, đồng thời là một đầu mối giao thông vận tải quan trọng của Thủ đô Hà Nội. Theo ông Hà Quốc Hùng – Trưởng Ga Hà Nội, hiện mỗi ngày bình quân có khoảng 9.000 - 10.000 lượt hành khách đi, về Ga trong một ngày đêm. Trong những ngày Tết Nguyên đán sắp tới, lượng khách có thể tăng lên gấp đôi so với ngày thường. Ngoài số lượng lớn hành khách đi tàu, người đón tiễn, còn có số lượng lớn những cửu vạn, hàng rong, xe ôm, taxi hoạt động… tại địa bàn Ga không khác gì một xã hội thu nhỏ, đặc biệt diện tích Ga rất lớn, giáp với 4 quận Hoàn Kiếm, Đống Đa, Hai Bà Trưng và Ba Đình. Chính vì vậy, việc đảm bảo an toàn, an ninh trật tự, an toàn cháy, nổ đặc biệt là dịp gần Tết Nguyên đán được Ban Lãnh đạo Chi cục Đường sắt miền Bắc và Ga Hà Nội đặc biệt quan tâm.

Trước mắt chúng tôi là hình ảnh đoàn tàu đang về Ga. Lượng hành khách tương đối lớn, mọi người hối hả lên, xuống. Tuy nhiên, không hề thấy bóng dáng các phe vé, những bà bán hàng rong, xe ôm tranh giành khách như chúng tôi tưởng tượng. Chia sẻ về điều này, ông Hùng – Trưởng Ga Hà Nội cho biết: hiện nay, với mục đích gia tăng thêm các dịch vụ tiện ích, nâng cao chất lượng phục vụ hành khách, đảm bảo trật tự, an toàn nhà ga, bắt đầu từ ngày 15/12/2017, Ga Hà Nội đã triển khai cổng soát vé tự động 6 làn với 10 cổng soát vé tự động. Việc tổ chức kiểm soát ra vào tại các ga nhằm đảm bảo an ninh trật tự, tạo môi trường văn minh, thân thiện tại các khu ga, kiểm soát chặt chẽ hàng hóa và hạn chế các đối tượng xấu, buôn bán hàng rong vào ga lên tàu, đảm bảo trật tự an toàn, an ninh trên tàu, dưới ga; đặc biệt là tăng cường đảm bảo an ninh trật tự, an toàn hành khách trong dịp Tết Mậu Tuất 2018.

Ngoài ra, ông Hùng cũng hồ hởi chia sẻ với chúng tôi về hệ thống PCCC mới được lắp đặt trong năm 2017: Nắm bắt được nguy cơ tiềm ẩn gây cháy, nổ cao, trong năm 2017, Ga Hà Nội đã trang bị hệ thống chữa cháy tại chỗ, hệ thống bể nước chữa cháy, hệ thống bơm và hệ thống báo cháy tự động và được Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội nghiệm thu, đưa vào sử dụng. Ngoài ra, nhằm đảo bảo an toàn PCCC, Ban Lãnh đạo Chi cục Đường sắt miền Bắc và lãnh đạo Ga Hà Nội đã yêu cầu tất cả các đơn vị nằm trong Ga ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC. Trên các khoang tàu đều phải trang bị hệ thống bình bột, bình CO_2 và các tiêu lệnh về PCCC. Bên cạnh đó, ngoài các bến chờ, bãi gửi xe, trong sân ga đều được treo các biển cảnh báo nguy hiểm cháy, nổ, tiêu lệnh chữa cháy, bảng chỉ dẫn thoát hiểm để nhắc nhở người dân luôn tuân thủ quy định an toàn. Đồng thời, tại cửa Ga và bến chờ đều được treo các pano, khẩu hiệu: "Gọi 114 không mất tiền"; "An toàn về phòng chống cháy, nổ…".

Ga cũng thường xuyên phát các cảnh bảo tuyên truyền an ninh trật tự, lồng ghép vào đó là nội dung đảm bảo an toàn PCCC, phát tờ rơi về PCCC nhằm nâng cao hơn nữa ý thức của người dân.

Vào những dịp cuối năm, gần giáp Tết Nguyên đán, tình hình an ninh trật tự tại Ga hết sức phức tạp, lượng hàng hoá vận chuyển vào trong các kho, bãi trong Ga lớn, người dân mang nhiều hành lý lên tàu khó kiểm soát,… dẫn đến nguy cơ tiềm ẩn cháy, nổ cao. Nắm bắt được điều đó, Ban Giám đốc Chi cục Đường sắt miền Bắc và lãnh đạo Ga đặc biệt chú trọng vào việc xây dựng Đội Chữa cháy cơ sở hết sức bài bản, chuyên nghiệp. Đội PCCC cơ sở của Ga có 33 cán bộ gồm lực lượng bảo vệ tại ga và các cán bộ làm công tác khác. Tất cả thành viên trong đội đều được huấn luyện chứng chỉ về PCCC có nhiệm vụ tuyên truyền, huấn luyện cho toàn thể cán bộ, công nhân viên về đảm bảo an toàn lao động, phòng chống cháy nổ, kiểm tra, giám sát hoạt động PCCC của các đơn vị trên địa bàn Ga, tham mưu cho Ban Lãnh đạo Ga về quy định, quy chế về an toàn cháy, nổ phù hợp với thực tế. Đặc biệt, vào những ngày cao điểm như dịp cuối năm, Tết Nguyên đán…, Đội PCCC cơ sở luôn thường trực, 8 người/tổ, kiểm tra 24/24 nhằm nắm bắt tình hình an ninh trật tự, PCCC báo cáo kịp thời Ban Lãnh đạo Ga.

Ngoài ra, nhằm đảm bảo công tác PCCC dịp giáp Tết, Ban Lãnh đạo Ga cũng thường xuyên tổ chức kiểm tra định kỳ các phương tiện PCCC, các doanh nghiệp vận tải đóng trên địa bàn Ga. Hiện nay, Ga được trang bị hơn 100 bình chữa cháy các loại, 2 máy bơm chữa cháy, hệ thống chữa cháy vách tường tại khu vực nhà chờ, sân ga… Đặc biệt, nhằm nâng cao khả năng ứng trực, Ga còn thường xuyên tổ chức diễn tập với Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội nâng cao hơn nữa ý thức của cán bộ, công nhân viên nhà Ga.

Để nâng cao hiệu quả và đảm bảo an toàn, an ninh trật tự, Ga Hà Nội cũng thường xuyên phối hợp với các các cơ quan chức năng trên địa bàn Ga như: Đồn Công an, lực lượng C67, Phòng Cảnh sát PC&CC số 2… tăng cường kiểm tra, phát hiện các đối tượng chuyên chở chất gây cháy, nổ, phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại, kiểm soát trọng tải phương tiện ra vào ga, đảm bảo an toàn, an ninh trật tự và phòng chống cháy, nổ trên địa bàn Ga Hà Nội.

Trao đổi với đồng chí Thượng sỹ Nguyễn Văn Long – cán bộ phụ trách địa bàn Ga Hà Nội, Phòng Cảnh sát PC&CC số 2, Cảnh sát PC&CC TP Hà Nội cho biết: "Vào mỗi dịp Lễ, Tết, việc đảm bảo an toàn PCCC Ga Hà Nội luôn được Phòng hết sức chú ý và đánh giá là một trong những địa bàn trọng điểm, nguy cơ cháy, nổ cao vì vậy ngoài việc thường xuyên phối hợp với Ban Lãnh đạo Ga Hà Nội tăng cường công tác kiểm tra, Phòng cũng đã lên các phương án xử lý trong trường hợp có sự cố cháy, nổ xảy ra".

Với tất cả sự nỗ lực của toàn thể cán bộ, công nhân viên, cùng với các biện pháp phòng ngừa tích cực trong công tác đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC, Ban Lãnh đạo Ga Hà Nội luôn mong muốn được phục vụ tốt nhất cho người dân, là cầu nối để những con người xa quê hương trở về nhà, đón một cái Tết sum vầy, bình an.■

Hương trầm xứ Huế

HƯƠNG GIANG

Theo lời giới thiệu của những người đồng đội ở Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế, chúng tôi tìm đến ngôi làng được mệnh danh là "ngôi làng ngát hương" nằm dưới chân đồi Vọng Cảnh, đường vào lăng Vua Tự Đức vào một ngày tiết Xuân, mưa phùn lất phất. Vừa đến đầu làng, chúng tôi đã lạc giữa man mác mùi hương - cái mùi hương nồng ấm, an yên quen thuộc của ngày Tết khiến ta có cảm giác nao nao nhớ đến khoảnh khắc sum họp gia đình bên mâm cơm tất niên, cùng nhau hướng về ông bà tổ tiên cầu mong một năm mới bình an, hạnh phúc.

Cán bộ Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế hướng dẫn sử dụng bình chữa cháy tại cơ sở sản xuất hương trầm. *Ảnh: PV*

Ông Hồ Ngọc Diệm – chủ cơ sở sản xuất hương trầm Kỳ Nam Anh trò chuyện với Đoàn Công tác về cách thức làm hương trầm. *Ảnh: Lệ Hoa*

Thủy Xuân – ngôi làng làm hương trầm nổi tiếng xứ Huế nằm nép mình dưới những tàng cây xanh mướt mang một vẻ đẹp dịu dàng như dòng nước mùa Xuân chảy trong lòng mảnh đất Thần Kinh. Không biết chính xác nghề làm hương của làng khởi phát từ năm nào nhưng theo các cụ cao niên ở đây, nghề làm hương đã có từ thời chúa Nguyễn, gắn liền với truyền thuyết nén hương của thần linh trao cho chúa Nguyễn Hoàng để tìm đất định đô mà bao thế hệ người Huế vẫn còn truyền tụng cho nhau nghe. Rồi người nối người, nhà nối nhà ở Thủy Xuân theo nghề làm hương. Làm hương trở thành máu thịt, ăn sâu vào tâm khảm của từng những đứa trẻ mới chập chững lớn lên cho đến những cụ già tóc trắng bạc phơ, vẫn hàng ngày ngồi bên bàn hương se nên từng "sợi nối tâm linh" với cái tâm và niềm say mê trân quý.

Hương trầm Thủy Xuân từ xưa đã nổi tiếng khắp trong và ngoài nước bởi hương thơm đậm mà không gắt, ấm mà không nồng, đem lại cho con người cảm giác thoát tục, an nhiên. Để tìm hiểu về quy trình làm ra mùi hương "đặc biệt" ấy, chúng tôi tìm gặp ông Hồ Ngọc Diệm – chủ cơ sở sản xuất hương trầm Kỳ Nam Anh - cơ sở lớn nhất trong vùng và cũng là người có gần 30 năm kinh nghiệm trong nghề sản xuất hương trầm. Ông Diệm cho biết: "Người Huế vốn chau chuốt, cầu kỳ cho nên mỗi nén hương là cả một sự kỳ công…" Phần lõi hương làm từ ruột tre chẻ nhỏ, được phơi kỹ qua nắng, qua mưa, qua sương nhiều ngày để tre thật khô và giòn. Có như vậy, khi đốt lên, cây hương mới cháy đều, cháy đến tận chân hương, và tàn thì uốn cong mà không gãy ngang. Sau khi lõi hương được phơi khô, người thợ sẽ hòa một lượng bột màu thích hợp với nước nóng và nhúng lõi hương qua vài lần để tạo màu cho chân hương. Nước càng nóng thì chân hương càng tươi sắc và bền màu. Trong công đoạn này, người thợ cũng chú ý loại bỏ những chân hương có dấu hiệu ẩm mốc, sau đó đem phơi khô lại lần nữa. Ngày trước, Thủy Xuân chủ yếu làm chân hương màu đỏ sẫm truyền thống nhưng gần chục năm trở lại đây, để phục vụ nhu cầu phát triển du lịch, người thợ đã tìm cách phối thành nhiều màu để nhuộm chân hương. Từng bó lõi hương với đủ loại màu sắc từ xanh, đỏ, tím, vàng… dưới sự sắp đặt khéo léo, tài tình của người thợ thủ công, dựa vào nhau rồi bung nở như những đóa hoa rực rỡ đã níu chân không biết bao du khách, để họ phải dừng bước, không kìm lòng được mà lưu giữ lại cho mình những hình ảnh ấn tượng về miền đất của hương thơm và sắc màu…

Để cho ra một mẻ hương tốt, khâu tuyển chọn nguyên liệu là cực kỳ quan trọng. Ông Diệm cho hay, sở dĩ cơ sở sản xuất hương trầm của ông nức tiếng gần xa cũng bởi mỗi que hương đều được làm từ trầm tự nhiên nguyên chất 100% không pha tạp bất kỳ loại hóa chất nào. Cây trầm được ông tuyển chọn từ những vùng trồng trầm trong nước như: Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Bình, Bình Phước… Sau khi được lấy về, trầm được phân loại, chặt chẻ phơi khô, rồi xay mịn thành bột. Để tạo chất kết dính, ông không sử dụng chất phụ gia công nghiệp mà dùng vỏ cây bì lời - một loại cây được lấy chủ yếu từ vùng rừng núi phía Tây Quảng Trị hoặc từ Quảng Ngãi, trộn vào bột trầm theo tỷ lệ nhất định. Tùy vào chất lượng của mỗi loại trầm cùng với bí quyết "thử mùi" trong quá trình xay trầm, trộn bột, nhồi bột của người thợ để cho ra những dòng hương với chất lượng, giá thành khác nhau. Cũng chia sẻ về cách thức làm hương, cô Loan - một người thợ đã có thâm niên gần 20 năm với nghề làm hương cho biết: "Mỗi hộ gia đình ở Thủy Xuân đều lưu giữ cho mình một phương pháp làm hương gia truyền riêng. Bên cạnh hương trầm, còn làm rất nhiều loại hương làm từ các nguyên liệu khác như: hoa bưởi, quế, xả và hàng chục vị thuốc Bắc. Tất cả các nguyên liệu trên, được xay thành bột thật mịn rồi tùy công thức mà pha trộn theo những tỉ lệ khác nhau để tạo nên mùi hương đặc trưng và khác biệt cho các mẻ hương".

Sau khi các thành phần được đem nhào với nước sao cho hỗn hợp bột đạt độ "dẻo quánh" là bắt đầu đến công đoạn se hương. Trên bàn hương, người thợ dùng một chiếc bay gỗ đưa tay thoăn thoắt lấy hỗn hợp bột hương lăn quanh lõi hương sao cho thật chặt, thật mịn. Từng que hương trầm dần được hình thành từ công đoạn ấy. Theo kinh nghiệm của những người thợ lâu năm ở đây, khâu se hương là một trong những công đoạn khó nhất trong quy trình làm hương và quyết định đến tính thẩm mỹ của sản phẩm. Khi se hương phải lăn thật nhẹ và chắc tay để cho bột bám đều vào que hương. Hương se xong sẽ được người dân đưa đi phơi nắng. Nghề làm hương xưa chỉ trông vào những ngày trời thương nắng thật to để có thể đem hương ra phơi, nắng càng to, hương càng đượm và giữ được hương thơm lâu. Mà Huế thì ngày mưa nhiều hơn ngày nắng… nên ta mới thấm thía sự vất vả của người làm hương…, mới thấy đằng sau những que hương thoạt nhìn đơn giản đó là sự hòa trộn tài tình giữa hương thơm của đất trời cùng bao tâm ý của người nghệ nhân…

Trước kia, làng hương hầu hết làm thủ công, trung bình mỗi người thợ làm được khoảng 2000 - 3000 que hương một ngày nhưng hiện nay nhiều cơ sở làm hương đầu tư máy móc hỗ trợ nên hiệu quả sản xuất cao hơn khá nhiều. Như cơ sở của ông Diệm có khoảng 30 công nhân thường xuyên, với móc máy hiện đại được đầu tư từ khâu xay trầm, nhào trộn cho đến làm ra thành phẩm, mỗi ngày có thể sử dụng đến 200kg bột trầm, tức là sản xuất được 30 vạn cây hương. Đồng thời, hiện nay các cơ sở sản xuất lớn như nhà ông Diệm cũng đã đầu tư lò sấy nên không còn phụ thuộc nhiều vào thời tiết. Công việc làm hương vì thế bớt đi phần vất vả. Còn đối với các hộ sản xuất nhỏ, lẻ như nhà chị Loan thì lưu giữ cách làm hương thủ công song song cách làm hương bằng máy, vừa để gìn giữ nghệ thuật làm hương truyền thống, vừa thu hút khách du lịch vì họ khá thích cách làm hương độc đáo của làng. Đặc biệt, khi du lịch phát triển, làng hương Thủy Xuân lại nằm ngay cửa ngõ đến hai địa điểm thăm quan là đồi Vọng Cảnh và lăng Tự Đức nên du khách đều dừng chân ghé lại làng hương. Người làng Thủy Xuân cũng nhanh nhạy với việc thu hút khách du lịch bằng chính nghề truyền thống của làng mình. Họ dùng sự chân chất, thật thà cùng giọng nói ngọt ngào xứ Huế để giới thiệu với du khách vẻ đẹp quê hương, kể câu chuyện về nén hương và cho du khách tận hưởng cảm giác thú vị khi tự tay làm ra những que hương trầm thơm ngát.

Mấy năm nay, cùng với sự phát triển của kinh tế làng nghề, làng làm hương Thủy Xuân cũng bắt đầu quan tâm đến công tác bảo đảm an toàn PCCC, đặc biệt là những ngày giáp Tết, khi trong làng sản xuất và tồn chưa một lượng lớn hương để phục vụ nhu cầu của người dân trong dịp Tết Nguyên Đán. Ông Hồ Ngọc Diệm cho hay: "Sản xuất hương tiềm ẩn nguy cơ cháy lớn nên tôi cũng rất quan tâm đến công tác PCCC. Được sự hướng dẫn tận tình của các anh cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC số 1 – Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế, cơ sở của tôi đã trang bị một số phương tiện PCCC tại chỗ để có thể khắc phục ngay khi sự cố xảy ra, hạn chế tối đa thiệt hại. Bên cạnh đó, tôi cũng thường xuyên nhắc nhở các công nhân trong quá trình tham gia sản xuất tại cơ sở phải có ý thức bảo đảm an toàn PCCC, cho mọi người đi tập huấn về PCCC và chủ động bố trí các kho nguyên liệu, kho thành phẩm ở nhiều vị trí, xây dựng những đường cách ly để đảm bảo chống cháy lan." Hiện nay, làng nghề Thủy Xuân có gần 60 hộ sản xuất hương. Ngoài những cơ sở kinh doanh lớn như cơ sở của ông Diệm đã có ý thức hơn trong công tác phòng cháy thì những hộ kinh doanh nhỏ, lẻ gần như không quan tâm đến, trong khi các cơ sở trên vừa là nơi sản xuất, kinh doanh đồng thời lại là không gian sinh hoạt của gia đình nên tiềm ẩn rất nhiều nguy cơ cháy lớn. "Trong đợt kiểm tra các cơ sở sản xuất, kinh doanh hương trầm vừa qua, chúng tôi đã phát hiện công tác PCCC tại làng hương Thủy Xuân còn nhiều thiếu sót, tồn tại trong việc trang bị phương tiện PCCC tại chỗ cũng như bố trí sắp xếp hàng hóa lấn chiếm các đường, lối thoát nạn…, việc bảo đảm an toàn cháy, nổ cho làng nghề làm hương truyền thống này cũng đang là nỗi niềm trăn trở của những người làm công tác đảm bảo an toàn PCCC ở Huế. Chỉ mong bà con nhận thức được tầm quan trọng của công tác phòng cháy để bảo vệ chính tài sản và tính mạng của mình đồng thời cũng là để gìn giữ nghề truyền thống của cha ông." - đồng chí Lê Khắc Đăng Ánh - Phó Đội trưởng Đội Hướng dẫn kiểm tra Phòng Cảnh sát PC&CC số 1, Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên – Huế tâm sự.

Trời vẫn mưa lất phất, cái rét dường như sâu hơn làm mùi hương trầm càng nồng đượm, vướng vít níu chân chúng tôi ở miền đất này. Mùi hương trầm thiêng liêng ấy như gắn những tâm hồn hiện hữu với cõi tâm linh của đất trời để mỗi khi nén hương được thắp lên, chúng ta tỏ lòng biết ơn sâu sắc ông bà tiên tổ, lòng thánh kính đối với Phật, Thánh, Mẫu muôn nơi. Đó cũng là lý do khiến cho nghề làm hương cổ truyền Thủy Xuân trải qua biết bao thăng trầm vẫn bền bỉ tồn tại và phát triển cho đến ngày hôm nay. Mong rằng những người con Thủy Xuân sẽ biết trân trọng, gìn giữ nghề làm ra "chiếc cầu nối tâm linh" đó được để mỗi khi đến Huế, chúng ta không thể quên được nét "tinh tấn" tỏa ra từ hương trầm nơi đây.■

Khi phố Hội lên đèn

Đèn lồng Hội An. Ảnh: Lệ Hoa

BẢO ANH

Như một cơ duyên dù chưa bao giờ hẹn ngày trở lại, những ngày giáp Tết, một lần nữa chúng tôi được trở về phố cổ Hội An. Hội An vẫn thế, vẫn mang nét duyên thầm e ấp của một thiếu nữ truyền thống trong tà áo dài thướt tha khiến bao người say đắm. Vẻ đẹp ấy càng sâu lắng, quyến rũ hơn khi phố Hội lên đèn...

Nếu đến Hội An vào ban ngày, những mái ngói rêu xanh phủ màu thời gian, màu vàng ánh lên của những căn nhà cổ đã tồn tại qua nhiều thế kỷ, những nụ cười, những ánh mắt, lời mời chào ngọt ngào của những người bán hàng rong… tất cả khiến cho chúng ta lạc bước vào vòng xoay của thời gian mà quên lối về, thì khi màn đêm buông xuống, phố Hội như được khoác lên mình một tấm áo mới, lung linh, huyền ảo, lãng mạn bởi hàng ngàn chiếc đèn lồng giăng kín khắp các ngả đường phố cổ. Những chiếc đèn lồng có ở khắp nơi, trong tầm mắt bạn, trên đầu, dưới chân, bên phải, bên trái, đằng trước, đằng sau… với đủ loại hình dạng và màu sắc. Đèn hình tròn, lục giác, bát giác, hình trụ, hình nón, hình trái bí, củ tỏi, hình bánh ú…; đèn vải lụa, đèn vẽ hình, thư pháp, đèn mây, tre, gỗ…. Từng đoạn phố cổ cũng đổi màu theo ánh sáng đèn của đèn - vàng, đỏ, trắng, hồng, xanh, tím - những ánh sáng hoàn toàn khác nhau, không chỉ do màu sắc, mà còn do những chất liệu khác nhau của vải làm đèn và hình dáng của đèn.

Đèn lồng Hội An đã nổi tiếng trên khắp thế giới. Theo các cụ cao niên trong nghề ở Hội An kể lại, đèn lồng Hội An xuất hiện vào cuối thế kỷ XVI khi những người Trung Hoa, Nhật Bản đến đây buôn bán, định cư. Họ treo đèn lồng trước nhà như một sự hoài vọng về cố hương. "Ông tổ" nghề làm đèn lồng có tên là Xã Đường, chuyên làm đầu lân, lồng đèn trong những đêm hội hay trong các cuộc đấu xảo, thi đèn kéo quân. Sau này ông được tôn vinh làm ông tổ của nghề làm lồng đèn, được thờ cúng trong các gia đình làm lồng đèn cho tới ngày nay.

Với việc phố cổ Hội An được công nhận di sản thế giới (1999), nghề làm đèn lồng sau thời gian mai một đã được hồi sinh và thăng hoa. Tiếp thu kỹ thuật từ những chiếc đèn xưa, người Hội An đã không ngừng cải tiến, mày mò sáng tạo để những chiếc đèn lồng về sau càng đa dạng về mẫu mã và phong phú về chất liệu…

Nhìn chiếc đèn lồng trông đơn sơ, mộc mạc được làm nên bởi hai nguyên liệu giản dị là tre và vải bọc, không ai biết hết sự được sự kỳ công, từ khâu thiết kế hình dáng đến chọn nguyên liệu, màu sắc và cả kỹ thuật lắp ghép để làm nên chiếc một đèn lồng xinh xắn là cả một quá trình đòi hỏi sự tỷ mẩn, khéo léo của người làm nghề… Người thợ làm đèn lồng phải có lòng yêu nghề và sự say mê sáng tạo mới có thể gửi cả tâm tình vào công việc, thổi hồn vào từng sản phẩm, biến mỗi chiếc đèn lồng thành một tác phẩm nghệ thuật thực sự. Tre làm lồng đèn phải là tre già còn tươi, đem nấu kỹ rồi ngâm với nước muối 10 ngày để chống mối, mọt. Tiếp đến, người thợ sẽ chẻ ra rồi cưa cắt thành từng khúc tuỳ theo quy cách của từng loại đèn rồi đem tre phơi khô, chẻ rồi vót thành từng nan mỏng tùy theo yêu cầu của mỗi loại đèn. Vải bọc phải là vải xoa hoặc lụa tơ tằm, có độ dai dẻ khi căng không bị rách. Quy trình làm đèn lồng gồm hai công đoạn chính: làm khung tre và bọc vải. Trước tiên nan được gắn vào hai vòng gỗ ở hai đầu để định hình khung và được kết nối bởi những sợi dây dù, tiếp đến người thợ phải chỉnh sửa để có một khung đèn cân xứng. Vải được cắt trước thành nhiều mảnh theo kích thước của đèn, người thợ sẽ bôi keo lên các nan khung rồi dán vải lên khung đèn. Việc căng vải đòi hỏi người thợ thủ công phải có kỹ thuật và khéo léo để căng thẳng góc ở những đoạn cong. Sau khi dán xong vải, người thợ sẽ dùng kéo cắt tỉa những phần dư thừa. Tùy theo màu sắc của vải mà đèn sẽ có những ánh sáng khác nhau, từ màu đỏ may mắn, màu gấm huyết dụ kiêu sa đến sắc xanh dịu ngọt, màu vàng tươi vui… Tiếp đến khung đèn sẽ được vẽ hay trang trí trước khi gắn chuôi vào để hoàn thành sản phẩm. Theo các nghệ nhân đèn lồng, phải mất 4 ngày từ khi vót nan cho đến khi dán xong lồng đèn cộng với 3 công vẽ, trang trí thì mới hoàn thiện. Bằng sự lao động cần cù và tư duy sáng tạo, nhiều nghệ nhân tâm huyết với nghề ở Hội An đã nghiên cứu và sản xuất những loại lồng đèn có thể xếp nhỏ, gọn khi mang đi xa và vận dụng nhiều nguyên liệu mới, thân thiện để đan kết, bọc đèn, làm cho đèn lồng phố Hội ngày càng đa dạng và bắt mắt hơn.

Ngoài những chiếc đèn lồng đủ hình dáng, màu sắc, kích cỡ, ta còn có thể bắt gặp ở bất cứ đâu tại phố Hội, các gia đình sinh sống lâu đời ở nơi đây vẫn còn lưu những chiếc đèn lồng có tuổi đời hơn trăm năm, được chế tác từ gỗ quý, chạm trổ cầu kỳ và trên mỗi tấm kính là một tác phẩm hội họa thực sự. Chúng được trân quý và gìn giữ như bảo vật gia truyền, và chỉ đưa ra sử dụng vào những đêm lễ hội hoa đăng đặc biệt. Theo thống kê, hiện nay, Hội An có 43 hộ cá thể kinh doanh sản xuất đèn lồng với hơn 170 lao động, mỗi năm sản xuất khoảng 150.000 sản phẩm đèn lồng với doanh thu hơn 4 tỷ đồng. Để tạo điều kiện và khuyến khích sự sáng tạo, chế tác sản phẩm thủ công truyền thống này, chính quyền địa phương đã có cơ chế thoáng, hỗ trợ cho vay ưu đãi, mở các lớp đào tạo nâng cao tay nghề, xúc tiến quảng bá, mở rộng thương hiệu cả trong và ngoài nước… Đặc biệt, bởi đây là một mặt hàng dễ cháy, nổ nên các cấp chính quyền Hội An cũng đặc biệt quan tâm đến công tác PCCC không chỉ ở nơi sản xuất mà ở trên toàn địa bàn phố cổ. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Nam thường xuyên thông qua các hình thức tuyên truyền như phát hành tờ rơi, chiếu hình ảnh, clip, tổ chức tư vấn và thực hành chữa cháy, qua đó hướng dẫn trực tiếp cho nhân dân các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC trong sử dụng điện, gas, thắp hương thờ cúng và bảo quản hàng hóa, vật tư dễ cháy và cách xử lý khi có cháy xảy ra. Bên cạnh đó, từ đầu năm 2017, trên địa bàn Hội An đã xảy ra một số vụ cháy, đặc biệt là các vụ cháy xảy ra trong khu phố cổ, không chỉ gây thiệt hại về tài sản mà còn ảnh hưởng đến công tác quản lý, bảo tồn di tích và an ninh kinh tế du lịch. Vì thế Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Nam cho biết: Lực lượng Cảnh sát PCCC Quảng Nam đang từng bước củng cố, hoàn thiện các giải pháp để tổ chức quản lý tốt hơn về công tác PCCC gắn với việc PCCC từ trong gia đình, hộ sản xuất kinh doanh. Tuy nhiên, mỗi người dân Hội An phải có trách nhiệm và ý thức cùng với Ban Bảo vệ dân phố, khối phố, UBND phường duy trì các điều kiện an toàn PCCC; phối hợp các hộ gia đình, lực lượng PCCC tại chỗ để chữa cháy khi có cháy xảy ra, góp phần bảo tồn và gìn giữ Hội An.

Trong không gian mùi hương trầm đặc trưng, những cây nêu phất phơ dải lụa đỏ báo hiệu Tết đã về trước những sân chùa, sân đình phố cổ, những hiên nhà phố cũng tươi thắm sắc xuân với những chậu hoa mai vàng, hoa mãn đình hồng, hoa cúc đại đóa..., và những chiếc đèn lồng tròn đỏ được treo lên trước cửa nhà cầu mong một năm mới bình an, hạnh phúc. Có ai đó đã từng nói rằng lồng đền Hội An là một phần linh hồn của phố cổ, thắp đèn lồng là thắp nên một niềm hy vọng mới. Khoảnh khắc ấy, mọi ồn ào, xô bồ của cuộc sống ngoài kia như trôi vào quên lãng, không gian tĩnh lặng và sự bình yên, ấm áp lan tỏa. Tết đã gõ cửa từng nhà dân phố Hội.■

KHI NGƯỜI DÂN ĐỒNG LÒNG CHỐNG GIẶC LỬA

LỆ HOA

Tự phá dỡ, giải tỏa tạo khoảng cách an toàn phòng cháy, làm đường cho xe chữa cháy tiếp cận khu dân cư dễ dàng, đóng góp kinh phí mua sắm trang thiết bị, dụng cụ chữa cháy… đó là những gì mà người dân ở TP Đà Nẵng góp sức, chung tay với lực lượng Cảnh sát PC&CC thành phố để cuộc chiến với giặc lửa không còn là một cuộc chiến đơn độc.

Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng tổ chức tuyên truyền, thực tập phương án chữa cháy, CNCH tại cụm dân cư số 4 thuộc quận Thanh Khê, TP Đà Nẵng. Ảnh: Tư liệu

Cán bộ Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng hướng dẫn người dân sử dụng bình chữa cháy xách tay. Ảnh: Lệ Hoa

"Dễ mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong", câu nói đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định sức mạnh to lớn của nhân dân trong mọi hoàn cảnh và đối với công tác PCCC, câu nói đó lại càng có ý nghĩa vô cùng to lớn. Đà Nẵng là địa bàn có tình hình cháy, nổ khá phức tạp, từ đầu năm 2017 đến nay, Cảnh sát PC&CC thành phố nhận được 306 tin báo cháy nhưng có một con số đáng chú ý hơn là trong đó có 121 sự cố cháy đã được nhân dân và lực lượng PCCC tại chỗ phát hiện và chủ động tổ chức dập tắt kịp thời. Bên cạnh đó, rất nhiều vụ cháy trên địa bàn thành phố lực lượng Cảnh sát PC&CC được nhân dân phối hợp, hỗ trợ. Điều đó cho thấy, người dân đã vào cuộc trong cuộc chiến với giặc lửa, phong trào "Toàn dân PCCC" ở Đà Nẵng thực sự đã đi vào cuộc sống.

Có được sự chuyển biến tích cực đó là kết quả của quá trình Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng chủ động phối hợp chặt chẽ với các cấp chính quyền địa phương, đặc biệt là Ủy ban Mặt trận Tổ quốc thành phố, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ đẩy mạnh phong trào Toàn dân PCCC bằng cách xây dựng và nhân rộng nhiều mô hình PCCC điển hình như: "Cụm dân cư an toàn về PCCC", mô hình "Chợ kiểu mẫu về PCCC", "Khu chung cư an toàn PCCC", "Học kỳ PCCC", "Một ngày làm lính chữa cháy"… Đặc biệt, mô hình "Cụm dân cư an toàn PCCC" ở Đà Nẵng phát triển vô cùng mạnh mẽ. Cả thành phố có 829 cụm tại 56 xã, phường thì 100% các cụm dân cư đều đạt tiêu chí an toàn PCCC. Tỷ lệ hộ dân trên toàn thành phố tự trang bị bình chữa cháy đạt trên 86%, trong đó riêng quận Thanh Khê, số hộ trang bị bình chữa cháy đạt 100%.

Chúng tôi theo chân những cán bộ địa bàn của Phòng Cảnh sát PC&CC số 2 – Thanh Khê, Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng qua những con hẻm nhỏ ngoằn nghèo để tìm đến Cụm dân cư số 2 trong 20 cụm dân cư của phường Vĩnh Trung, quận Thanh Khê. Không khó để có thể nhận ra, với những con hẻm nhỏ sâu hun hút này thì khó có xe chữa cháy nào có thể đi vào được, nếu như có cháy xảy ra. Vì vậy, tự phòng cháy là cách hiệu quả nhất để người dân bảo vệ an toàn cho tài sản và tính mạng của mình. Cô Nguyễn Thị Mười – Cụm trưởng Cụm dân cư số 2 cho biết: "Cụm số 2 bao gồm 3 tổ dân phố là Tổ 31, 32, 33 với 185 hộ dân sinh sống. Để có thể đạt tỷ lệ 100% các hộ dân đều trang bị bình chữa cháy xách tay, chúng tôi đã tổ chức lồng ghép tuyên truyền PCCC vào các buổi họp của đoàn, hội, các buổi sơ kết, tổng kết, hàng quý của tổ dân phố để người dân hiểu hơn về sự nguy hiểm của cháy, nổ và việc trang bị bình chữa cháy tại nhà là điều vô cùng cần thiết. Sau đó, chúng tôi vận động mỗi hộ gia đình tự trang bị bình chữa cháy để không chỉ bảo vệ gia đình mình mà còn hỗ trợ làng xóm, cộng đồng khi có sự cố xảy ra. Đa phần nhân dân trong cụm đều rất ủng hộ chủ trương trên." Tuy nhiên, nhận được sự đồng thuận của toàn thể nhân dân không phải là điều đơn giản. Để làm được điều đó, cô Mười cùng với các cán bộ Cảnh sát PCCC phải đến từng hộ dân, nắm bắt hoàn cảnh của mỗi hộ gia đình. Hộ nào có điều kiện kinh tế khá giả thì vận động mua, lập danh sách. Hộ nào thuộc diện hộ nghèo, khó khăn, hộ cận nghèo thì vận động, kêu gọi mạnh thường quân hỗ trợ hoặc Cụm tự đầu tư kinh phí hỗ trợ mua bình trang bị bình chữa cháy cho hộ đó. Chính vì vậy, 100% các hộ trong cụm số 2 đều đã có bình chữa cháy trong nhà. Trang bị thiết bị rồi, cán bộ Cảnh sát PCCC cùng Đội Dân phòng lại xuống hướng dẫn sử dụng bình, tổ chức những buổi diễn tập nhỏ nên trong các hộ dân ở đây ai cũng biết sử dụng. Mà cũng nhờ vậy, 2 vụ cháy - một vụ cháy nhà dân, một vụ cháy trụ điện vừa xảy ra tại Tổ 31 thuộc cụm đều được người dân đem bình chữa cháy trong nhà nhanh chóng dập tắt, ngăn chặn được hậu quả nghiêm trọng.

Đại tá Võ Văn Sỹ - Trưởng Phòng Cảnh sát PC&CC số 2 cho biết, vai trò của người dân, lực lượng tại chỗ là hết sức quan trọng trong chữa cháy. Vì vậy từ rất sớm, đơn vị đã tham mưu cho UBND quận Thanh Khê đưa công tác xây dựng "Cụm dân cư an toàn PCCC" trở thành 1 trong 3 nhiệm vụ trọng tâm của quận bởi quận vẫn còn nhiều khu dân cư cũ nằm sâu trong kiệt, hẻm nhỏ; nhiều nhà ống, nhà hộp mặt phố vừa sản xuất kinh doanh, làm kho chứa hàng, và là nơi sinh sống nên nguy cơ cháy, nổ cao. Đến nay, trên địa bàn quận đã xây dựng 223 "Cụm dân cư an toàn PCCC" đồng thời tuyên truyền vận động được 100% hộ dân trang bị bình chữa cháy xách tay với 36.169 bình. Qua đó, lực lượng chữa cháy tại chỗ cùng nhân dân địa phương đã tham gia chữa cháy trên 60% vụ cháy xảy ra trước khi lực lượng chữa cháy chuyên nghiệp đến nhờ đó, không để xảy ra cháy lan, cháy lớn.

Không chỉ ở quận Thanh Khê, các ngành, địa phương trên địa bàn quận Cẩm Lệ cũng đặc biệt quan tâm đến công tác PCCC tại cơ sở. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam quận và các hội, đoàn thể tăng cường công tác tuyên truyền nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, đảng viên, hội, đoàn viên và nhân dân trên địa bàn. Mặt trận quận phối hợp với các ngành liên quan và địa phương đẩy mạnh thực hiện mô hình "Cụm dân cư an toàn về PCCC", "Khu chung cư an toàn về PCCC" gắn với phong trào "Toàn dân tham gia PCCC". Mặt trận các cấp đã đưa hoạt động PCCC thành một tiêu chí trong việc xây dựng, đăng ký, bình xét tổ dân phố, hộ gia đình văn hóa hằng năm. Đến nay, toàn quận có 163 cụm dân cư và khu dân cư đạt tiêu chí an toàn PCCC, 85% khu chung cư, hộ gia đình trang bị bình chữa cháy xách tay. Phòng Cảnh sát PCCC số 5 – quận Cẩm Lệ đã chủ động phối hợp với các cấp, các ngành, địa phương tổ chức 10 lớp huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Dân phòng, có 351 đội viên tham dự. Phòng cũng đã tổ chức gần 450 buổi tuyên truyền miệng về PCCC thu hút hơn 60.000 lượt người tham gia.

Có thể nói ở Đà Nẵng trong thời gian qua, phong trào quần chúng tham gia công tác PCCC ngày càng phát triển, phát huy được tính xung kích trong việc thực hiện công tác PCCC. Các mô hình như: "Chợ kiểu mẫu về PCCC", "Cụm cơ quan, đơn vị an toàn về PCCC", "Cụm doanh nghiệp an toàn về PCCC", "Chung cư an toàn PCCC", "Cụm cơ quan liên kết đảm bảo ANTT và PCCC tại khu vực giáp ranh"… có nội dung, tiêu chí chặt chẽ, phù hợp vừa mang tính thực tiễn, hướng đến các giá trị lợi ích của cộng đồng. Quá trình triển khai đã có nhiều những sáng kiến, cách làm hay trong PCCC ở các khu dân cư, cơ quan, đơn vị như: mô hình "5 trong 1", "3 trong 1" tức là 5 – 3 hộ gia đình mua bình chữa cháy lần lượt, xoay vòng từng hộ một; thu gom ve chai trong khu dân cư bán tạo nguồn kinh phí mua bình chữa cháy cho người nghèo…, do vậy đã thu hút được sự quan tâm của các cấp ủy đảng, chính quyền và đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia, tạo nên hiệu ứng mạnh mẽ trong phong trào Toàn dân PCCC ở thành phố.

Đại tá Lê Ngọc Hai – Phó Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Đà Nẵng cho biết: "Đối với TP Đà Nẵng là một thành phố lớn, chúng tôi luôn xác định công tác PCCC muốn thực hiện có hiệu quả thì phải có sự tham gia tích cực của nhân dân, người lao động, người đứng đầu cơ sở của cả hệ thống chính trị. Chính vì vậy, chúng tôi luôn đặt vấn đề phải tập trung xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH phát triển sâu rộng trên địa bàn thành phố. Để làm được việc này, đơn vị phải tích cực tham mưu cho Thành ủy, UBND thành phố triển khai các chủ trương, nghị quyết của Chính phủ, Bộ Công an về đảm bảo công tác an toàn PCCC&CNCH; đồng thời phối hợp với ngành, đoàn thể thành phố, UBND các quận - huyện trong việc hướng dẫn tuyên truyền vận động và xây dựng phong trào Toàn dân PCCC ở các quận huyện, phường xã và các cơ quan đơn vị. Đến nay, phong trào Toàn dân PCCC ở TP Đà Nẵng đã có chuyển biến rõ rệt. Với sự phát triển mạnh mẽ của thành phố như hiện nay, nguy cơ cháy, nổ sẽ còn gia tăng, vì vậy, mỗi người dân hãy là một chiến sỹ trên mặt trận phòng chống "giặc lửa", luôn chủ động tự phòng, nhanh chóng và kịp thời. Chính sự tự giác tham gia hăng hái, nhiệt tình và đầy ý thức trách nhiệm của các đoàn thể quần chúng nhân dân sẽ góp phần rất lớn trong công tác PCCC."

Một mùa Xuân mới lại đến với thành phố bên bờ sông Hàn, chúng tôi mong rằng, với sự vào cuộc tích cực của các cấp, ngành, đoàn thể, tổ chức xã hội, những mô hình hay, cách làm mới về PCCC ở Đà Nẵng sẽ tiếp tục phát triển sâu rộng, mang lại hiệu quả thiết thực, thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân đồng hành cùng lực lượng PCCC trong trận tuyến chống giặc lửa.■

Bác Hồ với chiến sỹ miền Nam (màu nước -1971). *Họa sĩ Lê Duy Ứng*

Chữ Xuân trong thơ Hồ Chí Minh

NGUYỄN TÁN TUẤN

Chữ Xuân có nghĩa gốc (nghĩa đen) là mùa Xuân. Nhưng từ ý nghĩa ấy, chữ Xuân còn được dùng với nghĩa rộng và nghĩa bóng. Đọc thơ danh nhân Hồ Chí Minh sẽ thấy Bác đã sáng tạo, biến hóa tài tình trong cách dùng từ Xuân để thể hiện ý tứ bài thơ. Những bài thơ chúc Tết của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sáng tác trong quá trình hoạt động cách mạng, từ Xuân được Người dùng để chỉ thời gian rất hay trong bài thơ sau đây:

Xuân này kháng chiến đã năm Xuân
Nhiều Xuân kháng chiến càng gần thành công.
(Bài thơ chúc Tết năm Tân Mão 1951)

Ngày xưa, các thi hào nước ta thường dùng Thu, Đông để chỉ một năm, chẳng hạn câu thơ của thi hào Nguyễn Du trong Truyện Kiều: "Ba thu dồn lại, một ngày dài ghê". Trong bài thơ Xuân của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu nói trên có từ "năm Xuân" ám chỉ thời gian kháng chiến chống giặc ngoại xâm đã 5 năm. Rất sáng tạo và phù hợp với không khí của một mùa Xuân vừa đến. Trong nhiều bài thơ sáng tác thời kháng chiến chống thực dân Pháp, lãnh tụ Hồ Chí Minh đã dùng từ Xuân để chỉ tuổi của nước và tuổi của Đảng Cộng sản Việt Nam:

Mừng nhà nước ta mười lăm Xuân xanh!
Mừng Đảng chúng ta đã ba mươi tuổi trẻ!
(Thơ mừng năm mới – 1960)

Từ "Xuân" kết hợp với "xanh" để thành "Xuân xanh" chỉ tuổi trẻ. Câu trên "mười lăm Xuân xanh", câu "dưới ba mươi tuổi trẻ" làm cho ý thơ khỏe khoắn, phơi phới niềm tin, cảm hứng thơ Xuân in rõ dấu ấn thời gian. Trong thơ nói về tuổi già, từ Xuân được Bác Hồ dùng như một tính từ đối lập với già và trẻ:

Sáu mươi tuổi còn Xuân chán,
So với ông Bành vẫn còn thiếu niên.

Rõ ràng tác giả câu thơ nói trên có một tâm hồn rất trẻ trung và lạc quan như hai câu thơ của nhà thơ Tố Hữu đã viết: *Không gì vui bằng mắt Bác Hồ cười - Quên tuổi già tươi mãi tuổi đôi mươi*. Ngay từ khi sắp từ giã cuộc sống thì sự trẻ trung yêu đời ấy vẫn thấm đẫm trong tờ Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Khi người ta đã "ngoài 70 Xuân..." (ý nói là Người đã ngoài 70 tuổi nhưng cách viết ấy vẫn thể hiện sự điềm tĩnh và trẻ trung). Từ Xuân còn được Chủ tịch Hồ Chí Minh dùng để nói lên niềm vui chiến thắng. Trong bài thơ cuối cùng của mình, niềm vui ấy vẫn tưng bừng sắc Xuân:

Mừng thấy miền Nam luôn thắng lớn,
Một năm là cả 4 mùa Xuân.

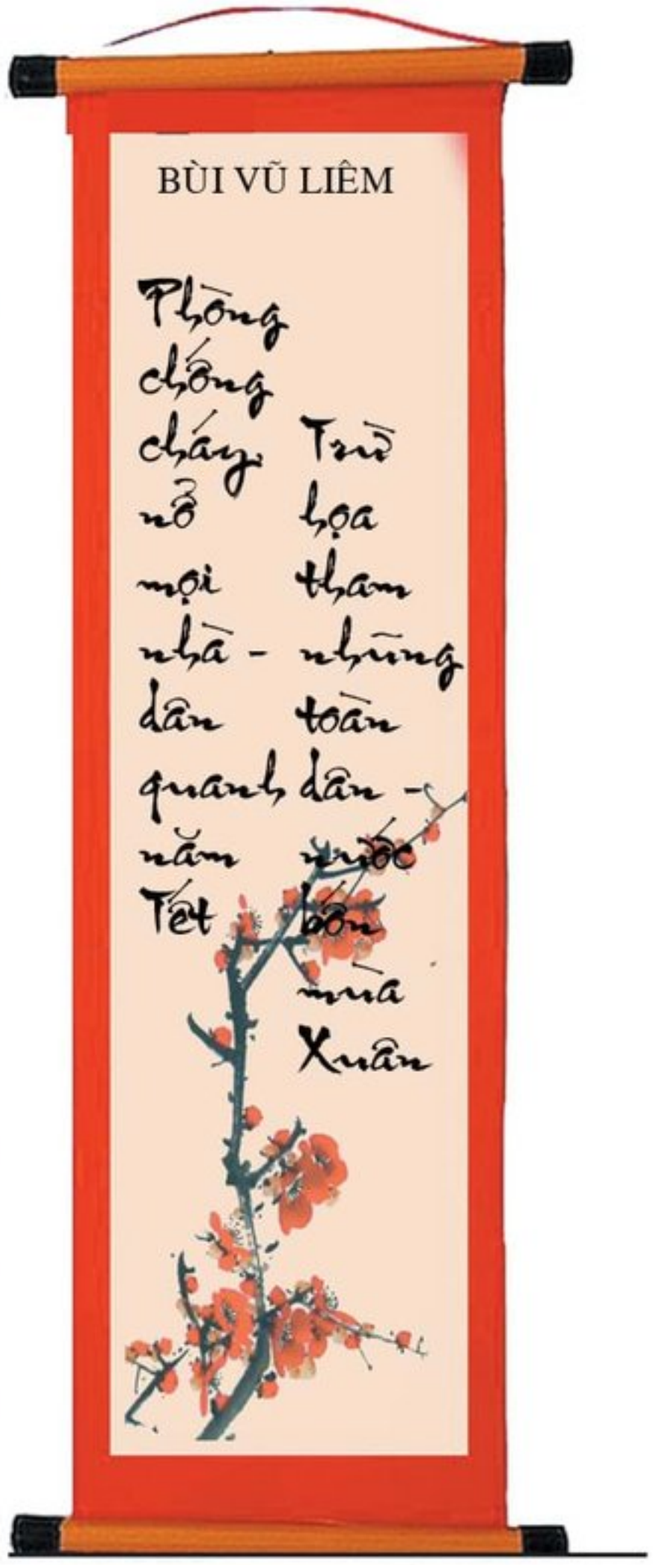
Trong nguyên văn: "Một năm cả 4 mùa đều là Xuân" - có nghĩa là cả 4 mùa đều tràn đầy niềm vui và chiến thắng.

Những từ Xuân trong thơ Xuân của lãnh tụ Hồ Chí Minh sử dụng quả thật tài tình và biến hóa. Nhưng sáng tạo nhất, hàm chứa nhiều ý nghĩa phong phú nhất, phải nói đến từ Xuân trong hai câu thơ Tết trồng cây Bác viết vào mùa Xuân năm 1965:

Mùa Xuân là Tết trồng cây,
Làm cho đất nước càng ngày càng Xuân.

Xuân ở đây trở thành một tính từ, bao hàm nhiều nghĩa: sự xanh tươi, sự trẻ trung, sự trù phú, tràn trề sức sống... Hai câu thơ đã nói lên mùa Xuân đất nước trong môi trường xanh của Tết trồng cây. Từ "Xuân" ở trong thơ Bác mở ra một viễn cảnh đẹp như chính cõi lòng của Người đang tràn ngập niềm tin vào đất nước Việt Nam mãi mãi trường tồn…■

"Tình ca mùa Xuân" – lá thư tình vượt thời gian

HÀI BÌNH

Tình yêu và người lính là đề tài hấp dẫn của thi ca. Có rất nhiều bài thơ, bài hát đã ra đời và đi cùng năm tháng. Trong số đó không thể không nhắc đến bài hát "Tình ca mùa Xuân" của cố nhạc sỹ Trần Hoàn. Bốn mươi năm đi qua kể từ khi "Tình ca mùa Xuân" đến với thính giả cả nước, ca khúc không chỉ được đón nhận nồng nhiệt ngay từ lúc mới ra đời mà cho đến hôm nay chất thơ trong cảm xúc, sự lãng mạn trong chủ đề đã khiến cho bài hát luôn sống trong lòng người yêu nhạc. Nét riêng đó dường như đã mang cho ca khúc một diện mạo riêng giữa muôn vàn bài hát được phổ nhạc từ thơ ra đời trong kháng chiến chống Mỹ.

"Tình ca mùa Xuân" được nhạc sỹ Trần Hoàn phổ nhạc từ bài thơ cùng tên của nhà thơ Nguyễn Loan vào năm 1978. Những nốt nhạc kỳ diệu khiến không ít đôi lứa nhìn thấy mình và thấy cả niềm tin yêu với người yêu dấu. Với tôi, một người không sống trong không khí huy hoàng ấy, lại thấy chân - thiện - mỹ tràn ngập cả cuộc đời, khi chỉ mới vài ba phút nghe nhạc phẩm "Tình ca mùa Xuân". Càng nghe càng cảm nhận rõ, sự thành công của bài hát không chỉ bắt nguồn từ tài năng âm nhạc Trần Hoàn mà còn được tạo nên từ chính bài thơ giàu chất nhạc của nhà thơ Nguyễn Loan. Nhạc và thơ hòa quyện tạo thành sức sống lâu bền cho ca khúc. Ngày Xuân nghe lại ca khúc ta vẫn cảm nhận được nét trong trẻo, đầy sức sống của nhạc phẩm đã khiến lòng người thấy tràn ngập tin yêu; thấy đâu đâu cũng hân hoan, chứa chan niềm tươi mới, mến thương. "Em ơi em! Mùa Xuân đã về trên cành lá..."

Thể thơ 5 chữ đơn giản với cách ngắt chữ 2/3, 3/2 - "Em ơi em/mùa Xuân/ đã về/trên cành lá/ Tiếng chim kêu/ngọt quá/ Cho trời/ xanh xanh thẳm"... trong bài thơ lại phù hợp cách ngắt nhịp 3/2, 2/3 ở cung la thứ và la trưởng trong nhạc. Điều vô tình này đã được nhạc sỹ Trần Hoàn chọn làm phương tiện phổ nhạc cho "Tình ca mùa Xuân". Và sinh ra vốn đã vậy, la thứ là cung thể hiện hiệu quả nhất nỗi buồn so với các cung khác. Nên khi nhập vào thơ khiến bao hình ảnh tươi mới, xinh đẹp của "tiếng chim kêu", "trời xanh", "mùi hương thơm", "làn môi", "nụ hôn đầu"... không thể che giấu đằng sau là nỗi nhớ thương, mong mỏi sớm gặp lại người yêu của bao chàng trai, cô gái. Tình yêu khiến con người trở nên nhạy cảm và căng mở mọi giác quan, tình yêu đi từ bản thể đã vượt ra ngoài, lan tỏa vào đất trời, thiên nhiên và vũ trụ. Trong sự reo ca của tâm hồn đang yêu, cuộc sống qua cái nhìn của họ cũng trở nên tha thiết và đầy năng lượng, sức sống. Cung la trưởng, vốn phù hợp cho "tuyên ngôn tình yêu" được hòa âm ở phần hai bài thơ lại giúp nỗi mong mỏi ấy trở thành niềm hân hoan, khi họ luôn tin rằng người yêu sẽ quay về. Để không một hình ảnh buồn, không một lời than trách, không một tiếng thề nguyền trong thơ nhưng bằng hai cung la thứ và la trưởng, nhạc sỹ tài hoa Trần Hoàn đã giúp đôi lứa cảm nhận được tâm tư, tình cảm sâu đậm trong ấy.

Bên cạnh đó, thanh huyền, sắc, nặng và thanh bằng... cũng tạo nên chất nhạc trong bài thơ với độ cao thấp, ngắt nghỉ cố định. Bắt đầu câu đầu tiên là tiếng gọi người yêu tha thiết, trìu mến với ba chữ không dấu (thanh bằng) đầy sức lan tỏa của chàng trai - "Em ơi em". Để khi nghe tiếng gọi dịu nhẹ, mến thương này, cô gái cũng yên lòng cảm nhận có điều gì đó nguyên sơ, trọn vẹn đang bắt đầu. Và chúng ta như lắng lại khi nhà thơ Nguyễn Loan gọi đó là "mùa Xuân". "Mùa Xuân" nối tiếp ngay sau tiếng gọi thể hiện đầy đủ nhất niềm tin mà đôi lứa dành cho sức sống mãnh liệt của tình yêu. Và sau đó, việc nhà thơ Nguyễn Loan sử dụng nhiều thanh trắc ở chữ cuối như: "lá", "quá", "thẳm"... nhấn sâu cho tác phẩm, giúp cô gái hiểu niềm tin yêu dành cho nhau là vững bền, là bất biến. Việc sử dụng nhiều từ láy "xanh xanh", "sinh sôi", "xinh xắn", "hối hả"... không chỉ khẳng định sự nguyên sơ trong tình yêu mà còn nâng cánh tình yêu trở thành lý tưởng để chàng trai chắc tay súng nơi biên giới và cô gái "vững vàng bàn tay" xây dựng quê hương ở hậu phương. Qua từng âm thanh, hình ảnh của "Tình ca mùa Xuân", ta nghe cuộc sống dậy lên muôn màu tươi mới. Và khi cất lên tiếng hát, ta nghe đâu đó tình cảm thương mến, mang chút riêng tư của người chiến sỹ trên mặt trận văn hóa - Nguyên Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin Trần Hoàn với người vợ đã bao mùa Xuân xa cách. Mọi người thường nói tình yêu với Huế, với dải đất miền Trung, với âm nhạc và với người vợ nơi hậu phương đã giúp nhạc sỹ Trần Hoàn thăng hoa trong những bài thơ về mùa Xuân, về Huế. Và với tôi, "Tình ca mùa Xuân" tràn đầy sức sống khi mùa Xuân đất nước được sinh sôi từ tình yêu đôi lứa, từ ngôn ngữ thơ chuẩn xác của nhà thơ Nguyễn Loan và nốt nhạc tài hoa của nhạc sỹ Trần Hoàn.

Sự sâu lắng, mượt mà, đậm đà của tình yêu lứa đôi được ươm mầm từ tình yêu quê hương đất nước và nảy nở trong lao động, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bài hát đã lay động lòng người, gieo vào tâm hồn của mỗi người niềm lạc quan, yêu đời phơi phới vẫy gọi tương lai và cho thấy giá trị đích thực của tình yêu trong sáng mới đẹp làm sao. Bốn mươi năm kể từ khi ca khúc ra đời, đến hôm nay thính giả vẫn cảm nhận được sức sống và tình yêu khi nhạc sỹ Trần Hoàn đã để lại cho đời một trong những hạt ngọc sáng lấp lánh, một chân lý vĩnh cửu không thể bị phôi pha bởi thời gian.■

TRẦN HOÀN

Tình ca mùa Xuân

Em ơi em mùa Xuân đã về trên cành lá
Tiếng chim kêu ngọt quá cho trời xanh xanh thẳm
Mùi hương nào rất quen nghe như làn môi ấm
Nghe đâu từ sâu thẳm đất cựa mình sinh sôi.

Trong ánh mắt em cười có màu xanh khoai sắn
Trong bàn tay xinh xắn có hình dòng kênh xanh
Mùa Xuân về em ơi, cơn mưa đầu mát lạ
Mùa Xuân về anh ơi, nắng mới đã bay về.

Và chúng mình yêu nhau bắt đầu từ độ ấy
Em đi vào xưởng máy khi trời còn hơi sương
Và anh lại ra đi vui như ngày hội
Mùa Xuân biên giới súng anh gác trời xa.

Nghe không em mùa Xuân về cùng tin chiến thắng
Xóm vui trong mùa nắng như gọi đồng chín vàng
Ngày anh đi cách xa quên sao được nỗi nhớ
Thương nhau dù cách trở vẫn trọn lời tin nhau.

Trên chiến tuyến diệt thù có bàn tay anh chắc
Nơi hậu phương xa lắc vững vàng bàn tay em
Mùa Xuân rồi đi qua cơn mưa hè hối hả
Tình ta càng thêm sâu như những chiếc hôn đầu.

Sóc Bom Bo và huyền thoại tiếng chày bên ánh đuốc

HUYÊN NGUYỄN

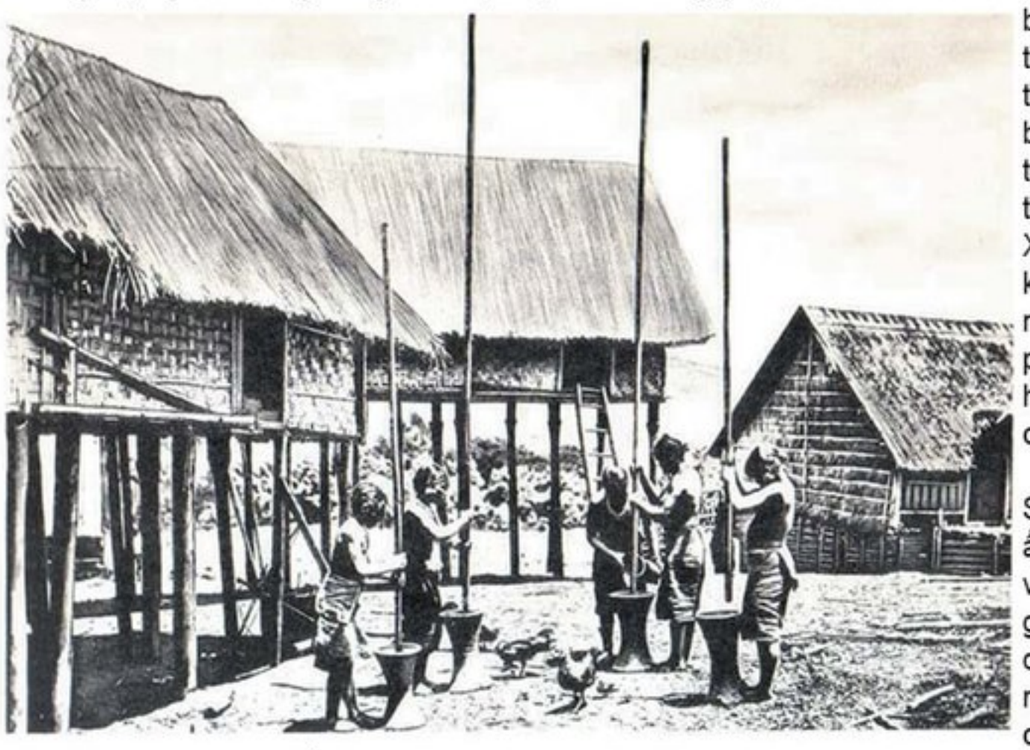
Tiếng chày khua "cắc cùm cum, cắc cum cum cùm cum" dưới ánh đuốc lồ ô bập bùng trong đêm chiến khu đã trở thành nguồn cảm xúc cho nhạc sỹ Xuân Hồng sáng tác nên ca khúc nổi tiếng "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" vào năm 1965, khi ông được Khu ủy biệt phái tăng cường ra mặt trận. Với giai điệu mô phỏng âm thanh nhịp chày khua và nhịp điệu giã gạo hết sức độc đáo, bài hát đã tạo nên một sức hấp dẫn đặc biệt, hào hùng như huyền thoại đẹp của người dân tộc S'tiêng giàu lòng yêu nước: "*Đuốc gần tàn nhịp chày thêm rắn rỏi/ Bóng trăng lên vừa khỏi đỉnh đồi cây/ Người chưa ngơi đã sẵn có người thay/ Cối gạo vơi đi và rồi gạo lại đầy...*".

Nhạc sỹ Xuân Hồng, người nhạc sỹ cách mạng đã để lại cho đời nhiều tác phẩm âm nhạc nổi tiếng của dòng nhạc đỏ đã thai nghén bài hát này trong rất nhiều năm, và đây cũng là một trong những bài hát mà ông tâm đắc nhất. Khi bài hát "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" được dựng cấp tốc và phát trên Đài Phát thanh Giải phóng, ngay lập tức đã vượt không gian và cả thời gian, trở thành một bản hùng ca thôi thúc quân dân khắp nơi đánh giặc... Từ tiếng chày giã gạo vui tươi ngày Tết, cho đến tiếng chày khua vang trong khói lửa chiến tranh… nhạc sỹ Xuân Hồng đã để lại cho chúng ta một huyền thoại về tiếng chày bên ánh đuốc còn vang mãi.

Âm thanh của nhịp chày giã gạo ngày Tết đã đi vào tiềm thức của nhạc sỹ Xuân Hồng từ khi ông còn rất nhỏ. Tiếng giã ấy vừa mang tính biểu tượng của việc sản xuất mà cũng mang thêm cả tập tính văn hóa. Những đêm trăng vằng vặc, tiếng chày giã gạo "cụp cum" đã in vào hồn ông như một kỷ niệm đẹp nhất thời trai trẻ, và ký ức đẹp ấy ông đã mang theo trong cuộc chiến trường kỳ từ thời Pháp sang đến kháng chiến chống Mỹ.

Trước khi bài hát chính thức ra đời vào năm 1966 thì gần 10 năm trước đó ông đã thai nghén những ý tưởng. Đã có lần ông ghi nhạc, đặt lời xong nhưng nghe "không thích" lại cất đi và sau đó quên bẵng vì "nét nhạc phác thảo ấy quá dở". Trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp, lúc công tác ở Huyện đoàn Thanh niên Cứu quốc, ông thường xuyên đi vào quần chúng thanh niên để vận động phong trào. Lúc bấy giờ nhạc sỹ đã có một ít vốn liếng âm nhạc, có cả một tủ bài hát, có cây đàn trên vai để làm phương tiện tập hợp thanh niên. Các cuộc vận động tiếp tế cho bộ đội, những đêm trăng sáng trong vùng tự do ở nông thôn, tiếng chày giã gạo "cụp cum" đã gợi lại những kỷ niệm, những ước mơ thầm kín, niềm thương nhớ mông lung và ông bắt đầu có ý định sáng tác một bài hát về "Tiếng chày giã gạo". Nhưng rồi cuộc kháng chiến chống Pháp đi qua, điều ông mơ ước vẫn chưa thực hiện được. Những năm tháng tiếp theo đó, ông ở lại hoạt động bí mật ở miền Nam, vì hoàn cảnh công tác với phương châm hoạt động bí mật, nên ông lại càng không có điều kiện để hoàn thành những ấp ủ bấy lâu của mình. Rồi cuộc kháng chiến chống Mỹ lại bắt đầu, ông được điều động về lực lượng vũ trang, phải làm nhiều công việc khác nhau và hầu như không dính dáng đến âm nhạc nên niềm mơ ước ngày nào vẫn cứ trôi đi, tưởng chừng như đã trôi vào quên lãng. Cho đến ngày ông được điều động về làm Trưởng đoàn Văn công Quân Giải phóng Miền Nam thì ước mơ của ông lại bắt đầu nhem nhóm trở lại.

Nhưng trong điều kiện chiến tranh, những ước mơ giản dị của đời thường cũng trở nên khó khăn hơn khi thực hiện. Trong những năm hoạt động nghệ thuật, hoài bão viết về "Tiếng chày giã gạo" luôn được ấp ủ nhưng nhạc sỹ Xuân Hồng không thể tìm lại được hình

ảnh đêm trăng giã gạo đầy thơ mộng ngày xưa bởi cuộc kháng chiến chống Mỹ vô cùng ác liệt, bom loạt, pháo bầy có thể trút xuống bất cứ lúc nào. Khi ấy, nhạc sỹ Xuân Hồng đã nghĩ rằng tất cả chỉ còn là mơ ước và những kỉ niệm thì cứ lùi mãi xa thêm. "Có đôi khi tôi muốn viết bằng những hồi ức của mình cộng với sự tưởng tượng thêm nhưng không tài nào làm được…", đó là những lời giãi bày của ông viết trong cuốn hồi ký của mình.

Nhưng rồi dịp may đã đến khi ông được tham gia chiến dịch Đồng Xoài (6/1965) với tư cách là nhạc sỹ đi thâm nhập thực tế. Trong chiến dịch này, một cánh quân chủ lực của ta phải bí mật hành quân lên hướng mở ra chiến dịch. Vì phải giữ yếu tố bí mật, bất ngờ nên đơn vị phải cắt rừng mà đi, không được nhập lương thực ở các trạm quân lương có nhiều đơn vị khác lui tới. Ban Chỉ huy được lệnh hành quân đến điểm X để nhận gạo. Nơi đó chính là Sóc Bom Bo (nay là ấp I của xã Bom Bo, huyện Bù Đăng, Bình Phước). Sóc Bom Bo lúc đó có chưa tới một trăm gia đình người dân tộc S'tiêng, nhân dân một lòng theo cách mạng, họ hoàn toàn sống tự lực cánh sinh, tự làm nương rẫy, trồng lúa trồng khoai lấy lương thực. Những năm mất mùa, họ hoàn toàn ăn củ khoai rừng để sống. Không có muối, họ đốt cỏ tranh lấy tro ăn thay muối. Không có dầu đèn, họ chỉ thắp sáng bằng đuốc lồ ô. Họ sẵn sàng ăn củ rừng để nhường gạo cho cách mạng, họ ăn lạt, ăn tro để dành muối cho bộ đội. Đàn ông mặc khố, con gái ở trần, đời sống vật chất họ nghèo khổ đến tột cùng nhưng lòng yêu nước của họ thì tuyệt vời, không đo đếm được. Tập quán của người S'tiêng là giã gạo ngày nào ăn ngày nấy và giã gạo là công việc của phụ nữ. Lúc ấy, giữa lúc ngày mùa, lúa trên nương đang chín rộ, ngày ngày máy bay do thám của giặc quần đảo phát hiện những đám lúa nào vàng thì chúng ném bom napalm thiêu hủy để triệt nguồn sống của người dân, người dân nơi đây đã nhiều năm sống chung với mùa đói. Nhưng khi nhận được chủ trương của Đảng cần gấp mấy tấn gạo tiếp tế cho bộ đội đi đánh giặc thì già làng Điểu Đếch, cùng với Điểu Tơi, Điểu Lên và những người cốt cán đã quyết định đưa ra khẩu hiệu "Toàn dân Sóc Bom Bo giã gạo", không phân biệt trẻ, già, trai, gái, phá bỏ một tập quán ngàn đời của người dân tộc S'tiêng là chỉ ăn ngày nào giã gạo ngày đó và giã gạo là việc của phụ nữ. Tất cả người dân trong làng đã tập hợp lại để chung tay giã gạo phục vụ cách mạng. Và giữa lúc phải giành lấy miếng ăn mà kẻ thù chực cướp, lại vừa phải tăng năng suất để kịp cho tiếp tế, người dân Sóc Bom Bo đã phải "giã gạo ban đêm vì ngày bận làm mùa". Thế là đêm đêm, ánh đuốc lồ ô bập bùng thắp sáng, tiếng chày giã gạo thâu đêm đã vẽ nên bức tranh hùng tráng tuyệt vời, như trong thần thoại... Nhạc sỹ Xuân Hồng đã từng kể lại rằng "Tôi như người đang xem một phòng triển lãm sống hay đọc một truyện cổ tích ngàn xưa".

Đêm giã gạo trên Sóc Bom Bo năm ấy chẳng hề giống với cảnh đêm trăng giã gạo năm nào ở quê ông ngày xưa, nhưng giữa khung cảnh thiên nhiên hùng vĩ và sự lao động hăng say ấy đã khơi dậy trong tim nhạc sỹ Xuân Hồng những ký ức đẹp đẽ, nguồn cảm hứng từ lâu đã nguội giờ lại bập bùng cháy lên trong tâm hồn ông. Âm hưởng của những tiếng chày năm nào hòa quyện vào nhịp điệu của tiếng chày hôm nay đã làm trỗi dậy trong ông nguồn cảm hứng, khơi dòng cho giai điệu, tiết tấu của bài "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo" được chính thức ra đời. Và cũng từ đó, Sóc Bom Bo gần như đã trở thành quê hương thứ hai của nhạc sỹ Xuân Hồng. Sau giải phóng, ông thường xuyên về thăm lại Bom Bo, người dân ở đây xem ông như anh em, như một người dân S'tiêng Bom Bo, có lần ông về thăm làng còn được người dân đến rước bằng voi. Ngày ông mất (14/5/1996), rất đông đồng bào ở Bom Bo đã lặn lội về TP Hồ Chí Minh để viếng ông.

Bom Bo bây giờ không còn tiếng chày khuya, đã vắng hẳn "*Khúc nhạc đêm nay dùng nhịp đệm bằng chày*" mà thay bằng cơ giới hóa và nhà ngói bê tông cùng chợ thị đã sầm uất lên nhiều, nhưng "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" thì vẫn mãi ở đó, đâu đó vẫn vang vọng tiếng chày theo nhạc điệu như thể mỗi lần có dịp *"Về đường này thăm sóc Bom Bo/ Lại nghe tiếng chày nhịp nhàng trên sóc Bom Bo…"*■

Một trong bốn thú chơi tao nhã của người xưa mỗi dịp Tết đến, Xuân về đó là: "Nhất chữ, nhì tranh, tam sành, tứ mộc". Và tranh dân gian đã trở thành một nét văn hoá đặc sắc của người dân Việt Nam, là nơi lưu giữ những giá trị tâm linh sâu sắc. Cùng với tranh Đông Hồ, Hàng Trống, tranh Kim Hoàng – tranh Đỏ đã có lịch sử hàng trăm năm. Tuy nhiên dòng tranh này đã bị cho là thất truyền hơn 100 năm kể từ sau trận lũ lịch sử xảy ra tại Hà Nội năm 1915. Đầu Xuân, chúng tôi có dịp ghé qua làng Kim Hoàng, nơi được coi là quê hương của dòng tranh nức tiếng một thời này.

Về làng tranh Kim Hoàng ngày Xuân

ÁNH HỒNG

Bức ảnh Thần Kê tranh Kim Hoàng. Ảnh: TL

Làng Kim Hoàng nay thuộc xã Vân Canh, huyện Hoài Đức, Hà Nội. Tuy nhiên, khi hỏi người dân tại đây, ký ức về dòng tranh nổi tiếng một thời này chỉ còn là những hồi ức xưa cũ qua lời kể của những cụ cao niên. Gặp ông Nguyễn Thế Nhuận - nguyên Trưởng Ban Quản lý di tích Đình Kim Hoàng nay đã ngoài 92 tuổi chia sẻ: "Sau trận lũ năm 1915, nghệ nhân làm tranh làng Kim Hoàng ngày một thưa thớt. Cuộc sống khó khăn khiến thú chơi tranh của người dân dần mai một. Trước kia, cứ mỗi dịp độ gần Tết, cả làng đều rực một màu đỏ của giấy nhuộm. Chính vì vậy, tranh Kim Hoàng còn được người dân biết đến với tên gọi: Tranh Đỏ".

Theo sách Đồ họa cổ Việt Nam, dòng tranh dân gian Kim Hoàng được hình thành vào nửa sau thế kỷ XVIII. Dân làng Kim Hoàng xưa chủ yếu là những người di cư từ Thanh Hóa ra Bắc năm 1701, gồm hai làng Kim Bảng và Hoàng Bảng hợp nhất lại. Nhận thấy tranh Đông Hồ, Hàng Trống chỉ đủ cung ứng cho địa bàn Hà Nội, Bắc Giang, Bắc Ninh, Hải Dương..., cũng như không thực sự thích ứng với nông dân cả về thẩm mỹ lẫn túi tiền, người làng Kim Hoàng đã quyết tâm tạo ra dòng tranh mới có sự kết hợp kỹ - mỹ thuật từ hai dòng tranh trên. Sử liệu cũng ghi đi đầu trong việc tổ chức in và vẽ tranh là hai dòng họ Nguyễn Sỹ và Nguyễn Thế. Để chuẩn bị bán cho Tết, từ giữa tháng 11 Âm lịch trở đi làng bắt đầu công việc làm tranh. Việc làm tranh với người xưa là rất thiêng liêng và cẩn trọng nên đầu tiên phải cúng tổ nghề, sau đó ván in do trưởng phường giao cho dân làng in, in xong nộp lại cho trưởng phường. Thế kỷ XIX, tranh Kim Hoàng phát triển rất mạnh.

Tranh Kim Hoàng không sử dụng giấy điệp như tranh Đông Hồ hay giấy dó như tranh Hàng Trống mà in trên nền giấy đỏ, giấy hồng điều, hoặc giấy vàng tàu nên còn được gọi là tranh Đỏ. Màu đỏ là màu của Tết, do đó người ta mua về treo cho may mắn, bình an. Ở tranh Kim Hoàng, các nghệ nhân chỉ sử dụng một bản khắc để in nét đen lên giấy rồi dựa vào đó mà tự do chấm phá màu sắc theo cảm xúc riêng của mỗi người. Vì thế, mỗi bức tranh có một sự phóng khoáng và diện mạo riêng, dù cùng được in ra từ một bản khắc. Đây là điểm được ưa chuộng nhất ở tranh Kim Hoàng.

Ông Nhuận cũng cho biết: "Tranh của làng Kim Hoàng có thể sử dụng để thờ cúng, chúc tụng, gần giống với hai dòng tranh dân gian đã rất nổi tiếng là Đông Hồ và Hàng Trống. Nhưng tranh Kim Hoàng lại kế thừa được những ưu điểm của hai dòng tranh trên...". Ưu điểm đó, nằm ở khía cạnh tranh Kim Hoàng có nét khắc thanh mảnh, tỉ mỉ hơn tranh Đông Hồ, trong khi màu sắc lại tươi sáng hơn so với tranh Hàng Trống. Đề tài trong tranh Kim Hoàng cũng tương đồng như ở tranh Đông Hồ và tranh Hàng Trống. Đó là những hình ảnh khắc họa cuộc sống mộc mạc, đơn sơ quen thuộc của cư dân vùng Đồng bằng Bắc Bộ. Nhưng tranh Kim Hoàng còn có thêm đặc điểm mà hai dòng tranh Đông Hồ và Hàng Trống không có, đó là những câu thơ chữ Hán được viết theo lối chữ thảo in ở góc của mỗi bức tranh. Đây là những nét độc đáo, đặc sắc giúp tạo nên giá trị riêng cho dòng tranh dân gian Kim Hoàng.

Tuy nhiên, sau trận lụt năm 1915, khi làng mạc từ thị trấn Phùng (huyện Đan Phượng) đến khu vực quận Cầu Giấy bị ngập trắng bởi trận lụt lịch sử. Nhiều ván in tranh của làng bị cuốn trôi. Đến năm 1945 thì tranh hoàn toàn không còn được sản xuất nữa.

Theo lời giới thiệu của ông Nhuận, chúng tôi tiếp tục tìm đến nhà nghệ nhân trẻ Đào Đình Trung, người đang góp công hồi sinh lại dòng tranh Kim Hoàng. Trước mắt chúng tôi là những bức thần kê (tranh gà), các cặp lợn no tròn trên nền giấy đỏ. Tay thoăn thoắt pha mực, phết màu, in tranh, nghệ nhân trẻ Đào Đình Trung vừa tỉ mỉ giới thiệu với khách từng công đoạn làm tranh đỏ Kim Hoàng.

Anh cho biết, tranh được làm phục vụ nhu cầu của khách mùa Tết năm nay không chỉ có các màu truyền thống với sắc đỏ, vàng mà các họa sỹ còn phối các khối màu lạ đi để hấp dẫn người chơi tranh. Mới chính thức "chào sân" tháng giáp Tết nhưng người mua tranh khá đông. Công việc còn mới, ít người làm nên rất bận rộn. Một người phải kiêm tất cả các công đoạn, từ quét màu trên giấy, đem phơi đến pha màu, in tranh. Hôm chúng tôi đến, thời tiết chuyển nồm ẩm, giấy in mềm nên người làm tranh nhàn hơn, chỉ việc in lên giấy đã cho những tạo hình ưng ý. Nếu gặp ngày hanh khô, làm tranh vất vả hơn vì giấy cứng khô, co vào, khó trùng khớp với khuôn in, nên thường phải làm bản nét, sau đó pha màu vẽ lên.

Nghệ nhân Đào Đình Chung đang phục dựng lại một bức tranh Kim Hoàng. Ảnh: TL

Những bức chưa ưng ý, chưa in chữ được bán với giá 60.000 đồng/cặp. Tùy theo chất lượng của từng sản phẩm, tranh được bán với giá dao động từ 100.000 đồng đến 200.000 đồng/ cặp khổ nhỏ. Mỗi ngày làm thành phẩm khoảng 50 cặp tranh gà, lợn nhưng đều bán hết veo.

Anh cũng chia sẻ: với sự góp sức của PGS, TS. Nguyễn Thị Thu Hoà – Giám đốc Bảo tàng Gốm sứ Hà Nội cùng các nghệ nhân cao tuổi trong làng, dòng tranh Kim Hoàng đang từng ngày hồi sinh. Để có được những mẫu tranh như hôm nay là công sức không nhỏ của biết bao con người. Vì có ít nhất hơn 70 năm ngắt quãng, tranh Kim Hoàng gần như "bị hóa thạch" nên chỉ riêng việc xác định màu tranh đã mất mấy tháng trời. Chuẩn màu tranh lấy theo sách về tranh dân gian của một nhà sưu tập, nghiên cứu người Pháp thì chỉ có 2 màu là màu vàng yến và đỏ hiên. Nhiều tư liệu cổ, tư liệu ảnh về tranh dân gian lại chỉ ra rằng còn có màu đỏ xác pháo và màu đỏ điều. Đây cũng là những gam màu rất phù hợp với tranh Tết.

Việc phục chế bản khắc cũng đòi hỏi nhiều kỳ công. Để có bản khắc tranh gà như hiện tại, dù rằng chưa thực sự ưng ý nhưng những người làm dự án đã phải nhờ đến gần 30 người, trong đó có cả các nghệ nhân lâu năm của tranh Hàng Trống, tranh Đông Hồ. Làm tranh lại đòi hỏi rất nhiều tiểu xảo. Hiện nay, dự án đã khôi phục được khoảng 20 mẫu tranh, chiếm khoảng 5% mẫu tranh Kim Hoàng truyền thống. Nhưng, các thành viên của dự án cũng quan niệm, hồi sinh tranh Kim Hoàng thì không thể chỉ đánh giá trên góc độ mỹ thuật dù rằng mỹ thuật rất quan trọng. Muốn làng nghề phát triển thì phải có nghệ nhân và nghệ nhân phải sống được bằng nghề. Mà như thế tranh phải bán được và tranh càng phải đẹp phải thì mới được thị trường đón nhận.

Điều đáng mừng là tranh mới khôi phục lại ít mẫu nhưng đang trong giai đoạn làm không kịp bán. Có thể có nhiều lý do, trong đó, yếu tố lạ trong mùa tranh Tết là một trong những lý do khiến người ta tìm mua. Nhưng về lâu dài, nếu chỉ lạ thôi thì tranh không thể đáp ứng được nhu cầu của người chơi tranh hiện đại. Thế nên, anh cùng những người trong dự án đang ấp ủ khá nhiều dự định đặc biệt để hồi sinh dòng tranh này. Ít nhất, 10 mẫu tranh Truyện Kiều sẽ được phục hồi và khoảng 20 mẫu sáng tác mới theo nội dung Truyện Kiều sẽ được sản xuất thành từng bộ, có minh họa thêm bằng chữ Nôm...

Chia tay nghệ nhân Đào Đình Chung, chúng tôi trở về. Được tận mắt chứng kiến một dòng tranh cổ hồi sinh thực sự đã gây ấn mạnh cho những người trẻ chúng tôi. Hy vọng một ngày nào đó, hình ảnh những bức tranh Kim Hoàng – Tranh Đỏ sẽ lại ngập tràn trong Tết Xuân.■

Đi về phía mặt trời

Truyện ngắn của **HẢI BÌNH**

Sáng thứ Bảy hôm ấy trời thật đẹp. Sau đợt rét kéo dài kèm theo những đợt mưa phùn dai dẳng ẩm ướt và khó chịu, bỗng nhiên Hà Nội có được một ngày nắng ấm và khô ráo bất ngờ, dù trước đó người ta dự báo không khí lạnh từ phía Bắc đang tràn xuống. Có thể vì thế mà phố xá như nhộn nhịp hẳn lên. Nhiều người đã thay những chiếc áo ấm xẫm màu bằng những bộ cánh nhẹ sặc sỡ hơn.

Một người đàn bà lam lũ dắt theo cậu con trai nhỏ đi trên vỉa hè. Nó còi cọc và nhỏ xíu. Nhìn nó, người ta có thể đoán nó mười tuổi hoặc cũng có khi 50 tuổi. Thực ra nó mới lên chín, với đôi mắt sáng của đứa bé đói ăn và lớp da nhăn xám của cụ già ốm yếu. Hơn thế, đôi chân khẳng khiu của nó phải gánh cái bướu khá to trên lưng. Thành ra khi đi, dẫu cố đứng thẳng, nó vẫn khiến ta nghĩ tới hình ảnh một cụ già lưng còng. Chỉ thiếu chiếc gậy chống.

Bị chiếc bướu lớn ấy đè lên người quá lâu, thời gian gần đây nó cảm thấy có cái gì đau nhói trong ngực, đến mức bà mẹ khốn khổ của nó phải đưa con đến bệnh viện. Bố nó chết từ lâu và hai mẹ con xưa nay sinh sống nhờ vào bãi rác thành phố.

Mùa hanh khô năm nay kéo dài nên nguy cơ hỏa hoạn tại các khu vực bãi rác, phế liệu càng tăng cao. Lực lượng chức năng nhiều lần tuyên truyền, kiểm tra, xử phạt các cơ sở tập trung phế liệu vi phạm quy định về phòng cháy chữa cháy. Lực lượng PCCC ứng trực tại nơi đốt rác để xử lý kịp thời khi ngọn lửa vượt ngoài tầm kiểm soát. Nhiều bãi rác đã được xóa sổ để đảm bảo an toàn cho các khu dân cư và môi trường sống.

Trung tâm thành phố không có bãi rác nên cả hai mẹ con phải sống nhờ những bát cháo từ thiện do mấy người hảo tâm mang đến vào buổi sáng. Buổi tối họ ăn cháo ở một bệnh viện khác cách đấy không xa. Trưa thì nhịn.

Ở bệnh viện, do không có thẻ bảo hiểm, một phần vì quá tải bệnh nhân nên một tuần sau nó mới được khám. Mà việc này cũng hoàn toàn ngẫu nhiên, đơn giản là nó gặp may. Số là hôm ấy ngẫu nhiên ông giám đốc bệnh viện đi ngang, hỏi chuyện mẹ con nó. Vốn người tốt, ông cho nó nhập viện mà không cần tiền hay bất kỳ giấy tờ gì. Hơn thế, ông còn tự mình khám bệnh cho nó.

Ông khám rất lâu, sử dụng đủ các loại máy móc hiện đại. Cuối cùng ông nói:

"Phải mổ".

Nhưng liền sau đấy, ông nhíu mày bảo mẹ nó:

"Có điều cháu yếu quá. Gầy quá. Chị cố gắng cho cháu ăn thật nhiều chóng béo, tôi sẽ mổ".

Mẹ nó thì rơm rớm nước mắt.

Tất nhiên ông giám đốc cũng như những người tốt bụng và có tài khác, ông không quá lựa lời khi nói. Hơn thế, ông có tính hay quên. Ông quên câu chuyện vừa mới làm ông cảm động, rằng họ phải sống bằng những bát cháo từ thiện, thế thì họ lấy đâu ra tiền bồi dưỡng cho nó chóng béo để ông mổ?

Việc chữa bệnh có vẻ diễn biến thuận lợi. Chỉ còn một vấn đề nhỏ là làm sao béo lên. Một tí thôi cũng được. Không béo là không mổ. Mà không mổ thì đau lắm, có thể chết.

Ngay hôm ấy, bà mẹ khốn khổ bắt đầu quay lại với công việc đi nhặt ve chai. Bãi rác ven thành phố là nơi kiếm kế sinh nhai của nhiều người ngoại tỉnh. Khi cả thành phố còn im lìm, chìm trong giấc ngủ, bà mẹ đã lọ mọ, lê đôi chân đi qua mọi ngóc ngách, cửa hàng, những thùng rác để bới tìm phế liệu. Bà ra chợ đêm nhặt từng chiếc túi nilon, bìa carton, thùng xốp, lon bia. Khi đã nhặt hết rác trong chợ, bà trở về hẻm dẫn vào xóm ngụ cư để giặt túi nilon, phơi khô rồi gom lại bán. Những ngày nắng, nhiều người cũng đi nhặt nên bà thu gom không được nhiều. Ngày mưa lầy lội như hôm nay ít người đi, thì bà còn kiếm được nhiều phế liệu. Trời càng mưa thì càng phải đi…

Từ đó bà mẹ chỉ ăn mỗi bữa nửa bát cháo. Nửa kia nhường cho con. Bà còn luôn tay xoa bóp người nó, hy vọng làm thế da thịt nó sẽ giãn ra, tức là béo hơn, hay trông có vẻ béo hơn. Còn thằng bé thì hăm hở nuốt hết các loại thuốc bệnh viện phát cho theo lệnh của ông giám đốc, như thể chúng là những chất béo bổ nó đang cần. Cũng từ đó hai mẹ con luôn nhìn những người béo với con mắt thèm thuồng.

Bà mẹ vẫn cần mẫn len lỏi trong các khu rác thải hòng

mong kiếm được chút gì trang trải tiền viện phí và tẩm bổ cho con. Mấy ngày nay, trời rét như cắt và khô hanh. Không một giọt mưa khiến cây cối và đường phố càng bụi bặm và vàng vọ. Những người bán quán tụ tập với nhau thành từng nhóm, đốt cành cây khô, rít điếu thuốc mong sao trụ được ngoài trời để kiếm kế sinh nhai. Kẻ nào đó trong cơn thèm thuốc đã châm điếu thuốc hút, rồi vô tình búng vào đống rác. Lửa âm ỉ cháy… Người ta vẫn cặm cụi nhặt rác. Không một ai hay biết gì.

Sáng nay, ông giám đốc bệnh viện lại đến. Ông nhìn thằng bé, lắc đầu:

"Cháu cố gắng ăn nhiều vào nhé!"

Thằng bé lễ phép đáp:

"Dạ, vâng ạ".

Buổi tối thì thằng bé lẻn ra đường bán vé số, vì ban ngày nó phải nằm trên giường bệnh như mọi bệnh nhân khác. Một ông già làm nghề này nhường cho nó nửa tập vé mình có, bảo bán được bao nhiêu sẽ chi hoa hồng bấy nhiêu. Một cách kiếm tiền lý tưởng không cần vốn.

Nó đang đứng co ro dưới ánh sáng vàng vọt của ngọn đèn đường trên con phố nhỏ cạnh bệnh viện. Không biết đây đã là đêm thứ mấy trong nỗ lực bền bỉ của nó nhằm béo thêm một chút.

Đêm nay trời trở lạnh, hình như sắp mưa. Nó đứng bất động với tập vé trăng trắng trên cánh tay đang chìa ra phía trước. Không thấy nó mời khách mua. Cũng có thể nó mời nhưng giọng yếu quá nên không nghe thấy.

Chưa đến mười giờ và phố vẫn đông. Hết người này đến người khác đi qua, nhưng không một ai chú ý đến nó. Toàn những người béo tốt. Nhìn họ, nó chợt nảy một ý nghĩ thật buồn cười, rằng giá có bà tiên nào đó hóa phép cắt một cân thịt của họ, đắp lên người nó thì tốt biết bao. Không, có lẽ phải hai, ba hay dăm cân mới đủ.

Tại bãi rác, lửa vẫn âm ỉ cháy. Gió rét và mạnh thốc vào khiến lửa bắt đầu bốc lên, dữ dội. Sức nóng và thời gian đủ để lửa mang trong mình sức mạnh phá hủy. Cả một bãi rác thải rộng 3ha với cơ man nào là đồ nhựa, túi ni lông, đồ da… làm mồi cho lửa. Lửa khét lẹt. Khói đen bốc lên như một cái cột giữa hư không. Người ta đã phát hiện ra hỏa hoạn…

Chuông điện thoại của phòng trực 114 réo liên hồi. Thành phố về khuya, cái rét căm căm cùng không khí lạnh khiến đường phố vắng hơn thường lệ. Nhận được lệnh chỉ huy, chiếc xe chữa cháy lao nhanh trên đường đến khu rác thải đang hỏa hoạn.

Cả một khu rác lửa cháy ngùn ngụt và có cả tiếng nổ. Khu vực này chứa nhiều vật liệu dễ cháy kết hợp với gió lớn cùng thời tiết hanh khô nên ngọn lửa lan nhanh. Mùi hôi của đủ các loại rác bị cháy bốc lên khiến cho không khí đen kịt và đặc quánh sự ô nhiễm và độc hại.

Đoàn xe chữa cháy phóng như bay trong đêm tối, sự hối hả và gấp rút khi những cuộn dây, đường ống nước được vận hành. Tiếng bước chân vội vã, tiếng chỉ huy chữa cháy và những bóng áo xanh lẫn vào trong đêm đen, thoắt ẩn thoát hiện sau những lưỡi lửa đang bùng lên dữ dội. Công tác chữa cháy và chống cháy lan được triển khai. Một mặt nước được phun vào dập tắt và khống chế biển lửa nơi bãi rác; mặt khác phải bảo đảm an toàn tính mạng cho những hộ dân sống trong dãy nhà tạm đang bị đe dọa vì lửa đã bắt đầu bén sang.

Đêm nhá nhem, người chỉ huy tầm tuổi trung niên nhanh chóng cho triển khai hút nước và kiến thiết đường vòi để tiếp nước vào họng chờ từ dãy nhà tạm. Triển khai xong đường vòi, các chiến sỹ phun nước làm mát chống cháy lan cho các dãy nhà lán kế cận. Lửa đang bốc lên ngùn ngụt, đeo bình dưỡng khí, một chàng Trung úy trẻ cùng đồng đội tiến vào dãy nhà trọ và lần lượt đưa người dân nằm trong nhà bị ngạt khói ra ngoài, tiến hành sơ, cấp cứu.

Khói đen và mùi rác cháy vẫn bao đặc lấy không khí. Ở sau một khung cửa sổ, tiếng người lớn, tiếng trẻ con khóc. Trong hoảng loạn, và sợ hãi, họ khóc mếu, la hét, và dắt díu nhau chạy. Có những người sợ quá, đứng chôn chân một chỗ, nhất quyết ko dám nắm lấy tay một chiến sỹ Cảnh sát để kéo vượt lên khỏi ngọn lửa sát bên. Cuối cùng, anh phải nhảy xuống và bế bà cụ đó lên, nhảy qua cái tủ vải đang bùng cháy và đổ xuống chắn ngang lối. Một chiến sỹ đã dùng kìm phá khóa, giật tung cửa sắt, bò vào giữa đám lửa đang cuồn cuộn. Lao nhanh về phía một cậu bé, ôm chặt nó vào lòng để trấn an. Sau đó, ôm cậu bé lên tay, anh cố gắng che mình bảo vệ cậu khỏi lửa và trao cho đồng đội đang chờ phía dưới. Các tiểu đội nhanh chóng tỏa vào các gian phòng và các phòng thông nhau, tìm kiếm trong các góc khuất những người bị mắc kẹt. Nhiều gia đình vẫn đang hoảng sợ, có người bị ngạt khói. Tiếng kêu cứu, tiếng khóc và tiếng lửa cháy đan xen tạo nên một cảnh tượng ám ảnh.

Hình như vẫn còn tiếng người kêu cứu ở dãy nhà trong cùng, nơi lửa bắt đầu bốc lên như điên cuồng trong gió. Một chiến sỹ mặt lấm lem đầy khói dưới sự chi viện của đồng đội đã phá mái nhà, nhảy vào một căn phòng khuất sau góc. Một người đàn bà bị bất tỉnh vì có một tấm tôn đè vào chân. Trong mù mịt khói đen vây bủa, người ta thấy người lính hất tung tấm tôn lên và bế thốc cái thân thể bé nhỏ đó trao cho đồng đội. Vừa lúc đó, cả tấm mái nơi phòng trọ ụp xuống. Không may người lính ra sau nên anh đã bị bỏng khá nặng ở cánh tay và cả một mảng lưng… Những người đồng đội lao nhanh về phía anh để ứng cứu. Những chiếc cáng và xe cứu thương bắt đầu lăn bánh đưa những nạn nhân thẳng đến viện.

Trời về khuya, mưa bắt đầu rơi và rét càng đậm nhưng sức nóng của lửa, sự gấp gáp trong từng hơi thở và những bước chân khiến cho cái rét dường như biến mất. Khu nhà tạm này do xóm lao động nghèo lập nên, chỉ giành cho những người bán ve chai và nhặt rác ở trọ. Nó xuống cấp và hư hại nhiều. Trận cháy hôm nay khiến nó muốn sập xuống. Đội Chữa cháy đã cứu và đưa được gần hết số người trong các nhà trọ ra ngoài.

Trên con đường đến bệnh viện. Thằng bé co ro đứng nơi góc đường. Nó lạnh. Lại đói nữa. Phải về thôi. Nhưng hôm nay chưa bán được vé nào. Chờ chút nữa, biết đâu ai đấy sẽ mua, có thể mua một lúc cả tập. Thế là nó cứ nán lại, nán lại mãi… Đợi cái bóng dáng lam lũ quen thuộc của mẹ nó cất bước về bên nó sau một ngày đi nhặt ve chai… Nhưng khuya thế này còn ai mua nữa.

Đường phố thưa người dần, cái xe chữa cháy màu đỏ ban nãy chạy qua con đường bệnh viện giờ đã trở về. Tiếng còi xe cứu thương kêu không dứt cho đến khi rẽ vào trong viện, người ta gấp rút khiêng những chiếc cáng thẳng vào phòng cấp cứu. Nó tự hỏi "không biết có phải cái xe lúc trước", không biết cháy ở đâu nhỉ? Thằng bé buồn bã rời chỗ đứng quay về viện.

(Xem tiếp trang 33)

Đi qua mùa lũ

Truyện ngắn của **TRỊNH LAN**

Mưa xối xả, gió rít từng hồi, đập vào những thân cây quật ngã rồi lại văng lên ào ào. Mấy ngày hôm nay, tivi liên tục đưa tin cơn bão số 13 đang tiến vào Biển Đông. Điện đã bật sáng trở lại. Phía màn hình ti vi đang thông báo diễn biến mới nhất của thời tiết. "Theo Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn Trung ương, cơn bão số 13 có tên quốc tế là Nepan. Dự báo trong 24 giờ tới, bão di chuyển theo hướng Đông Đông Bắc, mỗi giờ đi được khoảng 40km và có khả năng mạnh thêm. Hồi 14 giờ ngày..., vị trí tâm bão ở vào khoảng khoảng 19,9 độ Vĩ Bắc; 112,2 độ Kinh Đông, cách đảo Hải Nam (Trung Quốc) khoảng 120km về phía Đông. Sức gió mạnh nhất ở vùng gần tâm bão mạnh cấp 12 (tức là từ 75 đến 90km/giờ), giật cấp 14 - 15...".

Đồng hồ trên tường thong thả gõ đến tiếng thứ mười. Mưa ngoài trời mỗi lúc mỗi nặng hạt hơn. Tháng 12. Cái rét căm căm của mùa Đông giá lạnh khiến An phải xoa xoa đôi bàn tay liên tục. Ngoài trời tối đen như mực, gió rít ào ào, xoạc qua mấy tàu chuối nghe rợn người. Con đường nhỏ từ bản Láp vào trạm y tế giờ không một bóng người. Trạm y tế trong bản nhỏ vẫn đứng im lìm trên đồi Min, gió mưa thét gào dữ dội. Trong lòng thấp thỏm không yên, An vội khoác tấm áo mưa đi xem xét một vòng quanh trạm. Năm nay, gió quất mạnh hơn bình thường, một thân cùi dùng để chèn cửa yếu quá bị gãy khiến hai cánh cửa sổ bị thổi bật ra va đập liên tục vào tường. An vội vàng chạy lại giữ cửa. Nhưng gió quật mạnh quá khiến đôi tay cô mỏi nhừ mà vẫn chưa buộc lại được. Tiếng gió, tiếng mưa cứ quất chan chát vào cửa phòng, từng vạt cỏ, cành cây bị thổi rạp xuống tận mặt đất, giập nát như thể bị cả đàn trâu dữ lồng qua. Trước đó, cô và mấy người trong bản đã xem xét cửa nả, buộc chặt mọi thứ có nguy cơ bị thổi bay, cả cột cờ cũng tháo xuống đem vào trong nhà. Tình hình gió mưa thế này, lòng cô vẫn như lửa đốt không biết trạm y tế có được an toàn không. Nghĩ vậy, An bèn đội chiếc áo mưa và băng mình trong gió lốc kiểm tra các phòng. Đúng như linh tính của cô, gió giật quá mạnh nên dây buộc cửa chính và hai cửa sổ đã bị đứt, cánh bung ra đập chan chát vào tường. Cô vội giữ cửa và tìm cách buộc lại. Nhưng gió đập mạnh quá, chưa kể mưa gió quất vào làm cô mờ cả mắt.

Sắp tròn ba năm kể từ ngày đầu cô đặt chân về nơi đồi núi này. Tốt nghiệp trường y, cô được bệnh viện phân công đi thực tế cộng đồng 3 năm trên miền núi. Hết năm nay là cô được trở về Hà Nội. Ngày đầu mới đến, nghĩ tới cô rất sợ, một mình ở lại cái trạm heo hút không một bóng người khiến cô chỉ mong sao nhanh chóng hết thời gian thực tế để về xuôi. Mỗi đêm, tiếng thú rừng gào tìm bạn làm cô run lên bần bật. Một cô gái mới hai mươi sáu tuổi, một mình trên cái trạm trống hơ trống hoác này, thế mà, bây giờ cô cũng dần quen.

Cắt khỏi dòng suy nghĩ của cô, tiếng anh Sú trong bản gọi cô.

- Bác sỹ ơi! nhanh lên, vợ tôi sắp sinh rồi! Cô xuống cứu vợ tôi với!

- Chết! Sao anh không đưa chị lên trạm? Trên này mới có đủ dụng cụ cần thiết chứ?

- Cô dở hơi à? Mưa lũ thế này, đi để lũ cuốn à?

Chạy vội vào trong xách túi cứu thương và đèn pin rồi theo anh Sú xuống bản. Con đường từ trạm xuống bản đất đỏ nhão nhoét, trơn tuột, An phải ấn chặt năm đầu ngón chân xuống đất rồi men theo ven đường lần từng bước chân đi. Vừa đi, vừa nghe anh Sú kể chuyện. Lũ từ thượng nguồn chảy về từng dòng đục ngầu, cành cùi, khúc gỗ theo chiều nước trôi về nhiều lắm, thấy thế lũ trẻ hò nhau đi vớt cùi. Rõ khổ, trời rét mướt, mưa gió thế này! Cô lại chợt nhớ đến Phong - anh chàng cứu nạn cứu hộ của cô. Cô quen anh trong một buổi tuyên truyền, tập huấn ứng cứu trước mùa mưa bão được tổ chức tại bản Láp những tường bà con hiểu được phần nào về mức độ nguy hiểm của sạt lở, lốc xoáy và bão lũ. Phong là lính cứu nạn cứu hộ (CNCH) về tuyên truyền với dân bản cách phòng cháy chữa cháy, cách hà hơi thổi ngạt khi có người bị đuối nước, cách cứu hộ, cứu nạn trong mùa mưa lũ,... Phong có khuôn mặt búng ra sữa, mỗi khi cười để lộ hàm răng trắng bóng nhưng cũng rất nghiêm nghị khi hướng dẫn cho bà con cách phòng cháy chữa cháy (PCCC). Dáng người cao lớn, vạm vỡ khiến anh toát lên vẻ điềm tĩnh, chững trạc. Ngày đó, An cũng tham gia lớp tập huấn với tư cách hướng dẫn viên về y tế. Lúc đó, Phong còn trêu An khiến An xấu hổ.

- Cô giáo ơi! Cho em hỏi cách ép tim ngoài lồng ngực như thế nào?

Vậy là hai người quen nhau trong lần đó. Lâu dần, An yêu anh lúc nào không hay, một lần, An hỏi Phong:

- Anh mạng gì?

- Mạng Thủy.

An làm như sành chuyện bói toán.

- Người nào mạng Thủy làm nghề thủy lợi, cấp thoát nước, buôn bán bia rượu, nước ngọt là tốt nhất. Hợp với nghề làm lính chữa cháy. Đàn ông mạng Thủy làm lính chữa cháy là chuẩn nhất! Tới đâu lửa nghe hơi cũng tắt ngấm.

- Thế mỗi năm anh dập bao nhiêu đám cháy?

- Em đoán thử xem.

- Năm... mười... mười lăm... hai mươi đám cháy...

- Gì mà nhiều thế? Bộ anh là bà la sát à? Hay em ngày nào cũng muốn thấy chiếc xe màu đỏ, vừa chạy vừa thét như con lợn chọc tiết? Nghề này càng thất nghiệp càng tốt mà em! Nói vậy chứ, ngày nào anh cũng có việc, kiểm tra công tác PCCC mọi cơ sở sản xuất, những chỗ đông người; tuyên truyền và hướng dẫn người dân cách PCCC&CNCH mùa lũ,...

Cô thấy trên tivi thường chiếu cảnh dân phòng cầm cái chăn chạy lại trùm lên thùng xăng đang cháy. Cũng có khi hiện đại hơn một tí là nhiều thanh niên cầm chiếc vòi dài chạy thật nhanh dải ra, nối nhiều đoạn vào nhau. Cầm lăng điều khiển phun nước vào đám cháy giả...

Mỗi lần anh đến thăm cô, anh lại thường kể cho cô chuyện nghề lính chữa cháy của anh. Có lần, lũ quét bị sạt lở đất tại khu vực bản Khanh, làm sạt lở đất đặc biệt nghiêm trọng. Từ trên đỉnh thác Khanh, hàng nghìn mét khối đất đá ập xuống, vượt qua lòng suối vùi lấp nhiều căn nhà. Đến tối ngày hôm sau, lực lượng tìm kiếm đã tìm được 12 nạn nhân xấu số. Anh ngồi đó, hai bàn tay với những ngón dài rám nắng đặt trên đầu gối, cặp mắt không chớp, treo lơ lửng, ánh nhìn vô định, từ khóe mi mấy giọt lệ lớn rơi xuống. Đó là lần đầu tiên cô nhìn thấy một người con trai khóc. Rồi một lần nghe anh kể trong niềm vui sướng hân hoan, ánh mắt anh rạng ngời, anh đã cứu được hai mẹ con trượt chân rơi xuống con suối lớn. Nhưng cũng có lần anh làm cô đứng tim, đó là lần đi chữa cháy rừng phòng hộ. Lần ấy là một vụ cháy rừng lớn nhất, lâu nhất trong lịch sử mà anh từng gặp, khoảng 50ha rừng bị thiệt hại. Nguyên nhân do bà con đi làm nương, đốt rẫy dẫn đến cháy rừng. Hôm đó, gió đánh tạt lửa, bén lên những tán cây đã khép tán với nhau. Cộng với thời tiết khô hanh kéo dài mấy ngày trước khiến đám cháy càng thêm mở rộng. Lần đó, anh cùng đồng đội vật lộn mất hơn ngày trời, lửa mới dập tắt. Buổi chữa cháy hôm đó, hơn 10 cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy đã bị ngất, phải đi cấp cứu. Nghe được tin, cô không liên lạc được với anh khiến cô lo lắng, bồn chồn không thôi. Từ lần đó, cô biết mức độ nguy hiểm trong cái nghề của anh, cô lại càng thương anh hơn.

****

Trời tối đen như mực. Hít một hơi. Phong nhảy tùm xuống dòng nước lạnh như băng. Anh bơi ra giữa dòng túm lấy cổ hai đứa, rồi đẩy vào bờ. Nước lạnh xuyên thủng lớp áo qua lồng ngực, buốt thấu tận xương. Răng va vào nhau run lập cập. Vừa đẩy được hai đứa trẻ vào bờ, anh ngoảnh lại vẫn còn con Mùa và thằng Mếch nữa. Tay chúng đang chới với giữa dòng. Anh nhanh chóng bơi tiếp trở lại. Trên bờ tiếng người kêu cứu, đèn pin rọi đi rọi lại trên dòng suối. Hôm nay con suối bỗng chảy siết lạ thường. Dường như nó muốn ăn tươi nuốt sống mọi thứ. Lũ tràn về ào ạt. Vừa bơi anh vừa tránh những khúc gỗ từ trên thượng nguồn đổ về. Đưa tay kéo được một đứa còn con Mùa không biết trôi đâu. Đèn pin rọi lập lòe cả mặt suối. Tiếng người hô hoán. Không chừng, con Mùa bị chìm mất rồi. Phong đẩy thằng Mếch vào bờ. Nó bị sặc nước. Đỡ nó lên bờ thì đúng lúc An tới kịp làm hô hấp cho nó. Không kịp nói câu gì, Phong lại nhào xuống nước, lần này chắc anh phải lặn để tìm xem nó chìm vào chỗ nào. 5 phút trôi qua. Không một tiếng động. Đèn pin vẫn rọi sáng loáng một góc. 5 phút nữa sắp trôi qua. Trên bờ ai cũng nín thở, lo lắng. Mọi người bất lực trong im lặng. Chỉ có bố mẹ con Mùa vừa kêu tên con vừa khóc. Cánh tay từ dưới dòng nước vẫy lên mặt nước, là Phong đang ôm con Mùa. Mọi người nhanh chóng đưa hai người lên bờ trước khi anh ngất đi.

****

Trong bệnh viện, Phong thấy An đang chấp chới giữa dòng. Anh bơi mãi, bơi mãi. Cái bóng hình thoắt ẩn thoắt hiện đằng xa, người con gái với mái tóc đen óng, dài đến dị thường. Gió rít mạnh, tai anh ù đi, nước quật tới tấp vào khuôn ngực trần của anh khiến anh đau rát. Phong đưa tay mong níu cô lại, gió quật anh nhào xuống. Bàng hoàng, Phong nhìn cô tan đi, màn khói trắng mơ hồ bao phủ, gió vẫn thổi đều đều, gió không hong khô giọt nước mắt nặng trịch nơi khóe mắt.

- Anh Phong, anh sao thế?

Phong sực tỉnh, thấy lồng ngực nhẹ nhõm hẳn đi, nhịp thở cũng nhẹ hơn, không còn nặng nề và gấp gáp như giấc mơ ban nãy. An áp tay lên vầng trán nhễ nhại mồ hôi, cười tươi tắn:

- Anh hạ sốt rồi.

Phong nhìn An, gượng tươi nét mặt để nụ cười cô không hụt hẫng. Cô ghì siết, đan những ngón thon dài vào bàn tay anh. Phong thấy tim mình thót lên, vội xua tay:

- Em về nghỉ đi, cám ơn em, anh đỡ nhiều rồi.

Bữa đó, anh không dám gọi điện về nhà hay kể chuyện này cho bố anh nghe. Cứ mỗi lần bão về lũ đến là bố anh lại não lòng, khuôn mặt khắc khổ, rưng rưng giọt nước mắt. Ban đầu, anh nhất quyết thi vào Cảnh sát PCCC&CNCH, ông đã ngăn cấm mà chẳng được. Ông biết cái nghề này là nghề nguy hiểm, ai lại nhảy vào lửa để mà chết toi? Ra trường, Phong được phân công về quê công tác. Cũng may, quê anh ở vùng thượng nguồn nên ít khi xảy ra cháy nên phần nào bố anh cũng an tâm. Thế mà đùng một cái, tới đợt bão lũ, anh được tăng cường đi tuyên truyền mùa bão lũ cho nhân dân trên bản Láp. Từ nhà ông lên đấy, phải mất mấy chục cây số, mà đường rừng, ngoằn nghèo, uốn lượn chứ có dễ đi như dưới xuôi đâu. Bố anh lo lắng kể cũng phải, từ ngày thằng Vũ - anh trai Phong mất nên ông mới sợ đến vậy. Ngày đó, hai anh em Vũ – Phong đi nhặt củi ở con suối lớn. Củi từ trên thượng nguồn đổ về nhiều lắm! Hôm đấy, Vũ tiếc rẻ nên cố với, cuối cùng bị lũ cuốn đi mất. Từ đó, Phong không dám ra con suối đó nữa. Phong khóc nhiều lắm, anh dằn vặt mình ghê ghớm, tại anh rủ anh Vũ đi vớt củi nên mới xảy ra cơ sự này.

****

Những tia nắng hanh hao yếu dần, rồi tắt hẳn. Trời chiều buông xuống cũng là lúc từng cơn gió lạnh thấm buốt vào da thịt. Cơn bão đi qua. Phong đã cứu được bốn cháu nhỏ khỏi dòng nước lũ còn cô đỡ đẻ cho một sản phụ và một thiên thần nhỏ đã chào đời. Anh được cấp trên khen ngợi. Cái giá lạnh của mùa Đông đang được xua tan. Xuân đang về trên khắp đất trời, trên những bản làng, những mái nhà sàn, trên cánh hoa mơ, hoa mận nở trắng rừng. Cái Tết đang đến thật gần, mùa Xuân của núi rừng đang về thật chậm trên những nụ mầm vừa mở, trong những lặng thầm, gian khó của dân bản. Từ đâu đó, trong không gian, mùi hương bình dị của núi rừng dâng lên cứ luẩn quẩn, níu kéo bước chân về xuôi của An. Cô cảm thấy yêu mảnh đất này cũng như tình yêu hạnh phúc của cô và Phong. Và một mùa Xuân tươi mới đang tràn ngập trên mảnh đất xứ núi này.■

Con đường của trái tim

Truyện ngắn của **ĐẶNG HOÀNG THÁM**

Vào một buổi sáng gần cuối năm, người ta thấy có một chiếc xe du lịch đời mới, bóng lộn, mang biển số rất đẹp, đỗ trước sân một cơ quan chức năng của tỉnh C. Nếu cộng các số lại với nhau sẽ được chín nút!

Người đàn ông phương phi, mập mạp, đeo kính gọng vàng, mắt hơi híp đi cùng một cô thư ký xinh đẹp, mang cặp táp bước vào cơ quan

- Xin lỗi! Cho tôi được gặp ông Tùng ở Phòng Thẩm duyệt thiết kế. Tôi có giấy mời làm việc do ông ấy ký!

- Xin mời ông và cô lên lầu. Người bảo vệ mời khách sau khi đã xem qua giấy.

Phó Trưởng phòng Văn Tùng có dáng người cao ráo, khuôn mặt sáng, đôi chân mày hơi rậm, cặp mắt điềm đạm. Anh có vẻ đang chờ ai đó, nét mặt không được vui.

- Xin lỗi! Chào ông! Tôi… có giấy mời làm việc. Người đàn ông đeo kính gọng vàng cố làm ra vẻ bình thản.

- Chào ông! Tôi là Văn Tùng - Phó Trưởng phòng… Xin lỗi! Ông là Trần Bích - Giám đốc Công ty Xây dựng 9999? Văn Tùng liếc nhìn tờ giấy mời mà anh vừa nhận được từ cô thư ký. Chúng ta có thể bắt đầu làm việc với nhau được chứ ông giám đốc?

- Vâng! Thưa ông! Trần Bích có vẻ tự tin

- Hôm nay, chúng tôi mời ông đến đây với yêu cầu ông xuất trình hồ sơ thiết kế thi công và bản vẽ gốc của công trình xây dựng khu chung cư cao tầng Lạc Viên!

- Thưa ông! Có vấn đề gì ạ? Trần Bích vờ ngạc nhiên.

- Công ty ông đã có sai phạm trong thi công xây dựng công trình này! Cụ thể là toàn bộ các cầu thang thoát hiểm hoàn toàn không có hệ thống tăng áp và một số thiết kế không tuân thủ theo quy định PCCC. Do đó, chúng tôi không thể nghiệm thu phần này theo quy định chung.

- Thưa ông! Chúng tôi biết có sai sót… nên mới đến đây để gặp ông...

- Ông muốn trình bày gì cứ nói?

Trần Bích nhỏ giọng:

- Ông Tùng!… Tôi muốn thương lượng, giàn xếp với ông!

- Việc gì? Vấn đề gì? Văn Tùng nhíu mày.

Trần Bích ngó quanh quất, mắt anh ta ánh lên vẻ gian giảo:

- Ông… và các bạn ông hãy… cho qua vụ này đi! Cứ bảo là nghiệm thu tốt. Mấy ông làm thinh thì đâu ai biết! Tôi sẽ chi "thù lao" đậm cho mấy ông! Các ông chia nhau bồi dưỡng! Tôi sẽ chuyển vào tài khoản riêng của ông 200 "chai" (triệu) nếu như ông đồng ý giúp tôi.

- Trần Bích! Ông còn gì để nói nữa không? Ông khéo quyền biến lắm! Nếu tôi không lầm, trước đây, ông đã từng là một cán bộ có năng lực. Phải chi ông đem cái tâm, cái tài mình phục vụ cho dân, cho nước thì hay biết mấy! Đằng này…

Trần Bích khẩn khoản:

- Ông Tùng!…Ông hãy giúp tôi. Tôi không quên ơn ông đâu! Chúng tôi cần bàn giao công trình đúng thời hạn! Nên tôi đích thân đến ông để nhờ ông giúp.

- Tôi không thể bán rẻ sinh mạng hàng trăm người!... Nếu có sự cố cháy, nổ xảy ra!

Trần Bích uể oải đứng lên, anh ta đã mất hết phong cách của một vị giám đốc nổi tiếng là quyền biến và có nhiều phù phép .

Văn Tùng và Trần Bích bắt tay nhau lạnh ngắt.

***

Chiều buông xuống bệnh viện chầm chậm. Thỉnh thoảng có những cơn gió thổi ào ạt, làm những chiếc lá me bay tứ tán. Nắng vàng và nhẹ…

- Con nó thế nào rồi em? Tùng đặt tay lên lưng vợ.

- Em thấy nó không khá hơn mấy hôm trước! Trúc thút thít. Mấy ngày nay, cô chăm sóc bé Thảo, quên cả cơm nước, người ốm ra. Tùng nhìn con, lòng anh xót xa vô hạn. Mấy hôm trước nó còn tung tăng đùa giỡn với bạn bè mà hôm nay héo rủ như chiếc lá úa. Bé Thảo thiêm thiếp ngủ, khuôn mặt nó xanh xao…

Tùng lên văn phòng khoa, bác sỹ Tạo đang ngồi cặm cụi với những xấp hồ sơ bệnh án dầy cộm. Hai người là bạn nhau.

- Anh Tạo! Chỗ bạn bè anh cứ thẳng thắn, bệnh tình bé Thảo như thế nào, anh cứ nói, tôi biết mà lo…

Tạo trầm ngâm:

- Chúng tôi rất quan tâm đến bé Thảo. Mấy ngày nay, bằng nhiều kỹ thuật chẩn đoán, xét nghiệm hiện đại… Chúng tôi có kết luận!

- Kết luận sao? Anh nói mau đi! Tùng nóng ruột như thiêu.

- Cháu có vấn đề nghiêm trọng về thận… về lâu, về dài phải thay thận thôi!

Tùng nghe choáng váng, lùng bùng lỗ tai:

- Anh nói sao? Phải thay thận?…

- Vâng đúng vậy! Về mặt chuyên môn nó như thế!

Tùng ôm đầu, khổ sở:

- Trời ơi! Thận đâu mà thay? Nó đâu phải dễ kiếm như cá mắm ngoài chợ!… Còn cách nào không anh Tạo?

Tạo lắc đầu:

- Ở các nước tiên tiến, người ta có thể

mua những bộ phận nội tạng của con người ở những ngân hàng dự trữ đặc biệt… Nhưng đắt lắm. Một quả thận không dưới chục ngàn đô Mỹ! Và không phải lúc nào cũng có… Theo tôi, anh có ba cửa để hy vọng. Một là đưa cháu ra nước ngoài, hai là có ai bị tai nạn tử vong mà trước đó có nguyện vọng hiến xác cho y học, ba là cha mẹ hoặc anh chị em san sẻ cho cháu một quả thận của mình… Nhưng ba chuyện ấy hình như vượt quá khả năng thực sự của chúng ta!

Tùng trở về kể câu chuyện giữa anh với Tạo cho Trúc nghe. Trúc ôm chồng khóc rấm rức: "Làm sao mình cứu bé Thảo được anh? Nó có gì chắc em chết mất!". Tùng vuốt tóc Trúc, anh mím môi: "Thôi đừng khóc nữa! Để anh tính". Tùng sực nhớ chuyện của Trần Bích hồi sáng: "Hay là… hay là mình thoả thuận với bọn Trần Bích? Mình sẽ có một số tiền tương đối, vay thêm người thân một mớ nữa để đưa con ra nước ngoài chữa bệnh? Anh Toàn - Trưởng phòng đã đi học dài ngày. Mình trực tiếp thụ lý vụ này! Có thể đây là cơ hội nghiệt ngã đưa đẩy chăng?". Bỗng Tùng hình dung đến những bức tường đen nhẻm, cháy xém với những vật dụng bị nóng chảy biến hình, dị dạng do sức nóng của lửa! - "Không chừng có nhiều đứa như bé Thảo đang vui đùa, không chừng có những gia đình đang yên ấm bên mâm cơm… Không! Mình thoả thuận với Trần Bích, mình "cho qua" vụ này… Có thể một ngày nào đó mình sẽ thành kẻ sát nhân không hơn, không kém !" .

***

"Ca đại phẫu ghép thận cho một bé gái Việt Nam 13 tuổi đã thành công mỹ mãn. Các phương tiện thông tin, nghe nhìn và báo chí trong, ngoài nước không ngớt đưa tin về sự kiện y học quan trọng này. Người cho thận là cha ruột của đứa bé. Anh là một cán bộ làm việc ở ngành Cảnh sát PCCC, có nhiều thành tích. Ê – kíp thực hiện ca mổ này là các bác sỹ Việt Nam được sự giúp đỡ và cộng tác của chuyên gia người Nhật - nữ Giáo sư Kominata, các tổ chức của Nhật cũng đã hỗ trợ những phương tiện hiện đại và cần thiết cho bệnh viện. Sự thành công của ca mổ cho phép người ta hy vọng ở tương lai kỹ thuật lắp ghép tạng ở nước ta! Sức khoẻ của bé Lê Vũ Phương Thảo và cha em là Lê Vũ Văn Tùng rất tốt, nếu không muốn nói là bình thường"…

Sáng nay, các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị Tùng, sau khi nghe đài và đọc tin trên báo, ai nấy đều vui mừng, xúc động. Một số chị đã không cầm được nước mắt…

- Chúng ta quyên tiền để giúp đỡ gia đình đồng chí Tùng, và mua hoa tặng Giáo sư Kominata cùng các bác sỹ của chúng ta!

- Hoan nghênh đề xuất của thủ trưởng!

Sau khi đồng chí trưởng đơn vị của Tùng tặng hoa cho các bác sỹ trực tiếp tham gia ca mổ, tiếng vỗ tay như pháo. Các phóng viên báo đài bấm máy liên tục. Đến lượt Trúc tặng hoa. Cô ôm hôn Giáo sư Kominata:

- Cảm ơn Giáo sư… Cảm ơn chị đã cứu con tôi!

- Đó là tình hữu nghị Việt - Nhật. Đó là trách nhiệm của những người thầy thuốc chúng tôi…

- Chồng và con tôi về sau có ảnh hưởng gì không? Thưa Giáo sư! Trúc hỏi thêm.

- Tôi đã phẫu thuật lắp ghép tạng cho nhiều người như cha con cháu Thảo. Họ vẫn sống bình thường và làm việc tốt… Và dĩ nhiên là với một trái tim lành lặn! - Kominata cười. Chị trông hãy còn trẻ và đẹp như những bông hoa anh đào tươi thắm của xứ Phù Tang!

…Thời hội nhập, nhiều công trình dân sinh được xây dựng hoành tráng, hiện đại. Nhưng người ta luôn phải đối mặt với những thách thức, cám dỗ của cuộc sống. Bọn Trần Bích và bộ sậu của anh ta sau khi bị cảnh cáo, cuối cùng buộc phải thực hiện thi công lắp đặt hệ thống tăng áp ở những cầu thang thoát hiểm và thay đổi một số cấu trúc xây dựng sai chuẩn, cho dù chi phí khá tốn kém, mất đi một phần lãi lớn sau khi không thể mua chuộc được những cán bộ của cơ quan PCCC Thành phố C. Đây là một điều có hiệu quả tích cực, có thể tránh được những hiểm họa tiềm ẩn khôn lường cho khu nhà cao tầng có cái tên nghe khá mỹ miều - chung cư Lạc Viên! Bởi mọi sự cố đều có thể xảy ra!■

Đi về phía mặt trời

(Tiếp theo trang 31)

Sáng sớm ngày hôm sau, một loạt các báo đài đưa tin: Cháy lớn ở khu bãi rác X của thành phố. Sau hơn 3 giờ đồng hồ chữa cháy, ngọn lửa đã được dập tắt. Hai Cảnh sát chữa cháy và 4 người dân đang được chăm sóc tại bệnh viện… Nguyên nhân đang được lực lượng chức năng điều tra…

Một người đàn ông trung niên có đôi mắt hiền lành nhưng cương nghị khoác trên mình bộ quân phục chữa cháy bước vào phòng bệnh nhân. Anh hỏi tên và được mọi người chỉ cho cậu bé con đang ngồi nơi góc giường. Thằng bé mắt đỏ hoe khi nghe anh thông báo về mẹ nó. Đặt đôi bàn tay lên đôi vai gầy đang rung lên của đứa bé, anh nói:

- Con trai, dũng cảm lên! Mẹ con không sao cả. Chỉ bị thương một chút ở chân thôi. Mẹ con nằm ở dãy nhà bên kia. Các bác sỹ đang chăm sóc.

Bàn tay thô ráp, ấm áp của người lính biết bao lần đối mặt với hiểm nguy sinh tử nắm lấy cái bàn tay gầy guộc xanh xao của thằng bé, anh nhìn vào mắt nó và nói: "Hãy vững tin nhé!"

Nắng ban mai yếu ớt, hoe vàng. Gió thổi nhẹ làm những cành cây cao khẽ xao động như đang rùng mình muốn rũ sạch cái ẩm và những giọt nước nhỏ còn sót lại. Các điểm rửa xe tấp nập người vào ra. Trên ghế đá công viên các cụ già ngồi sưởi nắng hoặc chơi cờ. Trẻ con nô đùa bên các thảm hoa trên vỉa hè những đường phố rộng mới mở. Có cảm giác như cả thành phố chợt bừng tỉnh sau giấc ngủ chập chờn suốt mùa Đông ảm đạm. Những tia nắng ấm đầu Xuân làm mọi người bỗng thấy ngỡ ngàng.

Một tuần sau, bà mẹ bình phục hẳn. Chứng kiến hoàn cảnh của 2 mẹ con, Đội Chữa cháy đã đứng ra nộp viện phí cho ca mổ và bố trí cho mẹ nó công việc nấu ăn cho đội sau khi bác cấp dưỡng già xin về quê bế cháu. Ca mổ của thằng bé đã được thành công. Cái lưng giờ đã thẳng, và không còn bị co thắt mỗi khi thở nữa. Dáng đứng thẳng khiến cho nó trở nên cao ráo, rắn rỏi hơn. Cuộc đời dường như đã sang một trang mới.

Ngày ngày, mặt trời mọc và lặn ở hai đầu thành phố. Những chuyến xe màu lửa vẫn cứ đi về phía mặt trời.

Nơi người ta chạy đi nhưng các anh thì chạy lại. Còn đó những cuộc đời, những sinh mạng, những tiếng kêu cứu, chờ những người lính chữa cháy đến mang lại sự bình yên.■

BÙI KHẮC KHUYÊN

Đinh Mận
Dận Tuất
qua, tới,
mừng chúc
Đảng quân
sáng, mạnh,
dân nước
trung giàu,
cải kinh
tổ tế
thành tăng
công trưởng
bừng tỏa
sắc hương
Tết Xuân

ĐẶNG HOÀNG THÁM

Chuyên Rèn
cần luyện
học tư
tập, duy,
làm tiếp
theo thu
tư đường
tưởng, lối,
đạo kiên
đức, định
phong lập
cách trường
Bác cách
Hồ mạng
vĩ muôn
đại năm

Truyện ngắn của **PHAN THỊ ANH THƯ**

Mâm cơm trên bàn lạnh tanh. Ngọc ngồi rấm rức quay mặt vào vách tường thỉnh thoảng lấy tay lau những giọt nước mắt đang lăn dài xuống má. Thằng Công thấy vậy trốn biệt trong buồng. Nó hiểu, rất hiểu mẹ nó đang giận ba nó vì mấy ngày Tết không có ở nhà để đưa gia đình về thăm nội, ngoại. Năm nào cũng vậy hễ Tết tới là ba nó luôn bận bịu với công việc cơ quan.

- Anh không biết thương vợ con, làm Công an Hình sự rồi được gì? Mình cũng có ông bà tổ tiên chớ. Mấy năm nay nhà này có biết Tết là gì đâu. Ngọc tấm tức.

- Em thông cảm. Nhiệm vụ mà, chớ anh cũng hiểu mẹ con em buồn, nhưng… nhưng mà…

- Nhưng cái gì? Anh định đem mấy cái câu giải thích cũ xì ra nói chớ gì? Nào là vui Xuân không quên nhiệm vụ, nào là vì nước quên thân vì dân phục vụ. Tui chán nghe rồi. Nhà người ta đón giao thừa vui vẻ rồi cùng nhau về quê thăm viếng ông bà, còn nhà này… Trời ơi! Ngó xuống mà coi. Ngọc thét lên.

Hưng lặng lẽ đến bên cửa sổ nhìn xuống thành phố đang tấp nập người xe đi lại. Tết đã đi qua nhưng tiếng kèn xe inh ỏi, tiếng nhạc xập xình, tiếng nẹt bô gầm rú của những tay đua xe lạng lách, tiếng xe cứu thương hú còi liên tục rồi chạy băng băng vào các bệnh viện vẫn còn đây. Thỉnh thoảng có tiếng còi khẩn trương của xe Cảnh sát 113, xe chữa cháy. Dòng người nép sát vào trong lề nhường đường. Thành phố này đang đón Xuân dù đã muộn nhưng vẫn còn nhộn nhịp dưới rừng cờ hoa rực rỡ, đủ loại màu sắc của nhiều loài hoa trên khắp nẻo đường. Có mấy ai nghĩ đến những người Công an Hình sự thầm lặng như Hưng và bao nhiêu đồng đội khác, vừa vất vả, vừa nguy hiểm có khi đánh đổi cả tính mạng và xương máu của mình giành lấy sự bình yên cho người khác, để cái thiện đẩy lùi cái ác. Bao nhiêu năm làm Công an Hình sự cũng là ngần ấy thời gian anh không đón Tết cùng vợ con mình trong đêm giao thừa để rong ruổi trên đường phố làm nhiệm vụ. Khi mùa Xuân như đã qua đi cũng là lúc Hưng mới có thời gian quay về với mái ấm của mình. Vẫn cái điệp khúc quen thuộc: phân trần, hài hước, chọc phá, xin lỗi vợ con rồi đưa cả nhà về quê ăn Tết muộn màng, để lại nghe những lời trách móc mỉa mai, nặng nhẹ của bà con chòm xóm. Biết làm sao được.

Nhiều lần Ngọc nói với chồng :

- Hay anh xin chuyển ngành khác đi. Nghề này nguy hiểm quá, em lo lắm, lỡ có gì… Nói đến đó Ngọc nín bặt.

Hưng hiểu vợ mình đang nghĩ gì. Hưng có lo chớ, cũng phải nghĩ đến hạnh phúc riêng tư, đó là chuyện bình thường. Nhiều bạn bè anh đã hy sinh hay mang thương tật suốt đời khi đang làm nhiệm vụ. Bao lần tiễn đưa đồng đội về thế giới bên kia anh cũng đã cay đắng thốt lên: thật đau xót và khâm phục trước những cái chết giữa thời bình để bảo vệ công lý. Cái ác vẫn còn quanh quẩn đâu đây ngày càng nhiều hơn, tinh vi hơn, tàn độc hơn. Mới Tết năm trước đây Hưng cùng Hoàng truy bắt bốn tên cướp hung hãn có vũ khí. Cùng đường chúng nã súng làm Hoàng bị thương nặng nhưng vẫn cố sức nắm chặt tên cướp rồi hy sinh trên đường chuyển viện. Hưng đau nhói trong lòng, chỉ hai tuần nữa thôi là nó cưới vợ. Ba mươi lăm tuổi chớ có còn trẻ trung gì đâu. Nó thường nói khi bị bạn bè trêu chọc là đẹp trai nhưng không biết "dê dai", không luyện tập "mặt chay" nên "ế độ". Tháng trước cả đơn vị bất ngờ khi được nó báo "hung tin": nó sắp cưới vợ ở dưới quê, nghe nói là cô giáo trường cấp hai. Nó còn năn nỉ Hưng làm rể phụ cho nó. Hưng đồng ý với điều kiện phải chung chi một chầu nhậu không say không về. Vậy mà… nó có kịp làm điều ấy đâu. Nó ra đi ngay trong ngày đầu năm. Nghĩ đến người đã khuất Hưng không tài nào rời bỏ nghề nghiệp của mình và có lẽ anh sẽ đeo mang nó suốt cả cuộc đời.

- Ba ơi! Chừng nào mình về nội hả ba? Tiếng thằng An cắt ngang dòng suy nghĩ của Hưng.

- Trưa nay con ơi. Thông cảm nghe con. Ba bận hoài, làm hai mẹ con giận hoài. Về nội chuyến này ba với con tha hồ tắm sông, câu cá, thả diều nhé. Hưng trả lời khe khẽ rồi bước tới xoa đầu con mình với tâm trạng của người có lỗi. Trên chiếc bàn nhỏ, một nhánh hoa hồng tươi tắn đã có sẵn trong bình. Phía dưới là tờ giấy trắng có ghi mấy dòng chữ: Thấy ghét, đi hoài. Chữ của Ngọc.

Hưng tiến đến bên vợ rồi vuốt tóc Ngọc ôn tồn nói:

- Trăm ngàn lần xin lỗi "sếp". Bây giờ hai mẹ con muốn phạt gì thì thằng Hưng này chịu hết. Cam kết thực hiện đúng hợp đồng, đúng thời gian. Không đề nghị sửa đổi nghị quyết làm "ô sin". Phương pháp tác chiến nhanh, gọn, hiệu quả. Hưng cười khà khà chọt lét Ngọc rồi đứng nghiêm chào.

- Tui hổng cần. Ngọc vừa trả lời vừa lau nước mắt.

Giận thì nói vậy chớ Ngọc rất hiểu và thương chồng. Thương từ lúc cả hai còn học chung ở Trường Đại học Công an. Ai chớ nói đến Hưng "khùng" thì cả trường không còn xa lạ. Đang là sinh viên mà Hưng nổi danh với chuyện bắt cướp trên đường phố như cơm bữa. Báo, đài tìm tới phỏng vấn Hưng trốn mất với lời nhắn: chuyện nhỏ như con thỏ có gì mà lùm xùm vậy. Tui mà xuất hiện trên báo, trên truyền hình thì kể như phá sản. Hẹn gặp lại. Có lần đang đạp xe đòn dông chở Ngọc đi chơi Tết, Hưng thắng xe bỏ Ngọc rớt xuống mặt đường xây xát hai chân để chạy bộ đuổi theo bắt được một tên cướp hung hăng định tẩu thoát trong hẻm sâu. Cái giá phải trả là anh bị nó chém hai nhát vào tay phải khâu vá đến cả chục mũi. Vậy mà Hưng cứ tươi cười ra vẻ hớn hở mới lạ. Biệt danh "Hưng khùng" bắt cướp có từ hồi ấy.

- Mẹ ơi! Đừng giận ba nữa. Ba bận công tác chớ bộ. Thằng Công xen vô làm Ngọc lẫn Hưng trở về thực tại.

- Hoan hô con trai. Câu nói này hay nhất trong năm đó nghe. Ba sẽ tặng con một món quà vô cùng đặc biệt. Hưng cười rất tươi.

- Lần nầy tui bỏ qua nhưng phải viết bản tự kiểm điểm không được tái phạm. Đồng chí rõ chưa? Ngọc hóm hỉnh.

- Rõ. Xin tuân lệnh đồng chí "bà xã". Tưởng gì chớ một trăm bảng tự kiểm anh cũng viết chớ nói chi một bảng em ơi.

Thằng Công ngồi trước xe honda hớn hở, ríu rít líu lo nói chuyện, chắc nó phấn khởi lắm khi mẹ nó hết giận, nó sắp tới quê nội, quê ngoại, sắp được đi câu, thả diều, bắt ba khía như mọi năm. Phía sau xe, Ngọc thấy thương chồng nhiều quá, ai đời tối ngày tất bật chuyện cơ quan, về nhà lại bị Ngọc nặng nhẹ chì chiết đủ điều. Vậy mà Hưng vẫn chịu đựng, vẫn cười khì khì. Hưng thật vô duyên, thật "khùng" nhưng rất đáng yêu.

Đường về quê hôm nay vẫn đẹp. Mùa Xuân vẫn còn đây trên khắp nẻo đường. Có lẽ mùa xuân đang cố kéo dài thời gian ở lại để đón Tết cùng một gia đình bé nhỏ đang ngập tràn hạnh phúc.■

Cảnh khuyển tinh binh

Truyện ngắn của **VÂN ANH**

Tiếng những chú cảnh khuyển tập luyện trên thao trường nhộn nhịp, tất bật làm sao. Hình như chúng cũng cảm nhận mùa Xuân đang về với vạn vật muôn hoa nên "chú lính" nào cũng nhanh nhẹn, làm duyên rất lạ.

- Tất cả vào hàng nghiêm chỉnh. Một hàng ngang tập hợp. Tiếng Thiếu tá Long, Tổ trưởng Tổ Huấn luyện hô lớn thật dõng dạc.

Hai mươi chú "cảnh khuyển" nhanh chóng được "thầy" huấn luyện di chuyển vào đội ngũ trong tư thế chỉnh tề như những người lính chiến sắp sửa hành quân.

- Hôm nay, con Key tập rất tốt, các "con" còn lại hoàn thành bài tập, con Sing leo qua chướng ngại vật chậm 2 giây, con Bel tấn công "tội phạm" chưa quyết liệt cần rút kinh nghiệm. Giải tán!

Nói xong, Long tiến dần đến "bệnh xá" cảnh khuyển nằm khuất phía sau trung tâm huấn luyện. Nói "bệnh xá" cho nó "oai" chớ kỳ thực đây là những cái chuồng rất tinh tươm, sạch đẹp để các chú cảnh khuyển "dưỡng thương".

Trong chuồng, con Gô - ben đang nằm thiêm thiếp dưới bàn tay ve vuốt âu yếm của "thầy" nó - Thiếu úy Nam. Đôi mắt nó thật buồn như hối tiếc vì không được ra sân tập luyện với "đồng đội", không được đón Xuân thật vui vẻ, hạnh phúc. Nó đang bệnh. Thỉnh thoảng nó lại đưa mắt nhìn sang phía Nam như cố phân bua, giải thích đừng trách hờn nó. Nó có muốn vậy đâu.

- Gô - ben sao rồi Nam ? Có đỡ phần nào không? Long hỏi khẽ.

- Dạ, cũng đỡ sốt rồi. Bị nhiễm siêu vi là vậy. Cũng may là mình phát hiện kịp thời. Nam trả lời từ tốn.

- Vậy hả? Ổn rồi. Vài hôm là có chuyên án giành cho đồng chí và con Gô - ben đây. Chuẩn bị tư thế sẵn sàng chiến đấu nghe. Có khi đánh án ngay Tết nên... nên...

- Nên sao ạ ?

- Nên... nên có khi lại không được đón Tết ở nhà với vợ con... cái nghề của mình là vậy đó. Biết sao bây giờ.

- Có gì đâu anh. Chuyện này đã quen rồi. Vợ con hồi đầu cằn nhằn, cưỡi nhừi riết rồi quen. Ăn thua mình năn nỉ có trình độ là huề cả làng. Nam cười khà khà.

Bất giác Nam nhìn sang khoảng sân rộng đối diện "bệnh xá", gần hai mươi chú cảnh khuyển dũng mãnh đang đi tới, đi lui coi bộ sốt ruột lắm. Cũng là chuyện thường thôi. Chúng đã quen mùi thao trường huấn luyện, quen những trận đánh truy bắt bọn tội phạm cướp của giết người, bọn buôn bán ma túy, hàng lậu, hàng cấm trong mọi thời tiết, thời gian, địa hình đơn giản lẫn phức tạp, có khi nguy hiểm đến sinh mạng của chúng khi bọn tội phạm quyết liệt chống trả lực lượng truy bắt.

Mới năm rồi đây chớ có xa xôi gì đâu, cả đơn vị lặng người chua xót đau đớn tiễn đưa chú cảnh khuyển dày dạn chiến công "Hẹc - lây" khi nó anh dũng hy sinh trong trận phá án mua bán ma túy tại biên giới.

Cũng thời khắc giao thừa này năm đó, cả Ban Chuyên án của Công an tỉnh với hai mươi thành viên được lệnh truy bắt bọn tội phạm ma túy vượt biên mang theo mấy mươi bánh hê - rô - in. Thời gian như trôi chậm đi thật lạ. Những đôi mắt sáng rực trong đêm trừ tịch. Những chú cảnh khuyển nằm "im re" dưới những tàng đá lớn. Tiếng động cơ lớn dần, lớn dần rồi tắt dần. Những bóng đen xuất hiện và lớn dần từ phía đường biên. Trên vai chúng là những chiếc ba lô to phồng. Tiếng lên đạn từ những khẩu súng vang lên phát ra những âm thanh khô khốc. Quan sát thật lâu không thấy động tĩnh gì, cả bọn bắt đầu tiến sâu vào biên giới Việt Nam. Một trăm... tám mươi mét, năm mươi mét...

- Đứng lại! Giơ tay lên! Bỏ súng xuống! Các anh đã bị bao vây! Tiếng Trưng tá Tâm quát lớn.

- Đùng!... đùng!... đùng! Tiếng súng bắn ra từ bọn tội phạm vang lên quyết liệt. Chúng bỏ chạy tán loạn về phía biên giới sau khi ném nhiều trái lựu đạn về phía Ban Chuyên án làm hai chiến sỹ bị thương. Tiếng súng im bặt. Năm tên tội phạm bỏ xác tại trận. Nhiều bóng đen còn lại ẩn khuất ở phía bìa rừng và các hốc đá. Ngay lập tức các chú cảnh khuyển xông ra làm nhiệm vụ lùng sục từng khe núi, lùm cây, bờ suối. Hai tên tội phạm bị các chú cảnh khuyển lôi ra từ hốc núi trước sự tấn công dũng mãnh đầy nghiệp vụ.

- Đùng. Đùng. Hai phát đạn khô khốc vang lên. Tiếng con "Hẹc - lây" rống lên đau đớn vì trúng đạn. Trung úy Thời nhanh chóng tiếp cận mục tiêu và ném một trái lựu đạn vào khe núi. Một tiếng nổ vang trời rung chuyển hang đá. Tên tội phạm đã bị tiêu diệt. Nhưng chú cảnh khuyển "Hẹc - lây" đã hy sinh. Bọn chúng bỏ lại sáu cái xác chết, 50 bánh hê - rô - in, hai chiếc xe du lịch tại đường biên giới.

Ngày đó, cả đơn vị huấn luyện cảnh khuyển buồn thiu, không ai nói với nhau một lời. Buồn nhất là Trung úy Thời. Bởi anh là người đã từng trực tiếp huấn luyện, nuôi dưỡng, "buồn vui" với con "Hẹc - lây" hơn mười năm qua, đã từng cùng nó tham gia phá hàng chục vụ án nghiêm trọng, phức tạp, nguy hiểm mà có lúc cả đơn vị tưởng chừng "bó tay". Vậy mà... nó đã ra đi. Đi xa bằng những viên đạn cay nghiệt của bọn tội phạm hung tợn. Mỗi lần đi ngang qua cái chuồng quen thuộc của Hẹc - lây, Thời len lén chấm nước mắt rồi buồn bã bước đi với đôi chân nặng trĩu.

Với Nam, người đã vốn gắn bó với cái nghề "đặc biệt" này cũng đã sáu năm trời. Hồi mới được phân công về đơn vị "lạ lùng" này, anh cũng đã trằn trọc suy nghĩ mông lung. Nam giấu bặt với bạn bè, người thân, gia đình và cả vợ con mình về cái chuyện "huấn luyện" chó nghiệp vụ. Ai đời tốt nghiệp Đại học chính quy như Nam lại đi huấn luyện "cảnh khuyển". Mỗi ngày chỉ việc huấn luyện, lăn lộn với chúng ở các địa hình, các tình huống. Rồi chưa kể lúc chúng bị ốm đau, anh còn phải vỗ về, chăm sóc chỉnh chu như những đứa con của chính mình. Đâu đã vậy, những người "thầy" đặc biệt như anh phải tham gia khá nhiều trận đánh lớn, trong đó các chú "cảnh khuyển" luôn là những chiến sỹ đi đầu nhạy bén, nhanh nhẹn, tinh khôn, hiệu quả. Khổ nhất là những đêm giao thừa, thời khắc mà bọn tội phạm tập trung gây án thì những người chiến sỹ như Nam và các chú cảnh khuyển luôn trung tư thế sẵn sàng lên đường làm nhiệm vụ.

Nam nhớ năm đầu tiên xa nhà đêm giao thừa vì tham gia đánh án ma túy, khẩn trương đến nỗi anh đã bỏ quên chiếc điện thoại di động ở lại nhà. Vậy là bao nhiêu tin nhắn của cấp trên vào máy anh đã bị người bạn đời phát hiện. Sau lần đó anh về nhà đúng sáng mồng Ba Tết với tâm trạng bồn chồn lo lắng.

- Anh về đó hả? Mẹ con em lo lắng quá trời! Mô phật! Nhung, vợ Nam nói với vẻ vui mừng.

- Ờ! Anh mới về! Mà... mà....

- Em biết hết rồi. Ai như anh, gấp gáp vì đến nỗi quên đầu, quên đuôi, mà nhờ quên điện thoại nên em mới biết việc làm hiện tại của anh. Huấn luyện cảnh khuyển có gì đâu mà xấu, mà ngại. Em coi truyền hình thấy công việc này khó khăn và nguy hiểm lắm. Càng nghĩ càng thương anh nhiều.

- Trời đất, tui có nằm mơ không trời! Hoan hô "bà xã"! Nam nói như reo lên.

- Thôi anh thay đồ tắm rửa đi rồi ăn cơm. Mấy ngày nay thằng Tú nó "méc" tội của anh hoài.

- Nó méc sao?

- Nó nói anh hổng thương nó, bỏ nó đi hoài. Tết nhứt tới mà bỏ nhà đi biền biệt. Giao thừa coi bắn pháo "bông" một mình nó khóc hoài rồi ngủ một "lèo" tới sáng mồng Một.

- Tội nghiệp con tui. Thôi chiều nay ba chở hai mẹ con đi chơi nghe, rồi "lì xì" nhiều cho con. Nam nựng nịu và năn nỉ thằng Tú. Một lúc sao hết giận nó cười khì khì nhe ra mấy cái răng sún thiệt dễ thương.

Đêm nay, đêm Giao thừa thứ sáu Nam lại vắng mặt tại nhà. Nhưng anh không còn cô đơn, không còn nghe những lời giận hờn của Nhung và thằng Tú nữa. Thay vào đó là những lời động viên âu yếm thương yêu. Nam nhìn con Gô - ben nay đã khỏe mạnh với vóc dáng oai hùng, dũng mãnh đi tới đi lui có vẻ bồn chồn chờ giờ xuất kích.

- Gô - ben! Nằm im đó! Chờ lệnh mới lên đường. Lần này nguy hiểm và khó khăn lắm nghe. Nhớ cẩn thận. Nam vừa nói vừa xoa xoa lên đầu chú cảnh khuyển tâm sự nhỏ to như hai người bạn thân trước giờ xung trận.

Con Gô - ben dường như hiểu ý của Nam nên gương đôi mắt sáng rực nhìn anh kèm theo những tiếng kêu hậm hực vì sốt ruột rồi dùng hai chân trước chồm chồm lên vai Nam.

Chiếc xe "đặc chủng" xuất phát đúng 0 giờ. Đường thành phố sáng rực ánh đèn hoa hòa lẫn những điệu nhạc rộn ràng phát ra từ các cửa hàng, quán ăn, nhà hàng. Dòng người và xe chật kín phố phường. Phía sau xe, các chú cảnh khuyển Gô - ben, Bel, Key đang háo hức đón chờ trận đánh sắp diễn ra. Phía trước xe những chiến sỹ "đặc nhiệm" đang lăm lăm những khẩu súng lạnh tanh với những đôi mắt thép sẵn sàng xung trận.

Vậy là một đêm Giao thừa xa nhà nữa lại đi qua.

Mùa Xuân và Tết đang về...!■

Tết xưa trong cung đình

TUẤN MINH

Trong văn hóa Việt Nam, Tết Nguyên đán là ngày lễ đặc biệt quan trọng đối với mỗi gia đình, với mỗi người dân đất Việt. Tết không chỉ là dịp để người người, nhà nhà sum vầy, đoàn tụ bên nhau mà còn mang những ý nghĩa thiêng liêng trong tâm thức, văn hóa Việt. Người dân Việt đón Tết rất trang trọng, Tết nơi cung đình lại càng là một biểu hiện của sự xa hoa, quyền lực và những nghi thức, lễ tiết, chuẩn mực riêng. Trải qua hàng trăm năm lịch sử, cùng với sự tan rã của hình thức chính trị phong kiến, Tết nơi cung đình giờ chỉ còn là những hoài niệm trong tâm thức người xưa và trên những trang sách cũ, nhưng vẫn là những nét đẹp bản sắc độc đáo cần được bảo tồn.

Lễ Tết trong cung đình được tổ chức rất trọng thể và được chuẩn bị cả tháng trước dịp lễ bởi đây là một dịp lễ lớn và quan trọng nhất trong năm. Có thể nói, dù cầu kỳ và trang trọng, nhưng về hình thức, Tết nơi cung đình luôn được chia thành hai phần chính gồm phần lễ và phần hội. Trong đó, phần lễ rất được coi trọng với nhiều nghi thức khá phức tạp.

Các nghi thức lễ có thể kể đến là lễ Ban Sóc (lễ phát lịch cho quan lại) được bắt đầu ngay từ tháng Chạp, lễ Nghinh Xuân (lễ đón ngày lập Xuân), lễ Phất thức (lễ dùng nước thơm lau chùi ấn tỷ và kinh sách), lễ Cáp hưởng (mời các vị tiên về ăn Tết), lễ Thướng tiêu (dựng cây nêu)...

Theo thông lệ, cứ đến tối Ba mươi Tết, tất cả tam cung, lục viện trong cung đình đều sẽ tắt hết lửa từ bếp và đèn nến. Chỉ có một nơi duy nhất được phép có lửa chính là bếp lửa ở điện Càn Thành (nơi vua ở) lúc đó sẽ sáng rực. Ngọn lửa này sẽ được duy trì để chia cho mọi người vào sáng mùng Một Tết. Đúng sáng mùng Một, các vương phi, theo thứ bậc sẽ ôm lò sưởi theo thứ tự đến điện Càn Thành xin vua ban lửa đầu năm. Đây là một phong tục được duy trì lâu đời vì người ta quan niệm rằng, nhận được lửa từ vua ban ngày đầu năm thì cả năm sẽ được may mắn, no đủ và ấm áp.

Vào ngày mùng Một, rất nhiều nghi thức đón Tết sẽ được diễn ra. Mở đầu và quan trọng nhất là lễ thượng triều của nhà vua được diễn ra ở điện Thái Hòa. Ngay từ canh năm (khoảng 3 - 5 giờ sáng), sẽ có người đánh trống ở điện Thái Hòa. Nhiều cờ xí rợp trời sẽ được trang trí ở các sân điện, trong đó, nổi bật nhất là cờ vàng hình rồng – biểu tượng của vương triều đại lễ sẽ được trang trọng kéo lên ở Kỳ Đài. Đến giờ làm lễ, vua ngự ở điện Càn Thành sẽ mặc hoàng bào, đội mũ cửu long, cầm hốt Trấn Khuê lên kiệu để đi vào điện Thái Hòa, tiến hành lễ mừng tết đầu năm. Từ Ngọ Môn, chiêng trống và nhạc mừng nổi lên đón chào vua. Lễ Khánh hạ (mừng tuổi vua) bắt đầu. Từ Ngọ Môn, chiêng trống gióng lên rộn rã đón chào vua. Chín phát súng thần công được nổ lên vang rền. Vua thất đai ngọc lên ngự ngai vàng. Các quan văn võ triều thần hai bên, lễ phục đại triều chỉnh tề, quỳ xuống trước sân chầu, lạy 5 lạy. Các quan cùng dâng những tờ hạ biểu (lời chúc phúc) tới vua và đồng thanh hô vang vạn tuế. Thượng thư lúc đó sẽ đọc chỉ dụ năm mới của vua, ban yến tiệc và quà cho các thứ bậc. Sau lễ, theo lệ các quan ai về nhà nấy còn vua lên kiệu về lại điện Cần Chánh. Lúc này các quan thái giám, bộ lễ đưa các hoàng đệ, hoàng tử nhỏ tuổi đến mừng vua 5 lạy. Sau đó vua ban yến tiệc đầu năm cho các hoàng tử, hoàng thân và các quan từ ngũ phẩm (quan văn), tứ phẩm (quan võ) trở lên tại điện Cần Chánh hoặc nhà Tả Vu, Hữu Vu.

Ngày mùng Hai Tết, vua lại ban yến tiệc tiếp cho các quan từ ngũ phẩm trở xuống, quan trấn, quan tổng. Sau yến tiệc, vua thưởng tiền bạc cho các hoàng tử mỗi người 20 lạng bạc. Các hoàng thân, các quan, tùy theo chức tước được thưởng từ 1 - 12 lạng bạc, rồi cùng nhau đi xem hát bội ở nhà hát Duyệt Thị Đường.

Nói về yến tiệc trong cung đình, nhất là vào dịp Tết Nguyên đán, luôn là một nghệ thuật ẩm thực vô cùng phong phú và đặc sắc. Mỗi cuộc yến tiệc luôn có nhiều sơn hào hải vị: yến sào, nem công, chả phụng, môi đười ươi, thịt chân voi... Theo các tài liệu để lại thì thực đơn trong mâm cỗ đại yến hạng nhất gồm 27 món thức ăn, 15 loại bánh, 12 loại mứt, 23 loại trái cây, xôi 2 loại, chè 1 loại. Nguyên vật liệu ẩm thực được cung cấp từ 3 nguồn trong cả nước. Món ăn gồm nhiều loại từ thủy hải sản (yến sào, vây cá, bào ngư, hải sâm, cá khoai, tôm, cua…), cầm thú (gân hươu, thịt gà, dê, lợn, ngựa…), lương thực, chè, hoa quả, các loại bánh kẹo, mứt... Những món ngự thiện như nem công được xem như thần hộ mạng của các bậc đế vương bởi có công dụng giải độc tố. Món chả phượng cũng được chế biến rất cầu kỳ. Bàn tiệc không thể thiếu món gân nai, chè yến, chè hạt sen, môi đười ươi, bàn tay gấu, đệm chân voi… Đặc biệt phải kể đến nhóm món ăn cao cấp, quý hiếm là bát trân gồm yến sào, hải sâm, bào ngư, hào xi, lộc cân, cửu khổng, tê bì, hùng chưởng...

Các món ăn trong yến tiệc của nhà vua không chỉ cầu kỳ trong việc lựa chọn nguyên vật liệu, chế biến với kỹ thuật tài tình, độc đáo mà còn phải được sắp xếp nghệ thuật, đẹp mắt. Bàn tiệc của vua và các quan phải luôn đủ sắc màu và dư vị, đan xen hòa quyện. Sau yến tiệc, mỗi người được biếu một gói quà mang về cho con cháu.

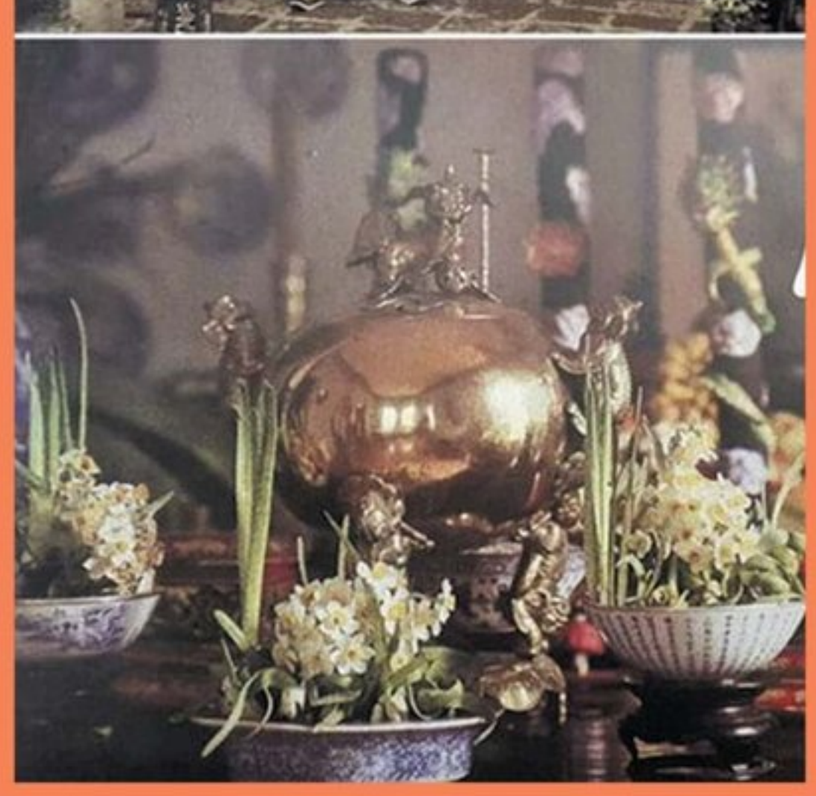
Dù cầu kỳ và linh đình đến mấy, nhưng yến tiệc nơi cung đình cũng chỉ diễn ra trong 2 ngày. Sau yến tiệc là tổ chức các trò chơi như trò chơi đầu hồ, họa ngự thi, đánh thơ, đánh cờ người... Chơi đầu hồ là ném thẻ vào miệng hẹp của một cái bầu không đáy gọi là bình đầu hồ. Người ta ném chiếc thẻ bằng gỗ chuốt mỏng (12 chiếc thẻ tượng trưng 12 tháng), ai có nhiều thẻ rơi vào miệng hồ là thắng trận. Họa ngự thi là một trò chơi nổi tiếng yêu cầu người chơi phải có tài thơ phú xuất chúng. Vua chọn 4 quan văn, gần giao thừa giao cho mỗi ông một bài thơ của vua, để quan làm thơ họa ngay trên giấy hoa tiên ngay bên hương án vua ngồi. Sau đó cận thần đọc to từng bài thơ lên cho văn võ bá quan nghe, rồi vua phán bài thơ nào hay, người đó được thưởng. Đánh thơ lại là một trò chơi khác mà người ta chọn những câu thơ để đánh sau đó bớt đi một vài chữ, ghi vào thẻ, người đánh bắt được thẻ nào thì điền các chữ thiếu vào sao cho đúng. Ai đúng được nhiều câu thơ thì được thưởng. Phần lớn các trò chơi được tổ chức không chỉ để giải trí, mang tính chất tạo không khí vui vẻ ngày Tết mà còn là dịp để phô diễn tài năng và có ý nghĩa để lấy lộc đầu năm.

Sau ngày mùng Ba Tết, triều đình tổ chức lễ Tịch điền. Lễ Tịch điền được tổ chức trên phần ruộng của triều đình. Trong lễ này, vua mặc áo chẽn, đầu bịt khăn đường cân, mang hia, tay cầm roi, tay cầm chiếc cày do hai con bò phủ lụa vàng kéo. Vua sẽ xuống ruộng cày 3 đường mở đầu cho vụ mùa của năm mới. Sau vua là các quan, các hoàng tử... thay nhau cày mỗi người 3 đường cày, để cầu mong mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt. Lễ Tịch điền là một trong những nghi lễ quan trọng đầu năm vì nước ta là một nước nông nghiệp. Lễ Tịch điền có ý nghĩa cầu cho thần dân trăm họ làm ăn sung túc.

Ngoài các lễ nghi và trò chơi trên, trong 7 ngày Tết, trong hoàng cung còn tổ chức các lễ rước thần nông; lễ vua, hoàng hậu du Xuân. Ngoài ra, vua còn đi vi hành chúc Tết thần dân ở kinh đô.

Ngày mồng Bảy, triều đình làm lễ Khai hạ (hạ cây nêu), quan viên các nha, bộ làm lễ khai ấn, bỏ niêm phong, tượng trưng cho việc bắt đầu một năm làm việc mới. Ngày mồng Tám triều đình làm lễ Cáp hưởng đầu năm tại các miếu và đưa tiễn linh hồn tiên đế các về chốn cũ sau kỳ hưởng Tết. Cuộc lễ lớn không kém là lễ Kỳ đạo (lễ tế cờ), thường tổ chức sau ngày 11 Tết. Lễ này là lễ cuối cùng cho chuỗi lễ vào dịp Tết Nguyên đán của cung đình Việt. Tuy nhiên, nếu tính mốc chấm dứt Tết thì vẫn là phải vào khoảng thời gian sau lễ Nguyên tiêu vào ngày Rằm tháng Giêng.

Nhìn chung, Tết nơi cung đình xưa mang những nét đẹp văn hóa đặc sắc và những nghi lễ trang trọng, đặc biệt thể hiện bản chất dân tộc đặc trưng của đất nước Việt Nam. Văn hóa lễ Tết nơi cung đình đã làm phong phú thêm bản sắc và tâm hồn Việt, là một nét đẹp không thể thiếu được từ xưa cho đến nay...■

Tục chúc Tết của người Việt xưa. *Ảnh: Sưu tầm*

Tết xưa nơi "Kẻ chợ"

DIỆP CHI

Từ xa xưa trong tâm thức của mỗi người con đất Việt, Tết Nguyên đán được coi là dịp lễ hội quan trọng nhất của một năm. Dù có bận rộn, vất vả đến mấy thì cứ Tết đến, người dân cũng tạm gác công việc lại để trở về cùng đoàn tụ bên gia đình, cùng nhau sắm sửa chuẩn bị đón một năm mới tốt lành. Đặc biệt đối với các thế hệ người Việt của kinh thành Thăng Long xưa thì Tết lại càng có ý nghĩa sâu sắc với nhiều phong tục cổ truyền đặc sắc.

Cái tên "Kẻ Chợ" được coi là một tên gọi dân gian của người xưa về kinh thành Thăng Long (Hà Nội) – nơi vốn được coi là chốn thành thị sầm uất, tấp nập bậc nhất nước Việt cổ bởi các hoạt động giao thương, buôn bán. Cuộc sống của người dân đất Kẻ Chợ xưa chủ yếu phụ thuộc vào việc buôn bán, kinh doanh, nên họ thường quan niệm rằng, một năm ăn nên làm ra hay thất bại, vui hay buồn, may mắn hay xúi quẩy phụ thuộc rất nhiều vào những ngày Tết Nguyên đán. Bởi vậy, người Kẻ Chợ xưa rất coi trọng các nghi thức, tục lệ đón Tết để mong có một năm mới làm ăn suôn sẻ, buôn may bán đắt.

Từ trước Tết hàng tháng, các thành viên trong mỗi gia đình đã rục rịch chuẩn bị mua bán sắm Tết, người mua tranh mua pháo, người mua vàng mã, mứt kẹo bánh trái... Cách Tết một vài hôm, nhà nào cũng gói bánh chưng, mua thực phẩm ăn Tết, dọn dẹp nhà cửa, bao sái ban thờ tổ tiên. Người ta còn treo câu đối đỏ, tranh Tết để trang trí cho không gian nhà mình. Sau ngày 23 tháng Chạp, các gia đình ở đất Kẻ Chợ xưa bắt đầu cho dựng cây Nêu với cành đa lá dứa, khánh đất nung, vàng mã được buộc trên đầu cây Nêu để trừ ma quỷ và cầu may mắn. Người ta còn rắc vôi bột quanh nhà và lấy vôi vẽ hình cái cung cũng để trừ ma quỷ quấy phá vì quan niệm xưa cho rằng sau ngày ông Táo chầu trời sẽ không còn ai bảo hộ đất cát trong nhà cho đến ngày 30 Tết.

Vào thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới, người Kẻ Chợ xưa cho bày hương án ra giữa sân để cúng giao thừa, trống đánh, pháo đốt ầm ầm đón chào năm mới đến. Phong tục của dân gian tin rằng mỗi năm có một ông Hành Khiển, coi việc nhân gian, khi hết năm thì thần nọ bàn giao công việc cho thần kia, nên phải cúng tế để tiễn đưa ông cũ và đón ông mới. Những phút ấy, các gia đình đưa xôi gà, bánh trái, hoa quả, toàn đồ ăn nguội ra ngoài trời cúng, với lòng thành tiễn đưa người nhà trời đã cai quản mình năm cũ và đón người nhà trời mới xuống làm nhiệm vụ cai quản hạ giới năm tới. Sau khi cúng giao thừa xong, các gia chủ cũng khấn Thổ Công, tức là vị thần cai quản trong nhà để cầu xin vị thần này bảo vệ cho nhà cửa tránh khỏi tà ma quấy phá.

Đến sáng mồng Một Tết, các gia đình làm cỗ cúng Gia Tiên và cúng Thổ Công, Táo Quân... người xưa quan niệm cỗ bàn to nhỏ thế nào cũng được, nhưng làm sao cũng phải có bánh chưng, cá kho, giò, chả, dưa hành… mới ra mâm cỗ ngày Tết. Cúng Gia Tiên xong thì con cháu ra mừng tuổi ông bà cha mẹ, lạy hai lạy. Ông bà cha mẹ mừng cho con cháu mỗi đứa một vài xu hoặc một vài hào, gọi là tiền mừng tuổi. Nhiều nhà nhờ một người phúc hậu dễ tính, hoặc hợp tuổi với chủ nhà sáng sớm mồng một Tết đến xông đất, để cho cả năm được bán đắt, buôn may.

Cũng trong ngày đầu năm mới, người Kẻ Chợ xưa thường thực hiện phong tục "xuất hành" – là lần đầu đi ra khỏi nhà trong năm với mong muốn tìm sự may mắn cho bản thân và gia đình. Trước khi "xuất hành", người xưa phải chọn ngày Hoàng đạo, giờ Hoàng đạo và các phương hướng tốt để mong gặp được các quý thần, tài thần, hỉ thần... Địa điểm đến của tục "xuất hành" thường là các đền, chùa bởi khi lễ bái trước trời Phật, thánh thần, đặc biệt trong dịp đầu năm, con người sẽ có cảm giác thanh thản tâm linh. Sau khi lễ bái, người xưa còn có tục bẻ lấy một cành lộc để mang về nhà lấy may, lấy phước. Cành lộc có thể là một cành đa nhỏ hay cành đề, cành si... những loại cây quanh năm tươi tốt và nảy lộc. Tục hái lộc ở các nơi đền, chùa ngụ ý xin hưởng chút lộc của Thần, Phật ban cho nhân năm mới.

Ngày mồng Hai Tết thường được chọn là ngày bắt đầu các công việc trọng đại trong năm, hay người ta còn gọi là ngày Khai Xuân. Người làm quan thì chọn ngày này để khai ấn, học trò thì chọn ngày khai bút, nhà nào buôn bán thì chọn ngày này để mở cửa hàng, người làm nông nghiệp thì chọn ngày làm lễ động thổ… Trăm công nghìn việc được coi là bắt đầu từ ngày khai Xuân này.

Suốt trong mấy ngày Tết, người xưa đều thực hiện phong tục chúc Tết người thân, họ hàng, bạn bè, làng xóm… Đây cũng là một nét văn hóa đẹp được lưu giữ lại cho đến các thế hệ người dân Việt Nam hiện nay. Anh em, họ hàng, người quen đến chúc Tết nhà nhau, việc trước tiên là vái lạy trước ban thờ gia tiên của chủ nhà, sau đó chúc mừng cho nhau những câu: thăng quan, tiến tước, sinh năm đẻ bảy, vạn sự như ý, buôn bán phát tài… và họ cùng nhau ngồi uống chén rượu sen, rượu cúc, hoặc chén nước chè, cùng ăn bánh mứt, ô mai, hạt dưa… Khi khách đến chúc Tết cũng thường chuẩn bị một ít tiền để mừng tuổi cho con chủ nhà và chủ nhà cũng đáp lễ, mừng tuổi cho con nhỏ của khách đi theo. Tiền mừng tuổi thường được để trong phong bao có màu đỏ gọi là "hồng bao". Xuất phát từ điển tích xưa trong "hồng bao" có 8 đồng tiền (nghĩa là Bát Tiên hoá thân) được đặt dưới gối đứa trẻ để xua đuổi quỷ đến quấy nhiễu.

Sau ngày mồng Ba Tết thì có thể bắt đầu làm lễ hóa vàng tùy vào mỗi gia đình. Nếu ngày đó xấu hoặc trùng ngày tuổi của chủ nhà thì sẽ hóa trước hay sau đó một ngày, nhiều nhà để đến mồng Bảy mới tiến hành hóa vàng để cúng tiễn ông bà ông vải tổ tiên về nơi âm giới. Trong bữa cơm của ngày lễ hóa vàng, con cháu tề tựu đông đủ, ăn uống vui vầy với nhau để kết thúc mấy ngày Tết.

Tuy nhiên, với người dân đất Kẻ Chợ xưa, thì không khí Tết không chỉ dừng lại ở mấy ngày Tết Nguyên đán, mà kéo dài suốt trong tháng Giêng. Bởi theo quan niệm xưa "Tháng Giêng là tháng ăn chơi" nên trong quãng thời gian này, già trẻ trai gái, kẻ chợ nhà quê, quần điều áo thắm, người thì đi lễ bái chùa chiền, người thì chọn du ngoạn ngắm cảnh, chỗ thì thi hoa đăng, chỗ thì hội hè hát xướng. Một số người nhàn rỗi thì tụ lại đánh bài bạc. Ngoài ngã ba ngã bảy, đám thì quay đất, đám thì lúc lắc thò lò, đó gọi là cách thường Xuân.

Tết là phong tục được truyền từ đời này sang đời khác với những nét đặc trưng phong phú, đa dạng. Trải qua hàng nghìn năm tồn tại, các tập tục đón Tết của người dân Việt Nam cũng có nhiều sự thay đổi để phù hợp theo lối sống xã hội trong từng thời đại. Tuy nhiên, dù đối với người Kẻ Chợ xưa hay người Hà Nội ngày nay, thì Tết vẫn luôn mang một ý nghĩa to lớn, có vai trò không thể thiếu trong đời sống văn hóa tinh thần của mỗi con người, góp phần phong phú thêm phong tục tập quán của vùng đất "ngàn năm văn hiến".■

Các gia đình đều làm cỗ cúng Gia Tiên và Thổ Công vào sáng mồng Một Tết. *Ảnh: TL*

CỨU HÀNG TRIỆU LÍT XĂNG TRÊN CẢNG BIỂN CHIẾN CÔNG MỚI CỦA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH

HOÀNG VIỆT

Ngày 21/9/2017, trong lúc di chuyển đến cầu cảng K99 thuộc quận Hải An, TP Hải Phòng, con tàu Hải An số 16 bất ngờ phát nổ tại buồng bơm. Khi đó, trên tàu đang chở gần 4000m³ xăng A92. Theo nhận định của các chuyên gia trong nước và nước ngoài, đây là một sự cố vô cùng nguy hiểm vì nếu không được ngăn chặn kịp thời, việc tràn xăng dầu xảy ra sẽ gây ô nhiễm nghiêm trọng môi trường nước và đặc biệt, nếu gặp phải tia lửa, thì con tàu sẽ trở thành một quả bom lớn và toàn bộ các cầu cảng, cùng các công trình thuộc khu vực Đình Vũ, Hải Phòng sẽ bị phá huỷ, thiệt hại không thể ước tính hết. Với sự mưu trí, dũng cảm, các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã tiếp cận và giải quyết vụ việc thành công, bảo vệ bình yên vùng cảng biển Hải Phòng, gìn giữ tài sản của nhân dân và nhà nước. Đây không chỉ là thành quả của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng nói riêng, mà còn là chiến công mới của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam nói chung.

Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng họp khẩn bàn phương án giải cứu tàu Hải An. Ảnh: TL

Các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng thực hiện các thao tác kỹ thuật xử lý sự cố tàu Hải An. Ảnh: TL.

HIỂM HỌA ẨN CHỨA TỪ MỘT VỤ NỔ

Tàu Hải An 16 là tàu được cấp phép vận chuyển xăng dầu trên tuyến sông phía Bắc, đơn vị cấp phép là Cảnh sát PCCC tỉnh Thái Bình. Tàu có tải trọng 5.000 tấn thuộc Công ty Trách nhiệm hữu hạn Đầu tư và dịch vụ Hoàng Phát (Hải Phòng). Vào thời điểm xảy ra sự việc, tàu Hải An lấy hàng từ Kho Lọc dầu Dung Quất để trả hàng tại Kho cảng K99. Trong quá trình đang trả hàng, khi tàu chuyển tải được khoảng 300m³ xăng thì xảy ra sự cố nổ buồng bơm. Thượng tá Nguyễn Minh Khương – Phó Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng, là một trong những người chỉ huy trực tiếp các hoạt động xử lý sự cố cho biết: "Vụ nổ tàu Hải An 16 vào khoảng 12 giờ 10 phút ngày 21/9/2017 đã khiến 3 người bị thương. Khi sự việc xảy ra, đám cháy trên tàu đã được dập tắt bằng lực lượng và phương tiện tại chỗ. Sau khi đám cháy đã được dập tắt, chủ tàu và chủ Cảng kho K99 mới thông báo cho lực lượng Cảnh sát PCCC vào lúc khoảng 12 giờ 30 phút. Tuy nhiên điều đáng nói là vụ nổ đã làm thủng đáy tàu. Và do là một tàu chở xăng, nên dù đám cháy đã được dập tắt nhưng lượng xăng dầu còn lại vẫn ẩn chứa nguy cơ cháy, nổ cao. Nhận được tin báo từ phía chủ tàu và chủ cảng, Giám đốc Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã triệu tập toàn bộ lãnh đạo chủ chốt của đơn vị, thành lập Ban Chỉ huy xử lý vụ việc và yêu cầu thực hiện hoạt động chữa cháy và CNCH trên sông. Ngay lập tức, đơn vị đã nhanh chóng điều động lực lượng và các phương tiện gồm: 01 xe chữa cháy, 01 tàu chữa cháy, 02 cano đến hiện trường để phối hợp giải quyết sự việc."

Theo các cán bộ, chiến sỹ trực tiếp làm nhiệm vụ lúc đó, khi tiếp cận tàu ở ngay bậc thang đầu tiên của hầm máy, lực lượng Cảnh sát PCCC đã nhận thấy mùi xăng dầu bốc lên nồng nặc. Sự cố xảy ra làm thủng đáy tàu, hệ thống ống thông sông chưa đóng, hệ thống đường ống công nghệ dẫn từ buồng bơm đến các hầm chứa hang (xăng A92) của tàu bị hỏng dẫn đến một lượng lớn xăng A92 dầu trào ngược trở lại buồng bơm và hầm máy. Vì thủng đáy tàu sau sự cố nổ và ống thông sông chưa đóng nên nước từ ngoài sông tràn vào tàu, tràn vào buồng máy ở trong buồng bơm, gây ngập từ tầng đáy lên đến tầng 2 của tàu. Tại thời điểm các trinh sát tiếp cận hiện trường để nắm tình hình đã đo và xác định được lớp xăng trên bề mặt nước trong hầm máy và buồng bơm xấp xỉ 80cm. Tàu có xu hướng nghiêng và mũi tàu chở hàng vồng lên, buồng máy bắt đầu chìm xuống. Nguy cơ chìm tàu là rất dễ xảy ra nếu không xử lý kịp. Đồng thời các trinh sát cũng phát hiện có 6 ắc quy cỡ lớn vẫn đang hoạt động, trong đó có 2 ắc quy phía dưới đã bị ngập nước, 4 ắc quy bên trên vẫn chưa bị ngập. Nước ngập đến các bình ắc quy có thể dẫn đến phóng tia lửa điện gây nổ. Thêm vào đó, hơi xăng dầu lan khắp tàu và khu vực xung quanh nên chỉ cần sự vô ý để một tia lửa xảy ra là cả con tàu sẽ phát nổ, tràn xăng ra ngoài gây nên một thảm họa lớn hiếm gặp trong lịch sử Việt Nam cũng như trên thế giới.

NHIỆM VỤ NGUY HIỂM LÚC NỬA ĐÊM

Nhận rõ tính chất nghiêm trọng và phức tạp của vụ việc, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Hải Phòng đã cùng Công an TP Hải Phòng và các lực lượng khác phối hợp xử lý dưới sự chỉ đạo của lãnh đạo Uỷ ban nhân dân TP Hải Phòng. Trong đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đóng vai trò chủ đạo trong việc giải quyết hậu quả vụ nổ và phối hợp xử lý đưa toàn bộ lượng xăng A92 còn lại trên tàu vào kho chứa, ngăn ngừa nguy cơ phát nổ gây tràn xăng ra cầu cảng và phá huỷ cầu cảng cũng như các công trình xung quanh.

Lực lượng Cảnh sát PC&CC Hải Phòng đã phối hợp với Cảng vụ Hàng hải lập tức yêu cầu lai dắt tàu Hải An 16 ra neo đậu giữa sông Bạch Đằng nhằm hạn chế ảnh hưởng và thiệt hại khi có sự cố nổ tiếp theo, đồng thời chuẩn bị các phương án để xử lý sự cố và lượng xăng còn lại trong hầm máy và các hầm chứa hàng của tàu. Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã triển khai phun nước làm mát hầm hàng, cabin và khu vực xung quanh thực hiện nhiệm vụ hút nước ra khỏi tàu Hải An 16, ngăn chặn nguy cơ xuất hiện các tia lửa gây cháy, nổ.

Ban Chỉ huy tại hiện trường đề ra các phương án và xác định, một mặt cần thực hiện ngay hoạt động rút nước lẫn xăng A92 trong hầm máy và buồng bơm để tránh nguy cơ tàu nước ngập đến vị trí các ắc quy làm phát sinh tia lửa gây nổ tàu và cũng hạn chế nguy cơ tàu bị chìm. Đồng thời, chuẩn bị các điều kiện để hút xăng A92 ra khỏi các hầm hàng của tàu. Mặt khác phải tính toán chi tiết phương án xử lý các ắc quy để ngăn chặn nguy cơ phát nổ.

Bước hút nước ra khỏi tàu gặp nhiều khó khăn trong việc huy động các tàu khác hỗ trợ do các tàu đều lo sợ nguy hiểm. Chỉ đến 13 giờ 15 phút ngày 23/9/2017 mới có tàu Hải Hà 18 đồng ý tiếp cận và hút nước lẫn xăng trong hầm máy của tàu Hải An. Quá trình hút nước diễn ra liên tục, tuy nhiên do chiều cao hút lớn nên tốc độ hút nước lẫn xăng ra khỏi tàu Hải An 16 diễn ra rất chậm, chỉ đảm bảo duy trì mức nước trong buồng máy và hầm bơm không tiếp tục tăng lên đến vị trí các ắc quy. Trong quá trình này Ban Chỉ huy tác chiến tiếp tục tính toán các giải pháp tiếp cận và xử lý an toàn đối với 4 ắc quy trên tàu. Sau khi bàn bạc và đưa ra phương án tối ưu, Ban Chỉ huy tại hiện trường của lực lượng Cảnh sát PCCC thống nhất, bước rút nước lẫn xăng trong hầm máy sẽ phải liên tục thực hiện còn thao tác xử lý các ắc quy sẽ được thực hiện vào sáng hôm sau để hạn chế tính chất rủi ro, nguy hiểm, nâng cao khả năng an toàn cho cán bộ, chiến sỹ.

Tuy nhiên, trong quá trình hút nước lẫn xăng trong hầm máy và buồng bơm của tàu Hải An 16, đến 23 giờ ngày 23/9/2017, máy bơm của tàu Hải Hà 18 bị sự cố, không thể hút nước được. Lúc này, dưới ảnh hưởng của thủy triều dâng cao, nước tiếp tục tràn vào buồng máy, buồng bơm tàu Hải An, có nguy cơ ngập đến các bình ắc quy, nếu không được xử lý kịp thời, thảm họa nổ sẽ xảy ra. Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã họp khẩn và thống nhất phương án dù đêm tối đã muộn vẫn phải xử lý ngay các ắc quy trên tàu để loại trừ nguy cơ phát nổ.

Trước đó, khi họp bàn phương án xử lý an toàn bình ắc quy, vấn đề làm thế nào để xử lý được các cực ắc quy không bị phóng tia lửa điện khi bị ngập đã được đưa ra tính toán và cân nhắc. Một trong số các phương án đưa ra là cử người xuống tìm cách dùng kìm thật sắc cắt các đầu dây nối các ắc quy rồi bê ắc quy lên trên. Tuy nhiên, các ắc quy quá to, gần 70kg mà xăng dầu chảy trơn trượt, nếu bị rơi ắc quy sẽ dễ dàng tạo ma sát, sinh tia lửa sẽ dẫn đến nổ. Vì vậy phương án này không khả thi. Phương án thứ hai đã được Ban Chỉ huy thống nhất đó là, các chiến sỹ phải trực tiếp xuống buồng bơm và thực hiện thao tác bịt kín các cực ắc quy lại ngay tại vị trí bằng các dụng cụ, thiết bị chuyên dụng.

Một tổ gồm 4 đồng chí trong đó có 3 chiến sỹ thuộc lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng cùng 01 thợ máy của tàu đã được cử xuống tàu làm nhiệm vụ. Trước khi tiến hành các hoạt động, đơn vị đã quán triệt tinh thần và các điều kiện an toàn cho cán bộ, chiến sỹ ở trạng thái cao nhất. Trước khi thực hiện, các đồng chí phải bỏ áo có khuy sắt và điện thoại trên bờ, chỉ sử dụng mặt nạ, găng tay và các phương tiện an toàn khác để xuống làm nhiệm vụ. Hơn 12 giờ đêm, các chiến sỹ đã xuống đến tàu, tiếp cận các ắc quy và tiến hành cuốn băng dính điện bịt kín các cực của ắc quy rồi đắp mỡ bò bao phủ lên các cực này. Đến 0 giờ 50 phút ngày 24/9/2017 nhiệm vụ được hoàn thành trong sự khẩn trương và chính xác của tổ thực hiện. Lúc này, khi đã xử lý xong nếu nước có ngập toàn bộ các ắc quy thì sự cố phát sinh tia lửa gây nổ cũng không thể xảy ra.

Sau khi đã hoàn thành việc xử lý triệt để nguy cơ phát sinh tia lửa từ các bình ắc quy, Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã cho tàu chữa cháy triển khai các lăng phun bọt chữa cháy vào buồng máy, buồng bơm che phủ toàn bộ bề mặt, nhằm hạn chế xăng bốc hơi, giảm nguy cơ cháy, nổ. Tiếp đó, từ ngày 24/9/2017 đến ngày 02/10/2017, lực lượng Cảnh sát PCCC TP Hải Phòng liên tục sử dụng các phương tiện chữa cháy để phun nước, phun bọt nhằm hỗ trợ chuyển tải xăng từ các hầm hàng vào kho K99 và hút nước...

(Xem tiếp trang 40)

NGÀY XUÂN GHÉ THĂM LÀNG NGHỀ 600 NĂM TUỔI Ở HUẾ

Một số sản phẩm thủ công làng Bao La. *Ảnh: PV*

PHƯƠNG MAI

Từ lâu, Huế được nhiều người biết đến như một vùng đất giàu giá trị truyền thống với những nét đẹp văn hóa mà "chẳng nơi nào có được". Đến Huế, sẽ là thiếu sót nếu không tìm hiểu về những làng nghề truyền thống ở mảnh đất này. Một trong những làng nghề lớn và nổi tiếng nhất ở Huế phải kể đến là làng đan lát Bao La. Ngôi làng chìm trong màu xanh của những rặng tre ngà sẽ là một trong những điểm đến thú vị ngày Xuân bởi các sản phẩm gia dụng và thủ công mỹ nghệ tinh xảo, khéo léo được làm từ đôi tay và khối óc của người dân nơi đây.

Chiếc xe của những cán bộ PCCC địa phương bon bon trên con đường rải nhựa đưa chúng tôi đến làng nghề đan lát Bao La nổi tiếng ở Huế. Ngôi làng truyền thống lâu đời nức danh xứ Huế này đã được viết cả trong những câu ca:

"Thúng mủng Bao La đem ra đựng bột,
Chiếu Bình Định tốt lắm ai ơi
Tạm tiền mua lấy vài đôi
Dành khi hiếu sự trải côi giường Lào"

Nằm cách Thành phố Huế hơn 15km, làng đan lát Bao La những ngày Xuân tấp nập bởi những chuyến xe chở hàng và những đoàn khách tới thăm, tìm hiểu về làng nghề. Chúng tôi phải chờ khá lâu mới gặp được những nghệ nhân làm nghề của làng bởi Hợp tác xã của làng đang họp phổ biến những kỹ thuật mới và những quy định, tiến độ làm nghề. Tiếp chúng tôi, ông Võ Văn Dinh - Giám đốc Hợp tác xã làng Bao La cho biết: Làng Bao La đã có từ rất lâu đời. Không ai biết được chính xác tuổi của làng Bao La là bao nhiêu, chỉ biết rằng, ngay từ khi quá trình khai canh lập ấp của người Việt diễn ra, thì làng nghề Bao La đã được định hình từ khi đó. Năm 1491, trong bản đồ Hồng Đức (Lê Thánh Tông) đã xác định địa lí làng Bao La thuộc huyện Đan Điền "Tổng Phú Ốc". Từ đó đến nay, trải qua biết bao biến cố thăng trầm và thay đổi, làng Bao La vẫn còn đó, tồn tại bền vững là một làng nông nghiệp với nghề truyền thống đan lát của mình. Xưa kia, Bao La là nơi cung cấp chủ yếu các sản phẩm gia dụng đan bằng tre của người dân Thừa Thiên Huế. Nhưng từ khi sản phẩm nhựa ồ ạt tấn công thị trường, làng nghề đã bị thu hẹp quy mô hơn. Để thích ứng với tình hình, làng nghề đã thành lập Hợp tác xã vào năm 2007 để nâng cao chuyên môn và chất lượng sản phẩm, đồng thời có nhiều đổi mới trong sản xuất đáp ứng nhu cầu của người dân, và cho đến nay, làng nghề vẫn ổn định và phát triển, cung cấp lượng lớn sản phẩm không chỉ tại Thừa Thiên Huế mà còn mở rộng ra cả các nước xung quanh và là một trong những làng nghề nổi tiếng của xứ Huế hiện nay."

Cụ Nguyễn Thị Thơm - một người già trong làng cho hay: trước đây cả làng Bao La đều làm nghề đan lát. Nghề đan lát đồ gia dụng đã trở thành nguồn thu nhập chính của nhiều hộ dân trong làng. Tuy nhiên, hiện nay, nhiều hộ đã không còn làm nghề này nữa. Được biết, hiện nay cả làng có khoảng 300 hộ, trong đó có gần 200 hộ vẫn theo nghề đan lát, 82 hộ đã vào Hợp tác xã.

Thăm Hợp tác xã Bao La, có thể thấy rõ không khí khẩn trương của các xã viên đang gấp rút hoàn thành các mặt hàng gia dụng và thủ công mỹ nghệ phục vụ nhu cầu người dân những ngày cận Tết. Với tổ chức sản theo dạng dây chuyền, phân chia theo tổ để kèm cặp nhau làm, hai tổ dành cho phụ nữ và hai tổ dành cho đàn ông, mỗi người một công đoạn khác nhau, những đôi bàn tay khéo léo của các xã viên đang thoăn thoắt đan, lận những sản phẩm vô cùng đẹp mắt. Chỉ từ những sợi tre, nhựa thô sơ, những chiếc lồng đèn trang trí cầu kỳ với đủ các hoa văn, họa tiết, những bộ khay mứt Tết, những chiếc giỏ, túi xách tinh xảo được ra đời từ những đôi bàn tay tài hoa ấy. Tuy nhiên, theo nghệ nhân Thái Phi Hùng (86 tuổi) – người từng có hơn 70 năm trong nghề thì không khí sản xuất ở Bao La quanh năm đều có sự khẩn trương và nhịp nhàng như vậy. Điểm khác biệt là dịp cuối năm, các đơn đặt hàng sản phẩm Tết như đèn lồng, đồ trang trí, khay mứt Tết... nhiều hơn hẳn. Trò chuyện với nghệ nhân Thái Phi Hùng, chúng tôi được nghệ nhân giới thiệu thêm nhiều điều thú vị về nghề truyền thống của làng. Nguyên vật liệu được sử dụng chính để tạo nên các sản phẩm ở làng Bao La là tre – một loại cây phổ biến của người Việt. Loại tre mà người dân làng Bao La dùng có tên gọi là lồ ô, có thân thẳng, gióng dài và có những tính năng đặc biệt thích hợp cho việc đan lát. Có thể nói, chọn nguyên liệu là một công đoạn quan trọng cho việc làm ra một sản phẩm. Cây lồ ô được chọn phải có độ tuổi từ một đến một năm rưỡi mới có đủ tính chất cần có để làm thành sản phẩm. Mỗi sản phẩm được ra đời phải qua nhiều khâu như: cưa, chẻ tre thành nan, vót nẹp, đan, lận, kẹp, nứt, xông khói. Bên cạnh nguyên vật liệu là tre, hiện nay người dân cũng còn sử dụng nguyên vật liệu mây, nhựa để đan các sản phẩm. Các sản phẩm được tạo ra, giá cả tùy thuộc vào độ tinh xảo, khéo léo. Đối với những sản phẩm lớn, tốn lâu công, nhiều thời gian như: bàn, ghế... giá cả giao động từ vài triệu đồng đến cả chục triệu đồng.

Một số sản phẩm thủ công của Bao La. *Ảnh: PV.*

Ông Võ Văn Dinh phấn khởi chia sẻ với chúng tôi: Ở Bao La có 6 xóm, mỗi xóm chuyên sản xuất một mặt hàng đồ gia dụng khác nhau. Còn hợp tác xã thì bao tiêu và tập trung sản xuất các sản phẩm thủ công mỹ nghệ cao cấp. Trước sự cạnh tranh thị trường, các cấp chính quyền địa phương đã tổ chức cho người dân các lớp tập huấn chuyển giao kỹ thuật đan lát các sản phẩm mới, đồng thời phổ biến các cách thức sản xuất, sử dụng nguyên vật liệu mới đáp ứng nhu cầu thị trường. Người dân làng Bao La cũng nỗ lực tiếp cận kỹ thuật mới, để làm cho làng nghề tiếp tục phát triển. Hiện nay, với tay nghề và kỹ thuật của các xã viên, Hợp tác xã đã phát triển sản phẩm với hơn 500 mẫu khác nhau, trên 10 nhóm loại. Các mặt hàng Bao La được xuất khẩu đi khắp các tỉnh trong cả nước và sang các nước lân cận, đồng thời luôn được đánh giá cao ở các triển lãm, hội chợ, festival.

Là lĩnh vực sản xuất các mặt hàng có nguyên vật liệu dễ cháy, nổ nên công tác PCCC tại làng Bao La luôn được quan tâm và chú trọng. UBND xã Quảng Điền đã luôn quán triệt tinh thần chấp hành PCCC đến các hộ dân trong xã và đặc biệt là các hộ dân làm nghề truyền thống của làng Bao La. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH số 4 – Cảnh sát PC&CC tỉnh Thừa Thiên Huế đã phối hợp UBND xã tích cực tuyên truyền về kiến thức PCCC trên các loa phóng thanh trong xã. Vào các thời điểm mùa hanh khô và cuối năm, khi lượng hàng hóa nhiều, công tác tuyên truyền PCCC càng được đẩy mạnh và tăng cường hơn. Các cán bộ trong thôn, xóm và làng Bao La luôn tích cực nhắc nhở việc cẩn trọng khi sử dụng lửa trần, và sử dụng điện tới từng hộ gia đình để đề phòng cháy nổ xảy ra. Trong các lớp tập huấn kỹ thuật mới, bên cạnh những kiến thức về sản xuất, người dân cũng được phổ biến, nâng cao ý thức về an toàn PCCC. Đối với các hộ sản xuất trong Hợp tác xã, công tác PCCC càng được chú ý và đề cao hơn. Ông Võ Văn Dinh – Giám đốc Hợp tác xã cho biết: "Xem trên ti vi có nhiều vụ cháy xảy ra ở các cơ sở sản xuất khiến người dân sạt nghiệp nên chúng tôi đều ý thức được tính chất quan trọng của công tác PCCC. Tại mỗi lần họp tập trung phổ biến tới các xã viên, chúng tôi đều phổ biến đến từng người ý thức về an toàn trong sản xuất. Các xã viên đều được nhắc nhở nguyên tắc sử dụng máy móc, cụ thể: khi sử dụng xong, hết giờ làm việc phải ngắt ngay cầu dao. Các lò sấy điện khi vận hành luôn có người trực canh và thường xuyên kiểm tra. Người dân cũng được nhắc nhở thường xuyên không được chủ quan, lơ là và phải luôn cảnh giác với cháy, nổ xảy ra." Ngoài ra, lực lượng Cảnh sát PCCC địa phương cũng phối hợp với UBND xã thường xuyên kiểm tra, đôn đốc việc đảm bảo an toàn trong sản xuất. Đã phối hợp với chính quyền địa phương tổ chức bồi dưỡng, nâng cao kiến thức cho người dân về pháp luật, kỹ năng phòng cháy và cách sử dụng các thiết bị chữa cháy tại chỗ để người dân chủ động ứng phó khi có cháy, nổ xảy ra.

Nhờ những biện pháp tích cực trên, ý thức của người dân Bao La nói riêng và của xã Quảng Điền nói chung về công tác PCCC đã được nâng cao hơn. Trong 5 năm qua, tại Bao La chưa hề xảy ra một vụ cháy, nổ lớn nào. Hy vọng trong thời gian tới, cùng với sự cập nhật những kiến thức kỹ thuật, công nghệ mới và ý thức chấp hành an toàn PCCC, làng Bao La sẽ tiếp tục gìn giữ và phát triển nghề truyền thống lâu đời của mình, đảm bảo an toàn trong sản xuất và kinh doanh, mang đến những sản phẩm tinh xảo, đẹp mắt cho người dân trên khắp cả nước và quốc tế. ■

Nhạc sỹ Xuân Hồng với những ca khúc viết về mùa Xuân

QUANG ANH

Mỗi khi mùa Xuân đến, nguồn cảm hứng lại càng dào dạt trong tâm hồn người nghệ sỹ trước khung cảnh đất trời trẻ lại, với hương Xuân làm ngây ngất lòng người. Thế nhưng không phải ai cũng giống ai, vì cảm hứng mỗi người mỗi khác, tùy theo tâm trạng của từng người trong từng khoảnh khắc thời gian. Với Xuân Hồng, mùa Xuân là một chủ đề được nhạc sỹ hào hứng viết lên bằng những giai điệu, thanh âm, ca từ mượt mà sâu lắng. Tiếng hát lời ca về mùa Xuân thật nồng nàn, thắm đượm, mang lại cho công chúng món ăn tinh thần sảng khoái qua mọi thời gian và không gian, qua mọi giới hạn và ngăn cách.

Từ xưa tới nay, mùa Xuân vẫn luôn là nguồn cảm hứng bất tận trong thi ca. Bởi mùa Xuân là mùa của hoa thơm, trái ngọt, mùa của tình yêu lứa đôi, của tuổi trẻ và dường như cả sự bắt đầu. Nhưng mỗi người lại có những cách tiếp cận mùa Xuân khác nhau. Nếu như mùa Xuân của nhạc sỹ Trần Chung nhẹ nhàng, tinh khôi như tiếng gọi êm đềm, tha thiết của người yêu trong nhạc phẩm Mùa Xuân đến rồi đó, với Ngọc Khuê, mùa Xuân của sự sống ấy lại được cảm nhận theo một góc khác, thì với mùa Xuân của cố nhạc sỹ Xuân Hồng chất chứa sự hứng khởi tràn đầy, thăng hoa trời đất thiên nhiên giao hòa. Đó là sự tươi mới, ấm áp của tình yêu, giai điệu, ca từ rộn rã với nhiều cung bậc rất đỗi riêng tư. Sau Hiệp định Genève, Xuân Hồng không tập kết ra Bắc mà tình nguyện ở lại miền Nam, vừa làm giao liên vừa sáng tác ca khúc. Mặc dù không được đào tạo âm nhạc một cách chính quy như cách nói của chúng ta ngày nay, nhưng với tài năng âm nhạc bẩm sinh lại được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Tây Ninh - một căn cứ cách mạng và là tỉnh vốn có truyền thống âm nhạc dân tộc, cùng với đức tính ham hiểu biết, tìm tòi, sáng tạo... Xuân Hồng đã để lại cho nền âm nhạc nước nhà nhiều tác phẩm có giá trị nghệ thuật cao. Đáng chú ý là nhiều tác phẩm của ông được ra đời trong khói lửa chiến tranh, đã thắp lên ngọn lửa hy vọng trong hàng triệu con tim yêu chuộng hòa bình trong nước cũng như ngoài nước. Tiêu biểu là những tác phẩm: *Bài ca may áo, Xuân chiến khu, Mùa Xuân bên cửa sổ, Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh, Tiếng chày trên sóc Bom Bo, Bức ảnh mùa Xuân, Khúc Xuân, Gương mặt mùa Xuân...*

Viết về mùa Xuân, có lẽ Xuân Hồng là nhạc sỹ có nhiều thành công nhất và tác phẩm của ông cũng được nhiều thế hệ mến mộ. Với ba bài hát về mùa Xuân, ra đời trong ba không gian, thời gian khác nhau, bối cảnh khác nhau nhưng toát lên một điểm chung rất nổi bật đó là, tính chất lãng mạn hòa nhập vào tinh thần lạc quan cách mạng. Qua các tác phẩm của ông, ta thấy, dù bất cứ hoàn cảnh nào thì mùa Xuân vẫn mang đầy đủ ý nghĩa nguyên sơ của nó. Vì mùa Xuân là biểu tượng của sự sinh tồn, là niềm tin, tình yêu và sức mạnh của con người trong mọi thời đại. Mùa Xuân cũng chính là sự khởi đầu của vạn vật.

Khi chính quyền Mỹ - Diệm lê máy chém khắp miền Nam, gieo bao đau thương cho đồng bào ta từ thành thị đến nông thôn. Trong bối cảnh thương đau ấy, tưởng chừng như không có một mầm sống nào có thể mọc lên được thì từ chiến khu miền Đông Nam Bộ, mùa Xuân năm 1963, Xuân Hồng đã cho ra đời bài hát *"Xuân chiến khu"*. Âm hưởng của bài hát vang lên một cách vui tươi, rộn ràng, lạc quan và lắng đọng. Sự vui tươi, rộn ràng của chim muông, hoa lá, cỏ cây hòa cùng tinh thần vui tươi, lạc quan và lắng đọng của người chiến sĩ và đồng bào miền Nam khi *"mùa Xuân về trong chiến khu"*. Đó là sự thể hiện mối quan hệ không tách rời nhau giữa thiên nhiên và con người trong bất cứ hoàn cảnh nào, dù thời bình hay thời đạn lửa mà Xuân Hồng muốn gửi gắm vào trong *"Xuân chiến khu"*. Toàn bộ bài hát là sự kết hợp tài tình giữa nhạc điệu và lời ca, hoặc nói cách khác, nhạc và lời trong *"Xuân chiến khu"* đã được tác giả tạo thành một chỉnh thể thống nhất không tách rời nhau. Về mặt này có lẽ Xuân Hồng là một nhạc sỹ tiêu biểu. Bài hát với những tiết tấu đơn giản. Chất liệu âm nhạc mang đậm bản sắc dân tộc, vừa phản ánh chân thật cuộc sống gian lao mà anh dũng của chiến sỹ giải phóng và nhân dân miền Nam, vừa gửi gắm niềm tin vào một mùa Xuân chiến thắng. Chính niềm lạc quan, tin tưởng đó đã góp phần động viên hàng vạn trái tim nhiệt huyết miền Bắc lên đường tòng quân giệt thù, để rồi, cùng quân dân cả nước làm nên Đại thắng mùa Xuân năm 1975 vang dội núi sông, chấn động địa cầu!

Và như một cuộc hẹn hò lịch sử, trong niềm hân hoan Đại thắng mùa Xuân năm 1975, Xuân Hồng nhanh chóng cho ra đời bài hát *"Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh"* đầy ấn tượng. Đó không chỉ là ý nghĩa lịch sử trọng đại của cuộc cách mạng giải phóng dân tộc của nhân dân ta, mà còn là ý nghĩa nghệ thuật được tỏa sáng trong từng lời ca, giai điệu của bài hát! Vẫn thủ pháp quen thuộc, giai điệu và ca từ của bài hát phát triển tự nhiên, giàu hình ảnh, trong sáng, trẻ trung, mạch lạc và mang tính khái quát lớn. Với hai đoạn nhạc vuông vắn, chân phương, tính chất âm nhạc được thể hiện ở tốc độ nhanh vui - sôi nổi - hồ hởi, tác giả đã dẫn dắt người thưởng thức, đi từ cái khái quát đến cái cụ thể, rồi từ cái cụ thể nhân lên thành cái khái quát, rất riêng và rất chung. Cái khái quát chính là mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh, là mảnh đất thiêng liêng của tổ quốc Việt Nam. Hình như tác giả đang bay lên giữa trời cao để ngắm nhìn mùa Xuân, sau đó, viết nên giai điệu *"Mùa Xuân này về trên quê ta/ Khắp đất trời biển rộng bao la/ Cây xanh tươi hoa lá trổ hoa/ Chào mùa Xuân về với mọi nhà"*... Xuân Hồng không hề sao chép mùa Xuân mà chỉ mô tả mùa Xuân đất trời gắn liền với vài địa danh cụ thể: *"Nước thêm trong dòng sông Bến Nghé, chợ thêm đông chợ vui Bến Thành"*. Hầu như tác giả cũng chỉ chép lại nỗi niềm cảm xúc của mình khi được chiêm ngưỡng mùa Xuân trong niềm vui đại thắng, nhưng đó cũng chính là niềm vui, niềm tin và niềm kiêu hãnh của cả dân tộc Việt Nam sau bao năm sống trong khói lửa chiến tranh, chia cắt. Mọi mạch nguồn cảm xúc của Xuân Hồng đều được dồn nén cả vào đó, tạo cho bài hát có một tình cảm đặc biệt, vừa gần gũi thân thương vừa lắng đọng hồn người.

Sau *"Mùa Xuân trên Thành phố Hồ Chí Minh"* được 10 năm, tức là năm 1985, xuất phát cảm hứng từ một bài thơ *"Bên cửa sổ"* của nhà thơ Song Hảo, nhạc sỹ Xuân Hồng lại viết lên bản tình khúc chan chứa tình đời *"Mùa Xuân bên cửa sổ"*. Giai điệu được thể hiện ở tốc độ chậm, nhẹ nhàng duyên dáng. Đặc biệt, tác giả đã tỏ ra khéo léo khi sử dụng âm hình một nốt đen kết hợp với một chùm 3 với các thủ pháp hỏi đáp, mô tiến - chuyển dịch độ cao và các nốt biến âm bất thường..., tạo cho giai điệu của bài hát mềm mại, uyển chuyển, sâu lắng nhưng không kém phần cháy bỏng. Đó chính là ngôn ngữ của tình yêu. Tình yêu đôi lứa thật đáng nâng niu và trân trọng. *"Cao cao bên cửa sổ có hai người hôn nhau"*. Nếu chỉ phát hiện ra hai người hôn nhau bên cửa sổ không thôi thì không có gì phải ngạc nhiên và cũng không có gì mới lạ. Song ở đây, các tác giả đã đồng cảm và nhẹ nhàng "khuyên" *"đường phố ơi hãy yên lặng..., chim ơi đừng bay nhé, hoa ơi hãy tỏa hương, cây ơi lay thật khẽ cho đôi bạn trẻ đón Xuân về"*... thì tình cảm ấy, nụ hôn ấy như được nhân lên gấp bội.

Kết thúc một năm cũ, mở ra một năm mới với bao điều hy vọng cùng nhiều nỗi niềm trăn trở suy ngẫm cho tương lai. Sự phong phú ấy đã được thể hiện rõ qua âm hưởng của những nét nhạc và lời ca, chan chứa tình Xuân, tình người. Thế là mùa Xuân không hẹn lại về, những bài hát về mùa Xuân của nhạc sỹ Xuân Hồng sẽ mãi là "bài ca đi cùng năm tháng".■

CỨU HÀNG TRIỆU LÍT XĂNG TRÊN CẢNG BIỂN... *(Tiếp theo trang 38)*

lẫn xăng trong buồng máy. Một số chủ tàu và các phương tiện khác đã được huy động tham gia, hỗ trợ chuyển tải xăng từ các hầm hàng tàu Hải An 16 vào kho K99 và hút nước lẫn xăng trong các buồng máy, buồng bơm...

Trong quá trình xử lý sự cố tàu Hải An 16, Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã liên tục báo cáo tình hình với lãnh đạo Cục Cảnh sát PCCC&CNCH. Trước tình hình xảy ra, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã họp khẩn và theo sát vụ việc. Sau 11 ngày liên tục hút nước và xăng, lượng nước lẫn xăng đã được rút tối đa, tuy nhiên ở các đường ống vẫn còn dư gần 100 nghìn lít xăng do các điểm máy hút không thể tiếp cận được. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã chỉ đạo Cảnh sát PC&CC Hải Phòng phối hợp với Công ty Xử lý sự cố hóa chất Sông Lam, sử dụng hóa chất đặc biệt bơm trực tiếp vào các khoang máy nhằm trung hoà và khóa các phân tử xăng. Trong 5 ngày, toàn bộ hơi xăng dầu đã bị trung hòa. Khả năng gây cháy, nổ đã bị loại trừ hoàn toàn, con tàu được đưa về xưởng sửa chữa, kết thúc chuỗi nhiệm vụ đầy nguy hiểm và thách thức đối với lực lượng Cảnh sát PCCC.

SỰ MƯU TRÍ, DŨNG CẢM VÀ CHIẾN CÔNG MỚI CỦA LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC VIỆT NAM

Sau hơn 1 tháng tiếp nhận và giải quyết vụ việc, lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam, đặc biệt là Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng đã hoàn thành nhiệm vụ đầy khó khăn một cách xuất sắc. Hàng trăm lượt cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC cùng các phương tiện, máy móc và các chuyên gia đã được huy động để thực hiện nhiệm vụ. Thượng tá Nguyễn Minh Khương - người trực tiếp chỉ đạo và thực hiện vụ việc cho biết: Trong các lực lượng có mặt giải quyết, lực lượng Cảnh sát PCCC là đơn vị có nghiệp vụ cao nhất có khả năng xử lý hậu quả và ngăn ngừa tối đa nguy cơ có thể gây sự cố nổ liên hoàn tiếp theo. Vì vậy, mặc dù nguy hiểm đe dọa tính mạng, nhưng chúng tôi xác định, phải dốc hết sức, phát huy trí tuệ tập thể, bản lĩnh nghề nghiệp và trách nhiệm để hoàn thành nhiệm vụ này.

Việc xử lý thành công rủi ro cháy, nổ từ tàu Hải An 16 một cách bài bản và khoa học của lực lượng Cảnh sát PCCC đã nhận được nhiều đánh giá cao của các chuyên gia trong và ngoài nước. Thiếu tướng Đoàn Việt Mạnh - Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã nhiệt liệt biểu dương sự cố gắng, nỗ lực và tinh thần chiến đấu trách nhiệm của các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC khi tham gia giải quyết sự việc. Lực lượng Cảnh sát PCCC cũng nhận được nhiều lời cảm ơn và sự cảm kích từ phía chủ tàu Hải An 16 và các tàu khác trong khu vực cảng khi đã ngăn chặn nguy cơ phát nổ của cảng biển Hải Phòng.

Qua vụ nổ tàu Hải An ngày 21/9/2017, tính chất an toàn của các tàu hoán cải được đưa vào sử dụng với mục đích khác lại được đưa ra cảnh báo một lần nữa. Quá trình xử lý vụ nổ đã để lại bài học cần nâng cao sự phối hợp giữa các lực lượng hơn. Việc ngăn chặn thảm họa cháy, nổ tàu và cảng Hải Phòng cũng đưa ra nhiều kinh nghiệm cho lực lượng Cảnh sát PCCC về công tác chiến đấu và khả năng phản ứng nhanh, giải quyết sự cố. Có thể nói, chính sự mưu trí, dũng cảm, trách nhiệm của lực lượng Cảnh sát PC&CC TP Hải Phòng nói riêng và lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam nói chung đã làm nên thành công trong việc ngăn chặn rủi ro cháy, nổ tàu Hải An 16 và khu vực cảng biển Hải Phòng, ghi thêm chiến công mới của lực lượng PCCC Việt Nam trong thời kỳ bảo vệ xã hội chủ nghĩa.■

HƯƠNG TẾT XA QUÊ

DIỆP CHI

Học viên trực Tết tại Đội Chữa cháy và CNCH học tập Trường Đại học PCCC tham gia tập luyện, đảm bảo sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ khi có yêu cầu. *Ảnh: PV*

Học viên Đại học PCCC tham gia trực Tết tại trường. *Ảnh: PV*

Một mùa Xuân mới lại về trên đất nước đang từng ngày phát triển đổi mới. Trong không khí hối hả, tất bật của những ngày cuối năm, ai ai cũng mong muốn nhanh chóng kết thúc công việc của mình để được trở về nhà, về quê hương, đoàn tụ với những người thân yêu trong gia đình để đón Tết. Thế nhưng, đối với những học viên Trường Đại học PCCC thì không phải năm nào các em cũng được về nhà sum họp với gia đình trong thời khắc thiêng liêng của đêm Giao thừa, thậm chí phải chấp nhận xa nhà trong cả dịp nghỉ Tết cổ truyền.

Như hầu hết các nhà trường trong lực lượng vũ trang, hàng năm, Trường Đại học PCCC đều đảm bảo quân số học viên làm nhiệm vụ trực Tết theo đúng quy định. Đây được coi là một trong những nhiệm vụ quan trọng mà mỗi học viên đang học tập trong trường phải thực hiện nghiêm túc. Trong dịp Tết, các khóa học viên đều có một nhiệm vụ riêng của mình như: đối với học viên năm thứ hai, các em sẽ làm nhiệm vụ trực bảo vệ nhà trường trong dịp Tết; đối với học viên năm thứ ba các em được phân công trực cháy tại Đội Chữa cháy học tập, luôn thường trực sẵn sàng để hỗ trợ các đơn vị chiến đấu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH khi có yêu cầu.

Anh Đức – học viên D32 là môt trong những học viên được nhận nhiệm vụ trực Tết năm Mậu Tuất 2018. Nhiệm vụ chính của em và các bạn khóa D32 trong các ca trực là đảm bảo vệ sinh sạch sẽ và an toàn tuyệt đối cho cơ sở vật chất của nhà trường trong thời gian nghỉ Tết. Anh Đức cho biết đây là lần đầu tiên em ở lại trường trực Tết, cũng là lần đầu tiên em đón Tết xa nhà. Chàng học viên năm thứ 2 chia sẻ: "Mặc dù rất muốn về bên gia đình đón Tết nhưng em cũng lại thích được biết cảm giác trực Tết xa nhà. Theo thông lệ của trường, những bạn quê xa hay có hoàn cảnh khó khăn thì được tạo điều kiện cho về bên gia đình đón Tết. Quê em ở miền Nam nên cũng được ưu tiên về nhà đón Tết nhưng em nghĩ được ở trường trực Tết vừa là niềm vinh dự vừa là trách nhiệm của bản thân các học viên Công an nên em đã xin ở lại trường nhận nhiệm vụ trực Tết. Hơn nữa đây cũng là cơ hội để em có thêm những trải nghiệm mới lạ và làm giàu kỉ niệm về thời sinh viên của mình".

Kể về kỷ niệm trực Tết ở trường năm ngoái, Văn Thành – học viên khóa D31 vẫn còn cảm giác bồi hồi: "Lần đầu ăn Tết xa nhà, em đã nghĩ chắc sẽ buồn lắm! Chúng em đứa nào cũng nhớ gia đình, người thân, nhớ cảm giác đón Tết quen thuộc ở quê hương. Thế nhưng, bố mẹ chúng em luôn gọi điện hỏi han và động viên chúng em cố gắng hoàn thành nhiệm vụ thật tốt. Còn ở trường, chúng em cũng có rất nhiều hoạt động ý nghĩa trong dịp Tết: cùng nhau trang trí ký túc xá để đón năm mới; buổi chiều 30 Tết, chúng em được quây quần bên mâm cơm tất niên cùng bạn bè, thầy cô; buổi tối cùng nhau xem bắn pháo hoa tại sân kí túc xá, lại được các thầy trong Ban Giám hiệu và các thầy chủ nhiệm lì xì đầu năm mới. Những ngày sau đó, ngoài thời gian trực, các thầy còn tổ chức cho chúng em đá bóng và chơi thể thao… Cứ như vậy những ngày trực Tết qua đi rất nhanh. Chính những điều này đã giúp chúng em phần nào quên đi nỗi nhớ nhà".

Trực bảo vệ ở trường là vậy, là nhiệm vụ ban đầu giúp các học viên làm quen với công việc đặc thù của ngành. Còn đối với những học viên năm thứ 3 thì có cả nhiệm vụ thường trực chiến đấu, mà người ta vẫn nói nôm na là trực chữa cháy tại Đội Chữa cháy và CNCH học tập của nhà trường. Các chiến sỹ Cảnh sát PCCC tương lai được phân công ra thành các nhóm trực luân phiên trong dịp Tết. Trong ca trực của mình, Đội Chữa cháy và CNCH học tập phải luôn đảm bảo quân số và trang thiết bị phương tiện phục vụ chữa cháy, để khi nhận được hiệu lệnh đi chi viện chữa cháy giúp các Đội Chữa cháy chuyên nghiệp sẽ sẵn sàng xuất quân một cách nhanh chóng nhất. Quốc Tuấn, chàng học viên 20 tuổi vẫn nhớ mãi cái lạnh tê buốt và nỗi cô đơn khi nhận nhiệm vụ trực bộ đàm trong đêm Giao thừa ở Đội Chữa cháy học tập: "Ngoài đường, dòng người tấp nập nô nức ngược xuôi xem bắn pháo hoa, còn ở trong đội thì mọi người vẫn mặc sẵn bộ trang phục đi chữa cháy và lúc nào cũng trong tư thế sẵn sàng chiến đấu. Khung giờ từ 0 – 6 giờ sáng là khoảng thời gian em hơi ngại, vì phải chống chọi với cơn buồn ngủ trong thời tiết buốt lạnh và mưa như dịp Tết năm ngoái. Tuy nhiên, khi kết thúc ca trực, em lại thấy thật vui khi mình hoàn thành nhiệm vụ và không có sự cố nào xảy ra trong thời khắc Giao thừa. Mỗi lần đi trực em đều thấy tự hào, tự hào về con đường bản thân chọn, tự hào vì nhiệm vụ mình đang làm".

Xa mái ấm gia đình nhưng những chiến sỹ Cảnh sát tương lai luôn có được tình yêu của mái ấm thứ hai, đó chính là sự ấm áp, nghĩa tình nơi đồng chí, đồng đội, nơi bạn bè, thầy cô và đặc biệt là sự quan tâm của Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường. Những ngày trực Tết ở trường đã giúp cho mỗi người học viên trưởng thành hơn, rèn luyện bản lĩnh của người chiến sỹ Cảnh sát nhân dân và biết trân trọng hơn những phút giây khi được ở bên gia đình và người thân. Giây phút Giao thừa, thầy và trò quây quần bên nhau chuyện trò, kể cho nhau nghe về kỷ niệm của những lần đón Tết trước ở quê nhà… dường như càng làm gắn kết thêm tình đồng chí đồng đội. Có những bạn học viên mà thường ngày chỉ quen nhau sơ sơ, thậm chí chưa từng trò chuyện thì nay cùng chung một ca trực Tết ở trường, cùng sum vầy đón Giao thừa bên nhau lại thấy gần gũi hơn, cùng bên nhau như anh em chung một mái nhà trong không khí hồ hởi của mùa Xuân đang về. Những phút giây ấy đã khiến mọi người xích lại gần nhau hơn, giúp xua tan đi sự cô quạnh của nỗi nhớ quê hương, cùng nhau gác lại những tình cảm riêng tư để phấn đấu vì mục tiêu chung, để mỗi học viên có thêm động lực phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ của mình.

Không khí Xuân đang hiện hữu ở khắp mọi nơi, trên những khuôn mặt, ánh mắt, nụ cười và cả hành động lẫn việc làm của mỗi người Chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH tương lai. Khi đứng trong hàng ngũ của lực lượng vũ trang, các em sẽ còn trải qua nhiều cái Tết xa nhà nữa, không chỉ vậy, các em còn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thử thách trong công việc. Nhưng cùng với lòng nhiệt huyết của tuổi trẻ, tình yêu với ngành, trách nhiệm với Đảng, Nhà nước và nhân dân, chắc chắn mỗi học viên Trường Đại học PCCC sẽ luôn tiếp tục cố gắng, phấn đấu, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được phân công, để xứng đáng với hình ảnh người chiến sỹ Công an nhân dân "Vì nước quên thân, vì dân phục vụ".■

KỲ ÁN VỀ NHỮNG ĐỨA TRẺ MẤT TÍCH TRONG ĐÁM CHÁY KINH HOÀNG TẠI VIRGINIA

HUYỀN ANH

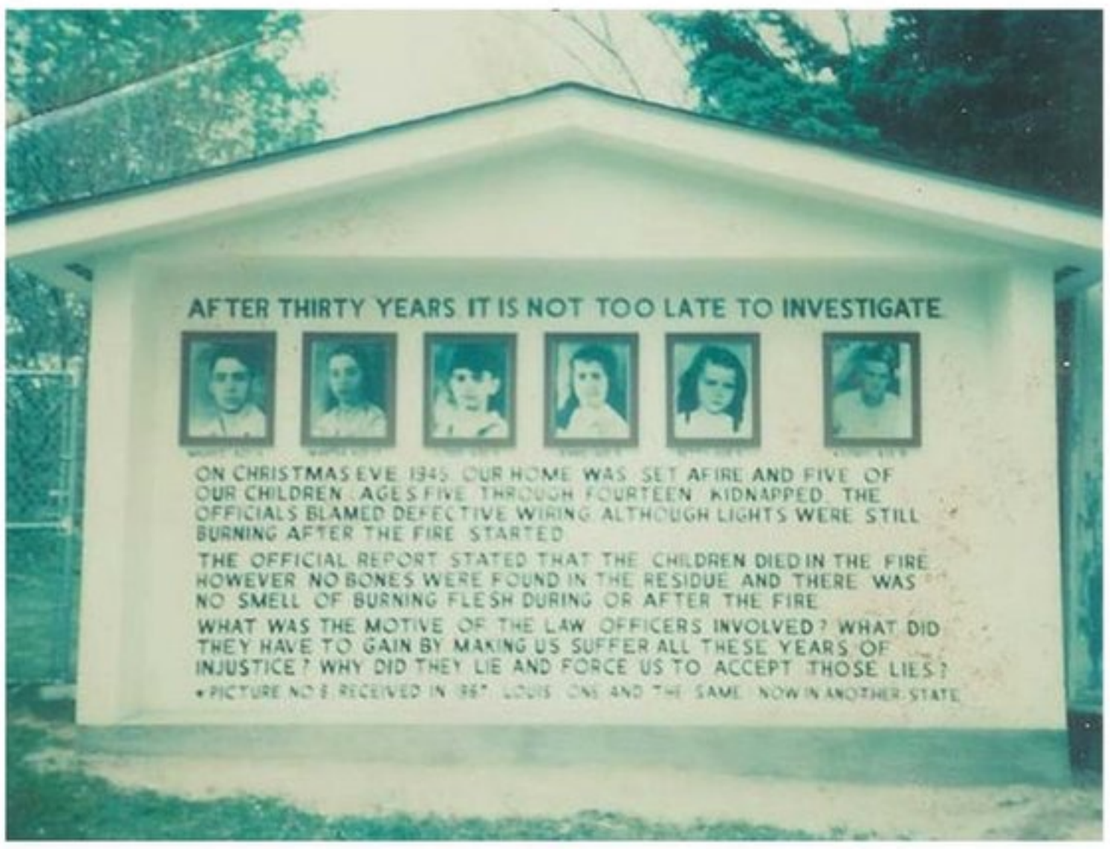
Fayetteville là một thị trấn nhỏ, nằm ở phía Tây Bang Virginia (Mỹ) chỉ có duy nhất một con đường chính không quá dài. Ở nơi này, tin đồn luôn luôn có một vị trí quan trọng hơn các bằng chứng trong nhiều vụ việc. Và đây chính là nơi bắt đầu câu chuyện ly kỳ về một vụ mất tích bí ẩn của những đứa trẻ nhà George Sodder cách đây hơn 40 năm.

Đám cháy định mệnh

Vào đêm trước lễ Giáng sinh năm 1945, trong lúc cặp vợ chồng George và Jennie Sodders cùng những đứa con của họ đang ngon giấc trên giường thì một vụ hỏa hoạn khủng khiếp đã xảy ra vào lúc 1 giờ sáng. George, Jennie cùng 4 đứa con may mắn thoát được khỏi căn nhà đang bị bao trùm bởi lửa dữ. Tuy nhiên, họ đã không bao giờ còn được nhìn thấy 5 đứa con thân yêu còn lại nữa.

Trong vụ cháy này, có nhiều uẩn khúc trong quá trình điều tra, nhưng mọi manh mối trong việc truy tìm đều đi vào ngõ cụt. Những chi tiết như: chiếc thang xếp dự phòng bỗng dưng biến mất một cách bí ẩn, xe tải lúc ứng cứu đã không hoạt động dù ngày trước đó nó vẫn còn chạy tốt, việc Sở Chữa cháy địa phương chỉ cách nơi xảy ra hỏa hoạn khoảng 4km nhưng không một ai trong đội tới ứng cứu, cho đến sự mất tích không để lại dấu vết của những đứa trẻ còn lại… đã khiến cho vụ án trở nên ly kỳ và gây xôn xao toàn Bang Virginia trong một thời gian dài.

Sau thảm họa kinh hoàng, George và Jeannie cho rằng 5 đứa con còn lại của họ đã chết cháy. Đội trưởng Đội Chữa cháy Morris cũng cho rằng ngọn lửa đủ nóng để thiêu đốt hoàn toàn những đứa trẻ. Cơ quan Cảnh sát đã lật tung đống đổ nát để tìm ra nguyên nhân của vụ hỏa hoạn, và kết luận là do hệ thống điện bị chập. Ngay trước thềm năm mới, văn phòng của cơ quan điều tra đã ban hành 5 tờ giấy chứng tử cho 5 đứa trẻ xấu số này, nguyên nhân một cách chung chung là "tử vong do cháy hoặc ngạt thở". Nhưng việc tìm kiếm của cơ quan điều tra đã cho kết quả là không tồn tại dấu vết của hài cốt trong đám tro tàn. Do vậy, gia đình Sodder vẫn tin rằng 5 đứa con của họ vẫn còn sống.

Sau vụ hỏa hoạn, nhà Sodder bắt đầu xâu chuỗi một loạt những sự kiện lạ kì dẫn tới thảm họa kinh hoàng này. Vài tháng trước, có một người lạ mặt xuất hiện tại nhà của họ và ngỏ ý muốn sử dụng dịch vụ vận tải của George. Người này vòng ra phía sau căn nhà, chỉ vào hai hộp cầu chì và nói: "Sẽ xảy ra đám cháy kinh hoàng vào một ngày nào đó". George thấy điều này khá lạ lùng, đặc biệt là từ khi công ty điện lực địa phương mới tới kiểm tra hệ thống dây điện và cho biết chúng vẫn an toàn. Cùng thời điểm đó, một người đàn ông khác cũng tới thuyết phục anh mua bảo hiểm cho cả gia đình và đã vô cùng tức giận khi George từ chối mua. Ông ta buông lời cảnh báo: "Căn nhà chết tiệt của cậu sẽ tan thành mây khói và những đứa trẻ sẽ bị lửa thiêu". Những đứa con lớn của Sodder khi này cũng nhớ lại một chi tiết khá đặc biệt: chỉ ngay trước lễ Giáng sinh, chúng thấy có một người đàn ông đậu xe bên đường cao tốc số 21, chăm chú theo dõi những đứa trẻ khi chúng đang từ trường học ra về.

Khoảng 12 giờ 30 phút đêm giáng sinh, sau khi những đứa trẻ đã mở các món quà và cả gia đình đã ngon giấc trong chăn ấm, tiếng chuông chói tai của chiếc điện thoại bàn bỗng dưng phá tan sự tĩnh lặng của đêm tối. Jennie vội thức giấc để trả lời điện thoại. Đầu dây bên kia có tiếng của một người phụ nữ lạ yêu cầu được nói chuyện với một người có cái tên xa lạ. Jennie trả lời rằng họ đã gọi nhầm số và gác máy. Khi trở lại giường, Jennie nhận ra tất cả đèn ở tầng dưới vẫn chưa được tắt, rèm cửa thì mở toang, cửa trước cũng chưa được khóa. Cô tắt đèn, khóa cửa, kéo rèm và trở lại phòng ngủ. Một tiếng đồng hồ sau, cô bị đánh thức bởi tiếng nổ lớn trên mái nhà, rồi kế đó là những tiếng động nối tiếp nhau cùng đám khói đang phủ kín phòng ngủ của cô. Đó chính là giây phút thảm hoạ bắt đầu ập xuống gia đình cô.

Jennie không thể hiểu nổi tại sao năm đứa con thân yêu của cô bị thiêu cháy trong lửa mà không để lại xương, thịt hay bất cứ một dấu vết cháy đen nào khác. Cô đã tự mình tiến hành thí nghiệm đốt xương động vật bao gồm xương gà, khớp bò và xương lợn để xem cách mà ngọn lửa thiêu hủy chúng. Sau mỗi lần làm thí nghiệm, cái mà Jennie nhận lại được là đống xương vẫn còn hình thù nhưng đã bị cháy đen. Theo Jennie, những dấu vết còn lại của các thiết bị gia dụng được tìm thấy, dù bị cháy nhưng vẫn còn có thể nhận dạng. Còn theo một nhân viên ở bộ phận hỏa táng của nhà tang lễ, xương người vẫn còn có thể tồn tại sau khi thi thể người đó được thiêu trong vòng 2 tiếng đồng hồ, ở nhiệt độ 2000^{0}C. Trong khi đó, nhà của họ chỉ bị phá hủy hoàn toàn trong vòng 45 phút.

Hàng loạt những chi tiết kì lạ đã đưa vụ án tiến triển tới các minh chứng mới. Một người đàn ông sửa điện thoại cho biết, đường dây của họ đã bị cắt chứ không bị đốt cháy. Thêm nữa, theo nhà chức trách thì ngọn lửa xuất hiện là kết quả của việc đường dây điện bị lỗi. Tuy nhiên, nếu đúng là như vậy thì có thể giải thích như thế nào về việc đèn ở các phòng tầng dưới vẫn sáng như Jennie đã thấy đêm đó? Một nhân chứng tuyên bố ông có nhìn thấy một người đàn ông lảng vảng quanh hiện trường vụ cháy, tìm cách tháo gỡ động cơ ô tô. Đây có thể được coi là lí do mà chiếc xe tải của George không khởi động. Và đỉnh điểm của sự việc này là lần gia đình George ghé về thăm địa điểm gắn với những kí ức kinh hoàng này, đứa con của họ Sylvia đã nhặt được một vật thể bằng cao su, mà sự thật khủng khiếp đó lại chính là xác một quả bom napan "quả dứa" (napalm "pineapple bomb"), loại thường được sử dụng trong các cuộc chiến tranh.

Hành trình giải mã bí ẩn

Không tin năm đứa con mình bị chết cháy, hai thế hệ của gia đình Sodders đã dùng hàng trăm phương cách để giải mã những bí ẩn trong vụ hỏa hoạn.

Vào năm 1947, George và Jennie đã gửi một lá thư trình bày chi tiết vụ việc này tới Cục Điều tra Liên bang Mỹ (FBI) và sau đó, nhận được hồi âm từ ngài J. Edgar Hoover: "Dù rất muốn thụ lí vụ việc này, cơ quan của chúng tôi lại không có thẩm quyền điều tra". Nhân viên của Hoover cho biết họ sẽ có sự hỗ trợ điều tra nếu nhận được lời cho phép từ chính quyền địa phương, nhưng Sở Cảnh sát và Sở Chữa cháy Fayetteville đã từ chối lời đề nghị này. Kế đó, gia đình Sodders tìm gặp một thám tử tư có tên CC Tinsley. Vị thám tử này đã khám phá ra rằng nhân viên bán bảo hiểm đã từng đe dọa gia đình Sodders là một thành viên trong ban hội thẩm của các điều tra viên được cho là có liên quan tới vụ hỏa hoạn.

Vào tháng 8 năm 1949, gia đình Sodders quyết định "lật tung" hiện trường vụ cháy lên một lần nữa để điều tra lại. Nhưng sau đó, cơ quan điều tra tuyên bố rằng việc tìm kiếm của họ là "vô vọng" và tạm ngừng việc điều tra. Không nản lòng, George và Jennie đã dựng lên tấm bảng thông báo kể trên nằm bên tuyến đường 16 cùng với các tờ rơi, trong đó cho biết sẽ trao tặng số tiền lên tới 5.000USD cho ai cung cấp thông tin giúp họ tìm lại được con cái mình. Mức thưởng này sau đó tăng lên đến 10.000USD.

Vào năm 1968, hơn 20 năm sau vụ hỏa hoạn kinh hoàng, Jennie nhận được một phong bì chứa thư được gửi riêng cho cô. Phong bì đóng dấu bưu điện ở Kentucky nhưng không có địa chỉ người gửi. Trong phong bì có duy nhất bức ảnh một chàng trai tầm 20 tuổi. Mặt sau tấm ảnh có dòng chữ viết tay nắn nót "Louis Sodder. Tôi yêu anh trai Frankie. Ilil Boys. A90132 hoặc 35". Cô và người chồng George không thể phủ nhận sự giống nhau giữa chàng trai trong bức ảnh nhận được với Louis, cậu con trai chỉ mới 9 tuổi vào thời điểm xảy ra vụ cháy. Tất cả đều tương đồng một cách hoàn hảo - cả hai đều có mái tóc xoăn, mắt màu nâu sẫm, mũi thẳng, đến đường cong của lông mày cũng không hề khác nhau một chút nào. Tràn trề hy vọng, họ lại thuê một thám tử tư tới Kentucky để điều tra nhưng không hề nhận lại được bất cứ tin tức nào từ phía người này.

Đáp án còn bỏ ngỏ

George qua đời vào năm 1968. Còn Jennie, bà cho dựng một hàng rào khá kiên cố xung quanh căn nhà mình đang ở và dần thu hẹp bản thân với thế giới bên ngoài. Kể từ khi xảy ra vụ cháy, Jennie chỉ mặc đồ đen, được coi như là dấu hiệu cho sự tưởng niệm tới những đứa con mất tích của bà, và tiếp tục giữ nguyên thói quen này cho đến khi bà qua đời vào năm 1989. Con cái và những người cháu của George và Jennie tiếp tục thực hiện việc điều tra và đi theo những giả định của riêng họ là: Doanh nghiệp vận tải than của người cha George Sodders thời bấy giờ luôn phải chịu sức ép từ các thế lực mafia ở địa phương, rất có thể băng nhóm này đã tống tiền George hay cố chiêu mộ ông vào tổ chức nhưng ông từ chối, và để trả thù, chúng đã bắt cóc những đứa trẻ trong gia đình. Những đứa trẻ có thể đã bị bắt giữ bởi một kẻ mà họ biết rất rõ, kẻ đã đột nhập vào căn nhà thông qua cánh cửa trước, thông báo cho chúng về đám cháy và ngỏ ý muốn đưa chúng tới một nơi an toàn. Sau đêm đó, có thể chúng không còn sống sót. Hoặc ngược lại, nếu như trong suốt mấy thập kỉ đó, những đứa trẻ mất tích đang lưu lạc ở một nơi nào đó trên đất nước Mỹ, chúng không thể liên lạc với gia đình chỉ bởi vì "kẻ bắt cóc bí ẩn" kia đã đe doạ đến mạng sống của chính họ hoặc đến những người còn sống sót trong gia đình.

Đến hiện tại, đứa con ít tuổi nhất còn sống sót của nhà Sodders, là Sylvia cũng đã 69 tuổi. Người phụ nữ này chưa bao giờ tin rằng năm người anh chị em của mình đã thiệt mạng trong đám cháy năm xưa. Khi có thời gian rảnh, bà vẫn thường ghé thăm các trang web điều tra tội phạm và tham gia thảo luận cùng với những thành viên còn quan tâm đến bí ẩn xung quanh gia đình bà. Đêm xảy ra vụ việc, Sylvia chỉ mới 2 tuổi nhưng những kí ức của bà vẫn rõ mồn một, tưởng chừng như vụ cháy chỉ mới xảy ra ngày hôm qua. Bà không khi nào quên được hình ảnh người cha quá cố George với cánh tay chảy máu ròng ròng đứng giữa căn nhà đang bốc cháy dữ dội, cố hết sức mình để cứu những đứa con đang bị kẹt trong căn nhà, cùng những tiếng la hét thất thanh trong vô vọng.■

NHỮNG VỤ CHÁY BÍ ẨN TRÊN THẾ GIỚI

Những vụ cháy xung quanh bức tranh "Cậu bé khóc"

"Cậu bé khóc" (The Crying Boy) là một bức chân dung được vẽ bởi họa sĩ Bruno Amadio. Trong thập niên 80 của thế kỉ XX, bức tranh này đã được sao chép và bày bán tràn ngập khắp nơi trên thế giới, riêng tại Vương quốc Anh đã có thể bán được 50.000 bức. Lúc bấy giờ, đây là một trong những bức tranh được nhiều người Anh mua nhất.

Câu chuyện bí ẩn về lời nguyền của bức tranh "Cậu bé khóc" bắt đầu xuất hiện từ tháng 9/1985, khi tờ The Sun – trang tin tức nổi tiếng ở Anh đưa tin về hàng loạt các vụ cháy bí ẩn lan rộng tại Anh. Điều đặc biệt là những nơi xảy ra hỏa hoạn đều có treo bức "Cậu bé khóc" ở trong nhà.

Theo lời kể của các lính chữa cháy cùng các nạn nhân, trong tất cả các vụ cháy, mọi vật dụng trong nhà đều bị thiêu rụi, duy chỉ có các bản sao bức tranh "Cậu bé khóc" vẫn còn nguyên vẹn. Cô Dora Mann (Surrey, Anh) – một nhân chứng nổi tiếng, cho biết cô đã mua bức chân dung "Cậu bé khóc" về treo trong phòng tranh của mình. Tuy nhiên, 6 tháng sau, một vụ hỏa hoạn đã xảy ra. Thậm chí, cô và chị dâu cũng suýt thiệt mạng trong một vụ cháy đó. Tất cả mọi thứ đều chỉ còn là một đống đổ nát, thứ duy nhất còn sót lại nguyên vẹn là bức tranh "cậu bé khóc". Sau khi hàng loạt vụ hỏa hoạn xảy ra, những người sở hữu bức tranh đều hoang mang, lo sợ. Trước tình hình đó, hàng nghìn bản sao "Cậu bé khóc" bị tiêu hủy dưới sự giám sát của Cục Chữa cháy. Mặc dù vậy, nhiều bản sao khác của bức tranh vẫn còn tồn tại và tin tức về các vụ cháy vẫn tiếp tục xuất hiện. Những câu chuyện liên quan đến "Cậu bé khóc" càng được lan truyền rộng rãi và nhiều người cho rằng có một lời nguyền luôn đeo bám bức tranh đó.

Tuy nhiên, Steve Punt, một nhà văn và diễn viên hài người Anh đã đứng ra điều tra các lời nguyền của "Cậu bé khóc" trong một chương trình của đài phát thanh BBC. Trong chương trình, Punt nghiên cứu lịch sử của bức tranh, đồng thời cũng công bố các thí nghiệm được tiến hành lên các bản sao. Trong thí nghiệm, nhiều bản sao cũ của bức tranh đã được đem đốt và các nhà khoa học phát hiện phần lớn các bản in chỉ có viền khung tranh bị bắt lửa và cháy sém một góc còn bức tranh vẫn nguyên vẹn. Kết quả kiểm tra cho thấy nguyên nhân giúp "Cậu bé khóc" luôn "sống" trong mỗi vụ hỏa hoạn là nó được vẽ bằng chất liệu khó bắt lửa, không bị phá hủy bởi nhiệt và khói. Nhân viên chữa cháy Mick Riley cũng khẳng định nguyên nhân của các vụ hỏa hoạn thời gian đó phần lớn là do chập điện hoặc do vật dễ bắt lửa vô tình bị cháy. Không có bất kì lời nguyền bí ẩn hay câu chuyện ma quỷ nào ở đây.

Vụ cháy Meireki và lời nguyền Kimono

Vụ cháy lớn Meireki còn nổi tiếng với tên vụ cháy Furisode (tên của một bộ Kimono dành cho các cô gái độc thân trong các ngày lễ). một câu chuyện kỳ lạ và nổi tiếng vì vụ cháy thiêu rụi tới 3/4 kinh thành Edo (tên cũ của thủ đô Tokyo của Nhật ngày nay) mà nguyên nhân của nó bắt nguồn từ một bộ Kimono bí ẩn.

Đám cháy kéo dài trong 3 ngày, ước tính có tới 100 ngàn người đã bỏ mạng vì nó, 60 - 70% kinh thành bị thiêu rụi, san bằng 300 đền đài, 500 cung điện, 9.000 cửa hàng, 61 cây cầu. Trận cháy này thiệt hại lớn tới mức có thể so sánh với Đại thảm họa động đất Kantô 1923 và vụ ném bom nguyên tử của Mỹ năm 1945 lên 2 thành phố lớn của Nhật trong thế chiến thứ 2.

Đám cháy thế kỷ này gắn liền với bộ Kimono được cho là bị nguyền, trước đó đã khiến cho 3 thiếu nữ qua đời. Chủ nhân đầu tiên và cũng chính là người may nó là Okiku sống ở Ueno, cô mặc nó lần đầu trong lễ thưởng hoa ở một ngôi chùa, không may cô lại đem lòng yêu một tiểu tăng ở đó. Mối tình không nên bắt đầu này khiến cô nhớ nhung mà sinh tâm bệnh, rồi qua đời vào ngày 16 tháng 1 năm Minh Lịch đầu tiên. Mẹ cô sau đó bán nó lại cho một cửa hiệu Kimono ở Hongo. Chủ nhân tiếp theo của nó là Ohana, điều kỳ lạ đến rùng mình chính là cô cũng bị bệnh và qua đời một năm sau đó đúng cái ngày mà chủ nhân cũ đã mất, tức cũng vào ngày 16 tháng 1, là năm Minh Lịch thứ 2. Sự việc trùng hợp này không ai để ý thấy cho đến khi chủ nhân thứ 3 của nó là Otatsu, con gái chủ tiệm cầm đồ ở Azabu cũng qua đời vì đổ bệnh và cũng trùng ngày chết của 2 cố chủ trước (ngày 16 tháng 1 năm Minh Lịch thứ 3). Người ta xem nó như là điềm xấu cho chủ nhân mặc nó và sau đó một thầy tu quyết định đem tiêu huỷ bộ Kimono bị nguyền rủa này. Vị thầy tu vì muốn cứu những chủ nhân sẽ mặc nó sau này đã quyết định đốt cháy bộ Kimono, nhưng không ngờ rằng đó lại là hành động sai lầm khiến cho hàng trăm ngàn người mất mạng sau đó. Khi bộ Kimono đang bốc cháy dữ dội thì một cơn gió lớn bất ngờ xuất hiện và cuốn chiếc áo lên cao, do ngôi chùa làm bằng gỗ nên đã nhanh chóng bắt lửa và đám cháy vượt khỏi tầm kiểm soát. Ngọn lửa bùng lên dữ dội như gào thét và nuốt trọn tất cả trong cơn giận dữ. Kinh thành Edo bị nhấn chìm trong biển lửa trong phút chốc.

Nguyên nhân khiến cho những vụ cháy tại đây thường rất mãnh liệt và sức tàn phá nhanh khủng khiếp là do thói quen sinh hoạt và lối sống của người dân. Nhà cửa ở đây được xây bằng gỗ, với mật độ dân số cao khiến cho tốc độ cháy lan rất nhanh. Mặt khác, khí hậu lạnh giá vào mùa đông khiến cho thói quen sử dụng than và củi để sưởi ấm khiến nguy cơ cháy luôn rình rập. Và vụ cháy Meireki vẫn được người dân Tokyo nhắc lại cho tới tận ngày nay vì mức độ tàn phá của đám cháy quá lớn.

Edo hay Tokyo ngày nay.

Bí ẩn vụ án người đàn ông chết cháy trong phòng kín

Cách đây vài năm, Cảnh sát Mỹ nhận được tin báo của người dân về việc phát hiện người đàn ông 53 tuổi chết cháy trong phòng kín. Khi tới nơi, Cảnh sát phải phá cửa ngôi nhà mà nạn nhân thường làm việc một mình. Bên trong hiện trường, Cảnh sát phát hiện xác của nạn nhân bị cháy đen nằm giữa nhà, khoảng 70% cơ thể bị bỏng cấp độ một, hai và ba. Ngoài ra, họ còn phát hiện thấy giày bên trái của nạn nhân có một lỗ nhỏ bị cháy rất nặng và một vết trầy ở ngón cái tay phải. Điều kỳ lạ là trong phòng không có khói, không có dấu vết của lửa cũng như dấu hiệu bị chập điện nhưng lại có mùi lạ giống mùi cháy.

Có vẻ như đây là một vụ án trong phòng kín đầy bí ẩn mà chúng ta vẫn thường biết đến trong bộ truyện trinh thám. Ban đầu, Cảnh sát đưa ra giả thuyết, nạn nhân bị giết và đốt xác ở một nơi khác rồi bị di chuyển tới căn phòng này để tạo hiện trường giả. Nhưng sau đó, giả thuyết này bị bác bỏ bởi không có dấu vết cho thấy có xô xát, căn phòng bị khóa kín từ bên trong và không có lối vào hoặc ra nào khác.

Tuy nhiên, một bài báo đăng trên Tạp chí Pháp y và bệnh lý học Mỹ tháng 3/2017 đã góp phần giải mã cái chết bí ẩn của người đàn ông trong phòng kín này. Theo các chuyên gia pháp y, nạn nhân không bị giết mà bị sét đánh trúng dù đang ở trong phòng kín. Thủ phạm có thể là dầm thép trong tường vươn ra ngoài. Khi sét đánh trúng dầm thép, dòng điện chạy từ dưới lên trên tạo ra tia lửa điện. Nạn nhân bị sét đánh vào chân trái khi ở gần các đồ vật kim loại như giá cưa. Dòng điện chạy từ đó chạy qua tim đã giết chết nạn nhân rồi phóng ra ngoài qua ngón cái của bàn tay phải. Và kết quả khám nghiệm tử thi, không tìm thấy bỏ hóng trong phổi của ông, đặc trưng của người chết do ngạt khói, nồng độ khí carbon monoxit (CO) trong máu của nạn nhân cũng ở mức thấp, chỉ 3,9% cũng củng cố cho giả thuyết này.

Hiện tượng tự bốc cháy tại làng Sicily, nước Ý

Hơn 10 năm qua, cư dân sống tại ngôi làng Sicily thuộc Caronia, Italia đã hết sức lo lắng, hoảng sợ khi phải đối mặt với hàng trăm vụ hỏa hoạn không rõ nguyên nhân liên tiếp xảy ra. Điển hình là các vụ tự bốc cháy của đệm, giường, xe hơi

và các thiết bị như tủ lạnh, điện thoại di động mặc dù chúng đã được tắt nguồn. Những sự việc này đã thu hút sự chú ý của các nhà địa chất, vật lý và các nhà nghiên cứu núi lửa trong nhiều năm qua. Tuy nhiên cho đến nay vẫn chưa ai có thể đưa ra một lời giải thích khoa học, chính xác.

Sự việc bắt đầu xảy ra vào tháng Giêng năm 2004 khi hàng loạt thiết bị bao gồm xoong nồi và máy hút bụi ở vài ngôi nhà trong làng bắt đầu bị lửa thiêu. Quà cưới, đồ nội thất, thậm chí cả một đường ống nước cũng bị lửa hỏi thăm. Ban đầu người ta cho rằng nguyên nhân là các vụ chập điện và công ty điện lực địa phương đã cố gắng cắt đứt nguồn cấp năng lượng đến ngôi làng, nhưng tình hình vẫn không được cải thiện. Dân làng đã được sơ tán. Chính quyền mở một cuộc điều tra nhưng các chuyên gia, nhà chức trách đã không đưa ra được kết luận cuối cùng. Ngay cả khi có sự xuất hiện của các nhà nghiên cứu núi lửa từ Viện Vật lý Địa cầu và một đội ngũ các chuyên gia đến từ Hải quân Ý thì sự việc cũng không được giải quyết. Điều này đã làm cho dân làng thực sự sợ hãi, thậm chí một vài người còn gọi điện thoại cho linh mục để tiến hành các thủ tục trừ tà. Vài tháng sau đó mọi việc yên bình trở lại, dân làng dần trở về nhà. Các vụ cháy không rõ nguyên nhân vẫn xảy ra thường xuyên, tuy nhiên những người dân làng đã dần học được cách sống chung với chúng.

Năm 2007, một tờ báo của Italia đã công bố một bản báo cáo tạm thời bị rò rỉ từ Cục Bảo vệ dân sự, kết luận rằng lời giải thích hợp lý duy nhất cho những hiện tượng lạ này là các đám cháy được tạo ra bởi một điện từ trường có năng lượng rất lớn nằm trong khoảng từ 12 – 15GW, một sức mạnh mà thời điểm đó con người chưa tạo ra được. Một năm sau đó, người ta không tiến hành điều tra thêm về vụ việc này, và họ chỉ kết luận rằng các hiện tượng này là do một bức xạ điện từ bí ẩn nào đó gây ra. Và cho tới bây giờ, câu trả lời cho những hiện tượng trên vẫn là một bí mật chưa thể giải đáp.

TRANG HUYỀN

(Sưu tầm và tổng hợp)

NHỮNG VỤ CHÁY LỚN NHẤT THẾ GIỚI NĂM 2017

Cháy chung cư 24 tầng ở London

Vụ cháy xảy ra vào rạng sáng ngày 14/6/2017, tại tòa nhà Grenfell ở Lancaster, London. Đây là tòa nhà dân cư được xây dựng vào thập niên 1970. Các nhân chứng cho biết, ngọn lửa bắt đầu bùng lên từ khoảng tầng 2 hoặc tầng 4 của tòa nhà và chỉ trong vòng 15 phút đã bao trùm toàn bộ tòa nhà 24 tầng. Tính đến cuối ngày 14/6/2017, số người thiệt mạng trong vụ hỏa hoạn chung cư Grenfell đã tăng lên 12 người. Ngoài ra, hơn 74 người bị thương được điều trị trong các bệnh viện, trong đó 18 người trong tình trạng nguy kịch. Các lính chữa cháy kỳ cựu cho biết gần 30 năm qua, tại London chưa hề có vụ hỏa hoạn nào giống như vậy. Các chuyên gia kiến trúc cho rằng, đám cháy ở Grenfell lan nhanh bất thường có thể là do vật liệu chống nước phủ ngoài tòa nhà.

Cháy rừng ở Bồ Đào Nha

Đêm 17-18/6/2017, một loạt các vụ cháy rừng đã bùng phát ở miền trung Bồ Đào Nha. Trong hai ngày này, số vụ cháy ghi nhận được là 156 vụ. Các đám cháy bắt đầu tại khu tự quản Pedrogao Grande và sau đó lan rộng đáng kể. Trước đó, một đợt nóng dữ dội đã diễn ra, nhiều vùng Bồ Đào Nha trải qua nền nhiệt độ trên 40°C. Những cơn dông khô trước đó cũng có thể là nguyên nhân dẫn đến các đám cháy rừng liên tiếp như vậy.

Theo thống kê, có ít nhất 61 người đã thiệt mạng, đây là thiệt hại lớn nhất về người do cháy rừng trong lịch sử Bồ Đào Nha. Hơn 54 người bị thương (trong đó có 8 nhân viên chữa cháy), 2 nhân viên chữa cháy khác cũng bị báo cáo mất tích. Sự thương vong lớn nhất diễn ra trên một con đường nông thôn ở Pedrogao Grande, nơi có 47 người chết khi một đám cháy rừng tràn qua khu vực này; 11 người khác đã chết ở Nodeirinho, gần đường cao tốc IC8; hàng chục cộng đồng nhỏ bị ảnh hưởng nghiêm trọng.Thủ tướng Antonio Costa của Bồ Đào Nha gọi thảm hoạ này là "bi kịch lớn nhất trong những năm gần đây về cháy rừng". Hơn 1700 lính chữa cháy đã được triển khai để thực hiện nhiệm vụ. Pháp và Tây Ban Nha đã điều 5 máy bay chữa cháy rừng. Ngày 18/6/2017, Liên minh Châu Âu phải triển khai các nỗ lực cứu trợ quốc tế.

Cháy xưởng sản xuất bánh kẹo ở Hoài Đức, Việt Nam

Khoảng 10 giờ 30 phút ngày 29/7/2017, một vụ cháy đã xảy ra tại xưởng sản xuất bánh kẹo nằm ven quốc lộ 32 đoạn thuộc xã Đức Thượng, huyện Hoài Đức, Hà Nội, Việt Nam. Do chất cháy bên trong nhà xưởng bao gồm nhiều hộp xốp, các tông nên chỉ trong thời gian ngắn ngọn lửa đã bao trùm toàn bộ nhà xưởng. Ngoài ra, với đặc điểm kiến trúc nhà ống, khung thép mái tôn, không có cửa thoát hiểm, nên khi các cấu kiện sụp đổ dưới tác động nhiệt của đám cháy đã chặn mất đường thoát của các công nhân phía bên trong. Đám cháy đã khiến 8 người tử vong và nhiều người bị thương. Đây là vụ cháy gây ra thiệt hại lớn về người, để lại nhiều bài học về công tác PCCC. Nguyên nhân của vụ cháy được xác định do hàn xì trong quá trình sửa chữa, cải tạo xưởng.

Cháy lớn nhấn chìm 40 tầng tháp Dubai trong biển lửa

Vào khoảng 1 giờ (theo giờ địa phương) ngày 4/8/2017, một vụ cháy lớn đã xảy ra tại một trong những tòa nhà chung cư cao nhất Dubai. Một phía của hơn 40 tầng của tòa nhà 86 tầng Torch Tower bốc cháy dữ dội. Vào khoảng 3 giờ 30 phút, cơ quan Phòng vệ dân sự Dubai thông báo các lính chữa cháy đã kiểm soát được ngọn lửa và không có báo cáo nào về thương vong. Đây là lần thứ 2 trong 2 năm tòa tháp cao hơn 335m này phát cháy. Tòa tháp nằm trong khu vực Marina nổi tiếng này từng gặp hỏa hoạn vào tháng 2/2015 nhưng khi đó cũng không có thương vong nghiêm trọng nào được ghi nhận.

Cháy kinh hoàng tại chợ Nga

Đài RT (Nga) đưa tin chiều ngày 8/10/2017 (theo giờ địa phương), một vụ cháy đã xảy ra tại một khu chợ bán vật liệu xây dựng nổi tiếng có tên Sindika nằm ở Tây Bắc ngoại ô Thủ đô Mátxcơva. Được biết Chợ Sindika nằm trên một khu đất có diện tích 130.000m^2 với hơn 1200 cửa hàng.

Các cột khói đen kịt được thấy bốc lên từ hiện trường vụ cháy. Vụ cháy đã thiêu đốt một khu vực rộng khoảng 55000m^2 của khu Chợ Sindika. Đám cháy kéo dài tới tận tối cùng ngày. Các cơ quan của Bộ Tình trạng các tình huống khẩn cấp Nga thông báo khoảng 3000 người đã được sơ tán khỏi hiện trường. Ít nhất 1 người bị thương trong vụ hỏa hoạn và đã được đưa tới bệnh viện.Các nhân chứng cho biết họ nghe tiếng nổ lớn trong vụ hỏa hoạn. Theo hãng thông tấn TASS, một số xe hơi ở tầng hầm của khu chợ đã phát nổ. Một khu vực rộng lớn ở Tây Bắc Mátxcơva đã bị ảnh hưởng sau vụ hỏa hoạn. Khói đen ngợp trời bao phủ nhiều tòa chung cư gần hiện trường. Ba trực thăng đã được triển khai tới hiện trường để phun khoảng 230 tấn nước dập tắt đám cháy. Các nhân viên cũng được điều động tham gia công tác cứu hộ. Hiện nguyên nhân vụ hỏa hoạn đang được nhà chức trách Nga điều tra.

Cháy hơn 1000m^2 Công ty sản xuất phim cách nhiệt ở Đài Loan

Vào lúc 2 giờ sáng ngày 14/12/2017, một vụ cháy xảy ra tại Đài Loan khiến 6 người thiệt mạng, 5 người bị thương. Đám cháy xảy ra tại một tòa nhà 2 tầng với công năng là nhà ở của công nhân thuộc Công ty Chuyên sản xuất tấm phim cách nhiệt Tịch Ca. Điểm phát sinh cháy bùng lên từ tầng 2, nơi có 11 người Việt sinh sống. Ngọn lửa nhanh chóng lan sang kho chứa đồ nhựa và giấy cách nhiệt. Nhận được tin báo, cơ quan PCCC Đài Loan đã điều 43 xe chữa cháy các loại và 107 lính chữa cháy tới hiện trường. Đến 6 giờ sáng cùng ngày, ngọn lửa đã được dập tắt. Khu vực bị cháy có tổng diện tích 1.000m^2. 6 người công nhân thiệt mạng trong vụ cháy được xác định là người Việt Nam.

Cháy lớn nhất tại Hàn Quốc trong 10 năm qua

Ngày 21/12/2017, tại Hàn Quốc đã xảy ra một vụ cháy tại tầng 8 của trung tâm thể hình tại thành phố Jecheon. Theo các trang tin tức lớn của Hàn Quốc, ít nhất 50 trường hợp thương vong đã được xác định rõ danh tính. Chính quyền thành phố Jecheon cho biết, ngọn lửa bốc lên từ một chiếc xe trong tầng hầm của tòa nhà. Theo thống kê hiện tại, có 29 người tử vong và 29 người khác bị thương nặng vì ngạt khói. Gần 50 chiếc xe chữa cháy và 60 lính chữa cháy cùng 2 chiếc trực thăng được Chính phủ Hàn Quốc điều động kịp thời đến hiện trường. Dù ngọn lửa đã được dập tắt một phần nhưng công tác cứu hộ gặp rất nhiều khó khăn, vì khói đen dày đặc và khí ga nồng nặc lan ra khắp tòa nhà. Theo các nhà chức trách, con số thương vong sẽ còn tăng lên trong quá trình tìm kiếm. Có thể nói, đây là vụ cháy lớn nhất tại Hàn Quốc trong 10 năm trở lại đây, sau vụ hỏa hoạn tại nhà kho Thành phố Icheon khiến 40 người thiệt mạng. Vụ cháy nghiêm trọng đến mức khiến Ban Tổ chức Đại hội Thể thao thế giới (Olympic mùa Đông 2018), được diễn ra tại Pyeongchang phải hoãn lại sự kiện rước đuốc qua Jecheon ngày 22/12/2017.

MAI LAN
(Sưu tầm và tổng hợp)

PHONG TỤC THỜ CHÓ ĐÁ CỦA NGƯỜI VIỆT

Trong phong tục, tín ngưỡng dân gian việc thờ cúng giữ một vai trò quan trọng trong đời sống tâm linh của người dân. Trong các tín ngưỡng dân gian ấy, phải kể đến tín ngưỡng thờ động vật, mà cụ thể là tục thờ chó đá. Trong tâm thức của người Việt, những con chó bình thường thì chỉ coi giữ được phần dương, còn muốn canh giữ phần âm thì phải "nuôi" chó đá.

Chó đá canh trước Phủ Quận công Nguyễn Ngọc Trì, Hát Môn, Phúc Thọ, Hà Nội. Ảnh: Internet

Chó đá ở làng Địch Vĩ (Phương Đình, Đan Phượng) được đặt trên bệ thờ lớn ở cạnh đình. Ảnh: Internet

Từ xưa, những gia đình giàu có thường đặt chó đá trước cửa để canh giữ nhà và thể hiện sự quyền uy, phú quý của gia chủ, thuật phong thủy chôn chó đá để thay đổi dương cơ, âm phần, tránh được những hiểm họa do thế đất xấu gây ra. Trong khi dân gian quan niệm chôn chó đá để xua đuổi tà ma. Có thể thấy rằng, tín ngưỡng thờ chó đá đã có từ rất lâu và cho đến nay vẫn còn được gìn giữ trong văn hóa của người Việt. Rất khó để chứng minh sự linh ứng của tín ngưỡng này, nhưng cùng với niềm tin, con người sẽ thoải mái, an tâm và cảm thấy cuộc sống tốt đẹp hơn. Và đây cũng chính là giá trị đích thực của tín ngưỡng thờ chó đá trong tâm thức người Việt.

Trong quan niệm của người Việt xưa, chó là con vật trung thành và mang lại nhiều may mắn. Tục thờ chó được biểu hiện dưới nhiều hình thức. Người Việt thường chôn chó đá trước cổng như một linh vật với ý nghĩa cầu phúc, trừ tà hoặc đặt chó đá trên bệ thờ và coi như một bậc thần linh. Chó đá trong nhà thường nhỏ, mang dáng vẻ hiền lành, không to lớn như chó đá ở đình, đền, phủ. Trong khi nhiều công sở, di tích đền chùa sử dụng linh vật ngoại lai như sư tử, voi để gác cửa thì ở nhiều địa phương người dân vẫn giữ tục chôn chó đá trước cửa, thậm chí thờ và kính cẩn gọi là cụ Thạch, Thần cẩu, quan lớn Hoàng Thạch.

Thôn Thượng, xã Viên Nội, huyện Ứng Hòa, TP Hà Nội, nằm sát con đường lớn trải nhựa, ngay lối vào làng đã thấy cặp chó đá sừng sững hai bên, hướng nhìn thẳng ra đường. Nhìn cặp chó đá rất oai phong và hùng dũng khiến dân làng và khách thập phương tin vào sự linh thiêng và câu chuyện về những tên trộm, toán cướp có ý định vào làng "làm một mẻ" khi nhìn thấy hai "ông khuyển" trong đêm tối mà giật mình kinh hãi từ bỏ ý định ra về. Theo lời cụ từ chuyên hương khói đình làng Thượng cho hay: "Tôi được các cụ kể lại bởi cặp chó đá trấn giữ đầu làng có từ rất lâu rồi, khoảng trên 300 năm. Chúng được các cụ chọn xem ngày tốt và tạc bằng đá xanh nguyên khối với những đường nét hoa văn rất cầu kỳ và công phu từ những phần nhỏ nhất như: đuôi, tai, mắt... Cặp chó đá có chiều cao gần 1m, khối lượng mỗi con nặng khoảng 3 tạ do một người trong làng cung tiến mang tận từ Thanh Hóa ra. Theo thời gian và mưa nắng bào mòn, cặp chó đá đã phần nào bị hư hại và những nét văn hoa chỉ còn lại mờ mờ. Từ lâu, dân làng tôi đã coi đây như một linh vật có giá trị văn hóa độc đáo của làng, như một phần không thể thiếu trong đời sống sinh hoạt. Có người am hiểu về văn hóa cho rằng, những đường nét khắc trên cặp chó đá này thuộc kiến trúc, điêu khắc từ thời Lê".

Sự thật không phải ngẫu nhiên dân làng chuyển cặp chó đá ra đầu làng mà liên quan đến một sự kiện. Vào khoảng năm 1946, Chính phủ cách mạng lâm thời có sơ tán một kho hàng bí mật về cất giữ tại làng. Không biết bằng cách nào một toán trộm biết có hàng gì đó quý hiếm đang cất giữ trong làng đã lên kế hoạch cướp kho. Ngày chúng kéo ô tô về làng với đầy đủ trang bị vũ khí, trong khi đó lực lượng bảo vệ kho vừa yếu, lại thiếu nên đã đánh kẻng báo cho cả làng cùng bảo vệ kho. Tiếng kẻng vang lên, dân làng nhanh chóng cầm vũ khí, quốc xẻng bao vây toán cướp hòng không cho chúng chạy thoát. Một lực lượng khác được huy động khiêng cặp chó đá đặt trước và sau ô tô bọn chúng và bố trí nhiều chướng ngại vật khác nhằm cản lối. Đánh đuổi bọn cướp thành công, dân làng họp bàn và thống nhất rằng, vị trí cổng làng cần phải có vật gì trấn giữ nên quyết định đặt cặp chó đá yên vị từ đó đến nay. Ngày nay, nhiều cao niên trong làng vẫn nhớ ngày giặc Pháp kéo về càn quét, đốt phá làng, có một tên lính Pháp nhìn thấy cặp chó đá do sợ hãi đã giương súng bắn vào phần đầu con bên trái dẫn đến bị biến dạng. Cặp chó đá được người cung tiến đặt ngay tại cổng đình làng, nằm ở ngoài đê. Sau này khi đình được chuyển vào trong làng cho tiện việc trông nom và hương khói, cặp chó đá vì thế cũng được chuyển vào theo. Qua thời gian, dân làng quyết định không đặt cặp chó đá ở cổng đình nữa mà đặt ở ngay đầu làng với mong muốn chúng sẽ trấn giữ, bảo vệ dân làng và ước vọng về sự yên bình và thịnh vượng.

Phủ thờ Quận công Nguyễn Ngọc Trì ở làng Hát Môn, xã Hát Môn, Phúc Thọ, Hà Nội có 4 con chó đá, 2 con nghê đá, toàn bộ bằng đá xanh nguyên phiến. 4 con chó đá đặt trước và sau phủ gọi là thạch cẩu, hai chân trước đứng, chân sau như sắp nhổm lên sủa. Trước tượng chó đá có bát hương để thờ. Ông Nguyễn Ngọc Toàn, con cháu họ Nguyễn Ngọc, cũng là người trông coi không biết những con chó đá này có từ bao giờ, chỉ biết thạch cẩu ngồi đây có ý nghĩa để canh gác cho phủ, giống như những con chó bình thường khác canh nhà cho người dân. "Chó đá có từ khi dựng phủ này vào thế kỷ 18, dòng họ Nguyễn Ngọc bao đời nay đều thờ cúng cẩn thận", ông Toàn cho hay.

Dân làng Địch Vĩ, xã Phương Đình, Đan Phượng, Hà Nội thờ chó đá như một vị thần và gọi là "quan lớn Hoàng Thạch". Con chó đá cao 1,4m, đầu hướng về phía núi Ba Vì, dưới chân còn có một đàn chó nhỏ. Quan lớn Hoàng Thạch ngự ở giữa làng, bên cạnh đình và chùa Địch Vĩ. Trước đây, người dân thờ chó đá ở mô đất thấp. Sau này, họ xây bệ thờ và rước ngài lên, không xây cổng, tường bao quanh để ngày lễ, đầu tháng, ai cũng có thể thắp hương cầu bình yên, may mắn. Những người cao tuổi nhất trong làng cũng không biết con chó ở đó từ bao giờ. Chỉ biết trong tâm thức của người Địch Vĩ bao đời, con chó đá này chính là vị thần che chở, mang đến bình yên cho cả làng. Có tiếng chó sủa thì ma quỷ không dám bén mảng tới nhà. Nuôi chó cũng chính là để đánh động cho người làng biết mỗi khi có giặc giã, trộm cướp. Chó đá đặt trong đình làng Phù Trung, Thượng Mỗ, Đan Phượng, Hà Nội lại được người dân gọi là thần cẩu hay hoàng thạch cẩu. Chó đá được đặt lên bệ thờ ở bên phải, vừa để trông coi đình, vừa được thờ cúng như một vị thần. Làng Phù Trung hình thành từ vài trăm năm nay, con chó đá trước được thờ ở gò đất đầu làng. Sau này gò bị phá, các cụ cao niên rước chó đá về đặt trong đình. Mỗi khi làng có việc, các chủ tế xướng tên vị thành hoàng làng rồi sau đó là xướng đến thần cẩu. Nhiều đời nay, vị thần cẩu này cùng với các vị thành hoàng làng được dân thờ cúng cẩn thận, không dám lơ là.

Hình thức thờ chó đá khá phổ biến ở nông thôn, các vùng quanh Hà Nội như: Hà Tây (cũ), Bắc Ninh, Bắc Giang, Hưng Yên... Sau năm 1954, ở mé Nam ngã tư Trung Hiền (phố Đại La tiếp giáp với Minh Khai, Hà Nội ngày nay) có con chó đá khá lớn trấn giữ nên nơi đây còn được gọi là cửa ô Chó Đá. Qua thời gian, chó đá không còn và tên cửa ô này chỉ tồn tại trong tâm trí rất ít người sống gần đó. Ở mỗi vùng, hình thức thờ chó đá cũng khác nhau. Người Tày, Nùng một số nơi ở Lạng Sơn có tục chọn ngày tốt để đặt con chó đá trước cửa trông nhà và trừ tà ma. Với người Dao, hình ảnh con chó được biểu hiện trên trang phục. Người Pa Cô trong tộc người Cơ Tu còn kiêng giết thịt, coi con chó như vật tổ truyền. Ngày nay, người Việt một số nơi không chôn chó đá ở trước cửa nhưng vẫn mua chó gốm về để bày trong nhà, vừa xua đuổi tà ma, vừa làm vật trang trí.

Nhiều tài liệu lịch sử cũng ghi chép việc thờ cúng chó đá. Cuốn Lịch triều Hiến chương loại chí, Phan Huy Chú viết "Nghi môn ở điện Lam Kinh có hai con chó đá rất thiêng" ở phần Dư địa chí ghi chép về trấn Thanh Hoa. Trong cuốn Việt Nam Văn hóa sử cương, học giả Đào Duy Anh từng nhắc: "Xưa kia, cửa ngõ thường không làm đúng chính giữa nhà và sân để cho người ngoài đừng nhìn thẳng vào trung tâm nhà. Người ta cũng thường kiêng không để cho có con đường đâm thẳng vào nhà, hay là có đền chùa ở trước nhà. Nếu bất đắc dĩ không tránh được những điều kỵ ấy thì người ta chôn ở trước nhà một con chó đá hay là treo một cái gương ở trên cửa chính để yểm tà khí". Giáo sư Ngô Đức Thịnh - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và bảo tồn văn hoá tín ngưỡng Việt Nam, Ủy viên Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia, cho biết tục thờ chó đá đã có từ lâu. Thời Vua Lý Công Uẩn đã cho dân lập đền thờ Cẩu Nhi ở hồ Trúc Bạch, Tây Hồ, Hà Nội là phong tục đẹp trong tín ngưỡng của người Việt, nên được gìn giữ và mở rộng. Chó canh cửa là điều hợp với thực tế cuộc sống, cũng là biểu tượng của điềm lành. Người xưa quan niệm chó đến nhà là tốt nên nhiều nơi thờ cúng không chỉ trước đây mà còn ở giai đoạn cận, hiện đại.

Một mùa Xuân nữa đang về, trong cái không khí bàng làng của mưa bụi, của nhộn nhịp ngày Xuân từ nơi đình làng đến nơi phố thị, hình ảnh những chú chó đá vẫn luôn còn đó, ngộ nghĩnh đáng yêu hay oai phong, trầm mặc, vẫn luôn song hành với tâm thức của mỗi người dân đất Việt lưu giữ cái phong vị, cổ truyền trong bản sắc Việt Nam./.

HẢI PHONG
(Sưu tầm và tổng hợp)

NĂM TUẤT NÓI CHUYỆN CHÓ

Những chú chó nổi tiếng thế giới

Chú chó khoa học Laika (Nga)

Laika là một con chó của Nga (sinh khoảng năm 1954 - mất ngày 3/11/1957), thuộc giống cái, có sức khỏe cực tốt. Đây là sinh vật đầu tiên được đưa lên vũ trụ, bay vòng quanh trái đất và cũng là động vật đầu tiên hy sinh trên quỹ đạo.

Laika đã trải qua khóa huấn luyện khắc nghiệt với hai chú chó khác và đã được chọn đưa lên tàu Sputnik 2 bay lên quỹ

đạo vào ngày 3/11/1957. Con tàu Sputnik 2 đã không được thiết kế cơ cấu chống cháy và hạ cánh để thu hồi về trái đất, vì thế Laika đã được dự tính trước sẽ chết trên chuyến bay. Laika qua đời vài giờ sau khi tàu vũ trụ rời bệ phóng. Tuy nhiên, nhờ thử nghiệm này đã chứng minh là con người có thể tồn tại được trên quỹ đạo và chịu đựng được tình trạng không trọng lượng. Nó đã mở đường cho những chuyến bay của con người vào không gian sau này.

Cái chết của Laika đã mở đường cho sự sống trên vũ trụ của "cặp vợ chồng" chó Belka và Strelka. Chó đực Strelka và chó cái Belka được cơ quan hàng không vũ trụ Liên Xô phóng lên không gian ngày 19/8/1960 bởi tên lửa đẩy R-7 mang vệ tinh Sputnik 5. Ngày 20/8/1960, Sputnik-5 hạ cánh nhẹ nhàng bằng dù trên thảo nguyên gần Baikonur (Kazakhstan). Cả Strelka và Belka đều khỏe mạnh, an toàn, cũng nổi tiếng không kém vì Laika khi được quay phim tài liệu, phim hoạt hình, lên tem, giao lưu với học sinh… Vài tháng sau đó, Belka và Strelka đã sinh được 6 con chó con khỏe mạnh. Lãnh tụ Liên Xô Nikita Sergeyevich Khrushchyov đã chọn một con đẹp nhất là Pushinka gửi tặng Caroline Kennedy, con gái của Tổng thống Mỹ John F. Kennedy.

Vào ngày 11/04/2008, một tượng đài tưởng niệm Laika đã được khánh thành tại Viện Y học quân sự ở Thủ đô Moscow, nơi đã chuẩn bị cho chuyến bay của Laika. Tượng đài mô phỏng Laika đứng trên một bệ phóng tên lửa.

Chú chó nghệ sĩ Uggie (Mỹ)

Uggie thuộc nòi Jack Russell, từng tham gia rất nhiều bộ phim như *What's up scarlett*, *Wassup rockers* (2005), *Mr. Fix It* (2006)… nhưng được yêu mến và nổi tiếng qua phim *The artist* (đoạt 5 giải Oscar lần thứ 84, cũng như giải BAFTA, César, Cannes).

Trước khi nổi tiếng, Uggie đã trải qua hai đời chủ, phải sống những tháng ngày buồn tủi trong trại trú ẩn dành cho động vật. Sau đó, Uggie được Omar Von Muller cứu thoát, rồi nổi lên như một ngôi sao trong những chú chó tại trại huấn luyện ở Los Angeles vì đáng yêu và khả năng diễn xuất. Uggie có năng khiếu điện ảnh bẩm sinh nên ở phần thử vai các phim vừa nêu, đã làm tốt những trò như: giả chết, trượt ván, buồn, diễn xiếc. Sự dễ thương và thông minh đã giúp Uggie chinh phục nhà làm phim. Với sự thể hiện xuất sắc trong bộ phim The artist, Uggie đã được trao giải Palm Dog tại Liên hoan phim Cannes 2011 và giải Vòng cổ vàng (Golden Collar – dành cho những chú chó xuất sắc nhất trong phim) được trao lần đầu vào năm 2011 ở Los Angeles. Ngày 25/6/2012, chú chó Uggie đã được lưu dấu chân trước nhà hát Grauman nổi tiếng ở Hollywood. Đây là lần đầu tiên có một "diễn viên bốn chân" nhận được vinh dự này. Tháng 10/2012, Uggie đã "ra mắt" cuốn tự truyện đặc biệt với tên gọi *Uggie: My Story* với sự trợ giúp của nhà văn Anh Wendy Holden. Đông đảo người hâm mộ đã xếp hàng hàng giờ để được gặp Uggie "ký" tặng sách. Vào tháng 8/2015, Uggie đã qua đời ở tuổi 13 ở nhà riêng tại Los Angeles, Mỹ.

Được biết, trước Uggie, chú chó mang tên Rin Tin Tin (Rinty) sống thập niên 1920 nổi tiếng không kém gì, khi đã cứu sống hãng Warner Bros bằng nhiều bộ phim ăn khách. Rin Tin Tin vinh dự là con thú đầu tiên được gắn ngôi sao trên Đại lộ Danh vọng Hollywood.

Chú chó quốc dân Hachiko (Nhật Bản)

Hachiko (tên thân mật là Hachi) là một chú chó giống Akita sinh ngày 10/11/1923 tại TP Odate, tỉnh Akita và chết ngày 8/3/1935 tại quận Shibuya, Thủ đô Tokyo, Nhật Bản. Hachiko nổi tiếng khắp Nhật Bản và truyền đi toàn thế giới do trung thành với chủ ngay cả sau khi người chủ đã chết nhiều năm.

Năm 1924, Giáo sư Hidesaburo Ueno thuộc Khoa Nông nghiệp Trường Đại học Tokyo đã mua Hachi. Mỗi buổi sáng, Hachiko theo tiễn chủ tới tận nhà ga Shibuya nơi ông chủ đi tới nơi làm việc và chờ đón ông tại đó đến khi ông trở về vào cuối ngày. Cho đến một ngày định mệnh vào tháng 5/1925, khi Ueno bị nhồi máu đột ngột và chết ngay tại nơi làm việc. Những ngày sau đó, Hachi vẫn tới nhà ga để chờ đón ông chủ. Tổng cộng, Hachi đã chờ chủ mình mất 9 năm 9 tháng và 15 ngày cho đến khi qua đời. Xác Hachiko đã được nhồi bông và bảo quản tại Bảo tàng quốc gia về Thiên nhiên và Khoa học Nhật Bản thuộc quận Ueno, Tokyo.

Pho tượng đồng Hachiko đầu tiên - tác phẩm của nhà điêu khắc nổi tiếng Nhật Bản Ando Teru - được dựng vào tháng 4/1934 tại nhà ga ở Shibuya nhưng sau đó bị dỡ đi vì lý do chiến tranh. Tháng 8/1948, pho tượng thay thế mới ra mắt và đặt ở vị trí cũ, lần này do nhà điêu khắc Ando Takeshi (con trai của Ando Teru) thực hiện. Ngày nay, pho tượng này đặt ở cửa Bắc ga Shibuya, người dân quen gọi là "cửa Hachiko" - một trong năm cửa chính của nhà ga.

Năm 1994, Đài Phát thanh CBN Nhật Bản đã cho phát một bản ghi âm cũ tiếng sủa của Hachiko. Năm 2004, Hachiko trở thành nhân vật trong một cuốn truyện ăn khách dành cho thiếu nhi tại Nhật Bản. Năm 2009, hãng Stage 6 của Mỹ đã sản xuất một bộ phim phỏng theo phim về Hachiko của Nhật Bản năm 1987, mang tên *Hachi: A Dog's Tale./.*

TRẦN THÁI HỌC

(Sưu tầm và tổng hợp)

Phong tục Tết của người Sán Chỉ

Thầy mo viết sớ chuẩn bị làm lễ xua đuổi ma quỷ, vận hạn năm cũ để cầu mong đón một năm mới ấm no, mùa màng bội thu.
Ảnh: TL

Năm nào cũng vậy, đồng bào Sán Chỉ ở vùng cao huyện Bảo Lạc thuộc tỉnh Cao Bằng lại đón Xuân theo tập tục truyền thống tổ tiên từ nhiều đời nay. Bắt đầu từ 25 tháng Chạp, khắp làng trên, xóm dưới, đồng bào dân tộc bắt tay vào mổ lợn, gà, làm bánh chưng...

Dân tộc Sán Chỉ sống rải rác ở các tỉnh vùng Đông Bắc Việt Nam bao gồm các tỉnh Cao Bằng, Lạng Sơn, Quảng Ninh, Tuyên Quang, Thái Nguyên. Vốn là cư dân nông nghiệp, lại sống định canh, định cư theo từng bản làng và có tổ chức khá chặt chẽ nên dân tộc Sán Chỉ có tính cộng đồng cao. Đặc biệt, cộng đồng người Sán Chỉ ở xã Nam Cao, huyện Bảo Lâm, tỉnh Cao Bằng đến nay còn giữ gìn, bảo tồn được nhiều nét văn hóa truyền thống của dân tộc mình về công trình kiến trúc nhà ở, trang phục, ẩm thực, lễ hội và kho tàng dân ca, dân vũ... phong phú, độc đáo, mang đậm bản sắc dân tộc. Và Tết Nguyên đán được người Sán Chỉ coi trọng nhất trong năm, là dịp mọi người nghỉ ngơi, chuẩn bị cho một vụ mùa mới.

Những ngày cuối năm, mọi người đều tất bật với công việc chuẩn bị đón Tết. Người Sán Chỉ chuẩn bị đón tết khá công phu. Bắt đầu từ 25 tháng Chạp, nhà nào cũng cử người đi lên rừng hái lá về gói bánh chưng, bánh chưng phải gói vuông, đẹp thì mới được bày lên bàn thờ tổ tiên, bánh không chỉ để ăn trong những ngày Tết mà còn làm quà đi Lễ, Tết họ hàng nội ngoại. Một loại bánh nữa được ưa chuộng là bánh gai, bánh làm bằng bột gạo nếp trộn với lá gai và mật mía rồi cho vào cối giã nhuyễn, gói bằng lá chuối khô, bên trong là nhân đỗ xanh sau đó cho vào chõ xôi tới chín, bó 5 chiếc thành một cầu bánh để lên bàn thờ thắp hương, số còn lại để ăn dần trong những ngày Tết. Cùng với các loại bánh làm bằng gạo nếp, người Sán Chỉ còn làm bún, món ăn phổ biến trong các dịp lễ, Tết. Người Sán Chỉ có một điều đặc biệt, từ 25 tháng Chạp, vào mỗi buổi tối trước khi đi ngủ, chủ nhà thắp một nén hương thơm lên bàn thờ mời tổ tiên về ăn Tết cùng con cháu

Theo quan niệm của người Sán Chỉ, giấy đỏ biểu trưng cho niềm vui, sự tốt lành, sung túc, mùa màng bội thu, đồng thời còn mang ý nghĩa tâm linh là xua đuổi ma quỷ, thú dữ, sâu bọ. Dán giấy đỏ lên những nơi quan trọng với họ chính là bắt đầu cho một năm mới ấm no, hạnh phúc, an khang thịnh vượng. Bởi thế, khoảng 28, 29 tháng Chạp, tất cả dụng cụ thuộc về gia đình, từ cái cuốc, cái xẻng, con dao, cái cày, cái bừa, cây cối quanh nhà, chuồng trại chăn nuôi... đều được dán giấy đỏ để các đồ vật này cũng được "nghỉ Tết" như con người. Các vị trí như cổng ngõ, cửa ra vào, bàn thờ tổ tiên, cối xay, cối giã gạo, cây lưu niên trong vườn cũng được dán giấy đỏ. Toàn bộ ngôi nhà vườn tược bỗng nhiên nhuộm sắc đỏ rực rỡ trong những ngày Tết.

Điệu hát Sọong Co của người Sán Chỉ trong ngày Tết. *Ảnh: TL*

Ngày 30 Tết là ngày quan trọng và đặc biệt nhất trong năm, mọi công việc chuẩn bị cuối cùng được thực hiện rất khẩn trương, bàn thờ tổ tiên được lau chùi sạch sẽ, giấy đỏ được dán lên cổng, các cửa ra vào, bàn thờ tổ tiên, cối xay, cối giã gạo... Buổi chiều, các thành viên trong gia đình đều tất bật chuẩn bị cho mâm cơm cúng tổ tiên và bữa cơm tất niên. Mâm cơm dâng lên tổ tiên của người Sán Chỉ có thịt lợn, xôi 7 màu, bánh chưng còn nguyên chưa bóc lá, đặc biệt thịt gà dâng lên tổ tiên phải là gà trống, không quá già, không quá non, khỏe mạnh, lông óng mượt thì mới thiêng, tổ tiên mới phù hộ. Các thành viên trong gia đình quây quần sum họp bên nhau nói chuyện về những việc đã qua ở năm cũ và cùng nhau ngân nga bài hát "Slạn nin cọ" (bài hát chúc mừng năm mới của người Sán Chỉ) chờ đến giây phút giao thừa.

Giao thừa là đêm nhộn nhịp nhất, trong nhà từ già trẻ, gái trai đều thức, quây quần bên bếp lửa hồng với nồi bánh nghi ngút khói cùng ôn lại chuyện cũ. Người Sán Chỉ rất coi trọng việc thờ cúng tổ tiên và mâm cơm ngày Tết. Ai nấy trong gia đình đều tất bật chuẩn bị cho bữa cơm đoàn tụ. Đêm Giao thừa, chủ nhà lấy giấy đỏ và vàng cắt hình con cá.

Sáng mùng một Tết, Già làng cùng các bậc cao niên trong làng làm mâm cỗ thịnh soạn để cúng lễ Thành hoàng tại đình làng, gọi là lễ "Cầu Dềnh". Già làng đại diện cho làng khấn Thổ công và xin âm dương cho cả làng được vạn sự tốt lành, mùa màng tốt tươi, mưa thuận gió hòa, còn các gia đình thì cúng tổ tiên tại nhà mình, mời tổ tiên ăn cỗ mừng năm mới và xin tổ tiên phù hộ cho con cháu, cho dòng tộc được hưởng sự tốt lành. Tại các nhà, các thành viên trong gia đình (kể cả trẻ con) ai cũng phải mang theo 2 con cá bằng giấy đến cây tre được cắm trước nhà, họ treo 1 con vào cây tre, còn con kia họ bẻ 1 nhánh tre xuyên qua, cắm vào bờ tường nhà. Sau khi hoàn thành nghi lễ thắp hương cúng tổ tiên và cầu phúc, gia đình quây quần bên mâm cơm Tết, vừa ăn uống, vừa chúc tụng nhau một năm mới đủ đầy, ấm no bằng những chén rượu ngô cay nồng. Họ nói những câu chuyện về cuộc sống và những nét văn hoá cổ xưa của dân tộc, người lớn tuổi chúc cho các thành viên trong gia đình mạnh khoẻ, con cháu mau lớn không bị bệnh tật.

Sau khi cúng gia tiên, cả nhà quây quần bên mâm cỗ, con cháu mừng tuổi cho ông bà, trẻ nhỏ, sau đó chủ nhà và các con trai lớn đi chúc Tết các gia đình trong thôn, bản, còn các bà, các chị ở nhà làm cơm đón khách. Phải đến ngày mồng 2 trở đi thì các bà, các chị mới được đi chúc Tết xóm làng. Sáng mồng 2 các cặp vợ chồng sẽ về chúc Tết bên nhà ngoại, ngày mồng 3 cũng là lúc người Sán Chỉ cùng nhau tổ chức hội Xuân.

Với người Sán Chỉ, Hội Xuân là dịp để mọi người quây quần bên nhau. Ngoài những trò chơi dân gian như kéo co, đẩy gậy, đánh quay, đánh cừ, ném còn thì tục lệ hát Sọong Co không thể thiếu trong những ngày này. Họ hát giao duyên, các bản hát đối với nhau, hát nhóm nam nữ, nội dung của các bài hát đề cập đến nhiều lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội: từ tình yêu đôi lứa, tình yêu thiên nhiên, tình yêu quê hương đất nước, tình yêu lao động. Người Sán Chỉ có ý thức cố kết cộng đồng cao nhưng lại rất phóng khoáng trong những ngày Tết, đã có khách đến nhà dù lạ hay thân quen, chủ nhà đều nồng nhiệt chào đón, chuẩn bị mâm cơm đầy đặn, cùng nhau chúc rượu và có thể ngồi hát đối đáp với nhau từ đêm hôm trước sang ngày hôm sau. Ai cũng có thể gửi lời chúc phúc năm mới cho nhau bằng những làn điệu, khúc ca đã được lưu giữ từ ngàn đời của dân tộc Sán Chỉ. Một nét văn hoá rất riêng, tình cảm nồng đượm, mến khách của người Sán Chỉ.

Người Sán Chỉ còn có một tục lệ khai Xuân rất độc đáo, đó là tục lệ "trồng ngô", họ chọn ngày Dần để đi khai Xuân, tất cả các nhà trong xóm bản sẽ tập trung giúp một nhà trồng ngô vào buổi sáng, đến đầu buổi chiều chủ nhà sẽ mời tất cả mọi người bữa ăn đầu năm, họ ăn uống, múa hát đến tận đêm mới về, sáng hôm sau họ lại đi giúp một nhà khác trong bản.

Với người Sán Chỉ, từ xưa đến nay, Tết Nguyên đán không chỉ là dịp ăn ngon, mặc đẹp mà ngày Tết còn để gắn kết các thành viên trong mỗi gia đình, dòng tộc và cả cộng đồng làng xã, mọi người sẽ gần nhau hơn qua mâm cơm ngày Tết, qua lời chúc tụng vui vẻ và qua câu hát Sình ca. Đó cũng là món ăn tinh thần không thể thiếu của người Sán Chỉ trong mỗi độ Tết đến Xuân về./.

THỤY AN
(Sưu tầm)

Trang thơ

LÊ ĐỨC HỒNG

Xuân về thắm mãi

Tám tám mùa Xuân đậm nghĩa tình
Công lao to lớn, Đảng quang vinh
Rạng danh bốn bể ngời đạo đức
Sức sống muôn nhà sáng văn minh...
Yêu nước, xả thân giành độc lập
Thương dân, quyết chí giữ hòa bình!
Bài ca dâng Đảng còn vang vọng
Xuân về thắm mãi, dạ đinh ninh...

DUY HIẾU

Xuân với người lính phòng cháy

Xuân này anh trực không về được
Lòng nhớ Xuân sang phút giao thừa
Ngoài kia bọn trẻ từng đôi bước
Anh ước chi về với bạn xưa.

Cuối năm đào nở khoe sắc thắm
Phố xá rộn ràng màu áo Xuân
Anh tìm trong những vầng mây ấm
Một chút xuân về với ái ân.

Lính phòng cháy ngày đêm trực chiến
Chén rượu nồng rót lúc sang canh
Xuân đã đến nồng nàn lưu luyến
Mấy nụ hồng em để chờ anh.

Cứ mỗi độ Xuân về lại nhớ
Xuân cận kề trên những làn môi
Chắc giờ này lòng em hớn hở
Nguyện suốt đời yêu mãi anh thôi.

Em xinh tươi trong màu áo mới
Có nhớ anh phiên trực đầu Xuân
Nơi quê hương đang vào mùa cưới
Sao thấy lòng nỗi nhớ trào dâng.

Lính phòng cháy xa nhà đón Tết
Vẫn thương về em gái phương xa
Tổ quốc gọi em ơi! Trên hết
Bởi mùa Xuân là cả đời ta !

ĐẶNG TRUNG THÀNH

Cái Tết ngày xưa

Tìm về cái Tết ngày xưa
Thuở thời ba vá miếng vùa ngô nghê
Lâng lâng hương Tết đê mê
Phả vào thôn xóm, làng quê dịu dàng
Triền đê hoa dại rộn ràng
Nhà ai mai, cúc... nhịp nhàng khoe bông
Én chao, bướm lượn rợp đồng
Trẻ con trong xóm rộn lòng vui Xuân
Khắp thôn mở hội tưng bừng
Múa lân, gánh hát hòa cùng pháo vang
Theo mẹ đi chợ cuối làng
Thân quen nhưng vẫn ngỡ ngàng lạ thay
Người người cười bán luôn tay
Gian hàng bày biện ở ngay cổng đình
Thứ gì cũng đẹp cũng xinh
Như tranh đa sắc lung linh ban chiều
Đêm nghe bà kể Truyện Kiều
Nhẹ nhàng xoa dịu những điều trầm luân
Nhà nghèo ăn Tết vẫn Xuân
Dăm đòn bánh tét thỏi bùng khát khao
Nồi thịt kho ngọt biết bao
Có mồ hôi mẹ, công lao cha hiền
Đầu Xuân vứt mọi ưu phiền
Khoác lên áo mới nắng Giêng trong ngần
Lũ bạn í ới ngoài sân
Chợt lòng bồi hồi tần ngần khá lâu
Tóc cha đã chớm bạc đầu
Áo mẹ cũ kĩ dãi dầu sờn vai
Con mang Xuân đến tương lai
Mẹ cha ngồi lại tháng ngày đa đoan.

TRẦN TÂM

Hội Làng

Dăm năm về nơi bến cũ
Cầu cong như mảnh trăng liềm
Bến đò thôi không đợi khách
Sóng cũ vỗ nền nghiêng nghiêng

Hội làng rải khắp tháng Giêng
Hương ngát đình chùa miếu mạo
Người ta cầu lộc cầu tài
Mình anh cầu người cho áo (*)

Chợ quê vẫn dần lúa gạo
Lao xao hàng hóa thị thành
Thưa thoáng vài làn khói bếp
Hình như mưa chẳng còn xanh

Hình như em đứng bên anh
Tóc quên phả hương bồ kết
Hình như sả hóa cỏ rồi
Lá già lả bên vại nước

Anh theo hội làng đi khắp
Trống chèo đấu vật ngày xưa
Có biết bao nhiêu cái mới
Lấn cái chi còn trong mơ.

(*) Yêu nhau cởi áo cho nhau...(ca dao).

Trang thơ

LÊ ĐỨC ĐỒNG

Tự hào thay...

Mừng Đảng quang vinh tròn 88 tuổi!

Mừng Đảng xuân này tám tám Xuân
Bừng sáng quê hương đẹp bội phần
Vườn hoa Độc lập thơm tình Nước
Đại lộ Hòa bình đẹp ý Dân!
Bài ca đón Tết đang hòa điệu
Khúc nhạc mừng Xuân đã hiệp vần...
Tám mươi tám tuổi ngời sức sống
Tự hào thay, Đảng giữa mùa Xuân!

NHỮ MAI HỒNG

Tháng Giêng

Tháng Giêng xanh mát cỏ gà
Nhú mầm tấp tểnh đòi ra hội làng
Mưa Xuân sạch lối đường quang
Để em đi chợ mở hàng chợ phiên

Xuân tươi má lúm đồng tiền
Lòng anh rung động một miền chia xa
Ngày Xuân trở lại quê nhà
Thời gian dội hết sóng xa, sóng gần./.

ĐẶNG HOÀNG THÁM

Đón Tết, mừng Xuân, gia đình hạnh phúc lộc an khang đất nước hòa bình vui phấn khởi

ĐẶNG TRUNG THÀNH

Tết về...

Tết về mẹ gói bánh chưng
Mùi nhân thịt, đỗ thơm lừng quẩn quanh
Đôi tay chai sạm thoắt nhanh
Lá dong xếp khối xanh xanh chặt đều

Khói bay lơ lửng trong chiều
Có mồ hôi mẹ ấp iu tấm lòng
Tết về mẹ trải từng nong
Phơi hành, phơi kiệu, bánh phồng, mứt thơm

Mặt trời bỏng rát rạ rơm
Có người phụ nữ lom khom thăm chừng
Món ngon trong những ngày Xuân
Dù là dân dã nhưng bừng cao sang

Tết về mẹ lại đảm đang
Cắm hoa, treo liễn, khang trang trong nhà
Bức tranh Hàng Trống mượt mà
Theo bàn tay mẹ vẽ ra đất trời

Gian phòng chỉ bé nhỏ thôi
Chóa trong tia nắng sáng ngời Xuân xanh!

BÙI KHẮC KHUYÊN

Phòng chống cháy nổ tốt ít cháy, nổ Tết an khang Cứu nạn, cứu hộ giỏi giảm thương vong Xuân thịnh vượng

Những bộ phim về chú khuyển

Phim White Fang - Nanh Trắng.

Phim Call of the wild - Tiếng gọi nơi hoang dã.

Phim Amores perros - Những mảnh tình khốn nạn.

Danh sách phim dưới đây phác họa bức tranh đa chiều về cuộc sống đời thường của những chú chó với nhiều cung bậc cảm xúc. Đọng lại sau những câu chuyện là thông điệp yêu thương, tôn vinh về lòng trung thành của con vật bốn chân này.

White Fang - Nanh Trắng (1991)

Phim của đạo diễn người Mỹ Randal Kleiser, được chuyển thể từ tiểu thuyết cùng tên của nhà văn người Mỹ Jack London. Nanh Trắng kể về cuộc hành trình của một con chó sói lai chó nhà tên là Nanh Trắng, sống trong vùng Yukon của Canada trong thời kỳ đổ xô đi tìm vàng Klondike cuối thế kỷ 19. *Nanh Trắng* là một phiên bản đảo ngược của *Tiếng gọi nơi hoang dã*. Trong *Tiếng gọi nơi hoang dã*, nhân vật chính là chú chó tên Buck nguyên thuỷ là một con chó kéo xe đã bị bản năng hoang dã biến thành một chú chó sói. Còn Nanh Trắng đã được thuần hóa bằng lòng yêu thương của con người. Cả hai tác phẩm đều miêu tả sự khắc nghiệt, tàn bạo trong tự nhiên cũng như thái độ độc ác, cay nghiệt của con người, và các ảnh hưởng của nó đối với sự thay đổi bản chất của nhân vật chính là các chú chó, và thái độ phản ứng của các chú chó đối với sự tàn độc hoặc tình yêu thương từ chủ nhân là con người - những cá thể mà Nanh Trắng xem như là "các vị thần" với quyền lực và uy thế to lớn.

Call of the wild - Tiếng gọi nơi hoang dã (2009)

Phim của đạo diễn người Mỹ Richard Gabai, cũng được chuyển thể từ tiểu thuyết cùng tên của nhà văn người Mỹ Jack London. Cốt truyện kể về một con chó tên là Buck đã được thuần hóa, cưng chiều. Nhưng một loạt các sự kiện xảy ra khi Buck bị bắt khỏi trang trại để trở thành chó kéo xe ở khu vực Alaska lạnh giá, trong giai đoạn mọi người đổ xô đi tìm vàng thế kỷ 19, thiên nhiên nguyên thủy đã đánh thức bản năng của Buck. Buck trở lại cuộc sống hoang dã. Buck trở về rừng, và sống chung với lũ sói.

Amores perros - Những mảnh tình khốn nạn (2000)

Amores Perros là tác phẩm đầu tay của đạo diễn người Mexico Alejandro González Iñárritu. Tựa đề của phim là một lối chơi chữ. Trong đó, Amores là "tình yêu" còn "perros" vừa có nghĩa là "chó", vừa có nghĩa là "khốn khổ". Phim có 3 chương, kể về 3 mảnh đời đến từ những tầng lớp khác nhau trong lòng Thành phố Mexico. Một tay nuôi chó chiến có tình cảm sai trái với chị dâu. Một cô người mẫu được mệnh danh là đẹp nhất Nam Mỹ qua lại lén lút với người đàn ông đã có gia đình. Một lão sát thủ già sống cùng đàn chó trong khu ổ chuột chuyên đi giết thuê cho những kẻ phản bội.

Cả 3 câu chuyện đều có sự góp mặt của loài chó. Ở câu chuyện đầu tiên, chó là phương tiện để gã thanh niên kiếm tiền rủ chị dâu chạy trốn. Câu chuyện thứ 2, chó là người bạn duy nhất để cô người mẫu đối diện với nỗi cô đơn sau khi gặp tai nạn liệt 2 bàn chân. Câu chuyện thứ 3, việc chứng kiến một con chó chiến cắn chết đồng loại là tác nhân giúp lão sát thủ già thức tỉnh và quay lại con đường hướng thiện. Loài chó trong phim được đạo diễn sử dụng như một phép ẩn dụ cho sự bội tín của con người trong xã hội hiện đại, nơi đồng tiền và những khát khao bản năng làm lu mờ đi giá trị của lòng trung thành.

Barking dogs never bite - Chó sủa là chó không cắn (2000)

Đây phim hài đen (black comedy) của đạo diễn người Hàn Quốc Bong Joon Ho. Nội dung bộ phim xung quanh một người chồng trẻ mới ra trường đang phải điêu đứng tìm cách đút lót cho trưởng khoa để được ở lại làm giảng viên. Chật vật chuyện việc làm chưa đủ, người vợ ở nhà đang mang thai hay càm ràm lại càng khiến anh càng thêm khổ sở. Đang trong cơn bĩ cực, tiếng chó sủa trong khu chung cư tối tàn càng khiến anh phát điên. Không thể chịu nổi, anh chàng tự biến mình thành kẻ trộm chó. Từ đó biết bao nhiêu chuyện dở khóc dở cười xảy ra.

Ngoài những tràng cười ra nước mắt, bộ phim của đạo diễn phim Snowpierce còn đem đến cho khán giả những trăn trở về tầng lớp dưới của cuộc sống thị dân trong xã hội Hàn Quốc đương thời, nơi nạn đút lót, "bôi trơn" và tư tưởng trọng vật chất lên ngôi.

Hachi: a dog's tale – Chú chó trung thành (2009)

Phim Barking dogs never bite - Chó sủa là chó không cắn.

Phim của đạo diễn người Thụy Điển Lasse Hallström, được làm lại từ phim của Nhật Bản *Hachiko Monogatari* vào năm 1987. Câu chuyện kể về Hachiko – một chú chó Akita giống đực được một Giáo sư Đại học tên là Parker Wilson đem về nuôi lúc vừa tròn 2 tháng tuổi. Akita là một giống chó hiếm và Giáo sư rất tự hào về nó.

Hàng ngày, Giáo sư Parker phải đến trạm Bedridge đón xe lửa đến giảng đường để dạy học. Buổi sáng, Hachiko tháp tùng Giáo sư và đón ông ở trạm xe vào buổi chiều lúc tan trường. Cho đến một ngày, Giáo sư Parker bị một cơn nhồi máu cơ tim và đột ngột ra đi tại nơi làm việc. Hachiko nhanh chân chạy đến trạm xe lửa, quẩy đuôi chờ chủ bước ra nhưng không thấy ông đâu. Ngày qua ngày, Hachiko vẫn đến trạm xe đều đặn để chờ chủ quay về dù trời mưa gió hay bão tuyết. Nó chỉ từ bỏ khi trút hơi thở cuối cùng của mình trên sân ga lạnh lẽo.

Hoshi mamoru inu - Chú chó gác sao (2011)

Phim Hachi: a dog's tale – Chú chó trung thành.

Phim của đạo diễn người Nhật Bản Tokiyuki Takimoto, được chuyển thể từ truyện tranh cùng tên của họa sỹ Murakami Takashi. Phim mở đầu bằng sự việc người dân phát hiện xác một người đàn ông trung niên trong một chiếc xe đổ ở khu cắm trại ở Hokkaido. Bên cạnh ông ấy còn có xác của một chú chó thuộc giống Akita. Pháp y khẳng định chú chó chết sau người đàn ông kia khoảng 6 tháng. Vì không có bất cứ giấy tờ tùy thân hay vật dụng gì để xác định danh tính nên sự việc sẽ nhanh chóng bị đóng hồ sơ.

Một nhân viên hành chính tên Kyosuke Okutsu quyết định lên đường để tìm ra danh tính người đàn ông này và mai táng đàng hoàng. Lần theo tờ hoá đơn còn sót lại bên trong xe, Kyosuke đi tìm sự thật. Trong suốt chuyến đi, anh bắt đầu nhớ lại những ký ức đã qua ngày thơ bé, trong đó có chú chó hay ngắm sao tên Happy./.

Phim Hoshi mamoru inu - Chú chó gác sao.

NGUYỄN HOÀNG DUY
(Sưu tầm và tổng hợp)